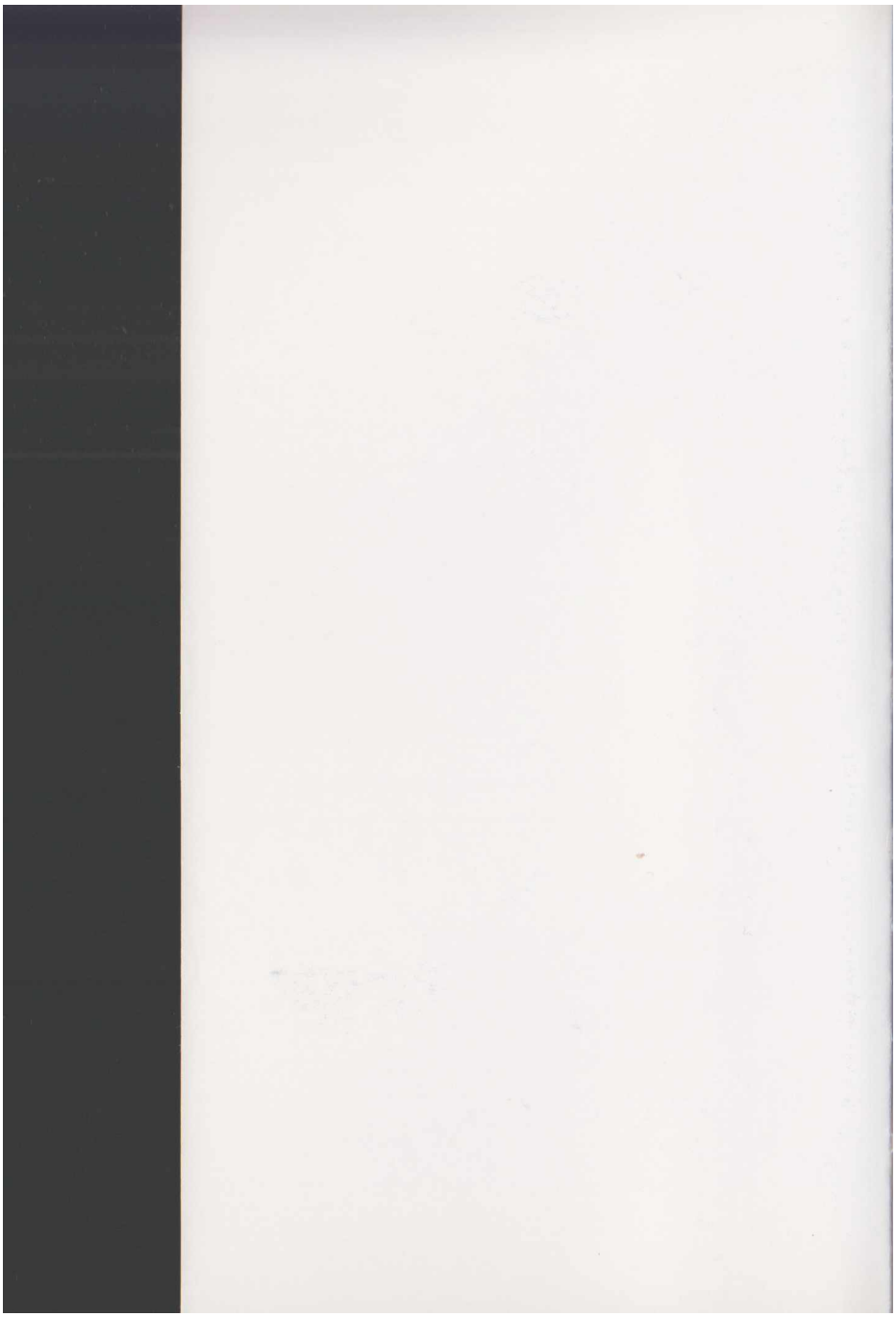

PROZĂ XX

Colecția BIBLIOTECA POLIROM este coordonată de
Bogdan-Alexandru Stănescu.

Iris Murdoch, *The Sacred and Profane Love Machine*
Copyright © Iris Murdoch 1974
All rights reserved
© 2010 by Editura POLIROM, pentru prezenta traducere

www.polirom.ro

Editura POLIROM
Iași, B-dul Carol I nr. 4 ; P.O. BOX 266, 700506
București, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, ap. 33 , O.P. 37 ;
P.O. BOX 1-728, 030174

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

MURDOCH, IRIS

Mașina de iubit, cea sacră și profană/ Iris Murdoch ;
trad. de Virgil Stanciu. – Iași : Polirom, 2010

ISBN 978-973-46-1733-3

I. Stanciu, Virgil (trad.)

821.111-31=135.1

Printed in ROMANIA

Iris Murdoch

Mașina de iubit, cea sacră și profană

Traducere din limba engleză
și note de Virgil Stanciu

POLIROM
2010

Iris Murdoch (1919-1999) s-a născut la Dublin, dar și-a petrecut copilăria la Londra. Studiază limbile clasice, istoria antică și filosofia la Somerville College, Oxford. Între anii 1948 și 1963 ține prelegeri de filosofie la St. Anne College, Oxford, după care se dedică exclusiv scrisului. În 1956 se căsătorește cu scriitorul și criticul literar John Bayley, care îi va sta alături pînă la moartea ei, în 1999. Emoționanta biografie *Elegie pentru Iris*, în care Bayley își descrie viața alături de scriitoarea atinsă de cumplita maladie Alzheimer, a stat la baza filmului *Iris* (2001), regizat de Richard Eyre, cu Judi Dench, Jim Broadbent și Kate Winslet. Iris Murdoch a scris douăzeci și șase de romane, printre care se numără *Prins în mreje* (1954), *Castelul de nisip* (1957; Polirom, 2008), *Clopotul* (1958; Polirom, 2002), *Capul retezat* (1961; Polirom, 2007), *Oameni buni și oameni de bine* (1968; Polirom, 2006), *Visul lui Bruno* (1969), *Prințul negru* (1973, James Tait Black Memorial Prize), *Fiul cuvintelor* (1975; Polirom, 2003), *Marea, marea* (1978, considerat capodopera sa și distins cu prestigiosul Booker Prize; Polirom, 2003), *Discipolul* (1983; Polirom, 2007), *Dilema lui Jackson* (1995) etc. În 1987 i-a fost conferit titlul de Comandor al Ordinului Imperiului Britanic.

Mașina de iubit, cea sacră și profană (1974), distins cu premiul Whitbread, este un roman construit în jurul unor personaje aflate în căutarea păcii interioare, iremediabil compromisă de cîte un eveniment brutal. Montague Small, un scriitor de romane polițiste, este neconsolat după moartea soției sale, a cărei fidelitate rămîne sub semnul întrebării. Small își detestă cărțile, iar orice încercare de a-și găsi o ocupație acaparantă eșuează, în afara unui interes tot mai viu față de dificultățile cu care se confruntă vecinul său, Blaise Gavender, psihoterapeut amator, și față de soția acestuia. Treptat, Gavender ajunge să-l obsedeze tot mai mult, căci pare să ducă o viață dublă, împărțindu-se între familia sa „legitimă" – soția și fiul său adolescent – și existența alături de amantă și celălalt fiu. Incapabil să decidă la ce anume este dispus să renunțe, Blaise va permite acestei situații ambigue să afecteze iremediabil viețile tuturor celor implicați.

Pentru Norah Smallwood

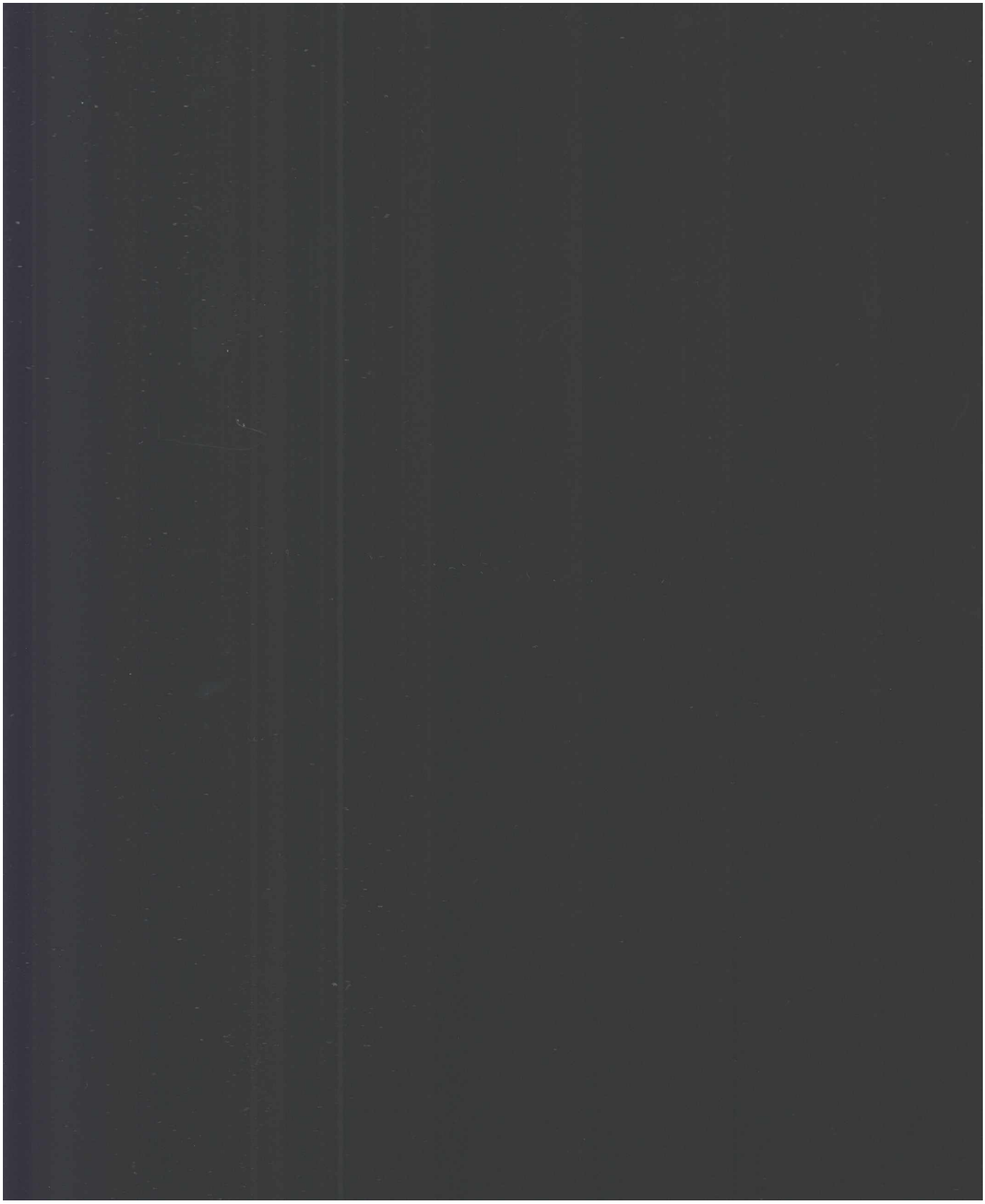

Băiatul se afla tot acolo și în seara asta, iar cîinii nu lătrau.

David își întrerupse mișcarea cu care intenționase să tragă perdeaua, acoperind întunecatul amurg, și privi încordat grădina. Băiatul stătea sub salcîm, dincoace de gardul ce despărțea grădina de la Hood House de livadă. Silueta lui era atît de nemișcată, atît de topită în semiîntunericul pestriț, plin de pete, al fundalului, încît David s-ar fi aflat în mare încurcătură dacă i s-ar fi cerut să explice cum de putea fi atît de sigur că era vorba de un băiat și încă de unul care nu-și lua ochii de la casă. De fapt, îl mai văzuse o dată pe fantomaticul copil – nu mult mai limpede –, acum două zile, cam la aceeași oră. O siluetă mică, un băiețaș firav, de opt sau nouă ani. De ce nu lătra oare nici un cîine?

Cu o smucitură, David trase perdeaua de-a curmezișul ferestrei și aprinse lumina. N-avea chef să coboare și să cerceteze. Perdeaua trasă făcea ca incidentul să pară deja ireal și lipsit de importanță. O senzație pe care o simțea acum mai tot timpul – un soi de vag, dar dureros dezgust amestecat cu lehamite. Se așeză greoi pe un scaun și-și îndreptă privirile distrate spre petele cețoase alcătuite de manualele lui școlare, azvîrlite de-a valma pe dușumea. Apoi, cu o mișcare evazivă, involuntară, întoarse iarăși capul spre perdeaua de la fereastră și clipi tare de trei ori.

Tocmai se apucase să scoată supracoperțile de pe toate cărțile. O cutie mare de carton se umpluse aproape de o masă de învelitori multicolore, lucioase,

groase, pe care, cuprins de un acces brusc de furie energică, le smulsese, scoţînd la lumină scoarţele legate în culori calde şi titlurile discret aurite ale volumelor ascunse sub ele. Nu încăpea îndoială: cărţile erau mai frumoase, mai adevărate fără supracoperţi. Montague Small îi povestise cîndva cum îşi sărbătorise a patruzecea aniversare dezbrăcîndu-şi în felul acesta întreaga bibliotecă. „O carte învelită aşteaptă să i se întîmple ceva", îi explicase Montague. David hotărîse să nu-şi lase cărţile să aştepte pînă ce va împlini şaptesprezece ani. Ridică un volum subţire, elegant, albastru închis şi-l mîngîie uşor. Catul în colecţia „Texte clasice" a Universităţii Oxford. *Excrucior.*

Suferinţa la care se gîndea nu era însă agonia iubirii; femeile, cu excepţia mamei lui, firește, nu-i creau încă probleme lui David. Din cînd în cînd era bîntuit de arzătoare neliniști erotice, bine localizate, de care se descărca (cu dezgust, nu fără complexe de vinovăţie) în intimitatea camerei sale. Visa la o Mirandă, dar nu apăruse încă nici una, iar viaţa exclusiv masculină de la şcoală era total lipsită de obiecte de adoraţie. Îngrijorarea ce-l chinuia era oarecum mai neclară, un fel de teamă că niciodată nu va izbuti să devină o persoană reală. Se simţea obscen de amorf, globular, o creatură în plină metamorfoză tîrînd după ea o formă lepădată pe jumătate. Nici groaza ce-l cuprindea uneori nu-l înviora, căci era tocită, neînsufleţită. Lehamitea şi dezgustul făceau ca toate să-i pară răsuflate.

David era un cusurgiu. Îl supărau gurile roşii şi umede ale cîinilor, ca şi imaginea mamei lui zîmbind şirului aceluia de clefăitori zgomotoşi, îmbălaţi. La masă, nu-i scăpa faptul că din furculiţa tatălui său cădeau bucăţi de mîncare; ele cădeau chiar şi de pe buzele sale, ale tatălui, ai

cărui obraji se împurpurau acum după al doilea pahar de vin. Spasmele involuntare ale trupului, interiorul lui umed și cleios îi inspirau oroare. Îndrăgostiții ce se sărutau fără jenă la cinematograf îl făceau să întoarcă rușinat capul. Dacă ar fi putut, ar fi renunțat total la mîncare sau, în orice caz, s-ar fi hrănit numai între patru pereți, alegînd cu degetele bucățele mici și uscate de hrană. Îl dezgusta dezordinea murdară din bucătărie. Mama lui care lingea o lingură și apoi amesteca mîncarea cu ea. Bucățile de grăsime pe care călcai. Cîinii murdăreau toată grădina, oricîtă silință își dădea maică-sa, ba uneori chiar și înăuntru, în casă, te pomeneai cu un miros groaznic, ce-ți tăia pofta de mîncare și-ți spulbera liniștea. Nici măcar nu erau niște potăi simpatice. O lectură prea timpurie a *Cîinelui din Baskerville*[1] inculcase în David teama față de aceste animale. Se înțelege însă că nu-și mărturisise nimănui frica.

Noaptea visase un uriaș pește albastru zbătîndu-se în spuma albă a valurilor mării, chiar lîngă țărm. Cînd peștele se întorsese spre el, deschizînd o gură mare și picurătoare, văzuse că în loc de coadă se continua cu jumătatea inferioară a unui trup de fată cu picioare lungi, care se zbăteau. Se deșteptase îngrozit de un urlet de cîine. În copilărie îi povestise atît de des tatălui său ceea ce visa, încît i se părea că acesta continua să dea curios tîrcoale prin lumea viselor sale, ca spectator și nu ca intrus. În ultimul an, între ei se instaurase o binecuvîntată tăcere, nu discutau despre absolut nici un subiect. După vis, zăcuse treaz în pat, chinuit de năluciri, de chipuri pironite insistent în spatele pleoapelor închise. Adeseori era imaginea lui Cristos, atîrnîndu-i în față ca

1. Roman al scriitorului britanic Arthur Conan Doyle (1859-1930).

pictată pe un văl, uimitor de frumoasă, dar transformîndu-se treptat într-o mască rînjită. Pentru David, Isus constituia o problemă. Rugăciunile adresate Lui fuseseră cîndva o obișnuință, dar perpetua prezență a acestui Prieten băgăreț și omniprezent se transformase acum aproape în halucinație. De ce-i fusese inoculată o credință atît de stranie la o vîrstă cînd nu se putuse apăra de ea? Cum reușiseră religiozitatea blîndă, vagă, a mamei sale și anglicanismul moderat al școlii particulare la care mergea să zămislească în sufletul lui superstiții tainice, de sclav domestic? Aprinsele discuții cu Dumnezeu fuseseră înlocuite de ritualuri creștine obligatorii. Toate acestea aveau pentru David un caracter intim, o dimensiune olfactivă legată de mama lui, de genunchiul mamei: izbucniri sentimentale ridicol de familiare pe altarul unei zeități lipsite de demnitate, lipsite pînă și de mister, dar de care se dovedea acum că era extrem de greu să scapi.

Pășind spre ușă, se surprinse în oglinda înaltă, instalată la insistențele mamei. Se privi stăruitor, măsurîndu-și silueta zveltă, capul cu ochi albaștri și păr lung, cîrlionțat. Părul, la naștere de culoarea inului, era și acum auriu. Netăiat, îi ajungea pînă la umeri, revărsîndu-se într-o splendidă dezordine prerafaelită. Își aprecie zvelțețea, ținuta dreaptă și curățenia. Era, își spuse, o ființă solitară, un singuratic, și așa va rămîne de-a pururea. Cîndva, curînd, va deveni *bărbat*; pronunță cuvîntul numai pentru sine, ca și cum ar fi spus *grifon* sau *himeră*.

Apoi îi zîmbi propriei sale imagini, găsind-o brusc caraghioasă. Întotdeauna se văzuse în rolul Discipolului Ales.

Pe băiat îl observase și Harriet Gavender (*née* Derwent); doar că ea îl descoperea întîia oară. Tăcerea cîinilor o intrigase și pe ea. Ieșind discret în grădina încremenită în lumina roșie a unui amurg de vară, ca să inspire parfumul bogat, polenizat, al văzduhului neclintit, văzuse silueta firavă, absolut nemișcată, ațintindu-se chiar lîngă gardul livezii lui Monty, aproape contopită cu trunchiul negru al salcîmului. Harriet se oprise brusc pe terasa de ciment și inima-i fusese încleștată de o teamă insuportabilă. De ce? Fără îndoială că ivirea unui băiețaș iscoditor într-un loc îngrădit n-avea de ce să stîrnească panică. Își aminti visul de azi-noapte. Se făcea că era în dormitor, în patul conjugal (numai că Blaise nu se afla alături) și se deșteptase brusc, în plină beznă, ca să vadă o lumină stranie strălucind în geam. Nu poate fi un vis, își spusese, sculîndu-se temătoare din pat și mergînd să privească afară. Sursa de lumină era foarte aproape, între ramurile unui copac: o față radioasă de copil, numai fața, suspendată acolo și privind-o. Fugise numaidecît înapoi în pat și se îngropase în așternut, spunîndu-și cu inima palpitînd de groază: dar dacă acest chip o să se apropie de geam ca să mă privească?

Visul, de care nu-și amintise pînă acum, păru să o năucească pe moment; apoi, întorcînd capul spre fațada întunecată a casei, zări dintr-odată chipul neclar al fiului ei la fereastra neluminată a camerei lui. Deci și David scruta grădina, examinînd ceea ce văzuse ea. Nu-și observase mama. După o clipă, David acoperi geamul cu perdeaua și în spatele acesteia se aprinse, puternică, lumina. Harriet își întoarse din nou privirea spre grădină. Întunericul parcă se adîncise. Copilul dispăruse.

Un liliac luase tăcut în stăpînire spațiul dintre ea și salcîm, un fragment zburător, filfiitor, imaterial aproape, al beznei invadatoare. Fusese oare băiatul – se întrebă ea în fugă – cu adevărat o stafie, un călător rătăcit dincoace de hotarul unei alte lumi? Sau și-l imaginase doar cum stă, mic și mut, la pîndă? Ce proastă sînt, își spuse. Nu-i decît un băiețel, atît și nimic mai mult.

Făcu doi-trei pași pe iarba gazonului, inspirînd profund și suspinînd. Un porumbel gulerat ugui o singură dată în lumina crepusculară. Un trandafir roz, aplecat asupra gardului viu de cimișir, răspîndea o luminozitate electrică, nu prea intensă. O mierlă, străduindu-se să se metamorfozeze într-o privighetoare, începu un cîntec lung, pasionat și complicat. Seara tîrziu trilurile păsărilor devin mult mai precise, mai controlate. Întinderile mari de nori păliseră dincolo de vîrfurile neregulate ale pomilor din livadă, al căror profil îi era atît de familiar lui Harriet, încît parcă nu-l vedea, ci-l gîndea, iar culoarea cerului se posomorîse, devenind un fel de alb neluminos vîrstat de gri, culoare ce avea să întîrzie pe boltă toată noaptea. Era miezul verii. Noaptea de Sînziene, de fapt, își spuse Harriet. Gîndul declanșa un sentiment dulce-amar al trecerii timpului. Cît de mult iubea defilarea domoală a anului englezesc și cît de tristă era în același timp, cu amintirile ce nu conteneau să se acumuleze! Gîndul îi zbură înapoi, la balurile din verile copilăriei, într-o lume dispărută în totalitate, cînd dansase nopți întregi în brațele unor agili locotenenți.

În casa lui Monty se aprinsese o lumină, mascată de copaci, dar licărind prin frunziș. Harriet se duse la gard și examină lumina. Oare ce făcea acum Monty? Îl copleșise urîtul? Plîngea? Chiar nu dorea deloc primească oaspeți? Inima de femeie

a lui Harriet se simțea atrasă de misterul bărbatului aceluia trist și singur. Montague Small locuia în casa vecină, numită Locketts, o clădire mai măruntă, construită de proprietarul de la Hood House prin 1900, chiar în fundul enormei sale grădini; proprietarul se mutase în ea ceva mai tîrziu. Cea mai mare parte a grădinii, inclusiv livada la care rîvnea atît de mult Blaise, ținea acum de Locketts, iar Hood House, care constituise mai tîrziu obiectul unei tranzacții imobiliare separate, nu se mai putea lăuda decît cu un pătrat de gazon, cu gardul lung și lat de cimișir, cu salcîmul, cu bordura ierboasă a lui Harriet și cu puținii ei trandafiri. După cum remarcase adeseori Blaise, modalitatea logică de a diviza grădina ar fi fost să tragi o linie dincolo de livadă, care venea în continuarea grădinii de la Hood House, în timp ce grădina „propriu-zisă" a casei lui Monty stătea în unghi drept, după un colț, casa situîndu-se de fapt pe o altă stradă. Dar poate că, așa cum îi spunea Harriet nemulțumitului ei soț, domnul Lockett (botezase casa cea nouă cu numele său) nu fusese extrem de preocupat de logică.

Din cauza formei grădinii, dar și pentru că Locketts era o căsuță atît de încîntătoare și întru cîtva importantă (un adevărat giuvaier *art nouveau*), pentru locuitorii de la Hood House contase întotdeauna extrem de mult pe cine aveau drept vecin. Firește, mai aveau o vecină, dar aceasta era o doamnă bătrînă, o oarecare Mrs. Raines-Bloxham, care refuzase politicos să-i cunoască (nu din snobism, refuza politicos să facă cunoștință cu oricine). Cînd familia Gavender se instalase la Hood House, nu foarte demult, Locketts era nelocuită. Sosirea lui Montague Small (*celebrul* Montague Small, după cum îi informase entuziasmat

David, avid cititor de thrillere) și a drăguței și pătimașei lui soții, o fostă actriță elvețiană, le stîrnise interesul și o curiozitate care nu rămăsese multă vreme nesatisfăcută. Soții Small erau, slavă Domnului, prietenoși, deși ușor superiori. După părerea lui Harriet, era absolut firesc ca Locketts să devină reședința unui *scriitor*. Tuturor le plăcea de Monty. Harriet se prefăcuse că o place și pe Sophie, ba chiar se străduise cu adevărat s-o placă, fără a reuși. Pentru Harriet, Sophie era iremediabil străină. Cît despre Blaise, el se ruga în auzul tuturor: „O, Doamne, fă ca femeia aceea să nu-mi fie niciodată pacientă!". Ceva mai tîrziu, Monty apăruse la ei într-o zi, cu o mină total schimbată, și-i anunțase că Sophie e bolnavă de cancer. Urmase o perioadă cînd se ținuseră la distanță, Monty rece, Sophie invizibilă. Apoi Sophie murise. Decesul ei survenise acum aproape două luni. Durerea lui Monty fusese nemărginită. „N-am mai întîlnit nici un bărbat care să jelească atîta", remarcase Blaise.

Harriet întoarse spatele grădinii înnegurate. Din cerul alb al nopții se revărsa o lumină fără strălucire. Lungul concert al mierlei luase și el sfîrșit. Undeva, departe, țipa o bufniță. Se zărea o singură stea. Jupiter, îi spusese cîndva David. Luceafărul răsărea abia după ora două. Cît de adîncă era liniștea, deși aici nu se aflau de fapt la țară, nu era ca în Țara Galilor, în copilăria ei. Buckinghamshire, ținut mai sălbatic, era ceva mai departe, iar casele se înșiruiau necontenit printre copaci în direcția Londrei, a cărei aurore trandafirie ilumina cerul iarna. Se aprinsese o lumină și în biroul lui Blaise. Cît de plăcută, cît de banală, cît de ridicol de *casnică* arăta Hood House, cu acoperișul ei drept din plăci de ardezie, cu zidurile de piatră și cremene frumos modelate,

cu ferestrele înalte, în stil victorian timpuriu; cea mai veche, precum și cea mai frumoasă clădire din zonă. Se gîndea la ea ca la un fel de reședință de vară de pe țărmul mării, dar n-ar fi putut spune din ce motiv. Poate că balconașele albe, din fier forjat, de la primul etaj îi dădeau aerul acela de excentricitate marină. Nu era o casă mare, dar era cea mai impunătoare construcție în care locuise Harriet vreodată. Cînd se cunoscuseră, ea și Blaise nu fuseseră cîtuși de puțin bogați.

O adiere tăcută înfioră văzduhul și ceva umed și cald atinse mîna lui Harriet. Era nasul lui Ajax, alsacianul cel negru. Și dintr-odată toți cîinii se strînseră în cerc în jurul ei, nu extaziați, ci cuprinși de o bucurie simplă, unduind ca într-o horă compusă din mișcări tăcute, ordonate. De fapt, cîinii fuseseră o întîmplare plăcută. Erau ai ei, nu ai lui Blaise, nici ai lui David. Cîini obișnuiți să stea afară, firește. Locuiau în vechiul garaj, unde Harriet se străduise să le asigure cît mai mult confort. Odată dorise să-l aducă pe micuțul Ganimede în casă, dar se dovedise că era imposibil să-l înveți cum să se poarte în interior. Cîinii, aidoma oamenilor, pot suferi toată viața de pe urma unei copilării nefericite. Oricum, o mustrase conștiința că-i defavorizase pe ceilalți patru la vremea respectivă. Acum avea în total șapte: Ajax – alsacianul, Ganimede – un pudel pitic negru, Babu – un spaniol negru, Panda – o corcitură de labrador negru cu pete albe, Buffy – un airedale, Lawrence – un collie galez și Seagull – un terier mic, negru cu alb. Se vedea limpede că ideea ca toți cîinii să fie negri și să poarte nume clasice fusese repede abandonată. Harriet și-l procurase pe Ajax pentru că nu se simțea în apele ei singură la Hood House noaptea, cînd Blaise trebuia să se ducă să-și viziteze pacienții (de exemplu, pe Magnus Bowles).

Copilă fiind, avusese o teamă morbidă de pisici şi-şi făcuse un obicei din a inspecta cu multă grijă odaia de culcare în fiecare seară, ca nu cumva să se fi strecurat înăuntru vreo mîţă. Adultă, se temea de spărgători, vagabonzi, ţigani, oameni violenţi care se legau de tine. Blaise îi explicase, vezi bine, că spărgătorii erau simboluri ale actului sexual. Dar această interesantă revelaţie n-o vindecase de frică, nici n-o dezobişnuise să-şi ţină răsuflarea pentru a surprinde zgomote nelămurite în întuneric. Pe Ajax, Harriet îl căpătase, deja adult, de la Adăpostul pentru Cîini Battersea, iar pe urmă cîinii deveniseră un fel de viciu. „Ori de cîte ori eşti deprimată, te duci să-ţi alegi un cîine", îi reproşase exasperat Blaise. Dar cît de mişcător era să mergi acolo şi să salvezi un biet animal frumos şi plin de afecţiune; parcă îndeplineai un act creator!

„Nu, ieşiţi afară, băieţi, ieşiţi afară, murmură Harriet. V-aţi căpătat porţiile pentru cină. Acum fiţi căţeluşi cuminţi." Închise uşa de la bucătărie în nasurile lor negre şi aprinse lumina. Harriet nu-i îngăduise lui Blaise să modernizeze bucătăria şi, tot împotriva voinţei lui, cinau de obicei acolo, la masa dreptunghiulară din scînduri de pin, acoperită cu o faţă de masă cu carouri albe şi roşii. Încăperea mare, haotică şi cam întunecoasă îi convenea de minune lui Harriet. Era prietenoasă şi nepretenţioasă, plină de lemnărie cu fibra vizibilă, întunecată la culoare, care trebuia frecată şi mirosea umil a trecut. O străbătu acum, aruncînd o privire nepăsătoare unui morman de farfurii slinoase, urcă scările, rezistînd ca de obicei ispitei de a intra în camera fiului, şi pătrunse în „budoarul" ei. Era o cămăruţă mică şi înghesuită, ce servise cîndva drept garderobă. Gustul mai auster, mult mai pretenţios, al lui Blaise domnea în tot restul casei. Harriet, care nu suporta să deranjeze

un păianjen și irosea zece minute spălînd o lăptucă, pentru a nu lăsa cumva vreo minusculă creatură să scape elanului ei salvator, își extindea milostenia, absolut instinctiv, și asupra lucrurilor. Acum, că ambii părinți decedaseră, majoritatea obiectelor importante ale familiei își găsiseră adăpost în apartamentul lui Adrian de la Londra, dar Harriet cărase cu ea, odată cu diferitele comori ale copilăriei, și o serie de flecușteţe ciudate, inutilizabile, nedorite și neiubite de nimeni, ce se amestecau acum cu o adunătură exotică de cadouri țipătoare aduse de Adrian și de tatăl ei din felurite colțuri ale globului, din Benares, din Bangkok, din Aden și Hong Kong, trofee culese în grabă din nenumărate bazaruri, borcane, tăvi și cutii, miniaturi înfățișînd animale și oameni, zei micuți ale căror nume nu le cunoștea, toate acele „fleacuri din prăvăliile de kitsch-uri" pentru care Blaise o certa atîta, chiar dacă în secret considera că animismul ei absurd era destul de mișcător. Acum se mai găseau acolo, înghesuite în mijloc sau atîrnînd pe la margini, lucrușoarele dăruite de Monty recent, după moartea soției, pe care i le punea în mînă la întîmplare, ori de cîte ori mergea în vizită: farfurioare, podoabe, perniţe, bucăţele de pînză brodată, ca și cum ar fi intenționat să golească Locketts, să-i distrugă memoria.

Pereții budoarului erau acoperiți de tablouri și de fotografii. Tablourile le pictase chiar Harriet (se considerase cîndva pictoriță): acuarele pastelate, cu pete mari de culoare, uleiuri cu laborioase efecte de lumină, cu vopseaua parcă subțiată de trecerea anilor. Toate fotografiile erau de familie: nunta părinților ei, apoi nunta ei, David la diferite vîrste, Blaise – mai tînăr, mai zvelt și cu privirea mai pătrunzătoare, tatăl ei în uniformă militară, fratele ei în uniformă militară, mama ei – o femeie drăguță și dezamăgită. *Ubique quo*

fas et gloria ducunt[1] fusese un pelerinaj zdrenţăros pentru mama ei. Harriet se născuse în India, unde tatăl ei fusese instructor de tunari la Şcoala de Artilerie din Deolali. Mama lui Harriet, petrecînd un sezon în India, în vizită la un verişor din corpul diplomatic, îl cunoscuse acolo pe romanticul căpitan Derwent şi-l luase de bărbat. La nuntă asistase şi un elefant împodobit cu broderii (exista şi o fotografie a elefantului). Curînd după aceea urmase transferul în Anglia, apoi războiul. Căpitanul (acum maiorul) Derwent devenise instructor la Catterick, apoi comandantul unei baterii antiaeriene din Ţara Galilor. După care fusese mutat la Woolwich şi mai tîrziu în Germania. N-a avansat mai sus de gradul de maior. Mama lui Harriet l-a însoţit în campanii, locuind în camere mobilate (a pus însă piciorul în prag cînd s-a ridicat problema plecării ei în Germania). Existase o vilă în munţii galezi care le plăcuse copiilor. Banii însă fuseseră neîndestulători, iar de romantism – nici urmă. Duse erau frumoasele zile ale elefantului. Ca văduvă, mama lui Harriet se stabilise în Irlanda. În ultimii ani, Harriet n-o văzuse prea des. Îi aminteau de ea, cu tandreţe, anumite lucruri de la ţară : culesul murelor, porumbele pentru gin, gutuile pentru peltea, poneii şi iarba-neagră a landei, mirosul caprifoiului şi al fînului umed, gustul vanilat al merelor roşii. Harriet preţuia enorm aceste incursiuni mentale intense, dar imateriale, aproape lipsite de noimă. Este atît de important să dedici, în momentele de răgaz, gînduri iubitoare semenilor tăi, poate în special celor morţi, care, imateriali fiind, au o nevoie disperată de amintirile noastre.

1. Peste tot unde te poartă norocul şi gloria (în lat., în orig.).

Harriet se privi în oglinda olandeză cu ramă incrustată (cadou de la Blaise) și-și mîngîie ușor părul foarte lung, castaniu închis, înspicat cu șuvițe aurii. Fața ei lată și calmă deveni, instinctiv, și mai calmă. Purta rochia lungă, de voal, cu picățele, despre care Blaise spunea că-i dă o înfățișare extrem de victoriană. Avea întotdeauna grijă să nu se îmbrace prea tinerește. Unele dintre prietenele ei pur și simplu nu observau cînd se îngrășau. Harriet se așeză la secreter și se relaxă, lăsîndu-se cuprinsă de o melancolică letargie. În astfel de momente se simțea golită, moale, dezarticulată, ca și cum s-ar fi întins pe o suprafață vastă, ca un uriaș animal marin flasc, suspendat în aer, ca un imens continent nepopulat: dar starea aceasta constituia pentru ea, de fapt, o formă de fericire. Nu încape îndoială că orice persoană are o formă, o structură, o schemă (Harriet însă n-ar fi apelat la acest cuvînt) în care conștiința i se dilată lenește cînd nu e strunită și care, oricît ar fi de banală sau de terestră, reprezintă fericirea sa. Și casa din jur degaja impresia că era mulțumită de căldura acumulată a temperamentului ei neliniștit, dar reținut și modest.

Firește că n-o ocoleau grijile, mai ales pentru David, și uneori avea sentimentul dureros de-a fi irosit un talent infim, dar iubea și era iubită și avea conștiința împăcată, ceea ce îi ajungea unei ființe cu temperamentul ei ca să fie fericită, acea relație profundă, încrezătoare, lină dintre om și timp. Fericirea ei era uneori tristă, dar întotdeauna zîmbitoare. Își iubea soțul, fiul și fratele și, dacă avea o nemulțumire, o scotea la lumina acelei iubiri, pentru a fi consumată. Avea cîteodată sentimentul a ceea ce considera a fi „insignifianța" ei, cînd se gîndea: cît mi-aș dori să fiu o mare pictoriță, să fiu *ceva* mare! Urmase o academie de arte și era ambițioasă. Dar căsătoria timpurie,

combinată cu faptul că Blaise nu-i luase niciodată în serios vocația, o silise să pună pensula în cui. Știa că duce o viață egoistă, fiindcă toată deschiderea ei spre alții era o parte esențială a propriei ființe. Nu exista cu adevărat nici un efort, nici o distanțare, pînă și actele ei de caritate erau plăcute, lesne de îndeplinit, bogat răsplătite prin recunoștință. Sînt o persoană îngrozitor de egoistă, își spunea uneori, deci nu voi fi niciodată cu adevărat o mare personalitate, așa cum pot fi bărbații, nici nu mă va atinge aripa faimei.

Dar acum Harriet se gîndea la fiul ei. Presupun că fiecare mamă trebuie să treacă prin asta, își spunea. Splendida lor legătură intimă nu putea continua la infinit. David se îndepărtase mai întîi de Blaise, apoi și de ea. Blaise considerase că era ceva firesc, un lucru ce trebuia să se întîmple. David devenise intangibil, iar ea, cu vechiul ei obicei de a-l atinge, se lupta acum cu o dilemă dureroasă. Era bîntuită de dorințe fantomatice, alarmant de precise. Sentimente foarte asemănătoare cu chinurile dragostei neîmpărtășite o făceau să roșească și să tremure. Într-adevăr, ceea ce trăia semăna îngrozitor de mult cu iubirea. Dorea să-l țină din nou în brațe, să-l acopere cu sărutări, să-i descîlcească, cu degete tandre, părul auriu, neîngrijit și acum absurd de lung. Nimic mai imposibil însă. În ultimul an, parcă pentru a o zăpăci și mai tare, David devenise înmărmuritor de chipeș. Se simțea urmărită, ca de un fel de enigmă erotică, de ceea ce Blaise botezase „zîmbetul arhaic" al lui David. Era acum atît de înalt, atît de sever uneori, și totuși înlăuntrul acestui arhanghel impunător de demn se ascundea cu siguranță același băiețel adorabil de stîngaci. Avea apucături ciudate, noi, tainice. Cît de multe erau lucrurile despre care nu se putea discuta! Își mai aranja și acum

pe masă briceagul, busola și toate celelalte mici comori înainte de-a stinge lumina. Cît de fericită o făcuse cîndva gîndul că David se ruga seară de seară pentru ea și pentru Blaise! Gîndul acesta îi mai domolise propria necredință crescîndă. Se mai ruga și astăzi? Să-l întrebe era de neconceput. Auzise de mame care flirtau cu fiii lor adolescenți. Ei i-ar fi fost peste putință să facă una ca asta. David, cu maturitatea lui nou dobîndită, poseda deja un fel de autoritate, o capacitate absolută de veto. Harriet știa prea bine că nu putea, pur și simplu nu putea îndrăzni. Trebuie să mă retrag, își spunea: era ca sfîrșitul unei legături amoroase, cînd renunți la cineva. Avea să fie condamnată să rupă unul cîte unul toate firele? Nu era, bineînțeles, decît o schimbare firească, nu un final, sigur că iubirea ei nu se putea sfîrși, nu se putea micșora niciodată, nici chiar în cel mai mărunt amănunt al ființării ei. Problema era că deocamdată nu izbutea să înțeleagă cum se putea transforma suficient iubirea ei pentru David, în așa fel încît să nu trebuiască, nici acum, nici vreodată în viitor, să ascundă un lucru pe care David îl va bănui, plin de neliniște. Cuprinsă de un brusc zbucium sufletesc, se aplecă în față, peste mîinile împreunate. Cum suna citatul ăla despre iubire care este „întreaga existență a femeii"? În cazul ei era absolut adevărat, și cît de îngrozitor!

Lui Blaise Gavender îi căzuse bine cina. Îi plăcea să mănînce. La masă avuseseră sparanghel, care dă urinei un miros delicios. Harriet era o gospodină leneșă, dezordonată, dar o bucătăreasă acceptabilă. Ceva mai devreme nu se simțise în apele lui, din cauză că se purtase urît cu un tip ce venise să citească contorul electric. Omul i se

adresase cam prea familiar. Blaise se pomenise reacționînd ca un boiernaș de țară. De ce? Altădată l-ar fi intrigat asemenea mici ieșiri. Acum lăsă incidentul să i se șteargă din memorie, digerat eficient, precum sparanghelul. Poate că pe toți „cei ce băteau la ușă" îi considera pacienți, adică ființe supuse, ascultătoare. În acest moment, în timp ce încerca, fără mare succes, să repare, cu lipici și bandă adezivă, un bol japonez spart al lui Harriet, se străduia, cu rezultate bune, să se gîndească numai și numai la pacienți. Uneori îi ura. Acesta era un lucru rău. Un tămăduitor de teapa lui nu putea acționa decît pornind de la o relație de iubire. Se înțelege că și acest lucru putea fi nefast. Monty îi explicase cîndva că orice curiozitate nelegată de iubire sau de știință era necesarmente malignă. Monty se referise la scriitor și la personajele sale. Dar lui Blaise ideea i se păruse foarte potrivită pentru profesia sa. Își iubea profesia, dar oare de ce? Faptul că-și explicase rațiunile cu multă vreme în urmă nu-i spunea ce să facă în continuare. Nici măcar nu însemna că nu-și putea ajuta semenii. Putea și îi și ajuta.

Se enerva ori de cîte ori se gîndea la Monty, deși interesantul și talentatul său vecin îi era simpatic. Stătuse prea mult la taclale cu Monty. În alte zone ale regnului animal, masculii se amenințau instinctiv unul pe altul, în mod mecanic, lipsit de sens. Așa procedau zilnic, bunăoară, mierloii de pe gazon. Fusese, bineînțeles, un idiot acceptîndu-l pe Monty ca pacient, deși interludiul respectiv se dovedise, din fericire, scurt. Pătrunsese oare cu adevărat motivele lui Monty? Blaise pusese repede capăt contactului profesional, dîndu-și seama că tămăduitorul era pe cale de a fi cucerit de suferind.

Jucîndu-se de-a recondiționarea bolului japonez (lipsea oare vreo bucățică?), Blaise își aminti ce visase noaptea trecută. Stătea lîngă salcîmul din grădină cînd, brusc, observase că o parte a trunchiului începea să se miște. Un șarpe uriaș cobora încet spre el din pom. Urmărise înaintarea reptilei cu groază și cu un fel de fascinație stranie. Numai că nu era cu adevărat un șarpe: avea pe spate o pereche de aripi mari, strînse așa cum stau aripile cărăbușilor. Cînd se apropie de creatură, ea își dădu capul în spate, aripile se deschiseră și începură să-l lovească pe Blaise din ambele părți, sufocîndu-l aproape cu puternica, dar molatica lor violență. Între timp, coada lungă a creaturii, terminată printr-o țepușă mai fină decît un vîrf de creion, i se încolăcise în jurul unui picior. În visul acela fusese femeie. Interpretarea nu-i punea probleme. Cunoștea bine grămada de bălegar din mințile altora. Cunoștea grămada de bălegar din propria sa minte.

Cît de plicticoase și lipsite de imaginație îi deveniseră visele, se gîndi, de parcă le-ar fi interpretat flegmatic pe măsură ce le visa. Ce rar se mai simțea uimit sau mișcat de visul unui pacient! La urma urmei, însă, datoria sa nu era să fie uimit sau impresionat. Pentru el pacienții deveniseră un contingent cenușiu și soios de indivizi previzibili. În timp ce pentru Harriet continuau să fie obiecte misterioase și venerate. Deoarece veneau de obicei la tratament acasă, ea ajunsese să-i cunoască întru cîtva, la nivelul schimbului de saluturi. Harriet însă, care ar fi fost o excelentă soție de director de școală, tînjise întotdeauna după o relație mai apropiată, după o contribuție proprie ceva mai activă. Nu că și-ar fi dorit cumva să se amestece în latura duhovnicească a profesiei lui Blaise. Dar i-ar fi plăcut să cîrpească hainele

pacienților. Bineînțeles, ar fi trebuit să aibă șase copii, nu numai pe David. Speraseră că li se vor naște mai mulți. Insuccesul îl mîhnise pe Blaise. Harriet însă suferea în toată puterea cuvîntului, doar pe jumătate conștientă, de un mare excedent de iubire necheltuită, ca și cum sînii i-ar fi fost prea îngreuiați de lapte. Suferea fiindcă poseda resurse uriașe, de care nu puteau profita decît soțul și băiatul ei.

Unii pacienți îl vizitau de mai mulți ani pe Blaise și mai-mai că ar fi putut juca rolul de odrasle. Într-un fel, ei erau cei ce însufleteau casa. Nu era ușor să te descotorosești de ei. În ultima vreme începuse să-i examineze în grup, ca pentru a-i pregăti pentru final, pentru despărțire, pentru tăierea cordonului ombilical, pentru vindecare. Asta însemna totodată că putea primi pacienți noi și din alte motive decît cele financiare. Nu exista, vai, nici un fel de substitut pentru castitatea neprihănită a unui nou pacient. Cei existenți erau, de fapt, splendid de deosebiți între ei. Fiecare avea o *idée fixe*, ceva ce constituia pentru el motivația de a-l frecventa pe Blaise, deși respectiva „motivație" ascundea nu o dată multe alte leziuni complexe. Stanley Tumbelholme trăia cu o frică obsesivă de soră-sa. Angelica Mendelssohn suferea de o gelozie paralizantă, fiind îndrăgostită de unii membri ai familiei regale. Maurice Guimarron socotea că păcătuise împotriva Duhului Sfînt. Septimus Leech era un scriitor blocat. Penelope Biggers devenise insomniacă de teamă că va „muri" în somn și va fi îngropată de vie. Horace Ainsley (care fusese cîndva medicul lui Blaise și mai era și acum al lui Monty) avea simptome de indecizie cronică, provocate de un irațional sentiment de culpabilitate. Miriam Lister avea o fată cu tendințe ucigașe, pe care Blaise încerca s-o

vindece tratîndu-i mama. Jeannie Batwood dorea pur şi simplu să-şi salveze mariajul. Blaise nu considera neapărat că spusele clienţilor săi erau neadevărate, nici nu încerca să le dea o interpretare radical diferită. Primise o lecţie, chiar la începutul carierei, de la o clientă ce purta mereu mănuşi, susţinînd că are stigmate. După un timp, lui Blaise îi venise ideea de a o ruga să-şi scoată mănuşile. Femeia avea într-adevăr stigmate, iar mai tîrziu fusese tratată cu succes şi vindecată de isterie.

Blaise ştia cît se poate de bine că nu posedă calificarea necesară pentru a face ceea ce se angaja să facă, dar acumulase multă experienţă şi nu se mai temea că ar putea comite greşeli ireparabile. Cu toate acestea ştia, chiar dacă nu i-o mărturisise decît lui Harriet, în glumă (iar ea nega cu însufleţire), că era de fapt un soi de şarlatan. Nu avea o diplomă de absolvent de medicină. Studiase psihologia şi filosofia la Cambridge, scrisese o teză de psihanaliză şi mai tîrziu predase psihologia la Universitatea din Reading. (Pe Harriet o cunoscuse în primul lui an la Reading, la o serată dansantă.) Începuse să-şi practice terapia originală mai întîi sub forma unui experiment riscant, de scurtă durată, motivat şi de credinţa că putea fi mai bun decît unii specialişti în meserie, văzuţi de el la lucru. Poate că nu se înşelase. Se înţelege că-i plăcea puterea, tuturor celor ce se joacă cu mintea omenească le place. Era totodată conştient, firesc, de faptul că nefericirea altora exercită o fascinaţie condiţionată mai mult de sex decît de altruism sau de ştiinţă. Trecuse de mult de faza cînd îl îngrijorase acest aspect. Adevărul era că avea, ca un duhovnic, puterea de a pune capăt tăioasei dureri mentale care, cuibărită în interstiţiile tragediei „reale", erodează într-un mod atît de inutil

viețile oamenilor. Era înzestrat cu acest har. Avea *curajul* de-a o face. Era o personalitate puternică, întru totul competentă. Atunci de unde venea criza de încredere de acum? Doar nu era atît de prost încît să se sature de profesia lui pur și simplu fiindcă devenise comodă și rentabilă?

Cînd îi venise prima oară ideea că ar fi bine să renunțe la a practica psihoterapia și să-și procure o diplomă de medic, Blaise o respinsese instantaneu, ca pe o fantasmă irațională, un proiect de autopedepsire generat de un sentiment al culpabilității de proveniență cu totul diferită. Să renunțe la un venit constant, să treacă, la vîrsta sa, prin furcile caudine ale unor examene plictisitoare și probabil grele, să accepte judecata unor străini, să trudească din greu... imposibil! Nu era decît fățărnicia și nesăbuita dorință (bine cunoscută pacienților săi) a unui bărbat tomnatic de a fi supus unui test spiritual purificator. Cum tatăl lui fusese un medic foarte apreciat, nimicnicia motivelor îi era și mai clară. Ideea persista însă, sîcîitoare, așa încît începuse să se teamă efectiv de ea. Existau, firește, multe amănunte legate de creier și de sistemul nervos pe care, asumîndu-și atîta putere, ar fi trebuit să le cunoască, dar nu le cunoștea. Era împresurat de mistere. Cu trecerea timpului totuși, ideea începea să-i pară nu atît o dorință de perfecționare și specializare profesională, cît necesitatea unei schimbări radicale. În ultima vreme încetase, din diferite motive, să mai citească, să mai gîndească. Avea neapărat nevoie de o schimbare intelectuală radicală.

Fascinația pentru lumea încîntătoare, miraculoasă, straniu de autonomă a teoriei psihanalitice începea să i se pară acum – în cazul său, cel puțin – o formă de autoindulgență. Diferitele „școli" erau parcă tot atîtea grădini magice, fiecare alcătuită

după un proiect separat, cu o floră aparte, fiecare împrejmuită cu un zid înalt. Ca „practicant", Blaise era pragmatic, „empiric" în cel mai elementar sens al cuvîntului. Încerca pur şi simplu să afle ce metode dădeau rezultate şi era pregătit să accepte o interpretare ad-hoc, bazată pe bun-simţ, a sensului cuvîntului „rezultate". De mult nu-şi mai bătea capul cu problema „şcolii" căreia îi aparţinea, iar în această resemnare nu distingea nici un fel de înfrîngere a spiritului ştiinţific. Intenţionase cîndva să scrie o carte mare despre toate acestea, dar se răzgîndise. I se părea că distincţiile fine nu mai meritau osteneala. Îşi mai nota cîteodată idei pentru articole, iar pe Harriet o lăsa să creadă în continuare în existenţa proiectului, de vreme ce-şi pusese atîtea speranţe în el. Acum suferea de un *malaise*[1] mult mai profund. Ca rezultat al experienţei proprii şi al experienţei pacienţilor, începuse să-şi piardă încrederea în toate teoriile psihologice „abisale". Îşi putea calma pacienţii spunîndu-le că era vorba de un „proces de durată", determinîndu-i să „se împace cu sine". Pe *ei* îi putea feri de culpabilitatea paralizantă. Pentru el însă, ceea ce considerase cîndva a fi, cel puţin din punct de vedere teoretic, nişte „manifestări de suprafaţă" ale moralei şi libertăţii continua să-şi păstreze neasimilabila stranietate, într-un mod care-l determinase uneori să creadă că atît el, cît şi pacienţii lui trăiau într-o lume a iluziilor confortabile, deşi nelipsită de orori. El însuşi nu izbutea să scape de chinul de care încerca să-şi cruţe pacienţii, adică de durerea deciziilor irevocabile, luate într-o manieră învechită – orbeşte şi cu simţul răspunderii. Poate că pur şi simplu se plictisise de moarte de psihicul uman, se săturase

1. Rău, disconfort (în fr., în orig.).

de el însuși, de tabieturile și de activitățile sale zilnice, și așa cum unii oameni sătui de cele lumești se întorc spre Dumnezeu, dorea să se refugieze în știință.

Discutase, vezi bine, problema aceasta cu Harriet. Ea-l înțelesese doar parțial, dar îi arătase multă simpatie, promițîndu-i tot sprijinul. Știa că pe Harriet ar fi durut-o dacă ar fi fost nevoiți să vîndă Hood House și să locuiască o vreme în condiții mai modeste. S-ar fi simțit foarte singură în orele lungi cînd ar fi robotit el la spital (da, da, perspectiva aceea semăna într-adevăr cu o ispășire a păcatelor). Dar ea dorea mai mult decît orice ca el să fie fericit, să se realizeze, așa că-i întări voința, îl îmbărbătă. Se și vedea deja „doamna doctor". Dumnezeule, cît era de norocos! În tinerețe nici prin gînd nu-i trecuse că se va căsători cu o femeie total lipsită de preocupări intelectuale. Dar atenția intuitivă cu care-l trata era atît de sofisticată, încît nu simțea lipsa pălăvrăgelii docte. Nu-l plictisea niciodată, era mereu surprinzătoare, preocupată, pasionată, dar cu un fel de pasiune directă, grațioasă, animală, cu totul diferită de viclenele metamorfoze reflexive și de accesele de retorică ale pacienților. Pasiunea lui Harriet nu excludea calitatea cea mai apreciată de Napoleon la femei: calmul leneș. Pînă și vaga credință creștină, pe care el avusese grijă să nu i-o smulgă din rădăcină, nădăjduind că se va ofili cu timpul, îi părea acum un lucru de care nu se putea lipsi, așa cum n-ar fi putut trăi fără gestul special prin care întindea brațele spre el cînd intra într-o cameră unde se afla ea. Nu încăpea îndoială că-l influențase mult, și nu numai făcîndu-l mai sensibil la soarta păianjenilor.

În timp ce Blaise se gîndea la toate acestea și la multe altele, afară amurgea. Puse deoparte

bolul japonez, gata reparat. Se ridică și se duse la fereastră, stînd acolo în picioare, în întuneric, și privind terasa pavată de jos. Lîngă ușa bucătăriei zări silueta estompată a soției sale, cercetînd cu ochii grădina. Conturul ei nemișcat părea plin de liniștea serii, tăcerea ei sporea calmul grădinii. Mai poseda încă o mare parte din frumusețea de „carte de basme" care-i păruse cîndva o nălucire din altă lume, tot atît de trecătoare ca și a noastră. Iubea capoatele lungi, caraghioase, legate cu cordon, pe care un ochi mai critic ar fi dorit să le vadă mulate pe trupul unei femei mai zvelte. Pe urmă se uită ceva mai departe în grădină, spre silueta lungă, echilibrată, a salcîmului și spre întunericul mai dens al livezii din spatele copacului. Monty Small zicea că se gîndește să plece de la Locketts. Ar consimți oare să vîndă livada? Da, dar era oare momentul să cumperi pomi fructiferi? Harriet pornise în josul grădinii și acum cîinii ei nevrotici se înghesuiau în jurul său ca niște mici năluci negre. Blaise trase perdelele și aprinse lumina.

Se apropia ceasul de lectură. David va veni oare? Harriet privea atît de des în gol, trebuia neapărat să-i vorbească. Avea de discutat și cu David, în legătură cu renunțatul la greacă. Cu Monty trebuia să vorbească despre Magnus Bowles. O, Doamne, cîte neplăceri! Și cît de mult își dorise o fiică...

„Unde este Nastasia Filippovna?", întrebă prințul cu răsuflarea tăiată.

„E aici", îi răspunse Rogojin încet, după o scurtă tăcere.

Rogojin ridică ochii și-l pironi pe prinț cu privirea.

„Vino", îi spuse.

Blaise închise cartea. Desigur că atît Harriet, cît și David cunoșteau povestea, deși Harriet se prefăcea de obicei că o uitase. Lui Blaise îi plăcea însă să întrerupă lectura într-un punct culminant. Blaise se pricepea să citească cu voce tare – o făcea cu spirit, dar fără prea multă emfază. Obiceiul lecturilor cu voce tare data din copilăria lui David. Parcurseseră aproape în întregime operele lui Scott, Jane Austen, Trollope, Dickens. Lui Blaise îi făcea o plăcere nebună. Undeva în adîncul lui se ascundea un *acteur manqué*[1].

Vara lectura avea loc în odaia numită de Blaise *breakfast room*[2] (deși nu-și luau niciodată micul dejun acolo), iar iarna, în bucătărie. Prima încăpere era de fapt camera de zi. Salonul nu-l folosea de obicei nimeni, rareori se refugia cineva acolo. Harriet cosea, cuibărită într-un fotoliu, în fața soțului ei, cu o cutie de bomboane de ciocolată alături. Cosea întotdeauna în timpul orei de lectură, fiindcă David îi spusese odată, în copilăria lui, că-i plăcea mult s-o vadă cosînd. Oare îi mai place și acum, se întrebă ea, sau, dimpotrivă, îl enervează? Acesta era tiparul majorității dilemelor legate de fiul ei. Din cauza lui erau puse la îndoială atît de multe din micuțele și caraghioasele ritualuri ce asigură fericirea casnică. Harriet se trudea (fără prea multă pricepere) să repare manșeta roasă a unei jachete vechi a lui Blaise. Jacheta mirosea a Blaise – nu a tutun, întrucît el nu fuma, ci un miros bărbătesc, persistent, de transpirație. Ce bine exprima mirosul acela deosebirea dintre un bărbat și o femeie! Harriet ar fi dorit să ia în brațe haina acum, pe loc, și să-și îngroape fața în ea, dar se învățase de mult să-și ascundă pornirile

1. Actor ratat (în fr., în orig.).
2. Încăperea pentru micul dejun.

pătimaşe cînd unul din cei doi bărbaţi ai ei se afla de faţă, cu atît mai vîrtos cînd erau amîndoi lîngă ea.

David şedea pe duşumea, nu prea aproape de Harriet (obişnuia cîndva să-şi rezeme capul de genunchiul ei), cu un picior sub el, cu capul plecat, strîmbîndu-se şi clipind din ochi în tăcere, ca şi cum povestea pe care o asculta i-ar fi stîrnit un lanţ de gînduri extraordinare. Părul blond, acum cam unsuros şi încîlcit, începînd să se răsucească uşor în sus la capete, îi încadra faţa într-un haos ininteligibil de bucle întrepătrunse. Oare nu se piaptănă *niciodată*? se întrebă ea. O, dacă m-ar lăsa pe mine. Simţi că băiatul e conştient de privirea ei intensă şi-şi transferă atenţia asupra jeanşilor lui decoloraţi, asupra unei glezne subţiri, osoase, asupra unui picior murdar, în sanda, şi asupra covorului. Suspină profund şi puse acul deoparte.

Între timp, Blaise citea calm următorul paragraf al cărţii, pe jumătate zîmbind de încîntare şi plăcere, pe urmă încruntîndu-se brusc şi căzînd pe gînduri. Harriet era puţintel mai în vîrstă decît soţul ei şi simţea diferenţa mai ales în aceste momente contemplative. Cît de tînăr era încă Blaise! Mai puţin chipeş decît fiul ei, dar cu o înfăţişare hotărîtă, puternică, bărbătească. Avea părul drept, vag roşcat, tuns foarte scurt, faţa mare şi trandafirie, cu maxilare pătrate, gura lungă şi subţire şi ochii alungiţi, de un albastru cenuşiu, ca apa mării iarna. David moştenise ochii tatălui, doar că ai săi erau mult mai albaştri. Ochii lui Harriet erau de un căprui limpede şi nenuanţat. Prezenţa ambilor bărbaţi în tabloul acela paşnic o umplea de un soi de fericire care era în acelaşi timp nelinişte, era teroare. Viaţa fusese înspăimîntător de generoasă cu ea. Mai suspină o dată şi luă încă o

bomboană de ciocolată. În clipa aceea își aminti brusc de strania apariție a băiețașului. Dădu să-i povestească lui Blaise, dar se răzgîndi. Blaise ar fi crezut că era încă o „teamă nocturnă" de-a ei; întotdeauna fusese de părere că temerile ei aveau un tîlc al lor, ascuns, cînd de fapt ele nu însemnau nimic. Poate că băiețelul nici nu existase decît în imaginația ei.

David era agitat, se simțea nefericit. Sesiunile de lectură îl făcuseră să se simtă prost încă din zilele de mult apuse ale *Vîntului prin sălcii*[1]. Voința neexprimată a ambilor părinți, care-l implorau, îl sileau să participe, transforma totul într-o dramă consumată seară de seară. În ultima vreme lipsise pur și simplu o dată sau de două ori, stătuse de unul singur în camera lui și scrîșnise din dinți. Cercetă din ochi pata de grăsime de pe reverul tatălui și inhală mirosul de ciocolată cu lapte cu care polua aerul mestecatul sonor al mamei sale. Măcar dacă maică-sa nu l-ar fi privit atît de lung și n-ar fi suspinat ca o puștoaică bolnavă de dragoste. Se înțelege că-și iubea părinții, numai că acum tot ce avea vreo legătură cu ei îl călca pe nervi de-i venea să urle. Aerul lor de oameni conștienți că au o viață de familie fericită îi trezea dorința de a se refugia într-o mansardă, ca să moară acolo de inaniție. Ar fi fost grozav dacă l-ar fi dat la o școală cu internat – timpul petrecut acasă s-ar fi transformat într-o sărbătoare. Se ridică în picioare, bombăni „noapte bună" și ieși repede, fără zgomot. Mai tîrziu, în camera lui, trase cu urechea la murmurul, rar accesibil unor urechi străine, al vocilor soților ce-și făceau confidențe între patru ochi. Ce efect liniștitor

1. Roman pentru copii al scriitorului britanic Kenneth Grahame (1859-1932).

avusese acest murmur asupra lui odinioară, în copilărie, cînd adormea noapte de noapte, simțindu-se ocrotit, legănat de acel zvon ca de susurul prietenos al unui pîrîiaș.

— Ai reparat fără cusur bolul meu japonez.
— Mă bucur că a venit David.
— Mi-ar plăcea să nu mai clipească atîta.
— Mi-ar plăcea să-și tundă părul sau să-l spele.
— Zice că-și lasă barbă, de-ndată ce-i crește.
— Dumnezeule!
— Ce-o fi însemnînd clipitul ăsta?
— Adolescenții sînt plini de ticuri.
— La cină n-a mîncat nimic. Crezi că are *anorexia nervosa*?
— Fată dragă, zău că n-ar mai trebui să citești articolele alea din suplimentele duminicale!
— Nu-l necăji deocamdată cu italiana, mai lasă-l puțin.
— N-am să-i permit să abandoneze greaca. Italiana o poate învăța în timpul liber.
— Apropo, Andersonii ne-au invitat mîine-seară.
— Mîine este seara lui Magnus Bowles.
— O, Doamne! Nu-l poți contramanda o dată pe Magnus?
— Știi că nu-l pot contramanda pe Magnus.
— Sînt convinsă că a intrat în convalescență după atîția ani. Nu mai are nevoie de tine chiar așa de des.
— E greu de spus, răspunse Blaise, ce înseamnă convalescența pentru unul ca Magnus. Se adîncește atît de mult în obsesiile sale!
— Ce bine-ar fi dacă ar reuși să se reapuce de pictură.
— Murdărește totul cu vopsele.
— Ce chestie oribilă spuneai tu despre vopsea?
— Vopsea egal căcat.

— Ce indecent este subconștientul! Mai dă și acum ocol camerei în genunchi, atingînd obiectele?

— E înconjurat de zei pe care trebuie să-i îmbuneze. Orice obiect e sacru. Într-o altă epocă ar fi fost venerat ca un sfînt.

— Sărmană ființă țicnită!

— Omul primitiv trăia într-un univers populat de mici zeități înfricoșătoare. Romano-catolicii trăiesc și acum în același univers.

— Știu, ești de părere că religia nu înseamnă decît obsesie.

— Fată dragă, sînt departe de a avea opinii atît de idioate. Religia e extrem de importantă. Atîta doar că nu este ceea ce pare a fi. Puține lucruri foarte importante sînt ceea ce par a fi.

— Mi-ar face plăcere să-l cunosc într-o zi pe Magnus. Sînt sigură că întîlnirea noastră l-ar ajuta să se simtă mai normal.

— Toate femeile gîndesc așa despre homosexuali.

— Nu, vreau să spun că i-aș face doar curat în cameră și i-aș vorbi despre pictură. La urma urmei, îmi transmite uneori complimente. Probabil că se gîndește puțin la mine.

— O, chiar exiști pentru el. Aș putea spune că ești singura femeie care există. Dar o întîlnire cu tine mi-ar distruge, pur și simplu, șansele de a-l vindeca. Așadar, e imposibilă.

— Un om pe care nu e cu putință să-l cunoști. Ce interesant! Urăsc pur și simplu ideea că e singur-singurel, că nu vede practic pe nimeni în afară de tine, că doarme ziua și stă de veghe noaptea, că-i teribil de înspăimîntat de lucruri ce nu există.

— O să te surprindă, fetiță scumpă, cîți oameni au astfel de spaime, dar majoritatea izbutesc să ducă vieți absolut normale.

— Ei bine, nu și el. Norocoși cei ce nu sînt urmăriți de demoni imaginari. Pe el îl chinuie unul destul de caraghios, nu-i așa?

— Un episcop cu picior de lemn, care se ține scai de el precum crocodilul lui Hook[1].

— Ce drăguț! Pe mine nu știu dacă m-ar speria. Dar halucinațiile acelea teribile, că și-a omorît mama și că leșul ei înmugurește ca o fată tînără? Și ce ți-a spus, că și-a retezat un deget, nevrînd să se lase convins că-i o închipuire nici măcar atunci cînd i-ai vîrît sub ochi propria lui mînă! E cu mult mai nebun decît toți ceilalți! Sînt sigură că ar trebui să i se aplice niște șocuri electrice sau ceva de genul ăsta.

— Pentru Dumnezeu, Harriet, doar înțeleg boala lui Magnus!

— Bine, bine. Da' trebuie să fie tare nefericit.

— Stările acestea de anxietate acută nu înseamnă neapărat nefericire. Nu crede cu adevărat în ele. Magnus nutrește convingerea că va fi pedepsit pentru că a comis un păcat de care nu-și amintește, iar faptul că nu și-l poate aminti îi amplifică sentimentul de culpabilitate. Dar aceasta este o stare destul de interesantă și toate pipăirile și ciocnirile lui de obiecte au rolul de a amîna penitența.

— Tot atît de gras este?

— Are o poftă de mîncare patologică.

— Ce bine îl înțeleg! Ca și mine! Dă-mi, te rog, bomboanele de ciocolată, dragul meu! Cred că ar trebui să așterni pe hîrtie cazul lui, este atît de pitoresc! Aș vrea să-l poți convinge să vă întîlniți la o oră mai civilizată.

— E un noctambul incurabil. Chiar și arată ca un lemurian. Nu învie decît odată cu lăsarea întunericului.

— Și atunci îți dă de furcă o jumătate de noapte, stoarce untul din tine. Pacienții ăștia te mănîncă de viu.

---

1. Personaj din romanul pentru copii *Peter Pan* de J.M. Barrie, a cărui mînă, tăiată de Peter Pan, a fost mîncată de un crocodil.

— Ba nu, de fapt eu îi mănînc pe ei. Dar n-am putea să-l lăsăm în plata Domnului pe Magnus, ce zici?

— Bine, am să-i sun pe Andersoni. Nu, nu, nu mă duc fără tine, nu la ei. Știu că Anderson nu urmărește decît să discute cu tine probleme profesionale. Iar ea este o ființă atît de autoritară și de stranie. Apropo, l-au invitat și pe Monty. A refuzat.

— Dar are nevoie să iasă și să întîlnească oameni cîți mai mulți. Treci pe la el mîine?

— Da. Asta e cu adevărat nefericire.

— Trebuie să suporte perioada de doliu ca pe o boală lungă. Tu îi faci bine.

— Sper că da. Nu crezi că s-ar putea sinucide?

— Monty? Nu, nici vorbă.

— Arată atît de jalnic și de nenorocit, ca un fel de Arlecchino rătăcit. Dar totodată e palid ca un cleric, de parcă ar fi preotul nebun dintr-o povestire a sa. Doar o pălărie neagră îi lipsește. Ar fi bine dacă ar reuși să se reapuce de scris.

— Cred că s-a săturat pînă peste cap de Milo Fane.

— Și totuși trebuie să fie grozav să născocești un personaj pe care să-l cunoască o lume întreagă. La supermarket se găsesc pînă și Truse de Detectiv Milo Fane.

— Probabil că face o groază de bani bătrînul Monty.

— Regret că nu avem televizor. A început un serial nou cu Milo Fane. Ziarele scriu că Richard Nailsworth e splendid în rolul lui Milo.

— Nu, fetițo, nu. Televizor, nu. Oricum, nici ție nu-ți plac cărțile lui Monty mai mult decît mie.

— Lui nu i-am spus-o.

— Nici să nu o faci. Mulți scriitori știu că nu valorează mare lucru, dar fiecare are fărîma lui de

vanitate. Mă tem că toate cărțile lui Monty seamănă una cu alta, cele mai recente, în orice caz.

— Știu. Milo a devenit extrem de moral, iar victima se dovedește a fi mama de mult dispărută a asasinului sau cam așa ceva. Mă întreb de ce n-a scris niciodată Monty un roman adevărat.

— Probabil că nu poate. Și nu uita banii. Poate că i-au intrat în sînge onorariile grase.

— Și pe urmă s-a căsătorit cu o fată bogată. Ciudat cum trage banul la ban.

— Poate că Sophie ar fi fost o actriță mai bună dacă n-ar fi fost atît de dezgustător de bogată.

— Blaise, dragă, vrei să-l întreb pe Monty dacă... știi tu, dacă ne poate împrumuta ceva bani?

— Nu, pentru Dumnezeu! Încă nu e nimic hotărît.

— Mereu spui asta și am senzația că e din cauza mea. Crezi că nu mi-ar conveni să fiu soția unui student la medicină sărac. Cît te înșeli!

— Știu, draga mea, răspunse Blaise, că ești alături de mine în orice împrejurare. Gata să înfrunți orice furtună. Îți mulțumesc și te binecuvîntez. Dar e vorba de un pas hotărîtor, trebuie să cîntărim bine...

— Eu am cîntărit. Sînt pentru.

— Dar ziceai că e o nebunie.

— Așa ziceam la început, pentru că m-ai luat prin surprindere. Oricum, consideram că e o nebunie frumoasă. Hai să mergem înainte și să-i lăsăm pe Magnus Bowles și pe ceilalți să-și găsească un alt psihiatru.

— Cît ești de curajoasă, scumpă fetiță!

— Nu sînt, dragul meu Blaise. Nu fac nici un sacrificiu. Nu doresc să fiu în nici o altă parte decît în spatele tău, de unde să privesc lumea cu ochii tăi. Nu am nici o altă ființă, nici o altă perspectivă.

— Fetița mea...

— Să-i spun ceva lui Monty cu privire la livadă?

— Nu putem să împrumutăm bani de la el și în același timp să-i cumpărăm livada!

— Deci să aduc vorba despre împrumut?

— Încă nu, trebuie să mă mai gîndesc...

— Am bonurile acelea de tezaur și tu poate obții o bursă.

— Du-te la culcare, fată dragă, te rog, du-te la culcare.

— Bine, bine, urîciosule. Să nu lucrezi prea mult la cartea aia, te rog. O, dar afară-i încă lumină. Ce straniu arată grădina!

Montague Small se trezi brusc din cauza unui zgomot ciudat ce venea din interiorul casei. Sau visase? Se ridică în capul oaselor. Ca de obicei, își aminti de moartea lui Sophie la o fracțiune de secundă după trezire. Ca și cum ar fi văzut fulgerarea spadei înainte de a-i simți tăișul. Durerea intensă îi solicită, pentru moment, toată atenția. Ciuli iar urechile. Tăcere. Pesemne că zgomotul fusese o componentă a visului. Atunci își aminti visul.

Un monstru gigantic zăcea decapitat pe o cîmpie întinsă și pustie. Apropiindu-se, Monty îi deslușise gîtul lung, cenușiu ca fierul, acoperit cu peri negri, rari, sîngele închegat, găurile căscate ale cîtorva vase de sînge secționate. Puțin mai departe de trup se afla capul enorm, hidos și Monty observase, înfricoșat și oripilat, că se mișcă ceva pe suprafața sa. Apoi văzuse un monstru mic, replică miniaturală a fiarei ucise, spînzurînd de părul dintr-o parte a capului tăiat și hohotind de plîns. Din ochi îi picurau lacrimi cît perlele de mari. Brusc, Monty se pomenise că-l înecă și pe

el o durere sălbatică și că nu-și mai poate stăvili plînsul.

Acum ședea în pat cu ochii uscați. Era ciudat că plînsese dezlănțuit în vis, dar în viața adevărată nu putea vărsa nici o lacrimă, de atunci nu plînsese deloc. O, dacă i s-ar umezi măcar ochii! Ce vise sinistre avea acum. Duse erau imaginile onirice proaspete și strălucitoare de altădată. Mîna lui bîjbîi pe noptieră, atingînd paharul cu apă, flaconul cu somnifere și barbiturice prescrise de doctorul Ainsley, ceasul, piciorul veiozei. Aprinse lumina. Încă nu se făcuse ora patru. Știa că nu va mai adormi. Visele conspiră cu conștiința adormită, se hrănesc reciproc și te absorb în uitare. Acum însă lanțul fusese rupt, mintea, aflată într-o stare critică de suferință, era oribil de vigilentă, imposibil s-o domesticești sau s-o tragi pe sfoară; declanșată ca un mecanism, își ticăia de zor nefericirea. Nu realizai nimic întorcînd perna pe partea cealaltă și pretinzînd c-o iei de la capăt. Își puse ceasul la mînă. Nu-l purta în pat, pentru că întotdeauna izbutea cumva să i se strecoare lîngă ureche și să-l trezească cu bătăi asurzitoare, zgomotul eternității cum este el perceput de un copil ce delirează.

Se dădu jos din pat și își îmbrăcă halatul. În spatele lui patul stătea abandonat, boțit și teribil, ca o piele de șarpe lepădată, ca o față abjectă. Mirosea cumplit. O concediase pe femeia care-i făcea curățenie. Cît de agasantă fusese Sophie în ultimele zile, cum se agățase nebunește de el, ca să împartă cu ea spaima și disperarea! Se gîndi: ca să-și poată suporta chinurile, îmi striga în față cuvinte oribile. N-ar fi putut pune o asemenea povară pe umerii nici unei alte ființe. Ceea ce ar fi trebuit să-i deștepte compasiunea, poate chiar mîndria. Ar fi trebuit să accepte cu profundă

gratitudine suferința oferită de ea, ca pe o dovadă de iubire. În schimb, cînd Sophie îl ataca ranchiunoasă, se răstea la rîndu-i la ea. Viața lor conjugală se sfîrșise cu o serie de certuri prostești. Se certaseră pînă și în clipa morții ei. N-avea să și-o ierte niciodată. După toată murdăria suferinței, s-ar fi putut crede că moartea fusese un agent purificator: gunoiul putred al conștiinței de sine fusese curățat pe vecie, biata victimă se afla acum în siguranță, dincolo de atingerea cîrligelor și menghinelor durerii, la adăpost de răutatea fatală a lumii și a lui Dumnezeu. El însă procedase în așa fel încît își interzisese pînă și această consolare austeră. Știa că bucuria, componentă a tuturor lucrurilor esențiale, fusese alungată din viața lui pentru totdeauna. Spaime viscerale, de care dorise de mult să scape, începuseră să-l încolțească din nou, hrănindu-se din nenorocirea lui. Existau momente cînd nu vedea cum ar mai putea conștiința să-l lase să trăiască.

Trase perdelele și stinse veioza. În lumina lăptoasă, mată, a zorilor, grădina se vedea deja limpede, extrem de tăcută, extrem de amenințătoare. Peluza lungă și pustie se întindea, incoloră și netexturată, ca un cearșaf pregătit pentru ritualul unei jertfiri prin spintecare. Cei doi brazi Douglas înalți stăteau neclintiți, într-o existență alienată, enigmatică. Înaltul gard viu de lemn-cîinesc era impersonal ca un zid, rotunjimea lui sănătoasă, frunzoasă, fiind aplatizată de lumina albă. În livadă, după colț, către Hood House, cîteva păsări schițau un ciripit, cu o claritate disperată, forțată. Apoi Monty își aminti de băiețașul văzut în seara precedentă, cum stătuse nemișcat, în amurg, în grădina de la Hood House, privind fix către casă. La început, într-o clipă de rătăcire, își închipuise că era Sophie. Se aștepta tot timpul s-o vadă. Era

posibil să te gîndeşti atît de intens la o persoană şi ea să nu se ivească? Oare strigoii au puterea *să decidă* cînd să se materializeze? se întrebă el.

Avea mereu impresia că Sophie se afla în casă, o prezenţă tăcută şi iute de picior, ce părăsea rapid şi răutăcios orice încăpere de cum intra el. Călătorea împreună cu el, schimbîndu-se deja cîte puţin, de pe acum. Călătorea oare cu adevărat, îndepărtîndu-se, printr-un fel de întuneric plin de ecouri, *bardo*[1] ? Ce vise/ Pot răsări în somnu-acesta-al morţii...[2] Dacă supravieţuise ca o visătoare chinuită, îl visa oare pe el, putea mintea ei cufundată în vis să-l condamne cumva? Se consuma oare şi acum, în nefiinţă, într-o suferinţă plină de resentiment, aşa cum o văzuse consumîndu-se în viaţă? Poate că-i ţinem captivi pe morţi cu gîndurile noastre, aşa cum procedăm şi cu viii; dar poate că şi pe noi ne ating gîndurile morţilor? „La ce te gîndeşti? strigase ea. O, înnebunesc fiindcă nu ştiu!" Sau poate erau vorbele lui? Vie, iubirea lor fusese o chinuire reciprocă. Moartea ar fi putut aşterne o preamilostivă tăcere peste acest dialog, dar nu reuşise s-o facă. De cîte ori nu dorise să reducă gîndurile lui Sophie la tăcere. Tăcuseră ele acum ori continuau să bolborosească, dar în alt ungher al minţii lui? Chiar era imposibil ca cel rămas în viaţă să pună capăt acestei servituţi bolnave şi să-i redea strigoiului înnebunit libertatea? Cum se putea face asta? Se iubiseră unul

1. În budismul tibetan, stare intermediară, de tranziţie, între două vieţi pe pămînt (n.r.).
2. Shakespeare, *Hamlet*, Actul III, Scena 1 (trad. de Dan Duţescu), în *Shakespeare, antologie bilingvă*, volum alcătuit de Dan Duţescu şi Leon Levîţchi, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1964, p. 397.

pe celălalt. Acest lucru părea acum lipsit de relevanță. Nebunia era iubirea însăși.

Testul acesta îi arăta cît de puțin îi folosise intervenția asupra proceselor propriului său psihic. Ani în șir încercase să-și controleze visele, să rămînă conștient pe parcursul lor, să lege somnul de starea de trezie. În parte reușise, făcînd prin asta ca lumea trează să pară mai puțin reală, iar nu realitatea visului mai adevărată. Într-un fel, era bine. Dar, așa cum i se întîmplase adeseori, găsise forma greșită a răspunsului corect. Din ținuturile visului ororile se năpusteau nestînjenite asupră-i, iar ceea ce ar fi trebuit să fie înțelepciune se transforma în coșmar. Toate eforturile lui spirituale fuseseră simple aventuri, sfîrșite în spaimă și confuzie. După toate acestea rămăsese un simplu ucenic, iar maestrul său era vrăjitor. Nici măcar un vrăjitor foarte important. Desigur, silueta măruntă de sub salcîm nu avea cum să semene cu Sophie, deși fusese și ea mică și lui i se păruse întotdeauna că arată ca un băiețaș. Și totuși, cuprins pentru o clipă de o spaimă pură, violentă, se așteptase ca ea să se întoarcă spre el, se așteptase să-i vadă ochelarii sticlind în semiîntuneric, ca ochii unui animal. Dar, bineînțeles, nu era decît un băiat. Teama nu-l părăsise totuși. Dacă ciudatul băiețaș îl va auzi și se va răsuci pe călcîie să-l privească? Monty se grăbi să se întoarcă fără zgomot la Locketts, atingînd, ca să se îmbărbăteze, trunchiurile reptiliene ale pomilor răsuciți din livadă. În casă, Milo Fane, ironic, rece, cu ochii piezișă, își bătuse joc de lașitatea cu care își luase picioarele la spinare.

Contemplînd acum implacabila grădină matinală, își aminti de vizita promisă de mama lui. Sub masca unei ireproșabile, desăvîrșite politeți, mai-că-sa o detestase de fapt pe Sophie. Fără îndoială

că își încordase voința, acum putea spune cît de ineficace, pentru ca Sophie să moară. Antipatia fusese reciprocă, desigur, iar Sophie abia dacă-și dăduse osteneala să fie drăguță. În purtarea ei față de soacră-sa se distingea un fel de stîngăcie străină, menită parcă să exaspereze. Mama lui Monty, care considera că aparține nobilimii scăpătate, fusese încîntată de succesele literare ale fiului, dar dezamăgită de căsătoria lui. Deși suficient de înstărită, Sophie provenea dintr-o familie străină nebuloasă de oameni de afaceri elvețieni „ostentativi", pe care doamna Small nu putea și nici nu dorea să-i înțeleagă. Pe Sophie o considera vulgară, iar între doamna Small și mama lui Sophie se instalase instantaneu animozitatea. „Creatorul lui Milo Fane își poate alege *orice* nevastă", fusese informat Monty de către mama sa înainte de căsătorie. Avusese în vedere pentru el o tînără englezoaică gingașă și elegantă, rafinat educată (posibil cu un titlu de noblețe), pe care își propunea s-o domine, transformînd-o într-o aliată mai tînără. De fapt, probabil că ar fi găsit resurse pentru a antipatiza orice femeie care s-ar fi căsătorit cu Monty.

Tatăl lui Monty, un umil diacon, se prăpădise cînd fiul abia împlinise opt ani. La o săptămînă după deces, maică-sa îl instruise să i se adreseze de-acum înainte numai cu numele de botez : Leonie. Odată cu acest nume neobișnuit, în relația dintre ei se strecurase ceva întunecat, nedefinit. Leonie, care-și dorise mereu să ajungă actriță (un alt motiv, desigur, pentru a n-o accepta pe Sophie), își crescuse fiul cu mult curaj, dînd ore de dicție și de canto la o școală de fete. Fusese încîntată cînd Monty plecase la Oxford să studieze, necăjită cînd aflase că era un student nu prea strălucit, încă și mai necăjită cînd devenise institutor, încîntată cînd pusese capăt carierei didactice, devenind un

scriitor de succes, dar dezamăgită iar cînd luase de nevastă o străină obraznică, cu voce stridentă. Acum sosise din nou momentul încîntării. Sophie murise, părăsise frumos scena. Leonie nu-şi putea ascunde satisfacţia, nici nu încerca s-o facă, dar cel puţin se ţinea la distanţă. În ziua înmormîntării se „îmbolnăvise" discret. Prezentă, poate n-ar fi reuşit să se abţină să joace de bucurie. Acum se retrăsese din nou, în linişte, în căsuţa cumpărată pentru ea de Monty într-un sătuc din Kent, unde juca rolul unei *grande dame*[1] de la ţară. Nu-şi impusese încă prezenţa triumfală, dar avea s-o facă foarte curînd; prezenţă de devorator total şi de stăpînă absolută. Prima perioadă de bucurie nereţinută (doliu) urma probabil să se încheie nu peste mult timp. Scrisorile ei siropoase soseau acum aproape zilnic. Dorea casa, dorea lucrurile din casă, îl dorea, normal, pe Monty. Tînjise după un nepoţel, dar nu i se oferise decît o pierdere de sarcină.

Gîndul la mama lui nu-l prea emoţiona pe Monty. Dar nu asta conta. Îşi iubea de fapt mama. Îi înţelegea atitudinile. Avea chiar o anumită simpatie faţă de ele. Bucuria ei indecentă nu-l privea. Era atît de purgat de moarte, atît de sterilizat şi de imunizat, că devenise insensibil la iritările mărunte din care se compune viaţa. Mama sa nu reuşea să-l enerveze, devenise insensibil. Distrus, se considera indestructibil. În ultimele zile ale bolii lui Sophie pusese stăpînire pe el un îngrozitor sentiment de alienare. Nu izbutise să-şi adune puterile ca să-şi ia soţia în braţe, nu (cum crezuse ea) din pricină că boala o urîţise; însă i se părea că moartea îşi întinsese deja aripa asupra ei, iar el nu putea suporta ideea irecuperabilei pierderi

1. Mare doamnă (în fr., în orig.).

pe care i-o inspira trupul ei ce mai respira încă. Auzise de oameni care-şi îmbrăţişau şi-şi sărutau morţii. El n-ar fi putut. Prea absolută este absenţa persoanei iubite. În timpul agoniei lui Sophie, devenise din ce în ce mai conştient de chinuitoarea imposibilitate de a-i atinge trupul, care mai zăcea încă alături de el zi după zi.

Ce căsnicie tumultuoasă avuseseră! Nu durase foarte mulţi ani. Monty se însurase tîrziu. Sophie flirtase întotdeauna prosteşte, intrase în felurite încurcături. Iar el, suferind de gelozie cronică, o judecase aspru. Îi făcuse morală. Pe ea o podidea plînsul. Îl insulta. Făceau dragoste. Scenariul se repetase mult prea des. Marea sferă a iubirii lor – cum îi plăcea să şi-o imagineze – fusese adeseori supusă unor puternice tensiuni, cutremurată, dar niciodată spartă. Doar că existaseră necontenit necazuri, certuri nesfîrşite, nenumărate porniri de la zero. Locketts reprezentase un nou început, înainte locuiseră într-o serie de apartamente, în Kensington şi Chelsea. Pe urmă Sophie îşi anunţase dorinţa de a trăi „la ţară", iar Monty, deşi nu tocmai îndrăgostit de viaţa campestră, fusese încîntat de ideea de a o „duce cu el". I-ar fi plăcut s-o încuie, s-o ţină în lanţuri. Se puseseră de acord asupra acestei semi-suburbii umbroase şi plăcute. Lui Sophie îi plăcuse casa, dar aproape imediat începuse să se plîngă de singurătate. De fapt, reuşiseră extrem de rar să-şi facă prieteni comuni, să-şi alcătuiască, aşa cum procedează majoritatea cuplurilor tinere, o lume nouă, în care să se simtă bine împreună. N-aveau pe cine bîrfi. Cumva, nu reuşiseră niciodată să devină conştienţi de condiţia lor banală de oameni căsătoriţi. Sophie continuase să cocheteze cu prietenii ei vechi şi să-şi facă prieteni noi, care nu-şi manifestau dorinţa de a-i cunoaşte soţul, iar Monty, din zi în zi mai izolat, îşi petrecea timpul pîndind-o.

Poate că, se gîndi acum, așa cum se gîndise și pe vremuri uneori, iubirea pentru Sophie fusese o diversiune prea intensă, prea magică, a vieții sale. Se îndrăgostise de ea la prima vedere cînd, după ce ajunsese un scriitor celebru, i-o prezentase un coleg la o serată. Nici pe atunci nu avea alură de actriță. (De fapt, fusese o actriță foarte proastă.) Arăta ca o sărmană copiliță bogată. Își mai amintea, cu mare claritate și acurateţe, cum o văzuse prima oară, concentrată, aplecată ușor în față, ținîndu-și frumos unul lîngă celălalt picioarele elegant încălțate, cu ochii negri strălucind de mulțumire de sine, cu poșetuța lucitoare ținută copilărește în față, cu nasul pudrat avîntat în sus, cu machiajul provocator, elaborat, aplicat cu pricepere, cu rochia foarte elegantă, dar totodată extrem de simplă. Rîsul ei. Micuța ei vanitate obraznică, siguranța ei absolută de fată cu stare, temperată de o anumită simplitate mișcătoare, de un aer de copil abandonat. Toate acestea îi merseseră drept la inimă. Nu era însă genul de femeie care să-l entuziasmeze sau despre care să aibă o părere favorabilă.

Dar se îndrăgostise nebunește de ea, pe loc, nu din anumite „motive", ci doar fiindcă farmecul ei aparte, în totalitatea lui, făcuse ca Sophie să-i devină dintr-odată indispensabilă. Victimă a unei iubiri clocotitoare, îi ceruse mîna după numai două zile. Ea îl refuzase. El stăruise cu încăpățînare. În cele din urmă ea spusese da. Mai existaseră și alte femei în viața lui Monty, se înțelege, dar fuseseră total nesemnificative.

Evident, Monty o iubise pe Sophie mai mult decît îl iubise ea pe el. Era o obligație înscrisă în contract. Discutaseră această problemă și făcuseră haz pe seama ei. Ea îl luase de bărbat, cel puțin în parte, din motive pe care nu se sfia să le recunoască.

Era destul de matură (se apropia de treizeci de ani) ca să-şi dea seama că aşteptase destul. *Crezuse* (după cum îi demonstrase Monty mai tîrziu) că dorea să se astîmpere. Îl admira pe Monty, avea încredere absolută în el, fiind totodată impresionată de intensitatea pasiunii lui pentru ea. Îşi propusese să-l folosească drept reazem al vieţii ei. Totul o avantajase pe Sophie. Pentru el nu existase nici un profit. În tot acest timp se hrănise cu magie, cu dragoste romantică în cel mai deplin înţeles al cuvîntului, iar această fascinaţie, acum că femeia dispăruse, părea uneori gata să-l ucidă. Monty nu reuşise, ca majoritatea soţilor, să treacă de la o pasiune învolburată la o comuniune profundă şi calmă. Sophie nu-i permisese. Mai tîrziu, ea se îngrăşase şi începuse să poarte ochelarii rotunzi cu lentile groase, care deveniseră curînd o parte firească a fiinţei sale. Dar pe măsură ce-şi pierdea din strălucire, cîştiga parcă şi mai mulţi admiratori. Nu cunoştea odihna. Nu stătea locului nici un minut.

Sophie îl izolase. La fel şi Milo Fane. Ba Milo îi retezase chiar şi legăturile cu lumea literară. Scriind obsesiv, aproape că nu mai citea nimic. Uneori avea sentimentul că, împreună, Sophie şi Milo îi aplicaseră lovitura de graţie. Să scrii romane este, în cel mai bun caz, o ocupaţie solitară. Monty redacta cursiv şi repede, sperînd cumva că fiecare nou roman îl va justifica şi reabilita pe cel dinainte. Intenţionase să scrie mai întîi cîteva bestselleruri, iar mai apoi să se dedice prozei serioase. Poate că primul impuls fusese dorinţa de a-şi impresiona mama. Dar îşi făcuse socotelile fără a ţine cont de Milo. Acesta se dovedise înzestrat cu o remarcabilă vitalitate şi perseverenţă. Se înţelege că oricărui ins sedentar îi place să se pretindă om de acţiune – acesta este un truism. Între Milo şi creatorul său

existau relații mai profunde, mai neobișnuite. Unii oameni, poate majoritatea, rămîn toată viața amăgiți (sau beneficiază) de idealurile sau imaginile despre sine închegate în adolescență. Ca adolescent, Monty – orfan de tată, ezitant – se complăcuse în a se crede un fel de „terorist". Chiar și la Oxford, printre prietenii săi radicali, afectase vederi de extremă dreaptă. Trăise într-un dispreț mărturisit față de ceilalți, față de oile proaste ale planetei, dispreț care încasase o lovitură dură atunci cînd nu fusese capabil să obțină decît o diplomă de gradul doi. Pe Milo, cu Mauserul lui cu mîner în unghi drept și cu nesăbuitul lui curaj, îl crease, firește, și cu scopul de a șterge rușinea acelei clasificări.

În tinerețe, Monty mimase fără exces de subtilitate „demonismul", pe care-i făcea plăcere să creadă că-l simte în suflet. Mai tîrziu, cînd era aproape prea tîrziu, poate chiar foarte tîrziu, începuse să se socotească un intelectual. Dacă ar putea să devină, își spusese, un cărturar, un colecționar, un analist, unul a cărui viață să *evolueze*! Detestase învățămîntul și nu-și dăduse pic de osteneală să-i culeagă roadele printr-un studiu intens. Se salvase printr-o aparent fericită personificare a „demonismului" său, combinat cu intelectualismul, în persoana lui Milo Fane, omul puterii, ironic redus la scară mică și deziluzionat. La început, Milo reprezentase aproape un fel de terapie pentru el. Cu ajutorul acestui homunculus arogant și cinic, își putuse bate joc de aspirațiile sale mai vechi, satisfăcîndu-și-le în același timp. Ironia unui autor îi maschează adeseori voluptatea. Nu este exclus ca acest paravan să fie funcția esențială a ironiei.

Anii treceau, iar Monty se hotăra, la anumite intervale, să-și ia adio de la sardonicul său alter

ego. La urma urmei, ceea ce proiectase în detectivul său era un aspect atît de meschin, stupid şi jalnic al spiritului său atoateştiutor. Monty simţea nevoia unei transformări, a unei disciplinări, dar Milo îi consuma toată energia, făcîndu-l uneori să simtă că, dacă ar abandona acest meschin exerciţiu de putere, nu i-ar mai rămîne nici un strop de vlagă. Romanele serioase de care se apuca uneori nu-i angajau afectul şi eşuau imediat, iar atunci hotăra că nu strică să-şi refacă puterile scriind încă o carte din seria Milo. Redacta acum cu foarte mare dexteritate. Monty şi Milo se supravegheau reciproc. Monty devenise conştient de vlăguirea personajului său cu mult înaintea criticilor. Milo avea o problemă invers proporţională cu greutatea sa corporală. Fiind numai piele şi oase, îl anima dorinţa constantă de a se mai îngraşa. Se îndopa cu frişcă, bere Guinness şi biscuiţi glazuraţi cu ciocolată – în zadar. Iniţial, Monty născocise acest detaliu pur şi simplu ca să se amuze, dar mai tîrziu începuse să i se pară simbolic. Milo slăbea şi se stafidea tot mai mult, purtîndu-se totodată din ce în ce mai sarcastic şi mai dispreţuitor cu femeile ce-i cădeau la picioare. Cu ciocolata şi paharul lui cu lapte, Milo devenise aproape răutăcios; în acelaşi timp, ferocitatea intelectuală cu efect terapeutic a creatorului său începea să mai slăbească. În cele din urmă, Monty făcu o încercare disperată de a-şi salva isteţul şi acum stînjenitorul prieten intim, „umanizîndu-l", „relaţionîndu-l". Dintr-odată în Milo se deşteptaseră pasiunea bruscă pentru dreptate, mila faţă de victime, îngrijorarea pentru soarta tinerilor. Urmarea fusese însă o pedanterie nedorită şi neconvingătoare, pe care Milo cel original şi nereformat, ajuns acum sfrijit ca o bucăţică de sîrmă, dădea impresia că o arborează ca pe o mască hilară.

Monty dorise să se descotorosească de Milo. Mai tîrziu își dăduse seama că dorea de fapt să scape de sine însuși, într-atît de uriașă devenise această excrescență ce-i păruse la început eliberatoare. „Tu pur și simplu *ești* Milo Fane", îi strigase Sophie în momentele de exasperare, poate de împotrivire, după ce predicile și pisălogeala lui o cufundau în lacrimi ce făceau să ți se rupă inima. Cînd contempla însă universul sărăcăcios și mintea rece, isteață, dar în ultimă instanță lipsită de pasiune ale personajului său, acum atît de vestit și întru cîtva foarte puternic, Monty știa că *nu este* Milo Fane. Cu toate acestea era speriat. Într-un rînd, voise să-i explice cîteva din problemele acestea lui Blaise Gavender, numai de dragul de a se justifica în fața unui om inteligent. Blaise însă, fără să-l asculte prea atent, se grăbise să găsească peste tot conexiuni, să-l relaționeze pe Milo cu Sophie, iar pe Sophie cu mama lui Monty, în salturi amețitoare și simplificatoare. Supărat că dăduse, fie și pentru o clipă, impresia că este „pacientul" lui Blaise, Monty se pusese pe treabă ca să-și deruteze doctorul. Pe urmă își exercitase puterea împotriva lui Blaise, încercînd în joacă să-l subjuge. Blaise pusese repede capăt ședințelor de analiză.

Chiar și în cele mai fericite momente petrecute cu Sophie (și *fuseseră* efectiv fericiți), Monty își pusese uneori întrebarea de ce deviase toată viața, cu atîta încăpățînare, de la un ideal al calmului (nu i-ar fi plăcut să-i dea un nume mai pompos) care-i stătuse limpede în față (i se părea acum) încă din tinerețe. Chiar și ca student prost, cu apucături de exhibiționist, fusese conștient de atîta lucru. Pînă și „demonii" săi – cum îi numea cu satisfacție în gînd – îi sugeraseră unica formă în care se putea salva din ghearele lor, presupunînd

că dorea să se salveze. Bineînțeles, nu era vorba de Dumnezeu, care dispăruse din viața lui Monty într-o fază foarte timpurie. Nu discutase această problemă cu nimeni, cu atît mai puțin cu Sophie, cu care nu abordase niciodată chestiuni profunde. Rumegase singur, în tăcere, și în vreme ce asista înnebunit de durere la chinurile lui Sophie (căreia stoicismul îi era străin), anticipase aproape cu nerăbdare ceasurile de după moartea ei, cînd avea să poată, ca niciodată înainte, să se refugieze în acel calm. (Ca și cum moartea lui Sophie l-ar fi iluminat printr-un soi de orgasm spiritual.) Dar ce diferite de așteptările lui se dovedeau a fi aceste ceasuri! Se pregătise să-și petreacă viața în suferință, ca o salamandră cuprinsă de flăcări. Nu se așteptase la cumplitul calvar al absenței lui Sophie, nu-l putuse concepe, nu se așteptase ca doliul să fie un fel de căutare perpetuă, fără rezultat, nu prevăzuse remușcarea. De ce, lăsînd la o parte toate celelalte, n-o făcuse fericită pe Sophie? Nu i-ar fi fost greu. Dacă nu înțelesese nici măcar nevoia ei de fericire, ce era în stare să înțeleagă? Cum își putea explica purtarea meschină, *prosteasca*, față de ea? În locul calmului indiferent la care sperase, se simțea ca un informator hăituit, aflat în căutarea unei identități noi. Se simțea (și sentimentul îi era atît de bine cunoscut încît aproape că-i provoca greață) victima aleasă a zeilor, trădătorul autodemascat, cel tîrît în fața judecății. Vechii săi prieteni continuau să-și schimbe măștile, dar nici ei, nici el nu avansaseră nici măcar un pas.

Își pierduse cu totul simțul orientării. I se părea că ajunsese la capătul vieții, dar nu simțea nevoia de a-și pune capăt zilelor; totul era să se scurgă cumva zilele și orele. Rațiunea, gîndirea rece, funcționa însă fără oprire, pînă și în plină suferință. Își pusese chiar întrebarea dacă n-ar fi

fost posibil să preschimbe toată această suferință în artă, în artă pură, nu în pseudo-arta de tip Milo Fane? Înseamnă oare arta, pentru mine, mai mult decît o penibilă obsesie față de propria-mi persoană? Ceea ce implica și întrebarea: voi reuși să scap acum de Milo? În felul acesta ajungea de unde pornise: la problema calmului, a dezbărării de sine. Era oare un leopard prea bătrîn ca să mai năpîrlească și să-și schimbe petele? Se putea înșela complet la patruzeci și cinci de ani? Putea să scape de *ele* și să realizeze *asta*? Și în definitiv ce să facă, în sensul cel mai mundan al cuvîntului, cu sine însuși? Actorul Richard Nailsworth, interpretul lui Milo, îl invitase la vila sa din sudul Italiei. Dar acela era ultimul loc unde și-ar fi găsit consolarea! Pur și simplu trebuie să mă las de scris, se gîndi Monty. Dacă se punea pe treabă acum, sau în viitorul apropiat, de sub peniță n-avea să-i iasă decît rahat. Dacă mai scria încă un roman cu Milo Fane, era terminat. Dar ce altceva să facă? De ce să nu revină la catedră? se întrebase la un moment dat în cursul meditațiilor sale, iar după aceea gîndul continuă să-i revină insistent. La urma urmei, în afară de scrierea romanelor polițiste, aceasta era unica îndeletnicire pentru care avea o pregătire. De ce nu s-ar reapuca de ea, de vreme ce o practicase cîndva? Era o profesie cinstită, banală, iar el trebuia, într-un fel sau altul, să găsească o cale de a reveni la viața normală, dacă nu voia să piardă și fărîma de suflet ce-i mai rămăsese. Mult, mult mai tîrziu, s-ar putea să încerce din nou să scrie. Sau poate niciodată! Pînă una, alta, de ce să nu se pună într-o situație în care să fie *silit*, pur și simplu, să se consacre nevoilor altora? Deși nu era chiar un orgasm spiritual, devenea tot mai convins de justețea opțiunii sale. Singură această idee, încă nebuloasă,

care-i revenea în minte la anumite intervale în vîrtejul nefericirii, purta în ea promisiunea unui posibil viitor.

Monty se retrase de la fereastra în care lumina albă sporea în intensitate; azurul nu se înstăpînise încă peste boltă. Se privi atent în oglindă, în semiîntunericul din cameră. Ce bine cunoștea fața aceea prefăcută, care parcă încerca să se ascundă de proprietarul ei! Capul mic, ochii negri, deja umbriți de riduri adînci, săpate de oboseală, părul negru drept, un pic sîrmos la capăt, care începuse, destul de evident, să-i părăsească fruntea. Se va tunde curînd și atunci va semăna și mai mult cu ceea ce știa că este. O mutră suspectă de iezuit! O față de gînditor glacial! O înfățișare inteligentă, narcisistă. Fizionomia unui om care-și risipise talentul, își distrusese căsnicia, dar continua să se considere minunat, excepțional. O față idioată, falsă, de pozeur.

Nici măcar Harriet, atît de dornică să afle ce gîndea, n-avea habar cît de dementială îi era obsesia. Suferința sufletească este, se înțelege, un hău negru, de nepătruns pentru imaginația celor ce nu suferă și este dată cu desăvîrșire uitării cînd suferindul își revine. Dar nefericirea lui era oare o simplă durere sufletească sau o formă fatală de ruină mentală, din care nu mai putea fi salvat? Trebuie *să fiu bărbat*, îi spuse imaginii din oglindă, după care îi întoarse spatele. Rostirea acelei platitudini îl făcu să tresară. Să fi însemnat oare că mai putea spera la liniștea unei vieți obișnuite? În definitiv, se făcea iar ziuă și odată cu lumina reveneau cel puțin cîteva din micile preocupări și datorii pentru care se rugase cîndva la școală. Trebuia să meargă la Harriet. Trebuia să *se prefacă* în fața lui Harriet. Aceasta era un fel de datorie. Trebuia să-i vorbească lui Blaise despre tîrîtura

aceea dezgustătoare, Magnus Bowles. Trebuia să-i scrie mamei lui Sophie la Berna. Trebuia să-i răspundă mamei sale. Iată cîteva posibile îndeletniciri. De ce să nu se întoarcă la catedră, să trăiască în sfîrşit o viaţă normală, simplă, decentă şi lucidă? Îşi privi ceasul. O, Doamne, era abia patru şi jumătate.

Luă hotărîrea să coboare la parter. Pe urmă simţi un soi de undă de şoc organică, un fel de dorinţă sexuală bruscă şi inutilă, o îngrozitoare tentaţie ce-l ispitea din nou. Avea o bandă de magnetofon cu vocea lui Sophie, una singură, înregistrată fără ştirea ei, cu cîtva timp înainte de deces. Ştia că va trebui să distrugă înregistrarea, dar deocamdată nu se putea hotărî s-o facă. Ieşi în vîrful picioarelor din dormitor, coborî scările şi străbătu coridorul boltit care traversa casa. Chinuit de excitaţia aceea neagră şi dureroasă intră în salonaşul mic, întunecat, aprinse o lampă şi scoase magnetofonul dintr-un dulap. Vocea lui Sophie rezuma perfect povestea vieţii ei, îşi reprezenta atît de pregnant stăpîna! Anglofilul de taică-său avusese interese de afaceri la Manchester, aşa că Sophie petrecuse un an într-un pension de domnişoare din nordul Angliei. Îşi făcuse „debutul monden" în Marea Britanie, ucenicia de actriţă la Londra, devenise starletă la Hollywood. Toate acestea i se ghiceau în glas: accentul franco-elveţian, nu prea puternic, o idee de intonaţie nordică, o nuanţă de „debutantă", o vagă urmă de tonalitate americană, ecoul ceva mai pregnant al lecţiilor de dicţie de la Academia Regală de Artă Dramatică. În plus, energia aceea teatrală, arţăgoasă, ce n-o părăsise pînă în ultima clipă: Sophie cea totală, fetiţă bogată, făptură debusolată, actriţă, femeie cochetă, demon, zeiţă – murind. Monty se aşeză, porni aparatul şi-şi îngropă faţa în palme. „Ia-o

de-aici, ia-o, mă apasă greu pe picioare. Cartea, ia-o! Ah. Poţi să-mi dai acum picăturile, astăzi m-au prins frisoanele. Dă-mi chestia aceea, te rog... nu, nu, oglinda, oglinda..."

În apropiere se auzi brusc un zgomot puternic, zgomotul unui obiect căzut pe podea. Monty sări ca ars şi opri magnetofonul, apoi încremeni în picioare, ascultînd. Se auzi un alt zgomot, ceva mai uşor. Sunetele veneau din micul „budoar" al lui Sophie, cămăruţa unde-şi ţinea toate obiectele „speciale", unde se ostenise luptînd cu moartea. Monty nu mai intrase în acea încăpere de la moartea ei. O groază nebună i se tîrî pe ceafă în sus, cuibărindu-i-se în păr. Străbătu cu paşi mari şi iuţi holul şi smuci uşa.

În odaie ardea o lampă cu abajur. În partea opusă a camerei, chiar lîngă secreterul lui Sophie, care fusese deschis şi evident percheziţionat, stătea un bărbat. Era un individ înalt, bine făcut, care ţinea în mînă o scrisoare şi se uita la Monty cu gura căscată.

— Bună, Edgar, spuse Monty. Ce-ţi veni să te furişezi în casa mea ca un spărgător?

După şocul iniţial, îl recunoscuse pe Edgar Demarnay. Nu-l mai văzuse de cîţiva ani. Era un Edgar mai gras, mai masiv, mai bătrîn, dar totuşi Edgar, cu faţa lui mare, trandafirie, de flăcău, cu buzele groase, cu o chică bogată şi zburlită, acum însă de un cenuşiu stins, în loc de blond albicios.

Edgar înlemnise şi nu scotea un cuvînt. În cele din urmă schiţă un gest, arătînd spre hol.

— Era o bandă de magnetofon, îi explică Monty.

Pe urmă se răsuci pe călcîie şi părăsi budoarul, întorcîndu-se în salonaş. Aprinse diferite lumini care dezvăluiau ochiului plăci de faianţă albastre, de nuanţa penelor de păun, alternînd cu lambriuri acoperite cu desene mozaicate cu plante: galben-şofran şi verde-linte. Domnul Lockett fusese într-o

dispoziție maură cînd concepuse decorația salonului.

Edgar Demarnay fusese marele admirator, posibil amantul lui Sophie (Monty avusese multă grijă să nu-i stabilească rolul precis), înainte ca ea să-l cunoască pe Monty. De fapt, Edgar era vechiul prieten din studenție care le făcuse cunoștință. Rămăsese – sau cel puțin așa pretindea – îndrăgostit fără speranță de Sophie. Ulterior, Monty reușise să uite de Edgar. Existaseră alții, mult mai periculoși, cu care să-și bată capul.

Edgar, pășind pe urmele lui, se așeză acum greoi pe sofaua tapițată cu lînă și mătase purpurie din nișa cu perdea. Privea țintă peretele din față, neacordîndu-i nici o atenție lui Monty.

— O, Edgar, hai, spune ceva.

— Iartă-mă, zise Edgar. Iartă-mă. Am avut un șoc îngrozitor auzindu-i vocea așa, pe nepusă masă. Tot nu reușesc să cred că a murit. Tu crezi?

— Da, răspunse Monty, sprijinindu-se de cadrul alungit, din fontă, al căminului. Eu cred. A murit. A fost incinerată. Acum e cenușă. Cenușa a fost spulberată în vînt. Așa că n-a mai rămas nimic, dar absolut nimic, din Sophie.

— Cum poți, murmură Edgar, cum poți...

— Dar tu ce cauți aici, întrebă Monty. De cînd te-ai făcut spărgător?

— Cînd a murit?

— Acum cîteva secole. Acum cîteva săptămîni.

— O... Nu credeam că a trecut atîta timp... credeam că s-a întîmplat abia acum o zi sau două. Știi, eu abia m-am întors din America, am aflat doar aseară... adică ieri... Pur și simplu nu m-am putut reține să nu vin imediat. De ce-a murit?

— De cancer.

— A fost mult timp bolnavă?

— Da.

— O, Doamne! Nu m-a anunțat nimeni.

— De ce să te anunțe? se miră Monty. Nu era ceva care să te privească direct. Și tot nu mi-ai spus de ce scotoceai hoțește prin camera soției mele. Căutai vreun suvenir?

— Păi, de fapt, zise Edgar, căutam scrisorile mele.

— Scrisorile tale?

— Știi, n-am avut intenția să pătrund prin efracție. Am venit direct, cu mașina, de îndată ce am aflat. Eram la un dineu, am plecat imediat. Nu aveam altă intenție decît să-mi petrec toată noaptea în stradă. Mi se părea că n-am nimic mai bun de făcut. Am și așteptat în stradă o veșnicie.

— Ce interesant. Ce oră era cînd ai sosit?

— O, cam miezul nopții. În nici un caz nu voiam să te deranjez, se înțelege. Îmi spuneam că trebuie să fii dărîmat.

— Precum vezi, nu sînt.

— Pe urmă am început să mă gîndesc la scrisori. Știi, presupun că imediat după cununia voastră, am început să-i trimit săptămînal cîte o scrisoare.

Monty habar nu avusese.

— Am păstrat legătura cu ea, mă înțelegi? Dorea să știe în orice clipă ce fac și unde sînt, în caz că ar avea nevoie de mine.

— Ce mișcător. În caz că s-ar fi hotărît să mă părăsească, adică.

— Îmi știa întotdeauna numărul de telefon, zise Edgar. Chiar dacă plecam la o conferință pentru două zile, mă îngrijeam să afle unde mă poate suna. Gîndul că mă putea găsi oricînd mă umplea de fericire, prin asta mă simțeam legat de ea. Iar aseară... mi s-a spus că a murit... așa că am dat fuga. Voiam să-mi petrec toată noaptea în stradă, jelind-o. Nici nu știam măcar – înțelegi, am dat fuga imediat – dacă a avut sau nu loc

înmormîntarea. Credeam că a murit de curînd. Pe urmă, stînd acolo, afară, am început să mă gîndesc la toate scrisorile astea, sute de scrisori. Bănuiesc că pe unele ţi le-a arătat şi ţie, nu?

— Nu.

— Nu m-aş fi supărat dacă ţi le arăta. Se înţelege că nu făceam din corespondenţa noastră un secret, nu exista nici un motiv pentru a o tăinui. Totul a fost foarte simplu. Am iubit-o. Nu m-am putut înfrîna. Nici acum n-am încetat s-o iubesc. O, Dumnezeule!

— Termină odată, sînt obosit.

— Îmi dai, te rog, puţin whisky?

Monty luă o carafă din barul cu vitraliu din colţul camerei şi umplu pe jumătate un pahar cu whisky curat.

— Mulţumesc. Am probleme cu alcoolul. Tu nu bei?

— Nu.

Monty nu se putea vedea atingîndu-se de băutură în viitor.

— Mă gîndeam că negreşit vei descoperi scrisorile, ceea ce nu m-ar fi deranjat, dar pentru nimic în lume n-aş fi vrut să le citească şi alţii. Sînt misive frumoase, scrise cu toată priceperea de care am fost în stare. Pe urmă mi-am amintit că de fapt am vizitat o dată casa voastră, curînd după ce v-aţi mutat aici.

Nici acest lucru nu-i era cunoscut lui Monty.

— Am venit cînd erai la New York, iar Sophie m-a servit cu ceai în... camera aceea de acolo... deci ştiam unde păstrează corespondenţa şi alte lucruşoare, iar atunci mi-am propus să intru şi, dacă găsesc un pachet cu scrisori, să le iau cu mine şi gata... O idee cretină... totuşi am crezut, aşteptînd în noapte, că o să mă... consoleze şi simţeam că scrisorile sînt acolo, la îndemînă, şi că pot... şi-apoi poarta grădinii fiind deschisă...

— Deci le-ai luat?

De la moartea soției, Monty nu se atinsese de lucrurile ei. Se temea de ceea ce ar fi putut găsi. Imediat după ce se îmbolnăvise, Sophie arsese o sumedenie de hîrtii.

— Nu.

— Mă tem că te-am întrerupt. Te rog, du-te înapoi și caută-le.

— Nu te superi?

— Bineînțeles că nu. Du-te și caută-ți nenorocitele de scrisori. După aceea, șterge-o. Eu am să mă întorc în pat.

— Întotdeauna ai fost un tip ciudat, Monty, zise Edgar.

— Să ieși prin grădină, cum ai intrat. Noapte bună.

Monty se îndreptă spre ușă. Edgar sări în picioare.

— Monty, te rog, ești nebun? Nu poți să pleci așa și să mă lași aici!

— Și de ce nu, mă rog? Socotesc că m-am purtat cu mănuși cu tine.

— Sigur că da, dar... Te rog, nu te duce, mai stai, te implor, de vorbă cu mine. Trebuie să vorbesc despre Sophie... Poate că tu știi... Dar eu nu...

— Nu vrei scrisorile?

— Ba da, dar acum tu... dacă le găsești.

— Mă îndoiesc că Sophie le-a păstrat. Mii de scrisori...

— Ei, poate că a păstrat cîteva, pe cele care i-au plăcut mai mult. Aș vrea să știu... pe care le-a păstrat.

— Oh, mă faci să vărs, zise Monty.

Dar nu mai încercă să plece din cameră. Se așeză. Pentru prima oară de la moartea lui Sophie se afla în fața unui om care o cunoscuse și o iubise. Mama lui Sophie, avînd problemele ei, nu puține,

nu luase parte la înmormîntare. Se simțea ispitit să stea de vorbă cu Edgar, deși știa în același timp că face o greșeală, după absolutul terifiant al despărțirii de soția sa, schimbînd păreri cu acest *revenant*[1] dezgustător.

— Ea ți-a răspuns la scrisori? întrebă Monty.

— Cum, nu știi? Extrem de rar. Și atunci două-trei rînduri grăbite. Fiindcă veni vorba, nici tu nu mi-ai răspuns la scrisori. Măcar le-ai păstrat?

— Eu? Să păstrez scrisorile tale? Bineînțeles că nu. Nici nu-mi amintesc să fi primit vreuna. Primesc cîteva sute în fiecare săptămînă. Secretara le cară de aici cu sacul.

Își concediase și secretara. Acum stivele de plicuri așteptau în cutiile de ceai din hol. Harriet îi promisese că se va ocupa ea de ele.

— Nu se poate să nu-ți amintești, se indignă Edgar. Ți-am scris totul despre California – scrisori destul de lungi –, despre fauna de acolo și așa mai departe. Eram sigur că o să te intereseze. Despre vidrele de mare și alte chestii. Îți amintești de vidrele de mare?

Monty își amintea într-adevăr.

— Da. Dar tare plicticos mai ești. Întotdeauna ai fost.

— Și tu ești exact la fel. Iar discuția asta seamănă, nu știu de ce, cu vechile noastre conversații. Mai capăt puțin scotch? Nu știu de ce, dar în ultima vreme nu reușesc să susțin o discuție fără stimulent.

— De la ce dineu ai plecat?

— Dineul Societății pentru Liturghia în Limba Latină.

— Apropo, felicitări pentru noua ta numire. Am citit în *The Times*.

---

1. Strigoi (în fr., în orig.).

— Da, zise Edgar, turnîndu-și whisky. Niciodată n-am crezut că voi ajunge în fruntea unui colegiu. Că jucăria mea va fi un colegiu din Oxford. Pur și simplu n-am putut rezista tentației. Cred însă că n-o să-mi placă acolo, o să aibă un efect nefast asupra muncii mele. Doamne, ce scrisoare lungă i-am scris lui Sophie despre asta...

— Îmi imaginam că te vei stabili în California pentru totdeauna.

— Și eu la fel. E un loc teribil de corupt și de hedonist. Dar acolo m-am simțit cumva... liber, știi, cum se zice că se simt englezii în America, dezinhibați... își lasă părul să crească... I-am explicat totul lui Sophie în scrisoare. Nu vreau să spun, firește, că am alergat după fuste sau ceva de genul acesta.

— Bineînțeles că nu.

— Sînt atît de puritan! Sînt bărbatul cel mai frustrat din toată emisfera nordică. Îmi țîșnește spermă pînă și prin urechi. O, Dumnezeule, vorbesc absolut normal, nu-i așa, ca și cînd... iar ea e moartă. Mulțumescu-ți ție, Doamne, pentru băutură. Cum să-mi omor timpul, asta a fost dintotdeauna problema mea. Acum sînt mereu mai mult sau mai puțin cherchelit, numai că nu observă nimeni – adică sper că nu observă –, nu-s niciodată treaz de-a binelea, dacă aș fi, m-aș porni să urlu, sînt mereu aghesmuit... știi, trăiesc pe un platou înalt de permanentă și tăcută amețeală alcoolică. E de-ajuns un pahar ca să mă propulseze iarăși acolo sus, sus în vîrf. Dar n-am probleme cu lucrul. Doamne, ce sugativă mai sînt, ce neisprăvit. I-am povestit absolut toate chestiile astea lui Sophie în scrisori.

— Cred că ai plictisit-o teribil, comentă Monty. Nu văd de ce insiști să te consideri un ratat. Din cîte îmi aduc aminte, întotdeauna ai avut idei eronate despre tine însuți. Ești un cărturar cunoscut

în lumea largă, membru al Academiei Regale, decan al unui colegiu din Oxford...

— Ascută-mă, pe vremuri i-am fost elev lui Beazley[1]. Cînd mă gîndesc la asta, îmi vine să mă vîr sub preș de rușine. Nu sînt bun de nimic. Nu-s ca tine...

— Ca *mine*? Eu nu sînt decît un biet romancier ratat.

— Un artist – ăsta e cel mai bun lucru, zise Edgar, făcînd puțină spumă în colțul gurii și uitîndu-se în pahar. Da, da, cel mai bun lucru. Cristoase, ce n-aș da să fiu și eu scriitor. Adică, înțelegi ce vreau să spun.

Ciudat, dar Monty chiar înțelegea.

— Pur și simplu ești mai bun ca mine, continuă Edgar. Întotdeauna ai fost. Ai meritat-o pe Sophie. O, Isuse, dar ea a murit. O, Cristoase. Tu ai în tine o anumită duritate, un sîmbure tare. Eu sînt în întregime un molîu, nu mă pot lua bărbătește la trîntă cu viața, niciodată n-am putut. Poate că-s retardat mintal, da, da, asta e, retardat mintal. Ori de cîte ori văd că altul e mai nobil la suflet sau mai puternic, mă ia dracul de invidie. Ție cel puțin nu-ți port nici un fel de pică, asta fiindcă te-am admirat mult în studenție. *Te Consule*, știi cum obișnuiam să spunem. Ți-aduci aminte – „Prințul al cărui oracol e la Delphi..." Toată vechea noastră mitologie personală – tu te aflai, cumva, în centrul ei. Fiecare trebuie să admire pe cineva la școală sau la universitate, iar după aceea să continue să-l venereze pînă la capăt... Tu ești, pur și simplu, omul care se bucură de toată prețuirea mea.

— Astea-s idioțenii, se burzului Monty. Dar, de vreme ce recunoști că ești un retardat, nu pot să

1. Arheolog englez (1885-1970), fondatorul Arhivei Beazley și al colecției de artă antică de la Universitatea Oxford.

nu fiu de acord cu tine. Iar dacă admiri ceva la mine, atunci e fără îndoială trăsătura pe care pun cel mai mic preț.

— Nu mă refer la faptul că inspiri teamă – amintește-ți de ceea ce numeam noi „caracterul tău intimidant" –, adică nu exact la asta. Dar ai un nucleu, gîndești coerent, te pricepi să inventezi. Scrii un nou Milo Fane?

— Nu.

— Știi că n-am fost niciodată iubit cu adevărat de vreo femeie.

— *Tiens*.[1]

— Nu știu cum se face, dar mereu le-am dorit pe acelea care nu m-au vrut. Sînt regele absolut al iubirii neîmpărtășite. Cu Sophie, mai ales, a fost absolut sinistru... Doamne, ce-i fi gîndind despre mine!

— Mă gîndesc, îl lămuri Monty, cum te-am poreclit „Rosie" la colegiu.

Într-adevăr, Edgar nu se schimbase prea mult. Dependența de alcool, dacă exista cu adevărat, nu-l marcase încă. Fața lui tinerească plinuță, netedă, uniform de trandafirie și cu buze pline fusese atinsă de vîrsta mijlocie într-un mod atît de misterios și de discret, încît nu era deloc clar după ce indicii puteai determina că nu mai era obrazul unui balic.

— Da, „Rosie", așa e, cred că tu ai născocit porecla. Mi-a plăcut. Erai nespus de bun cu mine pe vremea aia. Ți-am păstrat toate scrisorile, începînd chiar de atunci. Și, firește, toate scrisorile lui Sophie. N-au fost prea multe. Într-o zi am să ți le arăt. Ți-ar face plăcere?

— Nu.

— Nu te superi dacă-mi mai torn niște scotch? Ce bizar, parc-am fi revenit la vremurile vechi.

---

1. I-auzi (în fr., în orig.).

Cum mai flecăream despre femei, înainte să fi cunoscut vreuna! Ți-aduci aminte cum îmi spuneai: *laissons les jolies femmes aux hommes sans imagination*[1]? Toată noaptea stăteam la taclale. Despre femei, despre filosofie. „Rațiunea nu confirmă nicidecum aserțiunea că alinarea suferinței înseamnă un bine absolut." Ții minte ce ne-am mai frământat creierii cu chestia aia?

— Cred c-ar fi indicat să pleci.

— Să izbești cu putere în ceva moale, ca la badminton, iată cum ar putea fi caracterizată prietenia noastră. Odată, într-o scrisoare adresată ție, am folosit imaginea asta. Ți-am păstrat toate scrisorile – dar tu pe-ale... Nu, sigur, mi-ai spus că nu.

— O, cară-te odată, se enervă Monty. Nu există nici urmă de amiciție între noi. Acum, că mi-ai amintit, știu că erai cîndva dornic să stabilești un soi de mare prietenie intelectuală și afectivă între noi, plină de provocări, reacții, certuri, împăcări și schimburi de epistole inteligente, dar așa ceva n-a existat decît în capul tău. După absolvire, unica legătură dintre noi a rămas Sophie, iar acum ea e moartă.

— Cît de sec o spui, de parcă te-ai fi împăcat cu gîndul.

— Firește că m-am împăcat cu gîndul. Eu accept realitatea.

— Ăsta-i iarăși... caracterul tău înfricoșător. Ai urît întotdeauna vulgaritatea și sentimentalismul. Doamne Dumnezeule! Știi, la întoarcerea în Anglia m-am tot gîndit și iar m-am gîndit cum o s-o văd – nici măcar nu mi-am imaginat că mi-ar putea adresa vreo vorbă. Simțeam că mi-ar

1. Să lăsăm femeile drăguțe bărbaților fără imaginație (în fr., în orig.).

plăcea să fiu un cățeluș, să stau așa și să mă uit la ea. Îmi venea să mor de fericire la gîndul că am să o revăd. Ți-a spus vreodată ceva despre mine?

— Uneori.

— Ce spunea?

— Își bătea joc de tine.

— Păi da... mă bucur dacă am înveselit-o... nu-i nimic. Venind acasă, simțeam...

— Mai ai casa aia mare? I-am uitat numele.

Vorbind însă, Monty își aminti numele casei.

— Mockingham. O mai am. După moartea mamei, mi-a cam creat probleme. Știi că soră-mea s-a stabilit în Canada. Casa e la doar douăzeci de mile de Oxford, deci cred că o să locuiesc acolo cîteva zile pe săptămînă. Îți amintești cînd ai venit la Mockingham?

— Da.

Monty își amintea mai ales prima vizită. Se afla pentru întîia oară într-un conac englezesc de țară, unde totul era „ceremonios, ca la carte". Vizita îl impresionase, dar avusese grijă să nu-i mărturisească acest lucru lui Edgar.

— Îți amintești ce distantă a fost cu tine mai-că-mea, fiindcă nu te-ai dus la biserică?

— Mai ești și acum credincios?

— Păi, mă duc... Mă duc și eu cu ceilalți. Nu prea știu în ce cred. Dar mă ajută să nu mă pierd de tot cu firea. Adică să nu decad prea vertiginos. Auzi, Monty, în legătură cu banda aceea de mag-netofon. Crezi c-am putea...

— Nu.

— Dar altă dată?

— Nu. N-ai vrea să pleci? Mă duc înapoi la culcare.

— Iartă-mă. Nu te supăra pe mine, Monty.

— Nu mă supăr. Dar te rog s-o ștergi.

— Vin să te văd mîine.

— Mîine e acum. Și nu veni.

Monty se ridică, trase perdelele și deschise obloanele. Încăperea strîmtă, elaborat decorată, întunecoasă, fu inundată de o lumină orbitoare; soarele scînteia pe plăcuțele de faianță Morgan.

— Pot să te văd diseră?

— Nu.

— Atunci cînd?

— Ascultă, Edgar, zise Monty. Conversația noastră mi-a făcut plăcere, dar cu asta, basta. Nu mai avem ce să ne spunem, decît dacă tu crezi că bîiguielile tale despre Sophie au vreun sens. Eu n-am nici o poftă să te mai văd și nu-mi pot imagina de ce ai vrea, la rîndu-ți, să mai dai ochii cu mine. S-ar putea să te caut într-o zi la Oxford. Deși n-ajung niciodată atît de departe. Oricum, rămîi cu bine.

— Dar, Monty... Monty...

Edgar se ridicase în picioare.

— Du-te, du-te. Hai, ține asta. Monty se întinse spre polița căminului, de pe care luă o cană Coalport, viu pictată cu buchete de trandafiri roșii. Ia-o, du-o cu tine. Nu-i o amintire personală. Dar vreau să demontez locuința asta, cum a fost demontat palatul lui Aladin. Ori de cîte ori vine cineva, la plecare îi dăruiesc un lucrușor.

— O, îți mulțumesc... ce drăguț... am s-o țin în camera mea de la colegiu. Monty, crezi că mai tîrziu, după ce faci ordine prin lucruri, mi-ai putea da un obiect care i-a aparținut lui Sophie?

— Nu.

— Orice, absolut orice, de pildă, un pantof...

— Nu!

— Monty, nu-i așa că nu vorbești serios cînd spui că nu vrei să mă vezi mîine? *Trebuie* să vin la tine. *Trebuie* să vorbesc despre ea, altfel mă apucă pandaliile. Poate că tu ai avut vreme să te obișnuești cu gîndul, dar eu nu...

— Pleacă, zise Monty. Nu vreau să te mai văd. *Nu vreau să te mai văd*, înțelegi? Pleacă. Te rog.

Deschise ușa salonului și ieși în hol.

Edgar îl urmă. Stătea cu brațele atîrnate, ținînd cana Coalport de toartă. Dintr-odată scînci slab și izbucni în plîns. Fața i se înroși și într-o clipită se udă toată de lacrimi. Șopti: „Nu mai pot, nu mai pot". Continuă să plîngă în tăcere, cu ochii în pămînt, fără să-și șteargă lacrimile.

Monty îl studie un minut sau două. Apoi se duse și deschise larg ușa din față. Un ciripit scurt de pasăre pătrunse în casă. Edgar se puse în mișcare, străbătu holul și, duhnind puternic a whisky, trecu pe lîngă Monty, apoi ieși, plîngînd încă.

Monty se întoarse în dormitor și trase iarăși perdelele, ca să facă întuneric. Se sui în pat. Se întrebă dacă vederea lacrimilor lui Edgar nu-i dădea și lui putere să plîngă. Încercă încrezător, dar fără succes. Inima îi bătea prea tare, îl durea capul și zăcu în pat fără să doarmă. Se făcuse aproape ora șase.

— Blaise nu-i acasă, anunță Harriet. E la Magnus Bowles.

— O, ce idee, spuse Monty.

Nervos, se ridică în picioare și se duse la fereastră. Se aflau în salonașul maur care, inundat de lumina intensă a serii, părea învăluit într-o aură groasă, prăfoasă, astfel că rățuștele turcoaz de pe plăcile de faianță sticleau aidoma unor giuvaiere, iar pomișorii de culoarea șofranului și a lintei răspîndeau o strălucire perlată. Harriet se așezase între pernițele pestrițe de pe sofaua purpurie, arătînd, în rochia ei de un mov pal și cu părul castaniu, învăpăiat, pe jumătate despletit,

ca favorita unui sultan. Încăperea somnola, iar miresmele grădinii erau lipsite de prospețime, grele ca tămîia. Monty se simțea ușor amețit, poate de nemîncare, poate din cauza lipsei de aer. Un pește mare din ciocolată cu lapte (poate somon?), învelit în staniol roz, adus de Harriet, stătea pe măsuța joasă, lîngă paharul gol din care băuse whisky. Iarăși era ora șase.

Cu poșta de dimineață venise încă o scrisoare de la mama lui Monty, aflată din fericire încă la Hawkhurst.

Dragul meu băiat,

Mă gîndesc tot timpul la tine și voi veni curînd să te văd. Reflectez adesea la durerea ta, dorind din toată inima ca gîndurile mele iubitoare să te vindece de ea. Știu, intuitiv, prin telepatie, sau ce-o fi, cît de mult suferi. Am fost întotdeauna apropiați unul de celălalt, am știut ce gîndim și ce simțim. Dacă aș putea, aș lua durerea asupra mea. Pot însă, cel puțin, s-o împart cu tine. Încearcă să înstăpînești liniștea în forul tău interior, dragul meu băiat, să-ți potolești cugetul; nu vreau să te îndemn prin asta la resemnare, nu ești genul de om resemnat. Noi avem părerea noastră comună, nu-i așa, despre „voința Domnului" și toate falsele consolări spre care dau fuga bicisnicii, cu brațele deschise. Încearcă doar să-ți tratezi mîhnirea cu blîndețe, să nu te frămînți. Și nu uita, te rog, dragul meu, să iei regulat pilulele prescrise de doctor. Scrisoarea ta, chiar dacă nu spune prea multe, m-a bucurat nespus. S-ar putea să-ți telefonez curînd. De fapt, să știi că te-am sunat marți, dar n-a răspuns nimeni. Presupun că erai în grădină. *Nu lua nici o hotărîre cu privire la proprietate pînă nu vorbim*, nu

ești într-o stare propice pentru așa ceva. Va trebui, nu-i așa, să reflectăm împreună la toate, cu foarte mare atenție. Abia aștept să avem o discuție lungă, calmă, despre diverse aspecte practice. Luarea deciziilor te va face să simți trecerea timpului, iar timpul vindecă *într-adevăr*, crede-mă. Îți va face bine să te ocupi de aceste probleme lumești, dar nu trebuie să încerci de unul singur. Sarcina noastră este să te ajutăm să te reapuci de scris, nu-i așa, să vă punem iarăși pe picioare pe Milo și pe tine! Atunci te vei simți mult mai în putere. Și vom hotărî ce e mai bine pentru viitorul tău și ce trebuie făcut cu Locketts. Așadar, scumpul meu, amînă toate treburile acestea obositoare pînă la venirea mea. Pentru mine să nu fii îngrijorat. Mămica ta clocotește de viață și e ocupată cu problemele ei personale. Știi că tocmai mi-am cumpărat o rochie nouă? De un albastru splendid, cum e cicoarea, sper că are să-ți placă. Îți trimit, iubitul meu băiat, gîndurile mele drăgăstoase, ca niște păsărele în zbor. Inima mea își ia și ea zborul spre tine. Mă gîndesc la tine cu iubire aprinsă! Fii sigur de asta cînd citești rîndurile mele. Mă gîndesc la tine.

Iubitoarea și pe veci credincioasa ta,
Leonie

Harriet îl urmărea pe Monty, întrebîndu-se la ce se gîndește. Nu se gîndea la maică-sa. Nu-l îngrijora posibilitatea ca Leonie să-i telefoneze, fiindcă redusese la tăcere soneria telefonului, folosind o bucățică de plastic. Se gîndea: trebuie să distrug afurisita aceea de bandă de magnetofon. Dis-de-dimineață o mai ascultase o dată.

Harriet își petrecuse după-amiaza la National Gallery. Așa proceda de obicei în zilele Magnus

Bowles. Blaise o ducea cu mașina după-amiaza și o depunea fie la Galerie, fie la altă expoziție, iar el își continua drumul pînă la sala de lectură de la British Museum. Pe urmă, seara, mergea în zona suburbană din sud, unde locuia Magnus, iar Harriet se întorcea acasă singură, cu trenul și autobuzul. Nu știa să șofeze.

În această după-amiază, la National Gallery, avusese un sentiment foarte ciudat. Pusese stăpînire pe ea un fel de anxietate intensă, foarte concretă, în timp ce admira tabloul lui Giorgione, *Sfîntul Antonie și Sfîntul Gheorghe*. În centrul fundalului exista un copac, pe care nu-l examinase niciodată cu atenția cuvenită. Evident că-l văzuse, doar privise pictura de atîtea ori, dar niciodată pînă acum nu-i intuise importanța, deși n-ar fi putut spune ce semnificație avea. Și iată-l acum acolo, în centrul limpezimii, în mijlocul beznei strălucitoare, în plin aer transparent, arzător și galben, în mijlocul necuprinsului fără nume, cu nori îndepărtați tîrîndu-se pe cer îndărătul lui, legîndu-i pe cei doi sfinți, dar separîndu-i totodată, în același timp fiind el însuși și neavînd nimic de-a face cu ei, un arbore ridicol de fragil, poetic, vibrînd, totodată un copac deosebit și special, într-o seară deosebită și specială, cînd se întîmplase (ce straniu) ca acei doi sfinți să-și îndeplinească misiunile respective (ignorîndu-se reciproc), într-un soi de luminiș cețos, dar strălucitor (ce Dumnezeu se întîmpla însă în planul apropiat?), lîngă un iaz opulent, cu unda lucitoare, din care ieșeau, precauți, spre folosul Sfîntului Antonie, doi diavoli mici și oarecum domesticiți, în timp ce în spatele lor Sfîntul Gheorghe, cu o chivără în formă de perlă, încolțea un mic balaur la fel de domesticit și inofensiv.

Fascinată de arborele acela, Harriet nu se putuse smulge din faţa tabloului. Zăbovise multă vreme, privindu-l fix, încercase să plece, schiţase un pas sau doi uitîndu-se înapoi peste umăr, pe urmă revenise, ca şi cum ar fi simţit că pictura încearcă şi nu reuşeşte să-i transmită un mesaj secret. Poate că nu era vorba decît de înnebunitorul geniu al lui Giorgione de a spune ceva absurd de precis, dar într-o manieră atît de splendidă, încît toată precizia era dizolvată într-un fel de înveliş de frumuseţe pură. Harriet îşi aminti că suferise de această manie anxioasă a „privitului peste umăr" şi în tinereţe, la Luvru, la Uffizi, la Accademia. Ultima vizită din ultima zi, cînd se apropia ora închiderii, de fapt ultimele minute ale oricărei zile, îi inspirase acest sentiment sfîşietor al unei ruperi a punţilor, combinat cu senzaţia neliniştitoare, dar palpitantă, a existenţei unui mesaj urgent, dar deformat şi ininteligibil. În ultima vreme, întrucît Blaise nu manifesta interes pentru pictură, iar ea nu mai vizitase galerii din alte ţări, această experienţă îi devenise străină. Atunci cum se explica emoţia bruscă stîrnită în sufletul ei de acest tablou? Să fi fost ceva profetic? Se urnise deja de cîteva ori din faţa exponatului, hotărîtă să nu privească înapoi, dar se uitase peste umăr de fiecare dată. Absurd, în definitiv erau picturile ei din Londra, putea reveni să le vadă ori de cîte ori avea chef. Intenţionase să-i povestească şi lui Monty mica întîmplare, dar pînă să ajungă la el parcă devenise prea banală. Nu era proastă să i-o povestească lui Blaise. Ar fi spus că la mijloc se găsea cu siguranţă o problemă sexuală.

Cît de mult depind de alţii, se gîndi Harriet, examinînd profilul lui Monty. Ce încîntător era nasul

lui drept şi scurt. La el toate erau corect proporţionate şi frumoase, nu ca fizionomiile colţuroase ale majorităţii bărbaţilor. Orice fată ar fi fost încîntată să aibă un asemenea nas. Harriet nu trăia într-o lume abstractă, impersonală, în afară poate de aceea a picturii, dar şi aceea i se prezenta sub formă de „experienţă" pură, nu ca un lucru care să se preteze la discuţii. Ceea ce simt în faţa tablourilor e diferit, îşi spuse, e ca şi cum m-ar duce cineva într-un spaţiu necuprins, unde n-aş mai fi eu însămi. Pe cînd ceea ce simt privindu-l pe Monty e atît de absolut acum şi aici şi în mine, încît parcă sînt mai mult decît oricînd eul meu adevărat, parcă aş pulsa de personalitate. E bizar, căci iubesc pictura şi îl iubesc şi pe Monty, totuşi diferenţa e colosală.

Monty avea o faţă severă, scrutătoare, destul de fină, nu ca a lui Blaise, care era mobilă, mereu schimbătoare, dizolvîndu-se într-o clipă în rîs, supărare sau meditaţie, ca şi cum nu ar fi avut o existenţă de sine stătătoare, ci ar fi fost o parte a situaţiei cu care se confrunta. Blaise îşi trăia faţa, Monty te spiona dinapoia feţei sale, fără să te privească neapărat (avea uneori Harriet senzaţia neliniştitoare) prin găurile ochilor. Monty avea un soi de faţă concentrată de *voyeur*, însufleţită totuşi ocazional de uimire sau de o surpriză cronică. De cînd cu boala lui Sophie însă, chipul i se înăsprise şi mai mult, transformîndu-se într-o mască. Pe Harriet o mai întîmpina cu o uşoară urmă de zîmbet, dar nu mai era zîmbetul său spontan de pe vremuri. Harriet îl iubea pe Monty – nu în sensul „sexual", firește, ci aşa cum iubea orice persoană pe care avea şansa s-o cunoască, poate ceva mai mult, fiindcă întotdeauna îl considerase foarte inteligent şi totuşi extrem de derutat. Femeia aceea după care plînge i-a distrus viaţa, îşi spunea.

De fapt, Monty nu dorea cîtuşi de puţin să dea ochii cu Harriet. O lăsa să vină la el, în maniera lui impulsivă, emoţională, dintr-un fel de politeţe, fiindcă era ceva de care *ea* avea nevoie, care-i plăcea ei. Avea nevoie să creadă că-l ajută, dorea să simtă mirosul suferinţei lui. Un obosit simţ al datoriei îi dădea puterea s-o primească, să-i dăruiască zîmbetul aceia şters, pe care ea îl socotea, cu multă exactitate, a fi necaracteristic. Pe de altă parte, Harriet nu-l călca pe nervi, aşa cum mama sa ar fi făcut-o, fără îndoială. Ştia să păstreze tăcerea şi, deşi voia mult să-l atingă (de exemplu, să-l ţină de mînă), accepta cu tact şi graţie mişcările lui evazive. Avea anumite calităţi fizice odihnitoare, care-i lipseau cu desăvîrşire mamei lui şi-i lipsiseră, din păcate, şi sărmanei Sophie.

Cît de teribil de dichisit este, reflecta Harriet, şi cît de nerăbdătoare am fost toată ziua să-l văd. Chiar şi în condiţiile astea a îmbrăcat o cămaşă curată, cu cravată şi butoni de manşetă atît de eleganţi, anume aleşi, sînt sigură că nu i-am mai văzut niciodată, şi e atît de fantastic de bine bărbierit şi de curat, pînă şi unghiile şi le-a curăţat, pe cînd ale lui Blaise sînt veşnic murdare. Păi da, tatăl lui Monty a fost diacon, sînt sigură că acest lucru are importanţa lui, îi conferă înfăţişarea asta absurdă de cleric. Şi e atît de compact, de miniaturizat, deşi destul de înalt, pare atît de pus la punct, după masculinitatea neglijentă, puternic mirositoare, a lui Blaise!

— Nu fi mîhnit, dragul meu, zise doar ca să spună ceva. A avut o viaţă fericită.

— O, Harriet, te rog, termină cu prostiile. N-ai cum să ştii dacă viaţa lui Sophie a fost sau nu fericită. Eu însumi nu ştiu sigur. Dar ce mai contează acum ce fel de viaţă a avut?

— Întotdeauna am crezut că Sophie...

— *Te rog!*

Harriet îl provoca întruna să vorbească despre Sophie, voia să-l audă retrăind, în vorbe, pierderea sa, dorea, în subconştient, desigur, să triumfe asupra lui Sophie. Orice femeie jubilează cînd un bărbat pierde o altă femeie.

Într-un sens, Harriet dorea să „ocupe locul vacant". Era firesc, Monty nu se putea supăra pe ea.

— Mănînci vreodată ceva? Bucătăria e suspect de curată.

— Deschid conserve.

— Aş vrea mult să mă laşi să mă ocup de corespondenţă.

— Aleg şi citesc scrisorile mamei, celelalte nu contează.

— Dar poate că primeşti şi scrisori de la amici...

— Nu am amici.

— O, ce *prostie*!

Era adevărat, se gîndi Monty. Sophie îi înstrăinase aproape toţi prietenii.

— Uite, eu sînt prietena ta, Monty.

— Îţi mulţumesc.

— O, Monty... nu... fă şi tu o criză sau ceva, nu ţine totul în tine... nu-i sănătos să rămîi atît de detaşat şi de calm...

— Femeile nu vor altceva decît ca bărbaţii să clacheze, zise Monty, ca să-i pună ele pe picioare din nou. Te asigur că sînt suficient de dărîmat, nu-i nevoie de demonstraţii. De fapt, comportamentul meu este lipsit cu totul de bărbăţie. Dac-aş avea o slujbă obişnuită, aş fi silit să-mi văd de obligaţii. Fiind însă liber-profesionist, pot să mă las toată ziua în voia gîndurilor. Ceea ce-i nu numai rău, ci şi nedemn. Durerea resimţită la pierderea unei fiinţe dragi nu e ceva neobişnuit. Poate fi tratată ca o gripă. Pînă şi Niobe s-a oprit din plîns în cele din urmă şi a cerut ceva de-ale gurii.

— Să nu te învinovățești...

— Nu mă învinovățesc. De mult nu mai cred în bunătate. Judecățile mele sînt pur estetice. Mă comport ca un papă-lapte.

Harriet se sculă de pe scaun și se apropie de el. Afară, chiar în dreptul ferestrei, un fluture alb cu aripile dantelate se ținea cu încăpățînare de un ciucure liliachiu de glicină, opunînd rezistență caldei brize vesperale. Monty și Harriet urmăriră împreună fluturele în tăcere. Ceva mai departe, pe peluza bine tunsă, trei dintre cîinii ce o însoțiseră pe Harriet așteptau să-și escorteze stăpîna înapoi acasă. (Singurul cîine care ar fi putut sări peste gardul livezii, punîndu-și în mare pericol organele, socotea Harriet, era Ajax.) Babu și Panda, de obicei nedespărțiți, se dedau la un joc bine cunoscut: se culcau pe rînd pe iarbă, lăsîndu-se amușinați, și săreau în sus cînd te așteptai mai puțin. Mai aproape de fereastră, Ganimede, mișcînd acum leneș din coadă fiindcă o vedea pe Harriet, se întinsese în postura lui tipică de leneș, cu botul pe pămînt și labele din față și din spate perfect întinse.

— Cîinii sînt, de la natură, animale de haită, în afară de cazul cînd s-au atașat de stăpîni individuali. Javrele din colecția ta, însă, parcă întrunesc ambele caracteristici.

Mîna lui Harriet o căută blînd pe a lui Monty și o atinse ferm, dar cu băgare de seamă și tandrețe, ca un prepelicar ce prinde o pasăre în bot. Monty schiță zîmbetul lui șters, strînse ușor mîna invadatoare și se îndepărtă. Își reprimă fiorul de repulsie produs de contactul nedorit. Tot trupul i se tînguia tăcut. Harriet oftă.

O, pleacă, pleacă, pleacă, se rugă în gînd Monty. Apoi spuse cu voce tare:

— Harriet, draga mea, te rog să mă lași acum.

— Bine, bine. Dar nu ne mîncăm peştişorul de ciocolată? Măcar o bucăţică?

— S-a topit, zise Monty.

Începu să desprindă fişii de staniol roz, murdare de ciocolată lipicioasă, de un cafeniu deschis.

— Nu chiar.

Peştele stătea acum despuiat în faţa lor, cu ochii ficşi, cam amorf, dar întreg. Harriet se năpusti asupra lui, îi rupse coada şi şi-o vîrî în gură, lingîndu-şi degetele. Monty se strădui să înghită o bucăţică lipicioasă. Îşi şterse degetele cu o batistă albă şi (observă Harriet) proaspăt călcată.

— Pot să-ţi pun o întrebare de cu totul altă natură pe nepregătite? întrebă Harriet. Cunoşti planul lui Blaise de-a se apuca de medicină. Dacă-l punem în cele din urmă în aplicare, ne-ai putea împrumuta nişte bani la nevoie?

— Da, firește.

— Şi dacă te muţi de la Locketts, deşi noi sperăm să n-o faci, ai fi drăguţ să ne vinzi nouă livada? Ştii doar cît de mult şi-a dorit-o Blaise tot timpul.

— Da, firește.

— E urît din partea mea să-ţi cer o *dublă* favoare! Oricum, poate va trebui să vindem Hood House.

— Pentru Dumnezeu, nu-ţi face griji din pricina banilor. Bineînţeles că nu va trebui să vindeţi Hood House.

— Îţi mulţumesc, Monty, eşti adorabil. Da, da, plec. Şi ai să stai de vorbă cu David, nu-i aşa, să-l convingi să nu renunţe la greacă? Ţine atît de mult la tine!

— Sentimentul este reciproc.

— Îţi mulţumesc mult, dragă Monty. Pot să mai iau numai o bucăţică din peştele nostru?

— Eu îți mulțumesc, dragă Harriet. O clipă, ia asta.

Monty înhăță o vază chinezească voluminoasă, albă cu albastru, de pe măsuța din hol și i-o puse lui Harriet în brațe.

— Monty, e absurd ce faci, nu e bine să-ți dăruiești toate lucrurile altora, ce va spune mama ta? E atît de mare, iar data trecută mi-ai făcut cadou tava aceea persană!

— Decorul iluzoriu se surpă în bucăți, dezvăluind realitatea din spatele lui.

— Habar n-am despre ce vorbești, cred că nici tu nu știi.

Ușa se deschise, dezvăluind grădinița din fața casei lui Monty, o întindere mare, pavată, presărată cu tufe pitice de veronică, levănțică, rozmarin, isop, santolină și salvie. Soarele la asfințit desena pe pavajul cenușiu un model alcătuit din umbre lungi și rotunjite. Ivindu-se de după colțul casei, cei trei cîini porniră să se hîrjonească printre tufe, ridicînd din cînd în cînd în dreptul acestora o labă din spate, fără să se oprească, precum niște atleți canini. Ușa îl mai dezvălui, la jumătatea aleii, pe Edgar Demarnay, îmbrăcat acum într-un costum de vară bej, cu o cravată verde foarte lată, cu părul moale și blond pieptănat îngrijit, cu o pălărie de pai în mînă.

Harriet, care apucase să iasă, făcu un pas lateral. Edgar, ajungînd la ușă, păși și el într-o parte, ridicîndu-și pălăria în dreptul inimii și schițînd o plecăciune în fața lui Harriet. Pe urmă se răsuci și se înclină și în fața lui Monty.

— Domnul profesor Demarnay, doamna Gavender, zise Monty.

— De fapt, nu mai sînt profesor la ora asta, murmură Edgar, privind-o fix pe Harriet.

— Mulțumesc, Harriet. Noapte bună.

Harriet se îndepărtă. Cînd Edgar deschise gura să spună ceva, Monty îl opri calm:

— Regret, dar vorbeam serios. Zău că nu mai vreau să te văd. Deloc. Adio!

Trînti uşa în nasul lui Edgar şi se înapoie supărat în salon.

După o clipă îşi dădu seama ce greşeală ridicolă comisese. Ar fi trebuit să-l mai ţină de vorbă pe Edgar, ca să-i dea lui Harriet posibilitatea de a se îndepărta cît mai mult. Acum îi împinsese, efectiv, unul în braţele celuilalt. Înjurînd, se furişă în sufragerie şi spionă printre perdele.

Harriet şi Edgar stăteau în faţa porţii, adînciţi în conversaţie, iar Harriet ţinea în braţe, ca pe un bebeluş, uriaşa vază chinezească. La dracu', la dracu', la dracu'! îşi spuse Monty. Avea oare sentimentul că Harriet îi aparţinea? Evident. Şi ce mult dorea să nu-l mai vadă pe pisălogul de Edgar dînd tîrcoale. Edgar simboliza toată partea dezordonată, misterioasă, a vieţii lui Sophie, care-l perpelise fără cruţare. Toate afurisitele alea de scrisori şi cum îi dădea numărul de telefon! Acum Harriet avea să-l compătimească pe Edgar. Probabil că o intrigase felul cum îl tratase Monty. Era femeie, altfel spus, o băgăreaţă curioasă şi insistentă. Edgar va fi bombardat cu întrebări. Edgar va fi foarte bucuros să-i povestească totul. Edgar îşi va face o cunoştinţă, va căpăta un reazem. Edgar se va întoarce. La dracu', la dracu', la dracu'!

Edgar şi Harriet porniseră încet înspre Hood House.

Monty se întoarse în salon, înveli peştele de ciocolată într-un exemplar din *The Times* şi-l aruncă în coşul de gunoi din bucătărie. Pe urmă ieşi în grădină. Lumina avea calitatea ei catifelată, dramatică, de seară, o vioiciune rău prevestitoare, conştientă

de apropierea întunericului. În frunzișul gardului viu de lemn-cîinesc, de un verde încă absurd de intens, o pitulice cînta cu acurateţe pătrunzătoare, iar două mierle şi un sturz concertau în livadă. Alte păsări, mai puţin coerente, ostentativ neimpresionate, contribuiau cu zgomote haotice de fond, ca o orchestră ce-şi acordează instrumentele. Monty se simţi cuprins de ciudă, furie, disperare, de o ură stupidă, frenetică, amară împotriva tuturor. Se enervase îngrozitor că i se ceruse să vîndă livada. Nu Harriet vorbise, ci Blaise. Era o idee tipică pentru Blaise, egoistul rapace, nepăsător, care dorea să pună imediat stăpînire pe tot, oricît de nepotrivit ar fi fost momentul. Un animal mare şi negru ieşi cu mers lenevos din livadă. Ajax. Monty nu avea pic de încredere în Ajax şi nu-l mîngîia niciodată. „Întinde-o !", îi strigă dulăului ce defila prin faţa lui. Ajax îi răspunse cu un mîrîit uşor. Monty îşi continuă plimbarea prin livadă, iar pantalonii şi pantofii i se udară de la iarba lungă care, îngreuiată deja de rouă, se arcuia peste cărarea tăiată în gazon. Ajunse la gardul grădinii de la Hood House. Era posibil oare ca Harriet să-l poftească pe Edgar înăuntru?

Cineva stătea în grădină, pe iarbă, sub salcîm : un băiat. Era David. Monty îl urmări în tăcere. O vreme David rămase cu capul dat pe spate, cu braţele atîrnîndu-i moale, privind coroana copacului. Pe urmă se întoarse şi porni încet spre casă, tîrşîindu-şi picioarele şi lăsînd urme lungi, alunecoase, în iarba înrourată. Ţinuta şi mişcările sale exprimau deprimarea conştientă, histrionică, a tinereţii. Bietul David, îşi spuse Monty, bietul, bietul David. Un cîine lătră, cam isteric. Un altul îi răspunse. Hood House rămînea zăvorîtă în enigma ei.

Monty se întoarse spre casă. Sopie stăruise pe lîngă el să construiască o platformă de scînduri într-un pom, ca să poată bea seara un pahar stînd pe platforma aceea. Monty îi spusese că e o idee tîmpită. Se aruncă pe burtă în iarba înaltă și umedă.

Emily McHugh regreta acum foarte mult că-și făcuse o confidentă din Constance Pinn. Și cum de-i permisese să-i intre în casă? Probabil că Pinn o hipnotizase. Pinn, cîndva femeia ei bună la toate, îi devenise acum chiriașă. În realitate, de multă vreme îi fusese imposibil să mai ascundă ceva de Pinn. Faptul că Pinn se ocupase de Luca îi dăduse lui Emily posibilitatea de a-și lua o slujbă, acum defunctă. Slujba se dusese pe apa sîmbetei, iar Pinn se instalase în casă. Iată cum își pierduse Emily slujba:

Fusese angajată, cu orar redus, să predea franceza la un pension de fete din apropiere, scump și cu vederi progresiste. Standardele academice nu erau foarte ridicate. Copilele – așa cum procedaseră și părinții înaintea lor, desigur – se instruiau pentru plăcerile mai simple ale vieții: domnișoarele călăreau, înotau, dansau, se antrenau la scrimă, jucau bridge, citeau puțină sociologie. Nu existau examene. Limbile străine aveau reputația unei materii dificile, iar Emily, care nu avea chef de studiu și nu strălucea la franceză, supraviețuise numai fiindcă elevele ei erau indolente, nesupravegheate și coruptibile. O înțelegere tacită îi permitea să-și continue ineficientele lecții de franceză. Pe urmă, într-o zi, survenise întîmplarea de care se temuse Emily cel mai mult. În clasa ei apăruse o tînără franțuzoaică.

De fapt, Kiki St. Loy era o corcitură. Tatăl ei, diplomat, era pe jumătate francez, pe jumătate englez din Cornwall. Maică-sa venea din Andaluzia.

Kiki vorbea englezește, franțuzește și spaniolește – fluent, dar nu chiar perfect. I-ar fi creat coșmaruri oricărui profesor: o elevă frumoasă, isteață, iubită de colege, cu apucături de stăpînă, foarte senzuală, rebelă și *inteligentă*. Deși recepționase din start semnalele de avertizare, lui Emily îi plăcuse de Kiki fără să vrea. De fapt, la început mai-mai că „făcuse o pasiune" pentru ea, imaginîndu-și că și-o va putea recruta ca aliată. Speranță deșartă. Kiki începuse să-și folosească puterea de îndată ce o intuise. Izbucnea în hohote lungi și molipsitoare de rîs cînd auzea accentul lui Emily, pe care-l imita cu umor. Corecta cu gravitate greșelile acum tot mai frecvente ale lui Emily, pretinzînd că ea era profesoara, iar Emily eleva. Colegele adorau joaca aceasta. Emily trecuse de la îngrijorare la teamă. Încercase „să le cumpere" pe fete, închizînd și mai mult ochii la indolența lor, făcînd și mai multe concesii indisciplinei și dezordinii. Renunțase la orice pretenție de a mai lucra serios. Orele ei deveniseră „spectacole" regizate de Kiki. Celelalte profesoare se plînseră de hărmălaia necontenită. În cele din urmă, după cîteva avertismente severe, directoarea, care nu cunoștea situația, întrucît Emily nu găsise puterea să i-o explice, îi ceruse să plece. Umilită, dar și cu un sentiment disperat de ușurare, precum cel inspirat de sfîrșitul lumii, Emily părăsise pensionul.

Îi fusese cu neputință să-i ascundă toate aceste întîmplări lui Pinn, care, datorită chiar lui Emily, lucra și ea acum la pension, cu normă redusă, ca secretară. Se pare că se descurca satisfăcător. Emily urmărea succesul prietenei sale cu sentimente amestecate. Acceptase ca Pinn să-i devină chiriașă, în parte din motive pecuniare, de cînd își pierduse slujba de profesoară. Pinn îi era utilă. Se ocupa mai bine de Luca decît Emily. De asemenea,

gătea infinit mai bine și susținea chiar că-i face plăcere. Știa totul despre stilul straniu de viață al lui Emily, fiind singura persoană cu care aceasta din urmă putea să discute subiectul. Se înțelege că Emily o prețuia. Nu prevăzuse însă, dintr-o scăpare, că într-un spațiu închis și restrîns, simplul fapt că Pinn *știa* putea deveni groaznic de enervant, chiar dacă aceasta, nelipsită de șiretenie, era și plină de tact. Pinn, firește, era fascinată și nu se străduia să ascundă acest lucru. De cînd ajunsese ceea ce denumea o „păsărică-secretară", devenise cu mult mai elegantă. Părul scurt, castaniu-roșcat, îi era coafat modern. Purta ochelari cu lentile înguste, alungite, după ultima modă. Îmbrăcămintea ei reușea să pară scumpă. De cînd nu mai preda, Emily trăgea zilnic pe ea aceiași pantaloni și același pulover din bumbac. Avea mai puține de făcut, dar se simțea mult mai obosită. Șoma de aproape o lună.

Luca împlinise opt ani. Depășise în sfîrșit faza cînd uda cearșafurile, slavă Domnului. Îl numiseră (căci botezat nu fusese niciodată) Luke, dar numele se italienizase nu se știe cum. În conștiința lui Emily, Luca trăia ca o durere continuă, misterioasă, întunecată. Cît fusese mic, îl iubise cu o violență obsesivă, neputîndu-se stăpîni să nu-l atingă, să nu-l ia în brațe, să nu-l mîngîie. Trăiseră ca două jivine cuibărite împreună într-un bîrlog. Emily îl iubea la fel și acum, poate chiar mai mult; dar într-un moment de cotitură straniu, îngrozitor, acum doi ani, poate chiar trei, cînd conștiința incipientă îi umpluse ochii de uimire, Luca începuse să se îndepărteze de ea. Se smulgea din îmbrățișările ei. Nu mai flecărea vesel, ca pe vremuri. Plîngea mult mai rar. Acum – pur și simplu nici nu îndrăznea să se gîndească la asta, atît de cumplit era – abia dacă-i mai adresa cîte o vorbă.

Dădea uneori impresia că-şi pierduse cu adevărat darul vorbirii. Dacă-l întreba ceva, îi răspundea – cînd îi răspundea – printr-un gest. Şi totuşi îl surprindea din cînd în cînd vorbind cu Pinn. Cu toate că la şcoală se tîra de mult în coada clasei, nimeni nu-i dăduse de înţeles lui Emily că ar fi handicapat sau debil mintal.

Încă nu ştia să citească, dar în această situaţie se aflau destui copii de la mizerabila şcoală pe care o urma. Căsca mult gura la televizor, ca şi Emily. Cîteodată, cînd stăteau amîndoi tăcuţi în faţa ecranului, ea întorcea pe furiş capul să-l vadă şi-l suprindea privind-o lung, liniştit. „Ce e, Luca?" Nici un răspuns. Îşi întorcea iarăşi ochii în altă parte. Nu-şi putea da seama cît înţelegea el din programele de tot felul pe care le urmăreau împreună, fără discernămînt. Nu vorbea niciodată despre ele şi arareori rîdea sau zîmbea, chiar şi la emisiunile pentru copii. După orele de şcoală nu-şi manifesta dorinţa de a se juca împreună cu alţi copii. Emily îl bănuia că se teme de ei. Cînd îl întreba dacă i-ar face plăcere să-şi invite un prieten la ceai, Luca se mulţumea să clatine din cap. Îşi găsea însă fără greutate preocupări, fiind, în această privinţă, un copil „uşor" de crescut. Lui Emily nu-i era prea clar ce făcea, dar părea absorbit de ceva ori de cîte ori nu se uita la televizor. Se juca singur pe afară, dispărea uneori lungi perioade de timp. Acasă petrecea multă vreme încuiat în camera lui, în cea mai mare linişte. Stătea îndelung la taifas cu cele două pisici, Richardson şi Little Bilham. Richardson era un cotoi elegant, cenuşiu cu pete de culoarea piersicii, iar Little Bilham – o mîţă pitică, vărgată, cu pete albe. Ambii erau de fapt motani castraţi, cu tendinţe de îngrăşare. Luca obişnuia să-l care cu el pe unul sau altul dintre cotoi ore întregi. Îl pasionau insectele

și în odăița lui alcătuise un fel de grădină zoologică de goange, ținînd periodic în diferite cutiuțe păianjeni, păduchi-de-lemn, cărăbuși și alte tîrîtoare oripilante. Nu era un copil violent.

Emily încerca deja de o bună bucată de vreme să-l convingă pe Blaise să meargă la învățătorul lui Luca și să smulgă de a el un raport exact asupra situației școlare a copilului.

— Pe un *bărbat* îl vor servi, îi spunea. Eu n-are rost să merg. Dar au să-și dea toată silința dacă văd că băiatul are un tată adevărat, care poartă cravată și vorbește impecabil englezește.

Blaise însă amîna mereu. Zicea:

— Luca n-are probleme. Dacă ar avea, ne-ar fi căutat ei pe noi.

Firește că lui Blaise îi era mereu teamă să nu-și pericliteze ceea ce numea „siguranța" lui. Emily simțea însă că în realitate se temea ca nu cumva să afle că Luca este anormal.

— Poate că are nevoie de tratament, zicea ea.

— Tratament pentru ce? se mira Blaise.

De fapt, școala era atît de haotică, încît nu era simplu să identifici un copil retardat. Luca, bineînțeles, arăta absolut normal. Ba chiar era un băiețaș foarte prezentabil, cu fața pătrată a lui Blaise, cu părul aproape negru și cu ochii albaștri ai lui Emily. Se bucura de o sănătate trupească perfectă, iar atunci cînd se concentra, urmărind un păduche-de-lemn sau o muscă obișnuită, părea de-a dreptul inteligent.

Emily tocmai se spălase. Nefiind o pasionată a îmbăierii, făcea totuși cîte o baie în fiecare zi cînd venea Blaise. Cîndva îi plăcea s-o găsească în cadă cînd sosea. Acesta fusese unul dintre multele ritualuri la care renunțaseră. Se simțea acum curată, caldă și parfumată cu esență de baie. Răsuflarea îi mirosea însă urît, cel puțin avea senzația

asta cînd încerca să și-o simtă. Ieri dentistul o anunțase că ar trebui să-și scoată trei măsele și să-și pună coroane pe toți dinții din față. Se impuneau cîteva punți. Coroanele și punțile ar fi costat mai mult de o sută de lire. Va trebui să-l informeze pe Blaise. Va trebui să-l mai anunțe și că Pinn locuia acum cu ea, lucru pe care i-l ascunsese deocamdată. Și că, din septembrie, chiria avea să crească din nou. Încă nu îndrăznise să-i spună lui Blaise nici măcar că-și pierduse slujba. Se hotărîse să-l mintă că-și dăduse de bunăvoie demisia. Suna mai demn și putea deveni un atu în campania purtată periodic de Emily contra ibovnicului ei.

Înfășurată într-un capot matlasat, destul de murdar, Emily se odihnea în salon, ținîndu-l pe Little Bilham în brațe și bînd *sherry* dulce în timp ce privea distrată imaginile de pe ecranul televizorului. Pinn redusese sonorul la zero. Pinn, în combinezon, își aplica ojă pe unghii. Blaise, căruia îi plăcea ca Emily să fie artificială, încercase s-o convingă și pe ea să-și facă manichiura, dar ea nu-și bătuse capul cu asta, iar acum nu-l mai interesa nici pe el. Pinn lucra după-amiaza, dar de obicei era deja acasă la cinci și-și petrecea o groază de timp dichisindu-se. Ieșea adeseori seara, Emily era cea care rămînea acasă acum. Privind cum își face prietena sa manichiura lîngă televizorul pîlpîitor, Emily se gîndi : parc-am fi două prostituate în așteptarea clienților. Prostituate nevoiașe, firește, nu *poules de luxe*[1]. Cîndva, Emily se imaginase ca o *poule de luxe*. Acum îi venea să rîdă. Salonul în care ședea scotea în evidență ceva foarte asemănător cu sărăcia lucie, ceva care se lipise de Emily ca o boală, un simptom al dezordinii din viața ei. Nu încăpea îndoială că anumite

1. Puicuțe de lux (în fr., în orig.).

persoane erau, pur și simplu, predestinate unei vieți de mizerie și necazuri. În cazul ei era probabil ceva ereditar. Mai demult, Pinn o plictisise cu nesfîrșite povești despre copilăria ei mizerabilă. Tot o copilărie mizerabilă avusese și Emily, numai că ea nu trăncănea întruna despre asta. Al dracului de mizerabilă. Ce să te mai miri că locuința arăta ca o cocină. Pisicile nu contribuiau la ordine și curățenie. Richardson își ascuțea ghearele pe o latură a fotoliului slinos. Sfîșie, sfîșie, își spuse Emily în sinea ei, așa e bine, sfîșie, sfîșie, sfîșie. Nu-i venea să creadă că o plătise cîndva pe Pinn ca să deretice. Acum nimeni nu mai făcea curățenie.

Urmărind cum distruge Richardson fotoliul, Emily își aduse brusc aminte de visul din noaptea trecută. Se făcea că jupoaie o pisică. Se afla în prăvălia unui negustor de pește, proprietarul era tatăl ei vitreg. „Pune-o aici", îi indicase el. Ținînd de coadă carcasa jupuită, Emily o așezase cu grijă pe tejghea. Nu curgea pic de sînge. Dintr-odată observă că trupul pisicii tresălta ușor. „Mai trăiește", zise negustorul. Imposibil, se gîndi Emily. Vai, ce tare trebuie să o doară! Dar nu se poate să mai trăiască! Însă carcasa continua să zvîcnească și să miște. Emily se trezise. Acum își alungă din minte amintirea oribilului coșmar. Ce multe gînduri se cereau gonite pur și simplu! I se adresă lui Pinn.

— Cu cine ieși?

— Ce?

— Cu cine ieși în seara asta?

Pinn avea drept prieteni bărbați misterioși.

— Cu Kiki.

— Iar cu Kiki? (Existau indicii că între Pinn și Kiki St. Loy se lega o amiciție neplăcută.) De cînd ai început s-o adori pe Kiki?

— N-o ador pe Kiki, îi ador mașina.

Kiki avea un automobil sport galben, foarte lung.

— În orice caz, să n-o aduci aici. M-am săturat de Kiki.

În plus, s-ar fi putut s-o vadă Blaise. Mai nou, pe Emily o încerca o spaimă agonică: să n-o părăsească Blaise pentru o femeie mai tînără. Dar ideea era, desigur, ridicolă. Asemenea temeri constituiau în sine o boală.

— Nu fi toantă, se-nțelege că n-am s-o aduc aici. Ne întîlnim la berărie.

Slavă Domnului că Kiki pleacă la sfîrșitul trimestrului, se gîndi Emily. Kiki avea șaptesprezece ani, deși pretindea că are optsprezece.

— Nu-i pregătești nimic de mîncare? întrebă Pinn.

— Nu.

Cîndva Emily gătea feluri elaborate pentru Blaise. Acum se mulțumeau să bea ore întregi, să deschidă o conservă și apoi să se urce împreună în pat.

— Trebuia să mă lași să fac eu un ghiveci.

— N-are nici o importanță.

Cîndva obișnuia să se și îmbrace îngrijit pentru Blaise. Acum nu se mai ostenea decît să-și pună o bluză oarecare de seară peste obișnuiții ei pantaloni murdari.

— Nu vrei să bei ceva, Pinn?

— Nu, mulțumesc.

Pinn fusese o bună parteneră de băut, de fapt în această postură ajunsese Emily s-o cunoască atît de intim. Pinn sosea la lucru și i se oferea un păhărel. Urmau, vai, confidențe. Acum însă, Emily se cinstea din ce în ce mai des cu alcool, iar Pinn din ce în ce mai rar. Vai, vai. „Nu-mi place să beau de una singură", zicea Emily. Dar în ultimul timp i se întîmpla des s-o facă.

Intră Luca. Prezența lui într-o încăpere modifica totul, pînă la nivelul atomilor și electronilor. Schimbarea era cosmică. Prezența lui Luca era îngrozitor de concentrată, parc-ar fi avut o densitate specifică excepțional de mare. Deoarece vorbea mai puțin, parcă devenise și mai compact, și mai opac, și mai dens. Avea pasul ușor. Impresia pe care o degaja era mentală. Pinn îl privi cu o curiozitate detașată, întrerupîndu-și manichiura. Ca multe alte femei fără odrasle, Pinn nu putea suferi copiii și, constatase Emily, nu vorbea niciodată afectuos despre băiețelul ei. Cu toate acestea, i se părea din ce în ce mai evident că între cei doi se stabilise un soi de înțelegere. Poate că Luca se simțea mai în largul său cu Pinn tocmai pentru că acesteia din urmă îi erau necunoscute nodurile negre de emoție care o sufocau uneori pe Emily. „Ne suportăm", fuseseră cuvintele prin care Pinn caracterizase cîndva relațiile ei cu copilul.

Emily își fixă fiul cu privirea. El se îndreptă direct către televizor și mări volumul sunetului, făcîndu-l asurzitor. „PERICOLUL DE A ADUCE PREJUDICII PE TERMEN LUNG ECONOMIEI..."

— Luca! Fii cuminte!

Fusese o emisiune de dansuri. Acum era, evident, un buletin de știri – da, da, întocmai, iată-l pe individul acela cu mutră de idiot. Vărsînd din băutură, Emily se aplecă în față și închise televizorul. Cămăruța era minusculă. N-aveai destul loc nici măcar să-l învîrți pe Little Bilham ținîndu-l de coadă.

Neacordîndu-i mamei sale nici un pic de atenție, Luca se retrăsese într-un colț, unde examina atent ceea ce ținea în palmă.

— Ce-ai acolo, Luca? Ce este? Arată-i mamei!

Fără grabă, Luca porni spre ușă și ieși. Se auzi ușa camerei sale închizîndu-se încet.

— O, *Dumnezeule*! exclamă Emily.
— Vrea un șarpe, anunță Pinn.
— Un șarpe?
— Da. Vrea un șarpe ca să se joace cu el.
— Păi, n-are decît să vrea.
— Te deranjează dacă trag perdelele?
— Da, mă deranjează. Mai bine aprinde lumina.

Acum Emily ținea mai tot timpul perdelele trase. Fuseseră nevoiți să închirieze un apartament la parter, din cauza pisicilor – mai bine zis, a lui Richardson, căci Little Bilham nu se născuse încă și nici nu se gîndise nimeni la el acum șapte ani, cînd găsise Blaise locuința și o mutase pe Emily aici. Ferestrele dădeau spre un pătrat de iarbă buruienoasă, aflat mai tot timpul în umbră, pe care nu-și lua nimeni răspunderea să-l transforme în grădină. Vedeai uneori oameni stînd acolo nemișcați, parcă transfigurați de groază, dar niciodată plimbîndu-se; pînă și copiii preferau să-și caute alte locuri de joacă. Blocul de apartamente ce se ridica în jurul acestui lugubru petic de iarbă se afla într o zonă urbană cam neglijată, lîngă Upper Richmond Road, unde zgomotul nervos, vălurit, al circulației (deloc asemănător cu susurul unui rîu) nu înceta nici ziua, nici noaptea. Deși relativ nouă, clădirea avea deja o înfățișare dărăpănată, învechită și murdară. Pereții exteriori, din ciment, erau plini de pete lungi, multicolore, iar în interior coridoarele erau ticsite de cărucioare pentru copii, biciclete, jucării mari stricate, teancuri de ziare vechi și miasme oribile, neidentificabile.

Pinn aprinsese lumina și-și atașa acum la rochia scurtă și neagră un guler de dantelă proaspăt spălat și apretat.

— N-ar cam fi timpul s-o iei din loc?
— Ba da, ba da, ba da!

Pinn sări în picioare și părăsi camera, cu rochia în mînă.

Oftînd, Emily își mai turnă niște *sherry*. Își explora gingiile dureroase cu vîrful limbii. Nu era nevoie să caute aspirinele, băutura îi făcuse deja bine. Sosise însă vremea să-și îmbrace pantalonii și bluza de seară din nailon. Ce plăcut fusese să se dichisească pentru Blaise mai demult, cînd el stătea și o privea, iar ea, natural, își încălța mai întîi cizmele. La vremea lui o obligase să poarte niște toalete destul de incomode. De obicei venea acasă cu cîte o chestie nouă, uneori ea nici nu-și dădea seama ce este. Cum mai rîdeau și apoi tăceau pe neașteptate! Strașnic se mai amuzaseră! O emoționa acum apropiata lui sosire? Da, puțin. Dar picătura aceea de teamă încetase să mai fie delicioasă. Conflictele dintre ei nu mai constituiau o parte inseparabilă a texturii iubirii lor. O sfîșiaseră, dezvăluind sumbre imagini de suferință solitară. Mereu avea de mărturisit ceva: o extravaganță, vreo îngrijorare neplăcută în legătură cu Luca, iar acum chiria, slujba, chiriașa, dinții, dificultatea crescîndă cu care-și administra viața. Blaise va începe să privească în gol. Întotdeauna se lăsa cu ceartă. Vizitele lui o răvășeau teribil, îl supărau și pe Luca. Existau momente cînd mai-mai că-și dorea să nu-l mai vadă. Nefericirea îi creștea în suflet ca o plantă. Era uneori atît de nefericită, încît pur și simplu dorea să-și piardă cunoștința, nu să moară, dar să doarmă cîteva luni în șir. Orice întîmplare neplăcută răscolea un strat adînc, ce genera coșmaruri. Pe deasupra, era bîntuită de regrete inutile. Dacă ar fi fost măcar atît de deșteaptă, își spunea pentru a mia oară, încît să-l fi forțat să-și părăsească vaca de nevastă grasă acum nouă ani, cînd fusese literalmente nebun după ea, cînd fusese robul ei. Atunci aș fi reușit să-l conving să arunce totul în aer, se gîndi Emily. Era înnebunit. Ar fi făcut orice, dacă

l-aș fi amenințat că-l părăsesc. Ar fi trebuit să-l silesc. Cînd colo, mie mi-a fost milă de el. Am fost înțelegătoare, duioasă, bună. Mi-a cerut timp și i l-am acordat. Și uite cum și-a bătut joc de mine timpul.

Blaise Gavender își conducea Volkswagenul pe podul Putney. Traversarea fluviului constituia întotdeauna un moment neplăcut. Oamenii se întreabă uneori cum de reușesc spionii să trăiască vieți obișnuite. Blaise cunoștea răspunsul. Trebuia pur și simplu să-ți împarți mintea în două și să ridici un zid impenetrabil între cele două jumătăți.

Era ceasul refluxului. Privind meandrele lenețe, cafenii, ale cursului de apă, se gîndi și el la visul din noaptea trecută. Niște pești înecau ceremonios o pisică într-un iaz plin de nămol. Peștii aveau fețe palide, semiumane, încadrate de straturi de materie gelatinoasă, respingătoare. Împinseseră capul pisicii sub apă și-l țineau acolo cu înotătoarele lor. Fără îndoială că a murit deja, se gîndi Blaise cu o milă fascinată. Dar coada pisicii, încă vizibilă deasupra apei, continua să zvîcnească spasmodic.

Chestia asta cu diploma de doctor, își spuse Blaise, nu-i decît o iluzie. Nu voi putea să fac ordine în zona aceasta a vieții mele fără să fac ordine peste tot. Dar nici asta nu-i cu putință. Nu mă pot opri din cîștigat bani. Nu îndrăznesc. Chiar dacă Emily are o slujbă, chiar dacă obțin un stipendiu ca să studiez medicina, nu pot să nu-i mai plătesc alocația, nu pot să-i provoc și mai multă suferință. Și se înțelege că atunci nici n-aș mai putea să mă întîlnesc cu ea. Slavă Domnului că nu i-am spus nimic despre ideea asta cu studiile. Ar fi făcut o criză de nervi. Pe deasupra, ar fi

periculos. Nu-i de mirare că n-am fost capabil să economisesc nici un ban. Am jertfit atîta timp şi o parte atît de mare din viaţa mea unui lucru care a ieşit, în cele din urmă, cît se poate de prost. Afurisita asta de minciună a distrus totul. Iar acum, tocmai cînd întrezăresc în sfîrşit o perspectivă îmbucurătoare pentru viaţa mea, sînt cu mîinile legate din cauza chestiei ăsteia, din cauza ei. Oricît aş încerca să găsesc o ieşire, sînt prins în capcană. Nu-mi pot permite să devin sărac lipit. Dacă s-ar afla, m-ar părăsi toţi clienţii. Oricum, nu trebuie să se afle, Harriet n-ar supravieţui. Nu doresc să se afle. Dar nici s-o ţin tot aşa nu doresc. Doamne, trebuie să existe o soluţie, trebuie să găsesc calea optimă. Numai că ea nu există. Orice lucru bun este anulat imediat. Fiindcă mă consider josnic, nu mă pot mobiliza la ceva bun. Dar ce-ar fi de fapt bun în toată treaba asta? Binele este ascuns şi de negăsit.

Uneori, reanalizîndu-şi dilema, Blaise simţea că cel mai mult îl supăra pierderea virtuţii. Un alt bărbat şi-ar fi spus probabil că-şi pierduse onoarea. O fată şi-ar fi deplîns pierderea inocenţei. Blaise îşi jelea bunătatea pierdută. Era condamnat acum să trăiască în păcat, deşi cugetul lui nu se împăca deloc cu situaţia şi respingea păcatul. Reflecţiile asupra psihicului său nu-l ajutau cu nimic. În mare parte, mecanismul era dureros de clar, dar irelevant. Realitatea agonizantă era că acum nu mai putea fi bun, fiindcă trebuia să continue să joace la infinit un rol negativ, iată ce simplu era; chiar dacă simţea de multe ori, înnebunit, că rolul era cu desăvîrşire incompatibil cu el. Ce *homme moyen sensuel*[1], ce bandit ordinar părea a se fi dovedit a fi în cele din urmă, deşi, firește, nu era.

1. Om mediocru şi senzual (în fr., în orig.).

Virtutea contase foarte mult pentru el. În tinerețe îi acordase întreaga lui prețuire. Colegii de facultate îl socotiseră „înțelept", pacienții îl mai socoteau și acum. Fusese călăuzit în alegerea profesiei de imaginea de om înțelept și bun pe care și-o făcuse despre sine; aceeași imagine îi dăduse tăria necesară pentru a-și practica meseria. Aceeași stea călăuzitoare îi indica acum, cu o splendidă claritate, drumul pe care îl avea de urmat. Dar nu-l putea urma. Era ca și cum virtutea lui n-ar fi fost conștientă că o pierduse, că nu-i mai putea da ascultare. Ea se încăpățîna să-i indice calea dreaptă. În asta consta frămîntarea lui sufletească. Harriet îi întreținuse perfect sentimentul fericit că e un om bun, pe care, uitînd uneori, părea să-l nutrească și acum. Cînd începuse ticăloșirea sa, în ce moment anume? Cum de reușise să se pună de bunăvoie în situația asta insuportabilă?

De fapt, înnămolirea sa în respectiva stare nu se produsese nici accidental, nici involuntar. Se aruncase în ea țipînd de plăcere. Amintirea acestui fapt era uneori un calvar, alteori o consolare. Încă din copilărie, Blaise fusese conștient de unele ciudățenii ale personalității sale. Acestea nu-i creaseră niciodată probleme. Exercitarea bunului-simț făcea într-adevăr parte din înțelepciunea sa și înclinația de a medita asupra propriilor bizarerii îl condusese și ea către studiul psihologiei. De fapt, nu era chiar atît de excentric, conchise el repede. Aproape că nu exista om fără ciudățenii. Interesant. Descoperise de timpuriu – în parte prin introspecții, în parte prin intuiție, în parte chestionîndu-i pe alții, în parte studiind literatura de specialitate – că mințile omenești, inclusiv ale geniilor și ale sfinților, sînt ispitite să plăsmuiască fantezii bizare, adesea respingătoare. Fanteziile acestea, trăsese el concluzia, sînt în marea lor

majoritate nevinovate. Ele vieţuiesc în minte, aidoma faunei şi florei din sistemul circulator şi, întocmai ca acestea, în unele cazuri pot servi la ceva. Sînt, firește, manifestări ale structurii psihice, dar nu reprezintă de obicei raţiuni în sine, decît poate în artă. Fantazările despre omucidere pot da ghes cuiva să scrie o carte despre crime, dar este foarte improbabil că-l vor determina să comită un asasinat. Aşadar, atît la nivel teoretic, cît şi instinctiv, Blaise îşi acceptase cu voioşie stranietăţile caracterului (printre care nu se număra instinctul criminal). Îşi cunoştea la perfecţie eul lăuntric, ridicol şi nedemn : niciodată nu-i trecuse prin cap ideea că ar putea dori să-şi pună reveriile în practică sau că ar fi interesant să cunoască un alt visător cu obsesii înrudite. Ritualurile obsesive, căutarea unui alter ego erau semne de deranjament mintal, iar sănătatea mintală a lui Blaise era neştirbită. N-avea să-i îngăduie să scoată capul nici uneia dintre nevoile acelea precise care te fac să sfîrşeşti într-o celulă capitonată. Mai tîrziu studiase asemenea tendinţe la pacienţii săi, cu ochiul rece al omului de ştiinţă. *Ştia* totul despre ele. Nu era deci un înţelept?

Blaise nutrea convingerea că, dacă-ţi plăceau oamenii de tot soiul, erai întreg la minte : prin urmare, lui îi plăceau oameni de tot soiul. Fără îndoială, nu-şi făcuse nici o teorie preconcepută despre genul de femeie cu care avea să se căsătorească ; îşi spunea doar atît : că va fi, mai mult ca sigur, o intelectuală. Şi dintr-odată, într-o bună zi, apăruse Harriet, nu o intelectuală, ci... ce anume? ...o sfîntă? Nu, nu chiar o sfîntă, mai degrabă o doamnă cu suflet nobil. De fapt, dulceaţa lui Harriet era foarte banală, altruismul ei era egoism, situaţie foarte des întîlnită la femei. Poseda însă o splendidă, cvasi-aristocratică, demnitate şi

mult tact. Nu era situată prea sus pe scara ierarhiei sociale, nici prea bogată, dar mamei snoabe a lui Blaise îi căzuse numaidecît cu tronc. Blaise se îndrăgostise lulea. Cel mai mult iubea la Harriet francheţea ei desăvîrşită, lipsa capriciilor, normalitatea (îngrozitor cuvînt). Harriet stătea în văzul tuturor, în plină lumină. Oare să fi existat în el o angoasă microscopică, ascunsă, pe care natura solară a lui Harriet o vindecase? Ea n-avea să-i îngăduie niciodată să se încuie singur într-un ungher întunecos. Căsătorindu-se cu Harriet, simţise că toată *problema aceea*, deşi nu dispăruse (asemenea lucruri sînt, firește, indelebile), devenise extrem de neimportantă, minusculă, benignă. Se înţelege că se ferise să-i împărtăşească gîndurile sale lui Harriet. Nu dorea să-şi necăjească dulcea şi blajina soţie cu poveşti care ar fi putut-o alarma, chiar îmbolnăvi. Oricum nu l-ar fi înţeles. Aflase de curînd, fără ca ea să fi băgat de seamă, ce se petrecea în sufletul ei. Nimic ieşit din comun.

Căsnicia fericită a lui Blaise dura de aproape zece ani cînd o cunoscuse pe Emily McHugh. O întîlnise la Institutul Francez, la o conferinţă despre Merleau-Ponty. Emily avea douăzeci şi doi de ani. Înfăţişarea ei îl izbise numaidecît pe Blaise. Pe atunci părul ei aproape negru era lung şi-l purta legat neglijent la ceafă cu o bandă elastică. Era scundă şi foarte zveltă, cu faţa mică şi însufleţită, nasul micuţ şi ascuţit, ochii albaştri, strălucitori, dar duri şi reci ca metalul. Vorbea cu o voce deliberat aspră şi neglijentă, cu un uşor accent londonez. Flirtase imediat, deşi oarecum mecanic, cu Blaise cînd se întîlniseră (nimeni nu făcuse prezentările) la cocktailul de după conferinţă. Blaise intrase şi el în joc. Se surprinsese însă imediat căutînd un pretext pentru a aduce vorba despre

„soţia mea". Emily îi aruncase o privire stranie. După nici douăzeci de minute, Blaise înţelesese că n-o va putea lăsa pe această femeie fascinantă, cunoscută întîmplător, să dispară pentru totdeauna din viaţa sa. Cum de ştiuse atît de devreme? Mai tîrziu aveau să discute îndelung despre asta. Chiar de la prima întîlnire se simţise (din ce pricină oare?) ca un animal încredinţat că specia sa nu mai are nici un reprezentant în pădure, doar pentru a se pomeni brusc nas în nas cu unul. Vorbiseră despre profesia lui Emily. Merleau-Ponty le furnizase un excelent pretext pentru a-şi fixa o întîlnire. Blaise îi promisese o copie a lucrării sale mai vechi despre *Fenomenologie şi psihanaliză.* I-o dăduse după două zile, într-un pub de lîngă British Museum. Emily nu-şi mai terminase disertaţia.

— Ai cunoscut vreo persoană interesantă la chestia aia franţuzească?

— O studentă care scrie despre Merleau-Ponty. Am purtat o discuţie.

Iată unicele cuvinte despre Emily adresate vreodată de Blaise lui Harriet. Ea nu observase nimic, nu-l bănuise nici o secundă. Avea o încredere absolută în el. La începutul căsniciei, fusese imposibil ca Harriet să nu-i citească numaidecît adevărul pe faţa învăpăiată, să nu ştie exact ce se întîmplă cu el după felul cum îi tremurau mîinile. La o zi după întîlnirea de lîngă British Museum, Blaise şi Emily se aflau împreună în pat. Iubire extatică, fulgerătoare, totală. La fel de totală ca şi încrederea lui Harriet, contrapunctul necesar al acesteia. Păcatul era o cumplită fericire personală, care excludea orice altceva; numai că nu era păcat, era slavă, era bunătatea din el, propria lui bunătate, în sfîrşit materializată. Da, da, acesta era ungherul întunecos, doar că nu era întunecos,

iradia lumină şi putea cuprinde întreg universul. Tot ce făcuse pînă atunci i se părea anemic, inconsistent, nesincer. Viaţa îi era acum fericit călăuzită de o combinaţie între creaţia pură şi cauzalitatea pură. Niciodată nu fuseseră mai bine, mai clar delimitate forţele întunericului, dar el încetase să mai fie marioneta lor. Se înălţau ca o fîntînă arteziană în văzduhul îmbătător, purtîndu-l cu ele spre zenit. Nu tînjise niciodată după o femeie care să se potrivească perfect cu propria lui stranietate; nici nu visase că ar putea exista una. Nu era vorba de un intens extaz sexual, ci de o justificare metafizică absolută. Lumea se dezvăluia în sfîrşit, în toate amănuntele ei, unei indubitabile minţi pătrunzătoare. Întreaga fiinţă îi era antrenată, se identifica perfect cu adevăratul său eu, pentru prima oară în viaţă se instalase pe deplin în propria natură.

Deşi poseda, într-o manieră banală, neimpresionantă, o experienţă sexuală suficient de bogată şi de variată, Emily McHugh nu mai fusese niciodată îndrăgostită. Îi fusese credincioasă eului ei profund, îl informă ea pe Blaise. *Ea* rămăsese liberă, *ea* ştiuse să aştepte, *ea* nu abandonase speranţa, nu se mulţumise cu lucruri de mîna a doua! Blaise plecă fruntea. Într-adevăr, fusese o lipsă de credinţă şi de curaj din partea lui să nu scormonească în continuare pădurea în căutarea neînduplecată a adevăratei tovarăşe de viaţă, să nu aibă încredere, să nu reziste. N-ar fi exact să spunem că şi-a blestemat vreodată căsătoria sau că a afurisit-o pe Harriet, dar îşi considera însurătoarea o jalnică şi nedemnă greşeală. Deşi torturat de remuşcări, ar fi vrut ca totul să se poată desface, ca şi cum nu s-ar fi întîmplat niciodată nimic, şi în acest sens abstract dorea uneori ca Harriet să moară sau să dispară cumva pentru totdeauna

din viața lui. De fapt, cînd era cu Emily, Harriet se transforma într-un soi de vis și avea tendința de-a i se șterge cu totul din conștiință. Cît despre reproșurile lui Emily, le purta ca pe niște rubine. Ceea ce numeau încîntați „viciile" lor se îmbibaseră în textura vieții pînă la ultimele detalii ale replicilor de duh și artificiilor verbale.

Firește, Emily nu era o intelectuală autentică, dar își însușise stilul uneia, era citită, iute la minte, spirituală. Copil nelegitim, lipsită de tată, săracă, luptase împotriva unor împrejurări vitrege ca să-și făurească o educație. Cît de curajoasă e, se gîndise Blaise adesea, nici nu-și dă seama cît curaj are. Ce voință, ce tărie de caracter înălțaseră o fată de condiția ei pînă la piscul unde putuse afla fie și de existența lui Merleau-Ponty? Ea însă nu „se trăia" ca gînditoare. Avea un fel de a fi animalic, deosebit de structura psihologică a partenerului, dar complementar acesteia. Nu era inconștientă de existența ei, dar și-o trăia fără anxietățile fulgerătoare și fără conștiința de sine care alcătuiau o parte a extazului lui Blaise. Nu găsea nimic ridicol sau bizar în ritualurile niciodată îndeplinite altfel decît în gînd; această *încredere* calmă, ca de vestală, îl făcuse pe iubitul ei să pătrundă pe tărîmul ce se cristaliza splendid în jurul lor, ca un vis pe cale de a se solidifica, amestecînd în bubuit de tunet fantasticul și realul. Aspectul ritualic al legăturii lor progresase cu o ușurință spontană, intuitivă, preocupîndu-i foarte mult la început. Existau obiecte a căror vedere, sau a căror simplă imagine mentală, îi provoca lui Blaise o erecție. Dar, după cum urmau să descopere curînd, încă și mai extaziați, nu prea avea de fapt importanță ce „făceau". Totul, ca pămîntul după ultima trîmbiță, era prins și contopit în miraculoasa calitate a forței fizice și spirituale

exercitate de unul asupra celuilalt. Violenţele speciale, dătătoare de fiori, puteau fi găsite în starea cea mai pură în privirile, tonurile şi şovăielile intime ale unei conştiinţe încleştate într-o luptă crudă, fericită, cu o alta. Totuşi faptul că „făcuseră de toate" le inspira un virtuos sentiment de împlinire. Trăiau împreună ca doi zei.

Numai că, firește, nu puteau trăi împreună. La început, oricît de incredibil ar fi părut acest lucru mai tîrziu, datorită forţei brutale a iubirii, aproape uitaseră că Blaise era însurat şi obligat să-şi petreacă cea mai mare parte a săptămînii cu soţia sa. Crudele despărţiri inspirau manifestări şi mai fierbinţi ale pasiunii. Blaise trecea podul Putney slăbit şi topit de dorinţă, iar cînd se întîlneau, plîngeau şi dansau. La început li se păruse prea frivol să se îngrijoreze, ba chiar să conştientizeze banalele obstacole din calea iubirii lor. Apăruse o schimbare (pasiunea erotică nu are astîmpăr) cînd Emily începuse să pună întrebări. Întrebările nu-i puteau tulbura, firește, fiindcă trebuiau să existe răspunsuri potrivite. Iubirea lor trebuia să triumfe, să dăinuie, deci avea s-o facă. Totuşi existau întrebări. Blaise amîna să vorbească cu Harriet. *Bineînţeles* că-i va spune totul, că se va descotorosi de ea. Nu dorea însă să se poarte prea brutal, avea nevoie de timp, ca să aranjeze lucrurile cît mai bine. Emily nu-şi pierdea răbdarea, nu-l zorea, nu-l bătea la cap. Se mulţumea deocamdată cu iubirea lui pătimaşă, incontestabilă, îi ajungea faptul că ea *cunoştea* adevărul, iar Harriet nu. Ba chiar o compătimea pe Harriet, pentru că era bătrînă, înşelată şi grasă, pentru că Blaise n-o mai iubea. „Doamna Placidă" era porecla scornită de Emily pentru Harriet. Biata Doamnă Placidă!

Luca fusese o excrescenţă nedorită. Iubirea lor atît de substanţială, de compactă, de completă,

nu păruse să conţină în ea spaţiul necesar unui copil. Nu-şi doriseră, nu visaseră, nu aşteptaseră copii. *Acea* problemă ţinea de o cu totul altă lume, cu alt soi de aranjamente. Nici măcar nu-şi imaginaseră, deşi ar fi putut s-o facă, posibilitatea ca aşa ceva să se întîmple după ce Blaise se va „descotorosi" de Harriet. Cel puţin aşa vedea Blaise lucrurile şi putea jura că şi Emily gîndea la fel, dar într-o zi Emily se pomenise însărcinată. Mai tîrziu, Blaise avea s-o acuze că-i ascunsese adevărul pînă fusese prea tîrziu pentru avort. Emily îi răspunsese că nu avea de ce să se preteze la stratageme necinstite pentru a prinde în capcană pe cineva care oricum îi aparţinea prin legătura lor de iubire şi încredere. În orice caz, Luca venise pe lume, iar Blaise şi Emily se priviseră pe deasupra leagănului cu ochi în care licărea o nelinişte nouă.

Blaise, care-şi vizitase pînă atunci zeiţa brunetă într-o garsonieră discretă din Highgate, îşi mută acum cel de-al doilea *ménage* la Putney. Nu se ştie în ce moment începuseră amîndoi să-şi dea seama că în faţa lor se întindea o perioadă de timp mai lungă şi mai complexă decît crezuseră în zorii iubirii lor extatice. „Sînt convinsă că n-ai s-o faci, spusese Emily într-o zi. Ai să baţi în retragere." Blaise nu răspunsese. Se certau uneori, iar certurile deveneau cu adevărat dureroase, nu mai aveau, ca pe vremuri, voioşia aspră a unei întreceri între doi parteneri cu forţe egale. Pe urmă, într-o seară, cînd Emily ţipase la el cu ceea ce păruse a fi, pentru moment, ură adevărată, Blaise o rugase: „Aşteaptă, te rog. După ce mai creşte David, o să mă mut la tine. Acum nu pot. Nu pot". Reproşurile ce urmaseră nu-i făcuseră plăcere. Viaţa lui David se lungea mereu. Mai întîi şcoala, apoi universitatea fuseseră stabilite ca termeni-limită, cînd totul avea să se schimbe,

să se întoarcă pe dos. Rușinat, dar și furios, Blaise descifra în ochii lui Emily pierderea treptată a speranței, disprețul disperat. Cu toate acestea, ea strîngea din dinți și mergea înainte, cu o tărie de caracter pe care el, simțind cum i se reaprinde în suflet scînteia vechii pasiuni întunecate, o aprecia și adora adesea. Alteori se gîndea: ei, dar ce alternativă are biata fată?

De fapt, Emily avea o alternativă, după cum știa bine Blaise, și anume să facă zob viețile amîndurora. Se putea duce s-o înfrunte pe Harriet. Pentru a-l distruge, ar fi fost suficient să trimită o scrisoare. Emily nu știa, înadins nu voise să afle niciodată, unde locuia Blaise cu soția lui. „Prefer să nu știu nimic despre existența ta burgheză, îi declarase. Nu vreau să mă gîndesc deloc la asta." Rămăsese consecventă în această privință, iar Blaise știa că privea cu dezgust și oroare superstițioasă existența celeilalte lumi, în care dispărea el. Nu numai că n-avea pic de curiozitate să afle ceva despre ea, o și anihila simbolic în gînd. Ceea ce nu însemna, totuși, că nu putea, într-o clipă de ură și disperare, să-și propună să sfărîme bariera. Nu i-ar fi fost greu să-i descopere cel de-al doilea bîrlog și să i-l ia cu asalt.

Dar teama de o asemenea posibilitate nu-i tulbura somnul lui Blaise. Cîndva o prevenise pe Emily că, dacă va încerca să-l distrugă în acest mod, nu-l va mai vedea niciodată. Amenințarea nu fusese necesară. Emily, analizînd inteligent situația, vedea suficient de clar că o acțiune distrugătoare de acest tip n-ar aranja-o. Blaise îi observase mintea inteligentă lucrînd febril în spatele ochilor suspicioși, ostili. Continua oare să creadă că, în clipa cînd va pleca David la colegiu, Blaise îi va mărturisi calm totul lui Harriet și se va muta în apartamentul ei? Dar el mai credea? Cu

trecerea anilor, vizitele la Emily se răriseră. Nici unul dintre ei nu comentase acest fapt. „Știi prea bine că n-am să te părăsesc niciodată, că n-am să renunț la tine", îi declara el în momentele de tandrețe, căci existau încă multe. „Știu", spunea ea. Într-adevăr, știa, dar asta nu-i era de prea mult ajutor.

„Magnus Bowles" era, firește, o ficțiune inventată de Montague Small. Curînd după sosirea lui Monty la Locketts, de fapt în scurtul interval nefast cînd Mony îi fusese chipurile pacient, Blaise îi mărturisise absolut totul. Era într-un moment cînd începea să se simtă neliniștit, dar continua să fie îndrăgostit lulea de Emily. Îi povestise totul lui Monty, în calmul confesional al propriului său cabinet, în parte îndemnat de o bravură ridicolă și de o *joie de vivre*[1], în parte pentru a primi ajutor și un sfat, iar în parte pentru că simțea nevoia de a i se destăinui unui alt bărbat. Monty îl ascultase fascinat. Văzînd licărul de curiozitate amuzată din ochii prietenului său, Blaise fusese pe punctul să creadă că făcuse o greșeală. Cu toate acestea, se simțise ușurat, iar Monty îl ajutase într-adevăr. Privind în urmă, era un adevărat mister că nu ieșise totul la lumină încă din fazele incipiente, că adevărul nu-i sărise în ochi lui Harriet. Blaise lipsea mereu, dezinvolt, uneori zile întregi, ca să participe la conferințe „importante", să viziteze „pacienți" aflați în stare critică, să studieze în „biblioteci" îndepărtate. Doar încrederea monumental de calmă a lui Harriet (calificată de Emily drept prostie) mai ținea căsnicia în picioare. Lui Harriet nici nu-i trecea prin minte să se îndoiască sau să verifice afirmații ce s-ar fi dovedit false la cea mai indulgentă examinare.

1. Bucurie de a trăi (în fr., în orig.).

Sărmanul ei bărbat era extrem, extrem de ocupat, atîta tot. Ea și David, teribil de preocupați unul de celălalt, îi îndurau absențele cu stoicism, întîmpinîndu-l bucuroși la întoarcere. Era întotdeauna atît de ostenit cînd revenea acasă, bietul de el.

Monty, cu mintea lui bine unsă de scriitor de romane polițiste, fusese cel care-i atrăsese atenția lui Blaise asupra precarității „acoperirii" sale, demonstrîndu-i cît de ușor putea fi „demascat". „Ai nevoie de o poveste coerentă, îi spusese Monty, una care să conțină un sistem de securitate împotriva investigațiilor." În felul acesta intrase în scenă „Magnus Bowles", inventat și menținut, ca o persoană în perpetuă schimbare, de Monty. Blaise n-ar fi reușit să plăsmuiască o minciună atît de elaborată; la început, pentru că un grad atît de ridicat de premeditare i-ar fi părut o profanare a iubirii („N-am încotro, trebuie să risc", îi spusese lui Monty), iar mai tîrziu, pentru că povestea îi sleise total inițiativa și energia și n-ar mai fi fost în stare să inventeze nimic. Ba chiar descoperise că nici pe Magnus, deși acesta devenise o ficțiune acceptată, nu l-ar fi putut folosi în continuare fără contribuția lui Monty, tot mai necesară de cînd Harriet începuse să manifeste o curiozitate stînjenitor de constantă față de soarta bietului băiat. Într-adevăr, acum Monty îl propulsase pe Magnus pînă la o culme a scrîntelii care o făcea pe Harriet să fie extrem de îngrijorată pentru el. Înșelătoria îl obliga la consfătuiri săptămînale cu Monty, în cursul cărora acesta din urmă continua să dezvolte povestea vieții lui Magnus, inventînd „bowlesisme" noi pentru uzul lui Harriet.

Dependența de Monty îl exaspera pe Blaise, cu toate că avea încredere absolută în discreția prietenului său. Nu i-l prezentase lui Emily, deși Monty îi dădea uneori de înțeles că s-ar cuveni s-o facă.

Magnus Bowles era cu adevărat o invenție foarte convenabilă, permițîndu-i să lipsească regulat de acasă, fără a fi luat la întrebări. Panica din zilele de început ale legăturii sale, cînd Harriet se împotrivise cu inocență intenției soțului ei de a absenta într-o anumită zi, îl făcuse pe Blaise să tremure de nervi. Se putea baza pe Magnus și dacă se ivea vreo situație neprevăzută. Nici prin minte nu i-ar fi trecut lui Harriet, pentru care relațiile lui Blaise cu pacienții erau sacrosancte, să-l „investigheze" pe cont propriu pe Magnus. Oricum, se obișnuise deja cu vizitele nocturne ale soțului ei la acest bolnav. Numai că, i se părea lui Blaise, accesele nocturne de spaimă ale lui Harriet, tot mai frecvente, atestau prezența în psihicul soției sale a unei temeri inconștiente că lucrurile nu stăteau prea bine. De aici regimentul de cîini, care sporea mereu ca număr – pentru Blaise, simbolul nesuferit al propriei sale pervertiri.

Iată însă că situația dura deja de nouă ani. Dezvoltarea viguroasă a lui Luca era o mărturie a durabilității și trăiniciei sale. Blaise nu se afla în relații prea bune cu al doilea fiu al său. Fusese legat, în toate chipurile firești și naturale, de educarea lui David și simțea, chiar și atunci cînd David se arăta „dificil", că îșI aparțineau unul altuia. Între el și Luca nu se stabilise o astfel de legătură trainică, deși în primii anișori ai copilului Blaise se aflase destul de des în preajma lui ca să joace rolul de tată și nutrise o iubire tandră, nelămurită, pentru nefericita ființă. Nu o dată îi strînsese în brațe pe Emily și pe Luca, gîndindu-se cît de nenorocoși erau toți trei, cu cîtă disperare dorea să-și apere această a doua familie, să-i dăruiască fericirea. Lipsurile în care trăiau – comparativ cu confortul de la Hood House – îi inspirau chiar un soi de plăcere și-i stimulau dragostea.

Trebuise însă, inevitabil, mai ales că începuse să-şi răărească vizitele la Putney, să lase în seama lui Emily deciziile privitoare la educaţia lui Luca şi la traiul zilnic al băiatului. Aşa că Luca devenise, firește, odrasla lui Emily, deşi existase o vreme, cam pe cînd avea cinci anişori, cînd maică-sa parcă nici nu suporta să-l vadă. Pe atunci îl pălmuia, deşi nu recunoştea în faţa lui Blaise, care se simţea vinovat şi neputincios. Luca se maturiza greu, se scăpa în pat, dădea semne că va deveni o problemă. Lui Blaise i se luase o piatră de pe inimă cînd remarcase că pentru Emily era de la sine înţeles că băiatul va merge la şcoala de stat din vecini, deşi ştia că David urma o şcoală particulară. De la o vreme începuse să pună problema, dar numai ca să-l tachineze pe Blaise. „Băiatul Doamnei Placide merge la o şcoală şic, dar pentru fiul meu e bună şi gaura aia de iad." Tot cam pe-atunci începuse să se plîngă. „Dacă nu era Luca, de mult m-ai fi părăsit." Să fie oare adevărat? se întreba Blaise. Poate că da. Mai striga: „Urăsc copilul ăsta! Fără el, aş putea să-ţi dau papucii şi să-mi refac frumos viaţa! Ţin mai mult la Little Bilham decît la Luca!". De fapt, Emily îşi iubea mult băiatul, dar nu se putea abţine să nu se folosească de el ca de o armă împotriva amantului ei.

Cu toate acestea, băiatul le oferea numeroase prilejuri de zîzanie; printre ele, unele probleme neaşteptate de natură spirituală. Deşi anglican pios în tinereţe, Blaise încetase să mai aibă convingeri religioase puternice. Nutrea „sentimente" cucernice, dar ştia foarte bine ce însemnau ele de fapt. Nu simţise însă în nici un fel nevoia de a se împotrivi dorinţei lui Harriet ca David să primească o educaţie religioasă. Foarte devreme, de fapt, de îndată ce David începuse să dea semne

vagi că este conştient de existenţa ei şi a lui Blaise, Harriet îi povestise despre Isus Cristos. Îl învăţase să se roage de îndată ce copilul începuse să lege cuvinte. Blaise nu numai că nu se împotrivise, dar chiar o aprobase: după părerea sa, pentru sănătatea psihică a copilului era mai bine ca acesta să fie vag credincios, iar apoi să se îndepărteze de Dumnezeu decît să fie ateu, protejat deliberat de religie, şi să se întrebe mereu ce taine îi rămăseseră inaccesibile. (Prin „credinţa vagă" Blaise înţelegea, desigur, Biserica Anglicană. Altfel se punea problema confesiunilor mai militante.) În plus, puţină devoţiune moderată constituia o introducere lipsită de efort în istoria Europei.

Cînd făcuse însă propagandă acestei rezonabile teorii în legătură cu Luca, Blaise întîmpinase împotrivirea înverşunată a lui Emily, pentru care religia era nu numai falsă, ci şi (mai rău, firește) „burgheză". „Nu-mi las copilul să se prosterneze, să bîţîie din cap şi să bîiguie rugăciuni. Mulţumesc lui Dumnezeu că nu e la o şcoală de snobi unde se mai joacă încă farsa asta." Blaise se supărase, dar situaţia sa nu-i îngăduia să insiste. La şcoala lui Luca se studia, chipurile, Scriptura, dar nici un fel de entuziasm molipsitor nu părea să se prindă de băiat la orele de religie. Odată, relativ recent, în prezenţa lui Blaise, arătase întrebător cu degetul spre fotografia unui crucifix. Emily îi explicase: „Un idol religios". Băiatul avea despre religie cunoştinţe la fel de precare ca despre orice altceva. Şi totuşi, ce ştia oare Luca? La vîrsta de cinci ani întrebase odată unde pleacă iar tăticul lui atît de repede. „La lucru", spusese Emily, rîzînd urîcios. Mai tîrziu, copilul încetase să mai pună întrebări. Firește, nici unul dintre ei nu-i spusese nimic lui Luca, dar uneori Blaise descifra în ochii lui rotunzi, foarte negri, suspiciune, ostilitate,

poate un fel de înțelegere. Blaise suferea enorm, simțindu-se totodată neputincios să intervină, cînd vedea cum începe să prindă formă conștiința băiatului, inevitabil condamnată.

Un filosof spunea că spiritualizarea senzualității se numește iubire. Blaise știa bine că întîia lui pasiune pentru Emily fusese alcătuită numai din senzații și numai din spirit. Întrepătrunderea absolută a celor două îi furnizase, odată cu plăceri erotice de a căror existență nu avusese idee, un fel de siguranță privitoare la justețea legăturii lor, care-și crea propriul ei adevăr, propria morală. În lumina acestui adevăr, relațiile cu Harriet apăreau ca fiind iremediabil nesincere, nu numai în împrejurările de acum, ci dintotdeauna și fundamental. Emily îl acuza că se căsătorise cu Harriet din snobism, din rațiuni de natură socială, iar el nu nega, pentru că, deși învinuirile nu erau adevărate, nu se situau nici foarte departe de adevăr. O iubise pe Harriet. Dar o luase de nevastă într-o stare tulbure, de compromis, impură și deliberat oarbă, crezînd că acesta era cel mai bun lucru de făcut. Păcătuise împotriva Duhului Sfînt (care-l tulbura atît de mult pe Maurice Guimarron), excluzînd cu bună știință aspirația spre perfecțiune.

Înțelesese toate acestea luminat de razele negre din ochii scînteietori ai iubitei. Putea să pună la îndoială adevărul absolut, *încarnat*, cînd se afla în fața acestui adevăr, ca în fața lui Dumnezeu? Se simțea ca un discipol stînd înaintea lui Cristos. Așadar, făcînd-o pe Emily să creadă că Harriet e neatrăgătoare, că îmbătrînea (chiar îi exagerase vîrsta, pentru a-i face plăcere iubitei), că relațiile dintre el și soție erau acum golite de sens, încurajînd-o deci pe Emily să și-o imagineze pe Harriet ca pe o vacă grasă, proastă și snoabă, nu recursese, de fapt, la minciună, fiindcă aceste

reprezentări ale lui Emily corespundeau unor adevăruri ale personalității sale, chiar dacă nu unor adevăruri referitoare la Harriet. În orice caz, erau acestea, în vreun sens sau altul, minciuni? În fiecare mariaj există un nivel (nu neapărat cel mai profund) la care dragostea eșuează. Emily era un catalizator chimic ce punea în evidență lucruri pînă acum ascunse, aducea completări imaginii, fără a infirma restul.

Blaise nu izbutea cu nici un chip să înțeleagă cum de ajunsese treptat să-și schimbe părerile de care se cramponase cu atîta certitudine. Uneori se întreba dacă nu cumva cauzele acestei schimbări erau simple, poate chiar vulgare. O legătură extraconjugală te ține încordat în majoritatea cazurilor. Avea și el accese de gelozie nebună, cînd o suspecta de infidelitate și venea s-o vadă pe neanunțate. Nu descoperise niciodată vreo urmă a existenței unui alt bărbat, deși Emily, ca să-l pună pe jar, îl amenința des cu un rival. Legătura cu Emily era supusă multor tensiuni, care se manifestaseră de îndată ce femeia începuse să-l suspecteze că nu avea de gînd să pună capăt căsniciei cu Harriet nici acum, nici în viitor. Pe vremea aceea, cînd prinseseră formă bănuielile lui Emily, Blaise tocmai traversa o fază în care exasperarea alterna cu euforia. Își dădea vag seama că Emily și el pierduseră ocazia, în orice caz, pierduseră prima ocazie. Nu-i venea chiar așa de ușor să se „elibereze" (cuvînt cu care Emily nu înceta să-l bombardeze). Și la urma urmei, de ce să i se pretindă să treacă prin procesul neplăcut și ucigător de a deveni „liber", dacă acesta era numele adecvat ce putea fi dat respectivei stări?

În alte epoci, în alte societăți, bărbații puteau să aibă două sau mai multe femei, pe care le țineau încuiate în odăi separate și le vedeau numai

atunci cînd aveau chef. O soție mai vîrstnică, mai puțin iubită, era păstrată ca să-i țină soțului de urît, sau poate numai din milă, și nu avea de ce să se considere jignită. Un bărbat, orice bărbat, are nevoie de mai multe femei, doar există atîtea posibilități și stiluri de iubire, de afecțiune, de obișnuință. De ce unele să le excludă automat pe toate celelalte? Ducea o viață dublă. Era, din această cauză, un mincinos? Nu se considera. Era un om cu două adevăruri, de vreme ce ambele sale vieți se dovedeau valoroase și adevărate. Cam așa se manifesta exasperarea. Euforia lui, ușor dezaxată, consta într-un sentiment de „Ei, îmi merge oricum!". În această performanță i se părea că există ceva nobil, o eroică exersare a puterii, ca și cînd ar fi fost un fel de Atlas interiorizat, pus să separe prin forță brută emisferele globului pămîntesc. Din nefericire, această imagine o sugera, la rîndul ei, pe cea a lui Samson. Iar dilema lui se manifesta uneori prin sentimentul că nu putea termina cu toate altfel decît terminînd cu sine însuși.

Printre cauzele „vulgare" ale schimbării se înscria, firește, problema banilor. Emily nu pierdea nici o ocazie să-i reamintească ce locuință modestă avea, cît de inferioară altora. Se plîngea necontenit de lipsa ei de independență, refuzînd însă să-și caute o slujbă cu normă întreagă și chinuindu-l cu necesitățile ei. „Luca e ghiuleaua de fier prinsă de piciorul meu, Luca e piciorul meu de fier", spunea ea uneori. Răspunsul așteptat de la el era: „Sper că nu m-ai părăsi dacă n-ar fi Luca?". (Discuțiile lor deveneau din ce în ce mai stereotipe.) „N-ai putea să mă vezi din pricina prafului pe care l-aș stîrni", răspundea Emily. Dat fiind caracterul lui Emily, era remarcabil cum se resemnase pînă și cu „piciorul de fier", dar avea încă la îndemînă multe modalități de a se războ

cu Blaise, de a exercita asupra lui o presiune inteligentă menită uneori să-l determine să facă ceea ce numeau ei *mişcarea*, iar alteori urmărind (i se părea), din pură dorinţă de răzbunare, să-i amărască pe amîndoi, să le strice orele petrecute împreună.

Pe Emily n-o mai preocupa nici înfăţişarea ei, nici cum arăta locuinţa. Şi una, şi alta erau neîngrijite, şleampete, chiar murdare. În apartament mirosea îngrozitor a pisică şi, cît timp Luca făcuse în pat, a urină. Îmbietorul cuibuşor de nebunii devenise o cocină, iar Emily parcă prezida cu o anumită satisfacţie asupra acestei decăderi. Banii daţi de Blaise pentru un aragaz nou se duseseră pe băutură. Emily trăgea tot mai zdravăn la măsea, iar Blaise la fel, în orele petrecute cu ea. Se certau în gura mare, nepăsători că-i auzea Luca. În ultima vreme, Emily îşi luase obiceiul de a-l trezi pe Blaise în toiul nopţii, cînd dormea buştean, obosit de băutură şi de gîlceavă, ca să-şi continue reproşurile sau să-l anunţe că are de gînd să emigreze împreună cu Luca în Australia. Senzualitatea lor spiritualizată nu prea le mai putea servi drept anestezic. Vechile ambiguităţi ale durerii fizice se contopiseră cu oroarea într-adevăr paralizantă a suferinţei psihice. Realităţile crude ale situaţiei în care se aflau nu mai puteau fi transformate în virtuţi. Certurile, care fuseseră false lupte, terminate în pat, deveniseră încleştări autentice, cu lovituri usturătoare. Vocea tăioasă, răguşită şi atît de iubită îl biciuia acum, făcîndu-l slab, laş şi vrednic de dispreţ, umplîndu-l de o mînie ce-l sfîşia pe dinăuntru şi de care nu se descărca prin actul sexual.

Ruşinea, pe vremuri cu desăvîrşire absentă, devenise ambianţa în care i se consuma viaţa. Se simţea ruşinat şi plin de venin în faţa lui Emily,

rușinat și inexplicabil înfricoșat în fața lui Luca. Iar cînd se gîndea la David, îl năpădea o rușine absolută, pură, mai dureroasă decît oricare alta. Dacă a-i fi tată lui Luca era pentru Blaise un fel de pedeapsă imprecisă, a-i fi tată lui David, în ciuda circumstanțelor, mai deștepta în el sentimente profunde, firești, aproape de fericire; dar tocmai această fericire înfrîntă îi producea suferința cea mai autentică, cea mai pătrunzătoare. Era ca și cum tatăl lui David nu știa nimic și nu putea fi decît fericit. Îl iubea mult pe David, era mîndru de el și nu se putea abține să nu completeze imaginea cu dragostea pe care i-o purta David lui, cu mîndria lui David pentru el. Toți băieții vor să-și admire tatăl, simt nevoia s-o facă. În discuțiile mai vechi, mai rezonabile, cu Emily, Blaise venise cu argumentul că David trebuia ferit de traumatisme pînă la o vîrstă cînd îl va durea mai puțin. Emily întrebase de ce i-ar păsa ei de soarta fiului Doamnei Placide. Uneori însă, dădea semne că înțelegea validitatea argumentului; poate fiindcă avea nevoie să simtă că amînarea „mișcării" avea și alte rațiuni decît simpla nesiguranță a lui Blaise privind valoarea absolută a iubirii lor.

Între timp, David depășea, cu o naivitate bine protejată, diferitele jaloane ale vieții, iar amanții chinuiți nu încetau să se certe. Cum putea el, nu contenea Blaise să se întrebe, aduce atîta dezolare, atîta nefericire, în viețile senine, nevinovate, ale soției și copilului lui? Se înțelege că dezolarea se instalase deja, ocupa chiar centrul scenei, inspirîndu-i lui Harriet teama de spărgători și îndemnînd-o să colecționeze cîini, făcîndu-l pe David să-și mijească și să-și ferească ochii. Căci și David, în adîncurile negre ale tristeții lui adolescentine, „știa", în subconștient. Dar această știință era infinit mai milostivă, mai puțin nocivă decît acea

știință reală, înspăimîntătoare, pe care i-ar fi adus-o „mișcarea". După așa ceva, cum ar mai fi putut Blaise să se uite în ochii lui David? Și-ar fi asigurat disprețul, poate ura de o viață a fiului. Harriet și David nu-i greșiseră cu nimic ca să merite un asemenea tratament. Nu e de datoria omului, oricît ar suferi din pricina remușcărilor, să tacă și să-și digere propriile scandaluri? Oare nu era corect ca el și Emily, vinovații, să țină mai departe otrava în ei, poate pentru totdeauna? O, dacă ar reuși cumva să-și perceapă calvarul pur și simplu ca pe o obligație, oricît de obositoare, de grea, oricît de lungă! Cît îi invidia pe oamenii simpli pentru problemele lor banale, pentru necazurile de la slujbă, ipotecile, deficiturile lor bancare! Cum îl invidia pe nefericitul de Monty pentru suferința lui curată!

Blaise se simțea rușinat față de Emily, față de David, față de Luca. În ceea ce-o privea pe Harriet, se întîmpla un lucru mai grav, care-i provoca acum cele mai negre și mai obsedante griji. În vreme ce unul dintre mistere se cufunda tot mai mult în smîrcurile oribile ale depravării, celălalt mister – fără să-i aducă prin asta speranță sau izbăvire – era acum aureolat de o strălucire nouă. Cîndva, Blaise aproape că nu se gîndise deloc la Harriet în momentele petrecute cu Emily. Acum o uita aproape de tot pe Emily în prezența lui Harriet. Cîndva, Emily îi păruse reală, iar Harriet – o nălucire de vis. Acum reală era Harriet, iar Emily – o reverie. O asigurase pe Emily că nu mai avea contacte sexuale cu Harriet. Ceea ce fusese cîndva adevărat. Dar încetase să mai fie. Harriet, desigur, așteptase îndelung, în tăcere, cu o răbdare îngerească. Cît de mult s-ar fi bucurat, dacă n-ar fi existat diavolii – și de fapt se și bucura întru cîtva, în pofida acestora –, să fie din nou lîngă

scumpa, modesta, casta, feciorelnica lui soție. Cu cît era mai mare satisfacția de a fi alături de ea decît aceea de a „face nebunii" cu Emily! Cîndva, i se păruse că lui Harriet îi lipsea „vitalitatea seducătoare" ce-i prisosea lui Emily. Acum însă, soția sa îl atrăgea cu o forță calmă, deșteptînd în el sentimente puternice, un amalgam de dorință și respect. Niciodată în viață nu trăise emoții asemănătoare și se analiza înfricoșat. Viața sa „de spion" devenise, într-un sens teribil de frustrant, mai simplă, ca funcție a acestor schimbări care-i făceau existența mai precară, punîndu-i la dispoziție un set nou, dar la fel de derutant, de motivații.

Memoria, bineînțeles, falsifică, pentru a masca conexiunile cauzale dezagreabile. Dar metamorfoza devenea din ce în ce mai clară. Îl duruse să-și vadă marea iubire pentru Emily mutilată tot mai sever. Îl durea și mai tare să descopere că iubirea pentru Harriet, care – neglijată – se afundase sub pămînt ca un rîu, nu numai că rămăsese intactă, dar ieșea din nou la lumină, mai năvalnică, mai adîncă și mai pură decît fusese. În ultimă instanță, inocenta lui iubire pentru Harriet, ignorînd parcă destrăbălarea lui, continuase pur și simplu să evolueze natural, așa cum se dezvoltă dragostea celor uniți prin căsătorie. Instinctiv își dorea ca suferințele să-i fie alinate de mîngîierile lui Harriet. Dacă se lovea la deget, ea îl consola, de ce să n-o facă și acum? Să ai viziunea iubirii tămăduitoare, dar să nu poți profita de ea: nu era oare aceasta cea mai crîncenă suferință a celor condamnați la chinurile iadului? Atît virtutea, cît și răul dau automat roade, își dădea seama acum. Dar nu se poate, nu se poate, își repeta mereu, să nu existe o soluție morală corectă, o scăpare decentă, nu prea dureroasă, nu anihilantă, o salvare care-l putea

absolvi de păcat. Oare blîndețea și imaginația răbdătoare îi vor indica în cele din urmă calea de urmat ori e condamnat să moară ca un șobolan înecat în canal? Cînd cineva trece printr-o mare suferință, nu e firesc să se spună la sfîrșit: să-l iertăm, a pătimit destul? Dar cine să pronunțe izbăvitoarele cuvinte?

Se simțea acum atît de împăcat cu Harriet, de parcă i-ar fi mărturisit totul și ar fi obținut iertarea. Datorită ei i se părea, în chip bizar, că legătura dintre ei nu conținea nimic fals. Din calmul și tandrețea ei, Blaise extrăgea un fel de tărie contrafăcută, care ar fi trebuit să fie, dar nu avea cum fi, instrumentul salvării sale. O, cum putuse să fie atît de idiot, atît de fără minte încît să distrugă și să piardă lucrul despre care se încăpățînase în mod greșit să creadă că-i aparține de drept și de a cărui valoare supremă devenise abia acum conștient? Ar fi omul cel mai fericit de pe pămînt dacă i s-ar îngădui acum să trăiască o viață conjugală simplă, cinstită, cu soția și copilul lui. Emily îi furase nu doar bunătatea sufletească, ci și viața fericită ce-i fusese predestinată. Din această cauză o ura uneori atît de pătimaș, încît se simțea în stare s-o omoare.

Găsirea unei soluții devenea pentru el tot mai urgentă, ca o chestiune de aflare a adevărului, ca o alegere între adevăr și moarte. Unde și adevărul însemna moarte. Dar oare nu mai putea fi salvat de un înger, iar acel înger nu putea fi Harriet? Adeseori visa noaptea că-i spusese totul și că lucrurile se aranjaseră perfect în cele din urmă. Și cînd era treaz, se gîndea deseori dacă nu există totuși o modalitate de-a trece fără incidente peste bariera îngrozitoare ce i se ridica în față ca un aisberg implacabil, ca o imagine a anihilării absolute; o modalitate de-a spune adevărul, dar în așa fel

încît totul să rămînă exact ca înainte, cum face jonglerul care scoate o farfurie dintr-un teanc, continuînd să le ţină pe celelalte într-un echilibru precar.

Cît de urîtă şi nefericită devenise viaţa numai din vina sa! Şi cît de strigător la cer de nedrept era totul pentru Emily! „Iubirii noastre nu i s-a dat, pur şi simplu, nici o şansă. A fost nevoită să-şi petreacă toată existenţa sub preş. Cum să te mai miri că-i plată ca o clătită!" Dar oricît ar fi fost de nedrept, pur şi simplu balanţa se înclinase altfel, imaginea se schimbase. *Învinsese* oare Harriet, prin simplul fapt că-l iubise inocent, zîmbind, aranjînd florile şi fiind soţia lui legitimă? Iar dacă învinsese, care erau urmările?

Blaise îşi aminti că nu dăduse de mîncare la cîini. Pe aceştia doi îi avea din fragedă copilărie – ambii erau foxterieri cu blana moale, botezaţi de tatăl lui, mare amator de dans, Tango şi Rumba. Blaise se simţea foarte vinovat şi înspăimîntat, întrucît îşi amintise că animalele erau închise în grajdul vechi şi nimeni nu ştia că sînt acolo, nimeni nu le putea auzi lătrînd. Se aflau acolo de multe zile, de săptămîni întregi. Cum putuse uita de ele, ce avea să zică tatăl lui? O rupse la fugă, dar picioarele îi deveniră mari şi grele, abia se desprindeau de pămînt. În sfîrşit ajunse la grajd, desferecă partea de sus a uşii ultimei boxe şi scrută bezna din interior. Nu se întrezărea nici o mişcare. Continuă să privească şi în cele din urmă descoperi cu groază cei doi cîini. Negri, uscaţi şi alungiţi, atîrnau de cîrligele din perete. Se gîndi: probabil că s-au spînzurat văzînd că nu mai vin. Pe urmă îşi spuse: ba nu, au murit, s-au transformat în altceva, iar grădinarul, crezînd că sînt nişte unelte,

i-a pus în cui! Dar ce fel de scule sau unelte au devenit?

— Trezește-te, fir-ai să fii, trezește-te!

Emily îl zgîlțîia de umăr. Blaise se deșteptă și se pomeni numaidecît orbit de lumina strălucitoare a veiozei de lîngă pat. Emily, întinsă lîngă el, aplecase lampa în așa fel încît să-i proiecteze lumina direct în față. Închise ochii la loc. Pe urmă îi deschise ca să se uite la ceas. Era trei.

— Te-am rugat să nu mă mai trezești așa. E o adevărată tortură.

— Tot o tortură este și să stau trează lîngă tine, să te aud cum sforăi și să rumeg gîndurile pe care le gîndesc.

— Stinge lumina.

— Vreau să-ți spun ceva.

— Te-ai hotărît să te duci cu Luca în Australia, ei bine, n-aveți decît să plecați.

— Cum naiba să plec în Australia cînd n-am nici un sfanț?

— Văd că ți-ai cumpărat o haină de blană. Te rugasem să nu mai faci cumpărături pînă nu încep reducerile.

— Pe toate le vezi, nu? Ei bine, deșteptule, nu-i o haină de blană, e artificială, și nu am cumpărat-o, ci o am de la Pinn. I-am dat pe ea o liră.

— Înseamnă că ai cumpărat-o. Stinge lumina și hai să dormim.

— Să dormim, să dormim, în ultimul timp nu mai vrei decît să dormi. Cîndva stăteam treji toată noaptea. Acuma vrei să faci nani-nani de la zece.

— Dacă nu ne-am bea amîndoi mințile, n-am fi mereu în stare de comă.

— Știi că-mi placi? Tu m-ai învățat să beau. Presupun că acuma avem nevoie de pileală ca să ne putem suporta reciproc o noapte întreagă. Dumnezeule!

— Hai, dă-i drumul, zi ce ai de zis.

— N-am îndrăznit să-ți spun mai repede. Devin slabă de înger.

— Despre ce o vorba?

— Înainte nu mă temeam de tine. Acuma mi-e frică de orice, chiar și de tine.

— *Despre ce e vorba?*

— Am renunțat la slujbă.

— Isuse! De ce?

— M-am hotărît să stau acasă. Alți bărbați își țin nevestele acasă. Sînt obosită. Îmbătrînesc. Poți începe să mă întreții.

— Doar știi bine că nu-mi dă mîna. Știi că ne-am înțeles...

— Mai încet, îl trezești pe Luca.

— Cred că s-a trezit deja. Ce zgomot se aude? Doamne, e cineva la ușa din față.

— Liniștește-te, nu e Doamna Placidă cu o bîtă în mînă, e numai Pinn care se întoarce acasă.

— *Pinn?*

— Da, ăsta-i celălalt lucru pe care nu ți l-am spus din timiditate. Pinn locuiește aici.

— Vrei să zici că i-ai subînchiriat o cameră?

— Tocmai ți-am zis.

— Cum ai îndrăznit, fără să mă întrebi?

— Păi, pe tine nu te vede omul chiar așa de des. Eu locuiesc aici, îmi închipui. E casa mea.

— E și casa mea. Eu plătesc afurisita aia de chirie.

— Cam asta-i tot ce faci ca s-o poți numi casa ta. Dar mi-ai adus aminte de cel de-al treilea lucru. Nici ăsta n-are să-ți placă. Din octombrie se mărește chiria, va fi aproape dublă.

— Pari încîntată. Em, cum de-ai făcut așa o prostie mare cu Pinn? Crezi că în momentul ăsta trage cu urechea la ușă?

— Nu, s-a dus la ea în cameră. Doar mi-e prietenă, nu? În plus, mi-e de mare folos.

— O fi, dar mîine s-o dai afară. Dacă Pinn rămîne aici, eu nu mai vin. N-ai decît să alegi. Cum să stau cu tine cînd mai e o femeie în casă, care ne spionează și ascultă la ușă?

— Dar ce mai contează *acum*?

— Ai făcut-o dinadins, ca să mă enervezi. Tot dinadins ai renunțat și la serviciu.

— Poate că ai dreptate. Poate că simt și eu nevoia unei schimbări.

— Dacă n-o dai afară pe afurisita aia de Pinn chiar mîine, am să plec eu.

— Plătește chirie, să știi. Oricum, depinde de tine. Va trebui să-mi dublezi alocația, ba nu, ce spun, să mi-o triplezi.

— Nu pot. Știi că nu pot.

— Ba n-am de unde să știu, nu mi-ai arătat niciodată contul tău bancar.

— Em, te rog să mă tratezi cu mai mult respect.

— De ce? Îți pare rău și de banii care-mi sînt necesari ca să-mi aranjez dantura.

— Nu pot să-mi permit asemenea cheltuieli! Mai ales acum. Harriet face și ea economii...

— Ți-am spus să nu-i rostești niciodată numele sub acest acoperiș! Economii... Adică trebuie să vă descurcați fără serviciul de masă din aur sau fără a treia mașină?

— N-avem decît o singură mașină.

— Nu vreau să mai aud! „Noi" și „nouă" și timpuri grele cu o singură mașină!

— Dacă o parte a lucrărilor dentare sînt într-adevăr necesare...

— Doamne, ce tîrîtură josnică ești! Nu vrei să arăt bine?

— Nu-mi pasă cum arăți. Sîntem prea apropiați unul de celălalt ca să mai conteze.

— Îți închipui că ești singura persoană care se uită la mine? Da, cred că așa îți închipui. Sau ți-e frică să nu pun laba pe un alt bărbat?

— Em, nu fi proastă...

— Oricum, nu-i doar o problemă de estetică. Dinții trebuie să se suprapună, ca să poți mesteca cu ei.

— Știi că dacă e vorba de ceva absolut necesar...

— Și, dacă așa se pune problema, cum rămîne cu vacanța mea, sau anul ăsta n-am dreptul? Cînd o să văd și eu Parisul?

— O, taci!

— Mai am nevoie și de huse noi pentru fotolii.

— Îți propun să-i înveți pe blestematii tăi de motani să nu mai sfîșie tapițeria.

— Să distrugă e unica lor plăcere. Curînd va fi și a mea.

— Să întocmim o listă...

— Știu eu cum e cu listele tale afurisite. Faci o listă, pe urmă te apucă panica și o întinzi. Te previn, anii de eroism au trecut. Cum mai strîngeam cureaua! Dumnezeule, aproape că-mi făcea plăcere, chiar îmi făcea plăcere, să sufăr pentru tine și așa mai departe. S-a terminat. Mizeria nu mă mai amuză.

— Ei bine, ce vrei? Știi că am ajuns într-un punct mort.

— Putem ieși, chiar dacă asta înseamnă să periclităm tot universul. Mă întrebi ce vreau. Vreau și eu un pic de siguranță în sfîrșit. Zici că tu plătești chiria. Bun! Dar dacă te calcă un autobuz? Întotdeauna mi-ai dat bani cu țîrîita, ca să rămîn supusă și umilă...

— Nu-i adevărat! Știi că m-aș bucura...

— Dacă aș pleca în Australia și n-ai mai auzi niciodată nimic despre mine. Mulțumesc frumos. N-ai tu norocul ăsta.

— Nu asta voiam să...

— Viitorul mă îngrozește. Vreau să-mi fie asigurată viața cum se cuvine. M-am săturat pînă în gît să trăiesc din pomeni...

— Nu trăieşti din pomeni. Îţi dau o alocaţie fixă.

— În schimb, mi-ai furat viaţa. Sfinte Dumnezeule, am treizeci şi unu de ani şi tremur de frica bătrîneţii şi a sărăciei. Iată ce ai reuşit să faci din mine!

— Dar îţi cunoşti exact situaţia financiară...

— Din punct de vedere financiar, sînt în pom! Vreau o casă. Vreau să-mi cumperi o casă.

— Imposibil! Doar ştii ce mult costă casele!

— Păi, vinde ceva. Vinde-ţi cealaltă blestemată de casă. Să locuiască şi nevastă-ta într-un apartament.

— O, Em, draga mea, nu fi ridicolă. Hai să nu ne lăsăm antrenaţi din nou în cearta asta mecanică. Am avut aceeaşi discuţie şi săptămîna trecută, o vom avea şi săptămîna viitoare...

— Problemele *astea* nu le-am mai discutat pînă acum. Îmi amintesc bine. Am renunţat la slujbă şi sînt al dracului de...

— Te rog! Cînd începi să vorbeşti pe tonul ăsta, amîndoi încetăm să mai fim fiinţe omeneşti, devenim maşini.

— Cîndva eram două maşini fericite şi ne stimulam reciproc.

— O, hai, culcă-te.

— Ai vrea să mor, nu-i aşa, *nu-i aşa*?

— Nu-mi mai vorbi pe tonul ăsta.

— Hai, culcă-te, zice. Îţi închipui că mai putem dormi acum?

— Te rog frumos, copila mea! Mîine am de lucru.

— De lucru?! Mă pufneşte rîsul. Asta numeşti tu lucru, pălăvrăgeala cu femeile despre viaţa lor sexuală? Plăcută muncă, dacă o poţi obţine.

— Fă bine şi taci, te rog.

— Crezi că am să te las să dormi, că am să rămîn singură cu gînduriie mele atît de negre?

— Gînduri am și eu...

— Oricum, la ce bun să dormi, cînd somnul nu-i decît un coșmar?

— Sîntem împreună în iadul ăsta. Măcar să fim buni unul cu celălalt.

— Eu sînt bună cu tine de ani de zile și nu capăt în schimb decît plesnituri peste gură.

— Am făcut tot ce-am putut.

— Ce fel de aiureală e asta, vreau să știu? „Tot ce-ai putut"! Stai numai să vezi ce-ai să poți cînd vei fi obligat! Oamenilor nu li se face dreptate pînă nu devin violenți, abia atunci primesc prompt de la alții ceea ce li se cuvine. Te voi sili eu să dai. E rîndul meu, nu?

— Pot să-ți arăt extrasul de cont de la bancă...

— Nu mă refer la bani, ci la lucruri mai importante: fapte, sînge. Doamne, cît de slabă am ajuns, abia dacă mă recunosc. Am devenit docilă și timidă. Nu-i de mirare că nu mă mai iubești. Poate că un dram de violență m-ar face din nou interesantă.

— Termină, fetițo. Nu faci decît să te repeți.

— Așa, uită-te la ceas! Curînd ai să-mi spui că trebuie să pleci. Nu trebuie să pleci nicăieri. Dacă vrei, poți să-ți petreci aici toată ziua. Numai că nu vrei.

— Nu sînt cu nimic mai liber decît tine. Crezi că mie-mi convine situația?

— Schimb-o, atunci.

— Știi că nu putem face nimic.

— Eu nu vorbesc despre noi. Vorbesc despre mine. Doamne, m-ai transformat într-o mizerabilă de papă-lapte. Eram o luptătoare și ai făcut din mine o nevolnică. Nu sînt o ființă slabă. N-am să ți-o iert niciodată. Am o fire de luptătoare, dar fiindcă te iubesc, am acceptat totul fără crîcneală. Și, Doamne, cîte am mai îndurat! Ani de zile mi-am ținut gura ca un șoricel. Sigur că-ți închipui

că mă poţi face să accept orice. Ei bine, te-nşeli amarnic.

— Nu ţi-ai ţinut gura ani de zile, ai zbierat întruna. Iar acum, nemernica aia de Pinn e aici, să ne audă.

— Poate că am nevoie de martori, pentru cînd vei încerca să mă omori.

— Nu vorbi prostii, Em.

— Ştiu eu că vrei să mă omori. Ştiu că nu-s decît un coşmar pentru tine. Ţi-ar face plăcere să mă sugrumi. Ei bine, dă-i drumul!

— Eşti beată.

— Şi tu la fel. Dacă te-ai putea vedea în oglindă! Ai o faţă umflată, ca de gangster. Bine, acum spune-mi, eu cum arăt?

— Em, *încetează*. Stăpîneşte-te, ce naiba.

— Spuneai că relaţiile tale cu Doamna Placidă sînt îngrozitor de plictisitoare, fiindcă nu există în ele nici un dram de violenţă.

— M-am săturat de violenţă.

— Vrei să zici că te-ai săturat de mine. Presupun că numai te-ai amuzat cu mine.

— Te rog, Em, scumpo...

— O, nu începe cu linguşeala, nu scapi aşa uşor. Faptele vorbesc! Cel puţin Pinn a fost mereu alături de mine, m-a ajutat la nevoie.

— E îndrăgostită de tine, nu-ţi dai seama? A fost întotdeauna o intrigantă. Ţi-am spus, şi nu glumesc, că n-o vreau în această casă.

— Dacă nu-ţi plac prietenele mele, n-ai decît să nu mai vii.

— N-am să plătesc băutura scîrbei de Pinn.

— Oricum vii din ce în ce mai rar. Poţi să nu mai vii deloc. Cred că asta şi vrei.

— Ştii că n-am să te părăsesc niciodată, că-ţi voi fi credincios...

— Iarăşi vorbeşte maşina. Mi-ar plăcea să fi căpătat cîte o liră de fiecare dată cînd ai rostit

cuvintele astea. Ei bine, numeşti asta credinţă? Nu faci, ştii doar, decît minimul necesar. Toată credinţa ta pentru mine se mărgineşte la a mă împiedica să caut pe cineva care să mă iubească cu adevărat şi să aibă grijă de mine. Dumnezeule, cînd mă gîndesc că ţi-am dăruit toată viaţa şi că praful şi pulberea s-au ales din ea!

— Em, încearcă să fii bună cu mine, schimbă puţin placa.

— Nu că mi-ar păsa prea mult dacă ai da pe aici mai rar. Uneori, cînd nu eşti aici, sînt aproape fericită, adică nu, nu fericită, ar fi ceva imposibil, dar mulţumită, pentru un minut, din cînd în cînd. Vizitele tale nu fac decît să dea totul peste cap, atît de lipsite de sens sînt, mă enervează pe mine, îl supără pe Luca...

— Em, încearcă numai...

— În fiecare zi mă rog la Dumnezeu să încetez să te mai iubesc.

— Te implor, hai să ieşim din cercul ăsta vicios...

— Bine, hai! Ce-ar fi să te duci mîine şi să-i povesteşti Doamnei Placide despre mine şi despre Luca, să-i spui cum ai să ne instalezi într-o casă şi ai să vii să stai cu noi, iar pe ea o s-o vizitezi o dată pe săptămînă în apartamentul ei!

— Ştii că nu pot face una ca asta.

— Ba nu ştiu absolut nimic, aici e buba! Nu poţi vedea lucrurile din perspectiva mea, măcar o dată? De ce să nu sufere şi ea? De ce să nu împartă cu mine suferinţa, de ce s-o port toată pe umerii mei?

— N-ar împărţi-o cu tine. Tu n-ai suferi mai puţin, dacă ea ar suferi mai mult.

— Nu? Nici nu m-aş mai putea opri din rîs!

— Înseamnă că vrei să te răzbuni...

— Şi de ce să nu vreau să mă răzbun? Mi-ar plăcea la nebunie să prefac în ţăndări blestematul ăla de cămin burghez onorabil al tău.

— Bine, descarcă-ţi sufletul, oricum nu crezi ce spui.

— Nu? Stai numai să vezi. O să declanşez eu ostilităţile în tabăra inamicului. Declar război blestemaţilor de bogătani. Eu ştiu cum trăiesc săracii. M-am înhăitat cu tine numai fiindcă îmi era groază de sărăcie, de ce le face ea oamenilor. Noapte de noapte l-am văzut pe taică-meu vitreg bătînd-o pe mama, pînă a omorît-o.

— Nu sînt răspunzător pentru taică-tău vitreg.

— Ba eşti. În viaţa mea, tu reprezinţi principiul răului. Eşti tatăl meu vitreg reîncarnat. Iată o problemă de psihologie la care poţi medita.

— N-ai vrea să punem capăt acestei runde de insulte? Te lauzi tot timpul că te-ai născut în şanţ, dar ai putea măcar să te porţi ca o persoană educată...

— Ca o doamnă, vrei să spui. Ca buna Doamnă Placidă. Ştiu că ea e de viţă aleasă. E din pătura superioară şi bogată...

— De fapt, nu este...

— Sigur că vreau să mă răzbun. Vreau să ştie şi ea cu ce lepădătură s-a măritat...

— Nu e vina ei...

— Şi ce-mi pasă? Nici vina mea nu e...

— Ba este. În cea mai mare parte e vina mea, dar pe undeva eşti şi tu vinovată.

— Vrei să ţip?

— Oricum, suferă şi ea. Nu ştie ce se întîmplă, dar simte că a pierdut dragostea mea.

— Bunul acela extrem de valoros! Eu cred că ceea ce spui a fost cîndva adevărat, dar că acum ai revenit la ea. Faceţi dragoste?

— Bineînţeles că nu!

— Nu te cred. O minţi pe ea, mai mult ca sigur că mă minţi şi pe mine. Peste un an sau doi o să ne dai la amîndouă cu tifla şi o să dispari cu o tinerică. Eşti un mascul şovin tipic.

— Asta-i terminologia cretină a lui Pinn. Măcar gîndește cu propria ta minte.

— Dacă n-aș fi rupt în bucățele toate scrisorile tale, într-un acces de furie, aș fi putut să fac un pachețel și să i-l expediez Doamnei Placide. Dar am să-i telefonez mîine-dimineață.

— Știi bine că n-ai să faci una ca asta. Crezi că mai rămâne ceva din relația noastră după aceea?

— M-am cam plictisit de baubaul ăsta vechi și leșinat. De ce să nu încercăm, să vedem ce mai rămîne după aceea și ce nu? M-am săturat să tot aștept în zadar ceea ce mi se cuvine de drept, ca să nu sufere băiețelul Doamnei Placide! Să-mi pun pofta în cui pînă face el treizeci de anișori? Cum i-o fi norocul! Copilul meu e vătămat, al ei de ce să nu fie? Ai văzut cum arăta Luca aseară.

— A devenit mai vorbăreț?

— Cîtuși de puțin. De o săptămînă nu mi-a adresat nici un cuvînt. Cu Pinn însă vorbește.

— Despre ce?

— Nu știu. Zilele trecute l-am auzit din întîmplare ținînd o conferință despre mormoloci. Dacă mă apropii însă de el, face pe mutul. Va fi un dezastru cînd va crește. Iar tu nici măcar nu vrei să mergi să vorbești cu învățătorul.

— N-are rost...

— Sper că ești pregătit să-l ții într-un azil de nebuni ceva mai suportabil. Adaugă și asta la cheltuielile tale.

— Ei bine, eu ți-am sugerat să-i căutăm părinți adoptivi, dar tu ai vrut să-l păstrezi lîngă tine.

— Am vrut să te păstrez pe tine.

— Deci a fost un simplu șantaj.

— Chiar ai obrazul să mă certi fiindcă n-am renunțat la copilul meu? Ești un adevărat fenomen!

— Cu bună știință îl întărîți contra mea.

— Nu fi tîmpit. E o chestie automată. „Unde-i tăticu'?" De fapt, acum nu mai întreabă, nici că

te mai pomenește. Dumnezeu știe ce se petrece în căpșorul lui. Ții minte cum ne propuneam să-l mințim că ești marinar? Doamne, ce jalnici mai eram!

— Da, îmi aduc aminte. Am străbătut împreună un drum lung, fetițo. Hai să fim în continuare buni unul cu celălalt. Te rog, te implor, mai ai puțină răbdare.

— O.K., dar ce așteptăm? Moartea nevesti-tii, sau ce?

— Emily, e neapărat nevoie să discutăm la infinit numai chestiuni personale?

— Dar despre ce ai dori să vorbim, despre Racine? Credeam că-ți place să discuți probleme personale.

— Nu-mi place. Cu Harriet nu discut tot timpul numai chestii din astea.

— Nu-i mai rosti numele! Nu mă interesează ce se întîmplă în cealaltă familie a ta! Sigur că nu discuți, n-aveți de ce s-o faceți Ea e în siguranță, te are pe tine, nu trebuie să-și frămînte creierii cu probleme personale, toate îi merg a-ntîia. Poate să se gîndească la blestematul ei de serviciu de porțelan sau dacă să se ducă la capelă seara, să asculte corul. O, eu sînt trupul, iar ea este spiritul, nu-mi spune, că știu! Mai devreme sau mai tîrziu o să-mi scriu povestea pentru suplimentele duminicale: „I-am fost soție tot a doua zi de marți". Doamne, uneori mă simt ca indivizii ăia care merg la aeroport cu un pistol-mitralieră și-i seceră pe toți cei ce se întîmplă să le intre în raza vederii. Pur și simplu nu ai idee ce mult sufăr.

— Pe tine te chinuie gelozia, ciuda și invidia. Pe mine, sentimentul de vinovăție. Care-i mult mai rău.

— Chiar? Atunci scapă de el, făcînd ceea ce ți-am cerut dintotdeauna!

— N-are rost, nu rezolvăm nimic cu asta. Pur și simplu, noi sîntem prinși la strîmtoare...

— Care „noi"? Spui asta numai ca să nu gîndești. Ești un mizerabil, un laș. Ai rămas cu ea numai din lașitate, nu îndrăznești să-i ieși din vorbă. Nu îndrăznești să gîndești, prin urmare trăiești într-un vis. Cel puțin eu mai aduceam un suflu de realitate în viața ta. Acolo te complaci într-o lume burgheză de vis.

— Nu mai folosi întruna cuvîntul „burghez". Nici n-ai idee ce-nseamnă.

— Înseamnă vis. Aici, cel puțin, viața e reală. Se prea poate să fie cutremurător de urîtă, dar e reală.

— Chiar tu spuneai, acum cîteva minute, că nu e. Sau n-am înțeles bine?

— Uneori îmi vine să te omor. Știi ce vreau să spun prin asta. Casa ei e reală, e o părticică a societății, o vizitează lume, e cineva. Pe cînd apartamentul ăsta nu-i nicăieri. Iar eu sînt doar o femeie pierdută, rea de muscă, cicălitoare, un flecușteț stînjenitor. Nu e de mirare că nu reușesc să-mi fac prieteni, că nu mă pot uita în ochii nimănui. La școală femeile privesc pur și simplu prin mine și trec mai departe. Știu bine că-s o mămică fără bărbat. Nu văd pe nimeni, fir-ar să fie, decît pe tine, pe nesuferita de Pinn și pe băgărețul de la Ajutorul Social. Ajutor Social! Dumnezeule! Și după toate astea mai ai obrazul să fii nemulțumit de conversația mea! Dacă am avea și noi niște prieteni comuni, ca majoritatea perechilor căsătorite, poate că am găsi și alte subiecte de discuție, nu doar pe noi înșine. Am putea discuta despre una și alta, am putea bîrfi și așa mai departe, ne-am putea uita împreună la alte lucruri, în loc să ne tot privim lung unul pe celălalt. De ce trebuie să stăm tot timpul închiși în cușca asta?

De ce nu putem avea prieteni comuni? M-ar distra să fac cunoștință cu prietenul tău, Montague Small, am urmărit serialul ăla cu Milo Fane la televizor, e grozav. E o persoană interesantă, m-aș bucura să-l cunosc. Nu ne-ar denunța Doamnei Placide, nu-i așa?

— E imposibil.

— De ce? Sînt obligată să trăiesc numai cum decretezi tu? Dumnezeule, dacă ai înțelege ce mult îmi doresc să trăim împreună într-o casă potrivită, ca oamenii reali, și să invităm lumea la cină, în loc să ne facem veacul în vizuina asta, ca niște criminali.

— Regret, draga mea...

— Acum nici nu mai îndrăznesc să plîng în fața ta, atît de supărăcios ai devenit. Poate că-i o nebunie ce-ți spun, dar în toți acești ani m-am hrănit numai cu dragoste, sînt ca un afurisit de sfînt care subzistă din cuminecătură. Uite ce subțire și frumoasă m-am făcut cu dieta asta de dragoste pură! Isuse, sînt o ființă tare. Altminteri muream de mult.

— Da, ești tare, fetițo. Ești copila mea dură, tîrfa mea din Berlin, mica mea prințesă maură.

— Iar te-a apucat. Încerci să-mi vîri călușul în gură. Îți cunosc eu subterfugiile.

— Nestemata mea scînteietoare, valetul meu de caro...

— Regina Nopții! Ți-aduci aminte cînd mă dezmierdai așa? Ei bine, m-am săturat să mai fiu Regina Nopții. Vreau să devin Regina Zilei acum.

— Iubito, ai puțină milă de mine. Și eu sînt nenorocit și disperat.

— Dac-am fi numai noi doi, te-aș dezmierda, te-aș ajuta să-ți uiți nefericirea. Te-aș face fericit, așa cum se pricep femeile. Nu-mi poți însă cere să-mi fie milă de tine cînd tu te afli în cu totul

altă parte. Înțelegi. Mi-ai cerșit dragostea, ai obținut-o, iar acum o distrugi cu bună știință. Ți-am spus că m-am rugat la Dumnezeu să mă vindece de iubirea pentru tine, dar nu doresc cu adevărat să se întîmple așa ceva. De fapt, pentru asta trăiesc și nu mă mai pot schimba. O, scumpul meu, cum să aibă sfîrșit o iubire ca a noastră, nu se va sfîrși niciodată, așa-i?

— Așa-i.

— Trebuie să te muți la mine permanent, trebuie să găsești o soluție, trebuie, trebuie...

— Da.

— Știu că ne ciondănim, dar te iubesc atît de mult, tu ești toată viața mea, tu ești totul. N-am nimic altceva. Te vei îngriji să fie totul bine, da? Poți s-o faci, știu eu că poți.

— Da.

— Curînd?

— Da, da.

— Cînd?

— Emily...

— Bine, bine. Doamne, ce ostenită sînt și e aproape ora de sculare. Afară strălucește deja soarele. Știi ceva? M-ai ucis și m-ai trimis în iad, acum trebuie să cobori sub pămînt ca să mă găsești și să-mi redai viața. Dacă nu pornești în căutarea mea, mă voi preschimba într-un demon și te voi trage după mine aici jos, în bezna eternă.

Blaise avea tendința de a pleca din Putney tot mai devreme. Plecările cu noaptea în cap erau neplăcute și, de fapt, mai mult simbolice, fiindcă nu putea spera să se întoarcă la Hood House înainte de-a se fi trezit Harriet. Dorea să-i prezinte fiecare dintre absențele lui nocturne drept excepțională („pur și simplu nu m-a lăsat să plec")

și în același timp să-și liniștească conștiința, spunîndu-și că n-a „petrecut toată noaptea" cu Emily. Își condamna inconsecvența, micimea sufletească, lașitatea, dar nu se mai putea împotrivi puternicei dorințe de a fugi, de îndată ce era posibil și decent să bată în retragere, de vocea acuzatoare a lui Emily, de proximitatea ei. Odată plecat, reușea să se calmeze remarcabil de iute. Ardea de nerăbdare să se întoarcă la Harriet, la liniștea de acasă. Deși ar putea părea o nebunie, se simțea cu adevărat calm aproape tot timpul cît stătea la Hood House, iar atunci Putney parcă înceta să mai existe.

Cînd își trase pantalonii, Emily fie dormea, fie se prefăcea că doarme. Avea capul vîrît aproape în întregime sub cearșaf, nu se zărea din el decît un smoc de păr. Ultima oară cînd ridicase cearșaful o surprinsese plîngînd. Azi simțea că nu-l interesează dacă plînge sau doarme. Richardson și Little Bilham, care săreau întotdeauna în pat cînd se scula el, ocupînd locul cald, îl priviră ca două inteligențe rătăcite, malefice, scăpate din conștiința lui Emily, cu ochi cinici, ficși, de o antichitate aproape egipteană. De data asta nici măcar nu mai zăbovi să se bărbierească, ci se strecură repede afară în vîrful picioarelor, temîndu-se de orice chemare, înlăcrimată sau furioasă. În holișor își strînse repede lucrurile și își îmbrăcă pardesiul foarte ușor, din tweed de culoarea scrumbiei. Se simțea epuizat, dărîmat, sfîșiat pe dinăuntru. Soarele se ridicase binișor pe cer, dar cu toată strălucirea lui, dimineața era răcoroasă. Pășind repede spre ieșire, văzu că ușa lui Luca era deschisă. Luca, în pijama, stătea nemișcat în dreptul ușii și Blaise îl văzu. Se opri. Fiul său îl privi cu ochii lui negri, rotunzi, fără ca fața sau poziția sa să sufere vreo schimbare. Ca să spună ceva, Blaise șopti:

„Mama mai doarme". Luca nu răspunse. Un soi de gheară dureroasă, ca a unui animal sălbatic, încleșta gîtul lui Blaise, dar rămase și el la fel de lipsit de expresie ca și fiul său. Ridică mîna într-un salut vag și se grăbi să iasă pe ușă.

Cu o ușurare imensă, închise încet ușa după el și păși fără zgomot pe aleea pavată cu dale ce ducea spre stradă, pe lîngă feresterele tăcute, drapate cu perdele, ale apartamentului de la parter. Inspiră adînc, simțindu-se deja mai bine. Soarele rece, limpezitor, lucea pe nenumărații trandafiri țipător colorați din grădinițele dichisitelor șiruri de vile semidetașate prin dreptul cărora trebuia să treacă pentru a ajunge acolo unde-și lăsase prudent Volkswagenul, cu puțin înainte de Upper Richmond Road. Din motive de securitate, nu parca niciodată în dreptul apartamentului, nici nu lăsa mașina de două ori în același loc.

Aproape că ajunsese la automobil, cînd își dădu seama că în spatele lui, pe trotuar, venea cineva cu un pas grăbit. Se răsuci pe jumătate și o văzu pe Constance Pinn.

După cum se caracteriza ea însăși cîteodată, Pinn era o membră fondatoare a situației. Devenise menajera lui Emily și mai apoi babysitter (pe atunci Blaise obișnuia s-o scoată pe Emily la cină în oraș) pentru Luca la scurt timp după demararea *ménage*-ului din Putney. Emily îi făcuse confesiuni complete, la un păhărel, încă de la început. Blaise o mustrase pentru indiscreția ei, dar așa cum îi arătase Emily, Pinn era nu numai indispensabilă, ci și cu neputință de dus de nas. Pinn le fusese într-adevăr utilă și, din cîte se părea, devotată.

Cu trecerea timpului, părerea lui Blaise despre Pinn suferise schimbări. Pinn însăși se schimbase considerabil. Acum era greu să ți-o imaginezi ca

menajeră, deşi Pinn glumise întotdeauna pe seama funcţiei sale domestice, indicînd astfel că nu era vorba decît de o soluţie temporară, adoptată numai pentru că era, ca să folosim unul dintre cuvintele ei favorite, „lefteră", şi nicidecum de un indiciu al poziţiei sale sociale. Din punct de vedere social, de fapt, Pinn se afla într-o ascensiune rapidă. În intervalul de timp petrecut în preajma lui Blaise şi a lui Emily, reuşise să se „amelioreze" considerabil, nu numai financiar, ci şi în chestiuni mai profunde, mai importante. Şi ei – Emily la modul inconştient, dar Blaise în deplină cunoştinţă de cauză – dăduseră o mînă de ajutor la ceea ce Pinn numea „Operaţiunea Excelsior". Îşi fabricase o voce nouă şi învăţase cum să se îmbrace. Blaise îi dirija lecturile, răspundea întrebărilor ei cuprinzătoare, grijuliu formulate („Care sînt cele mai importante piese ale lui Shakespeare?", „Care sînt cele mai mari zece romane?") şi-i pusese la dispoziţie un loc convenabil, unde să-şi testeze noua şi din ce în ce mai ambiţioasa personalitate. Ambiţiile lui Pinn erau lăudabile, iar purtarea ei modestă şi discretă. Desigur, Emily avea nevoie de o femeie cu care să tăifăsuiască (Blaise înţelesese repede această necesitate) şi fiinţa aceasta părea remarcabil de inofensivă. Cu toate acestea, lui Blaise i se strînse inima auzind ţăcănitul accelerat al tocurilor în urma sa şi zărindu-i, cînd se întoarse, ochelarii alungiţi sticlind în soare.

Se înţelege că era în primul rînd greşeala lui. Acum îşi dădea seama că n-ar fi trebuit să încurajeze nici o secundă stabilirea unei complicităţi între el şi Pinn. Lucrul ăsta era nu numai incorect faţă de Emily, ci şi periculos pentru el. Cu Pinn ar fi trebuit să rămînă flegmatic, binevoitor şi superior. Ar fi fost bine s-o determine ferm să se limiteze la rolul de confidentă necesară a lui Emily. Faţă

de ea ar fi trebuit să se poarte ca și cum situația n-ar fi ieșit deloc din comun, să nu fi dat semne că i-ar slăbi capacitatea de a o controla pe deplin. Acum toate acestea erau la mintea cocoșului. *Atunci* dorise să-i încredințeze lui Pinn o altă misiune. Plecările din Putney fuseseră cu totul altceva în zilele acelea de la început. Pe atunci întîrzia în apartament cît îndrăznea de mult și fiecare despărțire deștepta în el suferința unei posibile pierderi. Cum se putea ca o fată atît de tînără și devastator de atrăgătoare să nu fie înconjurată de admiratori, iar admiratorii să n-o asalteze cu pasiunea lor, cu viclenia lor, cu ofrande scumpe și felurite ispite? Blaise nu se îndoia de iubirea lui Emily (așa ceva ar fi fost imposibil), dar nu putea ignora faptul că rămînea un bărbat căsătorit, care nu reușise să-și scuture jugul. Emily petrecea mult timp singură. Dacă apărea vreun curtezan simpatic exact cînd era mai deprimată? Se putea întîmpla. Veneau în vizită la ea bărbați tineri? Erau unii care-l pîndeau, așteptînd să plece? Emily, bineînțeles, nega vehement, dar la ce altceva te puteai aștepta? Cum să descopere adevărul? Pinn se autopropusese practic pentru funcția de iscoadă. Părea greu de crezut acum, dar Blaise își amintea nenumărate ocazii cînd îi vîrîse în mînă bancnote de o liră sterlină.

Era clar că femeii îi plăcea această muncă și că se delecta dîndu-i raportul. În problema rivalilor nu avusese niciodată nimic de raportat, dar îi furniza lui Blaise analize lungi, adeseori alarmant de pătrunzătoare, ale stărilor sufletești ale lui Emily. Blaise începuse treptat să înțeleagă cît de inteligentă, cît de *conștientă* era femeia aceasta relativ needucată; în suflet i se strecurase neliniștea. Nu se temea că Pinn ar fi fost capabilă să-l șantajeze, deși ideea îi trecuse de cîteva ori

prin cap. Dar începuse să se simtă vag „încurcat" cu ea, deşi nu într-un mod vizibil. (Nu exista între ei nici cel mai mic contact fizic). Voia să se descotorosească de Pinn, dar nu ştia cum ar fi putut s-o facă. Pur şi simplu nu mai avea chef să audă cum i se repetau întruna de către observatoarea lui cu ochiul înfiorător de ager toate implicaţiile faptelor lui ascunse.

Dar, de fapt, de partea cui era Pinn? La început păruse să fie de partea lui, ca o sicofantă. Păruse să adopte faţă de Emily o atitudine mult prea critică, echivalînd aproape cu trădarea. „Fata asta nu-şi dă pur şi simplu seama ce noroc are" şi aşa mai departe. Mai tîrziu simţise ascuţişul, încă şi mai tăios, al acelei critici întorcîndu-se spre el. Începuse să se teamă de întrevederile cu Pinn, inevitabil deprimante. Scurgerea bancnotelor de o liră contenise. Blaise încercase să-şi evite neobosita iscoadă, să-i arate că *acea* relaţie dintre ei nu mai era valabilă. Pinn se încăpăţînase să nu înţeleagă. Continua să-l acosteze discret, zîmbind conspirativ. Ceva mai recent, lui Blaise i se deşteptase o altă temere, nedefinită, dar stînjenitoare. De fapt, ce era Pinn? I se părea acum că descifrează în acea femeie un lucru pe care ea se străduia să i-l ascundă: un evident simţ de proprietate asupra lui Emily. Pinn pretindea că are numeroşi admiratori (deşi Emily afirma că nu văzuse nici unul) şi că duce o viaţă „alandala", cum zicea ea (deşi avea grijă să ţină această viaţă cît mai departe de Upper Richmond Road). Dar dacă Pinn îşi vîra încet ghearele în Emily? Dar dacă Pinn şi Emily se aliau pentru a urzi un teribil complot împotriva sa? Emily dădea semne că Pinn îi devenea din ce în ce mai necesară şi o cita mereu. Iar acum Pinn izbutise chiar să se instaleze în apartament.

— Așteptați o secundă. (Pinn nu-i pronunța niciodată numele.)

— Hai să stăm în mașină, zise Blaise.

Își continuară drumul împreună și Blaise o instală pe Pinn pe scaunul de lîngă șofer al Volkswagenului. Ședeau alături, iar Blaise aștepta tăcut.

— Azi plecați devreme, zise Pinn.

— Te-ai sculat devreme.

— Am vrut să vă văd.

— Știi, nu-i nevoie să-ți dai chiar atîta osteneală.

— Dar nu mă ostenesc, îmi face plăcere.

— Ceva special? (Nu izbutea să renunțe la formulele conspirative).

— Știți că ea mi-a subînchiriat o cameră?

Pinn o numea întotdeauna pe Emily „ea".

— Da. Bună idee.

— N-aveți nici o obiecție? Firește, dacă ați avea ceva împotrivă, mi-aș căuta o altă locuință.

— N-am nimic împotrivă, desigur. Sînt încîntat.

— Ce amabil sînteți.

Noua voce a lui Pinn, limpede și puțin prea răsunătoare, deși nu stridentă, însă totuși precisă și căutată, ca a unui bîlbîit, era un instrument perfect pentru mascarea emoțiilor. Acum vorbea cu un accent mai pur decît al lui Emily (care-și exagera, în folosul lui Blaise, provincialismul), dar mult mai puțin expresiv. Efectul de putere nu se micșora prin asta.

— De unde are haina de blană? întrebă Blaise.

Ca o placă de patefon, se gîndi. O, Dumnezeule, conversația aceea de azi-noapte sau de azi-dimineață sau cînd o fi avut loc frîntura aia de coșmar în care și-au vîrît dracii coada! Cum puteau două ființe raționale să o țină întruna așa, repetîndu-și aceleași penibile cuvinte săptămîni în șir, luni în șir?

— Eu i-am vîndut-o.

— Cu cît?

— Douăzeci de lire.

Careva minte, se gîndi Blaise, probabil Emily.

— Nu înţeleg de ce să nu-şi cumpere o haină nouă, zise Pinn. Văd că şi dumneavoastră aveţi una. Chiar foarte drăguţă, dacă-mi permiteţi, vă vine bine. Iar a ei nici măcar nu e *nouă*. Dar e din blană veritabilă, de veveriţă. Am cumpărat-o de la una din elevele bogate.

— N-am nimic împotriva hainei!

— Bun. Credeam că aveţi.

— Dar ce dracu' a apucat-o să-şi lase slujba?

— N-a făcut-o de bunăvoie, a fost silită. V-a spus că şi-a dat demisia? Pentru ea asta-i o problemă delicată, o doare. Au dat-o afară.

— De ce?

— Din cauza lui Kiki St. Loy.

— A cui?

— A lui Kiki St. Loy. De la ea am cumpărat haina. O franţuzoaică – de fapt numai pe jumătate – care a început să-i strice orele lui Emily, şi-a bătut joc de ea, i-a transformat viaţa într-un iad. Em n-a putut-o pune la punct, iar directoarea i-a cerut să plece.

— Înţeleg.

Sărmana Emily, îşi spuse Blaise, urînd-o pe Pinn.

— Kiki St. Loy asta e foarte frumoasă şi are numai optsprezece ani, cred că şi asta a făcut-o pe Em să crape de ciudă. E la vîrsta cînd...

— Înţeleg. Altceva special?

Această întrebare, automată şi ea, însemna: bărbaţii cumva?

— Nu, nu, nici vorbă de aşa ceva. Duce o viaţă de călugăriţă. De cînd a terminat cu şcoala, nu mai vede practic pe nimeni. Stă toată ziulica acasă

și se uită la televizor. Nici o distracție. De *asta* să nu fiți îngrijorat.

De cînd începuse Pinn să-și transforme remarcile în acuzații voalate?

— Bine, acum trebuie să plec. Mulțumesc.

Nici Blaise nu-i spunea niciodată lui Pinn pe nume.

— Mai stați o secundă sau două. Am ceva să vă spun.

Blaise se întoarse spre Pinn. Nu arăta rău, cu părul castaniu, ușor tapat și tuns scurt, cu obrajii foarte rotunzi și buzele țuguiate. Ochelarii ei aveau rame înguste, orientale, terminate de ambele părți cu pinteni strălucitori de sticlă. Ochii inteligenți din spatele lentilelor erau căprui cu verde. Pinn zîmbi afectat. Era un moment de complicitate.

— Da?

— E vorba de Luca.

Luca. Blaise refuzase cu încăpățînare să vorbească cu învățătorul lui Luca, deși știa că era de datoria lui, dacă lumea mai avea un sens. N-o făcuse nu de teama de a fi deconspirat, deși această îngrijorare nu-l părăsea niciodată. Se temea de ceea ce ar fi putut afla, de a nu fi implicat în ceva, se temea de complicații, de necesitatea unei noi vizite, de discuții, decizii, probleme. Nu dispunea, pur și simplu, nici de timp, nici de energie; mai bine zis, refuza cu înverșunare să acorde acestei probleme atenția sa, să mai accepte și complicațiile acestea, peste toate celelalte, oricît de mari mustrări de conștiință i-ar fi pricinuit acest eșec suplimentar impardonabil. Firește că Emily nu-l înțelegea, așa cum nu reușea să priceapă nici chestia cu vacanța, fiindcă Blaise nu-i putea explica, nu-i putea împărtăși motivele sale, chiar mai jalnice decît cele atribuite de ea. Îi refuzase banii

pentru Paris nu din zgîrcenie, cum credea ea, ci din gelozie, dintr-un sentiment primitiv de posesiune. La Paris ar fi putut întîlni alți bărbați; dar nu îndrăznea să i-o spună, de teamă să nu-i dea idei.

Încă mai era gelos; încă mai era cuprins, în ciuda celor întîmplate, de accese de panică și de enervare la gîndul că ea și-ar putea găsi alt iubit. Încă o complicație pentru care, asaltat cum era, nu-și putea găsi timp. Era o nebunie. Pe Harriet (care nu se plîngea niciodată) n-o lăsa în vacanță ca să nu i se pară lui Emily o nedreptate strigătoare la cer și avea credința că și pentru acest lucru Emily ar fi trebuit să-i fie recunoscătoare, dar nu i-o putea spune, fiindcă nu putea arăta că tolerează și acceptă o situație pe care de fapt știau amîndoi că o acceptă și o tolerează deliberat. Făcuse deja destule ca să-i stîrnească supărarea violentă. Era o nebunie. Iar acum Pinn, jucîndu-și rolul de mentor sever, era gata să-i vorbească despre Luca și să-i spună că ar fi cazul să meargă la școală. Luca nu mai vorbise cu Blaise de peste două luni, deși încercase să lege o conversație cu el și-i adusese cadouri: un porcușor lînos, un șoricel mecanic și un set „micul chimist". Emily zicea că Luca sporovăiește mereu cu Pinn. Îl auzise spunîndu-i lui Pinn ceva despre niște „mormoloci șerpuitori". De ce nu vorbea cu el despre mormoloci, doar era fiul lui? Toate se transformau acum în acuzații. Blaise o privi pe Pinn cu teamă și dușmănie.

— Știați că Luca a fost la dumneavoastră acasă?

— A fost... unde?

— La dumneavoastră. La Harriet...

— *Cum?*

— Da, s-a dus de mai multe ori. Cel puțin de două ori.

Soarele păli. În bezna sfîşiată, Blaise văzu faţa rotundă şi obraznică a lui Pinn strălucind de o răutate curioasă.

— E imposibil.

— Ba deloc. A fost cu siguranţă.

— Da... nu, nu... nu se poate. De unde să ştie unde să meargă? Cum să ajungă acolo?

— S-a ascuns în maşina dumneavoastră, pe bancheta din spate. Prima oară, cel puţin. S-a acoperit cu un covoraş.

Blaise se întoarse brusc, aşteptîndu-se aproape să vadă feţişoara gravă, încordată, a fiului său privindu-l ţintă de pe bancheta din spate.

— De unde ştii?

— De la el.

— De unde ştia care-i maşina mea?

— Vă cunoaşte de cînd lumea maşina. Nu v-am spus, credeam că n-o să vă facă plăcere. Trebuie că v-a văzut sosind odată, cînd se întorcea de la şcoală. Sau poate v-a urmărit la plecare, într-o dimineaţă. E foarte isteţ.

— Nu poate fi adevărat, refuz să cred că e adevărat. Copiii născocesc cele mai fantastice chestii. Totul e o plăsmuire de-a lui. Ce-a spus, exact?

— Că s-a pitulat în maşina albă şi s-a dus la casa cealaltă a lui tăticu'. Că era o casă mare, cu ferestre lungi la catul de jos şi geamuri mici, pătrate, la etaj, iar el s-a ascuns în grădină, după trunchiul gros al unui copac. L-am întrebat ce altceva a mai făcut şi mi-a spus că a văzut o doamnă frumoasă şi un băiat, un băiat mare, zicea. Am întrebat: „Cine să fi fost oare?" şi el a zis: „Eu ştiu". Pe urmă a adăugat: „M-am dus din nou, în seara zilei cînd facem sport la şcoală. Am pus deoparte masa de seară şi am dus-o cîinilor". Spunea că aveţi acolo o droaie de cîini.

— Dumnezeule mare! Şi ce-a mai zis?

— Nimic. După aceea a început să se alinte. Mi-am spus că e mai bine să zîmbesc şi să tac, să nu-l provoc să strige în gura mare ce-a văzut.

— Dar cum putea un copil de vîrsta lui să facă aşa o călătorie neînsoţit?

— E foarte independent. Toţi copiii sînt. A străbătut Londra în lung şi-n lat cu metroul. Trage chiulul de la ore şi seara adesea dispare şi se întoarce tîrziu. Emily zice că se joacă pe afară, dar de fapt habar n-are unde e.

— Nu mi-a spus niciodată.

— Multe lucruri nu vă spune, de teamă să nu vă indispună. Are obiceiul să tacă şi să ţină în ea, iar apoi să le dea drumul la toate odată, cînd o apucă şi pe ea furiile.

— Da, da. Cristoase, Emily ştie de asta, că Luca a fost...?

— Nu. Eu am rămas mormînt, firește, iar Luca nu s-a dus să-i spună. Aş fi ştiut dacă afla, ar fi ţipat de s-ar fi dărîmat casa.

Blaise aruncă o privire de-a lungul străzii. Lumea începea să iasă din case, ca să plece la serviciu; oamenii deschideau uşile din faţă, le închideau, mergeau pe aleile din grădiniţe, trăgeau zăvoarele porţilor. Soarele limpede strălucea pe peluzele tunse îngrijit şi pe trandafirii de un portocaliu aprins. Normalitatea puternică şi calmă a scenei deştepta în Blaise pofta de a da din mîini şi de a ţipa. Cum să domnească peste tot atîta linişte, cînd sufletul lui era tulburat în aşa hal?

— Nu-i spune lui Emily, o rugă el.

— Se înţelege că nu.

Dar, îşi zise Blaise, ăsta-i sfîrşitul, nu se poate să nu fie. Ăsta e. Cînd şi-l imagina pe Luca stînd sub salcîm, îl cuprindea o emoţie mult prea puternică

și tulbure ca s-o poată identifica drept nefericire sau teamă. Inimaginabilul, imposibilul, se întîmplase, intrase deja în viața lui, sfidînd logica, distrugător, de neconceput. Poftim. Cum era *cu putință* ca aceste două lumi să se întîlnească? Separarea lor totală era singura garanție a inteligibilității și ordinii. Separarea lor era premisa obligatorie a oricărui gînd, fundamentul existenței lumii, era esența gîndirii, esența universului. Blaise nu se temuse niciodată că și-ar putea pierde mințile. Dar gîndul la fapta lui Luca, atît de firesc săvîrșită, la cum trecuse prin bariera de oțel de parcă ar fi fost de hîrtie, la cum pătrunsese dincolo prin oglindă, îl făcu să vadă, o fracțiune de secundă, înfricoșătorul haos din străfundurile propriei sale ființe. Luca stătuse la pîndă la Hood House, îi văzuse pe Harriet și pe David, dăduse de mîncare la cîini.

Chipul lui Blaise nu exprima nimic din fierberea sa interioară. Îi spuse lui Pinn:

— Bine, mulțumesc. Acum trebuie să plec.

— Și cum o să procedați? îl întrebă Pinn ieșind din mașină.

— Nu știu.

Porni motorul și se îndepărtă spre podul Putney.

Pinn se uită lung după automobilul alb. Caracterul imprevizibil, dramatic, palpitant al întîmplărilor îi înviorase fața rotundă, făcînd-o să pară aproape frumoasă. Pufni în rîs, din simplul motiv că era agitată.

De la fereastra dormitorului său, Monty se uita în grădina care abia începea să prindă contur în lumina cenușie a zorilor. Nu observase pînă atunci că de aici se putea vedea pînă în livadă. Cît de uriașă părea livada în lumina aceea, parcă ar fi

fost o pădure, nenumărate trunchiuri de copac sub umbrela coroanelor întunecate. Privind-o, Monty văzu, cu un fior de alarmă, că pe sub frunzișul pomilor se mișcau parcă oameni. Își încordă privirea, trudindu-se să deslușească umbrele invadatoare. Acum pe iarbă, ieșite de sub pomi, se puteau distinge trei siluete în robe lungi, negre, ample. Călugărițe, își spuse surprins. Ce caută trei călugărițe în grădina mea în zori, oare să cobor să le întreb, ce să fac? Pe cînd șovăia astfel, văzu că maicile fugeau pe peluza lungă înspre casă, cu sutanele negre fluturînd. Sînt înspăimîntate, *terorizate*, își dădu seama. Dar oare de ce fugeau? Înfricoșat el însuși, observă cum siluetele se apropiau vertiginos de casă: pe urmă, cu o limpezime bruscă, reuși să distingă chipul călugăriței din față. Era Sophie, cu trăsăturile contorsionate de teamă și suferință. O, cum a îmbătrînit, se gîndi Monty. Și ce-i provoacă atîta spaimă, din calea cărei urgii fuge? Da, da, e bătrînă acum, tare bătrînă, cu obrajii zbîrciți și cu părul alb. Credeam că a murit, dar ea a îmbătrînit numai. Poate că să mori înseamnă doar să îmbătrînești și mie nu mi-a spus nimeni?

Monty se trezi. O fracțiune de secundă mintea i se decuplă, pe urmă amintirea sfîșietoare îi reveni. Văzu fața lui Sophie în ultimele zile de calvar, brăzdată de riduri ca un obraz de bebeluș, schimonosită de durere și de teamă, văzu lacrimile din ochii ei. Moartea o separase atît de brutal de el, pe cînd mai era încă vie!

Era cinci dimineața, păsările ciripeau cu o plăcere nebună. Se sculă, trase perdelele și aruncă o privire în grădină; era mai mică și mai luminoasă decît îi apăruse în vis, dar tot rece, stranie și amenințătoare. O umbră neagră se furișă de după colț, din livadă, înaintînd hotărîtă de-a curmezișul

peluzei. Era Ajax. Ajuns lîngă casă, cîinele ridică ochii, îl văzu şi încremeni. Ce piază rea e jigodia asta, se gîndi Monty în timp ce el şi cîinele se priveau fix în lumina începutului de zi.

— Cum o mai duce bietul Magnus? întrebă Harriet, măturînd firimiturile de pe faţa de masă cu carouri roşii şi ducîndu-le în palmă să le arunce în chiuveta din bucătărie.

— Ca de obicei.

— Cum?

— *Ca de obicei.*

— Ce obosit eşti, bietul de tine. N-ai putea să-ţi reprogramezi pacienţii din dimineaţa asta? E imposibil să petreci o noapte albă discutînd şi apoi să dai randament a doua zi.

— Vin doctorul Ainsley şi doamna Batwood. Nu pot să nu-i primesc.

— Atunci spune-le că eşti frînt şi scapă repede de ei. Arăţi înfiorător. Mă întreb dacă nu cumva te vei îmbolnăvi de gripă.

— N-am absolut nimic! protestă Blaise, aşezînd ceaşca de cafea la loc pe farfurioară, cu o bufnitură care o făcu pe Harriet să se crispeze.

Ea tăcu un timp, agitînd apa într-o cratiţă nespălată şi privindu-şi bărbatul. În dimineaţa asta era foarte obosit şi nervos.

— Ei bine, aş vrea ca Magnus să se grăbească puţin cu însănătoşirea. Mi-l imaginez ca pe un om blînd şi bun, dar cu tine cam sare calul.

— Îmi plăteşte o grămadă de bani. Asta contează, nu-i aşa?

— Ce-ai discutat cu el?

— N-a fost o discuţie.

— Atunci despre ce aţi vorbit? A visat ceva frumos? Dintre toţi pacienţii tăi, cred că Magnus are visele cele mai interesante.

— S-a visat ou.

— Ou?

— Se făcea că e un ou alb uriaș, plutind într-o mare azurie ca peruzeaua, iar el era tot ceea ce există.

— Pare un vis plăcut.

— Pentru Magnus nici un vis nu e plăcut. Toate experiențele onirice îl înspăimîntă. Acum are senzația că toate membrele i se retrag în trup, că i se netezește fața și-i dispar trăsăturile. Se repede întruna la oglindă, ca să se asigure că mai are nas.

— Doar nu crede cu adevărat că se preschimbă în ou?

— Cu unul ca Magnus nu e prea clar se înseamnă „cu adevărat". Spaimele sînt reale.

— A plîns mult?

— Întotdeauna plînge.

— Sărmanul. Ce semnificație are visul?

— Teama de castrare.

— Ce păcat. Era un vis frumos, zise Harriet. Un vis demn de un pictor.

Își imagină marele ou alb, bătînd ușor în ivoriu, în mijlocul unui ocean de un albastru profund, saturat, ca peruzeaua, îl văzu clar cu ochii minții, iar imaginea avu un efect liniștitor.

— E legat de pofta lui atavică de mîncare. Bărbații rataţi își ascund adesea teama de castrare în spatele poftei de a înghiți tot ce văd. Cînd ai înghițit tot globul pămîntesc, nu mai rămîne nimic care să te înspăimînte. Acesta e tiparul artistului ratat.

— A zis ceva despre episcopul cu picior de lemn?

— A zis că se apropie.

— Dar de mine a pomenit?

— A zis: „Transmite omagiile mele doamnei".

— Îmi place cum îmi spune „doamna", parcă-i ceva dintr-o poveste. Am sentimentul că pentru Magnus sînt o persoană importantă. Sînt sigură că l-aș putea ajuta, pur și simplu stînd puțin de vorbă cu el.

— Magnus n-are nevoie de sporovăială vagă feminină și de sentimentalisme. Are nevoie de șocuri electrice, probabil.

— Dar tu ai fost întotdeauna împotriva terapiei de șoc.

— Pentru unul ca Magnus ar fi mai bună moartea, de fapt.

— *Chiar* că ești nervos astăzi. N-are tendințe de sinucidere, nu-i așa?

— Bineînțeles că sînt împotriva terapiei de șoc. Orice lucru serios, științific, mi-ar ruina cariera.

— Dragul meu, te rog să te odihnești pînă vine doctorul.

— Dar prietenul ăla gras al lui Monty vine azi în vizită? Cum îl cheamă?

— Edgar Demarnay. Da. Vrea să vorbească despre Monty. Crede că-l poate ajuta. Aș vrea să i-l prezint pe David, numai că nu se întîlnesc nicicum. Știi că e decan la un...

— Doamne, ce m-am mai săturat să ajut lumea. Și chestia asta a ta, să-i ții pe toți de mînuță și să le plîngi de milă. Acum parc-ai fi devenit colecționară de bărbați, așa cum pe vremuri colecționai javre afurisite.

— Dragă Blaise, dacă preferi...

— Ba nu, nu, dă-i înainte, ține-l de mînă. Mai mult ca sigur că se va îndrăgosti și el de tine.

— Știi că Monty nu e îndrăgostit de mine.

— O să se îndrăgostească, dacă vei continua să joci rolul îngerului păzitor. Și Monty are nevoie de șocuri electrice, ar face mai bine să-și vină dracului în fire. Păi, n-au decît să vină toți. O

să-ți transfer ție toți pacienții mei, să-i ții de mînuță.

— Dragul meu... te rog... ești obosit...

— O, la dracu'... Îmi pare rău, fată dragă... Regret, regret...

Blaise ieși din bucătărie, trîntind violent ușa în urma lui.

Pe Harriet o podidiră lacrimile. Nu se certa niciodată cu soțul ei, pur și simplu nu-i mai răspundea cînd îl vedea furios. Dar scenele ca aceasta – care se întîmplau rar, dar parcă se îndesiseră în ultima vreme – o răscoleau profund, chiar dacă știa că nu erau decît manifestări ale oboselii și stresului. Ce limbaj urît folosește ori de cîte ori se întoarce de la Magnus, se gîndi ea. I se dăruiește lui Magnus în așa măsură, încît vine acasă sleit. E absurd de generos față de oamenii care au nevoie de el. Nu punea deloc la îndoială temeinicia relației dintre ea și Blaise, dar aceste întreruperi momentane de contact erau mult prea dureroase și le îndura ca pe niște migrene, fără să le considere semnale cu înțeles profund. În astfel de momente își dădea seama cît era de proastă, își auzea propriile remarci de femeie mărginită, incultă, insensibilă, incapabilă să găsească replica potrivită. Nu era de mirare că Blaise se supăra tot mai tare de fiecare dată. Probabil că-și dorea uneori să aibă o soție intelectuală, ageră la minte.

— Ce-ai făcut aseară cu Kiki ? întrebă Emily. Te-ai întors al naibii de tîrziu.

— Am tras la măsea.

— Unde ?

— La pub. Apoi în mașina ei. Ne-am dus cu mașina la țară.

— Prin urmare, iar a intrat în dormitor pe fereastră.

— Da.

— Școala aia-i de rîsul lumii.

— Păi, n-are decît optsprezece ani. Cel puțin așa pretinde.

— Doamne, ce n-aș da să mai am și eu optsprezece ani! Unele lucruri le-aș face cu totul altfel.

— Cum a fost cu Blaise?

— Groaznic. N-are coloană vertebrală. Cred că tremură pur și simplu de frica nevesti-sii. De fapt, se teme de orice: de scandal, de necesitatea de a lua o hotărîre. L-am strîns cu ușa, dar fără nici un rezultat. Nu vrea decît să fie lăsat în pace și l-am lăsat în pace. Isuse Cristoase!

— Bărbații au idei teribil de conservatoare despre căsătorie, anunță Pinn. Aleargă după femei mai tinere, dar totodată doresc să-și păstreze intactă dulcea, virtuoasa viață de familie. Blaise e timid și e robul convențiilor. La sfîrșit, firește, cîștigă soția.

— Cînd e sfîrșitul? întrebă Emily.

Era după micul dejun, ședeau amîndouă la o cafea. Luca era la școală. Adică, într-acolo plecase. Bucătăria încinsă mirosea a friptură și a coș de gunoi negolit. Grăsimea, care parcă intra pe fereastră, plutind în aerul cald al orașului, acoperea totul. Orice obiect atingeai, lăsai pe el amprente. Pînă și pe fața de masă. În depărtare, traficul mîrîia și vîjîia.

— Aș vrea să am curajul să-mi pun capăt vieții.

Pinn se scobea între dinți cu aceeași scobitoare portocalie pe care o folosise ca să-și curețe pielițele unghiilor. Răspunse:

— Ar trebui să te porți mult mai dur cu el.

— Întotdeauna sînt dură! Nu folosește la nimic!

— Te plîngi la nesfîrșit, ceea ce nu-i decît o formă de neputință. Nu faci decît să-l enervezi

ușor, iar asta-i dă putere să ți se opună. Trebuie să folosești adevărata forță. Amenință-l că, dacă nu-i spune totul nevesti-sii, te duci tu la ea.

Emily nu zise nimic o vreme. Purta și acum capotul roz, matlasat. I se părea că nu merită să se îmbrace. Noaptea trecută visase o pisică cu capul îngrozitor de deformat. Pisica picase într-un canal, de unde Emily se străduise s-o scoată. Dar nu găsise nimic în canal, doar cocoloașe negre de nămol. Pisica se dezintegrase.

— Și eu sînt timidă, spuse. Mi-e teamă să nu-l pierd. E și Luca la mijloc. În plus, pur și simplu cred că nu mai fac față vieții. Cel puțin, cum stau lucrurile acum, Blaise e fidel, iar cu mine se poartă cît de frumos îi permit eu să se poarte. Eu sînt cea însetată de sînge. Știu că n-o să mă părăsească. Pur și simplu n-aș putea suporta o rupere a relațiilor, n-aș putea-o suporta. S-ar înfuria cumplit dacă i-aș strica aranjamentele. Cine știe ce s-ar întîmpla. Doamne, cît sînt de lașă!

— De acord, zise Pinn. Ești o lașă. În locul tău, eu n-aș îndura atîtea. Cel puțin aș avea grijă să se aleagă praful din afurisita lui de căsnicie. Se înțelege că nevestica are un avantaj cînd totul e a-ntîia, convențional și calm, iar marele domn Soț culege nectarul de pe ambele flori. Dar dacă nevestica ar ști ce mincinos murdar este domnul Soț al ei, dac-ar ști că-i nebun după tine, iar pe ea o duce cu zăhărelul de ani de zile, ar fi silită să schimbe și ea tonul. Viața de familie n-ar mai fi atît de plăcută și de civilizată. După ce-ar auzi-o *pe ea* scîncind sau țipînd, s-ar putea să se hotărască să vină la tine. Așa cum stau acum lucrurile, căminul lui iubit și legitim e ca un fel de bîrlog. Se poate adăposti oricînd în el ca să-și lingă rănile. Distruge-i-l, fă-i-l una cu pămîntul, și va trebui să fugă undeva. Așa ai șanse să-i prinzi bine zgarda de gît. Te-ai gîndit la asta?

— Isuse, m-am gîndit la toate, răspunse Emily. Dar nu sînt sigură ce s-ar întîmpla... m-ar urî... totul e absolut... imprevizibil.

— Poate, zise Pinn. Dar mie, în locul tău, mi-ar crește inima dac-aș vedea-o dînd apă la șoareci.

Dragul meu băiat,

Mă gîndesc cu atîta dragoste la tine, îți văd atît de aievea chipul scump în fața ochilor, încît îmi pare că ajunge să întind mîna ca să te ating. Mă înțelegi? Poate că nici un bărbat nu este în stare să priceapă ce înseamnă dragostea maternă. Sînt sigură că pe Dumnezeu ar trebui să-l concepem ca mamă. Dar ce nevoie am să-ți explic sentimentele mele, dragul meu? Noi doi am vibrat întotdeauna la unison. Noi doi, atunci, acum, întotdeauna. O asemenea iubire e atît de puternică, încît nu se poate să nu îmbărbăteze în suferință. Ba mai mult, sînt sigură că tămăduiește. Mă gîndesc necontenit la tine, deși sînt ca de obicei ocupată cu treburile mele rustice. De pildă, astăzi m-ai însoțit la azilul de bătrîni, la magazinul de antichități, la prezbiteriu, la teatrul de amatori, la Comitetul Institutului pentru Femei. Te *port* peste tot, copilul meu, ca atunci cînd erai prunc. Vin la tine curînd. Pînă atunci nu lua nici o hotărîre privitoare la proprietate...

Monty rupsese scrisoarea, după o lectură rapidă. Maică-sa îi mai scrisese răvașe de iubire și în tinerețea lui, dar niciodată după ce se căsătorise. Prin această modificare a comportamentului intenționase să-l întristeze. Acum putea să-i trimită din nou bilețele de amor. Ce mare plăcere trebuie că-i făceau iubitei sale mame aceste

efluvii de sentimente ! Dumnezeu e mamă, mama e Dumnezeu. Leonie nu-şi iubise profund sau pasionat soţul, om al bisericii, existaseră reţineri. Pentru ea, căsătoria fusese o dezamăgire atît din punct de vedere social, cît şi afectiv. Se jucase serios de-a religia, aşa cum se juca acum serios de-a munca socială. Monty întruchipa pentru ea erotismul, misticismul. Succesul şi celebritatea fiului ei în lumea literelor îi încununaseră lui Leonie viaţa.

Monty nu-şi trădase mama. Niciodată nu aprobase, în mod infidel, frecventele critici formulate de Sophie la adresa soacrei, deşi rîsese de glumele ei răutăcioase, a căror pură *joie de vivre* parcă le mai tempera otrava. Nu se simţea stînjenit de marea maşinărie a dragostei materne care, redusă la tăcere, zumzăia puternic în depărtare. Sensibil la respectivele vibraţii, îşi concentra pur şi simplu atenţia asupra altor lucruri, nu se lăsa provocat, nu înţelegea nici o aluzie. Cu o intuiţie precoce, hotărîse încă de mic copil că nu-şi va lăsa mama să-l omoare, aşa cum se părea că ar putea-o face foarte uşor, cu marea patimă a iubirii ei, ca o scroafă ce-şi striveşte purceii tăvălindu-se peste ei. Băieţelul care fusese se crispase, se trăsese îndărăt. Între ei se instalase o răceală abia perceptibilă. Leonie o simţise, se speriase de moarte, dar îşi mascase frica. Monty îi intuise teama ascunsă şi învăţase o lecţie de neuitat. Nu se slăbeau din ochi, ca doi adversari care-şi dau tîrcoale. Cîndva, în toiul acelei lupte surde, fusese conceput embrionul lui Milo Fane.

Monty zăcea trîntit în iarba din livadă. Era după-amiază. Soarele, care umpluse tot cerul, parcă încercînd să-i înlocuiască azurul cu aur pur, fulgera în spatele frunzelor verzi, lansînd printre ele constelaţii sau săgeţi orbitoare de lumină

bruscă. Liniștea era subliniată de chemările foarte, foarte îndepărtate ale unui cuc. Sub bolta frunzelor, aerul fierbinte, sufocant, mirosea a fîn. Căpița scundă din colțul livezii emana o mireasmă jilavă, delicioasă, aproape arzătoare, ca și cum ar fi fost gata să ia foc în orice moment. Mai tîrziu era posibil să izbucnească o furtună de vară cu tunete, dar deocamdată în aerul greu, dulce, nu plutea nici o amenințare. Iarba, crescută pentru a doua oară, era încă verde, luxuriantă. Deși încinsă de soare, dădea impresia trufașă că e răcoroasă. Transpirînd, cu toate că era numai în cămașă, Monty stătea întins pe burtă, cu bărbia în pumni. David, cu cămașa înflorată de plajă peste costumul de baie, zăcea lungit pe spate în apropiere. Schimbaseră intermitent cîteva vorbe.

— Am visat că în camera mea se rotea întruna un pește zburător mare, albastru – spunea David –, se învîrtea în aer, chiar deasupra capului meu, iar eu eram teribil de îngrijorat, știind că dacă nu-l prind și nu-l pun în apă va muri, așa că-l fugăream întruna cu o plasă de prins fluturi, dar pe urmă m-am pomenit dintr-odată în capela școlii, iar peștele a coborît ușor, ca o pasăre, și s-a așezat pe altar...

Ce băiat frumos, își spuse Monty. Strălucirea aceea a tinereții – obiect perfect al dorinței. Ce amară e ofilirea trupului, condamnarea sigură la pierderea strălucirii originale. Cît de prostește își risipise tinerețea, lipsit de bucurii, nesincer, construind acea *persona* rece, „inspiratoare de teamă", care-i impresionase pe dobitocii de genul lui Edgar Demarnay. Scurtele lui aventuri amoroase fuseseră drame egocentrice, complexate. Nici măcar în studiu nu pusese pasiune. Poate că efortul de a scăpa viu de dragostea lui Leonie îi diminuase serios forțele. Poate că mica ei teroare îi insuflase prea

de timpuriu un nesănătos sentiment al puterii. Ce să te mai miri că Milo Fane, ucigașul fără mustrări de conștiință, care nu zîmbea niciodată, devenise o *nemesis* pentru el și totodată cimitirul talentului său. Pînă la apariția lui Sophie, nu fusese viu decît pe jumătate. Nurii delicați ai lui Sophie, energia din spatele fețișoarei ei luminoase, veselia ei nebună îl electrizaseră, insuflîndu-i puterea necesară pentru a suporta durerea provocată tot de ea, cu cealaltă mînă. Uneori avea impresia că nu e decît o victimă readusă constant la viață numai pentru a putea fi torturată din nou. Măcar de nu i-ar fi stat în fire, își spunea, să fie atît de gelos : poate că ar fi reușit atunci să se descotorosească de Milo și s-o lase pe Sophie, cea negînditoare, neprefăcută, strălucitoare, să-l transforme într-o ființă omenească, într-un adevărat artist. O, dacă gelozia n-ar fi trebuit cu orice preț să le strice iubirea perfectă, înainte ca moartea să-i pună capăt ! Dacă ar fi aflat măcar, nu știa pe ce cale, cum să adopte o purtare diferită ! Ei bine, se străduise, în orele lui lungi de meditație. Dar ce ruină devenise acum ! Îi era oare scris în stele să-și înceapă destinul ca Milo Fane și să și-l sfîrșească ca Magnus Bowles ?

— Ce minunate sînt visele, nu-i așa ? întrebă David. Au o frumusețe aparte, ca nimic altceva. În vis, chiar și lucrurile îngrozitoare au stil, spre deosebire de viața reală, în care te dezgustă – bunăoară să te uiți la cîini cum înfulecă.

— Există o inocență proaspătă, pură, în unele imagini de vis, recunoscu Monty, dar e bine să nu le examinezi prea îndeaproape.

— Cum face tata, vrei să zici ?

— Lasă-le să-ți vină ușor în minte, ca păsările.

— Deci nu crezi în „realitatea adîncă, onirică, din care se naște toată viața“, cum scrie tata în ultimul lui articol ?

— Nu, răspunse Monty. Un vis e o poveste pe care te simți tentat s-o spui dimineața, la micul dejun.

— Nu vorbești serios! Chiar nu crezi că există cauze profunde, oarecum mecanice, că totul are un sens?

— Depinde ce înțelegi prin „profund".

— E la fel cu ceea ce spuneai mai înainte despre imagistica religioasă?

— Imagistica religioasă e în parte estetică, zise Monty. E elaborată. Dar e și *complice*, de aceeași manieră.

— Ce înțelegi prin asta?

— E strîns condiționată de igiena sufletească. O viață religioasă reușită înseamnă o rețetă pentru o existență inocentă, plină de fantazare și de sex fericit.

— Chiar dacă ești un schimnic sau un ascet cocoțat pe un stîlp?

— Mai ales dacă ești un schimnic sau un stîlpnic.

— Tata susține că religia se bazează pe nevoia de autopedepsire.

— Tatăl tău are unghiul său de vedere preferat. Unele aspecte ale credinței sînt autopunitive. Religia e o afacere grandioasă.

— Nu-i așa, Monty, că dumneata nu crezi în religie?

— Nu cred în religia înțeleasă astfel.

— Dar crezi într-un alt fel de religie, într-un fel care ar fi cu adevărat „profund"?

Monty rămase multă vreme tăcut. Nu dorea să discute asemenea subiecte cu David. Tinerețea lui David făcea convorbirea lor posibilă, dar tot ea îi răpea orice finalitate. Monty nu voia să se surprindă căutîndu-și mulțumirea de sine prin formularea unor jumătăți de adevăr. De fapt, nimic din lucrurile acestea nu putea fi explicat rațional.

— Varro zice că unii zei au murit numai din cauză că au fost neglijați.

— Și?

— Religia autentică poate începe numai atunci cînd toți zeii au murit neglijați.

— Nu înțeleg. Dar Isus Cristos?

— O, lasă-l în pace pe Isus, replică Monty. O să dispară. Așa cum se destramă un curcubeu.

— Atunci mi-ar plăcea să se grăbească, zise David. Mi-ai adus aminte că era prezent și el în visul meu. Dar cum oare? El era cel care încerca să prindă peștele zburător albastru cu plasa și ne aflam amîndoi în capela școlii... sau poate el era peștele?

Monty privea brațul întins al lui David odihnindu-se lîngă el pe iarbă. Studie ceața aurie formată de puful blond, ușor și răsucit, cît și venele albastre de pe partea interioară a cotului, unde pielea era delicată, aproape albă, și se pomeni brusc cuprins de dorința de a se apleca în față și a-și lipi buzele acolo, de scobitura umedă a brațului, pentru a simți în ele pulsația caldă a sîngelui. Sophie a murit, se gîndi Monty, iar eu am poftă să sărut brațul unui băiat. Să fie acesta un prim și dezgustător semnal al întoarcerii irațională la viață? Dacă e așa, îl resping. Dar nu – își răspunse singur – nu înseamnă nimic, sau mai curînd este lipsit de importanță, precum Isus al lui David. Trebuie să trec peste asta, trebuie să-mi revin, altfel mă așteaptă soarta lui Magnus și a oului celui alb.

— De ce nu încerci să-l diluezi cu apă? întrebă Harriet. Adaugă, gradat, din ce în ce mai multă apă, ca să reduci doza.

— Rezultatul ar fi că aș bea mai multă apă ca să-mi iau cantitatea obișnuită de alcool, răspunse Edgar. Înțelegi, organismul știe, nu-l poți păcăli.

— Cu rugăciunea ai încercat?

— Ce minunată femeie eşti! Nici una dintr-o mie nu m-ar fi întrebat dacă am încercat prin rugăciune. Da, de fapt am încercat. Dar efectul este de scurtă durată. Ca rugăciunile să-mi fie ascultate, ar trebui să devin un om mai bun, iar ca să devin un om mai bun, ar trebui, printre altele, să mă las de băutură.

— Nu poţi, pur şi simplu, *hotărî* să te laşi?

— Am încercat şi aşa. E dureros, ca o agonie fizică.

— Cum simt cei dependenţi de droguri?

— Simpla conştiinţă că exişti devine dureroasă. Dar nu demult mi-a venit o idee care s-ar putea să aibă efect, ceva ce n-am mai încercat niciodată.

— Ce?

— Dacă mi-ai *porunci* să reduc...

— Eu?

— Da. Vezi ce şubredă mi-e încrederea în mine, am zis „să reduc", nu „să mă las", dar dacă mi-ai *porunci*...

— De ce eu?

— Pentru că... ştii de ce, Harriet dragă...

— Uf, ce prost eşti. Bine, Edgar, îţi ordon să reduci băutura.

— Mulţumesc. Dar chiar acum, în momentul ăsta, cred că o să-mi mai torn puţin, dacă nu te superi.

— Ba nu, de paharul ăsta trebuie să te lipseşti.

— Să mă lipsesc? Bine, dacă vrei tu.

Harriet pufni în rîs. Şedeau la masa rotundă din bucătărie. Harriet curăţa căpşunile de cozi şi mirosul tare, parfumat, al fructelor plutea în încăpere ca un nor colorat.

— Ce rochie frumoasă porţi, Harriet, eşti toată numai căpşuni şi smîntînă sau mai degrabă o şarlotă cu căpşuni. Ce deştepte sînt fetele.

— Mă bucur că l-ai cunoscut pe Blaise și ați purtat o discuție interesantă despre grecul acela care vindeca oamenii cu vorba.

— Antiphon. Da, soțul dumitale s-a purtat exemplar cu mine.

— E un om bun.

— Dacă ți-aș fi fost eu soț, m-aș bănui de intenții necurate.

— Ce rost ar avea? Sîntem *foarte* căsătoriți. Am nenumărați prieteni de sex opus.

— Zău? O, Doamne! Și eu care sperasem să fiu unicul.

— Păi, știi că mai e și Monty. Nu pot să cred că vă cunoașteți de atîta vreme.

— Toată lumea își transferă atenția asupra lui Monty de îndată ce află că-l cunosc.

— Ce interesant că tocmai tu le-ai făcut cunoștință. Un moment istoric. Dar tu cum ai întîlnit-o pe Sophie?

— Juca în *Agamemnon*, o versiune în versuri tradusă de mine. Rolul Clitemnestrei. Un fiasco, după părerea criticilor.

— Dar... înainte de apariția lui Monty, Sophie era îndrăgostită de tine?

— Nu, răspunse meditativ Edgar, de Mockingham.

— Ăsta cine era?

— Casa mea. Vrei să vii s-o vezi?

— Deci tu i-ai unit pe Sophie și pe Monty!

— A fost o fatalitate. *Asta* a fost o fatalitate. Sînt unele persoane care, toată viața lor, îți călăuzesc destinul, fie și disprețuindu-te.

— Monty nu te disprețuiește.

— Nu știu, zise Edgar. Sînt josnic. De ce nu m-ar disprețui?

— Ce aiureli îți ies din gură! Monty are nevoie de tine.

— M-aș bucura să fie așa. Dar cred că pur și simplu îi stîrnesc prea multe amintiri. Poți fi ușor detestat din această cauză.

— Apoi, ești un om inteligent și cultivat. Monty zicea că ești un cărturar apreciat. Tot nu mi-ai spus ce specialitate ai.

— O, nimic important, greaca veche...

— Mai precis, ce? Împărtășește-mi și mie din cunoștințele tale...

— Despre ceea ce cunosc se știe foarte puțin. Prin urmare, mi-e ușor.

— Spune-mi numele cîtorva clasici pe care-i studiezi.

— Anaxagora. Anaximandru. Anaximnene. Antiphon. Alcman.

— N-am auzit de nici unul.

— Aristotel.

— De ăsta am auzit. De ce încep toți cu A?

— Pentru că o serveau pe Atena și au trăit la începutul lumii. Dar a mai existat și Tales.

— El cu ce se ocupa?

— Gîndea.

— Ce-a scris?

— Nimic.

— Atunci cum poate să fie important?

— Nici Socrate n-a scris nimic. Nici Cristos.

— Atunci ce au descoperit învățații ăștia ai tăi?

— Că întreg universul e guvernat de legi.

— Păi, nu-i evident?

— Pe atunci nu era. Mintea omenească e o mașinărie foarte lentă.

— Ni se par evidente toate lucrurile la care s-au gîndit ei?

— Nu. Parmenide era convins că nu există de fapt decît un singur obiect, care nu-și schimbă forma. Iar Empedocle era încredințat că, prin iubire,

tot ce există în univers poate fuziona, formînd un zeu sferic, al cărui unic atribut este gîndirea.

— Asta sună ca oul alb al lui Magnus Bowles.

— Cine e Magnus Bowles? Unul dintre nenumăraţii tăi prieteni de sex opus?

— Nu, un pacient al lui Blaise. Eu nu-l cunosc. Un amărît.

— Cu cîtă milă suavă o spui! Nu vrei să ai milă şi de mine? Lasă-mă să devin unul dintre amărîţii tăi!

— Sigur că de tine nu mi-e milă! Bine, hai, te las să mai bei puţin, dar să adaugi multă apă.

— Heraclit era de părere că e preferabil un suflet uscat unuia umed. Sufletul uscat se înalţă spre cer, cel umed coboară.

— Sînt sigură că grecii ăştia ai tăi erau poeţi, nu filosofi.

— Au trecut secole de cînd n-am vorbit cum se cuvine cu o femeie. Nu vreau să spun că am vorbit cum nu se cuvine. Adică, am mai conversat pe la dineuri...

— Ce te-a îndemnat să studiezi cultura greacă?

— Un tip pe nume John Beazley.

— Cine era?

— Un elenist. Un zeu! Cînd mă gîndesc la Beazley, îmi vine să intru în pămînt de ruşine, atît sînt de nevrednic.

— Erai studentul lui favorit?

— Nici vorbă! Eram un vierme! Iubirea neîmpărtăşită mi-a fost dintotdeauna crucea! Să luăm, de pildă, situaţia aceasta.

— Edgar, nu există nici o situaţie!

— Nu pentru tine. Tu eşti doar forţa motrice neabătută. Dar, într-un fel, iubirea neîmpărtăşită e o contradicţie în termeni. Dacă e iubire adevărată, îşi conţine obiectul. Există dovezi de această natură privitoare la existenţa lui Dumnezeu.

— Sună ca ideea tipului ăluia al tău, care credea că iubirea poate face un ghem din tot ce există.

— Nu contează. Poate că despre Empedocle nu cunosc prea multe, în schimb știu aproape totul despre iubire. Nu te îngrijora. Dă-mi voie numai să te iubesc. Pot să te țin de mînă? Blaise s-ar supăra? Sînt teribil de inofensiv, de fapt.

Harriet rîse. Nu știa cum să-l trateze pe bărbatul acesta impunător, între două vîrste, isteț și copilăros, apărut brusc în viața ei. Era adevărat că avea cîțiva prieteni printre bărbați, mai ales oameni prezentați de Adrian, cunoștințe vechi. Harriet nu era însă o cochetă, nu avea chef de *badinage*[1]. În relațiile dintre ei nu exista nici un element ludic, cu atît mai puțin unul imprevizibil. Edgar i se vîrîse însă sub piele într-un mod inedit, pe o cale de a cărei existență nu știuse. Rîzînd, îi îngădui să-i țină timp de o secundă mîna, o strînse pe a lui și se ridică.

— Hai afară, în grădină. Vreau să-ți prezint cîinii.

— Mi-ar plăcea să vii la Mockingham. Cu Blaise, se înțelege. Vrei? Mama a fost un grădinar grozav!

Harriet deschise ușa dinspre grădină. Lăsînd în urmă aerul îmbibat de căpșuni, ieșiră pe peluză. Cîinii, care parcă ținuseră o consfătuire, așezați sau tolăniți pe iarbă în grup, se ridicară respectuoși și se apropiară. Edgar îl mîngîie pe Ajax, pe urmă se așeză pe iarbă și lăsă cîinii, brusc înviorați, să tabere pe el. Se întinse pe spate, chicotind răsunător. Dulăii, îmbrîncindu-se unul pe altul, se înghesuiau extaziați să-i lingă fața.

1. Glumă (în fr., în orig.).

Monty, care tocmai îi dăruise lui David două boluri din cristal de Boemia și-l trimisese, nesărutat, acasă, observa scena din umbra pomilor livezii. Ceea ce văzu, îl umplu de mînie. Se întoarse agale la Locketts, meditînd la furia lui, la natura și la cauzele ei.

Emily McHugh ședea pe dușumea, în camera ei de zi. Podeaua era acoperită cu ziare. Scosese planșeta cea mare de desen a lui Luca, prinsese hîrtia pe ea cu pioneze, îi aranjase creioanele colorate, acuarelele, pensulele, apa. Uneori putea fi convins în felul acesta să picteze ceva. Singur nu-și căuta niciodată culorile. Cînd se apuca de desenat, ieșeau de obicei lucruri foarte bune. Emily atîrnase pe peretele bucătăriei desenul imens, multicolor, al unei pisici. La fel de izbutit ca un Matisse. Se consola adeseori privindu-l.

Dimineață, în camera lui Luca, găsise porcușorul lînos adus de Blaise legat de gît cu o bucată de sfoară și spînzurat de capătul patului. Emily eliberase animalul din ștreang.

Era duminică. Vremea se menținea în continuare caldă, dar cețoasă, discul soarelui se întrezărea ca printr-un abur. Pinn ieșise la o bere cu un individ, un director de bancă cu care mergea întotdeauna la băut duminica dimineața. Emily nu reușea să găsească broșa cu camee italiană dăruită de Blaise în primele zile ale iubirii lor. Oare o împrumutase escroaca de Pinn? Sau o pierduse? În ultima vreme i se întîmpla frecvent să piardă sau să rătăcească multe lucruri.

Ședea pe podea, cu picioarele întinse și depărtate, purtînd tot vechiul capot matlasat roz, sorbind dintr-un pahar cu *sherry*, rezemată de fotoliul sfîșiat, folosit de Richardson ca să-și ascută

ghearele. Richardson cel cu blana cenușie și pete de culoarea piersicii se lipise, întins ca un cîrnat lung și cald, de pulpa ei goală. Little Bilham, cocoțat pe biblioteca de vizavi, cu coada răsucită ordonat împrejurul labelor din față, se uita la ea cu ochii ficși, aurii. Ce mutre răutăcioase au pisicile, se gîndi Emily, chiar și fețele pisicilor îndrăgite, ale pisicilor tale, sînt cumva ostile și crude. Sau văd eu peste tot numai răutate acum? Sub Little Bilham, manualele de franceză ale lui Emily, ferfenițite și soioase, se clătinau pe polițe. Nu le mai răsfoia deloc acum. Nu mai citea aproape nimic, cu excepția ziarului. Pe vremuri Blaise îi aducea și cărți.

Îngenuncheat pe dușumea, Luca mîzgălea energic cu un creion, nu pe hîrtie, ci pe un colț al planșetei. Emily îi ținea companie, în tăcere, de multă vreme. Făcea asta adeseori la sfîrșit de săptămînă, sau se silea s-o facă. Uneori Luca pleca, ieșea din cameră cînd intra ea. Alteori avea impresia că se stabilește între ei un fel de înțelegere tăcută. Cel puțin îi tolera prezența. Cu aceste ocazii, Emily învățase să nu-l urmărească prea atent. Exista o șansă ca el să rămînă în cameră, cîtă vreme maică-sa nu se uita la el, ci la pisici și, mai ales, nu dădea frîu liber lacrimilor. Se făcea nevăzut la cel mai mic semn de emoție, părăsind camera fără zgomot, ca o sălbăticiune, dispărînd ca o vulpe. Așadar, Emily ședea tăcută, abia respirînd, dusă pe gînduri, ca și cînd s-ar fi rugat, lăsîndu-și inima să se umple pînă la revărsare de iubire pură, neconceptualizată, pentru fiul ei.

Acum, fără să-și miște deloc capul, întoarse pe furiș ochii și-l privi. Nu mai mîzgălea, stătea în genunchi, cu capul aplecat într-o parte, cu buzele întredeschise ușor. Parcă asculta. Emily nu știa dacă poate îndrăzni să-l întrebe ce aude. Durerea

unei întrebări rămase fără răspuns i-ar fi stricat dimineața, poate chiar ziua întreagă. Avea rost să riște?

— Ce auzi?

— Gîndaci.

— Gîndaci?

Emily ciuli urechea. La început nu auzi nimic. Pe urmă deveni conștientă de o ușoară, ușoară forfotă. Undeva în încăpere.

— Unde sînt?

— În masă.

Îndepărtîndu-l pe Richardson, Emily se aplecă peste masă și ascultă. Avea dreptate. Erau cari în piciorul de stejar al mesei. Puteai chiar auzi zgomotul făcut de fălcile lor minuscule, rozînd lemnul.

— Îi aud și eu. Nu-i așa că-i drăguț?

Luca îi zîmbi și se apucă de desenat.

Emily stătea tăcută, ascultînd încîntată carii și îndrăznind acum să-și privească fiul. Se simțea năpădită de o bucurie necontrolată, amețitoare, ca și cum în cameră ar fi început să cadă o ploaie de aur. Îl înhăță pe Richardson și-l strînse puternic la piept. Leneș, pisoiul se mulă pe corpul ei și se puse pe tors.

După un timp, Emily se decise să împingă îndrăzneala și mai departe. Făcu o mișcare ușoară și aruncă o privire spre desenul lui Luca.

— Ce pictezi?

Luca nu răspunse. Emily privi hîrtia. Cu creioane colorate, Luca schițase o casă cu ferestre mari, avînd un pom alături. În fața casei se aflau o femeie în rochie lungă, un băiat slab, îmbrăcat cu pantaloni lungi, și mai mulți cîini. În prim-planul desenului, privindu-i pe ceilalți protagoniști, silueta unui bărbat cu pardesiu. Luca tocmai colora pardesiul cu creionul maro și Emily recunoscu modelul

de scrumbie al pardesiului nou al lui Blaise. Era pe punctul să spună: „E ca pardesiul lui tăticu'", cînd ceva parcă i se năpusti în față, tăindu-i răsuflarea. Se sculă repede și ieși din cameră. Luca își colora netulburat desenul mai departe.

Neputința lui de-a se așeza în poziția „lotus" i se păruse întotdeauna simbolică lui Monty. Sophie, flexibilă ca un puști, reușea fără efort să stea în această poziție, întorcînd în sus tălpile picioarelor ei micuțe, ca să i le sărute Monty. După ea, meditația era o aiureală. Printr-un soi de dispensă, socotită de Monty bine-venită, cucernicia fusese omisă din plămădeala ce o alcătuia. Monty încercase diferite poziții, oprindu-se în cele din urmă la șezutul în genunchi, cu fundul pe călcîie. Putea să se mențină mult timp în poziția aceasta, pierzînd repede conștiința propriului său trup. La început se împotrivise ideii de a îngenunchea, din pricina conotațiilor ei neplăcute. Ceea ce urmărea nu avea nimic de-a face cu autoumilirea, adorarea sau rugăciunile personale de doi bani. Mai tîrziu înțelese că detaliile acelea nu aveau nici o importanță.

Noaptea trecută, Monty avusese un vis care i se păruse interesant. Era elev la un liceu impunător, aflat undeva pe țărmul mării, o clădire impozantă, din marmură. Școala se ridica pe stînci trandafirii, cu ochiuri azurii de apă între ele, iar Monty trebuia să se cațăre pe acele steiuri pentru a ajunge la un curs sau seminar la care se cerea neapărat să fie prezent. Stîncile erau alunecoase, dar pînă la urmă ajunsese la piciorul unei scări de marmură ce șerpuia printre ele, urcase treptele și intrase într-un hol mare, cu coloane pe margine și cu tavanul parțial deschis spre cer. În hol stătea

un bărbat într-o togă albă, evident aşteptîndu-l, şi Monty înţelesese că, înainte de a i se permite accesul în clasă, trebuia să se supună unui test preliminar. Silueta îmbrăcată în alb îl instruise: „Nu ţi se cere decît să mimezi ce-ţi voi spune eu. Prefă-te că iei apă în căuşul palmelor". Monty se aplecase spre podea şi începuse să ia apă imaginară în pumni. În timpul respectivei acţiuni, zărise faţa mentorului său. Expresia ei era una de tristeţe şi dezamăgire, iar Monty îşi dăduse seama că ratase testul. Abia pe urmă înţelesese că un om cu adevărat cucernic s-ar fi imaginat pe sine însuşi stînd în apă pînă la piept, pînă la gît.

Monty zîmbi, gîndindu-se cum i-ar fi interpretat Blaise visul. Ce de minciuni despre sine îi mai turnase lui Blaise cu diferite ocazii, nu cu premeditare, ci pur şi simplu fiindcă nu putuse suporta să-i spună adevărul! Cu Blaise, adevărul înceta să mai fie adevăr. În plus, Blaise credea în vechiul şi plicticosul „eu istoric", de fapt trăia cu această credinţă, făcea bani din ficţiunea respectivă. Se înţelege, visele erau balast. Cu toate acestea, puteau deveni imagini ale credinţei, mici atenţii pasagere oferite de psihic psihicului, pentru consolare.

Filosofia, conectarea febrilă a unui lucru cu altul, proliferarea satanică a programelor de sorginte conceptuală, dublarea unui univers deja dublat, i se părea de multă vreme asemănătoare cu marşul lipsit de finalitate al insectelor. Nici una dintre certitudinile sale negative nu-i oferea însă posibilitatea să judece valoarea vocaţiei sale spirituale ratate. Faptul că dăduse greş cu ea, că în această privinţă îşi încheiase socotelile cu viaţa, era o condiţie absolut necesară pentru a-şi continua strădaniile, ca şi cum ar fi reuşit astfel să se amăgească inofensiv pe sine. Presupoziţia intrinsecă

a eșecului, mai ales în lumina dovezilor aduse de ultimele zile cu Sophie, îl transpunea într-o perspectivă temporală ceva mai calmă. De vreme ce nu exista nici o speranță, deci nici o urgență, putea trăi de pe o zi pe alta fără ambiție, fără să nutrească gînduri istorice despre ceea ce încerca insistent să realizeze.

Dar, de fapt, ce încerca? Trăise, oare prea mult timp în lumea sa interioară și-l obosea acum peisajul? Sau era vorba doar de o sofisticată operațiune de salvare pentru un om insuficient de talentat, care îmbătrînea și începea să fie conștient de moarte? Era posibil, prin simplă sîrguință, să construiești un angrenaj gigantic, de care să te atașezi într-o secundă. Un asemenea angrenaj exista deja. Monty îl crease timp de mai mulți ani. Nu trebuia decît să îngenuncheze, să-și coboare pleoapele peste ochi, să inspire de cîteva ori adînc și lumea simțurilor își înceta existența. Dar avea cel puțin atîtea cunoștințe ca să știe că, în cazul său, aceasta nu constituia decît o experiență. Oricît i se îmbunătățea tehnica, lipsea spiritul iluminării. În afara viselor, nu avea nici un mentor. Ar fi fost, își spunea, ceva nefiresc, o nouă ocazie de a minți. Nu, Monty nu-și închipuia că eforturile sale îi aduseseră vreun cîștig valoros. Nici măcar nu întrezărise libertatea. Obsesia ce transforma în nefericire viața lui Magnus Bowles călătorea pur și simplu cu el, ca un virus latent. Zeii, care n-aveau nimic în comun cu iluminarea, neîmbunați, neînfrînți, continuau să domnească.

Noua sa idee, de a munci într-o școală, în loc să cumpere o vilă luxuoasă în Franța, să spunem, și de a mai încerca o dată să scrie un roman serios, nu era un indiciu al unei schimbări de direcție, al dobîndirii unei noi „perspective sociale". Politica zilelor cînd „inspirase teamă" se veștejise de mult

în el. Îi lipsise pasiunea necesară pentru a deveni ceea ce s-ar fi dispreţuit acum pe sine dacă ar fi ajuns: un „reacţionar". Esenţa nefericită a tot ceea ce fusese Milo Fane: hedonist ascetic, sadic discret, cinic. Ideea profesoratului era superficială, o măsură intermediară, un expedient nou, prin care se urmărea atingerea unui ţel vechi. Un soi de simplitate, de francheţe a existenţei. Ura lui ostentativă faţă de falsitate şi prefăcătorie (firește, în măsura în care acestea nu-i modelau propriul stil de viaţă) îi impresionase pe contemporanii săi la Oxford şi-i determinase probabil să-i supraestimeze intelectul. Purtase mereu în sine ideea-germene a unei lucidităţi autentice, a unei claritǎţi necontextuale a rostirii adevărului pe care, nu se ştie de ce, nu reuşise niciodată să o cristalizeze într-un stil obişnuit de viaţă. Ceea ce urmărea acum, stînd în genunchi, era legat de toate acestea, dar într-un mod ce implica enigme cruciale. În ultimă instanţă, spiritul îţi poate oferi o abatere de mult mai lungă durată de la legile moralei decît păcatul. Dar ce căuta de fapt: adevărul, salvarea, bunătatea? Uneori i se părea că aceste drumuri erau cu desăvîrşire incompatibile, că nu puteau să se întîlnească decît într-un punct îndepărtat, intangibil pentru el. Alteori avea senzaţia că nu caută decît cunoaşterea sau, încă şi mai simplu, puterea. Ba chiar mai trist, îşi imaginase pe vremuri că o disciplinare a minţii l-ar putea ajuta în muncă. Disciplina nu avusese însă alt efect decît acela de-a înăbuşi ce îi mai rămăsese din spontaneitate şi din *joie de vivre*.

Încercarea de a scăpa de egoul său i se părea adeseori o idioţenie. Se puteau scurge ani de zile în timp ce se străduia să-şi concentreze conştiinţa de sine în zona de sub buric. Toată treaba era o idioţenie rizibilă, un nonsens oriental, non-britanic.

Ce-şi mai bătuse joc Sophie! Putea fi perfect adevărat că nu exista nici un sens profund în lucruri, că nimeni şi nimic nu poseda o demnitate sau un merit pur, că „lumea" nu era decît o încîlceală, un morman de gunoi, un vis, dar atunci nu era oare o supremă înşelătorie să faci din această lipsă de sens tocmai esenţa vieţii omeneşti? Monty era poate un artist îndoielnic, dar poseda capacitatea oricărui artist de a trişa. Cu siguranţă, era de preferat să trăieşti în stilul oamenilor inteligenţi obişnuiţi, cu umor, suferinţă şi sex, găsind că toate intră în competenţa spiritului. Era de preferat să apelezi la sanctitatea suferinţei şi să consimţi să dai un nume (de pildă, „iubire") temeiului existenţei tale, decît să urmăreşti obliterarea radicală a unei esenţe firesti.

Monty continua totuşi să existe, iar în teribila limpezime a minţii provocată de moartea lui Sophie îşi găsea atitudinea bizar de neschimbată, ca şi cum, în pofida tuturor evenimentelor, ar fi înfipt vîrful neştiutoarei sale lănci într-o regiune necunoscută. Cum partea sufletului său pe care o interesa această regiune era infinitezimală, nu încerca nici o uşurare, nici o revelaţie. Însă nefericirea nu-l făcea să pună capăt rutinei, nici măcar culpabilitatea nu-l putea determina la aşa ceva. Cel puţin atîta ajutor îi dăduse „angrenajul", cu felul lui automat de a trata lucrurile.

— Monty, Monty, ai păţit ceva?

Monty redeveni conştient de micul salon maur cu o lampă aprinsă şi ferestrele deschise spre întunericul de afară, unde răpăia ploaia. Avea acum senzaţia că se simţise tot timpul ca bătut. Ploaia intrase în cameră şi pătase covorul. Blaise se afla lîngă el, privindu-l de sus. Monty se răsuci

într-o rînă, pe urmă se ridică încet. Se uită la ceas. Era aproape miezul nopţii. Vizita neanunţată a lui Blaise era neobişnuită. Probabil că venise prin grădină.

— Eşti ud pînă la piele, observă Monty.

Blaise avea o înfăţişare rătăcită, părul negru i se lipise în şuviţe lungi de frunte.

— Erai într-un soi de transă?

— Nu, nu, mai degrabă adormisem.

Monty nu discuta asemenea probleme cu prietenul său decît în glumă.

— Să aprind radiatorul electric. Să-ţi aduc un prosop.

Aduse un prosop şi închise fereastra, trăgînd cu grijă perdelele peste geamuri. Răpăitul ploii părea acum mai îndepărtat. Blaise îşi îngropă faţa în prosop, pe urmă începu să-şi usuce părul.

— Ce s-a întîmplat?

— Mi-e teamă, zise Blaise, că jocul s-a terminat.

Monty îl privi o vreme tăcut.

— Serveşte-te cu nişte whisky.

— Mulţumesc.

— Ce s-a întîmplat?

— Luca a găsit casa. A fost aici. A intrat în grădină.

— L-am văzut, zise Monty. Ciudat, nu mi-a trecut prin cap că ar putea fi el.

— L-ai văzut?

— Da, acum două nopţi, stătea în grădină şi privea spre casă.

— O, Doamne! Ăsta-i sfîrşitul. Adică aşa cred, nu? Sînt incapabil să gîndesc.

— Ia loc, ia loc. Cum a reuşit Luca să ajungă pînă aici, de unde ştia?

— S-a ascuns în maşina mea.

— Emily ce spune?

— Ea nu ştie.

— Tu de unde știi atunci?

— De la menajeră. Luca i-a povestit ei. E imposibil să fi fost o născocire. I-a spus că a văzut mulți cîini. Oricum, l-ai văzut și tu. Asta-i sfîrșitul.

— Dar pînă acum a fost remarcabil de discret. N-a bătut la ușă, să ceară să vorbească cu tăticul lui. Presupun însă că s-ar putea s-o facă oricînd.

— Exact. Dar nu-i numai asta. E faptul că... a fost violată separarea...

— Ai băut ceva?

— Da... E vorba de cele două lumi... Brusc îți dai seama... că de fapt alcătuiesc o singură lume.

— Presupun că și înainte ai avut unele semne în acest sens. Acum ce intenționezi să faci?

— Va trebui să-i mărturisesc lui Harriet. Dar nu pot, nu pot, *nu pot!* Și David. E sfîrșitul vieții mele cu ei amîndoi.

— Îi subapreciezi.

— Dar e clar, nu?... Trebuie să le spun imediat, pînă nu vine Luca să-și caute tăticul. E clar. Dar spune-mi, tu ai proceda la fel?

— E foarte interesant, zise Monty. Da, presupun că da, dar să ne mai gîndim. Dacă l-am putea convinge pe Luca să păstreze secretul...

— Nu-i o ființă rațională. E o forță... Nu-l poți trata ca pe un ins cu reacții previzibile.

— Aș fi crezut că forțele naturii sînt mai previzibile decît ființele omenești. Dar nu exagera, nu-i decît un copilaș.

— E un demon. A venit aici ca să mă distrugă. O, nu-i vina lui, desigur...

— Domol, domol, fiecare lucru la timpul său. Să presupunem că treaba cu Luca e fatală. Acum să analizăm starea ta de spirit. Găsești în tine o dorință cît de mică de a mărturisi?

— Nu!

— N-ar fi într-un fel o ușurare să dărîmi tot eșafodajul ăsta de minciuni?

— Nu, n-ar fi. Discutăm în abstract. Trebuie să hotărăsc dacă să-i mărturisesc mîine lui Harriet...

— Nu te gîndi la această decizie, zise Monty, gîndeşte-te mai departe. În definitiv, am mai discutat despre asta, nu-i o idee nouă.

— Este o idee nouă, şi la fel de *reală* pe cît de nouă este. Nu mi-aş fi imaginat niciodată că va fi aşa. Chipul lui David, lacrimile lui Harriet... O, Doamne!

— Nu transforma totul în tragedie. Încearcă să judeci, Recunosc, sînt fascinat de dilema în care te afli. Dar oare acum nu eşti pur şi simplu silit să faci ceea ce ar trebui oricum să faci, n-ar trebui să fii recunoscător? Întotdeauna ziceai că lucrurile vor trebui să iasă cîndva, cumva, la lumină. De ce nu acum, cînd există un motiv?

— Joci rolul lui Mefisto, ca de obicei. Am mai purtat discuţia asta. Nu cred că tocmai asta se cuvine să fac, să distrug fericirea lui Harriet.

— Deja ai distrus-o.

— Să compromit examenele lui David. Desigur, cîndva trebuie să se afle, dar de ce chiar acum? Încă nu există suficiente motive...

— Ba da, există, din cauza lui Luca. Ai noroc că ţi se forţează mîna.

— Dar nu mi se forţează, o spuneai chiar tu. S-ar putea ca Luca... S-ar putea să nu se întîmple nimic... O să-i cer să... Doamne, cît mă dispreţuiesc!

— Vorbeşti ca şi cum ţi-ai pierde abia acum virtutea, dar ai pierdut-o de mult. Oricum, nu virtutea ta contează. Ceea ce contează este fericirea generală. De fapt, nu te gîndeşti cu adevărat la Harriet...

— De cînd am aflat despre vizita lui Luca, nu mă gîndesc decît la Harriet şi la David.

— Ba nu, ba nu, ţi-e frică pentru tine însuţi. Acum încearcă să-ţi imaginezi...

— Nu pot, nu pot!

— ...că i-ai făcut mărturisiri complete lui Harriet. Ei bine, cum va reacționa ea, cum poate reacționa? Va trebui să se resemneze. Știi foarte bine că nu va divorța.

— Dar simplul fapt că știe...

— Exact! Așadar nu te-ai gîndit. De ani de zile îmi tot explici ce infernal este să trăiești o viață dublă. Noua situație poate fi și ea infernală, dar cel puțin va fi diferită, și nu-i exclus să fie mai bună. Te obsedează atît de tare pierderea virtuții – de fapt nici asta, care e o chestiune serioasă, dar deja tranșată –, pierderea reputației tale, încît nu te mai gîndești că ai putea fi salvat de ceilalți.

— Salvat?

— Da, Harriet te poate salva.

— Mă poate ierta, vrei să zici? Imposibil. Simplul fapt că știe ne-ar despărți definitiv. Oricum, nu vreau iertare, o astfel de dorință ar fi obscenă. Și apoi, chiar dacă Harriet m-ar ierta. David n-ar putea s-o facă niciodată, niciodată... Nu există... nu există... mecanismul prin care eu să fiu iertat de David vreodată. Nu există.

— Să ne gîndim la Harriet. E o femeie minunată, inteligentă, puternică și generoasă, un înger, cum spuneai chiar tu adesea, și te iubește. De ce să nu te încredințezi iubirii lui Harriet, așa cum se încredințează unii oameni lui Dumnezeu? Nu te mai gîndi la păcatele tale, la reputația ta, gîndește-te numai la iubirea lui Harriet.

— Dar e vorba de un păcat strigător la cer împotriva iubirii ei! Nu-i pot pretinde ajutor tocmai în chestiunea cu care am jignit-o și am rănit-o atît de grav!

— Nu văd de ce nu. Iarăși te gîndești numai la tine, nu te poți înfrîna. Oricum, dacă-i mărturisești,

n-o să-ți scadă acțiunile din punct de vedere moral, s-ar putea chiar să-ți crească.

— Ceea ce vreau este să nu se fi întîmplat nimic din toate astea.

— Ce vrei tu este ceea ce-și doresc toți păcătoșii: o izbăvire care să șteargă fără urmă greșeala. Întîmplarea face că ești mai norocos decît alți păcătoși, fiindcă în cazul tău s-ar putea ca o astfel de izbăvire să fie posibilă.

— N-am idee încotro bați... Nu mi-ai spus așa ceva pînă acum. M-ai încurajat să continui.

— Nu eu te-am încurajat. Erai hotărît să continui. Eu te-am ascultat, atîta tot.

— Ba m-ai încurajat. Te amuza. Oricum, la dracu', mai bine muream.

— Nu poți trece prin oglindă fără să te tai.

— Iartă-mă. Sînt beat. Am dat pe gît o groază de pahare de whisky la mine acasă. Am sărutat-o pe Harriet și am trimis-o la culcare, iar ea m-a rugat să nu lucrez pînă tîrziu – o, Doamne, poate mi-a spus-o pentru ultima oară – și le-am citit cu voce tare din cartea lor... toate astea îmi sînt atît de scumpe și le-am pierdut pentru vecie.

— Mai trebuie să te gîndești și la Emily.

— Pe Emily aș vrea s-o omor.

— Să ne închipuim că ai mărturisit. Ce va face Emily?

— Va sărbători evenimentul. Nu știu ce va face.

— Va trebui, desigur, să te resemnezi cu pierderea inițiativei.

— Te delectezi cu fiecare moment al discuției noastre, nu-i așa? Aș vrea să nu-ți fi spus niciodată nimic. Iartă-mă. Știu că mă port ca un țînc, așteptînd să mi se spună ce să fac. Presupun că vreau să mă conving că e inevitabil.

— Ai nevoie de o izbăvire care să-ți răscumpere păcatul. Cele două victime ale tale ți-o pot oferi. Nimeni altcineva nu poate.

— Te referi la Harriet și la David?

— La Harriet și la Emily.

— Nu înțelegi. N-am conceput niciodată... că există amîndouă concomitent... Una sau alta, dar nu amîndouă.

— Știu, știu. Ăsta-i calvarul tău. Simplul fapt că Harriet trebuie să afle.

— Am sentimentul că, dacă Harriet ar afla de existența lui Emily, lumea s-ar sfîrși într-o uriașă explozie.

— Nenorocirea ta constă în faptul că nu se va sfîrși. Veți continua cu toții să existați, să dormiți, să mergeți la closet.

— E ceva de neconceput. Serios. Ca și fizica modernă. N-o pot cuprinde cu mintea.

— Uită de tine. Dăruiește-te lor, dăruiește-te cu adevărat. În mod surprinzător și fără s-o meriți, s-ar putea să constați că ele sînt gata să vegheze asupra ta.

— Problema nu e doar să spună Harriet „te iert", chiar dacă ar face-o. Problema e de natură cosmică.

— Numai pentru conștiința ta.

— Trăiesc cu conștiința mea.

— Dar de ce să te resemnezi? Chiar și acum îți imaginezi că-ți vei organiza viața așa cum își organizează un împărat imperiul, că de fapt totul depinde numai de tine. N-o lua atît de în tragic. Viața e absurdă și mai degrabă comică. Acolo unde se isprăvește comedia, începe nenorocirea, nu tragedia. Oricum, nu exiști într-o măsură chiar atît de mare. Inspirațiile și expirațiile îți sînt numărate. Se înțelege că nu poți rezolva totul acum, printr-un act de voință rațională. Se mai înțelege că există pedepse profunde, automat declanșate, pentru orice faptă rea. Din cauza isprăvilor tale, cîndva se vor întîmpla lucruri ce nu pot fi

prevăzute cu nici un chip. Dar să nu te consideri un erou tragic. Meditează la acțiunile indicate, la mișcările corecte Ar fi bine să i te spovedești lui Harriet. Era bine s-o faci mai demult. Acum ai șansa de a te gîndi serios la posibilitatea asta. Lasă adevărul să te ajute, lasă-l să iasă la lumină. N-ar fi o ușurare, o faptă bună și simplă, să spui adevărul?

— Nu-mi dau seama cît valorează adevărul în toată treaba asta, zise Blaise. Poate e un simptom al decrepitudinii mele morale. Oricum, întotdeauna mi-am spus că trebuie să-mi diger singur scandalul.

— Dar ai știut tot timpul că într-o bună zi se va afla. Că vei trece la fapte cînd durerea și teama vor deveni insuportabile. Poate că momentul acela a sosit. Fă ceva pînă nu te obișnuiești cu noua intensitate a durerii și a fricii.

— Ai dreptate. Am să-i spun totul lui Harriet mîine-dimineață. Doamne, ajută-mă!

— Mai bine-i mărturisești în scris, sugeră Monty.

— De ce în scris?

— Pentru că într-o scrisoare îți poți pune la contribuție inteligența. Vorbești de parcă n-ar fi de revelat decît un singur fapt covîrșitor. Dar există mai multe unghiuri din care-i poți prezenta situația, multe lumini în care poate fi văzută. Se înțelege că le vei minți puțin pe ambele femei, asta nu se poate evita...

— Poate vrei să redactezi tu scrisoarea în locul meu?

— Dacă ții, pot s-o fac. Serios. Adică, de exemplu, îi poți spune că n-o mai iubești pe Emily, că e o povară pentru tine, că ai rămas legat de ea numai printr-un sentiment al datoriei... dacă e adevărat și chiar dacă nu e...

— Mefisto, Mefisto...

— Ei bine, inteligența te ajută și în iad. Pe personajele lui Milton le-a ajutat. De îndată ce

poți începe să analizezi situația, în loc să te lași strivit de ea, vei suferi mai puțin.

— Ce altceva să mai spun în scrisoare?

— Vorbește despre copii, despre drepturile lor, despre cît de importantă este fericirea lor. Doi copii, două probleme separate, de neocolit.

— Aș zice că asta are sens.

— Bun! Începi să gîndești.

— Ba nu. N-aș putea scrie scrisoarea. Va trebui să mi-o redactezi tu.

— Bine, am să fac o ciornă. Am să-i înfățișez lui Harriet situația nu ca pe o unică enormitate uriașă, ci ca pe un set de probleme rezolvabile. Am să-i spun că te bizui pe dragostea ei. Hai, sus fruntea! S-ar putea să fii cel mai mare depravat din Anglia, dar chiar și destrăbălații au momente cînd se binedispun.

— Mă simt, într-adevăr, ceva mai bine.

— Pînă la urmă nu-i exclus să te pomenești și mai strîns legat de Harriet.

— Dacă aș fi convins de asta, aș putea îndura orice. Dar, știi... cred că-i mai bine să vorbesc mai întîi cu Emily. Poate că nu e deloc necesar... ai spus-o chiar tu... O să vorbesc mîine cu Emily și o să iau hotărîrea după aceea.

— Dă-mi voie să merg cu tine la Emily.

— De ce? Ca să-ți satisfaci în sfîrșit curiozitatea?

— Și de asta. Dar simt că ai nevoie de un mentor, de un secund. Știi ce se va întîmpla dacă te duci mai întîi la Emily și iei o hotărîre după aceea. Ai să reintri pur și simplu în tiparul de gîndire duplicitar.

— Dacă-i spun lui Emily că-i voi dezvălui adevărul lui Harriet, presupun că va trebui să-i dezvălui adevărul lui Harriet. Oricum...

— Știi, de fapt nu ți-am dat niciodată sfaturi, nu-ți dau nici acum...

— Ba da, îmi dai. Vrei să scrii scrisoarea pentru mine?

— Da, da...

— Oare de ce mă simt mai bine?

— Fiindcă ți-ai stabilit niște mici sarcini care oricum nu te obligă la nimic. Fiindcă ai hotărît, într-un cotlon al minții, că nu e necesar să-i dezvălui adevărul lui Harriet.

— Dar e necesar?

— Eu cred că e necesar.

— Poate că e mai bine să mă însoțești la Emily.

— Apropo, te rog să nu-i spui lui Harriet că mi-ai făcut confesiuni despre Emily. Las-o să aibă impresia că am aflat ulterior.

— De ce? Acum mi se pare că ți-e teamă pentru propria ta reputație.

— Ar durea-o să afle că am știut tot timpul și am fost nesincer față de ea.

— O, Isuse. Dar Magnus Bowles?

— Lasă-l în pace. Deocamdată, cel puțin.

— Adică să nu-i explic lui Harriet că nu există?

— Va avea destule coșmaruri și fără farsa aceea aiurită.

— Niciodată nu-mi pot da seama dacă ești un cinic nerușinat sau nu. De fapt, în toată afacerea, Magnus e unica picătură de stil. Restul e josnic, vulgar și josnic. Întotdeauna m-ai considerat o persoană oarecum vulgară, nu-i așa, Monty?

— Eu n-aș folosi terminologia asta.

— Ei bine, indiferent de afurisita de terminologie, sînt vulgar. Pînă și păcatele mele sînt înfiorător de lipsite de gust.

— În cazul păcatelor, ceea ce stupefiază în ultimă instanță nu este stilul, ci natura lor. Mă îndoiesc că Harriet...

— Mă întreb dacă te vezi consolînd-o pe Harriet.

— Știi bine cum mă văd eu în momentul de față. Ai noroc că sînt conștient de existența *ta* și că sînt în stare să stau de vorbă cu tine.

— Iartă-mă, iartă-mă. Ai fost foarte bun cu mine, Monty, pe toată durata acestei sinistre afaceri. Ai fost terapeutul, călăuza mea. Îți sînt recunoscător, să știi. Deci, am luat sau nu vreo hotărîre?

— Am luat. Du-te și te culcă. Eu redactez scrisoarea. Vin cu tine la Emily.

— Latră afurisiții de cîini. Poate-l găsesc pe Luca în patul meu. Copilul ăla a fost întotdeauna un fel de glumă. Mă întreb dacă voi face față la toate. Ce influență vor avea asupra sănătății mele mentale? Cît de misterios este psihicul, de fapt nici nu poate fi cunoscut științific. Morala derutează știința, învălmășește totul. Doamne, sînt criță. Mă întreb dacă voi ajunge vreodată doctor.

— De ce nu? Ține cu dinții de tot ce știi că merită. De dorința de a fi doctor, de iubirea lui Harriet. În special de iubirea lui Harriet.

— Știi ce-a spus Harriet despre Milo Fane? A spus că s-a-nmuiat de tot, că devine sentimental și principial.

— A zis ea asta? Ei bine, Milo s-a dus, nu mai există nici un Milo. Hai, du-te acasă. Nu-i sufla o vorbă lui Harriet despre mine și Magnus. Și te mai rog să nu mă urăști mai tîrziu pentru toate cele întîmplate. Du-te, du-te, noapte bună. Nu, stai. Am să-ți împrumut o umbrelă.

Pinn, de existența căreia Blaise își dădea abia acum seama că uitase să-l informeze pe Monty, le deschise ușa. Monty, evident, o luase pe Pinn drept Emily și o găsea destul de atrăgătoare. Pinn se îmbujoră și zîmbi.

— Constance Pinn, prietena lui Emily, o prezentă grăbit Blaise.

De cînd îi furnizase Pinn informațiile despre Luca, Blaise trăise într-o lume fantastică. Abia se mai putea recunoaște, într-atît i se schimbase calitativ conștiința de sine. Gîndul cel mai suportabil era că avea să moară curînd. Nu era vorba chiar de o intenție de a se sinucide, deși se gîndea uneori să-și pună capăt vieții, ci mai degrabă de sentimentul că orice ar face, pentru orice linie de conduită ar opta, nu era posibil să mai rămînă mult timp în viață. Se simțea sfîșiat de o suferință psihică permanentă, percepută ca o durere organică. Atunci cînd era singur, gemea cu voce tare. Nu se hazarda, decît într-un mod foarte confuz, la speculații despre cum ar putea reacționa Harriet cînd va afla, dar în clipa în care își lăsa gîndurile să se îndrepte în direcția respectivă, își dădea seama cît de puțin își cunoștea soția. N-o văzuse niciodată pe Harriet într-o situație cu adevărat jenantă. Căsnicia lor fusese atît de însorită! Caracterul ei, căruia i se datora acest lucru, avea însă și o latură engimatică. Oare cum va reacționa? Încerca să ocolească întrebarea, ori de cîte ori i se ivea în minte. Ceea ce era absolut îngrozitor, de neimaginat, nu era modul în care va reacționa Harriet cînd va afla, ci însuși faptul că va afla. Să știe că Harriet *știa* însemna o modificare a universului cunoscut. Cum va arăta chipul lui Harriet, cu acea cunoaștere în minte?

Pinn era îmbrăcată elegant, cu un taior verde și o bluză albă de mătase. Emily, ivită acum în pragul salonului, renunțase la pantalonii și puloverul ei de fiecare zi și îmbrăcase o rochie imprimată cu zigzaguri albastre și negre, cu un decolteu adînc, pătrat, pe care Blaise o ura în mod special.

Își prinsese unica broșă italiană cu camee (împrumutată și restituită de Pinn) în dreptul gîtului, puțin cam prea departe spre umăr, unde acul i se desfăcuse și atîrna precar. Sobrietatea mai pronunțată a lui Pinn o făcuse să pară de departe cea mai atrăgătoare dintre cele două femei, cîntărite acum de Blaise cu ochii lui Monty. Se dichisiseră amîndouă, firește, nu pentru Blaise, ci pentru emoționanta întîlnire cu un scriitor celebru. Blaise le anunțase telefonic despre vizita sa împreună cu Montague Small, dar nu precizase scopul. Era acum ora unsprezece a dimineții următoare. Ce mică e Emily, se gîndi Blaise, cît de măruntă și neînsemnată, aproape pitică. Părul ei negru ca pana corbului era deja brăzdat de șuvițe cărunte.

— Ea e Emily McHugh, spuse Blaise.

Nu sunase ca o prezentare.

Emily zîmbi, dezvăluind o pată roz de ruj pe un dinte. Cameea italiană căzu pe dușumea și se aplecă repede s-o ridice, după care o puse pe masă.

— Vă rog să luați loc. Pinn, adu te rog sendvișurile. Pe măsuța de bambus fusese întinsă cea mai bună față de masă, tivită cu dantelă. Zîmbind, Monty se așeză pe un scaun cu spătarul drept. Îl ridică pe Little Bilham de pe podea și începu să-l frece cu putere pe ceafă, ca și cum ar fi mîngîiat un cîine. Little Bilham se întoarse să-l privească pe Monty cu ochii lui răutăcioși. Blaise se așeză pe un alt scaun cu spătar drept, iar Emily pe brațul fotoliului. Pinn aduse sendvișurile și o cană cu cafea și rămase în picioare, ca o slujnică, zîmbind și ea.

— Sau preferați ceva de băut? îl întrebă Emily pe Monty. Vreau să spun că am făcut cafea, dar preferați cumva un *sherry*?

— Cafeaua ajunge.

— Nu vă supără pisicuța? Vă plac pisicile?

— Îmi plac foarte mult.

— V-am citit toate cărțile, spuse Pinn.

— Am urmărit și serialul de la televizor, adăugă Emily, turnînd cafeaua. Foarte palpitant. Scenariul l-ați scris dumneavoastră?

— Parțial.

— Cred că lui Richard Nailsworth îi vine ca turnat rolul lui Milo Fane, nu? Dumnevoastră l-ați ales?

— Nu, nu eu l-am ales, de fapt.

Monty nu părea capabil să-și șteargă zîmbetul de pe buze. Purta o cămașă albă și una din cele mai înguste și mai mătăsoase cravate indigo, la un costum negru impecabil, din stofă ultrafină. Avea înfățișarea unui cleric bogat, discret vanitos, din secolul al XVIII-lea.

— Dickie Nailsworth e homo? întrebă Pinn, care se proptise în picioare vizavi de Monty, sprijinindu-se de fotoliul lui Emily.

— Nu știu.

— Nu poate fi, interveni Emily. E atît de viril. Se vede după cum se mișcă. Lucrați la o nouă carte cu Milo?

— Deocamdată nu.

— Cum *începeți* un roman? se interesă Pinn.

— Am venit să-ți spun ceva, îi zise Blaise lui Emily.

— Să plec? întrebă Pinn.

Tonul folosit de Blaise modificase radical atmosfera.

— Nu, zise el. Am nevoie de un martor. De doi martori.

Monty încetă să mai zîmbească și să mai mîngîie motanul.

Emily înțepenise. Inconștient, întinse mîna, luă broșa italiană și și-o lipi de obraz. Ochii ei de un albastru intens străluceau ca safirele. Își privi

iubitul cu o expresie severă și încruntată, devenind brusc frumoasă.

— Monty, zise Blaise. Nu știa de ce i se adresa acum dintr-odată lui Monty. Vreau să spun că... Se întoarse spre Emily. Am hotărît să-i mărturisesc totul soției mele.

Voise să spună „lui Harriet", dar în ultima clipă optase pentru „soției mele".

Emily era magnifică. Expresia feței nu i se schimbă deloc. Reuși să-l fixeze pe Blaise cu un soi de interes aproape intelectual, ca și cum ar fi fost o problemă de șah. După o pauză lungă, întrebă:

— De ce?

Deși previzibilă, întrebarea îl surprinse pe Blasie.

— Pentru că așa-i corect, răspunse, adică... e timpul... nu mai pot continua astfel...

Nu se gîndise dacă să aducă vorba și despre Luca. Hotărî pe loc să n-o facă. Problemele erau cît se poate de serioase, iar Luca nu era decît un aspect minor.

— Asta înseamnă că te muți la mine? întrebă Emily.

Se înfruntară din priviri.

— Nu știu.

Emily așeză broșa pe masă și începu, nesigură, să-și toarne cafea în ceașcă, fără să-l privească.

— Atunci ce rost are?

— Vreau să-i spun adevărul.

— Păi, ce te împiedică?

— Vreau să fac...

— Cred că minți, zise Emily. Nu-i vorba aici despre adevăr. Te-ai gîndit la ceva, ai copt ceva. Pe mine nu mă interesează dacă știe sau nu. Vreau să fim împreună așa cum se cuvine. Asta am vrut întotdeauna.

Pinn zise:

— După ce-i spune, dacă-i spune, va fi obligat să vină la tine.

Cu un zîmbet abia schițat, subtil, atotștiutor, Pinn se uita nu la Blaise sau la Emily, ci la Monty. Nici Monty nu-și putea lua ochii de la Pinn.

— Nu văd de ce, zise Emily. S-ar putea să aibă tocmai efectul contrar, nu-i așa? Această mărturisire poate fi o metodă de a scăpa de mine. Dacă ea îi poruncește să nu mai dea niciodată pe aici? Ar fi normal să se întîmple așa ceva. Ea este soția lui, după cum a subliniat Blaise adineaori. Pe urmă, ar trebui să aleagă între ea și mine și s-ar putea s-o prefere pe ea. Așa cum stau lucrurile acum, cel puțin nu e obligat să opteze.

— Dacă-i spune, tu cîștigi, afirmă Pinn, continuînd să-l privească pe Monty cu un zîmbet gînditor, ca și cum lui i s-ar fi adresat.

— De ce?

— Fiindcă îți dezleagă mîinile. Dacă lupți cu ea deschis, nu se poate să n-o învingi. Odată ce ai mînă liberă, poți să-i distrugi mariajul.

— Aș vrea să fiu și eu la fel de optimistă, zise Emily. Și cu ce, mă rog, să mă lupt, cu sticle? Domnule Small, nu doriți un sendviș? Nu pot să înțeleg de ce v-a adus Blaise aici ca să asistați la discuția noastră abjectă.

— Luați un sendviș cu castravete, spuse Pinn. Alunecă pe gît ca stridiile.

— Cuvintele mele nu ți-au prea stîrnit interesul, observă Blaise. Poate că pînă la urmă n-o să-i mărturisesc.

— Faci cum vrei. Pinn, draga mea, fii drăguță și adu o cîrpă udă. Am vărsat chiar acum puțină cafea.

Pinn aduse o cîrpă și împreună o vîrîră sub fața de masă, unde se afla pata de cafea. Pe urmă,

Emily încercă să-şi prindă broşa italiană pe rochie, de data asta chiar la mijloc.

— De ce n-aţi scris nici o piesă cu Milo Fane? îl întrebă Pinn pe Monty.

— Am făcut o încercare, dar n-a mers.

— Eu am scris o piesă, afirmă Pinn. Despre o şcoală de fete. Puţin cam deşucheată. Presupun că e nevoie de un agent?

— Pentru o piesă, da.

— Îmi puteţi recomanda unul?

— Emily, zise Blaise.

— Da?

— De ani de zile mă baţi la cap să-i spun lui Harriet.

— Nu-i adevărat. Ceea ce-ţi cer de ani de zile este să te muţi la mine. Starea ei sufletească nu mă interesează. Te întreb dacă acum ai să vii să trăieşti cu mine, iar tu-mi spui că nu ştii, ceea ce presupun că înseamnă un refuz.

— Nu le pot face pe toate odată. Dacă ai şti cît îmi este de greu...

— Atunci nu face nimic. Ai nevoie de compătimirea noastră sau ce? Pinn, vrei să mai aduci nişte lapte fierbinte?

— De fapt, i se adresă Monty lui Emily, aşezîndu-l pe Little Bilham pe duşumea, are dreptate să vă atragă atenţia că nu poate face totul dintr-odată. N-are cum să prevadă ce se va întîmpla mai tîrziu. Consider însă, ca şi prietena dumneavoastră, că această schimbare prevesteşte lucruri bune pentru dumneavoastră. Cel puţin se va schimba ceva.

— O, mulţumesc frumos! spuse Emily.

— Domnul Small are dreptate, zise Pinn, revenind cu laptele.

— Am vrut să-i mărturiseşti, zise Emily, din credinţa că asta însemna corectitudine şi adevăr,

precum și o rezolvare favorabilă mie. Isuse, am început prin a vrea totul și m-am mulțumit – nu, nu, nu m-am *mulțumit* nici o secundă, dar m-am resemnat să primesc foarte puțin, jalnicele firimituri pe care ai avut obrazul să mi le oferi în schimbul întregii mele vieți. Dar continui să vreau totul și să sper să obțin totul. Presupun că-s foarte, foarte tîmpită. Sînt o idioată, o piatră de moară legată de gîtul tău și așa mai departe. Adevărul este însă că te iubesc în continuare (da, da, sînt o dobitoacă) și vreau să fii soțul meu, soțul meu adevărat, să locuiești cu mine într-o casă adevărată, să ne îngrijești pe mine și pe fiul tău și, Doamne, știu că avem nevoie de îngrijire, uită-te la noi! Vorbind despre lipsuri, n-am sărit noi în ele, am fost împinși. Cruzimea situației nici nu poate fi descrisă. Ca foametea, ciuma sau războiul. Ești fără suflet, ești ca Hitler, meriți să fii asasinat pentru ceea ce ne-ai făcut mie și lui Luca. Apari astăzi aici cu blestematul tău de „martor" ca să-mi declari măreț că ai hotărît să-i spui nevesti-tii de existența mea. Și ce aștepți de la mine, aplauze? N-am chef să flecăresc despre ea cu tine. Nu poți sta de vorbă cu oameni care mor de foame, care pier. Nu-mi mai pasă absolut deloc dacă-i spui sau nu. Vreau dreptate. Va afla oricum, dacă mă hotărăsc să-i spun chiar eu. Dacă vreau, pot să-i dezvălui totul chiar acum, chiar în clipa asta, prin telefon. Nu depinde numai de tine. O, Doamne, de ce-a trebuit să mă iei așa, ca din oală, cu afurisitul tău de martor? Ieși afară, ieși afară, ieși afară!

Emily, a cărei față fusese mai întîi albă, apoi purpurie, izbucni brusc în suspine zgomotoase. Lacrimile îi acoperiseră, ca un văl, obrajii. Ofta mînioasă, scoțînd un „ooo", „ooo", „ooo" tînguit, ca o sălbăticiune devenită agresivă din cauza groazei. Își acoperi gura cu o mînă și-și mușcă palma.

— Of, *încetează*! spuse Blaise.

— Nu te enerva, Em, zise Pinn.

Emily se ridică şi, muşcîndu-şi în continuare mîna, ieşi din încăpere, închizînd fără zgomot uşa în urma ei.

Monty puse pe faţa de masă sendvişul cu castravete moale şi umed, pe care-l ţinuse tot timpul în mînă. Anunţă: „Trebuie să plec" şi se ridică în picioare.

Se sculă şi Blaise.

— Fac cîţiva paşi cu tine pe stradă, îi spuse lui Monty.

Părăsiră apartamentul şi păşiră în tăcere pe aleea pavată pînă în stradă. Apoi începură să meargă încet de-a lungul străzii. Era o dimineaţă cenuşie şi caldă, ameninţa să plouă din nou.

— Regret, spuse Monty. Venirea mea n-a fost o idee bună. Regret.

— Credeam că-i va face mare plăcere.

Se opriră la colţ.

Se apropie Pinn, ţăcănind sonor cu tocurile pe pavaj.

— Nu vă întoarceţi să vorbiţi cu ea? îl întrebă pe Blaise.

— Sigur că mă întorc!

— Acum a apucat-o isteria.

— Regret că nu te pot duce înapoi cu maşina, îi spuse Blaise lui Monty. Dacă mergi pînă la Putney Hill, găseşti un taxi. Pe curînd. Mulţumesc că ai venit.

Se răsuci pe călcîie şi se îndepărtă de-a lungul străzii, lăsîndu-i pe Monty şi pe Pinn împreună.

— Vreau să vă mai văd, zise Pinn.

În spatele ochelarilor eleganţi ochii ei erau sumbri şi articula cuvintele fără emoţie, aşa cum declamă unii puriştii versuri.

— Regret..., răspunse Monty vag.

Era încă sub impresia scenei neplăcute la care fusese martor. Avea senzaţia că-şi bătuseră joc de el.

— Vreau să vă mai văd, repetă Pinn. Pentru mine e important. Puţine lucruri au importanţă pentru mine, dar ăsta are. Nu vreau să spuneţi nimic acum. Nu-i nevoie să-mi daţi nici un răspuns. Sînteţi Montague Small. Eu sînt o nimeni. Dar şi o pisică are dreptul să ridice ochii la un rege. Am să vin într-o zi să vă vizitez. Numai să nu-mi spuneţi că nu se poate. Asta-i tot ce vă cer. La revedere.

Se răsuci pe călcîie şi se îndepărtă, iar tocurile ei ţăcăneau pe caldarîmul încă ud, scoţînd un plescăit.

Monty îşi slăbi nodul cravatei. Umbrela îi rămăsese încuiată în Volkswagen şi deja picura. Îl cuprinsese o enervantă dezamăgire faţă de sine însuşi. Apoi nefericirea lui familiară, necuprinsă, îl luă din nou sub aripă, ca un prieten vechi.

Scumpa mea Harriet şi draga mea soţie. Fiind mult prea laş ca să-ţi mărturisesc în faţă ceea ce urmează, mă adresez ţie prin intermediul acestei scrisori. Voi încerca să explic totul *clar*, întrucît claritatea şi sinceritatea sînt extrem de importante acum. Ceea ce vreau să-ţi spun te va uimi, bulversa, îngrozi, dar *trebuie* să-ţi spun, nu în ultimul rînd fiindcă dragostea mea pentru tine este absolută şi a te mai minţi a devenit un chin insuportabil. Cu ani în urmă (mai precis, acum nouă ani) mi-am găsit o amantă. Se numeşte Emily McHugh şi a trecut acum de treizeci de ani. Am simţit o atracţie fizică pentru ea şi am cedat ispitei. Ştiu că fapta mea nu are nici un fel de justificare. Dar nu intenţionam să prelungesc această

legătură trecătoare, nedemnă, și ți-aș fi mărturisit cu siguranță totul chiar atunci, dacă Emily n-ar fi rămas însărcinată. Acum există și un copil, un băiat de opt ani, iar datoria mea față de această ființă inocentă este unul dintre motivele pentru care trebuie să-ți dezvălui adevărul, cu toate că s-ar fi cuvenit să ți-l mărturisesc de mult, dar am fost un laș incorigibil și n-am vrut să vă distrug liniștea, ție și lui David, să pierd prețuirea voastră. Aștern toate acestea pe hîrtie într-o manieră simplă, poate rudimentară, dar îți poți imagina cît chin și cîtă rușine se află în spatele cuvintelor. Acum trebuie să fac mărturisiri complete, să supun totul judecății tale înțelepte. N-am fost niciodată „îndrăgostit" de Emily și de mult n-o mai consider atrăgătoare. Aș dori din tot sufletul ca toate acestea să nu se fi întîmplat, nu doar din cauza rușinoaselor și dăunătoarelor consecințe, ci și fiindcă a fost în mod evident, de la bun început, o greșeală absolută. Iubire adevărată n-a fost și nu este, doar un fel de supărătoare dependență, o legătură ce pe mine mă supune la cazne, iar pe ea o exasperează. Dacă n-ar fi existat copilul, ne-am fi despărțit de mult, poate imediat după începutul legăturii noastre. Pe parcursul acestor ani lungi am vizitat-o la anumite intervale și, firește, i-am întreținut pe ea și pe copil. Era o datorie de care nu mă puteam dezice, oricît de mult aș fi jinduit să scap din capcană și să fiu ceea ce păream a fi, ceea ce, într-un sens profund, am și fost, de fapt: soțul tău și numai al tău. Realitatea plină de mulțumire a vieții mele alături de tine îmi bucură și acum sufletul, deși există și o mîhnire corespunzătoare, pricinuită de faptul că vreme de atîția ani am trăit în

minciună. Rușinea mea e profundă și, scriind această mărturisire, mă încredințez iubirii tale, așa cum un credincios se încredințează milei Atotputernicului. Harriet, dacă am avut vreodată nevoie de iubirea ta, am cu atît mai multă nevoie acum. Am nevoie de ea ca să pot respira în continuare, aș muri fără ea și ți-o cerșesc în genunchi. După cum *știi*, te iubesc și te-am iubit întotdeauna numai pe tine. Merit o pedeapsă, dar cer îndurare. Te rog, iubirea mea, scumpa mea fată, iartă-mă și ajută-mă să ies din situația asta penibilă. Cel puțin îngăduie-mi să împart și necazul acesta cu tine, să-l analizăm împreună. Îndrăznesc să-ți cer asta, gîndindu-mă nu numai la păcatul meu și la suferința mea, ci și la chinurile nefericitei femei față de care am greșit de asemenea și ale nevinovatului copilaș al cărui părinte sînt. Emily știe de multă vreme (după cum spuneam, chiar de la început) că n-o iubesc, că existența ei mă enervează, fiindcă e o povară și-mi strică fericirea perfectă alături de tine. E o persoană nefericită, care a cunoscut toate lipsurile, plină de frustrări, care și-a pierdut și farmecul frumuseții fizice avute cîndva. Nu încerc să minimalizez păcatul de care mă fac vinovat atît față de tine, cît și față de ea. Dar, chiar dacă e o nebunie, îți cerșesc iubirea, ca unic instrument al izbăvirii mele. Poți, îndrăznești să mă mai iubești așa nefericit, trist și netrebnic cum sînt? Îmi dau seama că prin mărturisirea aceasta mă arunc, luîndu-te cu mine, în necunoscut. N-am idee ce sentimente se vor deștepta în sufletul tău, poate că nici tu însăți nu vei ști (o, Doamne, nu pot suporta acest gînd), cînd vei citi aceste rînduri, cum să reacționezi. Ca să aflăm, este nevoie de timp. Te rog și te

implor însă, cu cea mai mare umilință, în deplină cunoștință a păcatului înfăptuit, să ai milă de mine și să nu încetezi a mă mai iubi. Dacă tu mă iubești, totul poate fi, dacă nu recuperat, cel puțin reordonat prin compasiune, și e posibil ca valoarea adevărului să arunce puțină lumină peste nefericirea creată fără voia mea. Regret foarte, foarte mult și cred că aș putea muri de rușine și de supărare că am pierdut atîtea, dar dacă mă mai iubești, voi continua să trăiesc. Scriind această confesiune, înțeleg că niciodată nu te-am iubit și nu te-am prețuit mai mult. Nu mă părăsi în suferința mea. E o binecuvîntată ușurare pentru mine să îți spun în sfîrșit adevărul, chiar dacă mă gîndesc cu spaimă la ceea ce ai putea să simți sau să faci. Mărturisirea este pentru mine un act aproape eroic. Multă vreme am fost convins că-mi era cu neputință, că-mi depășea complet puterile, să fac ceea ce fac acum. Fie-ți milă de mine, ajută-mă și nu mă lăsa să aștept prea mult sentința. Sînt vrednic de mînia ta, dar tu dă-mi iubirea ta sau, dacă-mi dai mînia, să fie îndulcită de dragoste. Prisosul de putere ce va salva lumea nu poate izvorî decît din iubirea ta desăvîrșită, soția mea, îngerul meu.

O să-ți las scrisoarea undeva la vedere după micul dejun și o să lipsesc de acasă pînă la amiază. Atunci mă voi întoarce, punîndu-mi nădejdea în iubitoarea ta compasiune. Soțul tău, devotat, care are nevoie disperată de tine, scumpa mea, și speră să nu-l abandonezi,

B.

Blaise redactă scrisoarea noaptea tîrziu. Ciorna inteligentă a lui Monty se dovedise, bineînțeles, inutilizabilă, deși împrumutase din ea o idee sau

două. De fapt, cînd se pusese pe scris, constatase surprins că era foarte inspirat. Un fel de agitație îi stimula elocința. Se simțea mișcat de propria-i soartă.

Petrecuse aproape toată după-amiaza cu Emily. (Lui Harriet avea să-i spună mai tîrziu că fusese la Maurice Guimarron.) Emily plînsese și țipase, iar Blaise o ținuse în brațe, pătruns de o emoție stranie, calmă și lucidă, ca un soi de mîndrie ciudată. Căci luase deja hotărîrea fermă de a face mărturisiri complete și aprecia din plin pericolele în mijlocul cărora avea să-i proiecteze pe toți cei implicați. Lui Emily nu-i spusese mai nimic, iar tăcerea lui sfîrșise prin a o impresiona.

— Ai o înfățișare caraghioasă, scumpul meu, zise ea în cele din urmă. Îmi placi așa.

Băuseră zdravăn amîndoi, terminaseră sendvișurile și Blaise se simțise în chip nebunesc înveselit.

Dar după ce se întorsese acasă, după ce vorbise cu Harriet, cinase și o trimisese la culcare, teroarea revenise. Începuse scrisoarea cu inima strînsă de teamă, cu fruntea brobonită de sudoare. Pe măsură ce înainta însă, îi revenise calmul, chiar și un fel de speranță. Devenise elocvent, avînd impresia că stăpînea în felul său situația, iar acest sentiment al inițiativei îi dădea energie. Redactarea scrisorii nu-i făcuse propriu-zis plăcere, dar pusese mult suflet în ea, ca un om ce luptă pentru viața sa. Era bucuros că încheiase un fel de pace cu Emily. Simțea, în timp ce i se destăinuia lui Harriet, că iubirea pentru soția lui este reîmprospătată și întinerită miraculos tocmai prin actul rostirii adevărului. Era plăcut și îmbătător să simți puterea lui Harriet și să te pui la discreția ei. Ce prost fusese că nu mărturisise mai demult adevărul, acum vedea că i-ar fi fost oricînd posibil, aproape ușor, s-o facă. Mai mult,

cerșind și implorînd fără contenire dragostea lui Harriet, se convinsese de unul singur că ea nu va putea să i-o refuze.

A doua zi dimineață se trezise bolnav de spaimă, cu gîndul cutremurător că *încă* nu se întîmplase nimic irevocabil. Mai avea timp să rupă în bucăți scrisoarea. Totul putea continua lin, întocmai ca pînă acum. Așezase plicul la vedere, pe măsuța din hol, și fugise afară din casă. Își petrecuse dimineața hoinărind fără țintă pe străzile din apropierea locuinței sale, admirînd imobilele și citind cu glas tare numele caselor.

Harriet ținea în mînă scrisoarea boțită. O parcursese. Simțise deja un fior de teamă la vederea plicului. Acum ședea în odăița ei, gîfîind. Îi era greu pînă și să respire. Cu gura uscată, își umplu plămînii cu aer, pe care apoi nu mai reuși să-l elimine. Trecu un secol pînă expiră. Încă un secol și, mai-mai să-și piardă cunoștința, inspiră din nou. Ceea ce citise îi părea de neconceput, mintea ei refuza să creadă. Fără îndoială că era o *greșeală*, Blaise făcuse o *greșeală*. Cele aflate nu se puteau referi la Blaise al ei, trecutul nu putea fi schimbat atît de ușor, la urma urmei știa toată lumea că nu poți schimba trecutul. Omul care scrisese toate astea devenea automat un străin, prin urmare nu putea face afirmații care să-i schimbe ei viața. Însă în același timp credea. Pledoaria elocventă care-l impresionase pe Blaise rămăsese invizibilă pentru Harriet. Nu vedea altceva decît uriașa, intolerabila, imposibila realitate.

Trebuie să fac față situației, își spunea, trebuie să fiu tare, aceasta este catastrofa despre care am știut mereu că se va întîmpla. Trebuie să aflu acum dacă sînt tare sau nu. Ținînd în continuare

scrisoarea în mînă, intră în dormitor şi se întinse pe pat. Mobila ignorantă şi familiară din cameră o îmbrăţişă afectuos, şirul cunoscut de bibelouri se etala pe poliţa căminului, o cravată a lui Blaise zăcea aruncată pe masă lîngă butonii de manşetă din email albastru dăruiţi de ea. Nu putea respira stînd culcată, aşa că se ridică în capul oaselor şi se strădui să plîngă. Îi veniră cîteva lacrimi în ochi, apoi gîfîiala reîncepu. Trebuie să fiu tare, îşi spuse Harriet, aceasta este catastrofa, trebuie să fiu tare.

La început, cel mai mult o făcuse să sufere un fel de gelozie reţinută, aproape obiectivă. Putea o realitate obiectivă să provoace chinuri atît de rafinate? Îşi luase o amantă, iar ea, soţia lui, nu bănuise nimic. O înşelase. Alţi soţi erau necredincioşi, dar al ei nu, şi totuşi, şi el era. Îşi dăruise iubirea unei alte femei, sfărîmase rotunjimea universului şi întunericul cotropise canalele complicate ale unei lumi cîndva aparent desăvîrşită. Blaise îi părea dintr-odată străin şi răuvoitor, iar iubirea ei pentru el se înfiora de teamă. Şi apoi mai era băiatul. Un băiat, fiul lui, nu şi al ei, o altă realitate. Atunci Harriet îşi aminti de băieţaşul văzut în grădină, fără să-şi închipuie că era *aceeaşi* persoană. Se gîndi vag la băiatul din amurg ca la un simbol, o prevestire a ceea ce era sortit să se întîmple. Blaise mai avea *o familie*.

Harriet se îndreptă spre măsuţa de toaletă, se aşeză şi se privi în oglindă. Faţa calmă pe care o cunoscuse în toţi aceşti ani dispăruse; în locul ei o privea acum o străină cu ochii măriţi şi o expresie rătăcită, cu gura contorsionată de durere. Harriet se simţea ameţită şi expusă primejdiei, ca şi cum foarte încet, ca într-o secvenţă de film mut, derulat cu încetinitorul, casa ar fi fost lovită de o bombă, iar ea ar fi rămas aşezată între ruine. Îşi

aminti o *Bună Vestire* de Tintoretto, unde Fecioara stă între pereţii goi ai unui grajd dărăpănat, în care Duhul Sfînt a intrat cu o forţă distrugătoare, intempestivă. Numai că ruinele n-o sanctificau pe Harriet. Casa ei fusese distrusă la propriu.

Stai puţin, îşi spuse, stai puţin. Gîndeşte. Blaise se va întoarce şi va trebui să fiu pregătită să-i spun ceva. Îşi aruncă iarăşi ochii pe scrisoarea mototolită. Emily McHugh. Ce rezonanţă terifiantă deosebită avea acest nume. Se purtase tandru şi iubitor cu această femeie, rîsese cu ea, avuseseră în comun mici ritualuri intime de familie. Amănuntele vulgare ale infidelităţii n-o impresionau pe Harriet atît de mult ca furtul acelei *tendresse* intime, personale. Existenţa copilului făcea să i se pară totul supradimensionat şi misterios, dădea consistenţă unui alt loc, rivalul celui de aici, unde se ascundea Blaise şi de unde o privea cu răceala unui străin. Harriet gemu acum şi lăsă lacrimile să-i curgă în voie, acoperindu-şi cu ambele mîini nasul şi gura căscată, privindu-şi în oglindă faţa boţită.

Stai puţin, îşi spuse, stai puţin, fiică de soldat, soră de soldat, gîndeşte. Ce m-ar putea ajuta acum, ce i-ar fi lui de ajutor? Trebuie să descopăr o modalitate de a mă gîndi la asta. Totul s-a întîmplat acum mulţi, mulţi ani. El n-o mai iubeşte. Este pentru el o persoană nesuferită. Dar are obligaţii faţă de ea şi faţă de puşti. Că s-ar fi cuvenit să-mi spună, se înţelege. Dar cît de mult trebuie să fi suferit, cu firea lui bună şi sinceră, fiind legat de o femeie pe care n-o mai iubeşte, minţind-o pe stăpîna inimii lui! Căci în ciuda sentimentului că universul fusese devastat şi pîngărit, Harriet nu se îndoia nici o clipă de iubirea lui Blaise. Se agăţa strîns de el în inimă şi în gînd, iar astfel avea iluzia că-i vede pe Emily

McHugh şi pe fiul ei îndepărtîndu-se, ca şi cum s-ar fi aflat pe o plută. Curentul îi purta tot mai departe în larg, în timp ce ea stătea cu Blaise pe ţărm.

Harriet sări în picioare şi dădu fuga jos, printre ruinele casei. O lumină lividă, a nefericirii şi a fricii, se reflecta de pe toate obiectele. Era abia zece, iar Blaise spusese că va reveni la amiază. O, unde era oare acum, unde era el, care o îmbărbătase şi o consolase ori de cîte ori trecuse prin momente grele? Acum oare n-o va ajuta? Simţea dorinţa de a o rupe la fugă, de a alerga nebuneşte pe toate străzile în căutarea lui Blaise, strigîndu-l. Se aşeză, strîngînd spasmodic în pumni faţa de masă cu carouri roşii. La urma urmei, încă nu-l pierduse, nu murise, avea nevoie de ea mai mult decît oricînd. Căldura pledoariei lui Blaise începu încetul cu încetul să se insinueze în gîndurile ei, consolînd-o. Avea nevoie de iubirea ei, de *prisosul* ei de iubire. Va găsi oare în adîncul ei prisosul de tărie, de clemenţă, necesar pentru a-i da o mînă de ajutor? Harriet ştia deja că le găsise şi se simţea uşor ameţită de iubirea ce clocotea în ea. Gemu tare, din dorinţa de a-şi vedea soţul reîntorcîndu-se, ca să-l poată consola şi linişti atît pe el, cît şi pe ea. Nu se îndepărtaseră unul de celălalt, nu-i aşa? Era cu neputinţă să se înstrăineze. Doar că trebuiau să îndure împreună o durere nouă, mai cumplită decît altele.

Blaise se întoarse în jurul orei unsprezece. Harriet, care hotărîse între timp că va aştepta pînă la douăsprezece, şedea ţeapănă, ca o puşcăriaşă legată chinuitor în lanţuri care nu îndrăzneşte să se mişte, de teamă să nu-şi provoace o durere şi mai intensă. Apoi auzi brusc zgomot de paşi şi iată-l

pe Blaise oprindu-se în fața ei. Un soare palid apăruse dintre nori, bucătăria era inundată de o lumină firavă și limpede, iar Blaise o privea cu o expresie rugătoare, speriată. Harriet se ridică în picioare și, grijulie, ca și cum ar fi trebuit să cuprindă ceva uriaș, își încolăci brațele în jurul său și-și puse tîmpla pe umărul lui; îi simți mîinile strîngînd-o, apucîndu-i rochia, gata parcă s-o rupă. Obrazul lipit de fruntea ei ardea. Stătură astfel o vreme, fără să vorbească.

În cele din urmă ea se desprinse blînd.

— Stai jos acolo. Nu, mai întîi adu ceva de băut, niște whisky.

— Harriet, fetițo, mă ierți?

— Da, bineînțeles. O, nu fi îngrijorat, nu-i nimic, nu-i nimic.

— Mă mai iubești?

— Desigur, desigur. Nu fi prost. Adu whisky-ul.

Înainte de întoarcerea lui Blaise, Harriet rămăsese cufundată într-un fel de durere confuză, în toiul căreia se ținuse pur și simplu strîns de *el*. Găsea probabil alinare izolîndu-l astfel și păstrîndu-l numai pentru ea. *El* era persoana care conta, atît de mult încît Harriet era înclinată s-o dea uitării pe Emily McHugh. Ca și cum lui Blaise i s-ar fi întîmplat o nenorocire, ar fi fost schilodit sau desfigurat sau amenințat că va păți ceva înfiorător și n-ar fi putut fi salvat decît de devotamentul lui Harriet, de iubirea ei neobosită. Se gîndise la el distrată, cu o dragoste absolută, îndurîndu-și suferința de întemnițată și nedîndu-și bine seama ce i se întîmpla. Pe urmă, de cum apăruse Blaise, brusc, printr-o mare străluminare, redevenise capabilă să gîndească, să judece limpede și logic, să distingă ceea ce era important, aproape să știe ce avea de făcut. Casa însă rămînea deprimantă, atmosfera zilei era lividă și ruinată,

scurgerea normală a timpului fusese profund afectată, ca într-o zi de doliu sau de copleşitor dezastru naţional.

Blaise aduse whisky-ul şi rămase în picioare, privind-o de sus, cu o grimasă de teamă întipărită pe faţă.

— Ce-i cu mutra asta de înmormîntare? Nu fi speriat, eu te iubesc.

— N-o să mă părăseşti?

— Nu te-aş putea lăsa singur în condiţiile astea. Tu de ce crezi că te-am luat de bărbat?

— Nu vei dori să divorţezi?

— Nu. Pur şi simplu mă bucur că mi-ai spus în sfîrşit adevărul. Ar fi trebuit să mi-l mărturiseşti de mult. Nu e misiunea mea să te ajut la greu?

— O, îţi mulţumesc, Doamne, îţi mulţumesc, Doamne, zise Blaise.

Puse pe masă sticla de whisky, gata-gata s-o răstoarne, şi se aşternu pe plîns, ştergîndu-şi mereu cu dosul palmei gura umedă şi tremurîndă.

— Bineînţeles că e teribil, continuă Harriet, este un şoc îngrozitor. O, n-ar fi trebuit să mă înşeli, n-ar fi trebuit, trebuia să ai încredere în mine, o, cît mă doare! Te rog să nu mai plîngi, am nevoie de o minte limpede. Nu, mie nu-mi trebuie whisky, bea tu. Stai jos, stai jos. Cum se numeşte... băieţelul?

— Luke. Numai că noi îi spunem Luca. Sună mai... italieneşte.

Luca. Noi îi spunem Luca. Detaliile, detaliile aveau s-o omoare, şi nu era decît începutul.

— Şi unde locuiesc, Luca şi Emily McHugh?

— Într-un apartament. La sud de Tamisa. Doamne, ce coşmar e doar să te aud pronunţîndu-le numele!

— Păi, persoanele astea există. Le vizitezi de ani de zile. Prin urmare, trebuie să mă obişnuiesc

cu numele lor, n-am încotro. Cine mai știe de ele? Ai spus cuiva – prietenilor noștri sau altcuiva?

— N-am spus decît unei singure persoane, zise Blaise.

— Cui?

El șovăi.

— Ăăă... lui Magnus Bowles. I-am spus ceva lui Magnus, numai fiindcă... fiindcă a trebuit să-mi descarc sufletul cît de cît.

— Și i-ai spus lui Magnus? Cînd asta?

— O, cu ani în urmă... Nu cine știe ce, doar...

— I-ai spus lui Magnus. Asta mă doare puțin. El ce-a zis?

— A zis că să-ți mărturisesc totul.

— Chiar? E un om bun și înțelept. Mă bucur că numai lui Magnus i te-ai confesat. N-aș putea suporta gîndul că mai știu și alții, în afară de mine.

— Fetiță dragă, cum îți închipui...

— Nu știu ce să cred despre toată tărășenia. Sînt încă bulversată. Deci totul s-a petrecut în taină. Va continua să rămînă un secret?

Blaise îi aruncă o privire goală. Nu știa. Nu mersese cu gîndul mai departe de bariera absolută a destăinuirii. Dincolo de ea nu se întindea pentru el decît perspectiva neclară a unor vieți pulverizate. Acum își dădu seama, inundat brusc de fericire, că depășise bariera și era încă în viață. Discuta calm cu Harriet. Ea îl iertase, îl asigurase de iubirea ei. Nu se reducea totul la lacrimi și țipete, mai erau posibile gîndurile, argumentele, explicațiile. „Nu știu", zise vag, privind-o cu niște ochi înveseliți brusc, deși încă umezi de lacrimi. Nenorocirea de care se temuse ani de zile se întîmplase, ușor, aproape nedureros, cît ai clipi din ochi, se terminase, gata, era izbăvit, liber, în sfîrșit liber să ducă o viață de om normal, obișnuit, fericit, bun...

Harriet îi descifră numaidecît expresia de pe chip.

— Înțeleg. Cînd am citit scrisoarea ta, n-am crezut... O, parc-ar fi trecut deja secole! Dar partea extraordinară este că pot să îndur. E ca și cum te-ai rostogoli printr-o cascadă, prin cascada Niagara, și ai constata că mai ești încă viu, că nu ți-ai frînt toate oasele... că cel puțin mai trăiești.

— O, regina mea izbăvitoare, fetița mea scumpă...

— Păi, deocamdată nu putem ști exact, nu?

— Dacă mă poți iubi în clipa asta, vom trece împreună peste orice.

— M-am măritat cu un om bun și cinstit, iar această... încurcătură (cuvîntul i se păru ridicol de îndată ce-l pronunță) nu schimbă absolut nimic.

— Doamne, de ce nu ți-am mărturisit cu ani în urmă!

— Dar va rămîne numai între noi? O, dragul meu, de acum încolo va trebui să trăim cu această povară, vor fi multe schimbări. Dar spune-mi că n-o mai iubești. Știu că-n scrisoare ziceai...

— Nu, nu, nu, nu pot s-o sufăr, o consider...

— Nu-mi place să vorbești așa. Dar e teribil de important... absolut esențial... să stabilim cu certitudine... că n-o mai iubești.

— N-o iubesc, o urăsc, e un șarpe, o otravă care mi-a distrus căsnicia, pentru mine nu contezi decît tu, fetițo, crede-mă, dacă nu mă crezi o să...

— Bine, bine. Nu fi nedrept. Nu vreau s-o sacrifici chiar așa, e destul că... știu că nu se poate pune problema să-i abandonezi pe ea și pe micuțul... Luca.

Așezat în fața ei, răsuflînd zgomotos, strîngînd puternic paharul de whisky în mînă în timp ce făcea declarații pasionate, Blaise îi susținu privirea intensă, straniu de calmă acum. Pe urmă plecă ochii.

— Se înțelege că nu-i poți abandona, reluă Harriet. Dar viața ni se va schimba... aici. (Gemu ușor.) Îți dai seama că ai fost crud cu ea, nu?

— Da, mormăi Blaișe.

— Foarte crud. Ai iubit-o... da, ai iubit-o, iar pe urmă ai încetat s-o mai iubești, ai neglijat-o. Ai neglijat-o, nu-i așa?

— Îngrozitor, recunoscu Blaise, tot cu fruntea plecată. N-am iubit-o cu adevărat, nu cu dragostea autentică pe care o am pentru tine. A fost doar o...

— Trebuie să fii absolut sincer, zise Harriet, și să-mi răspunzi cu o franchețe absolută, precisă, bine gîndită. Prin asta ne putem salva, nu-i așa? O să fii sincer, da?

— Da, da.

— I-ai dat de înțeles că o să-mi spui?

— Am anunțat-o că... probabil o să-ți spun.

Harriet nu avea însă suficient curaj să-și imagineze cum discutase Blaise despre ea cu Emily McHugh. Continuă repede:

— Dar David nu e bine să afle?

— O, Isuse, o, Isuse, mă îmbolnăvește gîndul că ar putea ști și David.

— Am să-i spun eu lui David, zise Harriet. Cît mai repede, chiar astă-seară. Lui Monty îi spui tu?

— Monty? Aăă... trebuie să afle și el?

— Vreau ca Monty să știe. Vreau să mai știe cineva, cineva care mi-e prieten, cineva care e prietenul nostru, al amîndurora. Prin asta povestea va deveni mai reală. Trebuie să văd că e reală, să am senzația că există cu adevărat... deocamdată mi se pare doar un coșmar...

— Bine, am să-i spun eu lui Monty.

— Tăinuirea doare, înțelegi. Lumea ar crede că toate sînt bune și frumoase, ca înainte, cînd în

realitate totul s-a schimbat. Trebuie să mă împac cu...

— Da, da, înțeleg. Am să-i spun. Dar să nu ne pripim.

— Pe ea cînd am s-o cunosc?

— *S-o cunoști?*

— Bineînțeles. Doar nu-ți închipui că viața noastră va continua ca pînă acum, nu? Am căzut de acord că n-o s-o părăsești, dar îți imaginezi...

— Nu știu ce-mi imaginez, o întrerupse Blaise, nu văd ce sens ar avea să vă întîlniți.

— De ce nu?

— Păi... pentru că-i o fată dură și aspră din Londra...

— Ți-e frică să nu mă afurisească?

— Nu, nu, nu-i decît o amărîtă, o ființă fără căpătîi, oricum ți-ar purta pică... Pur și simplu nu puteți sta de vorbă una cu alta, ar fi un dezastru, nu e nevoie, ai regreta... îmi pare rău. Nici nu concep o întîlnire a voastră, n-ar servi la nimic... te rog, încearcă să înțelegi... îmi pare rău, nu mă pot concentra...

— Nu văd ce importanță are aversiunea *ei*, zise Harriet.

— Îmi pare rău, îmi pare rău... dar n-are rost... și dacă ar ieși un scandal...

— N-am de gînd să-i cer socoteală, nu sînt născută ieri. Dar nici nu intenționez s-o ajut, chiar dacă aș putea. Ar fi o impertinență. Dar acum, cînd am aflat de existența ei, trebuie s-o văd... pe ea și pe Luca. Nu înțelegi? E obligatoriu să-i văd. Nu se poate să mă informezi pur și simplu de existența lor și din cînd în cînd să-i vizitezi pe furiș, ca și cum nu s-ar fi întîmplat nimic, decît că eu am aflat și te-am iertat – asta vrei? Speri să mă pretez la una ca asta? Bineînțeles că nu poți să-i abandonezi, nu voi încerca să

forţez sau să schimb ceva din relaţiile voastre sau din obligaţiile tale faţă de ei, deşi Dumnezeu mi-e martor că mi-aş dori... Numai că, ştii, asta e treaba ta şi a mea... nu contează ce ar putea face alţii, contează ce facem *noi* doi, la *noi* acasă, în căsnicia *noastră*... Iar dacă e să acţionăm împreună, cu adevărat împreună, atunci trebuie să văd totul, nu numai să te ascult pe tine povestind, ci să văd cu ochii mei. Adică... poate că ar trebui să fii mai bun cu ei, sînt sigură că da, poate că te-aş putea ajuta să fii. Toate fac parte din... salvarea noastră şi poate că n-o să ne fie prea uşor... dar trebuie să ne salvăm unul pe celălalt şi putem s-o facem, ştiu că putem. Dimineaţă, cînd am citit scrisoarea, nu ştiam, dar acum ştiu. Însă trebuie neapărat să-i văd pe amîndoi, măcar o dată, oricît de dureros ar fi pentru mine şi pentru tine... şi pentru ea. Iar acum, te rog, povesteşte-mi totul cinstit şi sincer, cu lux de amănunte, de la început. Cum v-aţi cunoscut?

Blaise îşi privi lung nevasta. Iradia energie şi siguranţă, ba chiar un fel de voie bună, toate izvorîte din tăria ei sufletească. Iată blînda creatură pe care o preţuise şi o ocrotise, pe care-i fusese teamă s-o supună vreunei încercări. Ce prost fusese! Îi simţea voinţa, puterea, puterea ei nouă, puterea pe care el o deşteptase în ea, cu necazul său. Îşi pusese speranţa în bunătatea unui înger, nu se aşteptase la forţa unui arhanghel. Începu să povestească cu o resemnare recunoscătoare, neajutorată.

Harriet îi destăinuise totul lui David. El o ascultase tăcut, dar de îndată ce începuse, îşi întorsese capul, ca să nu-i vadă faţa.

Se înserase, iarba tunsă a gazonului lucea, aurie ca o bărbie nerasă, în fasciculele paralele

de lumină bogată. Harriet nu pusese nimic în gură. Stătuse de vorbă cu Blaise pînă la ora trei, cînd luase cîteva aspirine şi se dusese să se întindă. Blaise ieşise să-şi dezmorţească picioarele. O anunţase că după plimbare va merge să-l pună şi pe Monty la curent. Poate că i se destăinuia lui Monty chiar în această clipă. Harriet era convinsă că aflase întregul adevăr, iar evidenta sinceritate şi uşurare cu care îşi descărcase Blaise povara sufletească o mîngîiaseră întru cîtva. Persista totuşi sentimentul lugubru, straniu, că universul fusese întors cu susul în jos, ca şi cum un uragan ar fi măturat totul din cale, lăsînd în loc o întindere albă şi pustie. Harriet hrănise cîinii, presărîndu-le mîncarea cu lacrimi. Toate preţioasele ritualuri casnice îi deveniseră parcă străine. În mijlocul dărîmăturilor o ţineau în picioare numai iubirea pentru soţul ei, puternică şi plină de milă, o duritate proprie numai ei, nevoia absolută de curaj. În definitiv, îşi spunea cu fermitate, era fiică şi soră de soldat. Îşi amintea ce zicea Adrian cînd alţii se plîngeau de cine ştie ce necaz: „Soldaţii sînt expuşi gloanţelor, asta-i slujba lor". Harriet era hotărîtă să înfrunte rafalele cu fruntea sus. O îmbărbăta un fel de curaj sălbatic, pe care nu ştiuse pînă atunci că-l are. Suferinţa era însă extrem de mare şi simţea, în adîncul minţii, cum anumite lucruri obscure îşi schimbă locul, pentru a o putea suporta. I se părea că se află deja de zile întregi în criză. Curînd va intra într-o fază nouă, nu una a prăbuşirii, era sigură, ci una a gîndurilor şi sentimentelor imprevizibile. Acesta era unul dintre motivele pentru care îşi spunea că era necesar ca David să afle numaidecît adevărul. Ceea ce nu prevăzuse era cît de greu, de tulburător şi extrem de *neobişnuit* va fi să-i spună fiului ei asemenea lucruri.

— Iată, deci – încheie Harriet – cum stăm.

Adoptase un ton rece, de asemenea nou. Cîte blindaje noi trebuise să-şi confecţioneze brusc! Şedea pe patul lui David. El stătea la masă, mutînd din cînd în cînd cărţile dintr-un loc într-altul, privindu-le, îndreptîndu-le. Îi distingea, sub ceaţa părului blond şi moale (proaspăt spălat), linia curbă a pometilor, îmbujorarea obrajilor.

După o clipă de tăcere, David spuse pe un ton asemănător:

— Înţeleg.

Întoarse capul spre ea, fără a-i înfrunta privirea, dar arătîndu-i cu bună ştiinţă faţa împietrită, împurpurată de efortul de a-şi stăpîni emoţia.

— A fost dorinţa tatei să trăiască în acest mod neîngrădit, zise Harriet.

Ce remarcă idioată şi fără sens, se gîndi. Nu pot discuta, comenta, nu e posibil, ar fi mult mai bine dacă aş pleca, dar nu pot nici să plec, trebuie să vorbesc cu David, să obţin de la el un pic de consolare, trebuie să ne alinăm unul pe celălalt, atît acum, cît şi în viitor. Numai că de data asta îi lipsea strălucitoarea elocvenţă ce-o inspirase în discuţia cu soţul ei. Pentru David nu găsea nici cuvintele, nici înflăcărata îndurare, care ar fi putut masca abjecta realitate. Îi venea să plîngă, dar era perfect conştientă că nu avea voie s-o facă.

— Regretă foarte mult, spuse cu o voce rece şi grăbită. Trebuie să fim buni cu el, nu-i aşa, să-l ajutăm, înţelegi că are mare nevoie de ajutor.

— Dar acum o să-i abandonezi pe ceilalţi? întrebă, după o pauză, David.

Începuse să-şi pipăie din nou cărţile.

— Nu, sigur că nu, cum ar putea? E şi băieţaşul acela...

După o nouă tăcere, David zise sec:

— Mulţumesc mult că mi-ai spus. Acum cred că nu mai vreau să aud nimic despre oamenii aceia respingători.

„Respingător" era un cuvînt al lui Monty, recent însușit de David.

— Dar, sufletelul meu, trebuie să te sileşti. Știu că ți-e greu, că ești teribil de șocat, dar aceasta e realitatea, va trebui să ne împăcăm cu ea.

— Eu n-am să mă împac. Nu mai vreau să aud nimic.

Cît de rănit era în castitatea lui intransigentă, juvenilă, cît de indignat şi rușinat! Harriet ardea de dorința de a-l atinge, de a-l îmbrățișa, dar demnitatea rece a fiecăruia menținea între ei o distanță rigidă.

— Ei bine, eu vreau să-i cunosc, declară ea.

— Nu!

— Ba da. Blaise e soțul meu. Mi-a făcut mărturisiri complete. Nu ne mai putem ascunde după deget. Nu doresc să-mi rămînă necunoscută această parte a vieții lui.

— Vrei să faci cunoștință cu femeia aia?

— Vorbești ca în secolul al XIX-lea! „Femeia aia" e o persoană foarte nenorocită şi foarte nefericită.

— Din punctul meu de vedere e o criminală şi o hoață.

— Dar s-a isprăvit, s-a terminat...

— Nu s-a terminat, chiar tu ai recunoscut. Nu are cum să se termine şi apoi, de unde ştii că ai aflat totul, e de necrezut ca el să-ți fi spus totul.

— Tatăl tău mi-a mărturisit absolut totul, întregul adevăr, protestă Harriet, încercînd, printr-o concentrare dureroasă a voinței, să-şi rețină lacrimile ce o podideau.

— Cred că-i o nebunie din partea ta să cauți s-o cunoşti. Se va crea o legătură sinistră. Care va face povestea asta să nu se mai termine niciodată.

— Dar legătura există deja, iar povestea nu are cum să nu continue.

— Poftim, ce-ți spuneam!

— Anume refuzi să înțelegi. Cît timp Luca mai e co...

— Nu vreau să aud nici un nume, te rog.

— Blaise nu-i poate abandona așa simplu, e răspunzător de soarta lor, îi întreține, e și o problemă financiară. Nu-i putem șterge pur și simplu cu buretele. Luca e fratele tău. Mi-ai spus de atîtea ori nu că-ți dorești un frate.

— N-am nevoie de un astfel de frate respingător.

— Te rog să nu te mai exprimi atît de urît. Băiețașul, cel puțin, e nevinovat.

— Discuția asta despre „băiețaș" mă îngrețoșează.

— Atunci fii bun și încearcă să mă ajuți pe *mine*. Eu trebuie să îndur totul, să găsesc o posibilitate de a mă gîndi la ceea ce s-a întîmplat fără să țip. Crezi cumva că-mi place?

— Încerc să te ajut. Dar cred că totul e atît de... vulgar... că totul s-a... stricat pentru totdeauna. N-am putea pleca pur și simplu de acasă, numai tu și cu mine?

— Să plecăm?

— Da. În Italia sau altundeva. Numai noi doi. Să-l lăsăm să repare ce-a stricat. Să-i spunem să scape cumva de oamenii ăia. Se poate fixa o alocație sau ceva de genul ăsta, nu? Nu doresc să am nimic de-a face cu oamenii aceia cît voi trăi.

Harriet își spuse: cu ceva vreme în urmă aș fi fost în al nouălea cer de fericire dacă ar fi vrut să plece cu mine în Italia. Dar acum este imposibil. Presentimentul că se va *afunda* din ce în ce mai adînc într-un smîrc îngrozitor o făcea să gîfîie brusc de durere. Se va întoarce vreodată vechea ei fericire, care i se păruse atît de apropiată în prezența lui David?

— Nu pot pleca, nu-l pot lăsa singur cu nefericirea lui.

— L-ai iertat. N-are motive să fie nefericit.

— O, nu fi prost! se revoltă Harriet. Pe obraji i se prelinseră cîteva lacrimi și încercă să le oprească cu degetele. Apoi zise: David, trebuie să-l ierți și tu. Poți? E extrem de important.

— Pur și simplu nu mă văd în stare să discut problema asta, cu el sau cu altcineva. Presupun că e oricum un secret. Nu vreau să se afle la școală despre murdăria asta.

— Da, este secret, zise Harriet, cel puțin deocamdată...

Dar mai *putea* fi în continuare un secret? Cum vor arăta lucrurile acum?

— În orice caz, înțelegi de ce nu pot pleca.

— Ți-e frică să-l lași singur cu ei?

— Da de unde!

— Iartă-mi prostia, zise David, privind-o de data asta drept în ochi, dîndu-și pe spate cascada de aur a părului și ținînd-și buzele din cauza efortului de a se stăpîni. Pur și simplu nu reușesc să-ți descriu cît de groaznic mă simt din cauza acestei întîmplări, *groaznic*. Cred că am să mi-o scot din minte, trebuie s-o fac. În ce mă privește, nu s-a întîmplat nimic. Te rog să nu mai deschizi discuția pe această temă. Iar persoanele acelea să nu se apropie niciodată, niciodată, de casa noastră. Și eu locuiesc aici și nu permit. Înțelegi?

Se priviră cu asprime și cu o uimire bruscă, de parcă nu s-ar fi recunoscut. Era o lume nouă, iar ei erau oameni noi, neștiind ce conduită să adopte.

— Bine, spuse Harriet, ca și cum ar fi făcut o concesie.

Simțea că era gata s-o concedieze, că trebuia să profite de ultimul prilej de a-i vorbi cu sentiment.

— Te rog, scumpul meu, fii îngăduitor cu tatăl tău, fii bun. Nu poți pretinde pur și simplu că nu s-a întîmplat nimic, ar fi prea crud. I-ar fi atît de rușine să dea ochii cu tine!

— Te rog, nu folosi asemenea cuvinte. În nici un caz să nu folosești asemenea cuvinte! Te rog, încearcă să-nțelegi.

— Am să încerc. Dar să nu fii rece...

— Nu-ți pot spune cît de puțin rece mă simt. Acum te rog să pleci, mamă, te rog să pleci.

— Nu trebuie...

— Te rog să pleci.

— Așteaptă afară, în mașină, zise Blaise. Nu chiar în fața casei, ceva mai departe, după colț.

— De ce nu în față? întrebă Emily. Pe cine vrei să păcălești?

— M-am gîndit că e mai bine... În cazul că nu vrei...

— Puteai să mă previi...

— Dar te-am prevenit! Isuse, ți-am spus de trei ori la telefon.

— Nu te-am crezut. Eram sigură că glumești.

— Că *glumesc*?

— Așadar, i-ai spus în sfîrșit. Sărmana Doamnă Placidă! Cum a primit vestea?

— Minunat.

— Minunata Doamnă Placidă!

— Adică, nu s-a înfuriat, m-a înțeles, nu se așteaptă să te părăsesc.

— Vai ce drăguț din partea ei!

— Emily, protestă Blaise, nu mai vorbi așa. Ajută-mă. Am nevoie de ajutorul tău. *Ajută-mă.*

— Ce-ar trebui să fac, întrebă Emily, să mă bucur fiindcă e bună cu tine și nu vrea să divorțeze? Eu cu ce mă aleg din toate astea? Cu nimic.

— Vrea să stea de vorbă cu tine. Nu e supărată. Este îngrozitor de rănită și de șocată, dar face tot posibilul ca să...

— Nu vreau s-o văd. N-am nici un chef să aflu cum arată fața ei de cretină. Nu mă *interesează*. Înțelegi? Pur și simplu nu mă *interesează*!

— Dar am adus-o pînă aici...

— N-ai decît s-o duci înapoi acasă. De nouă ani de zile urăsc pînă și gîndul că există. I-am dorit moartea. Faptul că ai mărturisit și, evident, te-a iertat, nu modifică situația cu nimic. Nu înseamnă altceva decît că mi-ai furat atuul, arma mea secretă. Înainte puteam cel puțin să te amenință că te voi pîrî soției tale. Nu obțineam mare lucru, doar că te vedeam făcînd pe tine de frică, dar era și asta ceva. Mi-ai răpit o plăcere minoră, atîta tot. Numai că, de fapt, nu-i așa de simplu. Ești de două ori mai sigur pe tine. Te-ai privit recent în oglindă? Semeni cu un motan gras și radiezi de satisfacție că ai fost iertat. Acum, că te-a iertat, te-ai îndrăgostit din nou de nevastă-ta. Ești fericit. Dumnezeule, ești *fericit*!

Emily, care ținuse un pahar cu *sherry* în mîna tremurîndă pe toată durata acestei tirade, îl aruncă violent în cămin. Un potop nestăvilit de lacrimi îi împăienjeni ochii și-i întoarse brusc spatele lui Blaise. Cînd se răsuci din nou, o văzu pe Harriet în prag.

Mulți ani mai tîrziu, Emily McHugh avea să-și amintească acel moment cu cea mai mare claritate. Era clipa unei revelații, cînd emoții adînci, grele ca plumbul și aparent de neclintit, încep brusc să se mute din loc, precum munții psalmistului, iar intelectul, ca o străfulgerare, dezvăluie o configurație cu totul nouă. Pe scurt, Emily înțelese că nu o va putea urî pe Harriet. În orice caz, își dădu seama că „nevasta urîtă" era acum moartă și îngropată, că apăruse la orizont o complicație de cu totul altă natură. Se simți cuprinsă totodată de remușcare și rușine, iar în aceeași

secundă se îngrozi de emoţiile pe care le trăia. Dinaintea lui Harriet, a soţiei legitime, se simţea vinovată şi ruşinată.

Harriet se îmbujorase la faţă şi părea la rîndul ei speriată de moarte. Purta o rochie albă, lungă, din pînză de in, cu gulerul uşor ridicat; pe acesta se sprijinea cocul masiv de păr negru şi strălucitor. O eşarfă de mătase, de un albastru deschis, înnodată cu fundă, îi stătea strîmb la gît. Era plinuţă şi înaltă, înduioşător de demodată şi de stîngace; Emily avea senzaţia că descinsese dintr-o altă eră, nu-şi putea imagina cum de ocupau amîndouă acelaşi moment în timp. Poate că Emily nu se străduise niciodată să-şi imagineze o asemenea scenă. Se simţea ţintuită locului, bizar de impresionată de propria-i vinovăţie ridicolă, dar privirea pe care i-o aruncă lui Harriet era aproape contemplativă.

— Regret foarte mult, îngăimă Harriet. Regret *foarte* mult. Îi aruncă lui Emily o privire intensă şi rugătoare, cerşind iertare.

— Adu un făraş pentru porcăria asta, îi zise Emily lui Blaise.

El dispăru în bucătărie.

— Vedeţi, zise Harriet, adresîndu-se amîndurora şi întorcînd capul cînd spre unul, cînd spre celălalt, ca un spectator la tenis, pur şi simplu n-am putut aştepta în maşină. L-am urmărit pe Blaise. Am văzut unde a intrat şi am intenţionat să-l aştept în grădină, dar n-am putut. Chiar în momentul ăsta am intrat, încheie ea, indicînd astfel limpede că nu sosise în acel moment.

Blaise se întoarse cu un făraş şi o perie şi, frîngîndu-se stîngaci din mijloc, împinse cîteva cioburi de sticlă pe făraş. Emily îi luă făraşul din mînă, spunînd:

— O, lasă! Acum întinde-o. Du-te şi stai în blestemata aia de maşină.

— N-ar fi mai..., începu Blaise.

— Hai, valea. Pe ea las-o aici. Tu șterge-o.

Blaise șovăi. Urmă un moment de tensiune, parcă nesfîrșit, un schimb mut de priviri. Apoi Harriet făcu un pas elegant în lături, iar Blaise, ca și cum ar fi fost pus dintr-odată în mișcare, ieși din cameră și din apartament fără să se uite la vreuna din cele două femei, lăsîndu-le între patru ochi.

Emily vorbi repede:

— De vreme ce ești aici, cred că trebuie să avem o scurtă discuție, după care te rog să pleci imediat. Eu n-am dorit să te cunosc, n-a fost ideea mea și, dacă vrei să știi, nici nu cred că are vreun rost.

Se propti mai zdravăn pe picioarele rășchirate, îmbrăcate în pantaloni, uitîndu-se la femeia mai înaltă din fața ei, încă rușinată, dar acum calmă, ca o găină tronînd pe grămada ei personală de bălegar. Pe Emily o bucura sîngele ei rece. Își încleștase pumnii și avea sentimentul că era făurită din oțel flexibil, se simțea dură, mlădioasă și tînără. Era bucuroasă că poate vorbi atît de calm și de ferm, dar nu avea idee despre ce se va întîmpla în continuare.

— Îmi pare rău, spuse Harriet, mă simt ca o intrusă. Sper să nu crezi că eu... Probabil Blaise ți-a spus că abia acum mi-a dezvăluit totul. A fost un șoc îngrozitor.

— Biata de tine, zise Emily.

N-o slăbea dinadins pe Harriet din ochi, aplecîndu-se în față pe vîrfurile picioarelor și ținîndu-și pumnii încă încleștați la spate. Îi părea bine că purta puloverul cel mai ponosit. Cînd o anunțase Blaise că Harriet aștepta afară, fusese tentată să se schimbe.

Privirea lui Harriet rătăcea prin încăpere, înregistrînd garderobul ieftin cu o ușă lipsă, husele

zdrențuite ale scaunelor, pata de pe covor, cioburile de sticlă și pe Richardson tolănit într-o cutie veche de carton.

— Uită-te bine, o îndemnă Emily.

— Nu te supăra pe mine, zise Harriet, cîntărind-o acum pe Emily cu aceeași privire plină de neascuns interes. Harriet era și ea mai calmă acum. Știi, firește, că nu e vina mea, dar pot să-mi închipui ce simți. Îmi pare rău că ai trecut prin clipe atît de grele. Blaise s-a purtat execrabil cu dumneata, știu, mi-a mărturisit totul.

— Mă îndoiesc că ți-a mărturisit chiar *totul*, ripostă Emily. (Cel puțin, sper că nu, se gîndi.) Și n-am trecut prin clipe grele, deși nu mă-ndoiesc că te-ar unge la inimă să crezi asta. De fapt, eu m-am amuzat, iar tu ești cea care-a fost dusă de nas. Sărmana de tine!

— Nu vorbi așa, protestă Harriet. Apoi urmă: Crezi că am putea bea un ceai?

Emily izbucni brusc în rîs, un rîs lătrător, agresiv, deloc amuzat, imposibil de zăgăzuit.

— O, Doamne. Uite, am niște *sherry*.

Scoase pahare din bufet și turnă băutura. Puse paharul lui Harriet pe masă.

— Nu m-a mînat doar curiozitatea, zise Harriet, deși presupun că sînt curioasă, firește. Dar n-ai idee ce înseamnă să afli pe nepusă masă așa ceva... și despre băiețelul vostru și toate celelalte...

Oare mi-ar plăcea s-o văd plîngînd? se întrebă Emily. Nu. Dacă plînge, plîng și eu. Fără lacrimi. Suportă discuția pînă la capăt, nu-i permite să marcheze puncte. Fii rece și politicoasă, scoate-o din casă, iar apoi n-ai decît să țipi pînă dărîmi zidurile. Fața atrăgătoare și manierată a lui Harriet se deslușea amenințător în cameră, lucind prin pîcla emoțiilor ținute în frîu. Arată bine, se gîndi

Emily, nu pare matusalemică... M-a mințit. Fără lacrimi. Privea țintă înainte, tăcînd cu hotărîre.

— Era absolut esențial să te văd, continuă Harriet. Trebuia să o fac, ca realitatea să prindă contur pentru mine, prin stabilirea unei relații cu dumneata.

— N-am nevoie de nici un fel de relație, răspunse Emily. În ce mă privește, nici nu exiști.

— O, ba da, exist, o contrazise Harriet.

Rosti aceste cuvinte pe un ton liniștit, lămuritor, cu o față foarte gravă și cu ochii larg deschiși.

Ajunseseră oare în punctul cînd avea să se declanșeze o rundă de țipete, sudalme și batjocoriri? Trebuie s-o înfrîng, își spuse Emily, dar nu prin violență, ar fi prea ușor. Aș putea să-i bag frica în oase nenorocitei ăsteia de burgheze, într-o secundă aș putea-o face să se scalde în lacrimi, dar ar fi mult prea ușor, mai tîrziu mi-ar fi rușine de mine însămi. Numai de s-ar termina odată discuția asta, fără scene oribile.

— Te flatezi singură, drăguță, zise calm Emily. Apoi, surprinzîndu-se chiar și pe ea însăși, adăugă cu o sinceritate teribilă. Îl vreau pe Blaise. Vreau ca pe viitor locuiască împreună cu mine, așa cum se cuvine. Vreau tot. Regrete eterne și așa mai departe. Iată la ce se reduce totul.

— Desigur, va trebui să vină la dumneata mai des, se grăbi să-i dea replica Harriet. Ridică paharul cu *sherry* și-l răsuci între degete, fără să bea. Acesta e unul dintre lucrurile pe care doream să ți le spun. Știu că te-a neglijat. Poate ai crezut că... atunci cînd mi-a mărturisit.. ei bine, nu știu ce ți-ai închipuit...

— Nu mi-am închipuit că vei dori să divorțezi, spuse Emily N-am eu așa noroc. Dar în ultimă instanță nici nu contează!

— La urma urmei, femei sîntem...

— Ce vrei să spui cu asta?

— Te rog să mă asculţi cu toată seriozitatea şi răbdarea. Bineînţeles că pentru mine a fost un şoc, că sînt foarte nefericită...

— Sărmana de..., începu Emily.

Harriet ridică mîna. Pusese paharul la locul lui pe masă.

— Am pierdut ceva perfect, un lucru care mie mi se părea desăvîrşit şi inestimabil. Dacă nu e pierdut, în orice caz, nu mai e ce a fost. Dar acum sînt nevoită să mă gîndesc la Blaise şi la căsnicia noastră, e o problemă care s-a ivit în viaţa noastră şi doresc s-o înfrunt cinstit, ceea ce înseamnă că trebuie să ţin cont şi de dumneata. Spui că între noi două nu se poate stabili nici un fel de relaţie – poate că nu, în sensul obişnuit al cuvîntului –, dar sîntem pur şi simplu silite să ne recunoaştem reciproc. Doar atît am vrut să spun, că... n-am să încerc niciodată să-l împiedic pe Blaise să... să te vadă şi... să-şi îndeplinească... şi pe cele financiare... n-aş vrea să...

Pierde controlul, se gîndi Emily, simţind dorinţa de a-i arunca un colac de salvare.

— Bea-ţi *sherry*-ul, draga mea.

— Mulţumesc, mulţumesc. Înţelegi, spuse Harriet, luînd-o disperată de la capăt, acum nu ne mai putem preface, mai ales după ce am stat de vorbă, n-ar fi corect, şi trebuie să-l ajutăm amîndouă pe Blaise, mai e şi băieţaşul dumitale care trebuie educat, există pur şi simplu nenumărate *îndatoriri*...

— Care sînt acelea? se interesă Emily.

— Vezi, eu te consider o victimă, nu o criminală.

— Mii de mulţumiri.

— Iar după cum înţeleg eu situaţia şi, te rog, trebuie să mă ajuţi, se pune pur şi simplu întrebarea

ce putem face ca să fie cît mai bine pentru toți. Vreau să fiu rezonabilă, vreau să-l ajut pe Blaise să te ajute pe dumneata. Trebuie. Nu există nici o alternativă.

— O, *aiureli*, zise Emily. Fleacuri sentimentale leșinate. Eu ți-am spus ce doresc. Acum îți propun să te întorci la soțul tău și să-l lași să te ducă cît mai departe de aici cu mașinuța lui.

Intră Luca. Copilul se apropie tăcut, purtînd în brațe porcușorul lînos, cu sfoara sugrumătoare legată și acum strîns în jurul gîtului. Păși drept spre Harriet și se opri în fața ei, privind-o. Harriet scoase un „Oh...".

— Pleacă, strigă Emily, *pleacă*!

— Te rog, nu..., zise Harriet, adresîndu-i-se lui Luca, nu lui Emily.

Luca o privi mai departe. Pe urmă o anunță pe Harriet.

— Te-am mai văzut.

Masca facială gravă, cu ochi imenși, a lui Harriet se modifică. Trăsăturile i se strîmbară de duioșie, tristețe, mîhnire. Sprîncenele i se ridicară, în efortul ei de a vorbi.

— Și eu te-am mai văzut, îi răspunse, aproape șoptit.

Se priviră în ochi.

— O, terminați! țipă Emily. Ieși afară, fir-ai să fii! strigă ea la Luca.

Ignorîndu-și în continuare mama, Luca ridică o mînă și schiță un gest destul de protocolar de despărțire, agitîndu-și degetele în dreptul obrazului. Apoi se îndreptă tăcut spre ușă. Harriet făcu și ea stîngaci cu mîna în urma lui. Pe obraji îi șiroiau lacrimi.

Emily privi o clipă lacrimile lui Harriet. Apoi propriile ei lacrimi dădură năvală nestăvilite. Se

așează la masă și-și lăsă fruntea în palme. Printre degetele ude, șopti:

— Pleacă, dacă ai cît de puțin suflet, pleacă...

— Iartă-mă...

Ușa se închise. Emily își lăsă capul pe tăblia mesei, apucă fața de masă cu dinții și începu să scoată țipete înăbușite.

Luca, șezînd la soare în mijlocul peluzei, înconjurat de cîini, stîrnea emoții dintre cele mai diverse în piepturile spectatorilor săi umani ascunși, expunîndu-se privirilor acestora cu exhibiționismul natural al unui copil, ce putea fi interpretat ca o provocare ori poate ca un fel de prevestire sau un îndemn moral. Purta un maiou murdar, cu un Mickey Mouse pe piept, o jachetă de uniformă, pantaloni foarte scurți și sandale. Picioarele subțiri, prăfuite, care păreau în fiecare zi tot mai lungi, îi erau întinse pe iarbă. Toți cîinii se aflau, firește, acolo. Luca îl ținea pe Seagull în brațe, cu labele în sus, și-l legăna domol. Burta fără blană a lui Seagull, trandafirie cu pete negre, se ridica și cobora ritmic din cauza căldurii și a emoției; răsfățul și fericirea îl făcuseră să închidă ochii, buzele negre, ușor franjurate pe margini, erau întredeschise, lăsînd să i se vadă o parte a colților albi și fini. Ceilalți cîini, cu excepția lui Lawrence, priveau cu respect, invidie umilă și venerație. Ajax, mereu demn și plin de importanță, ședea frumos pe labele din spate, într-o atitudine egipteană, cu nasul umed și negru zvîcnind, iar ochii lui negri, înrourați, cu gene lungi (asemuiți de Harriet cu cei ai unei evreice frumoase) stăteau ațintiți asupra băiatului ce împărțea răsfățul. Babu și Panda, inseparabilii, se consolau reciproc, tolăniți chiar sub nasul lui Luca. Panda era răsturnat pe

spate, imitîndu-l caraghios pe Seagull, cu burta acoperită de o blană cafenie murdară și cu organele genitale expuse fără rușine, în vreme ce Babu, stînd alături și sprijinindu-l, își freca de coastele prietenului său chipul negru, flocos, nemulțumit. Babu și Panda aveau reputația ferm stabilită de a fi cei mai jegoși dintre cîini. Se murdăreau în mod misterios. Micuțul Ganimede (considerat întotdeauna a fi mezinul, deși Seagull nu-l depășea ca dimensiuni) zăcea într-o poziție lenevoasă, cu nasul aproape de piciorul mirositor, vîrît în sanda, al lui Luca, pe care-l lingea extaziat din cînd în cînd, rotindu-și spre cer ochii ca două goldane strălucitoare. Buffy, mereu conștient de inferioritatea sa, mereu lăsat pe dinafară, cu cîte o lacrimă neagră în colțul ochilor chihlimbarii, ședea mai jos de cei doi inseparabili înlănțuiți, iar sufletul i se revărsa prin ochii aflați chiar în mijlocul fețișoarei prostuțe, acoperite cu smocuri de păr castaniu (față ce o subjugase pe Harriet la Adăpostul pentru Cîini). Din cînd în cînd solicita printr-un scîncet atenție. Lawrence, lățosul collie, care se considera o ființă omenească, se rezema cu familiaritate de umărul lui Luca, examinînd congregația canină cu superioară condescendență.

— Cine e băiatul? îl întrebă Edgar pe Monty. Vreun micuț verișor, bănuiesc?

Adînciți în conversație, parcurseseră de cîteva ori cărarea circulară din livadă, tăiată în mijlocul ierburilor înalte, înflorite. „Exact cum ne plimbam pe vremuri de jur împrejurul coridoarelor boltite de la colegiu", remarcase Edgar sentimental. Soarele, strălucind din nou puternic, uscase și poleise peisajul, încît arăta acum ca un mic paradis extras dintr-o Carte a Orelor medievală. Verdele și albul predominau.

De-a lungul gardului dintre cele două grădini creştea un rînd de degetarițe albe. Monty rupsese o floare şi examina ciorchinele extraordinar de viu de pete violacee de la baza petalelor, pe interior. A pomenit oare Shakespeare undeva de aceste pete de culoare? Sau vorbea de o cu totul altă floare? Să-l întrebe pe Edgar? Nu. Edgar ar şti, cu siguranță! Puse corola albă pe vîrful degetului mic, ca pe un degetar. Fusese nevoit să-l primească pe Edgar din cauza lui Harriet. Aceasta îl rugase pe Monty să-i spună lui Edgar. Asemenea destăinuiri sentimentale te legau. Monty nu dorea ca Edgar să se simtă legat de el sau să fie implicat în vreun fel în strania, fascinanta poveste ce începuse să se depene la Hood House. Fundalul acelei drame era căminul lui Monty, singurul pe care-l mai avea. Nu-l dorea pe Edgar în acel fundal. Trebuia totuşi să se supună voinței lui Harriet. Edgar făcuse referiri la iminenta sa plecare la Oxford, dar fără îndoială că destăinuirile îl vor determina s-o întîrzie. Gîndindu-se la toate astea şi agitînd corola degetariței, Monty se întoarse din nou spre casă, fără să răspundă.

— Cine e băiatul?

— Celălalt fiu al lui Blaise, zise Monty.

Strivi floarea şi o aruncă.

— Ce Dumnezeu vrei să spui?

— Blaise mai are o locuință, cu o amantă şi un fiu. Harriet a aflat abia acum. Acesta e fiul lui Emily McHugh, amanta lui Blaise.

Monty se aştepta la o exclamație spontană de uimire, dar Edgar rămase atîta timp tăcut, încît se întoarse spre el să-l privească. Fața lui Edgar era roşie ca sfecla, iar incredulitatea, mînia şi indignarea o schimonosiseră, făcînd-o să pară aproape caraghioasă.

— Cu adevărat... aşa stau lucrurile?

— Da, zise Monty. Știu de la Harriet. A dorit să afli și tu, adăugă. A primit totul cu foarte mult calm.

Ce cuvinte idioate. Pătrunseră în vestibulul întunecos, unde pilaștrii subțiri, crem se transformau în pomi și se pierdeau în vîrtejuri ametitoare în tavanul boltit.

— Vrei să spui că în tot acest timp... În toți anii aceștia... băiatul acela trebuia să aibă... Blaise și-a înșelat nevasta... a avut o a doua locuință și nu i-a spus nimic lui Harriet?

— Exact. Hai să bei ceva. Apoi trebuie să pleci.

Intrară în salonașul maur. Domnul Lockett avusese aici, într-o nișă, între șofran și lintea cenușie, o fîntînă arteziană, înlocuită de Monty cu o etajeră de cărți. Faianța viu colorată de Morgan se zărea încă deasupra volumelor.

— Nu pot suporta, zise Edgar.

Se așeză greoi într-unul din fotoliile albe, pretențioase, de răchită, scoțînd din rărunchi un geamăt stins.

— Nimeni nu ți-o cere.

— Înseamnă că nu mai pot să merg în vizită.

— Chiar așa?

Îmbrăcat în tweed (nu-i dăduse prin minte să-și scoată sacoul), Edgar transpira abundent. Monty purta o cămașă albă și pantaloni negri, cu cea mai îngustă curea de piele imaginabilă. Camera era răcoroasă, fiindcă Monty își adusese aminte să nu deschidă obloanele în timpul zilei toride. Turnă băutură în niște pahare înalte. Gin și suc proaspăt de lămîie, garnisite cu felii dintr-o chitră dăruită de Harriet, totul cu sifon și cu cîteva frunzulițe de pătrunjel plutind la suprafață – exact cum le prepara pe vremuri mama sa. Sophie nu fusese amatoare de băuturi diluate, nici măcar vara.

— Cum aș putea să mai merg, cînd există atîta necaz în casă. Mi-e greu să-mi imaginez ceva mai oribil. O, biata de Harriet...

— Biata de Harriet, îl îngînă Monty. Edgar îl enerva cumplit cu reacțiile lui egoiste.

— Ce mi-ar mai plăcea să-i trag un pumn porcului ăluia! Cu așa o soție minunată, el...

— E ceva mai complicat, îl întrerupse Monty. Probabil. Oricum, nu vom afla niciodată.

— Tocmai asta e, zise Edgar, deșertînd paharul dintr-o sorbitură și întinzîndu-l pentru a fi reumplut, că nu vom afla. Nu putem întreba. Harriet, desigur, e neprihănită. Sper că nu vrei să insinuezi altceva în această privință?

— Nu insinuez nimic.

— Cum a aflat?

— I-a spus Blaise. L-au lăsat nervii.

— Porcul. O, Doamne, o, Doamne! Asta înseamnă că nu mai pot sta de vorbă cu Harriet ca pînă acum.

— N-o cunoști nici de o săptămînă.

— Nu i-aș putea pretinde să-mi facă confidențe despre așa ceva, nu? Oare cum să o asigur de compasiunea mea? O, Dumnezeule, ce suferință grea!

— Da, e grea, recunoscu Monty, dar așa cum spuneai, nu ne putem amesteca. E mai bine să ne ținem deoparte. Iar tu e cazul să pleci la Oxford. Golește-ți paharul și du-te, bine?

Edgar sfîrșise al doilea cocktail și-l ținea în mînă pe al treilea, de dimensiuni generoase.

— Presupun că i-aș putea expedia o scrisoare. Pot să-i scriu o scrisoare?

— Bună idee, trimite-i o scrisoare. De la Oxford. Hai, bea și du-te.

Hariet urma să treacă pe la Monty a doua zi dimineață, pentru ceea ce anunțase ea drept o

lungă convorbire. Monty îi anticipa vizita cu sentimente amestecate: îngrijorare și plăcere. Voia să-l scoată pe Edgar din casă, ca să se poată gîndi liniștit la Harriet.

— Ce Dumnezeu faci? o întrebă David pe maică-sa în bucătăria viu colorată, unde fața de masă în carouri roșii și albe strălucea în lumina piezișă a soarelui arzător. Ea, într-o rochie mov deschis și o jachetă albă, aranja pe masă cel mai bun serviciu de ceai, felii subțiri de pîine cu unt, miere, prăjiturele cu fructe și glazură de zahăr. Familia Gavender nu se întrunea niciodată la ceai. Prăjiturelele erau pentru gustarea lui Harriet de la ora unsprezece.

Ea întoarse ochii spre fereastră.

Fața palidă a lui David se îmbujoră, dar nu-i tresări nici un mușchi.

— Presupun că despre el e vorba.

— Da.

— E și ea aici?

— Nu.

— O să primim deseori astfel de vizite?

— Nu știu.

— Tu l-ai invitat?

— Nu.

David schiță o mișcare spre ușă.

— Unde te duci?

— Afară. Pînă pleacă el.

— Te rog, îl imploră Harriet. Fă-o pentru mine. Te rog, du-te și stai de vorbă cu el. Adresează-i măcar un cuvînt. Du-te și vorbește cu el și invită-l în casă la ceai.

David se uită la mama sa. Gîtul ei, deasupra gulerului înalt și mov, era roșu ca al unei păsări exotice, fața învăpăiată părea umflată de emoție, deși nu se vedea nici urmă de lacrimi, ci doar un soi de tremur vag, nervos.

— Știu că ți-e greu, continuă Harriet. Dar data viitoare îți va fi și mai greu, dacă dai acum bir cu fugiții. Trebuie să facem din întîlnirile acestea niște evenimente banale, altfel nu le vom putea suporta. Te rog. Te rog. *Te rog*.

Intră Blaise. Părea alt om. Mai umil, mai prostănac, semănînd oarecum cu Buffy; obrajii îi erau acoperiți de pete roz, părul roșcat și scurt îi era ciufulit, maxilarul mare și nebărbierit îi era presărat cu o mulțime de punctișoare roșii, strălucitoare.

— Uite cine-i afară, zise, zîmbindu-i umil și idiot lui Harriet.

David își întoarse fața de la el, așa cum făcea în copilărie, cînd părinții lui mîncau urît la masă.

— Ce facem? întrebă sfios Blaise.

Harriet răspunse:

— L-am rugat pe David să-l salute și să-l invite la ceai.

— Crezi că... e bine, draga mea?

— Sigur că e bine. Nu putem lăsa copilul afară, pe gazon.

Blaise se întoarse spre David, gata să-i spună ceva.

David ieși pe ușa dinspre grădină și străbătu cu pași mari peluza. O senzație groaznică, primitivă, de sacrilegiu și nelegiuire îi creștea în piept și-l făcea să-și dorească să țipe: pleacă de aici! Ajunse lîngă Luca și se opri în fața lui. Toți cîinii tolăniți săriră în sus. Seagull își răsuci violent trupul și se desprinse din îmbrățișarea lui Luca. Se auzi un ușor mîrîit general. Băiat mic cu ochi căprui ridică privirea spre băiatul înalt cu ochi albaștri.

— Mama te cheamă înăuntru, la ceai.

Luca nu spuse nimic o vreme. Se uita pur și simplu în sus, la fața gravă, lipsită de zîmbet a celuilalt. Pe urmă întrebă:

— Vrei să vezi un mormoloc?

Înfierbîntat pînă în momentul acela de supărarea şi furia ce-i clocoteau confuz în suflet, David, care rostise cuvintele mecanic şi pe tonul cel mai nepoliticos posibil, simţi brusc acea strîngere de inimă provocată de simţul rece al datoriei şi, cu toată supărarea, o recunoscu. Inspiră adînc şi spuse:

— Da.

Cu mişcări foarte grijulii, Luca îngenunche şi-şi vîrî încet ambele mîini în buzunarul hainei. Cînd le scoase, ţinea în ele un brotac mic şi cafeniu. Brotacul se zvîrcoli puţin, apoi se aşeză confortabil în căuşul palmelor lui Luca, privind în sus cu ochii lui bulbucaţi şi strălucitori, cu o expresie concentrată, ce semăna straniu a încruntare. Pielea lui închisă la culoare şi presărată cu pete lucea în soare.

David privi brotacul. Îngenunche la rîndul lui pe iarbă.

— Se uită împreună la ceva, spuse Harriet.

Vocea îi tremura uşor, dar se stăpînea bine. Ceea ce devenise clar pentru Emily abia în momentul confruntării lor, pentru Harriet fusese atît de limpede de parcă ar fi putut citi în sufletul lui Emily ca într-o carte. Acolo unde se aşteptase să dea piept cu terifianta sfidare a urii, nu găsise nici urmă de duşmănie, ci doar ceva vrednic de milă. Căci Harriet văzuse vinovăţia şi ruşinea pe care Emily încercase cu disperare să i le ascundă şi toate acestea constituiseră pentru ea un soi de consolare dureroasă.

Nu încercase să-i reproducă lui Blaise conversaţia avută, de fapt, simţea că orice redare ternă a acesteia l-ar fi indus în eroare, între ele două se întîmplaseră atîtea lucruri pe care cuvintele nu le putuseră exprima atunci şi pe care nu le puteau

explica acum. Era încredințată că întîlnirea cu Emily fusese un succes. În pofida părerii lui Blaise, acționase așa cum socotise ea de cuviință, iar față de Emily se purtase cu toată demnitatea încrezătoare în sine și cu toată blîndețea la care o îndemna sufletul ei. Pe terenul lui Emily își impusese propria conduită, fără a se cenzura cîtuși de puțin. Nimic nu i se păruse atunci mai imposibil decît sfada vulgară de care îi fusese, în adîncul sufletului, groază lui Blaise, iar imposibilitatea acesteia fusese impusă de voința blîndă, dar fermă, a lui Harriet. Se descurcase cum nu se poate mai onorabil, abordase situația cu mult curaj, iar scurta întîlnire cu Luca fusese și ea un succes, un lucru de o importanță misterioasă și totodată de o ușurință neașteptată.

În același timp, Harriet își dădea seama că unda de șoc nu se propagase încă pînă la ea. Înainte să ajungă acolo, făcea pur și simplu cît mai multe mișcări rapide și practice pentru a-și proteja căminul, familia, de furia devastatoare a uraganului. Durerea pătrunzătoare și teama pluteau în aerul din preajma ei, atîrnînd în văzduhul încremenit ca un balon negru, neastîmpărat, pe care ea îl împingea ușor cu vîrfurile degetelor pentru a-l îndepărta. Dar știa se să stăpînească și, după cum își dădu seama dintr-odată, cu o senzație absolut nouă de energie sporită, deținea pur și simplu controlul asupra întregii situații. Toți cei implicați depindeau acum numai de *ea*. Dacă exista o cît de mică posibilitate, atunci ea și numai ea putea să ajute, să vindece, să prevină dezastrul. Acum, în lumina lividă dinaintea furtunii, îl vedea foarte limpede și pe Blaise. Îl vedea și îl înțelegea perfect, în timp ce el se uita uimit spre grădină, unde cei doi fii ai săi îngenuncheaseră pe gazon și discutau, examinînd împreună un obiect.

— Doamne zise Blaise. O, Doamne!

Simțea instinctiv că schițase un surîs tîmp și umil. Era tot ce putea face ca să-și ascundă un soi de bucurie cretină, o ușurare nebunească, necuviincioasă. Harriet îl informase că întîlnirea cu Emily „decursese bine". Evident, schimbul de ocări nu avusese loc. Blaise nu se mai întorsese la Emily. O adusese pe Harriet acasă cu mașina la masa de prînz. Prînzul fusese o ceremonie golită de conținut, fiindcă nici unul dintre ei nu reușise să mănînce nimic. Discutaseră stîngaci, timorați, despre Emily, apoi despre propriul lor trecut, despre începuturile mariajului lor. După prînz, Blaise se furișase afară și îi telefonase lui Emily de la o cabină publică. Ea îi răspunsese cu bine cunoscutul ton arțăgos. „O, tu ești." „Da. Iartă-mă." „Mai termină." „Te-ai purtat frumos cu Doamna Placidă." „Nu există nici o Doamnă Placidă." „Te-ai purtat frumos cu Harriet." „Ea s-a purtat frumos cu mine." „Pot să vin să te văd mîine-dimineață?" „Faci exact ce-ți place." Și Emily îi închisese. Fusese o conversație plină de compasiune.

Blaise se întorsese acasă și intrase în vîrful picioarelor în cabinetul său. Harriet se întinsese puțin. Se lungise și el pe sofa să se relaxeze, cu ochii în tavan, lăsîndu-se purtat de un val de ușurare, ca de o maree. Toate bune, deocamdată. Pînă acum se purtaseră amîndouă frumos cu el. Isuse, să fi scăpat oare atît de ieftin? Oare Dumnezeu, sub forma a două femei minunate, îl va ierta, îi va mîntui totuși sufletul? Era mult prea devreme pentru a ști. Dar astăzi se arătase milostiv. Sînt nevrednic, își spunea, clipind și rînjind fără voie de uimire. Era oare posibil ca momentele cele mai grele să fi trecut deja? Blaise zări și el balonul negru al suferinței și al catastrofei posibile și-l

îndepărtă, atingîndu-l ușor. Iubirea pentru Emily și iubirea pentru Harriet îi inundau inima și-și dădea seama că, pentru prima oară în viață, dragostea dublă pe care o trăia era cu desăvîrșire inocentă.

Acum, văzînd că se înfăptuise imposibilul, că David și Luca vorbeau unul cu celălalt, ar fi dorit să-și strige în gura mare recunoștința către întregul univers. Se întoarse spre Harriet și își dădu seama cît de perfect, cu cîtă tandrețe, înțelegea ea tot zbuciumul inimii lui.

— Of, și tu..., zise Harriet, după cum îi era obiceiul. Îl îmbrățișă, lipindu-i fruntea radioasă de umărul ei primitor.

— Nu-i așa că-i ciudat? întrebă Harriet. Singura persoană căreia i s-a confesat e Magnus Bowles.

— Zău? se miră Monty.

— Parc-aș trăi într-un mit, spuse ea. Simt că însăși durerea îmi dă puterea de a o îndura. Nu-i o nebunie?

— Nu.

— Bineînțeles, șocul va veni mai tîrziu. Șocul secundar sau cum i-o fi spunînd. Unii mor din asta.

— Tu nu vei muri.

— Am așa un chef de vorbă, parcă aș fi tot timpul beată. Și am senzația că mă pot vedea tot timpul pe mine însămi și că mă pot admira pentru tăria mea de caracter.

— Ești formidabilă!

— I-ai spus lui Edgar?

— I-am spus.

— El ce-a zis?

— Ar fi vrut să-i tragă un pumn lui Blaise.

— Ce drăguț din partea lui! Vai, Monty, totul este extraordinar! Azi-dimineață m-am trezit și... vai, ce dureros... timp de o secundă am crezut că totul n-a fost decît un vis urît.

— Da.

— Simt că trăiesc din suferință, că plutesc pe ea ca pe un val.

— Deci te afli deasupra.

— Da. Deocamdată. E straniu, dar niciodată pînă acum nu m-am simțit atît de *puternică*, am depins întotdeauna de alții, de oameni tari ca tata, Adrian, apoi Blaise, chiar și David. Acum, dintr-odată, simt că parcă... toți ceilalți depind de mine. *Ea* depinde de mine. O, Monty, băiețașul e înduioșător.

— Nu-i porți pică?

— Nu, cum aș putea, cum ar putea o femeie să-i poarte pică unui copil?

— Cred că unele femei ar fi în stare, zise Monty.

Dar nu era prea sigur. De fapt, ce știa el despre femei? Erau altfel alcătuite decît bărbații? Nu știa de ce, dar pe Sophie n-o clasificase niciodată drept femeie. Era supărat pe sine însuși fiindcă găsea starea de spirit a lui Harriet atît de greu de înțeles și pentru că reacțiile ei îl descumpăneau.

— Și lui Luca îi place de mine... e ceva nemaipomenit... ca o iubire nouă, neașteptată, în mijlocul acestei... ca o...

— Fîntînă în deșert. Floare în pustietate.

— Rîzi de mine! Monty, ce bine îmi prinde!

— Dar n-am spus nimic.

— Nici nu e nevoie. Simt... înțelegi, ești unica persoană cu care pot vorbi și acum pentru prima oară simt că pot discuta cu tine fără rezerve. Între noi există o comunicare perfectă, pot să spun orice și să fiu înțeleasă.

Era adevărat. Uluitoarea euforie a lui Harriet – nici un alt cuvînt n-ar fi fost adecvat – măturase din cale vechile obstacole ridicate de nervozitatea ei, de răceala lui. Iat-o dintr-odată capabilă să dirijeze ea conversația, cu o îndemînare puternică, instinctivă. Era, pentru prima oară în viață probabil, total obsedată de sine, interesată de sine, încîntată de sine, de capacitatea ei de a îndura suferința, de ceea ce numea „puterea" ei. Această explozivă înflorire a respectului de sine îi dădea ființei sale căldură și lumină.

— Blaise e soțul meu și la bine, și la rău. Să presupunem că ar avea cancer, că ar fi desfigurat sau orb, că și-ar pierde mințile. L-aș ocroti, i-aș purta de grijă. Se înțelege că la o *asemenea* încercare n-am crezut niciodată că voi fi supusă, dar cum să mă las depășită de ea? Nu pot, n-am voie. De fapt, Blaise și cu mine nu ne-am simțit niciodată mai apropiați unul de celălalt, mai îndrăgostiți unul de altul, situația asta ne face să trăim mai intens, parcă am fi naufragiat numai noi doi undeva...

— Ai o inimă mare...

— Nu, nu. Înțelegi, el e atît de *ușurat*, e ca și cum aș fi un duhovnic și l-aș fi absolvit de păcate, ca și cum aș vedea cum își leapădă povara păcatelor de pe umeri. Ce splendidă e ușurarea lui! Pînă acum n-am putut niciodată să dăruiesc unei ființe iubite un lucru atît de mult rîvnit. E hedonism pur.

— Bunătatea înseamnă să găsești plăcere în faptele corecte.

— E atît de umil, atît de ușurat că nu mai trebuie să mintă, că a scăpat de toată duplicitatea aceea îngrozitoare și de teamă. Îi pare cu adevărat rău și vorbește cu atîta franchețe, fără să se cruțe cîtuși de puțin. E cu adevărat plin de

pocăință, nu l-am mai văzut așa niciodată, n-am mai văzut pe nimeni așa. Tot timpul îmi vine să-l strîng în brațe și să-i spun că n-are de ce să fie trist.

— Ei bine, mă bucur că așa stau lucrurile, zise Monty.

Nefericirea îl strivise ca pe un vierme, aproape că-i răpise pofta de viață. Femeia din fața lui parcă se hrănea din ea și înflorea. Ochii îi scăpărau și i se mișcau vioi, părul de un brun auriu întunecat îi cădea pe gît într-un stil nou, sau poate nu era decît un accident fericit. Întinerise. Cînd vorbea, gesticulînd viguros cu brațele plinuțe, rochia ei lungă, albă cu dungi albastre, mătura podeaua. Simțea mirosul țesăturii de bumbac proaspăt spălate, al pudrei de față a lui Harriet, al trupului ei cald, al trandafirilor.

Ședeau pe două fotolii albe, de nuiele, pe veranda micuță, pavată cu gresie, al cărei acoperiș de sticlă se sprijinea pe cariatide stilizate din lemn de tec, acum uzate de vreme și crăpate ca figurile cioplite de pe prorele vechilor corăbii. Soarele dogorea pe sticlă, desenînd o floare de lumină într-un colț, iar aerul dens, fierbinte și parfumat se deplasa ușor, în valuri perceptibile și prăfoase. Monty transpira, iar mînecile cămășii, suflecate pînă sus, îi dezveleau brațele subțiri, albe, acoperite cu puf negru. Era unsprezece și jumătate dimineața. Bea din amestecul de gin, lămîie și frunze de pătrunjel. Harriet, amețită de propria ei supraviețuire, nu dorise nimic de băut. Monty era nervos, simțea nevoia să țipe din pricina unei iritări ciudate. Sperase oare să se îngrașe ca un vampir de pe urma necazurilor vecinilor, să-și suporte mai ușor tragedia personală devenind martor al tragediei lor? Era oare dezamăgit

acum, constatînd că, acolo unde se aşteptase să vadă ruinele provocate de suferinţă şi resentiment, un holocaust al mîniei şi urii, triumfaseră de fapt curajul şi decenţa? Dorise cu adevărat să o consoleze pe Harriet cea cu inima frîntă?

— Oricum ar fi, îi spuse, necazurile tale abia au început. Emily McHugh există şi...

— Da, da, ştiu că există. *Ştiu.* Blaise se află acum la ea, trimis de mine. Monty, trebuie s-o cunoşti. O compătimesc. Mi-a *plăcut* de ea, iar ea nu m-a urît. Aş vrea s-o aduc aici, să vadă o familie adevărată, un cămin fericit. Aş vrea să accepte invitaţia mea, să nu se considere condamnată sau exclusă. Crezi că am înnebunit, Monty? La început am crezut că o să mor de ruşine şi durere. Dar acum... înţelegi, *trebuie* să fie bine, deci va fi bine. Mă simt atît de plină de voinţă, încît cred c-aş putea sili universul să mi se supună.

— Eşti formidabilă, repetă Monty.

În felul ei unic, se gîndi el, o s-o facă pe cealaltă femeie să sufere, o s-o pedepsească; şi imediat se mai învioră.

— Cred că am să-l adopt pe Luca.

— Dar Luca are o mamă foarte bună! Ba are chiar şi un tată foarte bun!

— Nu, nu, nu în sensul juridic. Nu-s chiar atît de scrîntită. Sigur că va trebui să locuiască împreună cu Emily, dar doresc să-şi petreacă mai mult timp la mine, să aibă o cameră în casa mea. Bietului băiat îi va prinde bine o a doua mamă. Şi am hotărît amîndoi să-l mutăm la o şcoală mai bună.

— Amîndoi?

— Blaise şi cu mine. Mîine mă întîlnesc din nou cu Emily. Blaise e sigur că nu ne va refuza. Bineînţeles, nu se va rezolva imediat.

— Dar nu te simţi deloc geloasă? o întrebă Monty.

Era oare posibil ca acele chinuri, aparent declanşate automat, care-i paralizaseră propria căsnicie, să se vindece prin simpla mărinimie, dacă aşa stăteau lucrurile în cazul lui Harriet?

— Ba da, sigur că mă simt, răspunse Harriet, apucînd poala rochiei în dungi şi vîrînd-o sub ea. Monty, m-am răzgîndit, vreau şi eu un strop din cocktailul ăla. Mă dau grozavă ca să mă conving pe mine însămi că stăpînesc situaţia, altfel sîntem cu toţii pierduţi. N-ai idee ce tare trebuie să fiu ca să nu mă transform într-o plîngăcioasă nenorocită.

— Iartă-mă, zise Monty.

Sînt un tîmpit, se gîndi el. E cu adevărat curajoasă şi inteligentă. Mereu vreau să mă conving că nu-i un curaj autentic, dar e cît se poate de real.

— Sînt atît de stupid de geloasă pe trecut, ca şi cum ar mai conta, dar s-a consumat, nu mai are importanţă. Blaise a iubit-o, a făcut dragoste cu ea.

— Acum nu mai face?

Blaise păstrase întotdeauna discreţia asupra acestui capitol.

— Nu, sigur că nu! Tocmai asta-i esenţa problemei! Ea nu mai e decît o relicvă, o obligaţie...

Oare să mintă Blaise? se întrebă Monty. Apoi îşi spuse trist: n-am să aflu niciodată. Blaise nu-mi va ierta în vecii vecilor că am fost un spectator calm, că am stat aici cu Harriet şi am ascultat-o descriindu-mi pocăinţa lui.

— Da, da, mă chinuie gelozia, zise Harriet, privind cu ochii ei mari şi distraţi în grădină, unde Panda, Babu şi Seagull gîfîiau întinşi la soare. Dar sînt hotărîtă să nu las gelozia să mă scoată din minţi. Trebuie să-mi menţin controlul asupra mea şi a lor. Toţi aşteaptă asta de la mine, pînă şi Emily, după cum spune Blaise. Pe toţi

trebuie să-i salvez. Sigur că e o catastrofă, un naufragiu. Multe căsnicii s-ar dizolva pur și simplu. Dar a mea nu. Vor fi plătite toate datoriile. Ca atunci cînd dai faliment, dar ești hotărît să plătești. O să-i *facem loc* lui Emily în viețile noastre, n-avem încotro. N-o să-mi placă, deseori o să-mi ies din pepeni de ciudă. Dar, cum spuneai chiar tu, e o realitate, băiatul e și el o realitate. Se înțelege că, dacă n-ar fi fost Luca, Blaise i-ar fi dat de mult papucii, știe și ea prea bine. Dar de vreme ce băiatul există, s-ar putea să ne fie chiar de ajutor, să ne oblige pe toți să ne comportăm mai frumos. Un suflet nevinovat poate fi de mare ajutor.

— Dar David? întrebă Monty.

Nu voia s-o chinuie, voia doar să se asigure că ea cîntărește toate aspectele, că examinează toate fațetele problemei.

Cu ochii încă pierduți în grădină, Harriet se încruntă de durere.

— E foarte jignit, nici nu vrea să vorbească cu Blaise. Poate că el e... nu, n-am să spun cel mai lovit, fiindcă n-am să-l las să se simtă așa, n-am să-l las. E destul de mare și de înțelept ca să poată suporta. O să-l ajut. Nu mai e copil. Dar va fi un proces lung și sîntem abia la început, va fi o luptă zilnică de durată. E ca și cum ți-ai fi petrecut toată viața în libertate și apoi ai fi închis brusc. O, Monty, nu-i așa că ai să mă ajuți?

Fără să se întoarcă, îi întinse mîna, iar Monty i-o luă și o ținu într-a lui. Ajax apăru din livadă. Îi zîmbi scurt stăpînei sale, apoi se culcă pe burtă și începu să gîfîie, ca și ceilalți cîini.

— Monty, povestește-mi de-a fir a păr ce-a zis Edgar cînd i-ai spus.

Monty îi lăsă mîna.

— A zis că regretă că nu mai poate sta de vorbă cu tine.

— O, dar spune-i că poate sta de vorbă cu mine. Nu vreau ca treaba asta să devină un tabu. Cu cît o voi discuta cu mai multă lume, cu atît mai bine am să mă simt. Trebuie să devină publică, întocmai ca și căsătoria, altminteri va fi un coșmar.

— Dar ai discutat *asta* cu Blaise? o întrebă Monty. Adică, acest caracter public?

— Nu, nu tocmai... n-am hotărît... Oricum, spune-i lui Edgar că poate veni să vorbim.

— Bine, bine, zise Monty.

Se simțea din nou enervat. Exaltarea lui Harriet era ușor ridicolă. Praful avea să se aleagă de toate bunele ei intenții.

— Aș vrea să discut problema și cu Magnus, zise Harriet.

— Așa ceva nu cred că e posibil, replică Monty.

— Nu-i ciudat cum găsești forțe noi ca să faci față unei situații ca aceasta? Simt că sînt în aer liber, pe cîmpia adevărului, ca pe o pășune în bătaia vîntului. La început am crezut că n-o să mă pot opri niciodată din plîns, mă simțeam zdrobită, lipsită de puteri. Apoi m-am gîndit că numai iubindu-l și mai mult pe Blaise voi reuși să salvez pe toată lumea, iar pe urmă am descoperit că pur și simplu am mult mai multe de dăruit!

— Să presupunem că Emily McHugh refuză să-ți facă jocul, o provocă Monty.

— Ba se va prinde în horă, ripostă Harriet. N-are încotro. Ne aflăm amîndouă într-o țară nouă și trebuie să supraviețuim. Sună înfiorător, dar... știi, sînt convinsă că nu m-a urît... Am s-o fac pe Emily să joace cum îi cînt.

— Deci tu ești stăpîna.

— Iar rîzi de mine. Și te tot uiți la ceas. E timpul să plec. Haideți, băieți, fiți băieți buni! Monty, ajută-mă să rezist. O să mă ajuți, nu-i așa? Și nu uita de Edgar. O, Monty, te rog mult

să nu-mi mai dăruieşi nimic de la Locketts! Ceaşca asta trebuie să fie extrem de valoroasă, uită-te numai la frunza asta de aur sau ce-o fi. Ce va spune mama ta?

După plecarea lui Harriet, Monty se duse în birou, unde păstra o penumbră răcoroasă în zilele acestea însorite. Locketts avea obloane de lemn, vopsite într-un bordo închis, împodobite cu tulpini zvelte de lalele, terminate cu capete albastre de fete în loc de flori. Ţinea aceste obloane trase peste fereastra deschisă, iar încăperea era plină de miresmele grădinii, dar destul de răcoroasă. Tapetul marmorat de pe pereţi se ondula vag, tavanul în casete era presărat cu umbre, vitrinele înguste cu vitralii, proiectate pentru vaze înalte şi madone pletoase, străluceau stins, frunzişul lor artificial, din pietre preţioase, fiind deja ofilit. Monty căzu în genunchi, în poziţia lui obişnuită, dar nu reuşi să-şi limpezească mintea. Simţea cum caută crispat vidul tămăduitor, pe care mintea lui tulburată îl respingea cu aceeaşi mişcare. Imaginile din lumea de sus, din lumea de dincolo, nu-i erau acum de nici un folos. Se simţea încolţit, plin de un resentiment nedefinit. După o vreme se lăsă într-o rînă, ţinîndu-se de o gleznă, şi privi lung linia subţire, neclară, de aur dintre obloane. La ce se aşteptase, ce dorise? S-o vadă pe Harriet plîngînd, să simtă că ea are mare nevoie de el, să-i vadă căsnicia distrusă?

Cît de uşor, cît de firesc se instalează omul în nefericirea altora! Dacă el mai făcea acest lucru din instinct, însemna că nu realizase nimic. Se simţea cuprins de vechiul dezgust faţă de sine însuşi, despre care ştia că este lucrul cel mai inutil dintre toate. Trebuie să plec, îşi zise. Dar unde? Curînd avea să sosească maică-sa. Stînd acolo, se linişti treptat. Imaginea lui Sophie se

recompuse dureros, dar dîndu-i o senzaţie de fapt obişnuit. Îi văzu ochelarii scînteietori, picioarele mici în încălţările elegante, capul trufaş şi vorace, aerul ei că cerşeşte atenţia, care de fapt dezvăluia cam tot ce era mişcător şi neajutorat în fiinţa ei. Îşi aminti visul din noaptea trecută. El era un animal uriaş şi orb, iar Sophie, în întregime goală sub o pălărie enormă cu flori, îl ducea de lanţ. Ce sîni mici avea! Îşi dorea acum cu disperare să plîngă, dar lacrimile refuzau în continuare să curgă.

— Acum ar trebui să pleci, zise Emily. Nu e frumos s-o laşi pe Harriet să aştepte, nu-i aşa?

— Şi chiar aţi stat paşnic de vorbă? întrebă Blaise.

Tot ce se întîmpla i se părea absolut imposibil.

— Nu. Ţi-am spus. A vorbit numai ea. Eu am mîrîit în sinea mea.

— Dar n-ai ţipat la ea, n-ai dat-o afară?

— De ce s-o fi dat? Ceea ce avea de spus era interesant. Pare o persoană drăguţă. La urma urmei, ea a încasat şocul, nu eu.

— Aşadar... accepţi situaţia?

— N-am spus asta. Nici măcar nu ştiu despre ce situaţie vorbim. Tu ştii?

— Dar dacă voi două... dacă nu vă bateţi... atunci...

— Uneori am dubii privitoare la inteligenţa ta, zise Emily.

Aranja într-o vază trandafirii galbeni şi roşii trimişi de Harriet din grădina de la Hood House.

— Nu, nu, spuse Blaise, n-am înnebunit. Îmi dau seama că se poate întîmpla orice. Nu poţi încasa o asemenea lovitură fără să... dar aţi fost amîndouă atît de minunate, de bune...

— Atît de bune cu nemaipomenit de importantul, esenţialul de tine. Ai dreptate.

— Bine, fetițo, sînt un egoist pur... și... n-o spune tu... așa sînt toți bărbații. Dă-mi voie atunci să-ți vorbesc cu tot egoismul. Vă vreau pe amîndouă. Iată ce n-am putut în trecut să-ți spun cu inima deschisă, fiindcă mi-a fost prea frică. Această nouă sinceritate s-ar putea să ne fie prielnică tuturor. Mie, în orice caz, îmi este. Mă simt dintr-odată liber. Mă simt mai bine, nu-mi mai e frică, pot spune ceea ce gîndesc. Știi, Em, iubirea noastră a fost mereu umbrită de faptul că mă temeam atît de mult. Acum te pot iubi mult mai intens.

— Mă întreb de ce anume te temeai și nu te mai temi acum. De posibilitatea ca eu să lupt pentru drepturile mele? Crezi că această posibilitate a încetat să mai existe?

— Nu cred. Vreau să spun că adevărul e într-un fel molipsitor, se răspîndește... Mereu mi-am dat osteneala să te îmbunez.

— Iar de-acum n-ai s-o mai faci? Spuneai că ne vrei pe amîndouă.

— Înainte n-aș fi îndrăznit să afirm una ca asta. Se înțelege că pentru Harriet nu nutresc aceleași sentimente deosebite ca pentru tine. Ești conștientă de asta. Dar și ea mi-e dragă și nu e vorba numai de datorie, deși de voi amîndouă mă leagă o datorie absolută. Prin urmare, sînt prins și ținut zdravăn. Lucrurile au stat întotdeauna așa, dar acum, mulțumită lui Dumnezeu, vă pot spune amîndurora adevărul. Pentru prima oară se poate rezolva totul cu bine, într-un fel sau altul...

— Cred că ești un escroc. Tragi spuza pe turta ta, asta vrei să spui, ne păstrezi pe amîndouă, nu renunți la nimic, ești iubit și giugiulit. Tu, tu, tu.

— Păi... așa e...

— Eşti brutal de sincer şi-ţi imaginezi că te prinde. Totuşi mă îndoiesc că sinceritatea absolută a pogorît asupra ta din ceruri. Minciuna ţi-a intrat în sînge. Ţine minte că nu fac nici o concesie.

Blaise tăcu o clipă, urmărind-o pe Emily cum aranjează trandafirii într-o vază încăpătoare, din sticlă roşie şlefuită. Purta o rochie de vară, o confecţie ieftină de bumbac, de un verde pal, imprimată cu margarete albe, ce semăna cu o salopetă. Astăzi nu dăduse decît o atenţie minimă înfăţişării sale, dar era cu adevărat drăguţă, cu părul pieptănat simplu, băieţeşte, cu faţa de o paloare catifelată, cu ochii ei uimitori, nemaipomenit de albaştri în lumina clară a soarelui matinal, scînteind din cînd în cînd de o ironie neînţeleasă de Blaise, dar pe care o considera a fi binevoitoare, în pofida spuselor ei. Se străduia din răsputeri să nu pară dezgustător de fericit şi de uşurat în ochii ei, căci Emily ar fi putut lua asta drept o provocare. Cel mai neînsemnat gest de duioşie faţă de el din partea celor două femei îl făcea să se simtă enorm de bogat şi totodată foarte umil. Înzestrate cu asemenea puteri dumnezeieşti asupra lui, cele două femei nu i se păruseră niciodată atît de palpitant de atractive. Sorbea fiecare cuvînt, fiecare gest al lui Emily, întreaga sa fiinţă fiind mai vulnerabilă ca oricînd la prezenţa ei.

— Ei bine, zise Emily, gîdilînd nasul lui Little Bilham cu ultimul trandafir, apoi trăgîndu-se un pas înapoi ca să admire vaza, părerea mea este că nu te vei lepăda uşor de vechile năravuri. Încerci în continuare să mă îmbunezi cu jumătăţi de adevăr, să mă dirijezi spre poziţia care-ţi convine. Spuneai că mă iubeşti într-un fel special, iar ea îţi este dragă şi atît. Sau n-am înţeles bine?

— Ba da, ba da, confirmă cu jumătate de gură Blaise.

Soarele dezvăluia cu nemiloasă claritate încăperea strîmtă, sărăcăcioasă și familiară în care Emily, cu noua și misterioasa ei dispoziție, dereticase, curățînd-o lună. Lui Blaise îi trecu prin minte că nu văzuse niciodată flori în camera aceea. De ce nu-i dăduse prin cap înainte să-i aducă flori?

Emily îl privea în ochi, cu noua ei ironie indescifrabilă.

— O, n-are nici o importanță. Aș putea să te-nvîrt pe degete pînă amețești, dar n-am chef. Oricum, nu azi. Știu că nici măcar acum nu vrei să fii sincer. Doar faptele îmi vor dezvălui în cele din urmă adevărul. Nu-i nimic, nu-i nimic.

— Em, copila mea, n-ai să-i spui nimic lui Harriet, nu-i așa, despre lumea noastră aparte? E o chestiune personală, astfel de lucruri trebuie să rămînă personale. Cineva din afară n-ar înțelege. Harriet s-ar necăji inutil. E secretul nostru, nu-i așa?

— Cred că n-am să-i spun, zise Emily. Bine, nu-i spun, n-ar avea rost. Presupun că te aștepți să mă bucur că mai împart unele secrete cu tine. Dar Harriet nu va povesti tuturor despre veselul nostru trio? Celebrul tău prieten cunoaște deja întreaga poveste. (Emily se referea la Monty, care, spre ușurarea lui Blaise, îi fusese, pare-se, antipatic.) Sau rămîn încuiată aici, să primesc emoționantele vizite clandestine ale nevesti-tii?

— Va trebui să chibzuim, să nu ne pripim. Există clientela mea, există David.

— Cînd mi-l prezinți și mie pe faimosul David? Pare foarte chipeș în fotografie, mult mai chipeș decît tine.

Blaise îi arătase lui Emily o fotografie a lui David. Acest gest, de neconceput înainte, făcea parte din noua politică de transparență.

— Curînd, zise. David era unul dintre elementele mai obscure ale „situației", cum o numeau constant acum Blaise și femeile. Adăugă: Sper că Luca se va împrieteni cu el.

— Puțină fraternizare modestă cu burghezia nu-i va face nici un rău lui Luca. Important este că în sfîrșit ai reușit să te mobilizezi și să încerci să-l transferi la altă școală. David ce părere are despre toate astea? Mă consideră o tîrfă dezgustătoare?

— Bineînțeles că nu. Nu te îngrijora. Se vor aranja toate. Obligatoriu. Trebuie să trăim cu toții cu această problemă și de ce să n-o tratăm cu cît mai multă voie bună?

— Voie bună? se miră Emily.

— Bine, atunci cu resemnare, caritate, fără violență, fără pripeală. Nu văd de ce n-ai fi de acord. Va fi mult mai bine pentru tine și pentru Luca.

— Nu zău? În ce sens, mă rog? Abstracție făcînd de brusca ta abilitate de a te ocupa de problema școlii lui Luca.

— O să mă vedeți mai des.

— Super!

— Păi, Em, întotdeauna ți-ai dorit asta, nu?

— Nu sînt sigură, zise Emily. Acum se așezase pe scaun și-l pironea cu o privire deosebit de intensă. Nu-mi doream să te văd mai des. Te doream de tot.

— Acum mă ai, poți fi mult mai sigură de mine.

— Fiindcă Harriet e de acord cu existența mea. Mare scofală.

— Nu-ți bate joc, Em.

— O să-ți ceară ea să fii bun cu mine, mai exact, o să aibă ea grijă să te porți frumos.

— Ești mult mai în siguranță acum, că Harriet știe și a acceptat. Doar e evident. A fost eliminată posibilitatea unui dezastru.

— Adică să afle Harriet și să te silească să alegi.

— Întocmai.

— Dar Harriet se mai poate răzgîndi.

— Nu se va răzgîndi. E o ființă morală, o persoană cu principii.

— Poate mă răzgîndesc eu. Eu nu-s o ființă morală, o persoană cu principii.

— N-o s-o faci.

— Vrei să spui că nu pot. Nu mai mult decît înainte. Nici măcar ca înainte. Așa e.

— Nu asta voiam să spun...

— O, las-o baltă.

— Dacă-ți închipui...

— Nu-mi închipui. Tocmai aici e buba. Vorbesc foarte calm, rostesc propoziții, avem o discuție ce pare rațională, dar de fapt sînt o femeie goală pe dinăuntru. Nu știu ce cred, nu știu nici măcar ce simt, în mod sigur nu știu cît pot îndura.

— Întrebarea este cît poate îndura Harriet. Iar ea poate îndura... oricît. E previzibilă.

— Eu nu sînt, anunță Emily. Oricum, așa cum ai remarcat, ceea ce trebuie să îndurăm, vom îndura. Doar că-mi vine să vărs cînd mă gîndesc ce noroc a dat peste tine. Trebuie că te simți ca sultanul Turciei. Ne ai pe amîndouă. Ai reușit performanța asta, fără îndoială că ai reușit-o.

— Da... iartă-mă... te rog, ai să mergi în vizită la Harriet, nu? Eu nu voi fi de față...

— Da, da...

— Și, Em, fii discretă cu Harriet, te rog. Vreau să vă împrieteniți, dar...

— Bine, bine. Tot n-am prietene.

— Dar Pinn?

— Pinn nu mi-e prietenă. Probabil că nici nu e femeie. E un fenomen. Șterge-o acum. Vreau să rămîn singură.

— Ne vedem mîine și... n-o să ne certăm, nu-i așa?

— Deloc?

— Deloc.

— Atîta previzibilitate mă dă gata. Bine, Mare Sultan, marș înapoi la soția numărul unu.

— Em, îți mulțumesc. Îți sînt recunoscător, Em și... o, te iubesc mult, să știi...

— Întinde-o!

După plecarea lui Blaise, Emily McHugh rămase multă vreme nemișcată pe scaun, fixînd cu privirea trandafirii aduși de Harriet, în timp ce razele soarelui se plimbau prin cameră. Se simțea golită pe dinăuntru, întocmai cum îi spusese lui Blaise. Se simțea lipsită de personalitate, de caracter, un simplu ecou. Pînă și ușoara durere de dinți care o sîcîise toată ziua plutea fără stăpîn prin încăpere, ca o insectă enervantă, dar invizibilă. Avea senzația că tocmai se produsese o mare catastrofă naturală, un seism sau un potop, în al cărei centru se aflase, scăpînd însă, ca prin minune, fără nici o zgîrîietură. Cum de se putuse întîmpla una ca asta? Cum de nu i se prăbușise casa, cum de nu-i fusese pulverizat căminul? Era încă vie – și totuși murise. Poate că fusese într-adevăr ucisă și supraviețuise doar ca stafie? Conversația cu Harriet decursese fără țipete, fără plînsete. Iar diseară chiar se va duce s-o viziteze la Hood House. Nu numai că inimaginabilul se produsese, dar se întîmplase calm, aproape firesc. Ce trăsătură a

ei, a lui Harriet, a lui Blaise făcuse posibilă o astfel de întîmplare? Cine dirija totul, cine era forța motrice? Să fi fost Harriet? În ce-o privea, Emily nu se considerase niciodată un agent pasiv, ca acum. Deocamdată îi lipsea orice urmă de voință, era o spectatoare uluită a propriei sale vieți, a propriei sale condiții.

Pentru Blaise, pentru evidenta lui ușurare, pentru șiretenia-i cusută cu ață albă, nutrea un fel de milă tandră, și ea un sentiment necunoscut pînă acum. Prinsă în vîrtejul evenimentelor, continuase să-l iubească pe Blaise cu dăruire. Îl simțea aproape, dar iubirea și apropierea nu înglobau nicidecum vreo idee despre viitor. Se va diminua tensiunea? Vor conteni certurile? Se va naște o lume nouă? Va fi mai bine? Sau totul era într-un fel mult mai rău, cumplit de rău? Se simțea ca un om care-și descoperă brusc incapacitatea de a distinge, în ciuda luminii optime, culoarea unui obiect perceput de aproape: o fi roșu sau verde? Capacitatea fundamentală a discernămîntului îi fusese parcă luată cu mîna. Se înțelege că nu s-ar fi putut împrieteni niciodată cu Harriet. Nici măcar Blaise n-ar fi putut merge cu gîndul atît de departe. După primele contacte probabil că nu se vor mai vedea deloc. Dar vizita la Hood House avea o importanță covîrșitoare. Harriet stăruise, iar Emily o dorise la rîndu-i în aceeași măsură, deși perspectiva o înspăimînta. Dacă de acum încolo aveau să-și trăiască viețile „în mod deschis", era important să cunoască ambianța în care se desfășura existența lui Blaise. În definitiv, el nu locuise niciodată aici și, oricît de tare ar fi durut-o, trebuia să se împace de acum fără rezerve cu ideea că trăia în altă parte, unde se bucura de un cămin adevărat, în care se găseau o soție și un fiu, amîndoi legitimi. De fiu se temea. Casa trebuia și

putea s-o înfrunte. Doar îi ținuse piept și nevestei. Era oare acesta cel mai neplăcut lucru care i se putea întîmpla – să vadă casa lui Blaise, să-i cunoască fiul, să recunoască în cele din urmă, în mod irevocabil și sincer, cu inima deschisă, că poziția sa este inferioară, că „statutul" ei, cum îl numea, este precar? Sau existau lucruri încă și mai umilitoare, pe care mintea ei amorțită nu le vedea deocamdată, deși erau bătătoare la ochi?

Sentimentul umilitor de vinovăție încercat la prima confruntare cu Harriet părea să se fi risipit, prin magia exersată de Harriet însăși. Însemna asta că Harriet era „bună"? Că avea o influență benefică asupra tuturor? Putea fi totul atît de simplu? Harriet fusese cea care făcuse imposibile țipetele, ocările murdare, toate aspectele ignobile ale rivalității dintre ele două? În mrejele cărei magii o prinsese pe ea, pe Emily, în ce voia s-o metamorfozeze? Ce avantaj prețios era pe cale să piardă? Sau însemna că totul avea să rămînă aproape neschimbat, doar întru cîtva îmbunătățit – că avea să fie mai bine, de exemplu, pentru Luca? Ceea ce considera ea a fi viclenia lui Blaise, dezgustătoarea și absurda lui ușurare, necontenita lui duplicitate secretă, deștepta în Emily sentimente de toleranță și iubire. Pasiunea pentru Blaise renăscuse în chip straniu, devenind inocentă. Inocența – să fi fost *acesta* lucrul cel mai important? Bineînțeles că Blaise îi îndrugase minciuni cu privire la Harriet și fără îndoială că lui Harriet îi turna minciuni la fel de sfruntate despre ea. Dar Emily nu putea crede nici măcar în aceste momente că Blaise avea relații sexuale cu soția sa, întrucît, deși nici urîtă, nici matusalemică, Harriet nu era pur și simplu „stilul lui". Marile ei calități de femeie blîndă și stilată rămîneau, mai mult ca sigur, inerte pentru Blaise. În schimb, Emily credea

cu tărie – şi crezuse întotdeauna, cu o simplitate a gîndirii demnă de o ţărancă – în caracterul deosebit, indestructibil, al iubirii senzuale, prin care era legat de ea amantul ei.

Fusese obligată să creadă; uneori ar fi zis că nici nu existase altceva în viaţa ei. Izbutise să se cramponeze de credinţa ei chiar şi în momentele cînd Blaise se răcise faţă de ea, cînd începuseră certurile, cînd încetaseră să se mai „joace". Îşi formase cîndva convingerea că ea şi Blaise fuseseră destinaţi unul altuia de cînd lumea. Era un adevărat miracol cît de bine se „potriveau". Acesta era apogeul iubirii autentice. Sentimentul respectiv n-o părăsise, de fapt, niciodată şi redeveni conştientă de el acum, cînd îi furniza vigoare şi căldură în plină „situaţie" de criză. Ea şi Blaise erau meniţi unul altuia, ca două animale din Arcă, unicele din specia lor. În pofida existenţei lui Harriet şi a lui David, a misterioasei Hood House, în ciuda zilelor şi nopţilor pe care le petrecuse şi le va mai petrece fără el, Blaise îi aparţinea aşa cum nu aparţinea nimănui altcuiva.

— Ţi-ar plăcea să fie al tău? întrebă Harriet.

Luca era cu ea în budoar. Harriet era aşezată, iar Luca stătea în picioare în faţa ei, la o oarecare distanţă. Înhăţase elefantul roşu brodat şi îl ţinea chiar în dreptul feţei, în aşa fel încît fruntea elefantului o atingea pe a sa, privind-o pe Harriet dindărătul jucăriei. Dădu viguros de cîteva ori din cap, rămînînd ascuns după elefant, şi-i aruncă obişnuitul lui zîmbet, straniu de atotştiutor şi de şiret. Harriet îl văzu la cincisprezece ani, la douăzeci de ani, cu acelaşi surîs pe buze – va fi fermecător. Apoi băiatul îşi încrucişă braţele, strîngînd elefantul la pieptul acoperit de un tricou cu Mickey Mouse extrem de soios.

— Atunci elefantul îți aparține, zise Harriet, luptîndu-se să nu lase lacrimile de tandrețe și confuzie dureroasă, necontrolată, să-i împăienjenească ochii. O să-i pui un nume?

— Da.

— Cum o să-l cheme?

— Reggie.

— Frumos nume.

— Reggie era un băiat de la școală care s-a purtat bine cu mine.

— Nu toți băieții se poartă bine?

— Nu. Mă lovesc. Dar îi lovesc și eu pe ei.

— Curînd ai să mergi la o altă școală, mult mai bună. Crezi că o să-ți placă?

— Ai văzut vreodată un elefant urcînd pe scări? întrebă Luca.

— Nu. Cred că nu. Tu ai văzut?

— Da. La Grădina Zoologică. A urcat niște scări și picioarele îi erau atît de caraghioase, ca niște saci plini de scînduri. Elefanții sînt animale blînde. Un elefant n-ar călca pe un om. Ar încerca să-l ocolească.

— În India elefanții îi sînt de mare ajutor omului. Cară bușteni.

— Și împroașcă apă cu trompele. Dacă-i supără oamenii, îi udă leoarcă. În India sînt și șerpi, unii foarte mari.

— Știu. M-am născut acolo. Tata era militar în India. Îi învăța pe indieni cum să folosească armele.

— Aveai un șarpe cu care să te joci?

— Nu. Eram abia un bebeluș cînd am plecat.

— Oamenii cîntă o melodie și șerpii dansează, am văzut într-un film. Șarpele mișca din cap încoace și încolo. Stătea într-un coș. Mi-ar plăcea să am un șarpe. L-aș putea ține în buzunar. L-aș învăța să danseze. Avem două pisici. Dar mi-ar plăcea să am și un șarpe.

— Cere-i mamei tale unul, zise Harriet.

Luca mîngîia acum elefantul cu o mişcare fermă şi apăsată a mîinii, uitîndu-se la Harriet cu ochi strălucitori şi cu o încordare vecină cu uimirea. În ochii lui nemaipomenit de rotunzi, căprui închis, se întrezărea o sclipire albăstruie stinsă. Părul negru, lins, încîlcit acum, îi încadra faţa în bucle haotice. Fără a schiţa vreo mişcare, Harriet îşi concentra voinţa asupra copilului, poruncindu-i să se apropie şi s-o atingă, iar în momentul următor Luca îşi plecă ochii şi, cu un surîs viclean şi un aer de cochetărie aproape deliberată, veni să se rezeme de genunchiul ei. În gestul lui se amestecau sfioşenia unui foarte tînăr amant şi siguranţa de sine a unei odrasle preferate. Harriet îşi înfrînă dorinţa de a-l strînge puternic în braţe. Se pricepea şi ea la acest joc. Uşor, cu grijă, ţinîndu-şi răsuflarea, începu să-i răsfire părul cu degetele, mîngîindu-i totodată buclele negre, moi, reci şi uscate. Mirosea a sudoare, a băiat, a ceva răcoros şi umed, cum ar fi pămîntul reavăn sau apa.

— Şarpele meu ar putea merge la şcoală cu mine şi nimeni n-ar şti.

— Azi de ce nu te-ai dus la şcoală?

— E vacanţă.

Mă întreb dacă minte, se gîndi ea.

— Chiar?

— La şcoala cea nouă o să învăţ despre Dumnezeu?

— Cred că da.

— Ce este Dumnezeu?

Luca ridicase acum ochii spre ea, cu bărbia proptită în spinarea elefantului, cu o mînă sprijinită ferm pe genunchiul lui Harriet.

— Dumnezeu este spiritul bunătăţii, răspunse Harriet. Este spiritul iubirii purtate de noi toţi în inimile noastre.

— El stă în inima mea?

— Da. Ori de cîte ori iubeşti pe cineva sau vrei să faci o faptă bună...

— Dar nu vreau, o întrerupse categoric Luca. Dumnezeu ne face să iubim animalele?

— Da, ne cere şi asta.

— Iubesc pisicile. Şi cîinii tăi. Şi toate animalele, chiar şi pe cele feroce şi crude. În garajul tău am găsit un liliac. Atîrna cu capul în jos şi am crezut că-i o cîrpă. După aia i-am văzut faţa, o feţişoară mică şi caraghioasă, cu dinţi. Liliacul muşcă. Nu poţi îmblînzi un liliac.

— Dar cel mai mult îţi iubeşti mama şi tatăl, sugeră Harriet.

— Poţi să-i vorbeşti lui Dumnezeu?

— Da. Oricine poate. Se numeşte rugăciune.

— Şi ce-i spui?

— Te rogi să te ajute să fii bun şi să-ţi iubeşti semenii.

— Care semeni?

— Pe toţi oamenii.

— Adică toţi oamenii, ca toate animalele?

— Da.

Luca reflectă o clipă asupra enormităţii acestui deziderat. Pe urmă spuse:

— Te iubesc. Te-am văzut în seara aceea în grădină şi am ştiut că eşti o fiinţă vrăjită, din vis.

Harriet îl trase la pieptul ei, strîngîndu-l tare în sfîrşit, îi simţi braţele cum caută şi apoi cum i se agaţă de gît.

Plecînd de la Emily, Blaise păşea buimac pe stradă. Toată faţa îi strălucea de ceva asemănător cu fericirea. Nu reuşea să-şi şteargă de pe buze un zîmbet de lunatic. Bunătatea neîntreruptă cu care îl trataau cele două femei îl făcea să radieze de

smerenie, ușurare, inocență. Avea sentimentul că s-ar cuveni să umble numai în genunchi. Mulțumesc, o, mulțumesc! nu contenea să le spună în adîncul sufletului celor două femei, întregului univers. Fiecare clipă scursă, fiecare moment de prelungită îngăduință și de calm, făcea ca izbăvirea să-i pară și mai sigură. Firește, își zicea Blaise, mai existau suficiente motive de teamă, dar nu vedea de ce anume ar fi trebuit *concret* să-i fie frică. Ceva vreme situația va continua să fie, vrînd-nevrînd, periculos de volatilă. Poate că una din cele două nu va rezista. Dar chiar și așa, ce se putea întîmpla? Nu avea cum să iasă din situația asta, erau cu toții mai prinși în ea ca niciodată, trebuiau să se împace cu ideea și să trăiască în condițiile date cît mai bine; fuseseră extrem de norocoși să descopere din timp că acest lucru era posibil. Erau acum captivi, de ce să nu privească adevărul în față, într-o cușcă a toleranței îngăduitoare, a adevărului atotstăpînitor. De ce ar prefera vreuna dintre ele un război fără speranță, care nu putea să le facă decît rău tuturor?

Pata cea mai neagră o constituia David, iar Blaise se ferea să se gîndească la el. Deocamdată nu putea întreprinde nimic pentru a vindeca rana băiatului, de orice natură s-ar fi dovedit ea a fi. Harriet îl va ajuta, va găsi poate leac pentru ea. Blaise se simțea atît de umil, atît de gol pe dinăuntru, ca să folosească expresia lui Emily, încît parcă era transparent. Nu putea să nu fie încredințat că în cele din urmă David avea să-l ierte. Inocența lui restituită parcă-i ștergea culpa cu buretele. Existau momente cînd se simțea ca un creștin la piciorul crucii. Firește, ceea ce-l va impresiona mai întîi pe David va fi minciuna tatălui său, delictul comis de el, iar nu tăria de a le scoate la lumină. Ceea ce-l va șoca pe David va fi existența,

existența tolerată în continuare, a lui Emily și a lui Luca. Dar nu va *trebui* și David să ierte? David se uitase la brotăcelul lui Luca. Precis că va ierta. Blaise știa, dar prefera să ignore această cunoaștere, că relațiile cu fiul său vor fi, erau deja, radical schimbate. Sigur, sigur că David îl va ierta, redîndu-i încrederea în sine.

Acest lucru ținea însă de viitor, care mai avea multe aspecte obscure. Deși întrebări extrem de importante rămăseseră fără răspuns, nu era momentul potrivit să urzească planuri. Își vor da Emily și Harriet cu adevărat osteneala să „se împrietenească"? Avea Harriet tăria de a o face și pe asta? În adîncul sufletului, Blaise se îndoia. Nu voia într-adevăr ca cele două femei să petreacă prea mult timp împreună și să se influențeze reciproc, nici nu credea că ele vor dori așa ceva, după ce va trece luna de miere a tatonărilor. Cu siguranță, cel mai bun lucru era să rămînă fiecare la locul ei separat, ca în trecut, dar de data asta în mod inocent. Va renunța Harriet curînd la dorința ei ca toată lumea să fie informată? *Trebuia* să știe toată lumea? Blaise remarcă reapariția în viața lui interioară a ideii simplei obligativități. Nu simțea totuși nevoia urgentă de a se jertfi pe acest altar. Reflectînd cinstit, ajungea la concluzia că prefera ca totul să rămînă în continuare cît mai discret, cît mai neostentativ. N-avea sens să izbucnească un scandal care, prin dimensiunile lui, ar răspîndi numai confuzie. Blaise considera că-și făcuse ordine, cu mult curaj, în viață și că își cîștigase în schimb dreptul la o existență privată secretă. La urma urmei delictul săvîrșit de el aparținea deja cu adevărat trecutului.

Umblînd așa, frămîntat de gînduri și încununat de un nimb, avu sentimentul că se va întîmpla ceva extrem de neplăcut, cu o secundă înainte de

a o zări pe Pinn mergînd paralel cu el, pe trotuarul opus. Ea traversă şi se apropie zîmbind.

— Felicitări!

— Aăă... mulţumesc, zise Blaise.

— Totul e bine pe ambele fronturi, sper?

— Da.

— Emily se comportă minunat, nu-i aşa?

— Splendid.

— Ard de nerăbdare s-o cunosc şi pe Harriet.

— Aăă... mda.

— E ca şi cum ţi-ai descoperi o mulţime de rude noi şi simpatice.

— Aşa e.

— Trebuie să organizaţi o petrecere.

— Mhî.

— Sînteţi un bărbat norocos, să ştiţi.

— Ştiu.

— Este deznodămîntul ideal, toată lumea e mulţumită.

— Da...

— Sper că de-acum o să vă vedem mai des pe la noi, ce ziceţi?

— Sper că da.

— N-o să vreţi să mai rămîn în casă.

— Te rog să nu te simţi...

— O, dar nu pot să nu mă simt. Am să mă mut. Mă gîndesc, de fapt, să-mi cumpăr un locşor al meu. Mă întrebam dacă nu mi-aţi putea împrumuta nişte bani?

Blaise privi lung faţa pistruiată şi zîmbitoare a femeii. Oare ce fel de pericol îl păştea? Spuse:

— Ştii foarte bine că nu-mi prisosesc banii.

— Un împrumut cît de mic ar fi bine-venit. Oricum, mai gîndiţi-vă. O să vă anunţ eu, de îndată ce-mi fac planuri mai precise. Deocamdată, la revedere.

N-are ce să-mi facă, nu-i așa? se gîndi Blaise. Nu, *acum* nu-mi poate face nimic.

Cu toate acestea se simțea cuprins de îngrijorare.

— Cine era grăsanul care tocmai pleca la sosirea mea? se interesă Emily.

Ea și Harriet ședeau pe scaune de pînză pe terasă și beau ceai. Emily purta niște pantaloni și un jerseu, dar pe sub jerseu își pusese o cămașă curată, iar în jurul gîtului își înnodase un batic roșu cu negru. Harriet îmbrăcase una dintre rochiile ei de grădină Liberty, imprimată cu floricele mărunte. Soarele era încă destul de aproape de zenit, iar grădina fremăta de lumină și căldură. Trandafiri de un roz electric străluceau în gardul viu. Emily examina totul cu nesaț, uitîndu-se lung la grădină, întorcîndu-și privirile spre casă, măsurînd-o pe Harriet. Pînă acum, își spuse Harriet, vizita a decurs ca pe roate. Primele minute au fost cele mai grele.

— E un profesor, Edgar Demarnay, prietenul prietenului meu, Monty Small.

— Știa cine sînt? A plecat ca să mă evite?

— Nu, a plecat fiindcă trebuia să plece.

De fapt, răspunsul era „da" la ambele întrebări. Edgar, care se înființase imediat după dejun, fusese gata-gata să verse lacrimi de indignare de dragul lui Harriet. Netulburată pe dinafară, Harriet se bucurase în sinea ei de compătimirea lui. Oare nu cumva Blaise, în ciuda declarațiilor repetate de recunoștință, era mult prea sigur de fidelitatea ei?

— Ai prieteni bărbați? întrebă Emily.

— Da, am foarte mulți prieteni, iar unii dintre ei sînt bărbați.

— Eu n-am prieteni, se plînse Emily. În toată viaţa mea adultă nu l-am avut decît pe Blaise. Am crescut cu Blaise!

— Şi eu la fel!

— Da, dar dacă eşti căsătorită, te bucuri de mult mai multă libertate. Eu n-am putut ieşi din casă din cauza geloziei lui Blaise. Dacă nu eşti măritată, nu ai nici o siguranţă, oricine constituie o ameninţare.

— Dar Blaise era convins că nu-l vei părăsi.

— Ce formulare adecvată! Aşa e, mă ştia legată de mîini şi de picioare. Oricum, bani am avut foarte puţini. Nici măcar nu s-a scotocit prin buzunare ca să-mi dea bani să-mi repar dantura.

— Cu privire la dinţi...

— Nu, protestă Emily, există limite. N-am venit aici ca să discut despre dinţii mei.

— Dar ai avut totuşi o slujbă, ai fost profesoară, nu mă îndoiesc că te-ai împrietenit cu lumea de la şcoală.

— Nimănui nu-i surîde o prietenie cu o mamă nemăritată, eşti pur şi simplu lipsită de identitate pentru ei. Corpul profesoral se prefăcea că nici nu exist, iar fetele mi-au făcut viaţa un iad, mai ales una, o căţea desăvîrşită.

— Regret....

— Nici măcar nu i-am povestit lui Blaise. Dacă începeam să mă plîng, se supăra. Considera că are destule necazuri, îmi închipui.

— Ai trecut prin momente grele...

— Blaise n-a crezut în slujba mea. Nu mă credea capabilă să lucrez. Avea dreptate.

— Nici în pictura mea nu crede.

— Bărbaţii ne dispreţuiesc. Ne consideră proprietatea lor personală. Blaise e groaznic de nedelicat. N-are pic de înţelegere nici pentru suferinţele fizice. La venirea ciclului, cînd te simţi

înfiorător, pur și simplu face urechea toacă. Ai observat?

— Păi...

— E revoltător de încîntat că l-am iertat. Presupun că l-am iertat, nu? Oricum, i-aș da cu plăcere o palmă ca să-i sară rînjetul satisfăcut de pe mutră.

— Ai fost tare bună cu el și cu mine, zise Harriet.

— O, nu vorbi prostii.

— Sînt sinceră. Firește, ești... așa cum ești...

— O femeie decăzută?

— Nu, nu, voiam să spun că dumneata ai dus greul, ai avut o poziție neortodoxă, dar acum țin să știi că-ți... poți ridica fruntea și...

— Mersi, fruntea mea n-a pățit nimic. Cînd am să fac cunoștință și cu fiul tău? Are o înfățișare de star de cinema.

— Sper să-l cunoști curînd...

Harriet revăzu în minte chipul lui David, implacabil de nefericit. N-ar fi avut nici un rost să propună ca întîlnirea să aibă loc imediat sau să-i explice lui David că i s-ar lua o piatră de pe inimă dacă s-ar putea purta cît de cît politicos cu Emily. Dorința lui Harriet – uimitoare pentru bărbații din anturajul ei – de a-i „ura bun venit" lui Emily nu fusese dictată în întregime de acel duh al blîndeții despre care îi vorbise lui Luca. Harriet era nevoită să facă tot posibilul ca Emily să devină reală pentru ea. Să creadă în Emily numai pe jumătate ar fi fost chin curat. Ar fi însemnat să încerce să trăiască, cel puțin parțial, într-un trecut care încetase să existe. Firea realistă a lui Harriet și puternica ei înclinație spirituală spre ordine familială îi cereau să accepte noua situație fără rezerve, să-și formeze o imagine cît mai complexă a acesteia. Harriet avea mare nevoie s-o înghită pe Emily în întregime, să afle și cele mai

neplăcute lucruri și să se asigure că va supraviețui. Dacă David ar fi făcut și el parte din comitetul de primire, i-ar fi fost, fără îndoială, mai ușor. De asemenea, David era un atu cu care Harriet se putea *mîndri* în fața lui Emily.

Parcă ghicindu-i gîndurile, Emily zise:

— Ai o casă splendidă.

— Da, e drăguță, nu?

— Și o grădină atît de frumoasă! Pariez că tu și Blaise nu vă ciondăniți niciodată.

— Păi... nu prea...

— De ce să vă certați, cînd locuiți într-un palat ca ăsta. Dacă aș sta aici și aș avea un fiu atît de ager la minte, cu înfățișare de înger, nu mi-ar păsa de nimeni și de nimic.

— Dar ai un băiețel minunat.

— N-am avut niciodată un cămin adevărat. Mai întîi, din cauza nemernicului meu de tată vitreg. Apoi, din cauza ticălosului de Blaise. Cristoase!

— Îmi pare foarte rău...

— Dar ce mulți cîini ai. La ce-ți servesc? Unul a mîrîit la mine cînd am venit.

Confreria nelipsită a cîinilor era adunată pe gazon și gîfîia. Cîteva cozi negre se agitară fără vlagă cînd Harriet aruncă o privire spre ei.

— Nu mușcă. Luca s-a împrietenit cu ei. Îi plac atît de mult animalele.

— Închipuie-ți că mi-a spus că are vacanță de la școală, maimuțica! Copiii ar trebui altoiți cînd mint! Însă Blaise nu s-a obosit niciodată.

— Dar Luca-i atît de...

— E pierdut, fiindcă nu are un tată adevărat.

— Ești de acord cu școala cea nouă?

— O, da, da. Dar e prea tîrziu. Luca e pierdut. Nu va deveni niciodată un copil normal, nu va învăța nimic, nu va fi un om obișnuit. La doisprezece

ani o să fie un fel de găgăuță. A avut și el mult de suferit, săracul, știind că Blaise nu este de fapt soțul meu, văzînd că tăticul lui dispărea mereu, auzind necontenit țipetele și urletele ce se declanșau cînd apărea. A fost silit să-și cheltuiască toată energia sufletească pentru a înțelege realitatea aceea putredă. Uneori am senzația că-și urăște tatăl, că mă urăște și pe mine, că urăște pe toată lumea. Ce copilărie îngrozitoare a avut! Ca a mea. Asemenea lucruri nu se uită.

— Mie îmi pare un copil extrem de inteligent și de perspicace. Nu înțeleg de ce tu...

— În fața ta probabil joacă teatru. E dat dracului de prefăcut. Vătămările suferite pînă la vîrsta de șase ani nu se mai pot vindeca. Trebuie să știi, doar soțul tău e psihiatru. Deci Blaise vrea să renunțe la psihiatrie și să se facă doctor, așa e?

— Da. Harriet hotărîse să-i dezvăluie lui Emily și acest lucru, despre care Blaise recunoscuse că nu-i vorbise niciodată. Blaise declarase că se bucura să afle și Emily. Oricum, de acum încolo, Emily trebuia să fie la curent cu toate. Nu ți-a vorbit despre asta fiindcă... se pun probleme financiare și...

— E o idee minunată, dar ce-o să mîncăm, Luca și cu mine?

— Voi nu se poate să primiți mai puțini bani, trebuie să primiți mai mulți. Luca va merge la școala cea nouă cu orice preț. Cu puțină grijă, o să ne descurcăm. Vezi, David va intra în curînd la facultate, iar Blaise poate să obțină o bursă sau putem vinde casa...

— Ai fi în stare să vinzi așa o casă ca să-l trimiți pe Luca la o școală bună? Îți arde de glumă. Ești prea bună ca să fii adevărată, Doamnă Placidă. Noi doi îți spuneam de obicei „Doamna Placidă", și nu-i deloc un nume rău ales. Care-i chichița? Care-i adevăratul motiv, Doamnă Placidă?

— Aș face-o și ca să-l ajut pe Blaise. Oricum, sper să nu fie necesar. Putem împrumuta bani de la Monty de la Edgar...

— De ce folosești pluralul?

— Păi, mă refer la toți... la mine, la Blaise... la tine...

— Pe mine să nu te bazezi. Nu știu sigur ce să cred despre chestia cu medicina.

— Simt că trebuie să ne unim eforturile...

— M-am săturat de eforturi. Oricum, nu ne aflăm în aceeași barcă.

— Blaise are nevoie de o provocare intelectuală, are nevoie să fie supus la un test cu adevărat dificil. Și-a pierdut încrederea în teoriile psihologice. Totul a devenit prea vag și facil pentru el. Are nevoie...

— O, m-am săturat de nemernicul de Blaise! Nevoile *lui*, teoriile *lui*, provocările *lui!* N-a stors destul din noi, nu ne-a distrus viețile, mai trebuie să-l trimitem acum și la studii medicale! Dar despre nevoile mele intelectuale ce părere ai? Posed și eu un creier.

— Viața mea nu e distrusă, spuse Harriet, și nici a ta. O să ne descurcăm cumva și o să facem totul să meargă mai bine...

— Cum? Prin magie neagră? Ei, dar poate că tu vei reuși. Ești blîndă și bună, ești zîna cea fermecată.

— Exact asta mi-a spus și Luca, zise Harriet zîmbind.

Ochii de un albastru scînteietor ai lui Emily o măsurară rece pe amfitrioană.

— Știi, îi mărturisi, Blaise mi te-a descris ca fiind bătrînă, urîtă și grasă. Nu te enerva. O spunea doar ca să mă îmbuneze. Presupun că ție ți-a zis că sînt o tîrfuliță ordinară din sudul Londrei.

— N-a vorbit despre tine decît cu cea mai mare delicatețe și cu cel mai mare respect.

— Sper și eu că da! Acum te-ai înfuriat. Nu te supăra pe mine, supără-te pe el.

— Nu sînt supărată.

— Ba ești. Ar fi bine să-l cunoști cu adevărat pe bătrînul Blaise într-o bună zi. Are niște gusturi cam deșucheate. Ca și mine, fiindcă tot veni vorba. Sînt sigură că a jucat mult teatru de dragul tău pe vremuri.

— La ce te referi?

— N-are a face, n-are a face. Deci Luca ți-a zis că ești fermecată. Mie nu-mi adresează niciodată nici un afurisit de cuvînt!

Brusc, ochii ei tăioși, albaștri, se umeziră de lacrimi.

— La dracu'! La dracu'!

Harriet își condusese musafira la plecare. Lacrimile lui Emily se zvîntaseră rapid. Harriet nu plînsese. Fusese limpede pentru amîndouă că întrevederea se terminase și amîndouă doriseră să se despartă cît mai curînd. Harriet era sfîrșită. Îl voia numaidecît pe Blaise, voia să-i vadă fața mare, colțuroasă și liniștitoare, cu acel aer dulce, temător, care n-o mai părăsea, să-i miroasă vestonul, să se cuibărească în brațele lui, în siguranță. Gîndul la Blaise îi provoca acum un fel de angoasă fizică neîntreruptă, aceeași pe care i-o provocase David în copilăria lui. Ar fi vrut ca Blaise să se afle mereu sub ochii ei, să-l poată atinge. Dar azi, mai mult ca oricînd, era de datoria ei să-l lase să plece. Se dusese la bibliotecă, pentru a o lăsa să discute singură cu Emily. Pentru asta amînase chiar orele de consultație cu doctorul Ainsley și doamna Lister. Pe viitor avea să-i dedice lui Emily

o parte mai mare din timpul lui, Harriet insistase. Îl iscodise cu meticulozitate pe Blaise (spre agasarea acestuia) despre timpul pe care obișnuia să-l petreacă în Putney. Se părea că rația lui Emily se limita la ora prînzului în unele zile și cîteodată la prima parte a serilor petrecute de Blaise la Magnus Bowles, care locuia și el pe malul sudic. Harriet declarase că nu era suficient. Pe viitor Blaise va trebui să rămînă uneori acolo o zi întreagă, în weekend, ca să stea mai mult cu Luca. Blaise dăduse răspunsuri cît mai vagi cu putință, arătîndu-se în cele din urmă de acord. Așa că avea să lipsească și mai des, tocmai acum, cînd avea mai multă nevoie de el. Însă nu era nimic de făcut.

Lui Harriet nu-i stătuse niciodată în obicei să-și analizeze stările de spirit. Nu avusese nevoie s-o facă. Trăise întotdeauna într-o lume a instinctului și a certitudinilor. Iubirile ei nătîngi dinaintea apariției lui Blaise nu o forțaseră să ia hotărîri, n-o puseseră niciodată într-o dilemă reală. Le îndurase ca pe niște atacuri de gripă, neostenindu-se să le descifreze originea și natura. O lume a convențiilor rigide, un puternic simț al datoriei, laolaltă cu norocul ei fantastic, o ajutaseră să străbată viața fără a deveni cîtuși de puțin conștientă de „mintea" sa. Ceea ce vedea era lumea, nu mintea sa. Acum însă, emoțiile și ideile proprii o preocupau, chiar o luau prin surprindere. Își dădea seama că, de la prima întîlnire cu Emily, întregul ei psihic se schimbase și continua să se schimbe încă, înspăimîntător de rapid. Pentru întîia oară în viață trăia derutantul sentiment că nu-și mai poate prevedea emoțiile, nici acțiunile. Ceea ce rămînea clar și neschimbat, aducîndu-i în zilele acestea mai multă mîngîiere decît orice altceva, era sentimentul simplu al datoriei față

de soțul ei. Se simțea *obligată* să-l sprijine pe Blaise, să-l ajute să trăiască cinstit de acum încolo, să-și facă datoria. Din punct de vedere moral, era de neconceput ca el să-și abandoneze iubita pe care o avea de atîta vreme și pe fiul acesteia. Jurămîntul de la ceremonia nupțială o pregătise pentru ideea de a se jertfi de dragul soțului și n-ar fi regretat niciodată s-o facă. Putea să se plîngă acum că, odată venit, calvarul se dovedise a fi atît de straniu? Dacă Blaise ar fi orbit, nu i-ar fi citit cu voce tare, dacă ar fi fost invalid, condamnat să stea într-un scaun cu rotile, nu l-ar fi împins?

O consola, desigur, insuflîndu-i putere, ceea ce numea ea ușurarea lui Blaise. Era atît de evidentă, de palpitantă, încît devenise un soi de legătură trainică între ei doi. După cum îi explicase lui Monty, era minunat că putea dărui ceva dorit atît de intens unei persoane atît de iubite, că îl putea ajuta, aproape „izbăvi", pe Blaise. O putea ajuta și pe Emily, deși acest lucru părea mai dificil acum decît la început. Pe Harriet o impresionase propria-i abilitate de a se întreține cu ibovnica bărbatului ei, fără ca gelozia furioasă să-și arate ghearele. Calmul relativ, decența confuză a acelei prime întîlniri, demnitatea bine intenționată pe care ea, Harriet, reușise nu doar s-o demonstreze, ci și s-o impună, îi produseseră o exaltare pe care o confundase numaidecît cu ceva asemănător cu iubirea. Era ca și cum ar fi „iubit-o" pe Emily. Iată de cîtă clemență se dovedea în stare. Dar această primă impresie se modificase deja. Emily devenea din ce în ce mai puțin o probă de foc formală, o provocare abstractă, și tot mai mult o femeie tînără, reală, cu un vocabular caracteristic și o voce care o individualiza. Cînd spusese „o tîrfuliță ordinară din sudul Londrei", expresia (pe

care Harriet nici n-ar fi visat s-o formuleze) îi deşteptase în minte ecouri vag familiare. Desigur, Harriet nu dăduse glas acelei reacţii, nici nu şi-o însuşise, însă reacţia se produsese. Ce-ar fi crezut tatăl ei, ce-ar fi avut Adrian de spus?

Deja Harriet începea şi ea să se gîndească la „publicitate" în altă lumină. La început i se păruse ideal să trăiască deschis cu toţii: numai acest lucru, îşi spusese, putea cu adevărat să confirme întoarcerea lui Blaise la adevăr, desăvîrşind-o. Această confirmare i se păruse atunci lucrul cel mai important. Lipsa oricăror ascunzişuri, credea Harriet, avea s-o ajute în procesul inevitabil de „înghiţire" a lui Emily McHugh. Oare secretul nu-i conferea încă lui Emily o anumită forţă misterioasă? Existau multe aspecte, nu toate foarte clare, care mai tîrziu i se părură lui Harriet destul de lipsite de importanţă. Trebuia să ţină seama de David. De pacienţii lui Blaise. De bietul Blaise însuşi, încă prea speriat ca să pună problema, dar evident detestînd ideea de a se expune complet. Ce putea să creadă cineva din afară? Va fi ea în stare să explice suficient de clar concepţia sa despre o lume mîntuită? Îşi imagină stingherealа mută a lui Adrian, durerea pe care i-o va provoca. Nu-l simpatizase niciodată pe Blaise. Apoi, toată negura care acoperea viitorul. Pînă şi ideea ca Blaise să devină doctor părea din nou îndoielnică, deşi Harriet fusese extrem de dornică să i-o explice convingător lui Emily. Blaise, înfăşurat în euforia noii sale inocenţe, părea şi mai puţin capabil să se ocupe de propriile sale probleme. Harriet simţea, cu tandră îngrijorare, cît de dependent de ea devenise. Vorbise cu îndrăzneală despre vînzarea casei, dar niciodată nu fusese mai puţin dornică de a se preta la un asemenea lucru. Aşa cum urmărise Harriet, casa o impresionase pe Emily. La urma

urmei era o fortăreață și un simbol al familiei unite alcătuită din Harriet, Blaise și David, așa cum fusese întotdeauna. Ar fi, desigur, o mare prostie să se pripească și să facă ceva ireparabil, poate că cea mai bună atitudine era deocamdată discreția; Emily nu era genul de femeie cu care Harriet ar fi dorit să se împrietenească sau pe care ar fi dorit măcar să o cunoască, dacă ar fi avut libertatea de-a alege.

Cînd Emily, cu lacrimile acum zvîntate, se pregătea să plece, dintr-o pornire bruscă Harriet o invitase la un cocktail sîmbătă pe la șase.

— Adu-o și pe prietena ta, Constance Pinn. Blaise pomenise de cîteva ori de această femeie, cu care Emily împărțea de multă vreme locuința, și deși nu se putea gîndi la ea ca la o doamnă de companie, Harriet aflase cu o oarecare satisfacție de existența colocatarei. Nu dorea acum să se asigure că domnișoara Pinn exista cu adevărat, nu se îndoia de asta. Dar voia să simtă că ține zdravăn în mînă toate hățurile. Dorea să fie cea care recunoaște, autorizează, întîmpină cu urări, cea care conferă respectabilitate lucrurilor, dîndu-le materialitate prin luarea lor în seamă. Cu cît va putea „supraveghea" mai strict situația, cu atît mai sigură se va simți. Adăugase: Am să-l invit și pe Monty Small, sînt sigură că o să-l placi. Probabil că și David va fi aici.

Harriet dorea ca Monty s-o cunoască pe Emily, ca să poată discuta ulterior despre ea. Intenționa să se roage de David să apară măcar un minut, pentru a-și mai potoli îngrijorarea. Înțelegea acum din ce în ce mai bine că persoana cu adevărat centrală și importantă era Luca.

Din cauza lui Luca, se înțelege, Blaise avea în continuare obligații față de Emily. Dacă n-ar exista Luca, îndatoririle lui ar fi acum cu totul altele,

față de Emily poate că n-ar avea nici una. Dar asta nu era totul. Harriet își dădea seama că-și dăruise inima, și încă într-un fel care aproape o înspăimînta. Manipula deja viitorul, cu o șiretenie caracteristică iubirii autentice. David trebuia s-o „accepte" pe Emily, fiindcă David *trebuia* să-l accepte pe Luca. Harriet se simțea stăpînită de inconfundabila dorință de a poseda, o dorință a cărei uriașă putere va trebui să o ascundă chiar și de Blaise. Va fi obligată să dea dovadă de răbdare, de rezistență, de ingeniozitate. Îl voia pe Luca.

Era sîmbătă dimineață. David plecase devreme. De fapt, micul dejun în familie nici nu mai era demn de acest nume. Bucătăria – nucleul spiritual de la Hood House – era acum în dezordine. Cănile atîrnau în poziții diferite sau nu se mai aflau deloc la locul lor. Grămezi de obiecte zăceau abandonate pretutindeni. Furnirul întunecat al bufetului nu mai fusese lustruit, iar fața de masă roșie nu fusese schimbată de săptămîna trecută. Mama lui nu punea nimic în gură, nici măcar nu se așeza la masă. Cu ochii strălucind de o durere interioară, îl servea pe tatăl lui, care-și mînca ouăle cu șuncă zîmbind și ridicînd mereu privirea. David n-avea chef să pună nimic în gură, dar se prefăcea că mănîncă, pentru a evita neplăcerea de a fi îndemnat de maică-sa. Azi băuse puțină cafea și-și atinsese farfuria cu furculița, pe urmă ieșise fără zgomot din casă, luînd-o la fugă pe stradă.

Cu o seară înainte, maică-sa îi ținuse o lungă tiradă. La început, chiar în primele secunde, se temuse că-și va pierde cumpătul și va izbucni în lacrimi. Își imaginase că o strîngea la pieptul lui, fixîndu-și tatăl cu o privire dură, peste umărul ei

care tresălta. Atunci scena imaginară i se păruse insuportabilă. Acum era imaginea unei consolări imposibile. Lucrul cel mai oribil, cel mai obscen, era curajul mamei sale, compasiunea de care dădea dovadă, stăpînirea de sine, ca şi faţa umilă, rozalie, uşurată a tatălui său. Era de preferat demnitatea ţipetelor, a înverşunării. În plus, acea îngrozitoare toleranţă era un soi de garanţie a permanentizării situaţiei. David fusese supus unui şoc dur, dar avusese credinţa că, deşi totul se făcuse ţăndări şi nimic nu mai putea fi reparat, cel puţin cioburile vor fi curăţate imediat. Tatăl său fusese „demascat", din acest moment avea să fie silit să pună capăt vieţii duble, destrăbălării. Noutatea coşmarescă era că viaţa duplicitară avea să continue.

Noaptea trecută, David visase că o sirenă cu trăsăturile mamei sale ţinea în palmă un peşte viu. Mai întîi mîngîiase peştele, apoi uitîndu-se în ochii lui David, începuse să-l strîngă în pumn. David încercase să deschidă gura pentru a spune: „Să nu-i faci vreun rău", dar nu putuse articula nici un sunet. Întinsese braţele spre ea, implorînd. Dar peştele era deja mort, strivit, devenise o piftie greţoasă. David se pornise să ţipe, trezindu-se în momentul cînd scosese un scîncet slab. Se simţise mai întîi uşurat, în siguranţa camerei sale, apoi îşi adusese aminte. Aprinsese lumina. Pe noptieră avea briceagul elveţian, busola, un dinte de caşalot adus de unchiul Adrian tocmai de la Singapore, o bucăţică de granit cu pete culeasă dintr-un pîrîu scoţian, o monedă de un penny din epoca georgiană şi un ursuleţ mic de pluş, pe nume Wilson, pe care-l ascundea extrem de precaut peste zi. Brusc, le măturase pe toate cu mîna pe podea şi, în tăcerea de după prăbuşirea obiectelor, înţelesese că lucrurile acelea nu-l vor mai însoţi niciodată în călătoriile lui nocturne.

Rămăsese în pat, cu ochii deschiși, amintindu-și discuția purtată cu mama lui, seara tîrziu. Ea intrase în cameră și se așezase pe pat, cu o față temătoare și totodată servilă, forțîndu-se să adopte aerul acela sinistru de bravură senină. Îi explicase că situația era fără ieșire. Tatăl lui nu o putea abandona pe femeia căreia îi făcuse un copil. Trebuia să-i întrețină și să-i viziteze pe amîndoi, nu putea pretinde că nu existau. Și dacă tot se iviseră în viața ei și a lui David, nu era oare mai firesc să-i compătimească, să-i ajute, decît să-i considere niște dușmani sau niște creaturi hidoase, dezgustătoare? „Vezi tu... sărmanii... sînt ca niște prizonieri... ca niște exilați...", spusese mama lui, căutînd cuvintele potrivite prin care ar fi putut să apeleze la bunătatea lui David în acest moment de criză.

David – rigid, impasibil – înțelesese perfect. Înțelesese, ca și cînd ar fi putut-o vedea în fața ochilor, nevoia disperată a mamei sale de a se ridica deasupra situației, de a o ține sub control, ca să spunem așa. Cît timp tatăl lui îi mai acorda atenție celeilalte femei, trebuia s-o facă autorizat, îndemnat, comandat de soția sa. Harriet își întindea tentaculele, grăbită să apuce totul, să păstreze prin forța ei întregul. În înfățișarea obedientă și umilă a tatălui său, David descifrase dovada succesului vremelnic al acestei strategii. Nu încercase să-i explice maică-sii de ce-i era imposibil să accepte starea de fapt. Străinii aceia erau pentru el niște agenți ai distrugerii, pîngăritori, vrăjmași și n-ar fi putut deveni niciodată altceva. Îi uciseseră bucuria și îi amenințau sănătatea psihică. Îi ura, ura fețele părinților săi, care se zbăteau și se înverșunau să supraviețuiască, să facă ordine, să ierte. Se simțea plin pînă la refuz de o ură violentă.

Măsurînd-o din ochi pe maică-sa, care i se înfățișa acum ca o actriță, îi trecuseră prin minte

lucruri şi mai grave. Îi căzuse cu tronc puştiul ăla, nemernicul de frate de coşmar. Voia să-i pregătească o odaie de dormit la Hood House. Avea să umple acea odaie cu lucruşoarele lui. Luca, brotacul împuţit, urma să-şi petreacă nopţile acolo, chiar în mijlocul sanctuarului lui David. Maică-sa avea să intre seara în camera lui ca să-l sărute. Deborda de o nouă tandreţe secretă, pe care încerca să i-o ascundă lui David, dar ochiul lui necruţător de critic vedea totul. Iată ce consolare neaşteptată şi stranie îşi găsise în durerea ei. Dintotdeauna îşi dorise încă un copil. David însuşi se simţise copleşit de povara iubirii ei exclusiviste. Totodată, chiar în momentele cînd o respingea enervat, avea certitudinea infailibilă, absolută, fundamentală, că mama lui îi închina toate gîndurile, că el constituia raţiunea şi esenţa vieţii ei. Acum, cercetîndu-i faţa linguşitoare, tremurătoare, mincinoasă, îşi dădea seama că ceea ce luase el drept necazuri în *lumea veche*, nu erau de fapt decît capricioasele nemulţumiri ale unui locuitor al paradisului. Dintr-odată, parcă prin urzeala unei zîne rele, fusese deposedat de tot ce avusese.

Cît de schimbată era lumea înţelegea şi simţea pe propria lui piele acum, în vreme ce fugea sau mai degrabă sărea pe drumul devenit de mult al său, pe strada străjuită de copaci cu coroana bogată, pe lîngă masivele case de cărămidă cuibărite în spatele peluzelor imense, de-a lungul zidului înalt al parcului, pe urmă pe cărarea ce ducea cu adevărat afară din oraş, în peisajul rural domesticit, dar real, pe păşunile fermierilor, unde vaci albe şi negre păşteau pe cocoaşele verzi ale colinelor. Dincolo de coline, abia vizibilă, ridicînd un taluz uriaş, brun, nenatural deasupra cîmpurilor, se afla şoseaua cea nouă. Blaise şi Harriet se văitaseră o mulţime şi protestaseră prin petiţii viguroase împotriva

construirii unei autostrăzi prin pașnica și liniștita lor vale, dar lui David îi făcuse mai degrabă plăcere, în orice caz o adoptase, fiindcă o văzuse crescînd, împlinindu-se, de la cei cîțiva muncitori cu fanioane rătăciți la început printre copaci, pînă la marele și puternicul monstru tehnologic de acum, cocoțat pe stîlpi deasupra străduțelor labirintice și a șerpuitoarelor garduri de gherghin, la o scară nebunesc de disproporționată față de dealul rotund și vacile albe și negre, avîntat spre infinit, cu suprafața de beton alb sticlind în soare, aproape terminat acum, dar încă gigantic și mut, ca orice alt monument singuratic abandonat din acel pașnic colț de țară.

În fuga sa, David ajunsese pînă în punctul unde – atît de dramatic, i se păruse în ultima vreme – haoticul pămînt brun răscolit al terasamentului de pe latura uriașă, curbată, a autostrăzii se rostogolea precum lava vulcanică, precum o stranie maree încremenită, pe iarba ordinară a unei pajiști banale, o pajiște cunoscută lui David dinainte de construirea șoselei, unde, în ceturile calme și tăcute ale unor toamne aurii, venise pe vremuri să caute ciuperci. Acum însă, mareea vulcanică, oprită în impetuoasa ei înaintare, părea deja mai puțin stranie, oarecum încadrată în peisaj. Uriașul rambleu brun parcă nu mai era de un brun curat, ci îndulcit de pete de iarbă verde, de mici margarete albe și maci roșii, de mănunchiuri înstelate de floricele galbene și roșii, de cicoare albastră precum cerul. O conductă mare care trecea pe sub drum capta deja un izvor, ce ieșea din ea ca un pîrîu nisipos și arăta de parcă nu se întîmplase nimic ciudat, de parcă ar fi avut albia acolo de cînd lumea. David se opri automat lîngă conductă, în care obișnuia să strige (ca să audă ecoul lugubru), dar acum își dădu seama că pentru

el se terminase perioada fericită a strigatului în conducte. Începu să urce taluzul. Nu-s decît un copil, se gîndea cățărîndu-se, nu-s decît un copil. Cum au putut să-mi facă una ca asta?

Era singur pe suprafața din beton gros a șoselei. În depărtare cîteva camioane și siluete omenești indicau pînă unde înaintase monstrul, care avea să se unească nu peste multă vreme cu un alt monstru asemănător, devenind o arteră vie a Noii Britanii, alungînd pe vecie, atît ziua, cît și noaptea, tihna și liniștea din pașnica vale. Acestea erau ultimele zile de liniște. Ajuns în mijlocul uneia dintre părțile carosabile, David se întinse pe spate, lăsînd soarele să-l orbească, admirînd bolta uriașă, azurie și tăcută de deasupra, brăzdată de dîrele albe ale avioanelor ce zburau fără zgomot la mare înălțime. Ca și cu conducta în care voise să strige, îl inundă din nou, automat, amintirea fizică a unei fericiri pierdute, stîrnită de senzația familiară a cimentului cald, zgrunțuros, atingîndu-i spatele prin cămașa subțire de bumbac. Mai avu, zăcînd acolo, în soare, încă o senzație automată, și anume o excitație sexuală, ce-l strîngea în cleștele ei ca o mînă uriașă, chinuitoare, întinsă din bolta albastră a cerului ca să-l înhațe.

Ce iremediabil distrusă, pînă în cel mai mărunt amănunt, era lumea sa acum! Chiar și ținuturile rurale fuseseră afectate, cu animalele, păsările și florile lor. N-avea unde fugi. Bieții, inocenții brotaci fuseseră pîngăriți pentru totdeauna. Le va veni rîndul tuturor lucrurilor tainice de care se bucurase numai el. Își auzise mama spunînd ce mult îi plăceau lui Luca animalele și cum se va distra explorînd cîmpurile și pădurile ce înconjurau Hood House. Cum să suport așa ceva, se întreba, și cum să suport *singur*? Temelia pe care

se ridicase viața lui fusese condiția sa de copil unic la părinți, de care se plînsese uneori fără convingere. El, mama și tatăl lui alcătuiseră împreună o ființă indivizibilă, o treime formată din persoane abia individualizate, prin care iubirea circula în flux continuu, ca o apă vie. Această armonie nu încetase să existe pentru el, nici măcar în ultima perioadă, cînd devenise posac și nervos. Continuase să se simtă focarul invulnerabil, absolut, al gîndurilor drăgăstoase. Dar iată că, brusc, ființa aceea compusă din mai multe ființe încetase să mai existe. Privise înspăimîntat chipurile părinților, pe care remușcarea, revoltătoarea umilință, falsa compasiune, tandrețea neloială și viciată, secretitudinea preocupată și alienată, le transformaseră în măști de nerecunoscut. Tatăl lui, pe care David îl admirase fără rezerve chiar și în timpul acceselor de proastă dispoziție din ultima vreme și care fusese un adevărat colos, garantul unei vieți sigure, devenise dintr-odată patetic, vinovat, demascat și cerșea spășit îndurare, complăcîndu-se totodată în perpetuarea păcatului. Ei nu știu cum mă simt, își spunea David, pur și simplu n-au idee ce *complicat* sînt, mă cred absolut simplu și sînt convinși că mi se poate vorbi cu simplitate. O, dacă aș putea s-o iau pe mama și să plec, să nu mai aud nimic despre toate astea! Dar era imposibil, mașinăria va continua să funcționeze, nimic n-o va opri. Nimeni n-avea să știe niciodată cît de mult suferea și ce însemna de fapt să fii David.

Cum de îndur, se întrebă, cum de continui să rezist fără să mă transform într-un monstru sălbatic și dezgustător? I se părea că violența devenea o *necesitate*, lucru pe care nu-l mai simțise niciodată înainte. Imaginea blajină a lui Isus, dintotdeauna dragă sufletului său, se ridică încet

deasupra orizontului durerii sale. Ajută-mă, o, Doamne, se rugă, ajută-mă. Nu îngădui să mor de tristețe și ură. Așadar nu era singur? Avea Cineva o *cunoștință* temeinică a străfundurilor ființei sale? Exista un Însoțitor binevoitor care îl putea judeca și consola, care putea preschimba răul în bine? Era posibilă pînă și aici o faptă bună, pe care el și numai el o putea înfăptui? Exista totuși în lume un Bine invincibil? Contemplă imaginea calmă și pastelată a Mîntuitorului plutind ca o stafie prin peștera pleoapelor lui închise și înroșite acum de soare. Înțelese, iar agonia reîncepu apoi și mai profundă, că viziunea dătătoare de speranță nu fusese de fapt decît o fantasmă deșartă.

— Asemănarea dintre tine și Bătrînul Mării începe să mă calce pe nervi, zise vocea lui Monty.

— Cine era la telefon? Maică-ta? întrebă o voce străină.

— Era Harriet, rugîndu-mă să mă duc imediat la ei. A venit Emily. Cum ți-am spus, ești invitat și tu.

— Nu sînt sigur că vreau să vin, răspunse Edgar, căci el era.

— Faci cum vrei. Dacă rămîi aici, te rog să nu-mi mai bei whisky-ul. La revedere.

Edgar și Monty ședeau pe verandă. David îi asculta, nevăzut, stînd în picioare în salonul maur, lîngă sofaua purpurie, aproape de dulapul pentru cărți din faianță de Morgan ce înlocuise fîntîna arteziană de pe vremea domnului Lockett. Își petrecuse toată ziua hoinărind pe autostradă și prin împrejurimi. Un fel de pîclă formată din foame și oboseală îl însoțise în peregrinări, bîzîind ușor. Se simțea desprins de trup și cu mintea rătăcită, ca și cum s-ar fi transformat într-un soi de demon.

Nu, nu desprins de trup, căci mîna lungă a poftelor carnale, coborînd din cerurile locuite odinioară de prietenul său Isus, îl chinuise toată ziua. Imagini nebuloase de femei pluteau în jurul lui, izbindu-i-se de trup ca niște fluturi malefici.

După ora cinei, simțise nevoia intensă de a discuta cu Monty. Ideea de a sta pe nepusă masă de vorbă cu Monty, într-o lume lipsită de consolare, i se prezentase ca o salvare. Alergase, împleticindu-se ușor din pricina amețelii pîcloase și a foamei, peste cîmpie, de-a lungul potecii, pe lîngă zid, pe străzile umbroase, pînă la Locketts. Dar Monty nu era singur, se pregătea chiar să meargă să o cunoască pe femeia aceea sinistră.

Stînd în camera cu obloanele pe jumătate închise, David hotărî să aștepte și să vadă dacă Monty va pleca singur de acasă, iar dacă da, să-l urmărească.

O carte stătea deschisă pe masă. Poezie. În greceşte. Mintea lui David, cuplîndu-se ca o mașinărie bine unsă, parcurse rîndurile atît de cunoscute:

Atunci Ahile cel iute de picior răspunse: „De ce, o, venerabile cap, ai venit la mine să-mi spui ce să fac? Îți jur, Patroclu, că voi îndeplini toate aceste fapte, respectîndu-ți dorința. Dar vino, te rog, mai aproape, măcar o clipă să ne îmbrățișăm, să astîmpărăm suferința din inimile noastre". Astfel zicînd, întinse mîna, dar nu-l putu afla. Spiritul, ca un abur, se refugiase sub pămînt, gemînd ușor.

Teribila imagine a suferinței și pierderii, purtată pe aripi de frumusețe, își înfipse în el gheara de vultur și David țipă tare. Se așeză pe sofaua purpurie și se lăsă în voia lacrimilor, ascunzîndu-și fața în palme.

— Ce se aude? strigă Edgar, sărind alarmat în picioare.

Monty împinse oblonul și băiatul care plîngea amarnic ieși la iveală.

— E David. Fiul lui Harriet.

Monty era prost dispus, iritat și supărat pe sine însuși, aproape furios. Intenționase să-și petreacă dimineața cufundat în meditație, forțîndu-și mintea să acceadă la o stare de calm absolut. Starea nervilor săi începuse să-i dea foarte serios de gîndit. Și alți bărbați suferiseră pierderi colosale, dar parcă nu ajunseseră în acest hal de hipernervozitate în care nu se mai putea trăi. Ideea de a-și pune capăt vieții i se părea acum mai realistă ca oricînd și pentru prima oară înțelegea cum era posibil ca oamenii să prefere să dispară, mai curînd decît să continue să îndure agonia chinurilor psihice. Pur și simplu trebuia să găsească o modalitate de a pune capăt acestei suferințe. Vinovăția chinuitoare față de Sophie îi bîntuia mușcătoare ființa, iar pe ecranul creierului său rulau mereu și mereu aceleași secvențe. Trebuia să se decupleze cumva, își spuse, dacă nu voia să intre într-un mod nou de existență, și mai neplăcut. Dar chiar și în momentele cînd încerca să adopte o postură total imobilă, cu ochii mijiți, invocînd nemișcarea de dincolo de nemișcarea ce domnește în lumea în care lupta frenetică dintre sine și celălalt încetează pe vecie, știa că în felul acesta nu va izbuti să dobîndească ceea ce îi era necesar. Înțelepciunea îi spunea că nu putea supraviețui durerii decît abandonîndu-i-se complet, nu exista alternativă, deși această cale părea să ducă negreșit la nebunie.

Cu un soi de încăpățînare prostească, se agăța de ideea de a se dedica profesoratului. Înainte de moartea lui Sophie, deși suferise mult (suferință

ce i se părea o fericire, în comparație cu cea de acum), fusese totuși capabil să gîndească și ajunsese la concluzia că i-ar prinde bine să se înhame la o muncă simplă, banală. O schimbare radicală a mediului ar fi putut totodată să-i fie de ajutor, în cazul că ar mai fi dorit vreodată să se reapuce de scris. Avea nevoie în viață de lucruri simple și necesare, avea nevoie să îmbrace haina unui rol umil, folositor. Rarele sale revelații îi arătau că există un potențial tămăduitor în a fi obligat să dai o mînă de ajutor semenilor tăi, că prin asta lunga sa luptă cu „ea" ar putea fi încununată în mod misterios de succes, cel puțin l-ar ajuta să-și poarte crucea (o cruce pe atunci viitoare) și să nu devină o întrupare a răului. Monty știa bine că în străfundurile ființei lui zăceau nestîrnite anumite realități negre, cu care n-ar fi îndrăznit „să se joace", așa cum se juca Blaise cu ale sale. Nici măcar Milo Fane, deși o emanație a acestora, nu făcea cu adevărat parte din ele. Poate că erau mai strîns legate de Magnus Bowles decît de Milo Fane. În comparație cu *ele*, Milo era de-a dreptul flușturatic. Acum, că Sophie murise, ideea profesoratului era golită de „interes", dar cel puțin îi oferea un scop posibil într-o existență lipsită de țeluri viabile, o modalitate extrem de periculoasă de a contracara această cufundare în adîncurile eului. Lipsa „interesului" s-ar putea dovedi a fi un avantaj. Nu era posibil ca „ea" să-l răsplătească pentru un gest decent, dezinteresat, dacă ideea profesoratului se putea interpreta astfel?

Să visezi la un mod de viață nou și folositor este una și cu totul altceva e să te extragi dintr-o casă confortabilă, înțesată de cărți, din Buckinghamshire, pentru a te refugia într-o cancelarie școlară. În acest punct, recunoștea cu neplăcere Monty, intervenea Edgar Demarnay. Edgar își însușise entuziasmat

ideea și începuse să-i dea substanță. Monty putea preda istoria și latina, nu-i așa? În definitiv predase istoria și latina cu mult timp în urmă, înainte de a-i da viață lui Milo. Mai putea preda și greaca, dacă i se dădea timp să se pună la punct. Ce chestie plăcută. Edgar îl invidia de-a dreptul. Să-i introduci pe niște băieți inteligenți în subtilitățile unei limbi moarte era, cu siguranță, una dintre cele mai plăcute ocupații de pe glob. Cît despre găsirea unei catedre pentru Monty, nimic mai simplu. Bătrînul Binkie Fairhazel – Monty și-l amintea pe Binkie de la colegiu – era acum directorul unei școli numite Bankhurst, de lîngă Northampton, și-i scrisese lui Edgar de cum aflase de numirea acestuia, rugîndu-l să-i găsească un profesor de Studii Clasice. Da, da, greaca lui Monty era cam ruginită, dar și-o putea perfecționa ușor. Bătrînul Binkie va fi încîntat. Nu mă-ndoiesc, se gîndea Monty, amintindu-și cu cît dispreț îl tratase pe Binkie la colegiu. Lua în rîs ideea lui Edgar, lăsîndu-se totuși împins spre ea de fatalism. Nu trebuia oare să aștepte semnele destinului, nu era Edgar un astfel de semn? Și-ar fi putut găsi singur, neajutat de nimeni, un serviciu pînă în septembrie? Imposibil. Unde să plece, lipsit de voință cum era? Edgar îi atrăsese atenția că școala de lîngă Northampton nu era prea departe de Oxford, ba chiar mai aproape de Mockingham. Va mai ședea oare vreodată, se întreba Monty, pe terasa de la Mockingham, bînd brandy și fumînd trabucuri cu Edgar, admirînd fluviul și vestitul peisaj împădurit? Va avea nevoie de cîteva weekenduri libere, dacă dorea să se pedepsească atît de aspru acceptîndu-l pe Binkie Fairhazel.

Își reaminti că voia să plece de la Locketts înainte de sosirea mamei sale. Își dorea să poată lua hotărîrea de a vinde Locketts. Dar ceva îl

împiedica, ceva punea bețe în roate planurilor sale, iar acel ceva se numea Harriet. Pentru Harriet, își spuse, nu avea o afecțiune periculos de profundă, dar nutrea unele sentimente, simțindu-se totodată răspunzător de ceea ce i se întîmpla. Pe de altă parte, îi urmărea încurcăturile conjugale cu o curiozitate deloc dezinteresată, nerăbdător să afle ce va mai urma. Într-un fel, acest interes meschin, această ignobilă curiozitate constituiau pentru el un soi de mediocră consolare, întrucît îl distrăgeau efectiv de la suferința sa proprie. Harriet devenise acum unica persoană din lume care-l mai putea impresiona. Harriet și, firește, David. Nu era atunci preferabil să rămînă alături de ei, fie și cu riscul de a trebui să îndure vizita mamei și să lase o vreme în suspensie ideea profesoratului? În plus, dacă-i îngăduia lui Edgar să-l ajute, avea să se lege și mai tare de acel Bătrîn al Mării.

Harriet era tipul de femeie „blîndă" sau „angelică", pe care pe vremuri, în zilele cînd fusese „intimidant", Monty o considerase o parteneră ideală. Sinceritatea lui Harriet, deschiderea ei absolută, francheța, bunătatea ei naivă, nepusă la încercare, inocența ei evidentă îl calmau și îl înveseleau puțin, pînă și în aceste momente grele. Era o persoană bună la suflet, complet inofensivă, incapabilă să facă din cineva o victimă. Cum se întîmplase oare că, atunci cînd se îndrăgostise cu adevărat, Monty fusese subjugat de un mic monstru șiret, fățarnic, răutăcios și nesincer ca Sophie? Nasul lui Sophie era motivul, dacă exista vreunul. Sau pantofiorii ei. Pur și simplu o dorise pe creatura aceea străină, nejustificabilă, neasimilabilă mai mult decît orice altceva. Harriet era însă o consolatoare, îi făcea bine să aibă sub ochi icoana bunătății și inocenței ei dulci. Poate că în final va rămîne cu Harriet. A cam sosit vremea să mă duc

la serata aia idioată dată de Harriet pentru Emily McHugh, își spuse Monty acum, ascultînd trăncăneala lui Edgar despre modificările plănuite la Mockingham, despre ce-i spusese omul de la National Trust, despre șoimul văzut de el în vale. Emily îi fusese mai degrabă antipatică lui Monty și bănuia că sentimentul era reciproc. O întrevăzuse limpede pe diavolița cuibărită înlăuntrul acelei ființe vivace, feroce, calculate, cu ochi albaștri. Exact ceea ce-l mișcase profund pe Blaise îi repugna lui Monty. Acum trebuia să meargă la serată, să se poarte frumos, prefăcîndu-se că dă cu ochii de Emily pentru întîia oară, s-o asculte pe Harriet vorbind, așa cum făcea, invariabil, ori de cîte ori se întîlneau, despre Magnus Bowles. În acel moment, David izbucnise în plîns.

Monty, a cărui durere nu cunoștea lacrimile, îi aruncă o privire furioasă băiatului care se smiorcăia.

— Te rog să încetezi imediat!

— Nu te-nfuria, zise Edgar. Are destule motive să plîngă. Cred că voi boci și eu.

— Ești beat turtă.

— Nu sînt... încă. Hai, David, nu mai plînge, băiete dragă.

— Scuzați-mă, zise David, ștergîndu-se la ochi cu mîneca, acum murdară, a cămășii.

— Fă-ne cunoștință, Monty, zise Edgar.

— O, Doamne! David Gavender. Domnul profesor Edgar Demarnay.

— Nu profesor acum, ac...

— David, vii la serata pentru Emily McHugh dată de mama ta?

— Nu.

— N-ar fi mai cuminte să faci cunoștință cu ea și să scapi? Nu trebuie să stai decît cîteva minute.

— Nu. Nu pot...

— Du-te tu, zise Edgar. Eu rămîn aici să... hîc... vorbesc cu David.

— O... la dracu'! izbucni Monty.

Îi părăsi și ieși grăbit din casă. Simți dorința bruscă, stupidă, dar pătimașă, de a nu-l lăsa pe Edgar singur cu înlăcrimatul David. Între patru ochi, un David înlăcrimat l-ar fi interesat poate, deși ar fi fost și atunci furios. Acum Edgar se va băga peste tot, interpretînd tendențios, încurcînd lucrurile, insistînd, implicîndu-se tot mai mult. Trebuia să facă act de prezență la petrecerea sinistră a lui Harriet, dar intenționa să se întoarcă imediat acasă, pentru a-i cere lui Edgar să plece. Cînd intră pe poarta grădinii de la Hood House, Seagull dădu să-l muște de călcîie. Monty îi trase un picior.

— Dumneavoastră sînteți profesorul Demarnay care a scris *Matematicile Babilonului și logica greacă?*

— Da.

— Și *Empedocle ca poezie*?

— Da.

— Și *Pitagora și datoria sa față de Sciția*?

— Da.

— Și ați publicat o ediție din *Cratylos*?

— Da, dar să n-o ținem așa toată noaptea, băiete dragă. Șterge-ți lacrimile alea încîntătoare și spune-mi *întreaga* poveste.

Monty dăduse de dușcă deja cîteva păhărele. Cu Edgar băuse pe îndelete, dar acum bea repede. Toată lumea proceda la fel. Existau cîteva sendvișuri micuțe, splendid aranjate, dar nimeni nu se atinsese de ele. Strania adunare chiar semăna cu o petrecere. Nici unul dintre participanți nu părea să-și găsească greu cuvintele. Nu se întîmplase

încă nici o catastrofă. Prezentat de către Harriet lui Emily McHugh, Monty se înclinase tăcut, iar ea făcuse la fel. Prezentată, Constance Pinn îi adresase un zîmbet conspirativ şi-i apucase mîna, frecîndu-i tare palma cu arătătorul. De atunci Pinn tot încercase să-l angajeze într-o conversaţie, iar Monty evitase hotărît orice tête-à-tête. Pinn arata bine, îmbrăcată cu o simplitate ostentativă într-o rochie neagră cu guler de dantelă. (Dantelă de Bruxelles aruncată de o elevă.) Părul ei castaniu, formînd un dom deasupra frunţii, strălucea, sîrmos, de sănătate şi încredere în sine. Emily arăta şi ea bine, de data aceasta alesese nişte haine potrivite. Purta o bluză albă, cameea italiană pe o vestă de catifea albastră şi pantaloni negri. Ducea mereu mîna la părul negru, proaspăt spălat şi plăcut unduitor, aruncîndu-şi-l pe spate cu o mişcare băieţească. Ochii ei albaştri, strălucitori şi îndrăzneţi, se roteau mereu, cam stînjeniţi, cîntărind mobila mai curînd decît persoanele. În comparaţie cu ea, Harriet arăta palidă şi şleampătă, acele ei de păr erau prea evidente şi părea obosită. Purta rareori bijuterii, dar de data aceasta îşi pusese la încheietură brăţara de argint suflat cu aur, gravată cu trandafiri, un cadou de la tatăl ei. Îi tot închidea şi deschidea încuietoarea. Cordonul rochiei gri de voal i se desfăcuse şi atîrna. Chiar la început îi şoptise lui Monty: „Rămîi pînă pleacă toţi, te rog". Aşa că, în ciuda posibilităţii de a se perfecta o sinistră antantă David – Edgar, Monty n-avea încotro, trebuia să rămînă. Oricum, văzînd-o pe Harriet cu părul în neorînduială, cu mîinile tremurînd şi cordonul atîrnînd, nu mai voia să plece.

Harriet o anunţase pe Emily: „Sper că David va sosi curînd", dar nici urmă de David. Îl întrebase pe Monty despre Edgar şi acesta răspunsese evaziv.

David nu, Edgar nu, iar Emily şi Pinn, ambele băute zdravăn, nu dădeau semne că ar intenţiona să plece. Blaise, purpuriu la faţă, era numai zîmbet, aprobînd imediat spusele oricui îi vorbea. Harriet îi atingea mereu braţul, ca să-i dea curaj şi poate ca să arate că e proprietatea ei. Pinn, care se pusese acum pe chicotit, nu-l slăbea din ochi. Emily îl ignora deliberat. Nu-i băga în seamă nici pe Monty şi pe Pinn, vorbea numai cu Harriet. Monty, evitînd-o pe Pinn, discuta mai ales cu Blaise, care, deşi incapabil să asculte sau să răspundă raţional, reuşea să se bîlbîie respectabil. Din cauza nenumăratelor pahare, Monty se simţea cuprins de un fel de voioşie, efect al alcoolului. Nu se putea spune că dorea să se întîmple ceva scandalos, era pur şi simplu indecent de curios.

Sufrageria de la Hood House, o încăpere lungă şi îngustă, cu trei ferestre ocupînd o latură întreagă a casei, avea o înfăţişare de goliciune osoasă, ca a fildeşului scobit, cu pereţii albi împodobiţi doar de un cvartet de acuarele şi de o oglindă ovală, cu o ramă de porţelan alb. Camera, proiectată de Blaise, rămăsese, nu se ştie cum, nefinisată şi nu era folosită prea des. Mocheta indiană groasă, gălbuie, moştenită de la fostul proprietar, nu fusese încă înlocuită, pentru că Blaise şi Harriet nu căzuseră de acord asupra uneia noi, iar mobila avea, cînd îţi era lumea mai dragă, tendinţa de a se ascunde în pereţi. În zona centrală degajată, lumea stătea acum în picioare, formînd un cerc imperfect, ca nişte oameni care, la semnalul unui fluier sau la începerea muzicii, ar fi gata să se prindă într-un joc de societate sau într-un dans istovitor. Răsuflînd zgomotos şi precipitat, Blaise continua să-şi păstreze pe buze zîmbetul acela timid şi şters, se întorcea zâmbind şi privea de la o femeie la alta, distribuindu-şi atenţia în mod egal, după cum observa Monty, între toate trei.

Conversația, ușor de urmărit, deși cam neglijentă, avea ca subiect teatrul.

— Teatrul e atît de artificial, zise Harriet.

— Nu-ți place Shakespeare? întrebă Emily.

— Îmi place să-l citesc, dar pe scenă debordează de trucuri ieftine.

— Eu nu înțeleg de ce se duce lumea la teatru, interveni Monty. Părerea mea este că-ți irosești o seară ce-ar putea fi folosită pentru conversație.

— Exact, aprobă Blaise, exact.

— Doar nu vorbești serios, Monty? zise Pinn.

— Eu ador teatrul, declară Emily. Te eliberează de tine însuți. Iubesc scenele acelea emoționante, strălucitoare, pe care nu le uiți pînă la moarte. Dar de cîte ori pot eu să merg la teatru, cînd dragul de Luca se ține agățat de fusta mea?

— Îl poți lua cu tine, zise Harriet.

— Nu i-ar plăcea.

— De unde știi?

— Nu i-ar plăcea.

— Ai găsit pe cineva să stea cu el în seara asta?

— A găsit Pinn. Vreo elevă. Pe cine ai găsit, Pinn?

— Pe Kiki St. Loy.

— Ce nume drăguț, observă Harriet.

— Spuneai c-ai s-o rogi pe Jenny. Nu pe Kiki.

— Jenny nu era liberă.

— Ai putea merge uneori la teatru cu Blaise, zise Harriet. Aș sta eu cu Luca.

— Glumești! La spectacol! Ei bine, de ce nu? De ani de zile n-am fost la un spectacol. Blaise e înnebunit după teatru, nu-i așa, Blaise?

— Da, absolut.

— Ce găgăuță am fost, rîse Harriet.

— Chiar vorbești serios? îl întrebă Pinn pe Monty.

— În ce privință?

— Cînd spui că piesele de teatru sînt o pierdere de timp.

— Singurele piese cu adevărat mari sînt scrise în versuri și sînt de acord cu Harriet că e preferabil să le citești.

— Nu se poate să nu existe și piese bune în proză!

— Nu știu. Nu mă duc niciodată la teatru.

— Atunci vorbești în necunoștință de cauză, nu poți judeca.

— Nu pretind că am dreptate. Pretind doar că vorbesc serios.

— Ești un cinic! E adevărat că mama dumitale a fost actriță?

— Ratată. A predat dicția la școală.

— Aș vrea să mă învețe și pe mine cineva cum să-mi modelez glasul, zise Emily.

— Ai o voce foarte plăcută, spuse Harriet.

— Mă refer la accent. Blaise susține că-i place accentul meu.

— Îmi place foarte mult.

— Așadar, recunoști că vorbesc cu accent? Frumos din partea ta!

— Vrei te rog să aprinzi lumina, Blaise, s-a făcut brusc întuneric, zise Harriet.

— Mai demult am vrut și eu să ajung actriță, i se confesă Pinn lui Monty. Am scris chiar o piesă. Vrei s-o citești?

— Nu dorești să stai jos, Harriet? întrebă Monty.

— Nu... cred că mi-e mai bine în picioare.

— De ce-or fi schelălăind atîta cîinii? întrebă Emily. Ca o afurisită de haită de lupi.

— Poți s-o critici cît de aspru, dar aș dori să-mi comunici părerea ta sinceră.

— E cineva la poarta grădinii, spuse Monty, trebuie să fie...

— E David! strigă Harriet.

Dar în loc să-l urmeze pe Monty prin bucătărie, se duse lîngă perete şi se aşeză. Lătratul cîinilor continuă frenetic.

Monty străbătu bucătăria, urmat de Blaise. Silueta care tocmai intra din grădină se dovedi a fi Edgar. Lătratul isteric fu întrerupt de închiderea uşii. Monty observă surprins că grădina era mai întunecată, deşi soarele, străduindu-se încă să lumineze de după nori, conferea peisajului claritatea vag înceţoşată a unui tablou de Vermeer.

Trupul mătăhălos al lui Edgar părea gata să se năruie. Apoi ajunse la masă şi se propti zdravăn de ea, punându-şi mîinile pe faţa de masă roşie. Pentru Monty, ca şi pentru Blaise, desigur, era foarte clar că Edgar se îmbătase criţă.

— Ocupă-te tu, te rog, zise Blaise, şi se întoarse în sufragerie.

— De ce-ai ales intrarea asta? întrebă Monty. A, înţeleg, ai sărit gardul. Mare dobitoc mai eşti. Pe deasupra şi mort de beat. Mai bine te aşezi.

— Am vrut să... o văd pe Harriet, zise Edgar, pronunţînd cuvintele atent şi clar, însă cam tare. Am să-i... spun ceva.

— Stai jos. Ţi-ai sfîşiat vestonul. Eşti murdar. Probabil că ai căzut.

Edgar îşi concentră privirea asupra unei rupturi lungi, de la buzunarul vestonului pînă la tiv. Buzunarul ieşea afară, arătîndu-şi căptuşeala. Cracul pantalonului lui Edgar era acoperit de un strat gros de noroi.

— Da, cred că am căzut. Altă explicaţie nu e. Trebuie s-o văd pe Harriet. Nu, nu vreau să stau jos.

— David vine?

— Nu. O, ce-a mai plîns. Acum... mă duc să...

Cu o viteză surprinzătoare, Edgar trecu pe lîngă Monty şi intră în sufragerie, unde toţi amuţiseră,

aşteptînd curioşi. Se opri în faţa lui Harriet, care încă mai şedea cu spatele la perete. „O, Edgar", zise stins Harriet, străduindu-se să zîmbească. Emily chicoti. Pinn exclamă: „Ha!". Blaise rînji răuvoitor şi-şi mai turnă un pahar.

— Fiul tău, spuse Edgar clătinîndu-se şi adresîndu-i-se în exclusivitate lui Harriet, se află de ceva vreme în casa lui Monty, unde-şi dă duhul de atîta plîns.

— Mă duc imediat la el, zise Harriet, fără să se ridice. Părea fascinată de ochii injectaţi ai lui Edgar şi de buza lui inferioară, de pe care se scurgea un fir de salivă.

— Mai bine nu, zise Monty. Edgar, vino cu mine, fii băiat de treabă.

— *Totuşi* nu asta..., continuă Edgar. *Totuşi* nu asta am venit să-ţi *spun*. Am venit, Harriet, ca să-ţi ofer protecţia mea.

— Nu zău! exclamă Blaise.

— Am o casă, Monty o ştie bine, o casă splendidă, numită Mockingham, pe care ţi-o ofer s-o foloseşti, eu însumi nelocuind acolo, menajera mea ar... Cred că e bine să te retragi într-un fel de sanctuar, într-un soi de austeritate, ca să nu ierţi... Există lucruri ce nu pot fi iertate fără a comite un fals, fără a face un alt rău... Trebuie să depun mărturie... să depun mărturie...

— Nu cred că e nevoie să depui mărturie, zise Monty. Cred că trebuie să vii acasă cu mine.

— Să-ţi ofer, cum ţi-am spus, protecţia mea, asta neînsemnînd nimic altceva... un cămin a fost dezonorat, nu-i aşa de simplu să decizi... cum să tratezi întîmplarea asta groaznică.

— Nu susţine nimeni că e o treabă simplă, observă Blaise, evident foarte beat şi el.

— Vă rog, cine e caraghiosul ăsta? se interesă Pinn.

— Nu-l mai întărîta, îl rugă Monty pe Blaise. O să înceteze imediat şi o să vă scap eu de el.

— Dragă Edgar..., începu Harriet.

— Nu mă lua cu „Dragă Edgar", ai fi fost mai bună cu mine dacă nu erai aşa drăguţă, am şi eu sentimentele mele, am şi eu necesităţile mele, sînt şi eu alcătuit din carne şi sînge, nu-i aşa, m-ai lăsat să te ţin de mînă, bineînţeles că ai rîs de mine, de mine se poate rîde, au rîs de mine femei frumoase...

— E distractiv, nu-i aşa? întrebă Emily.

— A promis să le dea uitării pe toate...

— Firește, interveni Blaise, îţi apreciez observaţiile şi sfaturile, nu mă îndoiesc că-i foarte drăguţ din partea dumitale să vii la noi s-o ţii pe nevastă-mea de mînă şi să-i oferi protecţie, indiferent ce urmăreşti prin asta...

— Încetează cu prostiile, Edgar, zise Monty, vino cu mine.

Încercă să apuce braţul lui Edgar, dar acesta se scutură. Harriet schiţă un gest, ca pentru a-l reţine.

— Pentru că eşti bună la suflet, crezi că-i poţi salva, dar ei te vor tîrî în noroi. Nu trebuie să consimţi la ceea ce este rău, nu asta ne cere Scriptura. Tu crezi în căsătoria creştină. Aceasta trebuie trăită în lumina adevărului, iar voi n-o faceţi. Trebuie să-l părăseşti, ca să-şi dea seama cu ce a păcătuit. Acum nu înţelege. E o minciună, minciuna acestui bărbat, trebuie să trăiască cu ea şi să se pocăiască. Dar tu îl pui într-o situaţie în care nu se poate opri din minţit. Nici unul dintre noi, nici măcar tu, nu este suficient de pur ca să răscumpere acest păcat. Ei n-au să-ţi tolereze compasiunea, pînă la urmă te vor urî pentru ea, îşi vor continua intrigile ca şi pînă acum, nu se vor putea înfrîna, iar tu ai să constaţi prea

tîrziu că n-ai fost o tămăduitoare, ci o complice la rău. El trebuie să decidă, el trebuie să opteze, singur s-a pus în situația asta. Nu și-a recunoscut vina, persistă în greșeală, continuă pe calea asta, iar tu vei fi eterna lui victimă, îngăduindu-i să trăiască în viciu și dîndu-i ghes să păcătuiască. De dragul lui nu trebuie să mai permiți ca această murdărie să continue.

— Ei, hai, hai, hai! zise Pinn.

— Mulțumesc pentru aluzie, se îmbufnă Emily.

Harriet spuse:

— Edgar, te-am ascultat. Dar e implicat și un băiețaș.

— N-ai putea să ne scapi de prietenul tău? îl întrebă Blaise pe Monty.

— Nu, nu, nu plec. Trebuie să depun mărturie. Încă n-am spus-o răspicat și trebuie s-o spun *răspicat*. Harriet, *ascultă-mă*. Nu vezi că-l pui într-o situație în care e silit să te mintă, în care n-are încotro? Nu i-ai cerut să-ți spună adevărul. Trebuie să-i ceri să ia o hotărîre. În cazul acesta, compasiunea vagă și tolerantă nu este totuna cu adevărata bunătate. Încerci să te menajezi...

— Ne-am săturat cu toții de tine, spuse Blaise, punîndu-și paharul pe masă și înaintînd spre Edgar. Taci odată din gură. Monty, fă ceva, pentru Dumnezeu, apucă-l de cealaltă mînă... sau poate te amuză?

— Vă rog! strigă Harriet.

Blaise puse mîna pe Edgar, dar acesta își smuci violent brațul ca să se apere și-l pocni zdravăn în ochi cu cotul. Blaise se lăsă pe podea. Harriet țipă. Emily se repezi la Blaise. Monty se năpusti spre Edgar, care mai dădea încă orbește din mîini, căutîndu-l pe Blaise, dispărut acum din raza vederii sale. Cu o variantă robustă, dar neexperimentată, a loviturii folosite de Milo, Monty îl lovi

pe Edgar peste gît cu muchia palmei. Edgar se prăbuși și el cu zgomot pe dușumea.

— Scoateți-l repede afară! ordonă Monty.

Cît ai clipi din ochi, Pinn veni să-l ajute și împreună reușiră cumva să-l pună pe Edgar pe picioare și să-l împingă înspre ușă.

— Harriet... Harriet... Mockingham! striga Edgar, parcă scoțînd un strigăt de luptă.

Odată ieșiți pe ușă, pătrunseră într-o altă lume. De sub vălul de nori, soarele anunța deja asfințitul. O mierlă, strălucind ca un tăciune în vîrtejul încremenit al frunzelor, ciripea într-un mesteacăn înalt, cu trunchiul șerpuit. Cînta pe un fond de tăcere. Doamna Raines-Bloxham, trecînd fără grabă spre casă, se uită curioasă la trioul ieșit din Hood House. Se așteptase întotdeauna să vadă lucruri neobișnuite petrecîndu-se în locuința unui psihiatru. Edgar amuțise și se lăsa împins din spate de către ceilalți doi. La poartă – urmărit de privirile doamnei Raines-Bloxham, pironită acum în pragul ușii sale – se încleștă de un stîlp și procesiunea se opri.

— Hai, Edgar, fii băiat de treabă.

— Îmi pare rău, zise Edgar. Sînt beat. Dar nu era nevoie să mă lovești.

— Regret. Acum vino.

Procesiunea se puse din nou în mișcare, ceva mai încet. Dispărură după colț. Doamna Raines-Bloxham intră în casă.

Cînd ajunseră la ușa de la Locketts, Monty îi spuse lui Pinn.

— Mulțumesc frumos. De aici mă descurc.

Edgar trecu singur pragul, împleticindu-se. Pinn nu renunță la poziția ei. Zise:

— Dă-mi voie și mie să intru. Te rog.

— Regret, zise Monty.

— Te rog.
— Regret.
— De ce nu?

Monty o mai privi o clipă în față, apoi intră și-i trînti ușa în nas.

Edgar reușise să ajungă în salonaș. Se lăsă greoi într-un fotoliu de nuiele, izbindu-se de unul din brațele sale cu un zgomot sfîșietor. Murmura ca pentru sine:

— Jos în șanțul adînc și negru ședea o cioară bătrînă, mestecînd un vrej de fasole.

Monty intră precaut în camera întunecoasă. Unul dintre obloanele trase pentru a feri încăperea de soare era încă închis, reducînd luminozitatea. Se îndreptă mecanic spre el, îl împinse și închise fereastra. Aproape la picioarele lui îl zări pe David, așezat pe podea, cu capul sprijinit de sofaua purpurie, dormind dus. În același moment, un sforăit anunță că Edgar adormise și el.

Monty se lăsă pe vine în dreptul lui David și-l examină atent. Pleoapele umflate și roșii arătau că plînsese, după cum afirmase Edgar. Buzele îi erau ușor întredeschise, lăsînd să se vadă strălucirea dinților, iar „zîmbetul arhaic" era prezent ca o umbră, deși colțurile gurii, ușor lăsate în jos, îl preschimbaseră mai degrabă într-un rînjet. Părul fin și auriu îi era încîlcit, tras în față, peste frunte, poate de mîna nervoasă ce se odihnea acum pe sofa, cu palma în sus, parcă cerșind. Cealaltă mînă era încleștată pe genunchi, iar umărul îi era dezgolit. Adaptîndu-și ușor respirația la ritmul băiatului adormit, Monty îngenunche cu grijă, apoi se aplecă în față și-și lăsă ușor capul pe umărul lui David, îngăduind trupului să se relaxeze treptat. Haina flăcăului era încă umedă de lacrimi. Monty zăcu în camera întunecată, cu ochii

deschişi, şi în ciuda gîndurilor teribile ce i se învîrtejeau în cap, reuşi să afle puţină consolare.

Între timp, în sufrageria de la Hood House, liniştea de după plecarea lui Edgar era întreruptă de plînsul lui Harriet. Vărsarea lacrimilor, se înţelege, nu înseamnă pur şi simplu eliberarea semiautomată a lichidului din glandele lacrimale, ci este de obicei o acţiune cu un scop precis, de pildă, chiar şi o contribuţie la conversaţie. Harriet plîngea acum cu uşurarea fiziologică de a putea să verse lacrimi decente, de a nu mai trebui să fie politicoasă, dar şi ca o indicaţie adresată celor interesaţi că deocamdată se săturase de toate. Se străduise din răsputeri să fie bună, să se poarte corect, iar mica petrecere care se sfîrşise atît de dezastruos era ea însăşi una dintre acţiunile ei juste. Acum trebuia să înceapă o fază nouă, bănuia confuz. În ce-o privea, făcuse tot ce-i stătuse în puteri. Cu un vag fior profetic, trăi o clipă senzaţia pe care o au guvernanţii sau prinţii cînd, pentru a linişti opinia publică sau a-şi clarifica propria poziţie, se arată ostentativ de toleranţi faţă de o grupare de opoziţie care, dacă-şi face de cap, poate fi tratată ulterior, cu impunitate, mult mai aspru. Dar pînă şi imaginea aceasta, în starea sufletească de acum, era prea puternică şi prea elaborată. Psihologic, Harriet avea nevoie de convingerea că jucase rolul unei persoane generoase, poate chiar absurd de mărinimoase. Era însă suficient de conştientă ca să-şi dea seama că în însăşi oroarea situaţiei exista o impetuozitate intrinsecă, ce nu depindea nici de voinţa sa, nici de a celorlalte persoane implicate.

Nu se aşteptase la „mărturia" lui Edgar, dar mesajul acesteia, cînd o auzise, fusese acelaşi, iar

pe Harriet o inundase un sentiment aproape bine-venit de neputință. Luase din izbucnirea lui Edgar ceea ce îi convenise, lăsînd restul să se piardă, dîndu-l deja uitării. Crezuse că ea stăpînea situația și că toți ceilalți așteptau să vadă cum o să procedeze. Acum se dovedea că nu controla nimic, că nimeni nu deținea controlul, că și ea era doar o victimă, că erau cu toții victime. Nu exista nimic veninos în prăbușirea ei, nici măcar nu era concepută ca un apel la iubirea lui Blaise. Harriet nu se aștepta ca el să dea fuga s-o consoleze, nici nu-și dorea una ca asta. Plînse în tăcere, singură, numai pentru sufletul ei, așezată dizgrațios pe scaunul cu spătar drept de lîngă perete, așa cum ar putea plînge un refugiat părăsit într-un aeroport sau în sala de așteptare a unei gări, nebăgat în seamă de nimeni, lipsit de planuri de viitor. Ștergîndu-și fața înfierbîntată, aruncîndu-și pantofii din picioare și strîngînd pleoapele, murmura ritmic: „ah-ah-ah" și plîngea în batista deja udă leoarcă.

Pentru moment, pe Blaise îl preocupa ochiul său drept, intrat în contact violent cu cotul lui Edgar. Stînd în continuare pe dușumea, își acoperea și își mîngîia ochiul rănit, îl închidea, îl deschidea, îl închidea din nou. Văzul îi revenise la normal, dar zona era dureroasă și ochiul i se îngusta deja. Îngenunchind alături, fără să-l atingă, Emily McHugh îl observa pe Blaise cu o privire straniu de rece și intensă. Avea înfățișarea cuiva care întrezărise, în depărtare, nu încă perfect conturată, dar cumva *acolo*, rezolvarea unei complicate și derutante probleme matematice.

Blaise se ridică grijuliu în picioare. Îi spuse lui Emily, pe un ton firesc: „Mă duc să-mi dau cu apă pe ochi". Ieși greoi din sufragerie și intră în bucătărie, lăsînd ușa deschisă. Dădu drumul la

apă rece și, neîndemînatic, luă apă în căușul palmelor și o duse spre zona dureroasă. Emily ieși în hol, își îmbrăcă impermeabilul bej și-și aranjă baticul. Blaise se apucă să-i spună ceva prin ușa deschisă.

— La revedere, i-o reteză Emily.

Se îndreptă spre ușa de la intrare, închizînd-o fără zgomot în urma ei. Blaise mai rămase cîteva clipe aplecat deasupra chiuvetei, privindu-și mîinile ude. Apoi, nemaiobosindu-se să se șteargă, se răsuci pe călcîie și porni după ea.

Amurgul se întețea deja în frunzișul luxuriant al copacilor înșiruiți pe strada lungă, iar cerul înnorat pălise, devenind de un alb lăptos și mat. Emily ajunsese destul de departe și alerga cît o țineau picioarele. Blaise începu să fugă în tăcere după ea și, cînd aerul rece îi atinse fața înfierbîntată și rănită, simți o mare și pură limpezime cuprinzîndu-i capul, pătrunzîndu-i în creier, curgînd prin ființa sa ca un rîu purificator.

Niciodată în viață Blaise nu mai încercase o confuzie atît de deplină a gîndurilor și emoțiilor ca în ultimele zile. Mai fusese nefericit, mai avusese mustrări de conștiință, dar întotdeauna își putuse *defini* sentimentele, chiar dacă fusese incapabil să facă vreo schimbare. De cînd îi mărturisise totul lui Harriet, singura senzație cît de cît clar deslușită era umila ușurare provocată de conștiința că cele două femei îl iertaseră. Totul era minunat, simplu, neașteptat. Un moment de încredere în adevăr, un moment de grijă față de îndatoririle sale, și tot răul se transformase instantaneu în bine, fără ca el să fie pedepsit, fără să piardă ceva, fie și cel mai mărunt lucru, din ceea ce dorea să păstreze. Ce-i drept, mai era și David, dar nici aceasta nu era o problemă irezolvabilă, David n-avea să dispară, Blaise era sigur de iubirea

fiului său. Mai erau cele două femei *captive* în cadrul cel nou, oferindu-i dragostea lor neştirbită, de fapt iubirea lor sporită, şi acceptîndu-se reciproc cu un realism calm. Uşurarea şi gratitudinea lui fuseseră cu adevărat tumultuoase.

Dar Blaise ştia că nu putea trăi numai din recunoştinţă. Ceea ce fusese o experienţă atît de traumatică trebuia să aibă şi alte consecinţe importante. Ataşamentele sale cele mai profunde se puseseră în mişcare, independent de voinţa lui. Îi fusese necesară, depinsese mai mult decît îşi dăduse seama de aparenţa (şi, cum simţise adesea, realitatea) unei vieţi de familie fericite, normale, chiar convenţionale, chiar plicticoase la Hood House; o viaţă în care rolul său era să repare cîte ceva prin casă, să tundă iarba şi să spele maşina. Chiar şi sentimentul de a o fi nedreptăţit pe Harriet contribuise cu ceva la acest amalgam. Cum în anii din urmă soţia redevenise obiectul afecţiunii sale, iubirea faţă de ea era complicată de permanenta culpabilitate şi milă de acum. În această lumină îi apăreau normalitatea, bunătatea, legitimitatea lui Harriet. Era generoasă, dulce şi nedreptăţită. Şi, cum îşi dădea seama acum, amploarea compătimirii sale era direct proporţională cu forţa şi vioiciunea relaţiei cu Emily. Probabil că s-ar fi putut lecui de iubirea pentru Emily, dacă ar fi reuşit să o trateze – cum pretindea uneori în sinea sa că o şi tratează – pur şi simplu ca pe o obligaţie; atunci sarcina de a-şi iubi nevasta ar fi devenit o problemă şi mai acută. Aşa cum se prezenta însă misterioasa alchimie a situaţiei, egoismul puternic şi familiar al fiinţei lui aranjase ca totul să fie bine pentru propria linişte. Viaţa secretă cu Emily îl ajuta cumva în iubirea pentru Harriet, condiţionînd-o din ce în ce mai mult, fără îndoială.

Acum Harriet, într-un moment ce putea fi considerat al înfrîngerii, cînd i se revelase statutul de soție înșelată și nedreptățită, crescuse brusc în dimensiuni. Harriet devenise eroică. Demnitatea ei, bunătatea ei monumentală, puterea ei de a domina și controla situația îl uluiseră, fuseseră, de fapt, un test al iubirii lui pentru ea, devenită în ultimii ani, datorită sentimentului resemnat de culpă, atît de calmă și de dulce. Însă Harriet cea schimbată și emancipată îi va pretinde cu siguranță, după ce va trece momentul gratitudinii, o iubire schimbată și emancipată. Totodată, șocul revelației parcă-l rupsese de Emily. Tot ceea ce iubise la Emily intrase acum într-un con de umbră. În cei nouă ani, Emily nu șovăise nici măcar o dată, nu fusese niciodată vinovată sau slabă, deși forța ei se exprimase tot mai des în ultima vreme printr-o continuă tînguire fără sens, cu scopul de a-l pedepsi pe el. Acum, brusc, Emily fusese ridicată de la pămînt, ca de un uragan, și i se crease un locșor mic, dar oficial, în această lume nouă stăpînită de Harriet, lumea adusă la viață prin bunătatea ei. Emily avusese o mină vinovată în fața ei și i se supusese, permițîndu-i să se ocupe de școala lui Luca, de parcă Harriet ar fi fost mama lui Emily, iar Luca nepotul ei.

Înainte Blaise își imaginase că e închis într-o cușcă, iar atunci cînd nu mai simțise altceva decît acea mare și binecuvîntată ușurare, își imaginase că evadase din ea. Dar nu te poți descotorosi atît de lesne de custile durate din faptele rele perpetuate în timp. Era de presupus oare că schimbase o cușcă cu alta? Profunda falsitate, minciuna despre care vorbise Edgar, continua să existe. Dar ce anume era ea, *unde* se găsea, ce dorea el acum? Adevărul, libertatea? Unde puteau fi găsite, în ce

direcție trebuia să se îndrepte? Pe cînd fugea după Emily pe strada din ce în ce mai întunecată, Blaise avea senzația confuză că știe.

Emily alerga cu disperare, exultînd. Își îndesase poșeta micuță în buzunar și fugea cu salturi lungi, ca o școlăriță. Și ea încercase sentimente extrem de confuze din momentul dezvăluirii. Fusese, firește, dezamăgită întru cîtva, dar și oarecum ușurată. Întotdeauna își imaginase că ea va provoca sfîrșitul acelei nedemne și îndelungate înșelătorii, sfîrșit care avea să însemne renunțarea definitivă la Blaise și moartea ei, reală sau figurată. Nefericirea continuă, împinsă pînă în pînzele albe, se mîngîie adeseori cu imagini ale morții, care pot fi, într-un sens, fără temei, dar pot avea un rol consolator vital și pot perpetua iluzia. „Dacă se întîmplă una ca asta, mor" aduce și consolare, dar tocește și ascuțișul speculației, chiar și pe cel al conștiinței. E un alt fel de a spune: „Mie nu mi se poate întîmpla așa ceva ". „Ruptura finală" ar însemna fie, lucru aproape imposibil, trecerea lui Blaise sub stăpînirea absolută a lui Emily, fie, lucru aproape necesar, dispariția lui completă din viața sa. Visurile ei că l-ar putea dobîndi pe Blaise în urma dezvăluirii adevărului începuseră să pară din ce în ce mai deșarte, egalînd aproape fanteziile în care Harriet era călcată de o mașină sau murea de cancer, fantezii ce o mai alinaseră pe Emily la începutul nefericitei sale legături amoroase.

Acum însă destăinuirea avusese loc, rapid și straniu de simplu, fără a fi însoțită de vreo explozie, de vreo prăbușire cataclismică universală. Cum s-ar spune, Blaise îi fusese redat politicos de Harriet, ca un obiect pe care erau amîndouă autorizate să-l folosească în comun, oricît de fără chef, dar neapărat cu delicatețe și cumpătare; îl împărțeau

ca și pînă acum, cu deosebirea că se pusese capăt îndelungatei înșelăciuni. Aveau să mai existe, desigur, minciuni dătătoare de viață. Blaise nu-i va spune niciodată, niciodată, totul lui Harriet. Blaise va continua s-o mintă pe Harriet că nu ține la Emily, că nu face niciodată dragoste cu ea, așa cum o minte fără îndoială pe Emily că n-o iubește pe Harriet. Duplicitatea lui Blaise va rămîne, ca o ușoară pîclă familiară, pe scenă, consolatoare, dar în egală măsură deprimantă. La fel vor rămîne ei trei, cu scurgerea anilor, cei doi vinovați și cea de-a treia fără vină. Harriet va dirija totul cu nesmintită bunătate, va juca rolul femeii mai vîrstnice, o va ajuta pe Emily, îl va ajuta pe Luca, iar Emily va fi supusă și recunoscătoare, nu se va mai simți cu musca pe căciulă și... Dar ceea ce-i trecuse prin minte lui Emily după bubuitul eliberator al izbucnirii lui Edgar, cînd stătuse pe dușumea și-l privise fără simpatie pe Blaise cum își mîngîie ochiul rănit, fusese că nimic din toate acestea nu trebuia să se întîmple neapărat, fiindcă ea le putea împiedica. Forța pură a distrugerii continua să-i aparțină. Stătea în puterea ei să determine moartea sau triumful.

Alergînd astfel, cu ochii larg deschiși și cu privirile rătăcite, îl auzi curînd pe Blaise fugind pe urmele ei. N-o strigă pe nume, dar îi recunoscu zgomotul pașilor. Emily mări viteza. N-avea chef să se lase prinsă. Ceea ce dorea acum era să scape de Blaise, să-l piardă, să știe că el o caută cu înfrigurare și n-o poate găsi. Nu avea idee cum se vor petrece moartea sau triumful, nici cînd le va veni vremea, iar pentru moment nu dorea să se petreacă nimic. Voia timp ca să-și savureze puterea, înainte de a se supune agoniei ce putea fi provocată de exercitarea ei. Emily era iute de picior și și-ar fi putut lăsa cu mult în urmă

amantul, dar o piatră puțin ieșită din pavaj îi agăță vîrful sandalei și în clipa următoare se pomeni întinsă cît era de lungă pe trotuar, cu lucrurile din poșetă rostogolindu-se spre șanțul de canalizare și cu o sanda zburată din picior. Blaise o ajunse, gîfîind, tocmai cînd se ridicase în fund și-și examina pantalonii sfîșiați și genunchiul julit. Emily își îndesă lucrurile înapoi în poșetă și-și recuperă sandala. Se sculă în picioare, ușor înțepenită. Blaise îi spunea ceva. Emily se uită la gura lui tremurătoare și la ochiul umflat. Apoi, țintind atent cu poșeta care se mai legăna, îl pocni cît putu de tare peste față. După care își continuă drumul la pas, șchiopătînd ușor.

Pe stradă era acum întuneric, deși cerul era încă palid, devenind, cu tot stratul de nori, de un azuriu cețos. Se aprinseră felinarele, creînd în jurul lor baldachine de frunze verzi sau roșii, viu colorate. Casele inerte și încăpătoare din cărămidă își aprinseră luminile, iar ferestrele fără perdele aruncau pătrate strălucitoare pe pietrișul îngrijit greblat sau peste cascadele de trandafiri agățători. Emily păși înainte cu hotărîre, iar Blaise merse la început în urma ei, apoi cot la cot cu ea, apăsîndu-și batista pe ochi. Nu făcu nici o încercare de a o atinge, între ei se așternuse tăcerea. Dar acum, mergînd, Emily se simți cuprinsă de o senzație de fericire pură, ce urca din pietrele calde ale caldarîmului, trecea prin tălpile subțiri ale sandalelor, prin genunchii ei ce tremurau nestăpînit... Clocotea pur și simplu de beatitudine, sîngele i se preschimbase într-un divin lichid auriu ce-i pîrlea ușor carnea și-i bolborosea în cap, luînd foc acolo și devenind o flacără jucăușă a bucuriei, ca aureola unui sfînt penticostal. Emily își continuă drumul, scrutînd cu privirea strada întunecată; era mistuită de flăcări și totuși imens de calmă, imens de puternică, imens de ușoară.

Cînd ajunseră la mica staţie suburbană, Blaise merse înainte şi cumpără două bilete pentru Londra. Se aşezară tăcuţi alături să aştepte şi se urcară în tren fără să-şi vorbească. Ocupară locuri faţă în faţă şi se priviră lung, fără să-şi spună ceva sau să-şi zîmbească, iar tăcerea lor era aidoma tăcerii dintre îndrăgostiţii de optsprezece ani care, ajungînd dintr-odată la o comuniune perfectă şi misterioasă, sînt pur şi simplu lăsaţi fără grai de fericire şi descoperă că se pot înţelege deplin fără a recurge la cuvinte. Numai că Blaise şi Emily nu erau nişte îndrăgostiţi de optsprezece ani, ci doi oameni maturi ce se chinuiseră reciproc ani în şir, lucru care insufla şi mai multă frumuseţe tăcerii lor.

Blaise renunţase să-şi mai tamponeze ochiul, care, încasînd din plin o a doua lovitură, se închisese de-a binelea şi era înconjurat de o vînătaie mare. Unicul ochi valid privea fix, iar gura îi era subţiată de o asprime ce o mişca mai mult pe Emily decît orice surîs tandru. În gara Paddington ieşiră de pe peron şi, cu o înţelegere singulară, se duseră să se aşeze pe una dintre băncile de lîngă standul pentru presă din holul principal. Era miezul nopţii şi se aflau foarte puţini oameni sub semeţele arcuri de fontă ale lui Isambard Kingdom Brunel[1]. Cîţiva porumbei insomniaci păşeau prin gară, ciugulind fără entuziasm ambalajele mototolite de ciocolată. Un vagabond moţăia într-un colţ, cufundat atît de adînc într-un palton răpciugos, încît numai cîteva smocuri de păr îi trădau prezenţa. Noaptea şi pustietatea puseseră stăpînire pe gara mare, viu luminată. Emily îşi întinse picioarele şi-şi scărpină, prin ruptura pantalonului,

1. Inginer britanic (1806-1859) faimos pentru construcţia de poduri, docuri şi căi ferate (n.r.).

genunchiul acoperit de sînge închegat. Era ameţită de fericire şi certitudine. Ar fi fost mulţumită să poată şedea aşa lîngă Blaise, fără să-l privească, fără să-i vorbească, fără să-l atingă, tot restul nopţii, zile, săptămîni întregi.

În cele din urmă, Blaise rupse tăcerea:

— Ei bine, sîntem doi copii neghiobi, pierduţi în codru.

— Poate vor veni porumbeii să ne acopere cu staniol de ciocolată, zise Emily.

Ar fi vrut să rîdă, să rîdă, să rîdă, dar vocea îi tremura doar uşor. Iubirea o poseda şi o scutura aşa cum scutură un terier un şobolan. Vechiul, puternicul, aprigul curent electric dintre ea şi iubitul ei fusese reînnoit şi curgea din nou, umplînd-o ochi de adevăr şi cunoaştere.

— Aşadar, iată-ne, spuse Blaise. Iată-ne din nou... aici...

— Sper că-ţi dai seama *unde* ne aflăm, zise, tot fără să-l privească, Emily.

— Da.

— Îţi dai seama că trebuie să optezi.

— Da.

— Şi ai ales?

Se întoarse în sfîrşit spre el, fără să-l atingă.

— Vezi tu, Edgar avea dreptate, începu Blaise. Avea un ton foarte rece, analitic, care stîrnea în Emily fiori de dorinţă. Deşi părea modul cel mai firesc de acţiune, de fapt nu era, era absolut fals, nu mai putea continua. Nu era nevoie să mă loveşti, deşi sînt bucuros că ai făcut-o, ca să mă sileşti să înţeleg. De fapt, am înţeles încă din salon. Cred că n-a fost nevoie decît de un pic de zgomot. Atunci am înţeles.

— Probabil că am înţeles amîndoi în acelaşi timp, zise Emily. Ceea ce mi-a devenit mie clar a fost că va trebui să te oblig să alegi. Tu ce-ai

înțeles, dacă pot să te rog să-mi explici, ca să fie totul limpede între noi?

— Eu am înțeles, răspunse Blaise, ceea ce știusem tot timpul, că adevărul meu ești tu. Pentru mine tu ești calea adevărului și a vieții. Numai cu tine pot să fiu pe deplin eu însumi. Trebuia să fiu credincios acestui lucru de la bun început, dar am tot bîjbîit și amînat din pură lașitate, iar apoi a început să mă doară prea tare că eram credincios și m-am amăgit, spunîndu-mi că m-am schimbat. Dar nu m-am schimbat. Trebuia să dau dovadă de suficient profesionalism față de mine însumi ca să văd că nu-i posibilă nici o schimbare. Dar înainte de a *afla* Harriet eram pur și simplu vrăjit, paralizat.

— Dar acum ești eliberat.

— Acum sînt eliberat.

— Și ești al meu. Cu totul. Absolut. Pentru totdeauna. Aceasta e alegerea ta.

— Aceasta e alegerea mea.

— Dacă îți calci vreodată cuvîntul dat acum, zise Emily, te omor. Nu durere. Moarte.

— O, regina mea..., murmură Blaise.

După cîteva minute se îndreptau spre Putney, strîns îmbrățișați într-un taxi.

Trezindu-se, Monty simți numaidecît gheara spaimei. În primul moment, nu-și putu da seama unde se afla și de ce. Constată că era întins pe podeaua propriului său salon, cu capul sprijinit pe o perniță, acoperit cu o pătură. O lumină stranie inunda încăperea. Venea de la luna plină, ridicată acum bine deasupra livezii, care naviga pe un cer curat, colorîndu-l într-un albastru închis lucios, și-și proiecta razele direct în încăpere. Lumina aceasta îl forțase probabil să deschidă

pleoapele. Dar de ce se afla aici? Monty se ridică amorțit și se duse să aprindă lumina. Își aminti scena de la Hood House, de Edgar, de David. Camera era însă pustie. Cine-i dăduse perna și pătura? Ce-o fi crezut David cînd se deșteptase din somn cu capul lui Monty pe umăr, cu brațul lui Monty pe după gît? Se uită la ceas. Era ora trei.

Intră în bucătărie, întrebîndu-se dacă-i este foame. Nu-i era. Dorea să bea ceva? Nu dorea. Își dădu seama că-l doare capul și înghiți două aspirine, cu o mare cantitate de apă. Pe urmă auzi cîinii lătrînd în grădina de la Hood House. Ieși în curte pe ușa bucătăriei și se opri o clipă pe gazonul perlat de roua pe care clarul de lună o făcea să semene cu bruma. Fără îndoială că la Hood House se duseseră toți la culcare. Cîinii făceau deseori larmă noaptea, fără nici un motiv. Monty străbătu gazonul, lăsînd pe suprafața lui o dîră albă de urme de pași, și dădu colțul spre livadă. Acum, înaintînd pe cărarea cosită din mijlocul livezii, în prezența tăcută a palidelor linariţe din iarba înaltă, văzu lumini în fața sa. Luminile erau încă aprinse la Hood House, la parter, în bucătărie și, evident, în camera de zi. Monty ajunse la șirul de degetariţe albe și încercă să sară gardul.

Nu mai înalt de cinci picioare, gardul nu reprezenta un obstacol serios pentru un om sprinten și treaz. Dar de cum puse piciorul pe scîndura de la bază, cîinii, care se potoliseră, începură să hămăie din nou, năpustindu-se în grădină ca un torent negru, mîrîind și lătrînd amenințător. Monty, călare pe gard, șovăi. Ajax sărea spre el, ajungîndu-i alarmant de aproape de glezne. Ca să rămînă întreg, se lăsă repede jos, strigînd cît putu de amenințător: „Marș de-aici, lua-v-ar dracu'! Marș!". Potăile bătură în retragere, dar reveniră pentru

a-l escorta, mîrîind și înghesuindu-se neplăcut de aproape, tot drumul prin grădină. Pășind grăbit și ținîndu-și mîinile cît mai sus, Monty revărsa acum asupra lor un torent de cuvinte ceva mai conciliant, de genul „Ei, hai, hai, încetați, doar mă cunoașteți, nu-s un tîlhar, așa, așa, cine-i băiat bun" și așa mai departe. Discursul dădu roade : Monty scăpă nemușcat și, cînd se apropie de casă, bestiile rămaseră ușor în urmă, cu excepția lui Seagull care, într-un amestec de animozitate și respect, dădea semne că nu uitase lovitura de picior din ajun.

Fiindcă în bucătărie nu părea să se afle nimeni, Monty merse de-a lungul zidului casei pînă în locul unde ferestrele salonului, neacoperite de perdele, lăsau să se reverse lumina peste un salcîm galben, cu frunzișul penat, și peste un *rhus cotinus*[1] absurd de verde. Se apropie de o fereastră și privi înăuntru. Ochii lui văzură o priveliște stranie. Edgar și Harriet, Harriet sprijinindu-se de brațul lui Edgar, se plimbau încolo și-ncoace prin cameră, adînciți în conversație. Ajunși la un capăt, făceau stînga-mprejur și porneau spre celălalt, unde se întorceau din nou. Judecînd după mișcările lor mecanice, își începuseră plimbarea cu mult timp în urmă, iar Monty crezu chiar că deslușește o dîră răscolită de picioarele lor în mocheta indiană groasă. Harriet arăta spre grădină, probabil referindu-se la cîini. În ochii lui Monty, era acum o apariție stranie. Își pusese un șal de cașmir pe deasupra rochiei care, lipsită de cordon, se înfoia sub talie ca un capot diform. Părul lung, negru și lucios, îi era despletit, cum Monty nu i-l mai văzuse niciodată, și-i cădea într-o cascadă pe spate, dîndu-i,

1. Scumpie – arbust cu flori verzi-gălbui răspîndit în zonele calde și umede din emisfera nordică (n.r.).

în pofida feței trase și palide, o înfățișare ridicol de tînără. Îmbrăcată astfel, cu părul lung și încîlcit, avea un aer de preoteasă, de sibilă. Edgar, tîrșîindu-și picioarele alături de ea, adus de spate și ciufulit, mult mai neîngrijit și mai puțin arătos din cauza băuturii și a lipsei de somn, cu vestonul rupt și fără cravată, părea că primește de la ea sfaturi sau poate mustrări. Socrate instruit de Diotima, s-ar fi zis.

Monty se apropie și ciocăni în geam. Cei doi dinăuntru se răsuciră spre el, scoțînd un strigăt de surpriză. În momentul următor, Edgar deschise geamul și Monty intră în casă pe fereastră. Nici nu apucase să-și coboare picioarele pe podea, că Harriet se și lipi de el. Șalul de cașmir îi înfășură umerii, apoi căzu la pămînt, iar el parcă era învăluit în părul zburătăcit al femeii; brațele ei îi încleștară gîtul, ale lui se petrecură peste umerii ei. O ținu așa o clipă, cu ochii închiși, simțind căldura plinuță a umerilor ei, atingerea ușoară și rece a părului. Pe urmă făcu un pas înapoi, întorcînd-o și îndepărtîndu-se. Trași la față, Edgar și Harriet îi aruncară priviri lungi.

Întrebîndu-se cît de caraghios arăta el însuși, Monty li se adresă cu tonul cel mai dezinvolt pe care izbuti să și-l ia:

— Ei, ei, dar unde-i toată lumea?

— Tocmai asta am dori să știm și noi, răspunse Edgar cu ton rău prevestitor.

— Unde e David? întrebă Monty.

Oare David îi dăduse perna și pătura? Spera că da.

— E sus, doarme, spuse Harriet.

— Dar voi doi ce faceți? se interesă Monty.

— Îl așteptăm pe Blaise, zise Edgar.

— Ce s-a întîmplat cu Blaise?

— Emily McHugh a luat-o din loc, îl lămuri Harriet, imediat după ce-ai plecat cu Edgar (Edgar

gemu), iar Blaise a fugit după ea. De atunci nu mai știu nimic.

— Nu cred să fie vorba de vreun mister, zise Monty puțin enervat de cei doi, dar ușurat de constatarea că mai funcționa ca ființă rațională. Emily s-a supărat din cauza nătărăului de Edgar (Edgar gemu din nou), Blaise a condus-o acasă și, fiind tîrziu, s-a hotărît să înnopteze acolo.

— Sigur, poate că așa stau lucrurile, admise Harriet. N-am nimic împotrivă să rămînă la ea... de vreme ce este atît de tîrziu... dar de ce n-a telefonat? Doar știe că eu... că eu...

Își mușcă buzele, gura îi deveni o linie subțire și-i apărură lacrimi în ochi, nu pentru prima oară în noaptea aceea, desigur.

— Oh, draga mea..., zise Edgar.

— Ați telefonat la Emily? întrebă Monty.

— Harriet nu știe numărul și nu e în cartea de telefoane, răspunse Edgar.

— Cred că ar fi bine să te culci, Harriet, propuse Monty. E o prostie să te enervezi în halul ăsta pentru o nimica toată și să-ți pierzi somnul. Evident că Blaise, ajuns acasă la Emily, și-a dat seama că-i prea tîrziu să te sune, s-a gîndit că te-ai culcat. Fii rezonabilă și n-o mai face pe regina tragică! Du-te la culcare. Dacă Edgar vrea să facă penitență rămînînd de planton toată noaptea, n-are decît. Poate veghez și eu cu el. Tu, la culcare.

— Nu, nu... Nu mă pot duce la culcare... N-aș reuși să adorm... Dacă i s-a întîmplat ceva lui Blaise... să nu fi avut un accident... mă simt atît de... totul a devenit brusc un coșmar... trebuie să-l văd pe Blaise, trebuie... mi-e imposibil să dorm în starea asta... sînt așa de necăjită încît simt că înnebunesc!

— Draga mea, draga mea, zise Edgar – iarăși evident că nu pentru prima oară în seara aceea –,

îmi pare rău, îmi pare extrem de rău, a fost îngrozitor...

— Ești foarte drăguț, spuse Harriet, amîndoi sînteți foarte drăguți. O, Monty, slavă Domnului că ai venit!

Îl prinse de braț.

— Mie mi-e foame, zise Monty. Ai ceva împotrivă dacă mănînc niște sendvișuri cîtă vreme stăm împreună de veghe? N-ar strica și niște bere, dacă ai.

— Găsești bere în frigider, spuse Harriet.

Toți trei se mutară în bucătărie și se așezară în jurul mesei, cu sendvișurile și niște Lager rece dinainte. Monty și Edgar mîncară și băură, iar Harriet șezu între ei, împăturind întruna un colț al feței de masă roșii și uitîndu-se în grădină, unde zorii făcuseră deja luna să pălească, transformînd peluza și pomii în prezențe incolore, de o imobilitate cenușie, spectrală.

— David n-a vrut să-mi vorbească, spuse Harriet. Cînd a venit acasă, a trecut pe lîngă mine fără să-mi spună un cuvînt. Am observat că a plîns mult.

— O să-și revină, zise Edgar. Băieții rezistă.

— El nu e... doar un băiat, e o persoană foarte profundă.

— Nu fi așa mîhnită, Harriet, zise Monty. Acum treci prin clipe grele, dar lucrurile se vor aranja în cele din urmă.

Dumnezeu știe cum, se gîndi el. Vorbesc ca să nu tac. Răbufni în el, inundîndu-i sufletul, dorul de prezența fizică a lui Sophie, ca și cum s-ar fi deschis o ușă undeva în depărtare. Dacă Sophie s-ar fi aflat undeva anume, ca să se poată îndrepta spre ea! În momentele cele mai dificile, simpla ei prezență îl ocrotise perfect, alinîndu-l pe deplin. În momentele cele mai dificile, cînd era furioasă, cînd îl mințea, cînd murea.

— O, Doamne, dacă ar veni măcar Blaise... dacă ar telefona...

— Poate că-i în drum spre casă, zise Edgar. A întîrziat şi fără maşină durează un secol... Acuşi apare...

— Am avut brusc sentimentul, se plînse Harriet, că n-o să-l mai văd niciodată. Există „niciodată" în viaţă. Oamenii pleacă, mor, se întîmplă...

— Eu cred că mă duc la toaletă, dacă-mi permiteţi, anunţă Monty.

Ieşi din bucătărie, închise uşa şi urcă scara largă, în spirală, pe care fereastra mare şi arcuită o făcea să se vadă acum foarte clar, în lumina insuportabilă a zilei. Se opri pe palierul de sus. Tăcere. Apoi, în mijlocul tăcerii percepu respiraţia lui David. Monty păşi pe vîrfuri pînă la camera lui David şi apăsă cu mare grijă clanţa. Se furişă înăuntru.

David, purtînd încă aceeaşi cămaşă, zăcea întins pe pat, acoperit pe jumătate de cuvertură, cu gîtul răsucit ca în agonie, cu părul ridicat drept în sus pe pernă, ca şi cum i s-ar fi făcut măciucă, cu un braţ atîrnînd spre podea, într-o poziţie ce-ţi amintea de tabloul în care a surprins Wallis moartea lui Chatterton. Faţa lui, din nou distantă din cauza somnului, albă şi netedă în lumina slabă, arăta ca o frumoasă mască mortuară. Monty rămase lîngă pat aproape două minute, contemplîndu-l pe cel adormit, apoi ieşi fără zgomot din cameră. Ce nebunie, să spere în consolarea oferită de un băiat tînăr, la rîndul lui extrem de nefericit! Ar fi o nebunie, dacă nu chiar o nelegiuire, să-i vorbească lui David despre nevoile sale sufleteşti.

Tocmai cînd Monty începuse să alunece uşor în jos pe scări, telefonul se porni să ţîrîie în hol. Harriet ieşi în fugă din bucătărie, cu Edgar pe urmele ei. Edgar aprinse lumina. Harriet ridicase deja receptorul.

— O, dragul meu... slavă Domnului... da, da, desigur... o, da, de ce nu mi-a venit în minte... sigur că a trebuit... eram așa de îngrijorată, dar acum mi-e bine... da, acum mă duc să mă culc, o să dorm, nu te-ngrijora... da, ne vedem atunci... o, ce ușurare... Îți mulțumesc, dragul meu, îți mulțumesc că ai sunat... mulțumesc, mulțumesc...

Harriet puse jos receptorul și se îndreptă spre scări. În lumina brusc strălucitoare, Monty văzu că fața obosită i se destinsese, se descreți se și se îndulcise, radiind de ușurare.

— Așadar, vezi că totul e bine? zise întrebător Monty.

— Da, da... totul e perfect... am uitat, pur și simplu. E cu Magnus Bowles... azi e ziua cînd merge la Magnus. A condus-o pe Emily la trenul de Londra și apoi s-a dus mai departe, la Magnus. A încercat să mă sune mai devreme, dar a fost o defecțiune și n-a obținut legătura... Are, ca de obicei, cu bietul Magnus, o ședință ce durează toată noaptea. Blaise e atît de bun cu Magnus, atît de scrupulos, nu-l amînă niciodată... Deci, vedeți, totul e bine. Vă mulțumesc... și ție, și ție. Acum cred că mă duc la culcare.

— Noapte bună, atunci, zise Monty. Cred că și eu mă culc.

Ieși pe ușa din față, împiedicîndu-se de Buffy, care moțăia pe prag, și alergă spre poartă, însoțit de lătrături nervoase. Soarele era deja pe cer. Strada se contura tot mai puternic, cu desăvîrșire pustie, dar plină de amănunte, ca un fundal de tablou ce-și așteaptă figura centrală. Dar figura centrală sînt eu, își spuse Monty și se dedublă, văzîndu-se cum, îmbrăcat în negru, cu fața suptă și părul vîlvoi, ca al celorlalți, cu colțurile gulerului de la cămașă răsucite în sus, aleargă nebunește pe stradă spre casa lui, ca și cum ar fi încercat să

scape de urmărirea unor vrăjmași necruțători. Străbătu în fugă aleea și-și căuta în buzunare cheia de la ușa din față, cînd își dădu seama că fusese urmărit cu adevărat. Grăsanul de Edgar, cu părul lui cînepiu, incolor, aurit de lumina vie, cu un aer de nebun și, semănînd brusc cu junele student de odinioară, cu fața rozalie ridicată spre el implorator, apăruse în poartă.

— Monty, pot să...

— Cum se numește școala aia?

— Cea unde-i Binkie...? Bankhurst.

— Ei bine, spune-le că primesc postul, dacă ei mă consideră omul potrivit.

— O, bine... să-ți fixez o întîlnire?... Monty, pot să intru și să...

— Nu.

— Dar unde să mă duc la ora asta? Vezi, clubul meu...

— Du-te dracului, îi zise Monty. Du-te înapoi la Harriet. O să-ți dea ea un pat. Poate că-ți dă chiar patul ei. Presupun că asta urmărești oricum.

Intră și închise ușa după el.

De ce Dumnezeu am vorbit așa urît? se întrebă. Nici măcar n-am gîndit ce-am spus. Cum am putut fi atît de dezgustător de vulgar și de nedrept? Probabil că-mi pierd totuși mințile.

Intră în salon. *Iliada* era și acum pe masă. Scosese cartea ca să-i dea lui Edgar prilejul să se amuze, verificîndu-i cunoștințele de greacă. Dar nu era un test adevărat, întrucît cunoștea pe de rost pasajul respectiv. Închise cu zgomot volumul. Ridică pătura și începu să urce încet la etaj. Peste tot în jurul lui simțea ființa inaccesibilă, de strigoi fără grai, a lui Sophie. Fugi să se ascundă sub pămînt, bombănind ușor. Nu, nu, fusese o iluzie. Nu era niciunde, nu era nimic, nu era nici o prezență nicăieri.

— Ăsta-i foarte drăguț, îi spuse Harriet lui Luca. Dar, firește, se hotărîseră deja.

Luca ridică spre ea ochii în care se cuibărise acea privire șireată, aproape seducător de avizată, ce nu te lăsa uneori să crezi că aveai în față doar un băiețel de opt anișori.

— Are coada cea mai lungă, zise.

Așa era, avea cea mai lungă coadă, iar hotărîrea lui Harriet se clătină ușor. O, Doamne, oare va trebui să ia doi cîini?

Fețele prietenoase, zîmbitoare și nerăbdătoare din spatele gardului de sîrmă se mișcau în ritm cu ei, într-un grup compact, terminat cu cozi ce băteau aerul. Uf, ce priveliște mișcătoare!

— Mă întreb de ce nu obosesc cîinii dînd mereu din coadă, zise Harriet. Mie numai cînd îi văd îmi piere puterea.

— Îi omoară pe cei pe care nu-i ia nimeni? întrebă Luca.

— Nu știu. Nu, sigur că nu.

Harriet prefera să nu se gîndească la asta. Simțea prezența iminentă și fierbinte a lacrimilor, niciodată departe de ochii ei în ultima vreme.

Dalmațianul cu coada foarte lungă era, nimic de zis, un animal încîntător. În plus, Harriet nu mai văzuse unul atît de pătat și tocmai se pregătea să i-o spună și lui Luca, dar se răzgîndi, fiindcă la urma urmei *alesesră* deja, nu? Dalmațianul avea o mutră nătîngă, dar Harriet nu-și dădea seama dacă acesta era un avantaj sau un dezavantaj. Trecură la cușca următoare. Acolo văzură un airedale foarte simpatic, mai drăguț decît Buffy, cu o blăniță tomnatică strălucitoare și ochi chihlimbarii scînteietori, numai că, desigur, Harriet nu avusese niciodată doi cîini de

aceeași rasă, așa că nu putea fi luat în vedere. Mai era un dachshund simpatic, cu păr lung.

— E o minune, nu-i așa? zise Harriet, ghemuindu-se și atingîndu-i cu degetul nasul lung, vîrît prin ochiul de sîrmă. Ce mișcătoare erau nările unui cîine, negre și fremătătoare, ca locurile umede și întunecate din natură – bălțile de la poalele dealurilor, ochiurile de apă dintre stînci la mare.

— E prea mic, spuse Luca.

Lăsase deja să se înțeleagă că avea un set de standarde, misterioase, dar ferme, potrivit cărora avea să-și facă dificila alegere.

Înțelegîndu-se fără cuvinte, reveniră la prima cușcă. Corgiul de Cardiganshire, semănînd întru cîtva cu o omidă uriașă din cauza blănii bogate și lungi, de un brun închis (culoarea tweedului, își spunea Harriet), care-i ascundea picioarele scurte și mătura aproape pămîntul, fusese împins în spate de cîini mai înalți, dar dădea tot atît de entuziasmat din coada stufoasă și, pentru a-i vedea mai bine pe vizitatorii umani, se ridica din cînd în cînd, stîngaci și înduioșător, pe labele dinapoi. Chipul lui cu botul mare, absurd de mare chiar și dacă-l raportai la constituția lui robustă, strălucea de inteligență și de bunăvoință, iar ochii lui frumoși, de un brun limpede, ca turba, o fixau pe Harriet cu o implorare straniu de personală și de intimă. Ai fi zis că știa deja.

Harriet și Luca schimbară cîteva priviri. Cuvintele erau de prisos. Se înțelegeau deja perfect.

— E cîinele *tău*, zise Harriet. Știi asta, nu-i așa? Harriet era mult mai profund mișcată de excursia la Adăpostul pentru Cîini decît îndrăznea (de teama lacrimilor și a sentimentalismului dulceag care l-ar fi putut face pe demnul ei amic să se simtă prost) să recunoască fie și în sinea ei. Combinația cîini – Luca era aproape insuportabilă.

„Domn", oricît de ciudat ar părea, era epitetul potrivit pentru băiețel. Era un copil foarte interiorizat, dar totul lipsit de anxietatea ce-l caracterizase pe propriul ei fiu la vîrsta respectivă. Luca, barbar de needucat, avea ceva din frumusețea conștientă a unui sălbatic. Chiar mai mult. Lîngă el te simțeai în preajma unei minți, Harriet nu putea deduce exact ce anume se întîmpla în mintea aceea. Trăia însă moment cu moment înțelegerea perfectă dintre ei doi, cu o plăcere ce ar fi putut fi asociată cu o iubire împărtășită; iar partenerul ce genera încrederea și stabilea tempoul era Luca. Se simțea chiar ocrotită. Cu ce tact extraordinar, cu cîtă grijă îi luă el mîna acum! Harriet luptă cu lacrimile rebele.

Acesta nu era unicul ei motiv de plîns. Blaise, firește, se reîntorsese acasă, totul mergea, nu tocmai „ca de obicei ", dar avînd în vedere noul și neplăcutul aranjament al vieții lor, cu ceea ce ar fi trebuit să fie un coeficient constant de „normalitate", însă Harriet știa că se va întâmpla ceva groaznic, poate că se și întîmpla chiar în momentul acesta. Convingerea ei era total irațională și încerca să i se împotrivească, dar aceasta revenea mereu. Vechea, eterna comunicare dintre ea și Blaise încetase. Desigur, retrospectiv, își dădea seama cu obiectivitate că, în zilele de început ale legăturii sale cu Emily, se simțise probabil alienat, avînd atîtea de ascuns. Ea, însă, nu simțise alienarea și s-ar fi putut spune că, nerecunoscînd existența ei, o anihilase. Ceva minunat, legat de jurămintele de la cununie, de devotamentul unui mariaj perfect, îi dăduse puterea să asimileze retrospectiv infidelitatea lui Blaise și să pretindă că nici măcar nu existase. Blaise se întorsese pocăit cu mult înainte ca Harriet să fi aflat măcar de existența lui Emily McHugh și mai mult nici

nu-şi dorea. Restul îl putea rezolva singură. Dar alienarea de acum era nouă, era cu totul altceva.

Totul nu-i decît o închipuire a mea, îşi spuse. Dovezile erau însă prea numeroase. Însăşi casa lor era o mărturie a dislocării. Obiectele din bucătărie, din dormitor, din budoarul ei, din biroul lui Blaise, care de obicei – deşi aiurea şi haotic amplasate – alcătuiau un interior organic, ca armonia unei minţi bogate şi bine organizate, deveniseră brusc străine unele de altele. Un anumit curent ce le unise într-un tot estetic încetase să mai curgă. Zăceau părăsite pretutindeni, aidoma obiectelor din casa unui mort, păzite de un străin – moştenitorul –, căruia istoria şi obîrşia lor îi erau necunoscute şi indiferente. Casa arăta acum ca o harababură fără sens, iar Harriet nu mai avea voinţă ca s-o îndrăgească. Renunţase pur şi simplu la activităţile cotidiene de genul „aranjării florilor". Odăile nu mai erau pline de flori proaspete, nici măcar de trandafiri, uşor de cules şi de aranjat. O vază cu irişi olandezi veştejiţi stătea de cîteva zile în hol, efortul de a arunca florile şi de a goli vaza de apă fiind, pentru moment, de neconceput pentru Harriet.

Desigur că tot ceea ce avea vreo legătură cu David crea supărări şi probleme. Harriet tatonase, ca să spunem aşa, terenul din jurul lui David cu cea mai mare atenţie, căutînd calea potrivită de a ajunge la el. David rămînea însă politicos, laconic, rece. Legătura sufletească dintre ea şi fiul ei era însă veche şi profundă, aşa încît se mai puteau privi în ochi, în ciuda recentei înstrăinări ; existau momente cînd li se întîlneau privirile, cînd ea pleda, iar el se încrunta, şi Harriet îşi dădea seama că sufletele li se atinseseră. Era de neconceput să-l piardă pe David, avea să-l recucerească într-un fel sau altul. Plănuia – îi spusese şi lui

Blaise, care o aprobase distrat – să facă exact ceea ce îi ceruse David : să-l ia cu ea în străinătate pentru vreo cîteva zile, numai ei doi, poate la Paris. De îndată ce erau cu adevărat împreună, singuri între străini, era imposibil ca zidurile dintre ei să nu cadă. Nu se hotărîse încă la o dată, nici nu-i vorbise fiului ei înstrăinat de acest plan, dar ideea o consola.

Blaise se afla, evident, într-o stare sufletească bizară : preocupat, deprimat, febril, dar necomunicativ. Era *ocupat*. Anulase consultaţiile multor pacienţi, de o manieră fără precedent, în fiecare zi lipsea mult de acasă şi stătea, zicea el, la biblioteca de la British Museum. Susţinea că vrea să-şi termine cartea – tocmai lucra la ultimul capitol. Doctorul Ainsey, care telefonase o dată în lipsa lui Blaise, dornic să-l întîlnească, păruse supărat şi-i dăduse de asemenea lui Harriet impresia neplăcută că era la curent cu lucruri necunoscute ei şi că de fapt sonda doar terenul, ca să afle cît ştie Harriet. Era oare posibil ca Blaise să le fi făcut pacienţilor săi confidenţe, iar ei să nu-i fi spus anumite lucruri ? „Cînd te duci la Emily ?“, îl întrebase ea. Îi răspunsese, evident exasperat : „Oh, săptămîna viitoare cîndva. Acum e plecată“. „Plecată ? Unde ?“ „În vacanţă. Cu fetişcana aia, Kiki St. Loy. S-au dus cu maşina ei.“ „Şi cine are grijă de Luca ?“, întrebase Harriet. „Pinn.“ „Unde s-au dus ?“ „De unde vrei să ştiu ? Mai las-o în pace pe Emily, te rog.“ Oare s-au *certat* ? se întrebase Harriet cu speranţă răutăcioasă. Puţin probabil. Să-l descoasă pe Luca, atunci cînd venea într-o vizită misterioasă de-a lui, era, firește, de neconceput. „Demnitatea“ relaţiei sale cu băiatul interzicea un procedeu atît de vulgar.

Acasă, Blaise petrecea acum foarte mult timp în birou, unde, din cîte îşi putea ea da seama

după starea coșurilor de gunoi, se îndeletnicea mai ales cu sortarea și ruperea hîrtiilor. Probabil că asta avea legătură cu terminarea cărții. De asemenea, urca mereu în pod, unde ținea cufere vechi, burdușite cu diverse comori. Începuse chiar să-și trieze *hainele* ! Își făcea ordine în toate lucrurile. De ce oare ? Punînd toate amănuntele cap la cap, Harriet întrevăzu o explicație, dar se feri de ea : era de conceput oare că soțul ei se *pregătea să dezerteze* ? Era atît de convinsă de imposibilitatea unei astfel de hotărîri, încît nu putu să dea această interpretare dovezilor, nici măcar nu putu să le constate existența în lumina aceasta. Blaise „trecea printr-o fază", atîta tot. Nu putea să-l piardă, așa cum nu-l putea pierde pe David. Trebuia doar să reziste, să le dea amîndurora posibilitatea să simtă cît de absolute erau iubirea și încrederea ei, să aștepte ca ei să se întoarcă la ea cu sufletul deschis. Așadar, Harriet aștepta și spera. Dar, nu știa din ce motiv, tristețea din sufletul ei era mai acută ca oricînd.

— Îl luăm pe *ăsta*, îi comunică ea îngrijitorului. Corgiul de Cardiganshire, despărțit de amicii săi mai puțin norocoși, ieși din cușcă – un cîine liber. Luca, lăsîndu-se cu genunchii goi pe pămîntul murdar al curții, își petrecu brațele pe după grumazul animalului și-l lăsă să-i lingă zdravăn fața. Cînd îmbrățișă cîinele, ochii lui Luca se închiseră, într-un moment rar de perfectă beatitudine, de extaz copilăresc. Harriet își șterse repede lacrimile ce nu se mai lăsau înăbușite.

— Ce nume vrei să-i dăm ?

— Lucky Luciano.

— Ce nume e ăsta ?

— De gangster. Ce vreau să ajung eu cînd mă fac mare.

Vremea se îndreptase. Mergînd pe Upper Richmond Road, David transpira, deşi îşi scosese vestonul. Simţea cum îi curge transpiraţia pe coaste, lipindu-i cămaşa albă de piele pe toată lungimea spatelui.

Noaptea trecută se visase în China. Într-un peisaj alpin sălbatic văzuse, la capătul unei poteci abrupte, un bazin de lemn alimentat de un izvor cald. În apa grea, spumoasă, se îmbăia o fată goală. Apoi, dintr-odată, observase îngrozit cum tot muntele se cutremură şi începe să se mişte. Se porni o avalanşă tunătoare, prăvălindu-se cu o viteză din ce în ce mai mare. Valul pietrelor rostogolite înghiţi poteca şi acoperi bazinul. Acum nu mai era nimic decît pămînt sfîşiat, grămezi de bolovani şi o falie adîncă, neagră, din care se înălţau nori învolburaţi de abur.

Nimeni nu-i dăduse adresa lui Emily McHugh. O găsise singur, într-o agendă veche a tatălui său, notată criptic în dreptul iniţialelor „McH", împreună cu un număr de telefon. Nu ştia nici ce va spune, nici ce va face cînd se va afla faţă în faţă cu ea. O ura, dar nu avea nici o intenţie să o insulte sau să-i adreseze reproşuri – ar fi fost o prostie. Trebuia pur şi simplu să o *vadă* şi abia după aceea să decidă ce se va întîmpla. Coti pe o stradă lăturalnică şi, după cîteva minute, cu inima bătîndu-i violent, străbătu coridorul soios, blocat de cutii cu gunoi şi triciclete, ajunse la uşa ponosită şi apasă pe butonul soneriei.

O femeie impresionantă, cu părul castaniu, îmbrăcată într-o rochie verde de stambă, îi deschise uşa.

David o privi cu ochii mari. Zise abia auzit:

— Sînt David Gavender.

Abia atunci îi veni în minte posibilitatea ca tatăl său să se afle în apartament.

— Ei bine, eu nu sînt Emily McHugh, răspunse Pinn.

David simţi o imensă uşurare.

— Ea e...

— Nu-i acasă. Nu e nimeni, în afară de mine. Mă numesc Constance Pinn. Ai auzit de mine?

— Nu.

— Eu am auzit de tine. Eşti mult mai chipeş decît în fotografie.

După un moment de tăcere, David începu încet să-i întoarcă spatele.

— Stai o clipă, frumosule. Ce voiai de la Emily?

— Nimic.

— Nu pleca. Sau aşteaptă-mă puţin, vin cu tine. Nu te pot invita înăuntru, fiindcă-i o dezordine cumplită. Aşteaptă.

David aşteptă.

Pinn reapăru, purtînd peste rochie o jachetă verde asortată. Părea cuprinsă de o tainică veselie, ba chiar pufni în rîs privindu-l, cînd se porniră să străbată coridorul.

— Unde vrei să mergi, frumosul meu?

David schiţă un gest vag.

— Atunci, hai cu mine. Merg la şcoala unde lucrez. O şcoală de fete. Ai avut vreo prietenă?

— Nu.

— N-ai vrea una?

David schiţă un gest şi mai vag. Păşea automat alături de Pinn, lăsînd-o să-i atingă braţul şi să-l tragă uşor de mîneca fluturîndă a cămăşii, pentru a-i indica direcţia de mers.

— Ce zici de aventura lui taică-tău?

David nu zise nimic.

— Nu trebuie să-l judeci prea aspru, urmă Pinn. Oamenii se vîră în cele mai cumplite încurcături. Tu însuţi o să te afli nu peste mult timp la ananghie. Viaţa e o serie de încurcături. E mai uşor

decît credeți voi, tinerii, să te trezești spunînd o minciună și apoi să fii obligat să spui încă una. Dacă te îndrăgostești, trebuie să fii iertat, căci de dragoste n-ai cum să te ferești. Nu aveai intenția să-i faci scandal sărmanei Em, nu-i așa?

— Nu.

— Bun băiat. Emily a avut o viață mizerabilă. Aproape la fel de mizerabilă ca a mea.

Mergeau de-a lungul unui zid înalt de cărămidă, iar Pinn se opri brusc în fața unei porți din acel zid și scoase o cheie. Intrară împreună pe poartă și se treziră într-o grădiniță întinsă de legume, încadrată de alte trei ziduri înalte de cărămidă. La baza unuia se înșirau cîteva sere.

— Unde sîntem? întrebă David.

— Ssst! Asta-i școala. Nu vorbi tare. Printre angajați nu există nici un bărbat, doar cîțiva servitori externi. O voce bărbătească stîrnește numaidecît interesul. Vino după mine și nu vorbi. Vreau să-ți arăt ceva.

Zidurile înalte păreau să absoarbă zgomotul circulației de pe strada principală sau să-l reducă la un fel de bîzîit ca de albine, iar cele două siluete traversară grădina în diagonală, pe o cărare trasată între straturile de salată de o sănătate înfloritoare. Ajunseră la altă poartă și trecură prin ea. În momentul acela, un zvon nou ajunse la urechile lui David, un fel de sfadă pe tonuri înalte, ca și cînd prin apropiere s-ar fi aflat o colivie mare, plină de păsări gureșe.

Se găseau acum într-un spațiu ca o grădină publică miniaturală sau o pajiște, a cărei iarbă necosită tocmai înflorea, fiind învăluită într-o lumină roșiatică, lucioasă. Ceva mai departe se înălțau doi cedri libanezi, imenși și imobili, aproape negri din cauza densității frunzișului. Iar mai

încolo, un ulm verde ca lăptuca. Apoi, pe jumătate ascunsă de niște arbori și mai îndepărtați, se zărea fațada piezișă, gălbuie, a unei clădiri din secolul al XVIII-lea. La dreapta, pe lîngă zidul de cărămidă era o cărare flancată de tufe aurii de soc, acoperite cu smocuri de flori crem, și Pinn, cu degetul pe buze, îl conduse pe David pe această potecă. Ciripitul păsărelelor se întețea.

Zidul se sfîrși, îi ocoliră colțul și decorul se schimbă din nou. Perpendicular pe o alee cu pietriș, evident nefolosită, presărată cu flori sălbatice micuțe și plăpînde, se ridica un gard viu de tisă, avînd în mijloc o boltă tăiată geometric. Pinn străbătu aleea în vîrful picioarelor și-și conduse prizonierul pe sub boltă. Aici, un pătrat de gazon bine îngrijit era înconjurat de patru pereți înalți de tisă tunsă la fel de frumos; chiar în fața lor o altă arcadă era flancată de două nișe tăiate în tufele de tisă, adăpostind un Hermes cu cizme și pălărie și o Artemis în minijupă alegînd o săgeată, ambii sculptați în piatră cenușie, golașă. Pășind pe iarbă în spatele lui Pinn, David își dădu seama că ciripitul păsărelelor era de fapt un cor de voci însuflețite de fete. Acum distingea rîsetele lor ascuțite și din cînd în cînd cîte un țipăt. Trecu de la soare la umbră și iarăși la soare, intrînd, pe urmele lui Pinn, sub o a doua boltă de tisă.

— Ssst!

Mîna lui Pinn o strînse tare pe a sa la ieșirea pe o nouă porțiune de gazon. Drept în fața lor se afla un rînd imens, încîlcit, de tufe de trandafiri roz; dulcea flecăreală venea dindărătul acestora. Pinn scrută peluza în ambele direcții, înainte de a-l trage de mînă, murmurînd:

— Acum hai *repede* după mine.

Îi lăsă mîna, străbătu spațiul despărțitor cu pași lungi, ca ai zeiței Artemis, și cu o mișcare

asemănătoare unui plonjon se aruncă în tufele de trandafiri, care o înghițiră. Gîfîind în urma ei și plecîndu-și capul, David descoperi un spațiu gol, rotund ca o vizuină, ca drumul unei vulpi sau al unui bursuc, ce ducea pînă în inima zidului înalt și lat de tufe și, cu un plonjon asemănător, împiedicat de vestonul pe care-l ducea în continuare pe braț, se lăsă în patru labe și se grăbi pe urmele partenerei.

Se lovi de ceva cald și moale : piciorul lui Pinn. Stăteau în genunchi, lipiți unul de celălalt, pe pămîntul devenit dintr-odată afînat și umed, înăuntrul unui soi de dom cu bolta joasă, unde lumina era puțină și verde, înconjurați de tulpinile robuste, roșcate, spinoase ale trandafirilor, lucitoare și vag transparente. Parfumul era copleșitor. David simți o durere ascuțită în braț, unde un ghimpe îi sfîșiase carnea cînd se aruncase în tufe. Își puse palma peste gură, ca să-și potolească gîfîiala. Glasurile feminine se auzeau acum foarte aproape.

Pinn, străduindu-se să se întoarcă cu fața spre el și atingîndu-i genunchii cu ai ei, îl privi drept în ochi, ținîndu-l de ambele brațe, vîrîndu-și mîinile sub mînecile suflecate ale cămășii lui. Într-o străfulgerare intensă, David văzu mîna mică a lui Pinn, cu două inele de argint pe degete, mînjită de sînge, probabil sîngele lui. Fața lui Pinn strălucea, cu ochii mari, rotunzi, și cu obrajii umflați, ca o mască de comedie, aproape de fața lui, zîmbind radios, și un moment David avu impresia că voia să-l sărute. Dar se aplecase spre el doar ca să-i șoptească :

— Nu face nici un zgomot. Îți arăt eu la ce să te uiți.

Se răsuci puțin și se întinse pe burtă cît era de lungă, făcîndu-și atentă loc într-un spațiu dintre tulpinile sticloase, unde o brazdă mai mică, dar asemănătoare cu prima, ieșea în partea cealaltă

a gardului viu. David încercă s-o urmeze, dar se pomeni oprit de piciorul ei încălțat cu sanda, care-i apăsa nervos umărul. Evident, în acel mic tunel nu era loc decît pentru o singură persoană! O clipă mai tîrziu, Pinn reveni, cu mișcări șerpuitoare, la locul de unde plecase și se ridică în genunchi ca să-l împingă de umeri în spațiul eliberat de ea. Aproape tîrîndu-se pe burtă, David se deplasă încet spre pata de lumină, ușor mascată de frunze, de la celălalt capăt al tunelului. Despărțitura dintre tufe îi dezvăluia acum scena de dincolo.

Chiar în fața lui, pe jumătate scufundat în iarbă, se găsea un bazin de marmură alburie, de dimensiunile unei piscine ceva mai mari, plin cu apă; în spatele acestuia se înălța o imensă și foarte părăginită fîntînă barocă, reprezentîndu-l pe Poseidon înconjurat de nimfe. În bazinul de marmură se hîrjoneau șase sau șapte fete suple și rozalii ca peștii. Toate erau goale pușcă.

Abia mult mai tîrziu, derulînd obsesiv în minte scurta secvență a domnișoarelor ce se îmbăiau, își dădu David seama cît de mult văzuse în ceea ce se dovedise a nu fi fost de fapt decît o ocheadă extrem de scurtă. În chiar momentul revelației, în mintea lui parcă nu existase nimic altceva decît impresia oarecum terifiantă și stînjenitoare produsă de acele mădulare umede, roz-brune, de picioarele lungi și agile, de fesele lipsite de apărare, dar și de grație, cu pielea albă din cauza lenjeriei, de pe care picura apa, de sînii mici și la fel de albi, abia mijiți, de șuvițele lungi și negre de păr ud lipite de obraji, de gîturi și de spate. Mai tîrziu însă, descoperi că putea reconstitui în memorie scena completă, așa cum reușise fără îndoială s-o perceapă, în pofida șocului și spaimei inițiale.

Dincolo de fîntînă se găsea un portic enorm, în mare parte ruinat, cu pavajul crăpat și năpădit de iarbă, printre coloanele căruia se vedea ca un paravan un gard cu zăbrele, acoperit de clematite albe înflorite. În dreapta bazinului se ridica o perdea înaltă de fagi, iar în stînga un gard, la picioarele căruia fuseseră plantați puieți de fag. Semeața fîntînă din calcar cenușiu și aspru, acoperit cu licheni (și bazinul era din calcar, doar la prima privire înfrigurată i se păruse lui David că e din marmură), înfățișa un Poseidon încruntat magistral, cu barba lungă, cu o coroană înaltă, cu vîrfurile acum rupte pe cap, privind distrat în depărtări, în timp ce o masă diformă de nimfe, delfini, pești și alte creaturi acvatice înaintau de-a valma spre genunchii lui, străduindu-se în van să-i atragă atenția. Era evident că unul dintre delfini, ridicat în aer de o nimfă cu două cozi, aruncase pe vremuri, cînd fîntîna mai „funcționa", un jet de apă pînă sus, în dreptul bărbii zeului, ale cărei inele involute, căzînd pînă în dreptul buricului, își dobîndiseră patina într-o epocă revolută, în secolul al XIX-lea, poate chiar al XVIII-lea, devenind de un verde negricios intens.

Bazinul – consacrat abia recent sportului unor alte nimfe decît cele de calcar, după cum se putea deduce din șirul de fagi plantat de curînd – nu era prea adînc, nu putea fi folosit pentru sărituri. Era însă suficient de lung și de lat pentru ca șapte fete (memoria lui David reținuse exact) să poată încăpea în el deodată, fără să se înghesuie. Fetele, toate înotătoare minunate, erau în orice caz capabile să-și demonstreze reciproc îndemînarea de a înota craul, împroșcînd și strigînd grozav, ieșind sau intrînd din nou în apă într-un mod mult mai puțin demn, frecîndu-și picioarele lungi de marginile de calcar, dar fără să se lovească

prea des una de alta. Un jgheab vîscos, prin care cursese cîndva apa de la nivelul mai ridicat al fîntînii, bine lubrifiat de stropiturile înotătoarelor, îi servea drept tobogan fetei care părea a fi cea mai micuță și mai tînără dintre ele; se dădea întruna pe el, țipînd și împrăștiindu-și tovarășele mai exigente, care înotau craul.

David își dădu seama că pe el se așezase ceva fierbinte și moale ca un melc. Pentru a vedea spectacolul, Pinn se strecurase și ea alături în tunel, urcată pe jumătate pe el, cu brațul peste umărul lui. Începu să-i vorbească în șoaptă, deși rîsetele și țipetele înotătoarelor ar fi acoperit oricum un glas mult mai răsunător:

— Nu-i așa că-s splendide? O vezi pe cea de acolo, care tocmai iese, e o prietenă bună de-a mea, Kiki St. Loy, nu-i o bomboană? M-a rugat să-i caut un iubit, n-ai vrea să fii tu acela? N-are decît șaptesprezece ani, deși s-a dat de optsprezece ca să primească permisul de conducere. Nu-i așa că-i delicioasă? Mă crezi sau nu, dar e încă fecioară. Cele mai multe nu sînt, dar ea n-a fost sigură pînă acum dacă dorește sau nu un bărbat. Uită-te numai la ea cum stă și se admiră...

Kiki se cățărase acum pe marginea bazinului și adoptase o poziție cam dizgrațioasă, cu burta împinsă în afară, plantată ferm pe un picior, iar cu laba celuilalt, iscoditoare, frecînd întruna marginea udă, curbată și pe alocuri zimțată a bazinului. Întinsese cam teatral un braț, ca să-și mențină echilibrul, iar cu cealaltă mînă, iute și agilă, apuca șuvițele lungi de păr umed, le storcea și le aranja frumos, aruncîndu-le peste un umăr. În timp ce făcea asta, își contempla sînii cu un interes apreciativ. Trupul ei era puțin mai tuciuriu decît s-ar fi putut explica fie și prin bronzul de fată bogată, sînii îi erau ciocolatii. („Acolo a

atins-o smoala", murmură Pinn.) Fața ei meditativă, liniștită și bine conturată în lumina soarelui, avea culoarea cafelei cu lapte diluate; uniformă ca nuanță, cu nasul lung și ochii mari, avea izbitoarea înfățișare pe care Homer, dorind să-i facă un compliment Herei, o definește drept „ochi de bou". Deja aproape uscat de soare, părul ei se dovedea a fi de un castaniu luminos, mai deschis la culoare decît te-ai fi așteptat. Brusc, ochii ei expresivi, neobișnuit de mari și de întunecați, se întorseră brusc în direcția tufelor de trandafiri și părură că aruncă foc prin deschizătura mascată de frunze.

David, ridicînd în aceeași clipă privirea spre fața fetei, se simți – greșit, desigur – descoperit. Simțea povara insuportabil de caldă și de strivitoare a lui Pinn, întinsă alături și jumătate pe el, împiedicîndu-i mișcările. Prinse să se zbată ca să se elibereze, neținînd cont că provoca agitație și putea fi descoperit, ridicîndu-se pe jumătate în capul oaselor, împingînd greutatea de pe el, și trăgîndu-se afară din tunelul ghimpos, pînă în mijlocul tufelor. O clipă mai tîrziu se rostogolise dincolo și, trecînd fulgerător prin cealaltă parte a gardului viu, o rupse la fugă pe iarba luminată de soare. Alergă avîntat, disperat, abia atingînd pămîntul cu vîrfurile picioarelor, prin bolta din gardul de tisă, de-a curmezișul curții pătrate, pe poteca presărată cu pietriș, pe cărarea flancată de soc, pe lîngă cedri, prin poarta din zid, printre straturile de salată verde, afară prin cea de-a doua poartă, din fericire neîncuiată, pe întinderea prietenoasă a străzii deschise tuturor, unde se opri din fugă, mulțumindu-se cu un mers rapid. După privirile curioase ale trecătorilor, își dădu seama că nu numai brațul, ci și fața îi era mînjită de sînge. Apoi observă că-și lăsase vestonul sub

tufele de trandafiri. Tot trupul îi ardea. Se simțea cuprins de o emoție confuză, puternică. Rușine. Groază. Bucurie sălbatică.

— Doar ți-am spus că va trebui să cobori în iad ca să mă găsești și să mă readuci la viață, zise Emily.

Între ei totul era din nou ca pe vremuri, doar că mai profund și mai stabil, mai complex, mai adînc simțit, din cauza scurgerii anilor, a suferințelor pe care și le provocaseră reciproc, a șocului dezvăluirilor și a fricii de ceea ce ar fi putut pierde.

— Da, răspunse Blaise, îngenuncheat la picioarele ei.

— Nu ți-am spus că eul tău adevărat trăiește aici, cu mine?

— Ba da.

Se întinse încet, voluptuos, ca un animal, lipindu-și obrazul de piciorul ei gol.

— Doamne, cît m-ai făcut să sufăr! Cîtă suferință ne-ai produs amîndurora!

— Da.

— Arăți cam rău. Nu e numai ochiul. Pari dărîmat total. Ei, acum vezi pe propria ta piele ceea ce spuneai. Că nu poți trece prin oglindă fără să te tai. Acum îți dai seama, nu?

— Da.

În cele trei zile ce se scurseseră, o anumită violență le pigmentase viața. Furia intrase în ei, devenind parte din știința și din puterea lor și în cele din urmă se mai liniștiseră stînd împreună. Blaise o ascultase pe Emily vorbindu-i ore în șir: „I-a venit și ei rîndul să sufere acum. Am simțit dintr-odată că știu ce să fac. Eram gata să mă port frumos cu ea, dar nu să mă las dată dracului la o parte. Credea că e soția număru' unu, nu-i

așa? Era dispusă să mă ierte, naiba s-o ia, iar eu acceptam totul ca și cum aș fi fost cu adevărat o nemernică, o criminală, în fața ei eram ca o blestemată de inculpată. Ne manipula pe amîndoi. Dar te manipula pe tine, asta n-am putut să suport. Ar fi trebuit să te vezi în oglindă, să-ți vezi fața tîmpă, cu expresia aia de băiețel șfichiuit cu nuiaua. N-am putut să rabd să te văd atît de umil și supus în fața ei, credeam că-mi ies din minți de ciudă. Iar ea zicea că mă consideră nedreptățită și vrednică de compătimire, afirma că te-ai purtat mizerabil cu mine și că o să te facă ea să te porți mai frumos, ca și cum prin asta aș fi încetat să mă mai simt prost în fața ei. La început a reușit să mă fascineze, dar pe urmă, Dumnezeule, mi-am dat seama că nu-i o soluție, n-aveam de gînd să mă mulțumesc cu un tîrg atît de penibil. Nu-s răzbunătoare, nu vreau s-o văd plîngînd, dar mi-a venit pur și simplu rîndul și mie să primesc ceea ce mi se cuvine, s-o las pe ea să se izbească de nedreptățile vieții".

Furia ei zeloasă, care umplea oră după oră și pe care Blaise o îndura într-o stare de fericire dureroasă, buimacă, se potolise în cele din urmă. Acum, numele lui Harriet abia dacă mai era pomenit în conversația lor, în afară de cazul cînd era implicat în unele aranjamente practice, asupra cărora Emily revenea insistent, cu o plăcere infantilă ce trimitea săgeți de umilință și tandrețe în sufletul lui Blaise.

— N-o să amînăm prea mult momentul cînd ai să începi pregătirile pentru medicină, nu-i așa? Vreau să devii doctor. Nu vreau să renunți la nimic, dar la absolut nimic, din cauza mea.

— Va trebui să mai așteptăm puțin, răspunse Blaise, îmbrăcat acum, ținînd tivul combinezonului ei și sărutîndu-l din cînd în cînd. Pînă vedem cum stăm cu banii.

— Stai, lasă-mă să mă așez și pune-ți capul aici. Cred că ar trebui să ne mutăm din mizeria asta. Cred că e important. Nu e un moft prostesc, nu-i așa, să ne mutăm în alt apartament?

— Nu, zise Blaise. Un început nou într-o locuință nouă.

— Așa cum spuneai, psihologic e foarte important. Știi, cînd te-am văzut semnînd contractul pentru apartament am avut senzația ca în sfîrșit ne-am căsătorit... ca în visele mele... de cîte ori n-am visat că sînt iarăși tînără și mă mărit cu tine. O, iubitul meu drag, ce știi tu cît am suferit în toți anii ăștia, pur și simplu fiindcă nu eram ceea ce trebuia să fiu, pur și simplu pentru că nu eram uniți printr-o cununie oficială.

— Ba știu, fetițo, o contrazise Blaise. Nu te pot scăpa de suferința asta. Dar voi fi alături de tine în toate necazurile viitoare, o să suferim împreună.

— Împreună. Acum și în vecii vecilor?

— Acum și în vecii vecilor.

— De perdele nu mai avem nevoie. Sînt bune astea. Ei bine, ne va trebui o garnitură de draperii pentru camera mare. O, scumpul meu, îți spui că-s prostuță, fiindcă acum, cînd se întîmplă atîtea lucruri importante, îmi face plăcere să trăncănesc despre perdele, despre faptul că voi avea un balcon și o baie cu carpetă pe jos?

— Deloc. E și ăsta un semn de iubire.

— Totul e un semn de iubire. Sufletelul meu, n-am nimic împotrivă să sufăr, știi bine atîta timp cît tu mă iubești și atîta timp cît trăiești cu mine. Și o să avem prieteni, nu-i așa, prieteni ai amîndurora, care să vină în vizită, așa cum au perechile căsătorite?

— Da, da.

— Dar nu Monty Small sau grăsanul acela.

— Nu ei, nu.

— Știi, cred că ieri Luca s-a dus iarăși la ea. Trebuie să-l împiedicăm.

— Desigur.

— Cred că, de fapt, o școală cu internat nu-i o idee rea. Iar eu o să-mi caut o slujbă. Simt că pot munci pînă cad jos pentru *noi*, pentru tine și pentru Luca. Am devenit așa o puturoasă fără chef numai fiindcă mi se părea că n-am de ce să trudesc. Credeam că te-am pierdut.

— Nu m-ai pierdut niciodată, zise Blaise. Doar o știai foarte bine.

— Nu sînt sigură. Acum mă simt mult mai legată de începuturi, de prima noastră iubire, sinceră și adîncă. Am senzația că nu s-a sfîrșit deloc, a avut doar de așteptat, și că, dacă au existat momente neplăcute, le-am dat pur și simplu uitării.

— Și eu.

— Iar tu ai s-o mai vezi din cînd în cînd și, desigur, pe David. Se vor obișnui. Vor înțelege că n-ai dispărut fără urmă. Nu vreau să sufere mult. Adică, nu *vreau* de fapt să sufere deloc, dar cineva va trebui să sufere, mulțumită deșteptului de tine!

— Știu, fetițo...

— Acum îmi vei fi credincios?

— Da, Em dragă...

— Pentru orice eventualitate, e mai bine să nu-mi iau piciorul de pe grumazul tău.

— Piciorul tău stă mereu pe grumazul meu. Așa îl vreau.

— Și chiar ai să-i scrii diseară și ai să-mi arăți scrisoarea?

— Și-o să ieșim împreună pînă la poștă s-o expediem.

— Prințișorul meu dulce.

Blaise o trase într-o parte și apoi în jos spre el și îi studie fața atentă și senină, cu ochii albaștri,

atît de luminată de fericire, încît strălucea de o frumusețe mai mare decît aceea pierdută a tinereții. Seducătoarea vitalitate de altădată îi revenise, toate farmecele care o făcuseră odinioară atît de irezistibilă reînviaseră. O sărută, savurînd sărutul cu ochii închiși.

De cît uimitor simț practic dăduse dovadă în ultimele trei zile! Își triase toate hîrtiile și documentele profesionale de la Hood House. Semnase contractul pentru închirierea unui apartament în Fulham. Își amînase consultațiile, explicîndu-le pacienților că-și mută cabinetul în oraș. Făcuse tot ce era necesar – în afară de a-i spune lui Harriet că pleca de acasă. Bineînțeles că nu plec *cu adevărat*, se amăgea periodic, cînd situația i se părea prea complicată și teribilă. E o simplă chestiune de dreptate, așa cum o vedeam cîndva, mai la început, cînd judecam cu mintea mai limepede. Există două femei și n-o pot părăsi pe nici una din ele. Trebuie să sufere pe rînd. Acum trebuie să trec povara pe umerii lui Harriet. E destul de puternică pentru a o purta, pot să-i fac acest compliment. Oricum pacea ei este spulberată. O să locuiască la Hood House cu David, iar eu am s-o vizitez, așa cum o vizitam aici pe Emily, dar mult mai des, fiindcă acum totu-i deschis și la vedere, ceea ce-i mult mai bine. Întreaga situație va fi mai bună și nu-i ăsta lucrul cel mai important? Pur și simplu voi redistribui durerea. Ceea ce e just, în definitiv. M-am străduit atît de mult timp, mizerabilul de mine, să ignor nefericirea lui Emily, să mă fac pur și simplu că n-o observ. E corect ca acum să trebuiască s-o măsor și să-i ofer unele compensații. Bineînțeles că-i o chestie teribilă, dar la urma urmei am știut întotdeauna că e o chestie teribilă. Orice voi face va fi, într-o privință sau alta, o nedreptate. Obiectiv, această soluție

este cea mai puțin nedreaptă, dracu' să le ia de motive. Oricum, fără aceste motive cum aș putea-o face pe Emily atît de fericită? Nu încape îndoială că a aduce cuiva fericirea este un lucru bun.

Ce se așteaptă de la mine? Ce *pot* face pentru ca totul să fie bine? Blaise adresa aceste întrebări unei puteri enigmatice care, după toate cele întîmplate, se arăta în continuare nemulțumită de el, părea că-l acuză și acum. De ce? De un fel de respingătoare *vulgaritate*? În aceasta să fi constat păcatul lui, în aceasta ispășirea – în faptul că era incurabil de *vulgar*?

Înalt, rece, impenetrabil, Milo Fane privea drept în țeava revolverului ațintit asupra lui de inamic, cu o mînă ce tremura alarmant.

— Nu mișca, *nu mișca*! ordonă De Sanctis.

Disprețuitor, Milo îi întoarse spatele și porni spre celălalt capăt al încăperii. Se mișca fără grabă, simțind în spate prezența oțelului letal, tremurător. Numără pașii – încă doi ca să ajungă la masă. Cînd făcu brusc un pas lateral, De Sanctis trase. Glonțul șuieră pe lîngă Milo și lovi vitraliul din capătul odăii, sfărîmîndu-l și făcînd să curgă o ploaie strălucitoare de cioburi mărunte. Aproape în aceeași clipă, mîna lui Milo înșfăcă bronzul greu: Neptun domesticind un cal-de-mare, îi șopti mintea lui incurabil de literară în timp ce, aproape fără să se întoarcă, aruncă obiectul. Se năpusti după el cu viteza unei pantere. Bronzul îl izbi pe De Sanctis în plină tîmplă și în momentul următor Milo reintrase în posesia Mauserului.

Își privi dușmanul prăbușit fără cunoștință pe podea. Trebuia să acționeze rapid. Un cuțit sticli în mîna lui Milo. Cu o scîrbă evidentă, trase în jos șoseta de deasupra unuia din pantofii italieni ele-

ganți, din piele întoarsă, ai lui De Sanctis, dezgolindu-i glezna. Cu o mișcare calculată, exactă, reteză tendonul lui Ahile. De Sanctis urlă. Milo își șterse sîngele de pe mînă cu o batistă curată. Acum cobora scările. Scoase din buzunar o ciocolată și începu să-i desfacă ambalajul.

Fascinat, Monty nu-și putea desprinde ochii de televizor, pe care-l aprinsese ca să urmărească știrile. Cuvintele cărții, de mult uitate, îi reveneau treptat în memorie în timp ce privea fața dură și frumoasă a lui Richard Nailsworth, pe a cărei cruzime rece se concentrau laconic camerele de luat vederi. Stinse aparatul. Fără îndoială că ceasul i se oprise înainte de a-l întoarce și pierduse buletinul de știri. Așadar, nici o consolare astă-seară, sub forma inundațiilor, cutremurelor, masacrelor, deturnărilor, execuțiilor publice, asasinatelor, războaielor. De fapt, absolut nici un motiv de rîs.

Ieși din odaia mică de toaletă de la parter, unde împreună cu un dulap pictat, încastrat în perete, destul de încăpător pentru a ascunde cîteva prințese prerafaelite, își ținea și televizorul. Străbătu holul, unde cutiile de ceai erau acum atît de pline de scrisori rămase fără răspuns, încît acestea se revărsau din ele pe podea. În trecere, lovi o cutie cu piciorul, punînd în mișcare un șuvoi de misive : mesaje de condoleanțe, apeluri la caritate, manifeste politice, facturi, scrisori de la alienați mintali, bilețele de la femei. Intră în birou și se îndreptă spre fereastra deschisă. Afară era deja aproape întuneric, niște lilieci dansau tango deasupra peluzei, cu devieri bruște înspre casă, ca și cum s-ar fi provocat reciproc să zboare glonț pînă la Monty și să-i atingă scurt obrazul cu aripa. Îi privi un timp, apoi aprinse lumina și trase obloanele. Sticla colorată a dulapurilor lucea mat,

metalic. Domnul Lockett instalase becuri în spatele ușilor de sticlă, dar lui Monty efectul astfel obținut i se păruse strident. Uneori Sophie aprinsese luminițele acelea ca să-l enerveze. După-amiaza fusese destul de caldă, dar acum în casă era răcoare, aproape frig, ca și cum o stare difuză de spirit s-ar fi manifestat prin răceala umedă. Monty aprinsese un foc mic în căminul placat cu mozaic, așa cum proceda de obicei în astfel de împrejurări. Cît de liniștitoare fusese cîndva pentru el odăița aceasta! Se cutremură și simți teama cuibărită în sufletul lui, frica de a nu-și pierde mințile.

Văzu pe masă o scrisoare de la maică-sa, sosită cu poșta de dimineață, o luă și o deschise. O scrisoare de dragoste, ca de obicei. Noi anunțuri că-l va vizita, dar fără a stabili vreo dată precisă. Mama lui pîndea ca un uliu, așteptînd, urmărind, calculînd. Evident, se temea să nu sosească prea devreme. Îi simți teama, îi simți voința, nu în cuvintele așternute de mîna ei, ci în sinele său profund, în acea parte a ființei lui care era ea. Sub scrisoarea mamei se dovedea acum că mai exista una, de la Richard Nailsworth, o nouă invitație de a-l vizita la vila din Calabria. Monty își închipui fața lui Richard, mult mai vulnerabilă și mai simpatică atunci cînd nu-l juca pe Milo. Asta, nu. Mototoli scrisoarea de la Richard, apoi o rupse grijuliu în bucățele pe cea de la mama sa și le aruncă pe amîndouă în foc.

Monty stătea deja singur de patru zile. În tot acest timp nu se apropiase nimeni de el, cu excepția lui Harriet, care-i făcuse o vizită scurtă, fiind evident necăjită și fără chef de vorbă. Telefonul era în continuare deconectat: se așteptase la o întoarcere a lui Edgar, ca să-și joace rolul de Bătrîn al Mării, dar Edgar nu se arătase, ceea ce, spre surprinderea lui Monty, îl dezamăgise. Se

uită în zadar după Bentley-ul lui Edgar, pe strada lui şi pe cele învecinate. Fără îndoială, pe Edgar îl jignise remarca lui brutală. Monty simţea o vagă dorinţă de a-şi cere iertare, dar ce rost avea? La urma urmei, unde era Edgar? Se întorsese la clubul său londonez sau era la Mockingham, supraveghind demontarea oribilei sere a mamei lui? Monty mersese pînă acolo încît obţinuse numărul de telefon de la şcoala Bankhurst, dar nu-l folosise. Totuşi numărul era un fel de colac de salvare. Ştia că se poate obliga să accepte această slujbă şi că, odată ajuns într-un context în care trebuia să se comporte normal, se va trezi în cele din urmă că se comportă normal. Îi era absolut imposibil să mai scrie. Problema era, mai curînd, cum să-şi omoare timpul. Strigătul de „Ajutor!"... Dar nu era nimeni care să-l audă.

Devoţiunea sa faţă de adevăr l-ar fi putut salva într-un fel. Austeritate, onestitate, disciplină. Dar în locuinţa lui pustie, aceste lucruri trebuiau *inventate*. Făcea eforturi constante să mediteze, dar însuşi formalismul lor deschidea drum larg ororilor. Adîncurile unde găsise înainte pace, vid şi tăcere, colcăiau acum de forme sinistre. Recurgea la tehnici elementare, de pildă la numărarea răsuflărilor, dar în mintea lui pînă şi cifrele deveneau uriaşe, debordînd de o semnificaţie enigmatică, de parcă ar fi fost tipărite pe cărţi de joc uriaşe. Voia să se întindă pe duşumea şi să plîngă, dar lacrimile îi erau interzise pentru totdeauna. Nu se mira deci că-i ducea dorul lui Edgar. Orice prezenţă umană ar fi fost o uşurare. Şi totuşi nu exista nici o fiinţă pe care ar fi dorit s-o caute.

Înfăşurat în blana mare şi albă din faţa şemineului, Monty tocmai hotărîse să ia un somnifer şi să se bage în pat, cînd soneria se puse pe ţîrîit

şi cineva se porni să bată tare în uşa din faţă cu mînerul de alamă, dînd impresia că e terorizat sau disperat. Monty sări în picioare şi străbătu holul în fugă, aprinzînd luminile. Pe uşa deschisă de el intră Harriet, care trecu valvîrtej pe lîngă Monty şi pătrunse în camera luminată. Purta şalul de caşmir tras pe cap. Îi zări o clipă chipul şi înţelese numaidecît ce se întîmplase. Oare asta aşteptase pe parcursul celor patru zile îngrozitoare?

Intră după ea în birou. Fără o vorbă, Harriet îi întinse scrisoarea şi se aşeză încet pe un scaun. Stînd în picioare în dreptul lămpii, Monty citi rîndurile lui Blaise:

Scumpă Harriet,

Sînt nevoit să-ţi spun un lucru pe care te rog să-l accepţi cu minunatul curaj şi marea compasiune de care ai dat dovadă întotdeauna în aceste împrejurări cumplite. Eu am să rămîn cu Emily. E necesar. Pur şi simplu trebuie să aleg (Edgar avea dreptate). Nu pot să trăiesc cu voi amîndouă şi, de cînd a devenit publică povestea asta, mi-am dat seama că nu-i mai pot cere lui Emily să se mulţumească cu locul secund. A suferit destul. Acum trebuie să le ofer, ei şi lui Luca, mîngîierea unui cămin adevărat, a unui loc unde să fiu aproape tot timpul alături de ei. Doamne Dumnezeule, dacă aş putea să mă împart în două! Dar e imposibil. Hood House există deja şi va exista în continuare. Voi veni, bineînţeles, să te văd. Sînt absolut încredinţat că, de dragul lui David şi fiindcă eşti o sfîntă, vei veghea la dăinuirea căminului nostru. Fetiţa mea dragă, *te implor*, acceptă acest aranjament şi fă-l să funcţioneze. Vei

vedea, după șocul inițial, că nu e imposibil. Alternativa la a-l „face să funcționeze" e violența și haosul, pe care nu le *poți* alege. Hotărîrea mea e luată, știu sigur cum trebuie să procedez. Trebuie să mă dăruiesc acum lui Emily, care a suferit cu multă răbdare tot timpul cît tu ai fost fericită. Nu dispera, iubita mea, pentru tine fericirea nu e pierdută pentru totdeauna, eu voi fi mereu aici. Doar că va trebui cumva, nu-i așa, să ne cunoaștem din nou unul pe celălalt, să ne iubim din nou, în această altă viață. *Știu* că vei depune acest efort și te binecuvîntez pentru el din adîncul sufletului. Am să locuiesc cu Emily în Fulham, de fapt ne și mutăm imediat (deci nu are rost să vii la Putney). Oricum, sînt încredințat că e mai bine să nu ne vedem o vreme. Să lăsăm să treacă o perioadă de timp și să ne facem amîndoi cîte un bilanț. Mă simt îngrozitor de vinovat și de trist scriindu-ți aceste cuvinte brutale și irevocabile. Îți aduci aminte că, atunci cînd ți-am dezvăluit existența lui Emily, ai spus: „Te iubesc. Vreau doar să te ajut. Ce altceva te-ai aștepta să fac?". Mai poți, o, te rog mult, mai poți spune asta, strivită cum ești sub noua și copleșitoarea povară pe care am pus-o pe umerii tăi? Tu și numai tu ne mai poți salva pe toți. Trebuie s-o faci și știu că ai s-o faci. Acționez în deplină cunoștință de cauză. Înțeleg cît de groaznică e fapta mea, cît de strigătoare la cer, cît de criminală. Dar, prins între o crimă și o altă crimă, sînt obligat să acționez. Încearcă s-o iei ca pe un act justițiar și să mă ierți. Amîndoi, și tu, și eu, trebuie să învățăm, putem învăța să îndurăm. Căci și pentru mine, draga mea, aceasta înseamnă suferință. Nu pot scrie mai mult. Te

rog să mă ierți. Și să păstrezi lucrurile așa cum sînt, iubirea mea, martira mea.

B.

P.S. Sper că mă vei înțelege cînd îți voi spune următoarele: ținînd seama de noul aranjament, Emily nu vrea, firește, să-l împartă pe Luca cu nimeni, mai ales acum, cînd are și el acasă un tată! Avem în plan să-l trimitem la o școală nouă (nu la cea asupra căreia ne opriserăm). Trebuie încurajat să se cumințească și să se adapteze. Așadar, *te implor*, nu-l mai tulbura încercînd să-l vezi. Trebuie să înțelegi că aceasta-i numai spre binele copilului. Scrisorile ne vor fi reexpediate de la adresa din Putney.

O, scumpa mea, ce mult regret...

Monty parcurse încet, extrem de atent, această efuziune, după care ridică ochii spre Harriet. Citise pe fața ei efectele încordării, chiar ale agitației, iar acum văzu urme de lacrimi. Dar înfățișarea lui Harriet nu era aceea a unei femei total deznădăjduite.

— Ce părere ai? întrebă Harriet.

Tonul ei cumpătat stabili imediat un fel de intimitate între ei și Monty își dădu pe loc seama că se simțea mult mai bine. Necazurile lui Harriet erau un leac mai eficace decît calamitățile de la televizor. Răspunse prudent:

— Vorbește serios?

— Desigur.

— Adică, nu va da fuga înapoi la tine peste vreo două-trei zile, zicînd că și-a pierdut capul și implorîndu-te să-l primești înapoi? Vreau să spun, cum *poate* trăi fără tine?

— S-a îndrăgostit din nou de ea. N-o să dea buzna înapoi. O să agațe perdelele în apartamentul ăla din Fulham.

Monty îi aruncă o privire uimită. Să fi fost chiar fără număr surprizele oferite de această femeie remarcabilă? Fața ei severă, stăpînită, era aproape de nerecunoscut. Parc-ar fi fost o rudă îndepărtată a lui Harriet. Trăsăturile semănau, dar expresia feței era cu desăvîrșire diferită.

— E beat de ușurare, zise Harriet. I-a reușit scamatoria. E liber, s-a dus. În sfîrșit a făcut-o.

— Dar spunea că n-o mai iubește!

— Mințea. Sau a descoperit ulterior că totuși o iubește. Poate că ea l-a obligat să aleagă. Dar, oricum s-ar fi întîmplat, a ales.

Confruntat cu această nouă Harriet, frumoasă în durerea ei, Monty adoptă un ton nou și întrebă, renunțînd la orice încercare de a o consola:

— Bun, și ce-ai de gînd să faci?

— Nu sînt sigură, răspunse Harriet.

— Nu te duci la Putney? Poate-i mai prinzi acolo.

— M-am gîndit la asta. Am găsit scrisoarea abia acum o oră și m-am gîndit să merg repede acolo, cumva... nebună de furie. Dar după aceea mi-am spus că n-are nici un rost. Pe urmă a început să-mi fie... atît de frig...

Parcă îți și văd răceala, se gîndi Monty. Ce bine te prinde!

— Dar n-o să-ți fie frig multă vreme. Încă nu simți șocul.

— Da, știu. Dar pot lua deja hotărîri. Deja am hotărît.

— Ce-ai hotărît?

— Scrisoarea asta, spuse Harriet, e teribilă. Groaznică. E scrisoarea unui destrăbălat.

— Posibil, răspunse Monty. Dar destrăbălarea nu e nouă și el însuși este o *victimă* a ei. Ceea ce spune despre echitate nu e o nebunie totală, există un sîmbure de adevăr.

— Poate. Dar destrăbălarea e prezentă, iar ea-i schimbă pe oameni. M-a schimbat și pe mine. Monty, crezi că ai putea să-mi dai un strop de whisky, te rog?

Monty aduse o sticlă și două pahare și turnă whisky. Harriet sorbi o înghițitură și începu să dîrdîie, dar se stăpîni.

— Cum adică, te-a schimbat? întrebă Monty.

— N-am să țin Hood House în picioare pentru omul ăsta, zise Harriet. Își închipuie că poate să-și ia cîmpii, păstrînd în același timp tot ce are aici, casa care o să-l aștepte pînă va binevoi să ne onoreze cu o vizită? N-am să păstrez Hood House pentru el, nici măcar o jumătate de ceas! Deja am închis caloriferele. Gata cu Hood House!

O, ce femeie splendidă ești! se gîndi Monty. Apoi spuse:

— Nu te pripi, Harriet. Blaise se poate întoarce în genunchi la tine chiar mîine-dimineață.

— În cazul ăsta, va găsi casa goală. Chiar diseară dacă vine, o va găsi goală.

— Goală? Dar unde-o să te duci diseară?

— Aici.

— Aici? Adică, la Locketts?

— Da. Te superi, Monty? Pur și simplu trebuie să plec numaidecît de la Hood House. Trebuie neapărat să mă duc altundeva. Știu că venind aici nu fug prea departe de casă, dar e unicul loc unde pot fugi imediat.

— Dar Mockingham? întrebă Monty.

Ideea de a se afla sub același acoperiș cu această Harriet transformată deștepta în el sentimente contradictorii.

— Ah, dragul de Edgar... a fost un reazem atît de solid... acum e la noi, îl ajută pe David la făcutul bagajelor.

— La făcutul bagajelor?

— Da. Vine și David aici, firește. Ești sigur că n-ai nimic împotrivă? Simt că nu pot merge la Mockingham. Tu îmi ești prieten vechi, ne știm de-o veșnicie... Dacă m-aș duce la Mockingham, Edgar s-ar socoti îndreptățit să spere prea mult... Nu voiam să spun...

— De mine nu ți-e teamă că pot spera prea mult?

— Sigur că nu. Monty, trebuie să mă ajuți, numai tu ne poți ajuta pe mine și pe David. Mă simt... nici nu-ți pot descrie cît de limpede la minte și de hotărîtă... Sînt înfricoșată și rănită și disperat de nefericită, dar atît de hotărîtă! Simt că pot, că trebuie, să-ți rechiziționez pur și simplu casa, dacă e necesar!

— Îți aparține, zise Monty.

— Mulțumesc. Știam că așa vei reacționa. Edgar și David o să vină pe urmele mele. O, Monty, scrisoarea aceea teribilă... Și Luca... Monty, n-am să mă pot lipsi de Luca.

— Harriet, fii rezonabilă! Cum poți...

— Nu știu. Dar am să li-l iau eu cumva pe Luca. Îi pot face mult bine bietului copil. Părinții lui nici măcar nu reușesc să comunice cu el... Eu știu cum să vorbesc cu el. Băiatul mă iubește. Cum pot să vină ei și să decreteze că...

— Pentru că *ei* sînt părinții!

— Ei... ei... nesuferitul ăsta de „ei"!

— Harriet, liniștește-te!

— Blaise pur și simplu nu mă cunoaște, altfel nu mi-ar fi scris așa.

— Poate că nici tu însăți nu te cunoșteai.

— Nu, n-am trecut niciodată printr-o criză adevărată...

— Dar, Harriet, aşteaptă puţin! Blaise spune că eşti o sfîntă şi aşa mai departe. N-ar fi oare de preferat pentru toată lumea, indiferent cum te simţi acum – înnebunită de furie sau altminteri –, indiferent cum *eşti* acum, dacă ai lua pur şi simplu hotărîrea să *fii* o sfîntă, să înduri totul, să le ierţi păcatele, să ţii deschise caloriferele de la Hood House şi aşa mai departe? Ai reuşit să te porţi exemplar la începutul crizei.

— Dar nu din sfinţenie! Aveam un fel de forţă... Înţeleg cît de mult o ura ea... Eu trebuia să fiu aceea care lua hotărîrile şi voiam atît de mult să-l consolez pe Blaise... credeam că şi el vrea... şi, o, Monty, ce s-a putut întîmpla, ce s-a putut întîmpla?

Harriet apucă mîinile lui Monty. Se auzi soneria.

Afară, sub becul aprins, stăteau Edgar şi David, cu nişte valize puse alături, pe trotuar. Lui Monty îi veni să rîdă, ca unui idiot.

— Poftiţi înăuntru, poftiţi înăuntru. Harriet a sosit deja şi mi-a explicat totul.

Nu trebuie să le dau impresia că aş fi jovial, îşi spuse Monty. De fapt, ce îngrozitor e ceea ce se petrece.

Palid şi cu faţa împietrită, David cără valizele în casă. Edgar îi aruncă lui Monty o privire severă. Monty spuse:

— Regret foarte mult că m-am purtat ca un bădăran cu tine. N-am vrut. Deliram. Te rog să mă ierţi.

Faţa lui Edgar se lumină de zîmbetul dulce care stătuse tot timpul la pîndă înapoia măştii severe; o schimbare de expresie ce-i aminti viu lui Monty de adolescentul studios, înfiorător de politicos, înfiorător de inteligent.

Harriet apăru din birou. Gata să izbucnească iarăşi în plîns în orice clipă, îi privi pe rînd pe

David şi pe Edgar, cu un aer tragic şi neajutorat. Monty spuse repede:

— Harriet, asta e casa ta de-acum. Eşti drăguţă să te ocupi de organizare? Au să te ajute David şi Edgar. Sînt sigur că veţi găsi rufărie de pat şi ce vă mai trebuie. Hotărîţi-vă ce camere ocupaţi. Bucătăria-i a voastră. Eu trebuie să plec.

— Unde să pleci? strigă Harriet. Monty, te rog, vrei cumva să mă părăseşti?

— Nu, nu, ies doar la plimbare.

Monty ieşi glonţ pe uşă şi străbătu în fugă aleea. Era ceva mai întuneric, deşi cerul rămînea de un azuriu strălucitor şi nu se vedeau pe el decît două-trei stele uriaşe. Monty pornise cu paşi repezi în josul străzii, cînd auzi pe cineva alergînd în spatele lui. Se opri brusc, iar David se izbi de el şi se clătinară, încleştîndu-se unul de celălalt. David nu-i dădea drumul.

— N-o să ne părăseşti, Monty, nu-i aşa, aşa-i că nu?

— Nu vă părăsesc. Ce credeai că am să fac?

— Aş putea crede orice. Ai putea pleca în China. Orice.

— N-am să plec în China, îl asigură Monty.

Monty înjură, încercînd să vîre coada butucănoasă a ciocanului sub cuiul îndoit. Era stăpînit de un sentiment de neputinţă exasperată, înspăimîntată. Se simţea stîngaci, nevolnic şi învins. Scosese o scîndură din gard şi încerca acum să mai scoată una. Cîinii, spre folosul cărora se trudea să facă respectiva deschizătură, îl urmăreau din partea opusă, răuvoitori şi batjocoritori. Nasul negru şi favoriţii umflaţi ai lui Ganimede pătrunseseră deja prin gaură. Monty izbi violent scîndura cu piciorul, făcînd cîinii să se retragă. Loviturile

lui repetate erau acompaniate de un cor de lătrături furioase. Partea de jos a scîndurii se rupse şi cîinii mai mici se strecurară în livadă prin despărţitură.

Monty aranjase să se ducă la şcoala Bankhurst vinerea viitoare. (Vorbise cu secretara, nu direct cu Binkie.) Nu simţea nici o uşurare în urma faptului că luase în sfîrşit o măsură concretă, transferîndu-şi planul de salvare din sfera idealului în cea a realului. Nu putea redeştepta emoţiile încercate cîndva la ideea de a obţine ceea ce numea el o slujbă adevărată. Pînă şi noţiunea de calvar sau de piatră de încercare era lipsită de interes. Nu-i era clar decît că i se păruse cîndva un lucru bun să scape din capcana gîndurilor, ieşind într-un decor banal şi necesar. Urma să fie o părticică din purificarea lui Milo, din dezumflarea lui Magnus. Tot atît de clar îi era că, dacă o va ţine aşa, nu va înnebuni, ci i se va întîmpla ceva şi mai rău. Cotropirea casei sale îl enerva şi îl supăra şi-şi evita cît putea musafirii. Simpatiile şi sentimentele sale i se păreau acum scandalos de frivole. Dacă nu le putea da deoparte, la ce bun se chinuise atîţia ani?

Deşi avusese o lungă insomnie, noaptea trecută continuase să o viseze pe Sophie. Se făcea că stătea culcat în pat, care deveni o cutie cu pereţi de scîndură, iar Sophie, parcă iluminată de jos de reflectoare, trecea maiestuos pe lîngă el, înveşmîntată în rochia de mireasă. (Sophie, care se cununase cu el cu o nepăsare aproape cinică, la un oficiu al stării civile, nu îmbrăcase niciodată o rochie de mireasă, dar mama lui Monty o păstra pe a ei cu sfinţenie, învelită în hîrtie de mătase.) Sophie n-a murit, îşi spusese Monty în vis, şi-a pierdut doar graiul. Ce necaz pentru o moară stricată ca ea! În acel moment Sophie îl privi şi el îi văzu sticlirea

ochelarilor – numai că nu erau ochelarii, ci niște lacrimi uriașe, mișcătoare, încadrîndu-i scînteietoare ochii, ca niște solzi. Apoi, cînd trecuse pe lîngă el, Monty observase îngrozit că era urmată, ca într-o procesiune, de episcop, cu piciorul vindecat acum, îmbrăcat în pantaloni bufanți purpurii. Pășind încet pe lîngă el, episcopul se întorsese spre Monty și-i zîmbise complice.

În timp ce Monty lovea gardul cu piciorul și-și rememora visul, Edgar ședea împreună cu Harriet în salonul de la Locketts. Harriet se uita fascinată la Edgar, care ștergea de pe mîna ei, cu batista lui mare, albă și curată, o lacrimă lăsată chiar de el să picure acolo. Harriet era surprinsă, contrariată și totodată copleșită de milă. Edgar tocmai îi făcuse o cerere în căsătorie, foarte protocolară și elaborată, pe care ea, firește, o respinsese, explicîndu-i că era căsătorită deja. Cu toate acestea, se simțea atît alinată, cît și înduioșată.

— Știu, zise Edgar, ținîndu-i încă mîna captivă în batista sa. Dar am simțit nevoia să-ți spun ca să fie clar, adică să știi că, dacă ai vreodată nevoie de mine în viitor, îți sînt devotat cu trup și suflet.

— Dar, Edgar, nu vreau să-mi fii! Ești absurd! Nu vreau să fii nefericit!

— O, dar nu sînt *nefericit*. Nu înțelegi, am nevoie să iubesc o femeie. Cum ți-am spus, am iubit-o pe Sophie. Acum te iubesc pe tine. Existența ta mă umple de fericire. N-am nevoie de mai mult, deși, firește, nu pot să nu sper. Aș vrea să accepți cel puțin să vii la Mockingham. N-ai fi obligată să mă vezi des pe-acolo.

— Dragul meu Edgar...

— Vezi, așa cum îți spuneam, iubirea neîmpărtășită, iar eu n-am cunoscut nici un fel de altă iubire, dacă e într-un fel lipsită de speranță,

nu e deloc iubire neîmpărtășită... ca atunci cînd îl iubești pe Dumnezeu, cu toate că el nu există.

— Dar eu exist.

— Iubirea pleacă și vine. Își străbate obiectul și se întoarce.

— Atunci e de fapt iubire de sine?

— Nu, nu. Te *doresc* cu toată puterea voinței mele. Nu simți?

— Mă tem că nu.

— Și mă poți ajuta atît de ușor, așa cum l-a ajutat Atena pe Hercule să țină Pămîntul pe umeri.

— Asta pare greu.

— Nu pentru o zeiță. Sînt răsplătit iubindu-te. Chiar dacă nu obțin nimic, absolut nimic.

— Ai obținut mîna mea.

— O, Doamne, oftă Edgar.

Apoi, îndepărtînd atent batista, sărută mîna lui Harriet și îi dădu drumul. Ea simți atingerea umedă a unor lacrimi noi. Asta-i curată nebunie, își spuse, curată nebunie!

Starea de prostrație și șoc prezisă de Monty se instaurase. Sfînta mînie ce o îndemnase să închidă caloriferele și să decreteze: „S-a terminat cu Hood House!" bătuse în retragere. Psihicul ei părea să se fi transformat din nou radical din momentul acelui efort de voință. Acum se simțea pur și simplu mutilată, absența lui Blaise îi stăpînea toate gîndurile. În pat se simțea dureros de incompletă, ziua era în continuă căutare. Tînjea după el tot timpul. Nu mai avea putere să ia vreo hotărîre. Nu voia să se întoarcă la Hood House. Era disperată să facă ceva ca să-l recîștige pe Blaise, dar nu știa ce. El nu-i trimisese nici o vorbă, nu-i dăduse nici un semn de viață. Fără îndoială, îi acorda timp ca să înțeleagă *o dată pentru totdeauna* că o părăsise. Simțea, puternic, dar nelămurit, cît de nedreaptă și de crudă era purtarea

lui. Ce-ar fi trebuit să facă? Să-l ajute pe David, firește. Îi propusese să plece împreună la Paris, dar nu înțelesese dacă el dorea să meargă și-i lipsea tăria de a decide singură. Omul de care avea acum nevoie cu disperare era Monty, mai bine zis, avea nevoie de tăria și sprijinul lui moral. Dar Monty, deși politicos și îndatoritor, devenise teribil de retras și de distant. Îi era dor și de Luca, dar nici Luca nu-i dăduse vreun semn. Fusese luat de lîngă ea, devenise prizonier al acelui regim nou pe care nu putea și nici nu încerca să și-l imagineze.

Monty visa din nou. Era noapte, zăcea în pat și o femeie înaltă, îmbrăcată într-o rochie pastelată – în mod sigur nu Sophie –, stătea în picioare lîngă el, privindu-l de sus cu ochi aspri și răzbunători. Era o victimă destinată să servească drept ofrandă și o preoteasă îl examina. Urma să fie ucis pe îndelete, să i se smulgă carnea de pe oase fîșie cu fîșie. Încercă să se miște, simțind aceeași neputință oribilă, familiară, ca atunci cînd nu reușise să scoată cuiul din gard. Se zvîrcoli în pat și abia atunci își dădu seama că nu visa de fapt. Clarul de lună inunda camera, iar lîngă patul lui se afla *cu adevărat* o femeie care-l privea intens. Monty întinse mîna spre lampă și în cameră se făcu lumină.

— Bună, zise Pinn.

Monty se dădu repede jos din pat, trase cu grijă perdelele și-și îmbrăcă halatul. Își vîrî mîinile în buzunare și se uită lung la Pinn, așezată acum pe patul lui. Purta un impermeabil galben, exagerat de lung, iar fața, înăbușindu-și un zîmbet nervos, îi strălucea de emoție și de interes. Întrebă:

— Te deranjează dacă fumez? Sper că nu. Pot să folosesc bolul ăsta drăguț drept scrumieră?

Monty nu scoase un cuvînt. O privi cum își aprinde țigara.

— Mă gîndeam că ăsta trebuie să fie dormitorul mare, spuse Pinn. N-am vrut să vin așa de tîrziu. Nu că ar fi chiar atît de tîrziu, mă așteptam să te mai găsesc treaz. Apoi, văzînd că ușile de sticlă sînt descuiate, nu m-am putut abține. A fost palpitant, m-am simțit ca un spărgător. Erai frumos în somn.

Monty se așeză pe un scaun cu spătarul drept, neslăbind-o din ochi.

— Se pare că au făcut cu toții nani-nani și în cealaltă casă.

— Cealaltă casă e pustie, zise Monty. Toți sînt aici.

— Ah! Mă întreb ce-o fi însemnînd asta? Ești foarte tăcut, nu-i așa? Nu vrei să afli ce caut la tine?

— Presupun că te-a trimis Blaise, să iscodești ce s-a mai întîmplat.

— Da, firește. Blaise și cu mine ne înțelegem de minune, aproape telepatic. Eu sînt ucigașul lui plătit. Apropo, te-aș fi putut ucide fără probleme. Nu e bine să lași ușile neîncuiate. Blaise vrea să afle cum arată crima sa văzută de aici. El nu se exprimă astfel, bineînțeles că nu, dar eu îl înțeleg și fără să vorbească. O să-mi dea un împrumut ca să-mi cumpăr un apartament.

— Cum stau lucrurile acolo? întrebă Monty.

— Mă bucur că te interesează. Te superi dacă-mi scot impermeabilul? Acolo totul este minunat. Dragostea i-a îmbătat. Ea plutește în al nouălea cer. De cînd sînt n-am văzut o femeie mai fericită. I se topesc oasele obrajilor de fericire. Toată ziua cîntă. Noua locuință îi place la nebunie. Aproape plîngea de fericire că a cumpărat o față de masă nouă.

— Dar Blaise?

— Blaise e și el fericit, dar mult mai lucid. Vrea să știe precis cum stau lucrurile.

— Intenționează să rămînă cu Emily McHugh, să trăiască cu ea?

— O, da, dacă nu se întîmplă vreun accident.

— Ce fel de accident?

— Nu sînt sigură. Asta se leagă de cel de-al doilea motiv al venirii mele.

— Care să fie acest motiv?

— Să aflu de partea cui ești dumneata.

— Eu nu mă amestec, zise Monty.

— Dar trebuie, pur și simplu trebuie, să te amesteci.

— Dumneata, o iscodi Monty, presupun că dorești ca ei să eșueze.

— O, vorbim pe șleau acum?

— Păi, nu?

După un moment de tăcere, Pinn spuse:

— Îmi pare rău că nu sînt bărbat. Aș fi avut opt fii și le-aș fi impus o disciplină de fier. Am citit odată despre un șeic cu opt sute de feciori, cu toții călăreți grozavi. Mi-ar fi plăcut să fiu ca el.

— Spune-i lui Blaise că, dacă vrea cu adevărat să știe cum stau lucrurile, trebuie să vină să vorbească cu Harriet.

— Presupun că ea o face în continuare pe sfînta?

— Nu știu ce-i în mintea ei.

— Dumneata o dorești?

— Ce să doresc?

— O dorești pe Harriet?

— Nu.

— Aș vrea să-ți pot citi gîndurile, zise Pinn.

— N-ai afla nimic interesant. Iar acum, ești amabilă să pleci? Aș încerca să mai dorm. Să nu faci zgomot pe scări.

— Nu te purta atît de glacial cu mine, protestă Pinn. N-ai nici un pic de milă?

— De ce mi-ar fi milă de dumneata? Te rog să pleci.

— Ah, dac-ai şti ce vrednică sînt de mila dumitale.

Brusc, începu să-şi descheie nasturii bluzei, expunînd un piept acoperit de pistrui şi un sutien negru. Privindu-l drept în ochi, lăsă bluza să cadă la pămînt.

— Încetează! zise Monty. Urmăreşti să mă dezgusti? Nu te mai înjosi şi pleacă.

— Cel puţin deslușesc în sfîrşit un pic de emoţie în vocea dumitale. Mă gîndeam că poate eşti un *zombie*[1].

Şedea acolo, privindu-l, şi o roşeaţă puternică îi acoperi faţa şi gîtul.

— Ce urmăreşti de fapt? o întrebă Monty. Şi te rog să te îmbraci.

— Vreau să te şochez. Te-am şocat deja, nu nega, aşa grozav cum eşti. Vreau să te uiţi la mine. Pentru mine e o mare plăcere şi nu am parte de multe. Mi-ar plăcea să ne vadă Harriet. S-o chem?

Monty se ridică şi se refugie cît mai departe de ea, în celălalt colţ al camerei. Parcă uită de Pinn de îndată ce-i întoarse spatele. În oglinda înaltă o văzu pe Sophie în rochie de mireasă, plîngînd aşa cum doar stafiile plîng.

— Nu te supăra, se auzi vocea lui Pinn.

Monty se întoarse spre ea şi Sophie dispăru.

— Îmbracă-te.

Pinn îşi trase bluza pe ea, zicînd:

— Nu se poate să nu-ţi dai seama că te iubesc. Să nu înţelegi că, dacă mă vrei, mă poţi avea.

---

1. Cadavru însufleţit de forţe supranaturale.

— Credeam că o iubești pe Emily McHugh.

— Cred că o iubesc, dacă emoția aceea formidabilă se numește iubire. Nu sînt sigură. Dar te *iubesc* pe dumneata. Iar dumneata mă meriți. Ești primul bărbat, din cîți am cunoscut, care mă merită. Sîntem de același soi, știi, sîntem de același soi. Te *recunosc*.

— Te rog, nu vorbi atît de tare, zise Monty.

— Ți-e frică să nu apară Harriet. Nu cred că poți să fii îndrăgostit de buretele ăla ud.

— Regret foarte mult, zise Monty. Dumneata nu-mi stîrnești absolut nici o emoție. Pur și simplu nimic din ceea ce mi-ai putea spune nu mă interesează îndeajuns.

— Doamne, da' știu că ești rece ca un pește. Ce culoare are sîngele tău, pentru Dumnezeu? De ce nu vrei să te surprinzi o dată reacționînd altfel? Nu-i de mirare că nu ești capabil să scrii decît istorioare polițiste bolnave. Dar patul tău e cald, chiar dacă tu nu ești. Lasă-mă să mă dezbrac și să mă bag în el. E imposibil să nu mă dorești, văd eu că mă dorești. Sînt a ta, ți-am spus. Doamne, ce noroc ai. Vrei să-ți depăn povestea vieții mele?

— Nu, mulțumesc. Pleacă și gata.

— N-ai nici o idee despre viața adevărată. Habar nu ai ce înseamnă să fii un paria, un paria autentic. Habar nu ai ce înseamnă adevărata mizerie. Dar am să-ți spun eu, fie că-ți place sau nu. Vreau să-ți vîr ceva în creierul ăla rece de pește. Mai tîrziu, voi găsi o consolare în gîndul că mi-ai admirat sînii și ai ascultat povestea despre fratele meu.

— Fratele tău?

— Exact. Am un frate mai mic, cu doi ani mai tînăr. E oligofren. Tata l-a uscat în bătaie. Toată copilăria am văzut cum îl nenorocește. Îl ura și îl lovea anume în cap, anume, ca să-i distrugă

creierul – ceea ce a și reușit. Mama, se înțelege, se făcuse nevăzută cu ani înainte. Fratele meu, cînd a mers prima oară la grădiniță, era foc de deștept. La doisprezece ani era însă terminat, avea creierul distrus. Tata continua să-l bată regulat. Zob i-a făcut mintea. E atît de frumos fratele meu, cel mai frumos bărbat pe care l-am văzut vreodată! I-au permis să-și lase plete. E înalt, ca într-un tablou. Dar e complet surd și are mintea unui țînc. Trebuie să-l ducă cineva la closet. Îl vizitez în fiecare lună. Dar nu mă recunoaște. Nu recunoaște pe nimeni. Un cretin chipeș. Tata s-a recăsătorit. E fericit cu noua lui nevastă. Are și o fetiță pe care s-o răsfețe. Iată deci cum stau lucrurile. Mă întreb dacă înțelegi ce înseamnă să trăiești așa. Nu, evident că nu înțelegi. Dar mă bucur că ți-am povestit. Măcar ți-am vîrît un cui în minte, pe care n-ai să-l mai poți scoate. Mi-am pus amprenta pe mintea ta. Ai putea să scrii despre asta. În caz că ești capabil să scrii despre ceva cu adevărat sinistru, nu doar scorneli.

— Nu cred că ar ieși o povestire prea interesantă, observă Monty.

— Ah!

Pinn îl mai privi o clipă, apoi se apucă să-și îmbrace impermeabilul. Spuse:

— Niciodată n-am povestit nimănui despre el, nici măcar lui Emily. Mă crezi că, dacă aș putea, l-aș omorî? Uneori visez că-l înjunghii cu un cuțit lung și ascuțit pînă cade mort. Visez că-l omor și-i scot inima din piept.

— Te rog să pleci, zise Monty.

— Bine, bine. Ești un soi de bandit. Nu că nu mi-ar plăcea, firește. După asta, nu-mi mai poți cere să te las în pace. E ca și cum am fi făcut dragoste. Știi că de fapt mă apreciezi.

— Aprind lumina de pe palier, zise Monty. Te rog să pleci în cea mai mare liniște.

Ieşi fără zgomot şi aprinse lumina. Pinn trecu pe lîngă el şi coborî scările fără să privească înapoi. Monty se întoarse în dormitor şi se întinse pe pat. Observă că simţea, pentru a doua oară de la moartea lui Sophie, o vagă excitaţie sexuală. O dădu uitării pe Pinn. Imagini ale lui Sophie i se îngrămădiră în minte, stîrnindu-i o durere insuportabilă.

— Pinn dă impresia dintr-odată că e foarte fericită, remarcă Emily.

Blaise nu răspunse. Stătea cu Emily pe balcon şi se uita cum intră Kiki St. Loy în automobilul sport decapotabil. Kiki purta o cămaşă lungă, stacojie, fără formă, peste nişte pantaloni foarte scurţi din catifea neagră. Picioarele ei lungi, în colanţi de culoarea mărului verde, se îndoiră la urcarea în automobil şi portiera se trînti. Pinn se cuibărise deja pe scaunul de lîngă şofer. Părul lung şi strălucitor al lui Kiki era strîns cu grijă la spate. Arbora acum o pălărie verde cu boruri mari, legată deasupra capului cu un soi de văl de automobilist. Fără să privească în sus, ridică o mînă brună în semn de rămas-bun. Pinn, zîmbindu-le celor doi privitori, îşi flutură ambele mîini, într-un gest aproape extatic. Automobilul sport galben făcu un salt şi demară în trombă.

— Spuneam că Pinn pare dintr-odată fericită.

— O, da.

— Isuse Cristoase, doar nu rîvneşti la căţeaua aia de St. Loy?

— Mă tem că bărbaţii reacţionează mecanic. Nu, sigur că nu, nu! Em, uită-te la mine, te iubesc!

— Îndrăzneşte numai să nu mă iubeşti! Ce n-aş da ca afurisita aia să nu fi fost în casa mea, stînd cu copilul, în seara aceea, cînd ne-am întors! Dar Pinn o aduce mereu pe-aici. Ea şi Pinn sînt

în cîrdășie, ca tîlharii, nu m-ar surprinde dacă ar face dragoste! Nu că-mi pasă. Dar mi-ar plăcea să n-o mai încurajezi pe Pinn. M-am săturat de Pinn! Vreau să dispară din viața mea și n-are decît s-o ia pe cocota de St. Loy cu ea. Vreau ca noi doi să fim singuri în sfîrșit. Sper că asta este și dorința ta.

— Dar îți doreai prieteni.

— Da, prieteni noi. Cei vechi sînt compromiși cu toții. Sper că nu plîngi după Doamna Placidă.

— Nici vorbă!

— Fiindcă, dacă plîngi...

— Emily, nu plîng! O, Em, fetițo, încetează! Sînt aici! Am cumpărat un frigider!

— Da, da. Și un mixer. Și un toaster electric. Și un set de cratițe calitatea extra din teflon.

— Prin urmare, începi să te convingi?

— Și le-am tăiat ghearele lui Richardson și Little Bilham. Apropo, pe unde umblă? Mai bine să intrăm și să închidem ușa. Nu crezi, nu-i așa, că pisicile pot fi suficient de idioate ca să sară de pe balcon?

— Nu, nu. O, Em, fericirea ta mă face grozav de fericit!

— Sper că ești fericit de propria ta fericire și nu doar de a mea.

— Sînt, sigur că sînt.

— Încă n-a devenit întru totul reală. Aș vrea, scumpul meu, să lucrezi aici. Să nu-ți fi amînat toate consultațiile. Doctorul Ainsley a sunat din nou, părea destul de contrariat.

— Am să lucrez aici, dar am nevoie de o pauză, de o vacanță.

În cursul întrevederii cu două paciente (Jeannie Batwood și Angelica Mendelssohn), Blaise se surprinsese explicîndu-le ce schimbare fundamentală se produsese în viața sa. Nu se putuse abține să

nu le povestească totul. Schimbarea reşedinţei şi schimbarea femeii nu puteau fi în nici un caz lăsate să treacă necomentate. De ambele dăţi Blaise cheltuise toată ora de consultaţie trăncănind despre sine. Pacientele interpretaseră bucuroase rolul analistului. Mai tîrziu îşi regretase sinceritatea şi anulase toate consultaţiile. Totuşi viaţa normală se cerea reluată cît de curînd.

Cînd reuşea să-şi impună puţină relaxare, în vîrtejul de emoţii diverse la care era supus, Blaise se minuna de sîngele lui rece. Nu se simţea deloc calm, dar în tot ceea ce făcea exista un soi de răceală metafizică ce-i tăia răsuflarea. Părea absolut conştient de fapta lui, îi putea măsura enormitatea, dar nu se simţea cîtuşi de puţin vinovat. Nu pentru că s-ar fi descărcat de culpabilitate printr-o vulgară „analiză". Pur şi simplu nu „lua" astfel situaţia. Mai degrabă simţea o oarecare umilinţă, recunoştea existenţa unui „destin". Ce *zdreanţă* sînt, se gîndea. Cît de embrionică, de incomplet formată e orice fiinţă omenească! Atunci cum să nu fim o nenorocire unul pentru celălalt? Poate că în anii precedenţi Blaise îşi „consumase" pur şi simplu toată rezerva de vinovăţie. Îşi amintea impresionat ce emoţii puternice îl chinuiseră cîndva, dar trăgea inevitabil concluzia că, într-un sens profund, lucrurile stăteau mai bine acum chiar dacă înfăptuise ceva groaznic (dar ce anume?) împotriva soţiei şi fiului său mai mare.

În ultima vreme Blaise şi cugetul său coexistau cu o anumită francheţe. O parte a fiinţei lui continua să creadă (iar el o încuraja) că mai era posibil ca totul să se aranjeze, aşa cum crezuse (cu cîtă uşurare!) că lucrurile se vor aranja după destăinuirea sa. Numai că acum toate mergeau într-un sens diametral opus. Dar conta atît de mult această minusculă modificare? Acum va locui

la Emily şi o va vizita pe Harriet. De ce nu? Omul se obişnuieşte cu orice. Blaise nu abandonase de fapt ideea că marea bunătate a lui Harriet îi va salva în cele din urmă pe toţi. Harriet se va „ţine tare" pe tot parcursul acestui calvar şi, în cel mai bun sens al cuvîntului, va aranja absolut totul. Orice noţiune morală prin intermediul căreia s-ar fi putut disculpa (de exemplu ideea de a „face dreptate") era, evident, găzduită ospitalier de mintea sa. Dar în concepţia sa despre această „stare de armistiţiu" finală, Blaise nu era exagerat de preocupat de „dreptatea" de care făcuse atîta caz în scrisoare. „Dreptatea" (ca de fapt oricare alt concept moral, cum ar fi „onestitatea", la care apela de asemenea uneori) era prea abstractă pentru a se încadra în structura densă a evenimentelor reale. Ceea ce-i oferea acum lui Emily nu era „dreptate". De fapt, nu-i „oferea" nimic. Ceea ce fuseseră ei doi, ceea ce înfăptuiseră în anii precedenţi dusese la consecinţele inevitabile de acum. Trecuse perioada culpabilităţii, întrucît păcatul fusese comis cu prea multă vreme în urmă.

Iubirea erotică, intensă şi reciprocă, acea iubire care implică, odată cu trupul, cea mai rafinată sexualitate de sorginte spirituală, revelînd sau poate chiar creînd *ex nihilo* spiritul ca sex, este relativ rară în inadecvata noastră lume. Această iubire se înfăţişează ca o valoare supremă ameţitoare, atît de elevată încît a afirma că „te delectează" pare o impietate. E un sentiment de trăit în genunchi. Acolo unde există, nu poate să nu arunce lumina orbitoare a justificării asupra propriei sale manifestări, lumină care poate cufunda cu adevărat restul universului în beznă. Blaise era încredinţat că trăieşte din plin acest miracol pentru întîia oară, fiindcă în ceea ce-i descria el lui Emily drept „primele lor reprize", bucuria îi

fusese ştirbită de necesitatea de a minţi, şocată de conştiinţa inocenţei pîngărite. Acum falsitatea nu mai exista, însăşi dispariţia ei fiind o recunoaştere onestă a profanării care fusese la urma urmei înfăptuită şi nu mai putea fi reparată. Cum să reuşească omul să *gîndească* într-o situaţie atît de încîlcită? se întreba Blaise. Era de conceput că un ins mai merituos decît el nu s-ar fi lăsat prins într-o astfel de conjunctură, dar de neconceput că un alt ins aflat în situaţia lui s-ar fi putut purta mai merituos.

Sinceritatea se răsplătea singură, hrănind ceea ce lui i se părea a fi o flacără mai pură; libertatea era de asemenea propria ei răsplată. Avea un arzător sentiment al identităţii sale, prin care socotea că se putea justifica. *Acum* îşi amintea cît de des, în nopţile cînd simţise că nu-l leagă nimic profund de Harriet, voise *să fugă* de la Hood House, să alerge în braţele lui Emily şi, alături de ea, să se *transforme* în celălalt eu, care i se potrivea mult mai bine. Bineînţeles că existaseră certuri între el şi Emily în anii trăiţi în tensiunea aceea insuportabilă. Însuşi modul cum rezistase Emily la acea tensiune era o garanţie suplimentară a justeţii unirii lor de acum. La urma urmei, îngăduiseră lumii să încerce să-i despartă, ba chiar îi dăduseră o mînă de ajutor! Şi cît de complet dispăruse atmosfera acelor ani acum, cînd în sfîrşit se sorbeau unul pe altul din ochi, inspirînd adînc aerul picant al libertăţii!

Blaise ştia că va trebui să meargă, cît de curînd, s-o vadă pe Harriet. Va trebui să-i suporte lacrimile, să se confrunte din nou cu acea parte a eului său divizat despre care ştia că locuieşte în continuare la Hood House, deşi pentru moment părea neînsufleţită. Fără îndoială, o iubea şi acum pe Harriet şi îşi dădea seama că, de îndată ce o va

vedea, celălalt eu va învia, deși mai nevolnic și mai mărunt. N-am încotro, își spunea, resemnat ca un filosof, va trebui să trăiesc cu o personalitate dedublată. Își amîna mereu vizita, nu pentru că s-ar fi temut de reproșurile lui Harriet sau de contactul cu durerea ei, nici fiindcă-i era frică de neplăcuta trecere la celălalt mod de existență, ci pentru că-i repugna ideea de a umbri fericirea lui Emily. Firește, Emily se temea ; normal avea nevoie de îmbărbătare, iar să i-o ofere era pentru Blaise o adevărată încîntare. Modul copilăros în care se bucurase de noul apartament îl mișcase pînă la lacrimi. O văzuse din nou ca pe femeia aproape copil de care se îndrăgostise odinioară, o ființă neprihănită, pe deplin inocentă, imagine a adevărului, a adevărului *lui,* adevăr al său propriu, întrupat special, croit la comandă.

Iată în ce consta „sîngele-rece" al lui Blaise. Îl bîntuiau nenumărate dureri, nenumărate temeri, dar nu mai trăia agonia indeciziei și confuziei. David deștepta în sufletul său o mare și surdă durere. La un nivel mai superficial, îl îngrijora Monty, ceea ce gîndea Monty despre toată afacerea și dacă o discutase cu Harriet. Însă imaginea lui Harriet era solidă și solitară. În ultimă instanță, Harriet îi va rămîne devotată, chiar dacă era distrusă, chiar dacă era furioasă. Harriet va aștepta. În tot acest timp, Emily McHugh cînta, aranjînd noile cearșafuri și fețe de pernă în dulapul cu aerisire. Cînta, iar Luca, așezat pe scări, o privea și zîmbea. Și Luca era fericit. Din culpă, depravare și violență se născuse un nou bastion al inocenței.

Emily, aranjînd albiturile, cînta ca o privighetoare, stimulată de emoția caldă a vieții renăscute, a sănătății trupești, a soarelui și sexului. Cearșafuri și fețe de pernă. Prosoape. Fețe de

masă. Chiar și șervete de damasc! Colosal! Nu mai avusese niciodată un dulap pentru rufărie. Nu *cumpărase* niciodată atîtea lucruri unul după altul, iar fiecare achiziție era o garanție în plus a permanentizării cuibului iubirii lor. Emily se simțea ca o martiră care, scăpată cu viață din arena cu lei, se pomenise chemată în fața Tatălui și lăudată pentru curajul ei. Așa era, suferise, iar acum își savura recompensa. Se simțea perfect îndreptățită – ca și cum i s-ar fi dat un trup nou, divin. Era liniștită și curată, iar toată iubirea chinuită și furioasă pentru Blaise, pe a cărei creastă străbătuse toți anii aceia oribili, era acum pacificată, purificată, beatificată. Pentru prima oară în viață iubea intens și se simțea fericită. Nu era de mirare deci că avea poftă să cînte. Mai existau, firește, temeri. Avea nevoie de prezența lui Blaise, de ochii și atingerile lui. Avea nevoie de doze constante de îmbărbătare. Dar acestea îi stăteau oricînd la dispoziție. Nu trebuia să-i spună Blaise că puterea lui Harriet se spulberase. Mărturisirea, șocul, intrarea în scenă a adevărului, ca a unui înger vestitor, fuseseră suficiente pentru a crea o lume nouă, din care nu mai exista întoarcere. Această violență nu era heraldul periculos al unei violențe viitoare. Nu semnifica începutul războiului, ci sfîrșitul lui. Nu era de mirare că Emily, deșteptîndu-se dimineața ca să ia din nou contact cu această uimitoare realitate, scrîșnea din dinți de plăcere.

Acum se întoarse și-l văzu pe Luca în spatele ei, așezat pe scări. Ce înfățișare de observator atent și interesat avea Luca în ultimul timp! Acum îi zîmbea. Era oare posibil ca un copilaș de vîrsta lui să fie cu adevărat sardonic? Nu așa trebuia interpretat zîmbetul lui.

— Ești un prichindel! îi spuse și-l ridică de jos, scuturîndu-l bine în îmbrățișarea ei. În ființa

ei generoasă apăruseră noi resorturi ale iubirii materne; perfecta înțelegere fizică dintre ea și Blaise îi dădea posibilitatea să-și atingă și să-și ia în brațe copilul într-un fel cu totul nou.

— Regret, zise Monty. Regret foarte mult.

Ședea împreună cu Harriet pe o bancă scheletică din lemn de tec, roasă de ploi și așezată pe peluză, în dreptul ferestrei biroului. Nori repezi și mici se rostogoleau pe cer, mascînd uneori soarele. Lui Monty îi era frig în haina neagră subțire, de vară, și ar fi vrut să intre și să se încălzească la focul de lemne din birou, dar natura conversației recent încheiate ar fi făcut ca o astfel de mișcare să pară frivolă, chiar fără inimă. Extrem de încordată, Harriet se uita fix la brazii Douglas din grădină, mîngîindu-l pe Lucky (renunțase repede la numele de familie), care ședea pe bancă lîngă ea, plin de importanță, cu labele albe și uriașe în poala ei, privind-o drept în ochi cu o afecțiune calmă, contemplativă, în timp ce mîna ei mîngîia în răspăr, ușor și mecanic, blana ruginie de pe capul lui mare, cu botul alungit. Babu și Panda, întinși pe gazon, îi urmăreau cu o atenție geloasă, iar Buffy, cufundat în gînduri negre, stătea în picioare în spatele lor.

După primirea celei de-a doua scrisori a lui Blaise – acum cîțiva ani, i se părea –, Harriet trăise un întreg univers de emoții. Privite retrospectiv, siguranța și promptitudinea cu care părăsise Hood House păreau a nu mai fi decît acțiuni inspirate de o frică nejustificată. În mijlocul unei astfel de tragedii, la ce bun să mai fugi? După aceea i se păruse din nou că fusese o hotărîre corectă, o reacție de autoapărare ce o călăuzise spre locul cel mai potrivit. Fuga simboliza surprinzătoarea

ei hotărîre de a nu-şi ierta niciodată bărbatul. Atunci cînd dorise să-l îmbărbăteze pe Blaise, să-i aline suferinţa, Harriet se simţise perfect împăcată cu sine. Era o femeie – poate că mai există multe ca ea – care trăia, aidoma embrionului dintr-un ou, hrănindu-se din matricea înconjurătoare a încrederii în propria ei virtute. Nici o matroană din secolul al XIX-lea, nici chiar una din Roma antică, n-ar fi fost mai convinsă decît Harriet că este o persoană de o bunătate fundamentală, întotdeauna capabilă să acţioneze corect. Opinia aceasta nu conţinea nici urmă de vanitate sau de exagerare, ba chiar coabita în sufletul ei cu o mare cantitate de umilinţă simplă. Pur şi simplu asta-i firea mea, îşi spunea Harriet, produsul unei copilării vesele şi disciplinate, al unei bune creşteri, al unui stil de viaţă civilizat. Bineînţeles, n-am fost pusă cu adevărat la încercare niciodată, dar nu-mi lipsesc resursele şi principiile. Mă pot bizui pe mine însămi, iar alţii nu se vor înşela acordîndu-mi încredere. Aşeza această mică încredere, fără a se socoti cîtuşi de puţin ieşită din comun, de fapt chiar considerîndu-se cea mai umilă dintre umili, în însăşi centrul vieţii familiale. Îi cunoştea lui Blaise mai multe defecte decît visase el vreodată că ar putea avea, dar îl sprijinise cu voinţa pură a propriei ei decenţe nepretenţioase. Cu aceste sentimente trăise şi ele constituiseră o mare parte din fericirea ei.

Aşa se face că, sosind totuşi momentul supremei încercări, Harriet se grăbise să reacţioneze, surprinsă doar pentru o clipă, aproape exultînd de conştiinţa propriei sale puteri. Depăşise şocul şi durerea şi iat-o rămasă acolo unde fusese întotdeauna, în centru, solicitată şi capabilă să răspundă. Tristeţea se cerea alinată, lacrimile se cereau uscate şi ea era în stare să facă toate

astea, iar îndeplinirea acestor îndatoriri avea, evident, mai multă importanţă decît cufundarea în gelozie sau decît disperarea resimţită în urma dezamăgirii provocate de soţul ei. Îndeplinirea îndatoririlor era o adevărată mîngîiere, puterea de a le îndeplini îi dădea forţă la nevoie, precum graţia divină. Dar acestea se întîmplaseră înaintea celei de-a doua dezertări a lui Blaise. Nu şi-ar fi putut închipui dinainte cît de diferită va fi situaţia acum. Putea încuraja şi ierta un soţ penitent, care avea nevoie de iubirea şi de forţa ei. Dar cînd acea forţă devenise inutilă, cînd Blaise retezase vasele comunicante prin care se alimentase din ea atîta amar de ani, timp în care o folosise aproape inconştient, Harriet se simţea deposedată de certitudinile ei fundamentale, nemaiştiind ce să creadă şi cum să acţioneze. Ceea ce posedase fuseseră nu principii, ci instincte, instinctele calde, înţelepte şi posesive ale unei soţii şi mame fericite. Într-o împrejurare în care nu era nevoie de ea, nu putea da dovadă de eroism.

Firește, chiar de la începutul noii epoci, Harriet dorise, îşi impusese să creadă afirmaţiile lui Blaise cu privire la răceala relaţiilor lui actuale cu Emily. Posibilitatea de a o compătimi pe Emily o îmbărbătase. De asemenea, după ce se cunoscuseră, nu izbutise să înţeleagă cum era posibil ca un bărbat – mai ales Blaise, cel înţelept şi cuminte – să prefere o astfel de femeie în defavoarea ei. Nu concepea că o preferinţă de natură erotică se poate măsura cu francheţea repetat testată a vieţii de familie şi în orice caz nu ştia nimic despre „interesele speciale“ ale lui Blaise. *Acum* însă era încredinţată că Blaise o iubise pe Emily, că o mai iubea încă. A doua scrisoare o aruncase instantaneu pe Harriet în ghearele disperării, în agonia unei uluiri dureroase. Odată cu acestea se abătură asupra ei

năpaste necunoscute pînă atunci – o gelozie paralizantă, debilitantă, resentimentul, mînia, chiar ura. Aidoma unui sălbatic din junglă, izolat de lume, contaminat brusc de virușii civilizației, Harriet se prăbușise. O doborîse o lovitură căreia un temperament ceva mai puțin singuratic i-ar fi rezistat. Pur și simplu nu mai știuse ce să facă cu mintea ei. Avea nevoie de sprijin, de o ființă iubită căreia să i se destăinuie. Întotdeauna se aflase cineva în preajmă. Acum însă, Adrian era în Germania, David își trăia propria agonie și respinsese toate încercările ei de a-i vorbi. Se orientase disperată spre Monty.

I se părea că e de mult îndrăgostită de Monty. Dintre toți amicii incerți, numai el ocupase un loc important în inima ei. Nevoia disperată de cineva transformă această afectuoasă prietenie, temperată, dar profundă, într-o adevărată frenezie. Sentimentul că fusese înlăturată din joc, respinsă, că nu mai era nevoie de ea, că fusese trimisă la plimbare, o zguduise pe Harriet pînă în străfundurile ființei, transformînd-o aproape într-o altă persoană. Parcă s-ar fi aflat iarăși la început, dar la un început mult mai golit de semnificații, ca și cînd, tînără și temătoare, ar fi înfruntat o lume deschisă, străină, agățindu-se cu spaimă de orice o putea salva. Nu era vorba numai de nevoia de ajutor și alinare, de a avea pe cineva care s-o țină de mînă. Iubirea ei dezmoștenită, repudiată, trebuia să se canalizeze spre alt obiect. Nu că se lepăda cu bună știință de soțul ei. Dar se gîndea la el ca la o absență și avea nevoie de mîngîierea de a se ști dorită de altcineva. Firea ei grozav de iubitoare nu putea rămîne inactivă. Îl iubea pe Monty și nu putea să tacă, să nu dea importanță acestui fapt. De aici extraordinara (pentru el) declarație pe care Harriet tocmai o rostise.

Monty o simpatiza pe Harriet suficient de mult pentru a se bucura de vizitele ei într-o vreme cînd nu-i ardea să vadă pe nimeni altcineva, suficient de mult pentru a-l agasa atenţia cu care o înconjura Edgar. Pentru el acestea erau probabil simptomele unei considerabile afecţiuni. Cu toate acestea, intrase acum în panică. Există unele ţări (Polonia, Irlanda) a căror nenorocire este estetic neplăcută şi din această cauză inhibă compasiunea. Monty fusese mişcat de spectacolul dat de Harriet ca soţie iubitoare şi triumfătoare, impresionat de Harriet ca femeie jignită, dar iertătoare şi optimistă. O admirase chiar, cel puţin la început, pe Harriet cea aspră, autoarea unor hotărîri radicale de genul: „S-a terminat cu Hood House!". Dar noua Harriet (era ca şi cum ar fi cunoscut o altă persoană) îl enerva şi-l uluia. Era ca şi cum (ce lucru nedrept!) inocenţa lui Harriet ar fi pierit, ar fi fost distrusă pentru totdeauna, acea inocenţă pe care – observa Monty acum – se bizuise şi el, în felul său. Acum vedea la ea cicatricile geloziei şi ale resentimentului, tentaculele mereu mişcătoare ale necesităţii şi, compătimind-o din inimă, se înfiora. Se temea pentru el însuşi. Se temea de cumplita complexitate a sacrificiului cerut de ea. Nu voia să fie silit să se schimbe, să-şi modifice structura fiinţei, pentru a fi pe placul ei. De fapt, ştiuse tot timpul că o părticică a eului său fusese încîntată de strania ei declaraţie de dragoste, aşadar se temea să nu dea dovezi de tandreţe care, în acest context periculos, s-o facă să i se arunce la piept. Trebuie să fiu aspru şi să-i vorbesc pe şleau, se gîndi. Aşa o pot ajuta cel mai bine.

— Sînt foarte mişcat, spuse Monty. Dar pur şi simplu nu-ţi pot oferi ajutorul de care ai nevoie.

— Nu-ţi propuneam o legătură amoroasă, zise Harriet, pe un ton nou, oarecum metalic, cu ochii

pierduți și acum în grădină. S-ar putea să-ți propun să ne căsătorim, mai tîrziu, desigur. Iată ce sentimente profunde nutresc. Dar am nevoie de tine acum. Am nevoie să fii în preajma mea și să mă lași pur și simplu să te iubesc. Trebuie să te iubesc.

— Nu trebuie, replică Monty. Nici nu mă cunoști. Dacă ți-aș accepta iubirea, ar fi rău pentru amîndoi. Nimeni nu poate să stea numai așa și să se lase iubit. Tu cauți să stabilești între noi o legătură pe care eu n-o vreau, îmi pare rău.

— Nu poți... cred... să-ți imaginezi, spuse rar Harriet, ce înseamnă... să fii eu acum. Descopăr foarte multe lucruri despre mine însămi. Lucruri evidente, poate. M-am măritat de foarte tînără. Blaise e unicul bărbat din viața mea. Aceasta înseamnă, presupun, că într-un fel nu m-am maturizat deloc. Totul părea perfect. Dacă Blaise ar fi fost cu adevărat ceea ce părea a fi, poate că ar fi fost chiar perfect – în orice caz, un soi de perfecțiune. N-ar fi fost atunci nevoie să mă maturizez, să mă schimb și să văd lumea într-o lumină teribilă, fiindcă *este* teribilă, este teribilă în natura, în esența ei, numai că uneori sîntem orbi. Unii n-o văd niciodată așa cum e cu adevărat. Dar *tu* ai știut întotdeauna, iar eu știam că știi și de mult mă simțeam atrasă de ceva din tine imposibil de definit – asta era, faptul că *știi*. Blaise nu știe. Pretinde că știe. S-a jucat de-a lumea crudă cu pacienții lui, dar e mult prea egoist, mult prea iubitor de plăceri ca să știe cu adevărat. Blaise a trăit tot timpul într-o lume a visurilor.

— Toți trăim într-o lume a visurilor, ripostă Monty.

— Iar acum că am ieșit... *afară* din ea, acum că tot ce aveam... mi s-a furat, e ca și cum aș lua-o de la capăt și ar trebui să supraviețuiesc

prin agerimea minții, dacă mă înțelegi, pentru prima oară în viață. La cununia cu Blaise nu eram decît o bucată de ectoplasmă și aveam șanse să rămîn așa pînă la moarte. Acum îmi dau seama că am devenit o persoană – nu neapărat una simpatică, dar oricum o persoană, un individ, o entitate conturată. Cînd mă simțeam fericită, eram – poate tu nu-ți poți imagina, fiindcă ai fost întotdeauna o persoană, poate că bărbații, mai mult decît femeile, sînt persoane –, cînd mă simțeam fericită, eram atît de... vagă. Trăiam în alții și prin alții, nu în mine însămi. Ai crede că e un mod de viață bun. Poate că și era, într-un sens minor, în sensul că o parte a lumii era bună, satisfăcută, ordonată, iar eu reprezentam o părticică a acelei părți, nu-i asiguram chiar existența, dar ea trăia prin mine și eu trăiam prin ea. Dar nu eram ceva real, ceva palpabil, în mijlocul acestei lumi, nu aveam o structură sau, dacă o aveam, nu eram conștientă de ea, nu o foloseam. Probabil că totuși mă schimbam, fără să știu, evoluînd spre ceea ce sînt acum. Nu se poate să fi *devenit* tot ce sînt – și sînt o sumedenie de lucruri – numai în cîteva zile, nu-i așa?

— Prin suferință ne descoperim, zise Monty.

— Un mod de a pune problema, presupun, este să afirm că sînt liberă pentru prima oară în viață. Trebuie să iau hotărîri și să fac alegeri într-un cîmp deschis tuturor posibilităților. Trebuie să-mi port singură de grijă și să-mi făuresc – sau să-mi distrug – propriul destin, luînd anumite lucruri și lăsîndu-le pe altele să treacă pe lîngă mine. Am fost atît de ocrotită, de închisă în casă, de încuiată în mine. Acum lumina e prea puternică, prea teribilă, n-ai unde să te ascunzi, trebuie să fii mereu în mișcare. Iată, în lumina aceasta, în această dispoziție vin la tine, Monty. Nici nu-ți

dai seama cît de... semnificativ este acest lucru pentru mine : conştiinţa că te iubesc. Parcă e prima faptă săvîrşită în libertate, atît de... *valoroasă*...

O fi pentru tine, se gîndi Monty. Nu înseamnă că are şi pentru mine valoare. Această nouă Harriet, intens preocupată de sine, era fascinantă. Fără îndoială, nefericirea îi dădea energie, o conştiinţă a identităţii, o voinţă puternică şi iscoditoare. Era ceva impresionant. Rolul lui însă era să fie lucid, descurajator, rece. O cît de uşoară tandreţe sau cât de mică emoţie, un colţişor al inimii lui cucerit de ea, şi pe amîndoi i-ar fi pîndit o mare primejdie.

— Simt cît sînt de puternică, Monty. Simt că aproape te-aş putea sili. Întotdeauna te-am crezut pe tine tare şi pe mine slabă. Acum simt însă că am putere asupra ta, că am pretenţii şi drepturi. Trebuie să mă ajuţi, o să te fac să mă iubeşti, avem un viitor. Ciudat fel de a vorbi pentru o femeie părăsită de soţ. Dar refuz să stau acasă şi să bocesc, refuz! Pot să-mi croiesc o nouă soartă, o viaţă nouă, trebuie s-o fac, fie că-mi place sau nu. Iar cînd am nevoie de tine, eşti aici. Nu se poate să nu vezi cît de *predestinat* e totul. Nu e nevoie să te gîndeşti la asta acum – gîndeşti prea mult, ceea ce te face prudent –, nu vreau de fapt să te capturez imediat – adică aş vrea, dar ştiu că nu-i posibil –, pur şi simplu vreau să laşi să înceapă ceva între noi doi... ceva care de fapt a şi început, a început mai demult, înainte să aflu despre Blaise... Lasă acest sentiment să continue, să trăiască, să existe, să devină. Am o nevoie teribilă de tine, Monty, o, cîtă nevoie am! N-ai vrea, te rog, să *răspunzi* acestei nevoi, oră de oră, minut de minut, să fii lîngă mine, să ai grijă de mine, să mă ajuţi? Atunci nu vei putea să nu mă iubeşti. Şi tu ai nevoie de dragoste, ştii... nu numai să fii iubit, ci şi să iubeşti.

O, dacă ai şti, se gîndi Monty. Apoi răspunse:

— Te rog, Harriet, calmează-te. După cum ştii, iubirea nu-ţi conferă nici un fel de drepturi. Vorbeşti ca şi cum abia acum ai fi ieşit la lumina limpede a zilei. Mie mi se pare că s-a întîmplat exact invers. Ai fost lovită în moalele capului, eşti traumatizată, suferi cumplit. Gelozia e o durere mentală dintre cele mai îngrozitoare, iar ca s-o poţi îndura, ai inventat această mare pasiune pentru mine...

— Crezi deci că trec prin chinurile geloziei? întrebă Harriet.

— Întocmai.

Ea căzu pe gînduri, ridicînd jumătatea din faţă a trupului lui Lucky, grea şi inertă acum, de pe genunchii ei şi făcînd cîinele să se ghemuiască lîngă ea ca un covrig, cu capul mare lipit de coapsa ei, în timp ce continua să privească în grădină, spre şirul de tufe galbene de lemn-cîinesc şi spre gardul pestriţ ce despărţea proprietatea lui Monty de cea a doamnei Raines-Bloxham.

— Ciudăţenia este, spuse Harriet, că nu mă consider geloasă. Şocul a fost prea mare, ceea ce a fost un lucru bun, ca atunci cînd cineva e împuşcat şi paralizat complet, aşa că nervii nu sînt supuşi unei dureri ce ar putea ucide. Bineînţeles că aş putea fi geloasă, poate chiar sînt. Dar, într-un fel, asta n-are importanţă şi mă simt puternică şi solitară în nefericirea mea. Nu mai cred că Blaise sau viaţa mea dinainte se vor întoarce la mine sub o formă sau alta... nu cred că aş mai accepta aşa ceva sau că mi-ar face plăcere...

Pentru prima oară de la începutul conversaţiei, vocea îi tremură puţin, ca şi cum ar fi fost gata să plîngă. Aşa e mai bine, se gîndi Monty, şi apoi continuă:

— Spui că eşti paralizată. N-ai nici un interes să rămîi paralizată. Spui că e probabil să devii

geloasă. Bineînțeles că vei deveni. Va trebui curînd să dai ochii cu Blaise și, cînd o să-l ai în față, iubirea pentru el se va deștepta iarăși. Iubirea pentru un om cu care ai convieţuit ani de zile nu poate pieri cît ai pocni din degete – e o obișnuință. Ai de parcurs o cale lungă, Harriet, și nu te amăgi că eu pot s-o străbat alături de tine. Trebuie să analizezi situația împreună cu Blaise și nu poți prevedea cum va reacționa el sau cum vei reacționa tu. Blaise este perfect capabil să se mai răzgîndească o dată!

— Nu mă mai interesează.

— Te va interesa, dacă o va face. Într-o clipită poate să demonteze totul, inclusiv eul acesta nou, de care ești atît de mîndră. Să presupunem că se întoarce și ți se aruncă la picioare – instantaneu te-ai metamorfoza în ceea ce ai fost înainte. De fapt, nici n-ar fi o metamorfozare, fiindcă nu te-ai schimbat cu adevărat, întreții doar dulcea iluzie a schimbării. Toate chestiile astea despre libertate și voință sînt *false*, Harriet, *false*. Crucea ta adevărată, datoria ta, de fapt, este să-ți continui relaţia cu Blaise şi să trăiești multă vreme în cadrul acestei relații, pînă cînd el hotărăşte ce vrea şi ce are să facă. La urma urmei, este soțul tău.

— Cum rămîne cu ce vreau eu, cu ce am să fac eu?

— Asta nu are nici o importanță. În această privință continui să fii ectoplasmă.

— De ce ești atît de nedrept cu mine? izbucni Harriet, întorcîndu-se brusc spre Monty, mărind ușor distanța dintre ei și împingînd cîinele ca să-l poată privi mai bine. În vestonul de pînză neagră, cu cămașă albă, părul negru bine pieptănat și frumos aranjat, cu pantofii negri perfect lustruiți, Monty părea intangibil ca un iezuit. O, cît de

mult îl iubesc, își spuse Harriet, și e un sentiment nou, cu desăvîrșire inedit. Trebuie să-l conving, să-i deschid ochii. El mă poate salva. *Eu îl pot salva pe el.*

— Nu sînt nedrept, răspunse Monty, tot fără s-o privească, urmărind cîinii de pe iarbă (tocmai sosise Ajax). Sînt realist, așa cum socotesc că tu ești incapabilă să fii deocamdată. Blaise are o putere absolută asupra ta. Ești prizoniera situației, atît din punct de vedere sentimental, cît și moral. Nu ești cîtuși de puțin liberă. Să reexaminăm cîteva idei simple și clare, Harriet. De exemplu, pe aceea a datoriei tale. Dacă Blaise va dori curînd, dar nu neapărat foarte curînd, să se elibereze – lucru perfect posibil – și să se întoarcă la tine, să restabilească Hood House, este datoria ta să-l ajuți. Nu are cum să fie datoria altei femei. E a ta. Nu mă întrerupe, te rog. E datoria ta, de dragul lui David, chiar dacă alte motive n-ar exista, dar ele există. Nu ești capabilă să trăiești dintr-odată „în libertate". Nu ești pregătită pentru așa ceva, nici prin fire, nici prin experiență. Trebuie să joci rolul de femeie supusă și neputincioasă. Nici nu poți, nici nu e bine să-ți revendici demnitatea voinței și a acțiunii. Cu alte cuvinte, oricît ai fi de revoltată, trebuie să te comporți ca o sfîntă pentru că tu, fiind cine ești, nu ai nici o alternativă viabilă. Mulți ani mai tîrziu, dacă Blaise te va părăsi într-adevăr și-ți vei da seama că, la rîndul tău, ești capabilă să-l lași, foarte bine, s-ar putea să trebuiască să-ți organizezi altfel viața, să înveți stenodactilografia, să te adaptezi la o formă nouă, mai puțin convenabilă, de viață, cine știe. Nici *aceea* nu va fi libertate. Cînd va sosi momentul, toate lucrurile acelea vor fi la fel de obligatorii cum sînt acum cele pe care le-am discutat. Deocamdată nu încerci decît să strecori o idee falsă despre

libertate și putere în balonul de săpun al emoției, al atracției sentimentale pe care o simți pentru mine, al unei nevolnice și difuze nevoi de a fi ajutată. Trezește-te, revino la realitate. Ești foarte departe, poate la ani întregi depărtare, de orice schimbare esențială în existența ta. Din cauza împrejurărilor și a firii tale, trebuie să adopți acum o atitudine pasivă, să-l *aștepți* pe Blaise și să vezi ce dorințe, ce nevoi are el. Acesta este rolul de care ești cu adevărat capabilă, fără să te autoamăgești în mod periculos, iar eu te sfătuiesc să-l joci.

— Ești *groaznic*, protestă Harriet. Firește, am fost întotdeauna perfect conștientă de asta. Dar acum sînt convinsă de ceva ce n-aș fi crezut niciodată înainte, și anume că ești *prost*.

— Un alt aspect relevant, urmă Monty, plimbîndu-și privirile peste grupul de cîini ca un om care studiază un tablou, este că eu nu posed lucrul de care ai tu nevoie. Nu mă interesează. Regret brutalitatea, dar e preferabil să vorbim pe șleau. Nu trebuie să existe în asta nici o ambiguitate și nici, cum spui tu, un început. Sînt un om îndoliat...

— Știu, știu. N-am uitat nici o secundă...

— Ocupația mea, care mă absoarbe complet, e suferința. Tu vrei să te ating, să te privesc cu simpatie. Nu pot.

— Știu... deocamdată nu... nici o femeie nu se poate apropia de tine astfel... dar...

— Suferința e de asemenea cauza, sau în orice caz prilejul, multor schimbări din viața mea. Am să vînd casa. Am să renunț la scris. Deja am renunțat. Viața mea de pseudoartist s-a terminat și nu sînt capabil să fiu nici un alt fel de artist. Trebuie să trăiesc singur, închis în mine, fără Sophie și fără Milo. După cum știi probabil de la Edgar, intenționez să devin dascăl. Am o audiență

la o şcoală şi sper că voi fi angajat. Vreau să-mi simplific viaţa, aşa cum mă pregăteam de mult s-o fac...

— Monty, încetează. Mă acuzi că trăiesc într-o lume a visurilor, dar mi se pare că exact acolo locuieşti şi tu. Îmi spui că nu mă mai pot schimba şi pe urmă faci pe grozavul, susţinînd că tu poţi! Dacă te-ai fi văzut adineaori, ce încîntat de tine însuţi erai! Chiar ai de gînd să te mortifici într-o manieră aşa de ridicolă? Şi tu, în ultimă instanţă, eşti propriul tău prizonier!

— Nu e vorba despre expediente impulsive, emoţionale, dragă Harriet. Toate acestea sînt rezultatele unor procese profunde, de lungă durată. Niciodată nu ţi-am vorbit cu adevărat despre mine însumi şi n-o s-o fac nici acum, decît ca să-ţi declar următoarele: Unor oameni le-am creat impresia că am avut succes...

— Şi te-ai complăcut în asta.

— Într-o oarecare măsură. Dar multă vreme am fost profund nefericit cu viaţa mea, căsnicia, munca mea, iar această nefericire a atins acum punctul de criză. Trebuie să rezolv cum se cuvine această criză, dacă nu vreau să devin un tip nesuferit, aşa cum într-un fel am fost întotdeauna, dar cum n-am devenit niciodată pe deplin. N-am devenit din cauza lui Sophie, a iubirii mele pentru ea, din cauza anumitor iluzii pe care mi le-am făcut despre mine ca scriitor, din cauza altor (firește) iluzii despre ceea ce unii numesc religie, iar eu nu ştiu cum aş numi-o. Lucrurile care acum, în lumina morţii ei, îmi par definitive, mi se păreau cîndva provizorii. Am şi eu necazurile mele şi momentul meu de încercare, iar pentru tine nu există loc pe scenă. Trebuie să înfrunt ce am de înfruntat, să fac ceea ce se cere făcut, iar tu eşti pur şi simplu un aspect irelevant, iartă-mă, o digresiune fără rost. Nu am absolut nimic să-ţi ofer.

— Nu, murmură Harriet, nu. Mă acuzi că trăiesc în beznă. Poate că aşa şi e, mai mult decît îmi dau seama. Dar şi tu trăieşti în beznă. N-ai cum să *ştii* toate lucrurile astea despre viaţa ta. Şi tu trebuie să te zbaţi mai departe, să vezi ce iese. Te rog numai să nu te îndepărtezi – în întuneric – prea mult de mine. Sînt sigură că te pot ajuta. Să te ajut ar fi salvarea mea, iar acum *înţeleg* că şi tu îţi poţi cîştiga salvarea ajutîndu-mă pe mine. Misiunea ta urgentă sînt eu. Profesoratul este o idee romanţioasă. Aici, în locul ăsta, e nevoie de tine. Scumpul meu Monty, aproape că nu îndrăznesc să-ţi spun toate astea, fiindcă ştiu că te fac să-ţi întorci automat faţa de la mine. Dar te rog, nu ţi-o întoarce. Uită-te în ochii mei, Monty. Uită-te la mine!

Monty se ridică brusc şi-i aruncă lui Harriet o privire încruntată. Apoi spuse:

— Îmi pare rău. M-am exprimat cu toată precizia de care sînt capabil. Foarte curînd voi părăsi această casă. Dacă doreşti, poţi locui aici în continuare. Am spus tot ce aveam de spus, nu mai doresc nici un fel de discuţii de genul ăsta. Sînt o formă de autocompătimire care nu mi-a devenit necesară, chiar dacă tu depinzi de ea.

Se îndepărtă repede şi intră în casă, închizînd cu zgomot ferestrele franţuzeşti.

Ochii lui Harriet se umplură automat şi imediat de lacrimi. Îl trase din nou pe Lucky mai aproape şi se porni să-i mîngîie botul lung şi moale, atingîndu-i buzele negre şi colţii de sub ele. Ce nedrept e, ce nedrept, se gîndea. N-am fost niciodată recunoscută drept ceea ce sînt. Blaise m-a considerat mereu o părticică din el însuşi şi am fost o părticică din el. Acum, pentru prima dată în viaţă, am înfruntat o altă fiinţă omenească, în calitate de persoană independentă. Cum se poate

să mă respingă! Nu se poate, n-o va face! Am nevoie de ajutorul lui şi-l voi obţine. Se va înmuia.

Se ridică, alungîndu-l pe Lucky, şi străbătu încet grădina, găsind o oarecare alinare în lacrimile abundente. Lucky, Babu, Panda, Ajax şi Buffy o urmau încet, în ritmul impus de ea. Coti spre livadă şi merse pe poteca şerpuită. Hood House se vedea acum între pomi. Briza uşoară despuiase florile de petalele lor albe şi se formau deja seminţele. Mirosul ierbii cosite îi pătrunse în nări, încărcat cu amintiri, cu imagini spectrale ale căsuţei din Ţara Galilor şi ale părinţilor ei trişti şi învinşi. Îşi şterse lacrimile, simţind uşurarea produsă de această tristeţe mai generală. O cotitură a cărării îi dezvălui gardul şi şirul de degetarişte, precum şi gaura prin care intrau cîinii în grădina cealaltă, lărgită acum pentru a-i permite şi lui Ajax intrarea, fără a-i periclita organele. De partea cealaltă a gardului se auzi o mică zgrepţănătură şi prin spărtură apărură Lawrence şi Seagull. După ei, un alt animal: un cap negru şi apoi, în patru labe, un băiat întreg. Era Luca.

Harriet scoase un ţipăt şi imediat se lăsă în genunchi, deschizînd larg braţele. Rîzînd şi icnind, copilul alergă spre ea, căzîndu-i la piept. Cu ochii închişi, se îmbrăţişară strîns. Cîinii le dădeau tîrcoale.

— Am venit după Pinn, zise Kiki St. Loy.

— Am să-i spun că eşti aici, răspunse Emily McHugh şi-i trînti uşa în nas.

Se întoarse în camera de zi şi, apropiindu-se tiptil de uşă, văzu cum Pinn îi înmîna lui Blaise o scrisoare.

— A sosit partenera ta de joacă, o informă pe Pinn. Puteai să ne anunţi că vine.

— Scuză-mă, am uitat. Nu vrei să-i deschizi? întrebă Pinn, netezindu-și smocul de păr viu colorat în fața oglinzii cu ramă aurită, cu Cupidoni în vîrf și sfeșnice în față, una dintre achizițiile mai ambițioase ale lui Emily.

— Deschide-i, desigur, zise Blaise, fîstîcindu-se puțin din cauza scrisorii.

Fără o vorbă, Emily se întoarse la ușă și o deschise. Kiki St. Loy, care, îmbrăcată în niște jeanși ușor decolorați și o cămașă lungă, albastră, de mătase, se așezase pe trepte, arboră un aer de martiră timp de o secundă, apoi zîmbi. Zîmbetul ei exprima bucuria sinceră, mulțumită de sine, a unei persoane tinere și sănătoase.

— Ei sînt de părere să intri, zise Emily cu o acreală nedisimulată.

Kiki o urmă în camera de zi.

— Bună, Kiki, o salută Blaise, iar fața lui, se gîndi Emily, nu se putu reține să nu răsfrîngă încîntarea de sine a lui Kiki.

— Bună, Blaise, bună, Pinn. Caleașca te așteaptă.

— Atunci plecăm, zise Pinn. Haide, micuțo. Pa-pa, porumbeilor.

Ieșiră cu o fluturare a mîinilor, iar Emily le auzi rîzînd isteric pe scări. Blaise dispăruse în baie, evident pentru a-și citi epistola.

Emily rămase în picioare în mijlocul camerei. Era o cameră plăcută, cea mai plăcută din cîte crease, de fapt unica încăpere aranjată cu adevărat de ea. Ea alesese mocheta cărămizie, draperiile cu pete violete și albastre, fotoliile maro, tapițate cu stofă reiată (nu-și putuseră permite o „garnitură"), carpeta finlandeză de lînă, mițoasă, multicoloră, ca un animal uriaș, masa lungă și joasă pentru cafea din sticlă, oglinda cu ramă aurită. Camera îi produsese o deosebită satisfacție. Păruse atît de plină de viață.

— Ce spunea în scrisoare? întrebă Emily, privind țintă perdelele, când Blaise se întoarse în cameră.

— Care scrisoare?

— Cea pe care ți-a dat-o Pinn.

— A, aceea. E ridicol de secretoasă.

— Ce spunea în ea?

— Nu-i nevoie să faci mutra asta. Nimic important, nimic rău.

— Dă-mi-o s-o văd.

— Am aruncat-o în closet.

— Nu te cred. Întoarce-ți buzunarele pe dos.

Blaise puse tot ce avea în buzunare pe măsuța pentru cafea. Scrisoarea nu era nicăieri.

— De ce-ai aruncat-o la closet? De obicei lumea nu procedează așa cu scrisorile. Nici măcar nu e ușor.

— N-o mai pot suporta pe Pinn. Nu te supăra. Știu că sînteți prietene. Dar ea și scrisorile ei parcă ar fi... rahat. Am vrut să scap de scrisoare.

— Pinn nu mi-e prietenă și nici tu nu crezi că-mi este. Sentimentele mele față de ea s-au schimbat de mult. N-am nici atîta încredere în ea. Tu ești cel care-i dă nas mereu. Tu și cu ea aveați secrete la Putney.

— Eu nu!

— Atunci ai acuma. Sigur că-i dai nas, altfel nu ți-ar aduce scrisori clandestine. Ce conținea scrisoarea?

— Nimic... un singur lucru, de fapt, și ne-am gîndit deja la el. Luca e la Harriet.

— Nu era nevoie să mi se spună, zise Emily. Cînd a dispărut, am ghicit numaidecît unde s-a dus.

— Dar e mai bine să știi. E drăguț din partea lui Pinn că ne-a anunțat.

— De ce-a fost nevoie s-o facă printr-un mesaj secret?

— S-a gîndit că o să te înfurii şi că-i preferabil să afli de la mine.

Emily judecă un moment, privind în continuare perdelele. Blaise se aşezase într-unul din fotoliile maro, picioarele întinse dispărîndu-i aproape sub încîlceala colorată a miţoasei carpete finlandeze. Ridică spre ea ochii iscoditori.

— Nu *ştiu* dacă te cred, zise Emily. Nu, nu. Poate că Pinn a spus asta în scrisoare, dar a mai scris ea şi altele, lucruri care te îngrijorează. Văd, simt că eşti îngrijorat.

— Sigur că-s îngrijorat, în legătură cu Luca şi cu tine...

— Nu, altceva te sîcîie. Eşti nervos, n-ai stare. De ce o tot aduce Pinn pe Kiki St. Loy aici şi defilează cu ea pe sub nasul tău? Încearcă să pună la cale o întîlnire între tine şi Kiki. Asta e. Mi-a spus odată că a rugat-o Kiki să-i găsească un bărbat. Iar ţie îţi face de fiecare dată atîta plăcere s-o vezi pe fiţa asta, încît ceea ce doreşti îţi stă scris pe mutră cu litere mari.

Blaise se ridică şi o apucă pe Emily de umeri, silind-o să-l privească în ochi, ţinînd-o strîns şi zgîlţîind-o uşor.

— Ascultă, *ascultă*, proastă mică ce eşti. Meriţi o sută de lovituri de bici. Ai de gînd să distrugi totul cu gelozia ta oarbă, idioată? Sînt aici, te iubesc, eşti soţia mea.

— De fapt, nu sînt.

— Vei fi. Am discutat lucrul ăsta pe îndelete, l-am întors pe faţă şi pe dos. Nu se poate să nu înţelegi cum stai.

— Pe nisipuri mişcătoare, pe un vulcan.

— Nu! Sîntem în siguranţă, sîntem acasă. Emily, primejdia a trecut. Acum locuim aici.

— Juri că nu eşti îndrăgostit de Kiki St. Loy?

— Ţăcănito! Da, sigur că jur. Sînt îndrăgostit de tine, fetiţo. Nu-ţi dai seama că te porţi ca o nebună? Priveşte-mă în ochi. Aşa. Te iubesc.

— Da, zise Emily, uitîndu-se la el. Bine. Bine, dragul meu. Da, da. Lasă-mă, mă doare.

— Cu atît mai bine!

— Bine, iartă-mă, scumpul meu, dă-mi drumul, firește că mi-e frică, nu se poate să nu-mi fie, mi-e frică de toţi şi de toate, chiar şi de Kiki, chiar şi de Pinn. Aş dori ca lucrurile să se aşeze şi să se clarifice odată, să-ţi reiei consultaţiile şi aşa mai departe. Nu ţineam neapărat să te duci la *ea*, dar acum vreau. Vreau să fiu sigură că după ce dai ochii cu ea toate astea n-au să se facă brusc praf şi pulbere, să se preschimbe într-un vis.

— Ştii că nu se va întîmpla una ca asta.

— O.K. Dar du-te la ea în vizită, te rog, Blaise dragă. N-o mai trimite pe Pinn să spioneze, cum ştiu că procedezi. Du-te şi spune-i despre... toate astea, despre frigider şi perdele... fă-o să creadă, să înţeleagă că-i adevărat, că te-a pierdut într-adevăr, că ai *plecat* definitiv de lîngă ea. Vrei să faci asta?

— Da. Ai perfectă dreptate. Trebuie să mă duc. Voiam mai întîi să existe acest loc.

— Fiindcă aveai nevoie de sprijin, eu nu-ţi ajungeam, îţi trebuia şi apartamentul?

— Nu, nu. Dar voiam să te simţi tu în siguranţă înainte de a pleca undeva, de a mă despărţi de tine, mai ales înainte de a mă despărţi ca să merg acolo.

— Dar n-o să lipseşti mult, nu? Dacă da, vin după tine. Şi ţip.

— Nu, doar o oră, o oră şi ceva. Poţi să stai pe aproape. Să mă aştepţi în maşină.

— Aşa ceva n-am nici un chef să fac. Te aştept aici, la noi acasă, în mijlocul lucrușoarelor noastre. O, dragul meu, nu-i aşa că n-ai să te întorci la

Doamna Placidă? N-o să te lași influențat de mila pentru ea, mișcat de lacrimile ei? Nu sînt deloc răzbunătoare, nu-i doresc nefericirea, deși îmi dau seama că nu poate să nu sufere. Tot ce vreau este să înțeleagă și ea și să ne lase în pace. E în avantajul ei să înțeleagă cît mai repede, nu-i așa? Bineînțeles, n-am să mă opun s-o vizitezi, din cînd în cînd. Oricum, nu trebuie să crezi că-i o tragedie chiar atît de mare. Se va resemna, n-are încotro, are calmul acela minunat, de legumă. O să se împace cu situația, n-o lăsa să te convingă de altceva. Cînd vă întîlniți, nu vreau să crezi că e ceva foarte grav, că o omori sau ceva asemănător, n-o omori. Dar trebuie să-i vorbești absolut pe față, să nu-i dai speranțe false. Îmi promiți că vei fi total sincer?

— Da. Am să-i spun totul.

— Păi, nu e nevoie să-i spui chiar totul. Dar să-i spui *destul*. Bine, bine, iartă-mă, sînt pisăloagă, dar mă tem grozav! Acum trebuie să plec la cumpărături, azi se închid devreme prăvăliile. După aceea ne culcăm, bine?

După ce Emily ieși din apartament și-i auzi tocurile țăcănind pe scări, Blaise se întoarse în baie și scoase scrisoarea lui Pinn din ascunzătoarea ei de sub linoleum. Nu avusese timp decît pentru o privire rapidă. Acum o parcurse cu atenție. Iată ce spunea:

Dragă Blaise,

Acesta-i ultimul raport al iscoadei trimise de tine în tabăra adversă. Soția ta dă dovadă de mai multă tărie decît ne-am fi așteptat. A părăsit Hood House și s-a mutat, cu David cu tot, la Monty Small. Mai mult decît atît. S-a îndrăgostit de Monty! Sluga dumitale, pătrunzînd în casă în vîrful picioarelor, a surprins o conversație între cei doi împricinați aflați afară,

în dreptul ferestrei. De fapt, soția ta se oferea încîntatului domn Small! Așa că a încetat să mai fie doamna Jale! Socotesc că ți s-a luat o piatră de pe inimă. Trebuie să fie plăcut să afli că nu-ți duce dorul, că și-a găsit un Altul. Înseamnă că n-ai de ce să te ferești s-o vezi, să te temi de implorările ei. Nu m-ar surprinde deloc dacă vicleanul domn Small ar fi prevăzut de mult ce urmează și te-ar fi încurajat să scapi de Harriet, ca să pună el laba pe dînsa! Gîndește adînc! Lucrurile se aranjează destul de frumos, nu-i așa? Luca e și el acolo, fiindcă veni vorba, și sînt toate semnele că va rămîne. Harriet, care se poartă ca și cum Locketts ar fi deja proprietatea ei, i-a pregătit o cameră de culcare plăcută. I-a cumpărat și un cîine... (Toate astea le-am aflat dintr-o conversație normală cu Monty, sîntem amici buni acum.) Așadar, se pare că tu și Emily va trebui să vă luați adio de la băiețel. Cît despre tînărul David, are și el o consolare pentru suferința lui. E nebun după Kiki St. Loy! Ea însă, după cum vei fi observat, nu are ochi decît pentru tine. Păcat că nu ești „liber" chiar acum, Kiki arde de nerăbdare să-și modifice starea virginală! Puteai să fii tu fericitul! (Dă-mi de știre dacă dorești să fii. Emily nu trebuie să se neliniștească. Orice ai face acum, nu mai ai scăpare din lesa ei.) Deocamdată, destul. Îți voi raporta în continuare. *Mulțumesc* pentru cec. Nu-i sufla nici o vorbuliță în legătură cu el lui Emily, se înțelege. Poți fi sigur că eu nu-i voi spune nimic. Ești drăguț cu mine și te ador.

Pentru vecie nimfa ta credincioasă,
P.

P.S. Desigur, dacă hotărăști că totuși pe Harriet o vrei, e cazul să acționezi!!!

Blaise citi scrisoarea, iar roşeaţa remarcată de Emily i se întinse iarăşi pe obraji. Închise ochii şi-şi sprijini capul de uşa closetului. Sînt putred, se gîndi, putred, putred. O, ce se va mai întîmpla? Ce mă fac?

— Vreau să vorbesc cu Harriet între patru ochi, zise Blaise.

— Monty, să nu pleci, spuse Harriet. Dacă pleci, plec şi eu. Nu glumesc. Discut cu Blaise, dar numai de faţă cu tine. E clar, Blaise?

Blaise o privea cu gura căscată.

— Of, bine atunci, zise Monty. Rămîn. Părerea mea e că ar trebui să discuţi singură cu Blaise, dar dacă nu vrei, nu vrei. Doreşte cineva whisky, gin?

Se aflau în salonul maur. Monty şi Harriet stăteau la masă, ca într-un prezidiu. Blaise şedea într-un fotoliu de nuiele, unul jos, devenit şi mai jos după ce-l stricase Edgar. Simţindu-se dezavantajat, se ridică şi se îndreptă mai întîi spre sofaua purpurie, apoi spre un scaun cu înfăţişare cam botanică de lîngă perete. Monty deplasă uşor masa cu piciorul, în aşa fel încît să rămînă în continuare între el şi Blaise.

— Puţin whisky, spuse Blaise.

— Bun. Tu, Harriet?

— Mulţumesc. Ca de obicei.

Era seara unei zile înnorate şi stătea să plouă. Un panou mozaicat era luminat de o lampă din colţ, pusă în ceva ce arăta ca un vas de fier forjat pentru apă sfinţită.

Ca de obicei, se gîndi Blaise. O privi pe Harriet, spunîndu-şi că arată altfel, mult mai frumoasă. Îşi porunci în gînd: domol, domol. Fii calm. Îşi palpă uşor ochiul, în jurul căruia vînătaia era

acum redusă la o umbră albastră, abia perceptibilă. Se afla aproape de marginea unui haos total, nu trebuia să se lase înghiţit de el. Era perfect conştient că venise fără nici un plan, enervat nevoie mare, confuz, neavînd nimic limpede de spus. Scrisoarea lui Pinn îl descumpănise îngrijorător de mult. Şi bineînţeles, se aşteptase să discute numai cu Harriet.

— Ei? făcu Monty.

— Acelaşi lucru l-aş putea spune şi eu, zise Blaise.

— Se pare că eu prezidez, deci dă-mi voie să deschid şedinţa. Ţi-ai exprimat dorinţa de-a ne vedea.

— Nu-i adevărat.

— Ai cerut o întrevedere cu Harriet şi probabil că ai ceva să-i spui.

Se aşternu tăcerea. Răsuflînd sacadat, dar stăpînă pe sine, Harriet nu-şi lua ochii de la soţul ei. Blaise o privea şi el pe-ascuns, fără a-i înfrunta privirea. Se uită spre Monty.

— Ei hai, hai, îl îndemnă Monty. Spune ceva, orice, pune mingea în joc. Doar sînt atîtea lucruri de discutat!

— Nu-mi place tonul tău, zise Blaise.

— Regret. Nu intenţionam să fiu sarcastic. Dar trebuie să vorbeşti. Sau preferi un interogatoriu?

— Nu, nu prefer. Nu venind de la tine.

— Harriet, tu vrei să-l întrebi ceva pe Blaise?

— Nu, răspunse Harriet.

Blaise o examina din nou. Slăbise, faţa îi era mai severă, mai matură şi mai rasată, ca şi cum ar fi fost o soră mai mare a lui Harriet, realizată pe plan profesional. O doctoriţă sau poate o avocată sau o actriţă cunoscută interpretînd rolul Porţiei. Îşi coafase elegant părul, repartizîndu-l

în bucle savant răsucite, şi purta o rochie albastră, simplă, *pe care o vedea pentru prima oară*.

— N-am venit să spun nimic nou, începu Blaise, surprins de tonul umil şi împăciuitor al cuvintelor sale. Totul rămîne cum am explicat în scrisoare, adică va trebui să locuiesc la Emily, dar am să vin şi aici. Şi înainte am încercat să fiu în două locuri deodată, îmi voi da silinţa şi pe mai departe. Sînt conştient că poziţia mea este teribilă, fiind rezultatul unor greşeli, dar *este* poziţia mea şi n-o pot schimba radical fără să fiu şi mai nedrept decît pînă acum. Trebuie să înţelegeţi amîndoi asta. Sînt nevoit să recurg la un compromis. Nu pot, oricît m-aş strădui, să îndrept lucrurile. Aceasta fiind situaţia, mi se pare că cea mai înţeleaptă atitudine este să fiu cinstit faţă de tine, Harriet, cum de altfel am fost întotdeauna, şi să mă bizui pe mila ta. Lucrurile nu pot redeveni cum au fost. Dar nu e deloc nevoie să fie mult mai rele. Voi fi... înţelegi tu... aici o vreme, acolo o vreme. Problema e că nu-i mai pot cere lui Emily să se mulţumească să rămînă pe planul al doilea – de fapt nici nu era pe planul al doilea, era pe al zecelea. Acum, că a ieşit totul la iveală, că toţi am spus adevărul, ceea ce e bine, lucrurile trebuiesc repartizate egal. Firește că voi petrece foarte mult timp aici, situaţia nu va diferi radical de cele stabilite de noi anterior, cînd ai dovedit atîta înţelegere. Numai la început, pînă se acomodează Emily cu noua locuinţă, va trebui să lipsesc mai mult. Emily a îndurat multe vreme de ani întregi, acum te implor pe tine să înduri... şi să mă ierţi... de dragul lui David şi fiindcă... fiindcă...

Tăcere. Cu sprîncenele ridicate, Monty o fixa pe Harriet. Văzînd că nu reacţionează, interveni blînd:

— Spune-i ceva, Harriet. Vorbeşte cu cît mai mult tact. Aminteşte-ţi ce ţi-am zis eu. Aici nu se

poate rezolva nimic repede. Fii cît poţi de bună şi de iertătoare, fiindcă, dacă-mi permiteţi să termin eu fraza lui Blaise, reconcilierea este preferabilă conflictului, iar iertarea judecăţii drepte.

Lua-l-ar dracu', se gîndi Blaise, lua-l-ar dracu'!

Harriet se uită la Monty şi, brusc, zîmbi.

Era un zîmbet nou şi, văzîndu-l, Blaise se simţi străbătut de un fior de regret.

— Nu pot, spuse Harriet şi vocea îi tremură uşor. Nu pot, Blaise, prea mult s-au schimbat împrejurările. Nu pot şi nici nu vreau să trec prin ceea ce a trecut Emily. Se dovedeşte, poate, că eu îmi ţin nasul mai sus decît ea sau că am o fire mai rea. Ori poate că, după ce am fost soţia ta, nu pot suporta să contez mai puţin. Sau nu mai am, pur şi simplu, încredere în tine. Încrederea pe care o aveam în tine era desăvîrşită, era perfectă... acum e complet pulverizată.

Las-o să plîngă, se gîndi Blaise, las-o să plîngă puţin şi mă va ierta. Harriet făcu o pauză, pentru a-şi domoli bătăile inimii.

— Acum îmi pari un mincinos, genul de mincinos care... o, Doamne... *ştiu* acum că eşti, cînd vorbeşti despre împărţirea timpului tău şi aşa mai departe, ca şi cum aceasta ar fi soluţia optimă pentru o problemă neplăcută. Dar ai spus-o pe şleau, mi-ai explicat deliberat că nu-ţi retragi cuvîntul, că m-ai *părăsit* pentru Emily McHugh, care e acum soţia ta, aşa că venirea ta aici din cînd în cînd, ca să ne vezi pe David şi pe mine, nu are nici o valoare. De un astfel de Blaise nu am deloc nevoie, iar orarul tău şi programul pe care ţi-l faci nu mă interesează cîtuşi de puţin.

— Vrei divorţul? îl întrebă Monty pe Blaise. I-ai promis lui Emily că ai să-l obţii?

Blaise tăcu. Nu-i dădu atenţie lui Monty. Apoi spuse:

— Știu că e înfiorător, înfiorător, dar nu-ți cer decît să mă ierți, să nu te înstrăinezi de mine.

— *Tu* te-ai înstrăinat, replică Harriet. Tu m-ai părăsit.

— Nu te-am părăsit, zise Blaise. Știu *acum* că nu te pot părăsi, că mi-e imposibil, fizic sau logic, că nu e cîtuși de puțin fezabil. Sîntem legați unul de celălalt. O, ajută-mă, te rog, Harriet, ajută-mă...

— N-are rost, se împotrivi Harriet, pe un ton mai șovăielnic și mai potolit decît cel dinainte. Acum, că mă vezi, ești mișcat și tulburat, sigur că ești. Dar cînd n-o să mă mai vezi, ai să te înveți s-o ai pe Emily McHugh alături și să trăiești cu ea. Doar asta ți-a fost dorința.

— Mă obligi să aleg? întrebă Blaise.

— Asta-i culmea! mormăi Monty.

— Emily te-a obligat să alegi, spuse Harriet, și ai ales-o pe ea.

— Dar tu... mă silești să aleg încă o dată...

După un moment, Harriet zise:

— Nu, nu te silesc. Cîtuși de puțin. Te anunț doar că nu mă pot integra în viața ta așa cum propui, sau în orice alt fel, fiindcă nu mai am încredere în tine. Nu mai pot... face parte din viața ta... deloc.

Se așternu tăcerea. Monty se uita țintă la tăblia lucioasă a mesei, trasînd cercuri cu degetul în praf.

— Nu se poate așa, spuse Blaise. Nu se poate. E posibil să mor de pe urma unei atari situații. Tu, la fel. Trebuie să te văd, să păstrez o legătură cu tine. Sînt *legat*...

— Pe David poți să-l vezi, firește, zise Harriet.

— Apropo, spuse Blaise, vreau să-l iau pe Luca acasă, cred că-i aici.

— N-ai să-l iei, se opuse Harriet, aruncîndu-și capul pe spate. Luca rămîne aici, cu mine. N-o

consider pe ibovnica ta persoana indicată să-l crească, iar dacă e necesar, voi susţine acelaşi lucru şi la tribunal. Dorinţa lui Luca este să rămînă aici, cu mine. Pe voi nu vă recunoaşte. Luca nu pleacă nicăieri. Decît dacă voi doi doriţi să ne judecăm.

— O, Harriet, Harriet, zise moale Blaise. Te rog, acceptă să vorbim între patru ochi. Spune-i să plece. Ştiu că în cele din urmă ai să mă ierţi, ai s-o faci, nu vei avea încotro. Îţi cunosc prea bine inima bună şi iertătoare. Nu eşti tu cea care-mi vorbeşte atît de aspru. Trebuie să lămurim totul cît mai bine pentru noi toţi. O, iartă-mă, fetiţo, m-ai iertat o dată... fă-o din nou şi scapă-mă de flăcările iadului.

— Nu mai există nici un *noi*, zise Harriet. Tu ne-ai distrus. O, Blaise, dacă ai şti cît de nefericită, de îngrozitor de nefericită m-ai făcut...

Lacrimile îi ţîşniră acum năvalnic, dar în aceeaşi clipă Harriet sări în picioare şi ieşi în fugă din cameră, înainte ca Blaise s-o poată opri. Monty se ridică imediat, închizînd uşa şi rămînînd cu mîna pe clanţă. Blaise, acum în picioare, îl urmărea de dincolo de masă. Îl acuză pe Monty:

— Tu ai vrăjit-o.

— Nu fi idiot, zise Monty. Hai, bea-ţi whisky-ul, nici nu te-ai atins de el.

— Ai făcut-o să se îndrăgostească de tine.

— Nici vorbă de aşa ceva.

— Ştiu eu că aşa e. Am dovezi. Ai făcut-o anume, tot ce-ai întreprins avea un scop. M-ai încurajat să continui cu Emily, l-ai născocit pe Magnus Bowles, ca să-mi fie mai uşor, m-ai dus de nas, implicîndu-mă tot mai tare, mereu interesat, săritor şi pe faţă, în vreme ce eu mă afundam tot mai adînc! Pe urmă, cînd te-ai plictisit, m-ai convins să mărturisesc totul, fiindcă puseseşi ochii pe

Harriet! Deja o doreai pentru tine! Așa că ai hotărît să mă distrugi cu sînge-rece. Iar acum i-ai făcut declarații de dragoste, ca s-o convingi să se despartă de mine.

— Recunosc, mă plictisesc repede, zise Monty. Patetismul vulgar, în orice caz, mă obosește imediat. Folosește-ți inteligența, încearcă puțin să-ți amintești cum și de ce s-au întîmplat toate. Eu nu te-am determinat deloc să acționezi, nu doream să fiu implicat. Nici acum n-o doresc. N-o iubesc pe Harriet. N-am pus ochii pe ea, ca să folosesc expresia ta oribilă. Tu pur și simplu nu vrei să înțelegi că propria ta purtare mîrșavă poate avea consecințe.

— Te dădeai drept prietenul meu.

— Poate că da. Ești cu atît mai prost fiindcă te-ai lăsat păcălit. Eu nu sînt prietenul nimănui. Sînt incapabil de prietenie. Iar acum, fii bun și pleacă.

— Și să te las singur cu Harriet?

— Nu singur. David și Luca sînt și ei aici, ca și Edgar Demarnay, care nu se poate ține departe prea mult timp. Iar eu am să dispar numaidecît. Nu-i vorba de nici o magie, nu e nevoie de așa ceva. Îi propui lui Harriet un compromis total inacceptabil, iar ea se dovedește mult mai fermă decît ți-ai fi închipuit tu, asta-i tot. Oricum, după cum i-am spus și ei, povestea asta abjectă va mai dura, nu mă îndoiesc. Scena de adineaori n-a rezolvat nimic. Însă povestea va continua fără mine, te rog să crezi cel puțin atît.

— Nu cred, replică Blaise. Ești un mincinos nerușinat. I-ai pus lui Harriet cuvintele în gură, ai pregătit-o, nu ea era cea care vorbea. I-ai făcut avansuri, m-ai denigrat...

— O, pleacă, zise Monty, pleacă. Îmi pare rău. Chiar și de tine îmi pare rău. Dar trebuie să

rezolvi singur dilema celor două femei. După părerea mea, indiferent ce vei face cu Emily, pe Harriet ai pierdut-o, dar poate mă înșel. Femeile sînt atît de volatile. Dacă vei continua să-i cerșești iertarea, poate că se va îndupleca. Oricum, te asigur că nu mie mi se datorează înverșunarea ei împotriva ta. Acum te rog să mă lași.

Deschise larg ferestrele franțuzești.

— Lua-te-ar naiba, zise Blaise.

— Poți ieși la stradă prin... dar, uitasem, ai mai fost la mine, nu? Sînt dezolat, Blaise, însă am și eu necazurile mele.

— Lua-te-ar naiba, repetă Blaise.

Păși afară prin ferestrele franțuzești, alergînd aproape pe cimentul aleii, alunecos după ploaie, de-a lungul unui zid al casei și, fără să privească înapoi, ieși în stradă.

Aici iuți pasul. Burnița, iar el nu avea nici pardesiu, nici pălărie. Își spuse automat că nu putea suferi să i se ude părul. Îi era atît de milă de sine însuși, încît îi venea să plîngă. Chiar plînse puțin, grăbindu-se spre locul unde-și parcase Volkswagenul, la două străzi depărtare, în timp ce lacrimile fierbinți se amestecau cu ploaia rece pe obrajii săi. I se rupea inima de milă pentru soarta lui. Știa bine că nu era un om rău, nici cu adevărat imoral. Intrase în încurcătura asta într-un mod atît de simplu, de natural. Nenumărați bărbați procedaseră la fel, fără să pățească nimic. De el se ținuse scai tot timpul cel mai afurisit dintre ghinioane.

Oare unde greșise, ce crimă ireparabilă comisese? Poate căsătoria cu Harriet? O iubise pe Harriet, dar nu avusese oare o vagă impresie (nu-și putea aminti precis) că nu era chiar femeia *ideală*? Dar la vremea aceea respinsese pînă și ideea existenței unei partenere ideale. Se însurase

cu Harriet ca să se dezbare de propriile sale ciudăţenii şi aceea îi păruse a fi reţeta fericirii. Atunci, putea s-o considere pe Emily o greşeală? Dar cum i-ar fi putut opune rezistenţă lui Emily? Cu greu ar fi putut să se împotrivească unei aventuri amoroase şi, la urma urmei, majoritatea bărbaţilor aveau aventuri, din motive mult mai puţin nobile, fiind supuşi unor ispite mai puţin puternice. Pe urmă apăruse Luca, un accident nefericit. Iar Emily *îndurase* totul timp de atîţia ani! Apoi, cînd se părea că sosise momentul adevărului, Harriet îl iertase cu atîta mărinimie! Oare ce nu mersese? Firește că trebuia să se poarte corect cu Emily acum, firește că asta însemna să încline puţin balanţa în defavoarea lui Harriet, iar Harriet, evident, ura acest lucru. Dar avea să revină la sentimente mai bune, nu? *Nu putea* fi îndrăgostită de Monty, era de neconceput ca soţia lui iubită să se îndrăgostească de altcineva. O, Doamne, dacă ar fi putut s-o strîngă numai o clipă la piept şi să-şi amestece lacrimile cu ale ei! Dacă ea ar putea vedea prin ce *chinuri* trecea, l-ar ierta, fără îndoială. Era oare bine să se întoarcă, să se năpustească în casă şi să-i cadă la picioare? Se opri din mers.

Deja dăduse colţul şi-şi vedea maşina, o privea îndelung. Se uita la ea nehotărît, întrebîndu-se ce să facă. Pe urmă tresări, observînd că cineva şedea pe scaunul de lîngă şofer. Putea să fie oare Harriet, care se îmbunase? Grăbi emoţionat pasul.

Era Kiki St. Loy, într-un jerseu albastru precum cerul, cu o mare de păr ud plutind în jurul capului. Îi zîmbi şi surîsul acela pur, dulce, al unei fete de şaptesprezece ani avu chiar şi în acele momente puterea de a-l consola. Întrebă cît putu de calm:

— Ei, ei, ce miracol mai e şi ăsta? Astăzi e ziua surprizelor.

— Blaise, îmi pare tare rău, zise Kiki. Nu fi supărat pe mine, te rog. E o glumă proastă a lui Pinn.

În vocea lui Kiki se distingea o urmă foarte slabă de accent străin indescifrabil.

— Lămurește-mă, te rog! spuse Blaise.

Ocoli mașina și se așeză pe scaunul șoferului. Ploaia se înteți și-i izola în interiorul unui grilaj de un argintiu întunecat.

— Știi, Blaise, zise Kiki, de mult mă tot țin de Pinn să mă prezinte lui Montague Small.

Blaise porni motorul și Volkswagenul se urni încet.

— Astăzi mi-a spus că mă duce să mă prezinte, dar cînd am ajuns acolo, ți-a văzut mașina, a oprit și am coborît amîndouă. A deschis portiera și a zis că da, e mașina ta, pe urmă a desfăcut sertarul din bord și l-am răscolit și am rîs, apoi dintr-odată a fugit înapoi la mașina mea, s-a urcat în ea și dusă a fost! Am crezut că o să se întoarcă, nu cunosc adresa domnului Small, așa că m-am pus pe-așteptat, dar a început ploaia și am intrat în mașină. Și acum ai venit să mă duci înapoi la Londra. Dar ce s-a întîmplat, dragul meu?

Vocea blîndă și melodioasă a lui Kiki nu rămăsese fără efect asupra nervilor chinuiți ai lui Blaise. Scrîșni din dinți, într-un fel de gîfîit agonic.

— Aaaah!

— Ce ai? Spune-i lui Kiki.

— Știi tu ce am, zise Blaise. Cred că blestemata de Pinn ți-a povestit totul.

Aplecîndu-se spre volan, Kiki îi atinse ușor dosul palmei cu dosul mîinii ei.

— Îmi pare rău.

— Vezi tu, zise Blaise, le iubesc pe amîndouă. Sînt crucificat. Sînt pur și simplu răstignit pe cruce.

— Atunci trebuie să le păstrezi pe amîndouă, îl încurajă Kiki, cu o voce plină de înțelegere.

— Nu pot. O, Kiki, dac-ai ști în ce porcărie m-am vîrît, în ce încurcătură. Nu reușesc să ies din ea, pur și simplu nu reușesc. Mă urăsc pentru tot, mă urăsc!

— Nu fi prost. Sînt sigură că nu-i vina ta. Nu vrei să-i spui lui Kiki toată povestea cu lux de amănunte?

Blaise stinse motorul. Ajunseseră în dreptul micii gări de unde el și Emily plecaseră mînă în mînă în seara aceea memorabilă. Se întoarse spre Kiki și se uită cu duioșie la părul ei lung, ud și încîlcit, la ochii ei uriași, de un căprui limpede, la pielea albă, transparentă, nefardată, de copilă tînără, a feței ei încordate, adusă de timp și de natură la momentul deplinei pîrguiri, dar încă nemarcată de ele în nici un chip. Și la felul cum îi *stăteau* sînii în jerseu. Kiki zîmbi din nou, atît de cald, de vesel. Era o fată inteligentă.

— Mai bine mă întorc acasă cu trenul, nu? La revedere, Blaise. Sper ca totul să fie bine.

— Nu pleca încă, zise Blaise și o reținu, prinzînd-o ușor de mîneca albastră, udă. Pe urmă își petrecu brațele în jurul umerilor fetei și trase spre el capul negru, splendid, plin de miresmele tinereții și ale ploii. Îi prinse fața în palme, o răsuci spre el, strivindu-și umărul de volan, și o sărută cu multă băgare de seamă pe buze. Pe urmă o împinse, îndepărtînd-o, iar ea ieși din mașină. N-o văzu intrînd în gară.

Blaise mai merse un timp, apoi coti pe o stradă lăturalnică și opri motorul. Își propti fruntea de volan și scoase un geamăt chinuit: „Aaaah!". Era oare condamnat să înnebunească de tot?

După plecarea lui Blaise, Monty încuie și zăvorî ușa. Era plin de dezgust față de Blaise, de dezgust față de sine însuși. Ar fi trebuit să insiste ca Harriet să stea de vorbă cu Blaise fără martori. Consimțise atît de ușor să prezideze doar fiindcă scena îl amuza. Ce mama dracului urmărise? Îi fusese oare vreodată cu adevărat prieten lui Blaise? Fusese vreodată cu adevărat prietenul cuiva? Al lui Edgar, odinioară? Ideea era fantastică. Iar acum casa lui – atît de pură și de tristă înainte – mișuna de oameni. Harriet, tot timpul Edgar, cei doi băieți. În casa lui existau doi copii. Ce mult îi luase lui Sophie – după pierderea sarcinii, dar și înainte – să se hotărască dacă voia sau nu copii. Cît de mult sperase Monty să-i aibă la început, cît de mult se temuse mai tîrziu! Mai tîrziu n-ar mai fi putut fi prea sigur de paternitate.

Am vreo obligație față de oamenii aceștia? se întreba Monty. David venea și pleca, mut ca o stafie. Cînd se întîlneau în hol sau pe scări, Monty îi prindea mîna, strîngîndu-i-o ca un trecător grăbit. Evitase însă o discuție mai serioasă cu băiatul. Se enervase într-o zi, auzindu-l pe Edgar cum stătea de vorbă cu David în grădină, dar el, personal, nu făcuse nici o încercare de a-l aborda. Nu dorea să fie martorul lacrimilor lui David, se temea de o implicare în viața afectivă a băiatului. Cu Luca nu stabilise nici un fel de legătură. Față de acesta simțea o oarecare repulsie, în parte de dragul lui David, în parte din cauza enervantei senzații de copil substituit pe care a emana Luca. Intuindu-i fără îndoială ostilitatea, Luca hotărîse să-i „facă greutăți" lui Monty și, ori de cîte ori îl întîlnea, îl privea lung, fără să-i zîmbească. Monty îi înfrunta privirea. Știa că Harriet se consultase cu Edgar în privința educării lui Luca. Lui Monty nu-i ceruse nimeni părerea.

Întrebarea este ce fac eu aici, își spuse Monty. Bizarul menaj funcționa deja de cîteva zile. Așezat la masă, în camera luminată de lampă unde penumbra creștea în colțuri, Monty își dădu seama că e amețit de foame. Deși Harriet îl implorase de nenumărate ori, nu consimțise încă să ia masa cu ea și cu băieții. De fapt, „băieții" stăteau rareori la masă împreună (nici nu se întîlneau, dacă se puteau ocoli), deoarece David dejuna la școală, iar seara lua o gustare cu mama lui tîrziu, după ora de culcare a lui Luca. Monty le cedase bucătăria, intrînd în ea numai din cînd în cînd, ca să prăjească un ou sau să deschidă o conservă. Un mod de viață straniu, dar totul era acum bizar și provizoriu, așa încît nu merita să te sinchisești. Curînd, după atîtea amenințări și întîrzieri, va sosi și mama lui Monty, să întărească rîndurile! Ce surpriză va avea găsind casa ocupată!

Presupun că ar trebui să mănînc ceva, își spuse. Privi cele trei pahare neatinse de pe masă. Viața pe care o ducea acum era atît de îmbătătoare că nu avea nevoie de alcool. Bău puțin whisky și începu să se simtă foarte straniu – nesigur, vizionar. N-am pus nimic în gură toată ziua, își spuse, am să-mi pierd mințile. Mai bău puțin whisky, apoi ieși în hol, cu gîndul să intre în bucătărie, dar auzi un murmur de voci venind din birou. Edgar și Harriet. Schimbă direcția și dădu de perete ușa biroului.

Edgar trona în fotoliul cel mare, acoperit cu blana albă, iar Harriet ședea la picioarele lui, cu un braț sprijinit pe genunchii bărbatului. În șemineu ardea un foc mic de surcele. Harriet plîngea. Cînd se deschise ușa, își schimbă ușor poziția, retrăgîndu-și brațul. Enervarea parcă-l orbi pe Monty.

— Scuzați deranjul, zise.

— O, Monty, ce să fac? strigă Harriet.

— Du-te înapoi la Hood House și așteaptă întoarcerea soțului tău, iată sugestia mea.

— Nu fi idiot, interveni Edgar.

Harriet se ridică în genunchi, ștergîndu-și lacrimile.

— Vrei să plecăm de la tine, Monty?

— Nu, firește că nu. Am să plec eu curînd.

— O, Monty, nu te duce! Întîlnirea cu Blaise a fost insuportabilă, îmi era fost atît de milă de el și mi se părea că pot îndrepta lucrurile, că-l pot lua acasă, dar bineînțeles că n-ar fi ieșit nimic. L-aș fi iertat, dacă nu erai tu acolo.

— Atunci e foarte bine că am fost de față, zise Monty, sau poate mă înșel?

— Gîndește-te ce ți se oferă, interveni Edgar. Individul n-are nici o rușine, nu trebuie să-ți fie milă de el. Vrea să te transforme într-o victimă supusă.

— Ai perfectă dreptate, zise Harriet, ridicîndu-se șovăielnic în picioare. Nu e bine să cedez. N-aș putea *trăi* astfel, m-ar distruge... dar are nevoie de mine... iar acum e și Monty... și totul este atît de...

— Monty nu este, spuse Monty. Nu există o persoană cu numele ăsta.

— Monty, sper că nu te superi... I-am mărturisit lui Edgar totul despre noi...

— *Despre noi?*

— Despre tine și despre mine. Adică, despre sentimentele mele în ceea ce te privește.

— Cred că Edgar s-a amuzat copios.

— Mă așteptam, zise Edgar.

— Oricum, nu-i treaba lui, continuă Monty. Eu sînt cel care a acceptat această incredibilă invadare a singurătății mele. Trebuie să-mi fie bîrfită și viața particulară?

— Regret...

— Sper că i-ai explicat clar lui Edgar că, indiferent ce falsă afecțiune nutrești față de mine, nu e reciprocă?

— Monty! strigă Edgar.

— Da, i-am spus, zise Harriet și se puse iarăși pe plîns.

— Dă-mi voie să repet, în fața unui martor, spuse Monty. Nu cred în așa-zisa ta iubire, dar de fapt nu mă privește dacă-i autentică sau nu. În mine nu există nici un dram de dragoste pentru tine. Te-am ajutat dintr-un simț al datoriei, mai precis dintr-un soi de inerție, întrucît ai dat buzna peste mine cu forța. Îți voi fi recunoscător dacă mă vei exclude din reveriile tale. N-am să tolerez nici un fel de legătură „interesantă", oricît de iluzorie ar fi ea. Asta spre binele tău. Acum, te rog să pleci, du-te la culcare. Tu la fel, Edgar. Întinde-o.

Harriet, care-l privise prin torentul de lacrimi, scoase un țipăt și-și acoperi fața cu mîinile. Apoi fugi din cameră. Urmă o tăcere lungă.

— Sigur, nu era necesar..., începu Edgar.

— Ba tocmai că era necesar.

— Ai fi putut fi bun...

— Bunătatea ar fi fatală. Lasă-mă acum, te rog să mă lași. Du-te la Londra cu mașina sau fă ceea ce faci de obicei noaptea la ora asta. Sau vrei să-ți repartizeze Harriet un dormitor?

— Nu, nu cred c-am să plec încă, replică Edgar, vreau să-ți vorbesc. (Nu se urnise din fotoliu.) Ascultă, Monty, n-ai niște whisky?

— E niște whisky în camera de zi.

Monty se așeză în dreptul ferestrei și se aplecă în față, cuprinzîndu-și capul în mîini. Pentru moment era peste puterile lui să parcurgă distanța pînă la bucătărie.

— Ține.

Edgar îi întindea un pahar. Îl luă.

— Voiam să-ți vorbesc despre Bankhurst, continuă Edgar.

— Da. Îți sînt recunoscător că ai aranjat treaba.

— Tocmai, că n-am aranjat-o.

— O! Prin urmare n-ai aranjat-o.

— M-am gîndit foarte mult la tine, spuse Edgar.

— Îți sînt recunoscător.

— Nu pot să-ți dau de capăt.

— N-am capăt.

— Adică, am senzația că nu te cunosc îndeajuns. Știi, Binkie mi-a cerut, cum e și normal, o recomandare. Și am descoperit că nu sînt în stare s-o scriu.

— Nu mă surprinde, zise Monty. După cum am anunțat-o pe Harriet, nici nu exist, de fapt.

Ridică fruntea și sorbi din whisky. Camera se clătina ușor și ritmic, ceva îl trăgea de pielea capului, alungindu-i fața.

— Mă îngrijorezi, spuse vocea lui Edgar. (Edgar turna apă în whisky, cu o mînă nesigură.) Înțelegi... știi cam ce se scrie într-o recomandare... conștiincios, loial, amabil cu colegii, bun cu copiii și așa mai departe. Am descoperit că nu sînt în stare s-o scriu.

— Ți-ai dat seama, vrei să zici, că nu sînt o persoană căreia să-i încredințezi niște copii. Presupun că ai dreptate. Sînt conștiincios și loial? Presupun că nu. Nu-i nimic. S-o lăsăm baltă.

— Nu, nu, zise Edgar. Să nu mă înțelegi greșit...

— Cred că te înțeleg perfect, ai expus clar datele problemei.

— N-am de fapt o părere proastă despre tine. Doar că nu te *văd* în postura aceea. Simt că s-ar putea să clachezi nervos și să...

— Nu poate fi vorba de o prăbușire nervoasă, zise Monty. Aș vrea să clachez nervos, dar nu sînt capabil.

— Vreau să-mi vorbești deschis. Este vorba numai de... Sophie sau mai e și altceva? Te-ai îndrăgostit de Harriet?

Monty rîse scurt:

— Nu. O simpatizam pe Harriet. Dar acum... sînt imun la fleacurile astea.

— Mă întreb dacă ești într-adevăr. Ce vrei să spui prin „imun"?

— Nu mai contează decît un singur lucru, care pentru mine e totul.

— Hai, povestește-mi. Te rog, Monty.

O vreme Monty nu vorbi, mărginindu-se să agite whisky-ul în pahar și să-și înmoaie buzele în el din cînd în cînd. În tăcerea așternută, auzea respirația sacadată a lui Edgar, ca răsuflarea unui dulău adormit. Băutura, emoția, amețeala? Curînd avea să adoarmă și el. Își aminti cum odată, în studenție, cherchelindu-se împreună, adormiseră amîndoi în același timp, în mijlocul unei discuții. Își reprimă dorința de a-i reaminti lui Edgar de acea întîmplare. Se ridică de pe scaun, cu gîndul să plece la culcare. Se făcuse prea tîrziu ca să mai mănînce ceva. Dar se pomeni așezîndu-se la loc. Îl întrebă pe Edgar:

— Ai vrea să auzi înregistrarea cu Sophie, cea pe care o ascultam cînd ai venit să-ți șterpelești scrisorile?

— Dumnezeule!...

— E în sertarul acela. Magnetofonul e sub birou. Te pricepi să umbli la el?

— Nu. Dar e frumos să...

— Adu-le pe toate aici.

Edgar trînti aparatul și banda la picioarele lui Monty, în timp ce blana de urs mătura podeaua, iar Monty începu să fixeze banda în magnetofon.

— Suporți? întrebă Edgar.

— O... cîte nu suport...

— Eu nu sînt sigur că rezist.

— Nu știa că o înregistrez, explică Monty. Era spre sfîrșit. Doream să păstrez o mică amintire de la scumpa mea soție...

Banda se învîrtea încet și dintr-odată în cameră se auzi o voce nouă, foarte clară, puțin în staccato, pătrunzătoare, cu un ușor accent franțuzesc, cu un ușor accent nordic, o voce fermă, poruncitoare, de actriță, vocea inimitabilă, bogată în sugestii, amestecată cu lacrimi, a singurei și unicei Sophie:

„Ia-o de aici, ia-o, mă apasă greu pe picioare. Cartea, ia-o! Aah! Poți să-mi dai acum picăturile? Astăzi m-au prins frisoanele. Dă-mi chestia aia, te rog... nu, nu, oglinda, oglinda... *Mon Dieu, mon Dieu.*"

„Spuneai?"

„Ce spuneam? De ce mă tot îndemni să vorbesc? Vreau puțină liniște acum. Ia-o."

„Spuneai?"

„Credeam că știi despre Marcel, nu ne-am prea ferit, eram sigură că știi. Credeam că ne-ai auzit chicotind în noaptea aceea cînd el a ieșit afară și apoi s-a întors ca și cum abia ar fi sosit, dar pardesiul lui era în hol și ne-a pufnit pe amîndoi rîsul. Vrei să spui că nu știai?"

„Nu."

„Ei, asta-i bună. Vai ce mă doare. Iar spatele mă furnică. *C'est plutôt quelque chose de brulant.*[1] Nu, nu, te rog, nu mă atinge, n-are nici un rost, îmi provoci doar durere. Au! Atît m-ai mai agasat

1. E mai degrabă un fel de arsură (în fr., în orig.).

cu Marcel, încît în ultimă instanță nici n-am mai încercat să... M-ai pus să jur și, firește, am jurat, ce altceva să fi făcut? O, ce plictiseală. Dar nu m-ai crezut cîtuși de puțin, ca dovadă că ai zis: «El mi-a mărturisit totul», iar eu n-am știut ce să-ți răspund."

„Ai rîs."

„Domnul fie lăudat că pe atunci mai aveam putere să-mi bat joc de tine. Bineînțeles că nu era adevărat. *Toujours des ennuis.*[1] Dacă ți-ai fi putut vedea măcar fața, înfățișarea aia cruntă, de inchizitor, cît am mai urît-o! Cînd făceai mina aia, n-o mai schimbai toată seara, ziua întreagă. Nu, acum nu mă doare, am numai un junghi. *Mon Dieu.* Te uram atunci. Erai în stare să repeți ore în șir. Ai fost, ai fost, ai fost..."

„Și ai fost?"

„Cu Sandy? Bineînțeles."

„Ceva mai devreme?"

„O, ce contează! Nu, mai tîrziu. Nu mă lăsa nicicum în pace. Ce contează cum s-a întîmplat, nimic nu mai contează acum. Vrei să scrii povestea vieții mele? Ar fi ceva. N-ai fi fost în stare s-o inventezi. Iar ai arborat mina care-mi este nesuferită. Te urăsc, te urăsc, te urăsc. Îți aduci aminte cînd m-am dus la Bruxelles, la Madeleine, la expoziția ei de sculptură? Am fost cu Sandy. Am mers la Ostende. M-am plictisit."

„Te-ai dus de două ori la Madeleine și în anul următor."

„De ce mă tot descoși acum, de ce mă chinui chiar și acum?"

„Tu mă chinui pe mine."

„Realitatea e că nu mai am chef de minciuni. E îngrozitor să minți, am intrat în atîtea încurcături. Uf, în ce încurcături am mai intrat!"

---

1. Mereu necazuri (în fr., în orig.).

„Te-ai dus de două ori la Madeleine."

„Da, da, cu cine oi fi fost a doua oară? Cu Edgar, cred."

„Edgar?"

„Să nu-mi spui că nu știai de mine și de Edgar."

„Înainte de a te cunoaște eu..."

„O, dar și după căsătorie. N-am putut să scap de Edgar. Mi-era atît de devotat. Dacă nu mai era nimeni altul, îl aveam pe Edgar."

„Așadar te-ai dus cu Edgar la Ostende."

„Nu, nu, la Amsterdam. Cu trenul. Madeleine ți-a expediat ilustratele mele de la Bruxelles. Partea caraghioasă este că am făcut o greșeală. Într-o ilustrată îți scrisesem că am fost la Bruges, dar cînd m-ai întrebat cum mi-a plăcut Bruges, ți-am spus că n-am pus piciorul acolo niciodată și te-ai uitat la mine ca și cînd ai fi fost în stare să mă omori."

„Măcar să nu fi mințit cu atîta nerușinare."

„*Mais naturellement.*[1] Un soț ca tine își merită soarta."

„N-ar fi trebuit să te măriți cu mine."

„Ai transformat căsnicia într-o temniță. Mi-ai făcut viața nefericită cu fața ta încruntată, mereu pe gînduri, punînd nesfîrșite întrebări. *On se croirait chez le juge d'instruction.*[2] Cu tine n-am trăit nici un moment de bucurie, cu ceilalți m-am simțit întotdeauna veselă și liberă, ca să mă întorc după aceea la tine, la mutra ta de temnicer și de inchizitor. N-am avut nici o clipă plăcută în toată căsnicia noastră."

„Nici eu n-am avut nici o clipă plăcută."

— Oprește-l! zise Edgar.

---

1. Dar firește (în fr., în orig.).
2. Te-ai crede la judecătorul de instrucție (în fr., în orig.).

Monty închise magnetofonul și-și reluă poziția anterioară, aplecîndu-se înainte și cuprinzîndu-și capul în mîini.

— Bineînțeles că afirmațiile referitoare la mine nu sînt adevărate, declară Edgar.

Vorbea ușor și calm, dar răsufla sacadat, aproape gîfîia.

— Nici n-am crezut că puteau fi, îl asigură Monty.

Ridică din nou paharul, descrise cu el cîteva cercuri în aer și îl goli.

— Mă crezi? N-am fost niciodată la Amsterdam cu Sophie. Nu m-am culcat cu ea, fie chiar și o singură dată, nici după căsătoria voastră și nici înainte. I-am scris după ce ți-a devenit soție, asta da. Dar nu știu dacă ne-am văzut vreodată între patru ochi. Am venit atunci la ceai. Și am luat o dată prînzul cu ea, cînd tu te-ai dus cu Richard la New York, dar ți-am spus într-o scrisoare. Am fost la Pruniers și...

— Da, da. Mi-ai descris pînă și meniul. N-are importanță.

— Dar mă crezi?

— Sigur că te cred.

— De ce m-ai pus să ascult banda?

— Am vrut să te aud spunînd că nu e adevărat. Dacă m-a mințit în privința ta, poate că mi-a îndrugat minciuni în legătură cu toți ceilalți. Credeam că după moartea ei va trebui să mă răzbun pe toți. Sînt duzini întregi. Mă rog, cel puțin o duzină. Nu vreau să spun că le-aș fi luat urma ca să-i împușc sau ceva de genul ăsta. Voiam doar să aud ce mi-ar spune, voiam să-i înfrunt, să le arăt că știu, să-i rănesc cumva. Pe urmă am hotărît că n-are nici un sens.

— Mă bucur că ai ajuns la hotărîrea asta, zise moale Edgar.

— Fără îndoială că a avut iubiți. Dar niciodată n-am știut precis pe cine, nici cîți anume. Cei pe care i-a numit poate că nu erau decît paravane pentru alții, de care nici n-am aflat.

— Cînd ai înregistrat banda? Adică, față de...

— ...moartea ei. Cam cu trei zile înainte. E genul de conversație pe care l-am avut cu ea săptămîni, luni de zile... pînă la final. M-am gîndit că trebuia să-mi rămînă o înregistrare a scenei morții ei.

— Nu trebuia s-o faci, zise Edgar.

— Să înregistrez banda? Ai dreptate.

— Și nu trebuia s-o păstrezi.

— Ai dreptate.

Monty scoase banda din aparat, se duse la șemineu și stîrni focul, apoi așeză banda în mijlocul jarului incandescent, unde începu să sfîrîie și să se înnegrească.

— Am plecat la culcare, zise. Noapte bună. Scoate-ți din cap afacerea Bankhurst. Ai avut dreptate în ceea ce mă privește.

— Așteaptă puțin, spuse Edgar. Stai jos. Te rog, stai jos.

Monty își mută scaunul lîngă foc și se așeză pe el, privind banda de magnetofon, mistuită acum de flăcări.

— Treaba asta ți-a fost de vreun ajutor?

— Care? O, te referi la ascultarea benzii și... Nu, nu cred.

— *Asta* te chinuie, faptul că te gîndești la iubiții lui Sophie? N-are sens. E moartă, dragul meu Monty.

— Crezi că ar trebui s-o iert? Nu aceasta este întrebarea.

— Terminologia n-are importanță. Trebuie s-o eliberezi.

— Cei ce suferă nu pot schimba opinii cu cei ce nu suferă.

— Ce mai contează acum cine îi erau iubiții ei sau cît de mulți erau? N-are absolut nici o importanță. Moartea e mult mai importantă decît asemenea fleacuri. Vreau să spun că pune lucrurile într-o cu totul altă lumină. Trebuie să-ți liniștești spiritul. Toți sîntem muritori. Te distrugi cu bună știință, Monty. Nu e bine. Mai mult, îți dai seama că nu e bine ce faci, o știi perfect.

— Chiar știu?

— Da. Înțelegi ce vreau să spun?

— Vorbe, vorbe...

— Renunță la toate, Monty. La resentimente, la gelozie, la retrăirea vieții. Sophie e moartă, se cuvine să-i respecți memoria, ceea ce înseamnă să nu mai încerci să sfîrteci amintirea personalității ei. Moartea schimbă relațiile dintre oameni. Bineînțeles că relația supraviețuiește și evoluează necontenit. Dar trebuie să te străduiești cel puțin să faci din ea o relație bună, nu una mizerabilă. Sophie e moartă, tu trăiești, datoria ta, ca a fiecărui om, este să devii mai bun. Tu devii tot mai rău.

— Așa crezi tu.

— Da. În mod oarecum deliberat. Transformi totul în tragedie. O, dacă te-aș putea înțelege și ajuta. Mi-ești drag, Monty, întotdeauna mi-ai fost, încă din studenție, te-am admirat mult, fără încetare.

— Ești nebun, zise Monty. Singur ai recunoscut că sînt nesuferit și trebuie să-ți fi dat între timp seama că nici măcar n-am talent.

— Bineînțeles că ai talent. De ce nu încerci să scrii un roman serios? Nu în asta constă răspunsul la frămîntările tale, dar e o părticică din întreg. Asta ți-e profesia, dacă ai suficient curaj. Oricum, nu mai face pe teribilul și pe secretosul. Nici măcar nu reușești, pari mai degrabă preocupat

de fleacuri, meschin, laș. O, știu că spusele mele îți trec pe lîngă ureche. Dac-aș putea înțelege clar despre ce e vorba!

— Crezi că n-ai înțeles încă? întrebă Monty.

Edgar îl privi în tăcere o secundă sau două, iar tăcerea nopții din jurul lor puse stăpînire pe toată camera.

— Nu, nu am înțeles. Cred că mai este ceva. Și cred că ar fi mai bine să-mi spui ce. Chiar acum.

— Bine, zise Monty. Eu am omorît-o.

— Tu... ai omorît-o pe Sophie?

— Da. Firește, ar fi murit oricum, foarte curînd. Dar eu am omorît-o.

Urmă o pauză. Focul murmura, stingîndu-se. Liniștea suspina.

— Ca să-i scurtezi suferința?

— Nu. Nu cred. Din mînie, din gelozie, din ciudă, ceva în genul acesta. Mă înspăimînta moartea ei, mă înspăimînta ideea agoniei, nu-mi puteam desprinde gîndul de la ea. Dar nu din această cauză am ucis-o. Am ucis-o fiindcă mă scotea din minți.

— Dar... n-ai făcut-o intenționat?

— Ba da, cred că da. N-a fost ceva premeditat, desigur. Mi-am dorit adesea s-o lovesc, iar ea a încercat nu o dată să mă provoace, dar în toți anii aceia n-am atins-o nici cu o floare. Însă în final a devenit o obsesie – s-o silesc să-mi mărturisească totul înainte de-a muri –, pentru că mai tîrziu nu voi mai izbuti niciodată să aflu. Numai că... dintr-odată... pur și simplu n-am mai putut suporta... ceea ce-mi spunea... *luciditatea* ei... atunci am apucat-o de gît și am strîns-o... iar cînd i-am dat drumul, murise.

— Dumnezeule!

— Deci asta e, zise Monty. Așa a fost. Acum știi, poți pleca satisfăcut. Încă un pahar înainte de a porni la drum?

— Nu, nu... Nu vorbi așa... Dar cum a fost cu doctorul și...

— A văzut-o doctorul Ainsley. I-a observat urmele de pe gît. N-a zis nici pis. A scris „cancer" pe certificatul de deces.

— O, Monty, Monty!

— Prin urmare, temerile tale erau pe deplin justificate. N-aș fi un pedagog prea reușit.

— Termină! Nu înțelegi. Nu sînt... Dar spune-mi, sentimentul vinovăției te face atît de...

— Atît de... cum sînt. Nu, nu e exact sentimentul culpabilității, bătrîne prieten din studenție. Mai degrabă un fel de... șoc profund. Vezi tu... am iubit-o... Din ceea ce ți-am povestit rezultă că eram obsedat și crud, dar am iubit-o... cu toată patima, cu toată duioșia. Am iubit-o... am iubit toate ticurile mărunte care o făceau să fie ea însăși... iar ceea ce spunea pe bandă, ceea ce am repetat și eu, nu era adevărat... că n-ar fi existat bucurie în viața noastră conjugală... A existat o bucurie adîncă... ea mă tachina, chiar mai rău, dar între noi doi exista iubire, iar ea se bizuia atît de mult pe mine... doar că la sfîrșit, era atît de *nefericită,* atît de *nefericită* și de *speriată*, nu voia să moară, nu era făcută, în minte și în suflet, pentru a înfrunta o moarte groaznică, înceată, inevitabilă... Din cauza spaimei și a nefericirii a devenit o altă persoană... și nu exista nimeni altcineva, în afară de mine, în fața căruia să-și descarce sufletul de toată nefericirea... și voia să-mi provoace suferință, iar eu ar fi trebuit să accept acea suferință în genunchi, dar n-am acceptat-o. N-am putut s-o tratez ca pe o muribundă... a trebuit să mă lupt cu ea... și dorința de-a afla devenea din ce în ce mai mare... și așa ne-am chinuit reciproc tot timpul, pînă cînd am omorît-o... cu totul altfel ar fi trebuit să se petreacă lucrurile... dar nu e

vorba de un sentiment de vinovăție, ci de șoc... el m-a împins pînă la hotarul nebuniei... dac-ar fi avut o moarte naturală, ar fi fost... dar eu am făcut-o... am oprit conversația noastră, care putea lua o altă turnură, mai bună... eu am ales momentul morții ei, eu am hotărît cînd să părăsească această lume... ceea ce îi răpește morții ei caracterul său inevitabil... făcînd-o să pară... aproape accidentală... ca și cînd n-ar fi fost nevoie să se întîmple... ca și cînd nici nu s-ar fi întîmplat pe de-a-ntregul... ci numai pe jumătate... și ea ar mai fi pe jumătate acolo... totul ar fi neterminat, iar ea ar fi în continuare pe moarte și și-ar continua agonia pe vecie.

Vorbind, Monty se înfiora, gura îi tremura, brațele i se scuturau. Acum focul în care privea se încețoșa sub ochii săi, căci ochii i se umeziseră, buzele îi erau umede și îl podidiseră lacrimile, suspina adînc, iar fața îi era scăldată în lacrimi ce picurau pe haina lui sau pe podea. Suspinînd, se ridică pe jumătate, împinse scaunul și îngenunche pe podea, sprijinindu-și coatele de scaun și plîngînd fără reținere, ca un copil disperat.

Edgar, cu ochii strălucind, dar stăpîn pe sine, veni să se așeze alături pe podea.

— Bun. Plîngi cît poți. Dar încearcă să te calmezi. Te vei liniști curînd. Ai procedat bine că mi-ai spus. Foarte bine ai procedat.

Treptat, Monty se potoli și rămase așezat pe podea, rezemat de scaun și ștergîndu-și obrajii cu dosul palmei.

— Hai cu mine la Mockingham, zise Edgar. Vino și stai acolo mai multă vreme, ca să te poți gîndi ce vei face după aceea. Te rog, Monty. Știu că nu e mare scofală de mine, dar sînt prietenul tău de o viață. Și am cunoscut o și am iubit-o pe Sophie. Acum, că mi te-ai spovedit, simt că tu și

cu mine sîntem legaţi unul de celălalt, legaţi foarte strîns.

— Legaţi printr-un secret teribil, zise Monty. Uf, ce situaţie.

— Îţi vei reveni. Dar nu te purta ca şi cum nu s-ar fi întîmplat nimic, ca şi cum lumea n-ar fi schimbată. La seara asta mă refer. S-au întîmplat multe, iar lumea s-a schimbat.

— Chiar?

— Dă-mi voie să te călăuzesc. Ca şi cum ai fi orb sau olog. Mă pricep.

— Sînt orb şi olog, spuse Monty.

— De multă vreme n-ai rostit un lucru mai înţelept. Vino cu mine la Mockingham. E atît de frumos! Vom putea să ne avîntăm în discuţii ca odinioară.

— Deci nu-ţi inspir repulsie.

— Nu fi tîmpit!

— Bineînţeles, pentru tine trebuie să fie o mare plăcere, năruirea asta a mea. Probabil că o consideri o realizare.

— Prinţul al cărui oracol se află la Delphi nici nu dezvăluie, nici nu ascunde, dă numai un semn.

— O, el. Nu-s sigur...

— Doar nu vrei să spui că a fost un accident, Monty?

— Ceea ce s-a întîmplat în seara asta? Că s-ar fi putut întîmpla cu oricine? Nu. Trebuia să fii tu. Cum spuneai atît de modest, nu e mare scofală de tine, dar...

— Am iubit-o pe Sophie şi...

— Nu, nu. Nu-i numai asta, nu-i numai tinereţea noastră. Tu eşti tu.

— Oh, murmură Edgar.

— Deci, vezi. Da...

— Vii la Mockingham?

— Da, zise Monty. Vom pufăi din trabucuri pe terasă, cel puţin tu, vom discuta despre Linie şi despre Peşteră, iar tu mă vei vindeca... de boală.

— Monty, cît de serios vorbeşti? Contează mult.

— Da, da, nu mă îndoiesc că da. Da. Sînt foarte istovit, Edgar. Lasă-mă, te rog. De o oră te tot implor să pleci.

— Mulţumesc cerurilor că nu m-am grăbit.

— Dar acum poţi să pleci. Nu mai ai ce să afli. Mi-am deşertat tot sacul, m-am golit. Noapte bună.

— Dar ai să vii?

— Da. Da. Da.

Harriet stătea singură în penumbra dormitorului luminat de o veioză, împietrită de groază.

Atacul lui Monty şi modul cum o respinsese fuseseră pe atît de neaşteptate, pe cît de nemiloase. Plînsese mult din cauza şocului, a tristeţii de a-şi vedea speranţele spulberate, a totalei singurătăţi şi lipsei de resurse. Conversaţia din grădină o descumpănise, dar era atît de legată de Monty, încît nu şi-ar fi putut imagina că între ei doi nu se va sfîrşi totul cu bine. El *avea* s-o preţuiască, *avea* s-o iubească! Amărăciunea şi bădărănia făceau parte din felul lui de a fi, pe care-l cunoştea acum destul de bine, în definitiv. Era în doliu, nu se putea apropia de el deocamdată. Treptat însă îi va îngădui o apropiere. Era sigură că aşa se va întîmpla. Cînd o apărase cu atîta aplomb de Blaise, cînd o protejase de ea însăşi, de propria ei dorinţă stupidă de a deveni o sclavă, rămînînd alături de ea, aşa cum îl rugase, în confruntarea cu soţul ei, Harriet fusese sigură că procedase astfel din dragoste, fiindcă nu-i era indiferentă. La urma urmei, el nu voise ca ea să se lase înfrîntă şi să se întoarcă, indiferent de condiţii, la Blaise. Fără îndoială că o păstrase pentru sine.

Dar acum înțelesese, într-o străfulgerare, că totul fusese o amăgire. Nu reușea să găsească nici o interpretare acceptabilă, nici măcar pe aceea a unei izbucniri de gelozie față de Edgar, pentru cuvintele aspre rostite fără milă cînd Edgar fusese de față. Monty o respinsese. Ea îi oferise, cu umilință și pasiune, dragostea ei, i se oferise toată, iar el o dăduse la o parte scîrbit. Cît de mult trebuie să disprețuiască nevoia umilă și disperată cu care se agățase de el, nevoie preschimbată în iubire!

După o vreme, plînsul îi contenise și rămăsese așezată pe pat, răsucind între degete batista leoarcă de lacrimi și privind în gol. Ce se va întîmpla cu mine? se întreba Harriet. Unde o să fiu anul viitor pe vremea asta, ba chiar și luna viitoare? Înspăimîntată de asemenea gînduri, se ridică și ieși pe coridor. Din biroul de la parter răzbătea pînă la ea murmurul unei conversații. Aruncă o privire ușilor închise ale dormitorului. Se furișă pe covorul așternut pe coridor spre camera lui Luca, apăsă foarte încet pe clanță și intră în vîrful picioarelor. O rază de lumină din hol, căzînd în triunghi pe podea, dezvăluia patul și pe copilul adormit. Dar dormea oare cu adevărat? Ceva în poziția trupului îi spunea lui Harriet că se preface, că în curînd va sări în sus și o va chema la el. Era întins într-o poziție atît de neverosimilă! Dar dacă, dimpotrivă, murise? Un copil mort într-un pat. Pentru a se liniști, întinse o mînă ca să-l atingă, să-i simtă răsuflarea și căldura. Atinse ceva straniu și negru, ceva ciudat la pipăit, care se mișcă ușor. Pe urmă își dădu seama că era Lucky, ghemuit confortabil în spatele genunchilor îndoiți ai lui Luca și alcătuind, împreună cu băiețașul, forma aceea bizară, nefamiliară. Cînd degetele lui Harriet atinseră blana deasă a cîinelui, Lucky mîrîi ușor. Harriet își retrase repede mîna și ieși din cameră.

Rămase nemișcată pe palier o secundă, pe urmă se îndreptă spre camera lui David. Deschise cu precauție ușa și se strecură înăuntru, închizînd-o după ea numai pe jumătate. Acea parte a casei era în bătaia lunii, odaia în care intrase plutea într-o ușoară lumină spectrală. David zăcea întins foarte drept, ca și cum ar fi fost încordat și dînd totodată impresia, într-un fel cu totul diferit, că era gata să se ridice. Ridicarea lui ar fi semănat într-adevăr cu învierea unui cadavru. În picioare, Harriet contemplă o vreme forma lungă și crispată a fiului ei. Ținuta lui dreaptă și rigidă o făcu să gîndească: nepot de soldat, nepot de soldat. Ar fi dorit oare ca David să intre în armată? Ideea îi venea pentru prima oară. Apoi, cu un șoc teribil, își dădu seama că băiatul este treaz, că ochii lui deschiși privesc în direcția ferestrei. Vedea dunga de lumină reflectată de globii ochilor lui David, licărind ca și cum aceștia ar fi fost scăldați în lacrimi. Era cu neputință să nu fie conștient de prezența ei. Totuși băiatul nu schița nici o mișcare, neimaginîndu-și că ea i-ar putea deslușî ochii deschiși. Îngrozită, Harriet murmură: „David", foarte încet, abia auzit. Corpul încordat nu se mișcă, dar ochii licăriră și parcă fulgerară, ca și cum s-ar fi scurs din ei două lacrimi, reflectînd razele de lună. Harriet se retrase.

Lacrimile o podidiră din nou, imediat după întoarcerea în dormitor. Pe urmă se opri brusc din plîns, ca să asculte. De sub ea se ridica un zgomot nou, bizar. Glasul unei femei. Ce ciudat: o femeie în biroul lui Monty, vorbind cu Monty. Harriet ascultă atent și brusc, pradă unei incredulități înfricoșate care îi dădea fiori reci, recunoscu acea voce inimitabilă. Vocea lui Sophie. Se repezi la ușă, fugi înapoi spre pat. Ce făcuse Monty? Invocase strigoiul, avea el puterea asta? Era pe

jumătate gata să creadă. Sau poate Sophie nu murise, era ascunsă undeva în casă. De aceea se comporta Monty atît de bizar? Cea mai pură teroare puse stăpînire pe Harriet, smulgîndu-i un vaiet. Se năpusti afară din dormitor, pe palier, și ciuli urechea. Acum distingea glasul lui Edgar și al lui Monty, nimic mai mult. Să fi existat sunetul acela înspăimîntător numai în imaginația ei? Înnebunise în cele din urmă?

Stătea în picioare în întuneric, ținîndu-se de cap. Dintr-odată, de jos se auzi un țipăt neobișnuit, ca nu vaiet. Cum stătea acolo, înmărmurită de frică, Harriet avu senzația că suflă un vînt prin casă, că pe lîngă ea, prin ea, trece o formă de aer și dintr-odată i se făcu foarte, foarte frig. Ceva extrem de rece și de înspăimîntător străbătuse casa, atingîndu-o în trecere.

Harriet se repezi să aprindă toate becurile de pe palier. Revenind în dormitor, aprinse și acolo luminile și își spuse: trebuie să plec din casa asta, să fug departe de Monty, trebuie să scap din locul ăsta bîntuit de stafii. În clipa aceea îl văzu pe Monty nu ca pe un refugiu, ci ca pe o persoană blestemată, chinuită de vedenii, pîngărită de propriile sale stafii. Își luă poșeta, își puse pardesiul. Pe urmă se opri și încercă să *gîndească*, iar după acest efort, știu cu certitudine ce avea de făcut. Coborî scările în tăcere, în grabă, auzind din nou vocile celor doi bărbați din birou, ajunse la ușa din față și, fără zgomot, ieși în stradă. Inspiră ușurată aerul cald, molatic, al nopții, privi felinarele liniștitoare ce decupau cuiburi roșii și verzi în coroanele nemișcate ale copacilor. Păși pe stradă pînă cînd văzu, nu prea departe, Bentley-ul lui Edgar, parcat sub un felinar. Se îndreptă spre el. Silueta obișnuită, familiară, comună a mașinii o calmă, așa că se rezemă de ea și urmări un timp

hîrjoneala liliecilor, care descriau la nesfîrşit printre copaci elipse retezate brusc. Strada era pustie şi tăcută.

În cele din urmă auzi zgomotul unei uşi închise şi paşii lui Edgar. Ascunsă după automobil, Harriet îi zări faţa cu o secundă înainte s-o vadă el. Edgar zîmbea, părea încîntat, ameţit de fericire.

— Edgar.

— O, Harriet! M-ai speriat. Ce faci aici? Te credeam în pat.

— Pot să-ţi vorbesc? Să intru în maşină?

Intră, iar Edgar se aşeză alături. Cît de mare şi de profund liniştitor părea în spaţiosul întuneric tapiţat cu piele.

— Edgar...

— Da. Tremuri toată! Sper că nu te-am...

— M-am hotărît. Ai fost atît de bun cu mine, atît de delicat. Cred că doresc să vin la tine, la Mockingham. Îţi dau voie să ai tu grijă de mine. Cineva va trebui s-o facă. Am pur şi simplu senzaţia că am ajuns la capătul puterilor... că se termină lumina... nu mai este nimic în faţă, decît bezna... şi-ţi sînt foarte recunoscătoare... cred că aş putea să te iubesc... cred că te iubesc. Aşadar, aş putea să merg, cînd vrei tu, dacă vrei chiar acum, la Mockingham... Numai că trebuie să-i iau şi pe Luca şi pe David... Acolo voi fi în sfîrşit în siguranţă...

În maşină se aşternu tăcerea. Harriet auzea respiraţia grea a lui Edgar şi, cînd el se întoarse către ea, îi simţi mirosul îmbibat de whisky al răsuflării.

— Harriet... sînt nespus de mişcat...

— Nu trebuie, zise Harriet. Îmi place de tine... cu adevărat.

Întinse mîna în spaţiul acela închis, întunecat, şi mîngîie umărul lui Edgar, îl mîngîie aşa cum

ar fi mîngîiat unul dintre cîini, simțind căldura și asprimea stofei. În momentul acela, ceva ce fusese forțat și artificial în ea se trezi brusc la viață și inima începu să-i palpite, binevoitoare față de Edgar.

— Sînt atît de... ești atît de bună... o, cît îți sînt de recunoscător, spuse Edgar. Dar mi-e teamă că nu se mai poate, acum nu mai este...

Harriet își retrase mîna.

— Înțeleg. Te-ai răzgîndit. Scuză-mă.

— Ah, nu-i asta, Harriet, nu-i *asta* ! Nu m-am răzgîndit deloc. E Monty. Nu-ți pot explica. Îl iau pe Monty la Mockingham. E foarte important. Cred că trebuie să fim... cel puțin o vreme... numai noi doi. Știi, brusc și-a dat seama că are nevoie de mine și trebuie să... nu te pot lua și pe tine... nu în momentul ăsta. Te rog să mă ierți și să nu crezi că mi-am schimbat în vreun fel gîndurile... Încă sînt, știi... atîta doar că acum *trebuie* să mă ocup de Monty... dar în curînd... doar știi cît de mult îmi doresc să vii... curînd... ceva mai tîrziu.

— Oricum, zise Harriet, nu cred că mi-ar plăcea să fiu acolo odată cu Monty.

— Nu, sigur că ar fi cam penibil... adică... Înțeleg perfect... Îmi pare nespus de rău... dar îți sînt foarte recunoscător, sînt încîntat că ai crezut că ai putea... regret, dar ne-am putea vedea aici sau la Londra și tu știi cît mi-am dorit întotdeauna să te ajut...

— Desigur, zise Harriet. E foarte amabil din partea ta. Bun, nu trebuie să te mai reții, nu-i așa, e tîrziu.

— Sper că înțelegi că nu e... Îmi pare rău... tare-aș vrea să reușesc să-ți explic...

— Nu e nevoie de explicație, zise Harriet.

— Și ne vom întîlni curînd, nu-i așa ? Îmi doresc foarte mult să ai încredere în mine...

— O, desigur. Să luăm masa împreună.

— La Londra, aici, oriunde. Știi, eu aș... dar chiar acum...

— Da, da, înțeleg. Noapte bună, Edgar. Să conduci cu grijă.

— Draga mea, te rog...

Harriet ieși din mașină înainte ca Edgar să-i poată oferi un neîndemînatic sărut. Se îndepărtă repede, iar Bentley-ul porni, încet și fără chef, în direcția opusă.

Incapabil să se ducă la culcare, Monty stătea în picioare la fereastra biroului, mîncînd pîine cu unt și brînză și așteptînd zorii. Nu se gîndea: am procedat bine. Nu se gîndea: ce imbecilitate m-a apucat, să-i mărturisesc totul lui Edgar? Se simțea, așa cum îi spusese prietenului său, golit. Nu reușea să înțeleagă dacă vidul din el era bun sau rău. Poate că era bun. Fără îndoială, îi aducea puțină liniște. În aer plutea o urmă de pace, așa cum uneori, la începutul anului, se simte în văzduh un miros de primăvară. Dar se putea să fie vorba doar de o stare sufletească, de o iluzie, chiar de băutură. Mă întreb dacă o să mă duc într-adevăr la Mockingham, se gîndi Monty, și o să fiu condus într-unul dintre dormitoarele acelea uriașe, fantastic de reci, cu paturi cu baldachin, care au produs asupra mea o impresie de neșters. Și o să cobor să cinez cu Edgar, iar apoi să bem un pahar de porto, să discutăm filosofie și problemele colegiului. Era reală lumea aceea, putea fi văzută, putea fi mirosită? Avea izul antic, uitat, al inocenței? Poate că toate aventurile amoroase ale lui Sophie țineau de domeniul imaginației, poate că Sophie fusese totuși neprihănită.

După un timp ieși în grădină și se plimbă încolo și încoace pe peluză. Cerul pălise deja, vestind

zorii, era de un albastru foarte palid, dar opac, nu dădea lumină, îngăduind totuși obiectelor să prindă substanță, ca și cum ele însele ar fi răspîndit un fel de paloare pestriță. Vedea siluetele dense ale brazilor și o pată mișcătoare de întuneric, care era un cîine. O pasăre scoase o jumătate de tril și amuți. Intră în livadă, unde după cîțiva pași se opri brusc și privi atent. Vedea acum printre copaci conturîndu-se Hood House și o lumină ce tocmai se aprinsese în biroul lui Blaise.

Sentimentul încercat imediat de Monty a fost unul de frică, de teroare în fața nefirescului, născută din lumina zorilor și din ororile trainice adînc îngropate în sufletul său. Cine bîntuia oare prin clădirea părăsită de la Hood House, aprinzînd luminile și trecînd dintr-o cameră în alta, în timp ce el medita speriat? Blaise? Monty se simți cuprins de o teamă de Blaise, care era, în parte, o teamă pentru Blaise. Nu mergea pînă acolo încît să-și imagineze că Blaise, îl urăște, că ar putea să-i dorească răul sau să vrea să-l ucidă. Dar abjecția lumii lui Blaise îi era apropiată, încă și mai apropiată după cele întîmplate chiar acum în propriul său univers. Blaise era un soi de patetic pericol ambulant, ca un obiect radioactiv. Se întorsese Blaise la Hood House, căutînd, sperînd, voind ca totul să se destrame, dorindu-și moartea? După un moment de ezitare, Monty păși înainte, ajunse la gaura din gard, trecu dincolo și se opri iar. Și la parter era o fereastră luminată, lumina din hol strălucind prin bucătărie. În biroul lui Blaise erau trase perdelele, iar pătratul luminat dezvăluia modelul lor cu floricele, parcă lipit pe forma cenușie a casei desprinse din noapte.

Se auzi o încăierare violentă, însoțită de lătrături. „Cine e băiat de treabă?" Își spuse: trebuie să vorbesc cu Blaise, e necesar. Să-l conving să nu

mă mai considere un Mefisto, să nu-şi mai imagineze că eu sînt cel care l-a momit intenţionat spre dezastru. Sînt sigur că nu poate crede una ca asta. Nu trebuia să-i vorbesc aşa de faţă cu Harriet, a fost o greşeală. Ce ciudat că a apărut tocmai acum, cînd am mare nevoie de el. Trebuie să mă împac cu el, să nu-l las să înfrunte singur ororile, singur în casa aceea, în zori. Trebuie să-i vorbesc, fiindcă şi eu am nevoie de toate acestea. Însoţit de lătrături lipsite de convingere, înaintă de-a curmezişul peluzei şi pe lîngă zidul casei. Uşa din faţă era întredeschisă. Monty intră în holul luminat şi urcă scările. Ciocăni uşor în uşa biroului lui Blaise şi intră.

— O! exclamă Harriet, scăpînd pe jos nişte fişe.

— Tu eşti? se miră Monty. Credeam că e Blaise. Ce faci aici, Harriet?

O clipă Harriet nu răspunse. Purta pardesiul ei lung şi alb, iar faţa ei încadrată de gulerul ridicat părea cenuşie, lividă, marmorată ca lumina zorilor. Mîinile i se îndreptară spre gît şi traseră de nasturii rochiei, ca şi cum ar fi fost pe punctul de a leşina. Îl privi pe Monty cu o strîmbătură de şoc şi de angoasă, de teamă, poate chiar de aversiune. Îşi aduce aminte de cuvintele mele, se gîndi el, i-au rămas împlîntate în suflet. Şi cu ea ar fi trebuit să procedez cu totul altfel.

— Nimic, răspunse Harriet, cu vocea stinsă. Ce doreşti?

— Credeam că e Blaise.

— Regret. Nu e el.

Îşi reluă îndeletnicirea. Căuta ceva în fişierul lui Blaise şi golise pe duşumea conţinutul cîtorva sertăraşe.

— Ce anume cauţi, Harriet? Te pot ajuta?

Lumina directă şi foarte intensă din încăpere imprima scenei un aer ireal, oribil, transforma

căutarea într-o violare, într-un soi de violență, ca și cum ar fi fost o percheziție a poliției secrete. Harriet ridică un pumn de fișe, își aruncă ochii pe ele și le azvîrli apoi cu zgomot pe podea.

— Ce cauți?

— Adresa lui Magnus.

— Magnus Bowles? Adresa lui?

— Da.

— La ce-ți trebuie?

— Vreau să-l văd, zise Harriet. El știe totul, știe totul despre Blaise și despre mine, a știut de la bun început. Blaise i-a povestit totul, probabil că i-a spus fel și fel de lucruri pe care mie mi le-a ascuns și am certitudinea că Magnus e o persoană înțeleaptă, un soi de sfînt blajin și bun. Cred asta despre el de multă vreme. Blaise îl ponegrește, dar Blaise ponegrește pe toată lumea. Blaise nu *reușește* să vadă în el nici un fel de măreție. Trebuie să vorbesc cu Magnus. *Trebuie.* Sînt sigură că mă poate ajuta. Blaise spunea că eu sînt unica femeie care există cu adevărat pentru Magnus. Dacă e așa, are nevoie de mine. Iar dacă el are nevoie de mine, am și eu nevoie de el. Și el e... ultimul care...

Vocea i se frînse, se întoarse spre fișier și smulse un alt sertar.

— O, Doamne! zise Monty.

— Firește, Blaise a cărat de-aici multe hîrtii, dar nu și vechile dosare cu adresele. Toate documentele vechi sînt aici, chestii de acum cîțiva ani, și toată lumea are un dosar, *absolut toată lumea*, în afară de Magnus. Presupun că nu cunoști adresa lui Magnus, nu?

— Harriet, zise Monty, asta înseamnă că nu știi... nimic despre Magnus.

— Ce să știu?

Se întoarse spre el cu niște ochi scăpărători.

— Magnus a murit, spuse Monty. S-a sinucis... nu demult. A luat somnifere. E mort.

Harriet se așeză încet la biroul lui Blaise, eliberînd cu un gest automat spațiul din mijloc de hîrtiile îngrămădite acolo. Privi pielea biroului, pe care praful gros era vîrstat de urme fără noimă. Nu spunea nimic, ședea țeapănă, cu ochii plecați.

— Îmi pare nespus de rău, zise Monty.

O privi cu milă, dar și cu un fel de voioșie stranie. Încercă să formuleze în minte gînduri, propoziții. Așteptă ca ea să plîngă, ca ea să vorbească, dar ea nu făcu nici una, nici alta. Ședea în fața lui, nemișcată ca un condamnat împietrit de verdict.

— Harriet, urmă Monty, te rog să mă ierți pentru cele spuse înainte, în prezența lui Edgar. Ți-am îndrugat lucruri prostești și inutile. Dar era spre binele tău. Nu doream decît să te previn să nu ai prea multă încredere într-unul ca mine. Dar țin mult la tine și doresc să te aiut. Cînd ți-am spus ce ți-am spus, am jucat într-un fel teatru... a fost un act de lașitate... te rog să mă crezi că vreau cu adevărat să-ți fiu de folos.

Harriet își întoarse spre el fața stranie, de condamnat.

— Îți mulțumesc, dar nu voi avea nevoie de serviciile tale, ajutorul tău nu-mi va fi de nici un folos, cu nimic mai mult decît... scuzele tale. Îți sînt recunoscătoare că ți-ai explicat poziția atît de limpede. Acum am să-mi aranjez viața altfel. Mîine mă mut înapoi la Hood House cu cei doi băieți. Regret că ți-am fost atîta vreme o povară. Noapte bună.

— E dimineață, răspunse Monty.

Trase perdelele. Afară strălucea soarele, iar din pomii livezii se auzea trilul amestecat al păsărilor.

Harriet, întoarsă acum cu spatele la birou, nu-i răspunse. Murmura ceva ce semăna cu „sfîrșit"... „sfîrșit"...

— Știu că ești supărată, zise Monty, ai toate motivele. Dar te implor să rămîi la Locketts și să fii bună cu mine. Poate că am... totuși... nevoie de tine...

— O, nu sînt *supărată*, răspunse Harriet, cu o voce lipsită de rezonanță, aproape șoptită. N-ai înțeles nimic, dacă mă crezi supărată. Nu-i chiar atît de important.

— Bine, nu e cel mai potrivit moment pentru o discuție. Dar mai tîrziu să-ți amintești că țin mult la tine, în ciuda prostiilor pe care ți le-am debitat. Acum m-am dus. Bună... ziua.

Se opri, dar cum ea nici nu se mișcă, nici nu vorbi, o lăsă acolo, coborî la parter, stingînd luminile una cîte una, și ieși din nou în grădină. Urmele propriilor pași pe iarba mustind de rouă îi indicau drumul. Cînd ajunse în dreptul găurii din gard, îi ieși în întîmpinare Ajax, negru și lunecos ca o focă din cauză că roua de pe iarba înaltă a livezii îi udase blana. Mîna lui Monty atinse blana udă și simți vibrația unui mîrîit moale. Se strecură prin gaură în grădina sa. Merse încet spre Locketts pe alee, călcînd pe un covor de margarete mici și albe. Să nu uite să-l informeze și pe Blaise de moartea lui Magnus Bowles. Cît de repede și de eficient operase. Ciudata voioșie simțită cînd îi comunicase lui Harriet vestea îi reveni, ca un sentiment de libertate. Schimbase întru cîtva situația faptul că discutase cu Edgar? Ceva provocase o schimbare. Milo era mort, Magnus era mort, iar Monty se simțea învigorat de decesele lor. Se simțea mai bine. Încă nu îndrăznea să-și examineze minuțios durerea cea mai profundă, nu încă. Se simțea ca un om care suferise o operație estetică pentru

a-şi reface faţa arsă, iar acum nu avea curajul să se privească în oglindă. Nu, nu aceasta-i imaginea potrivită, îşi spuse. Mai degrabă o operaţie la un picior, la un ochi. Îşi aminti cuvintele pe care i le spusese lui Edgar: „Sînt orb, sînt olog". Al naibii de emoţionat mai fusese de se umilise în halul ăla! Beat, fără îndoială. Şi să te mai miri de încîntarea lui Edgar!

Monty intră în casă şi se duse în birou. Stătu o vreme în genunchi, obişnuita lui poziţie de meditaţie, dar fără să facă vreun efort să reflecteze. Se gîndi relaxat la Harriet, la cum avea să încerce să-i recîştige încrederea. Îi va scrie o scrisoare bine ticluită. Ea îşi va schimba sentimentele, se gîndi, are nevoie de mine, nu mai are pe nimeni, acum că Magnus e mort.

Băieţii mişcau sus. Monty ieşi în hol şi începu să scormonească prin cutiile de ceai pline cu scrisori. Poate că astăzi va citi cîteva. Îi trecu prin minte că acum putea debloca telefonul, se duse la aparat şi începu să tragă de bucăţica de plastic cu care înţepenise soneria. Ridicînd instrumentul, îl simţi tremurînd şi vibrîndu-i în mînă. Exact atunci se chinuia să sune. Smulse bucăţica de plastic şi ridică receptorul, gîtuind sunetul în faşă.

— Sînteţi chemat din Italia, îl anunţă vocea centralistei.

— Dragă Dick, zise Monty, oare de cîte ori trebuie să-ţi spun că detest convorbirile internaţionale, mai ales la ora micului dejun?

— Dacă nu te duci după Luca, mă duc eu, zise Emily.

— Nu-i atît de simplu, răspunse Blaise. Cunoşti firea copilului. Nu-l putem ţine aici cu sila, va fugi din nou.

— Vreau să mi-l aduci pe Luca!

— Oricum, în halul în care ne prezentăm, e mai bine să nu fie în casă.

— În ce hal ne prezentăm?

— În halul ăsta.

— Am uneori impresia că-ți urăști propriul copil.

— Emily, fii rezonabilă, și așa lucrurile stau destul de prost.

— Bun. Știu că regreți ce-ai făcut, știu că nu vrei să rămîi alături de mine...

— O, mai *termină*!

— Iarăși au sunat de la școală.

— Bineînțeles. Dacă nu sîntem atenți, va fi luat în custodie. Slavă Domnului că se apropie sfîrșitul trimestrului.

— A sunat și doctorul Ainsley. Părea înnebunit...

— Dă-l în...

— Și doamna Batwood a sunat.

— Sincer, pentru moment prefer ca Luca să rămînă la Harriet. Am suficiente necazuri și fără țîncul ăla. La toamnă o să-l expediem la școala aia cu internat.

— Noi?

— Tu și cu mine. La toamnă.

— Eu nu sînt sigură că mai trăiesc pînă la toamnă.

— Ce-i asta, o amenințare cu sinuciderea?

— Nu. Am depășit de mult faza amenințărilor cu sinuciderea. Pur și simplu nu știu cît voi mai putea suporta tensiunea și ce se va întîmpla cu mine cînd nu voi mai putea. Toamna e departe. Pînă atunci ni se poate întîmpla orice.

— Nu înțeleg de ce te tot plîngi. Doar sînt aici, nu?

— Chiar ești?

— De dragul tău, mi-am făcut zob viața. Nu văd ce-ți poți dori mai mult.

— Vrei să te întorci la Harriet.

— Ba nu vreau.

— Bine, să lăsăm, zise Emily, cu ochii pironiți pe fața de masă, fără să ridice deloc vocea, să lăsăm, să lăsăm...

— *Cristoase!* exclamă Blaise.

Nu dorea o ceartă cu Emily, dar îi venea să țipe de exasperare, frustrare, indecizie și teamă.

— Cred că ar fi mai bine dacă Luca și cu mine am pleca în Australia, lăsîndu-te să-ți reiei viața normală cu Harriet, zise Emily, cu condiția să ne plătești cheltuielile de drum.

— Așa ceva să nu mai spui. Nu vorbești serios.

— Ba da. Poate că nu ți-am explicat suficient de clar cît de mult înseamnă Luca pentru mine. E fiul meu. E unicul lucru din întreaga lume care-mi aparține cu adevărat. N-am să renunț la el pentru amărîta de Harriet. Bine, nu-i nevoie să-l aduci astăzi, dar îl vreau înapoi pînă la sfîrșitul săptămînii, altfel mă duc eu acolo și fac locul ăla una cu pămîntul. Ai înțeles?

— Bine, bine, zise Blaise.

Tonul nou, calm, folosit de Emily îl speria, tocmai acum cînd avea atîtea pe cap. O, dacă ar fi capabil să *gîndească*! Ce mult își dorea să fie scutit deocamdată de prezența lui Luca.

— Bine, repetă. O să merg după el.

— Și cînd ai de gînd să te duci la avocat pentru divorț?

— Curînd.

— În care zi?

— O, curînd, *curînd*! Nu pot să le fac pe toate deodată!

— Fără divorț nu discutăm, știi asta?

— Da, da, da.

Mîna lui Blaise, vîrîtă în buzunar, strînse convulsiv scrisorile venite cu ultima poștă și ascunse de Emily. Monty spunea următoarele:

Dragă Blaise,

E absolut necesar să afli că prietenul nostru drag, Magnus Bowles, a încetat din viață. L-am asasinat ieri, spre binele lui Harriet. (Își propunea să pornească în căutarea lui.) A luat o supradoză de somnifere și a dat ortul popii. Cum existența lui nu ne mai era de nici un folos, am socotit că situația s-ar limpezi pentru toți cei implicați dacă ar fi lichidat. Sînt dezolat că nu m-am putut consulta cu tine înainte de a acționa.

Mai rămîne să-ți declar cu mîna pe inimă că între mine și Harriet nu există absolut nimic. Povara asta, cel puțin, nu-ți apasă sufletul, după cum sper să fi înțeles între timp. Mai mult, dacă te pot ajuta cu ceva, orice, te rog dă-mi un semn. (De pildă, ți-aș putea împrumuta bani.) Te rog, nu uita oferta mea și iartă-mă pentru boroboațele din trecut. Dacă reflectezi bine, sînt sigur că n-ai să mă poți eticheta, în relațiile mele cu tine, drept un element dușmănos.

La sfîrșit doresc să-mi exprim o părere, cu speranța că n-o vei considera impertinentă. Dacă vrei s-o păstrezi pe Harriet lîngă tine, probabil că încă mai poți, dar se cere să acționezi iute și hotărît. Adică să vii încoace, să stai aici – o vreme cel puțin – și *să preiei conducerea*. S-a întors la Hood House, însă habar nu am dacă te dorește sau nu acolo. Dar dacă nu vii, e în stare de orice. Nu mă refer la un gest disperat, dar ar putea dispărea fără

urmă, ca să o rupă definitiv cu tine. Poate că te mai aşteaptă, dar nu la infinit.

Scuză-mi observaţiile. Vă doresc amîndurora toate cele bune.

Al tău,
Monty

(Tipic! îşi spuse Blaise citind scrisoarea.) A lui Harriet spunea următoarele:

Dragă Blaise,

Simplul fapt că nu te-ai întors, că nu mi-ai scris, nu mi-ai telefonat, că n-ai făcut nimic, îmi spune, cred, şi presupun că e menit să-mi spună, tot ceea ce vreau să ştiu. Ai plecat. M-ai părăsit. Vrei să înţeleg asta şi înţeleg. Te-aş ierta oare acum dacă ai respinge-o pentru totdeauna pe Emily McHugh şi te-ai întoarce la mine? Nu ştiu. Oricum, n-o vei face. N-o să insist asupra nefericirii mele. Presupun că doreşti să divorţezi, aşadar îţi scriu ca să te anunţ că voi coopera cu tine ca să obţii divorţul, am să-ţi uşurez chiar demersurile, cu condiţia să-l păstrez pe Luca. Copilul trebuie să fie al meu şi nu-mi poţi purta pică pentru asta. Am impresia că nici tu, nici maică-sa nu vă sinchisiţi prea tare de el. A fost neglijat *total* la Putney. Dacă e necesar, aceasta se poate dovedi şi la tribunal. El vrea din toată inima să stea cu mine, să nu se întoarcă la tine şi la Emily. Sînt pregătită să lupt pentru Luca la tribunal, dar sper şi cred că ştii, ca şi mine, care ţi-e interesul. Băiatul are nevoie de siguranţă, de înţelegere şi iubire, lucruri pe care doar eu i le pot oferi. Din toate punctele de vedere e mai bine pentru el să rămînă aici. Sînt pregătită să-mi dedic viaţa creşterii şi educării acestui copil.

Ar trebui să-mi fii recunoscător. Îți dăruiesc exact ceea ce-ți dorești, fără a-ți face greutăți sau reproșuri. O, Blaise, cum mi-ai putut face una ca asta, cum a putut să se întîmple, tot nu-mi vine să cred în realitatea acestui coșmar! Te iubesc la fel de mult ca întotdeauna. Asta e suferința mea. Dacă lumea ta nouă ar fi să se sfîrșească... dar la ce bun să scriu așa ceva? Așa cum stau lucrurile acum, nu mă pot resemna cu condiția de sclavă ascultătoare. Ai ales-o pe ea, trebuie să rămîi fără mine. Dar, vai, ce groaznic e... nu am vrut să scriu într-un stil atît de patetic. În ce-l privește pe Luca vorbesc serios.

H.

De cum primi scrisoarea, Blaise își dădu seama, cu un fior de spaimă, că pacea și fericirea de care se bucura împreună cu Emily depindeau de convingerea sa că poziția lui Harriet avea să fie constantă. Harriet urma să fie „înghețată" în expectativă, să stea mereu de veghe, în timp ce Blaise își clarifica emoțiile și se instala în lumea lui nouă, cel puțin într-o măsură satisfăcătoare pentru Emily, procurîndu-i o cantitate rezonabilă de fericire. Mai era *și acum* atît de nebun încît să-și închipuie că putea reuși să le păstreze pe amîndouă? Evident că da. Scrisoarea lui Harriet îl bulversase, îi venise rău la vederea caligrafiei ei, parcă s-ar fi îndrăgostit din nou. Cum de *izbutise* s-o piardă după atîția ani? Acum îi era dor de ea, ardea de dorința de a o strînge în brațe și de a i se justifica. Harriet fusese întotdeauna acolo ca să-i asculte ofurile, cum se făcea că astăzi nu putea alerga la ea ca să-și descarce sufletul? Dacă ar reuși să-i explice lui Harriet, să-i *explice* ce se petrecea în mintea

lui, în ce dificultate se afla, dacă și-ar putea așterne dilema la picioarele ei! Și-o imagina pe Harriet liniștindu-l blînd, ca de atîtea alte ori înainte, cînd îi dezvăluise problemele sale: „Da, da, e greu, nu-i așa... acum hai să vedem ce se poate face..."

— Și te-ai înamorat de Kiki St. Loy!

— O, mai taci, zise Blaise.

— E adevărat. Azi-noapte i-ai rostit numele în somn.

— Minciună. Avem destule pe cap și fără să inventezi aiureala asta despre Kiki.

— Ai condus-o la Londra cu mașina.

— De unde știi?

— I-am simțit mirosul pe hainele tale.

— Presupun că m-a pîrît Pinn. Pinn a abandonat-o cu premeditare, așa că a trebuit s-o conduc. Dar numai pînă la gară!

— Ai sărutat-o?

— Bineînțeles că nu.

— Minți. Ce amuzantă se arată viața noastră conjugală. Nu mă mai mir că vrei să te întorci la drăgălașa de Hood House și la scumpa Doamnă Placidă.

— Încetează, Emily. Draga mea, n-am nici un chef să-mi pierd mințile. Dacă se poate.

— Nici eu nu vreau să-mi pierd mințile. Dar trebuie să știu, într-un fel sau altul, ce intenții ai.

— Să rămîn aici cu tine și să te fac în sfîrșit fericită.

— Vorbești serios? Dacă dai greș, s-a terminat, sper că înțelegi asta.

— Desigur, desigur.

— Să nu dai greș. Am cumpărat trei fucsii pentru balcon. Și zgărzi pentru pisici.

— Ți-am spus să nu cumperi zgărzi pentru pisici, or să se spînzure cu ele.

— Poate că noi ar trebui să ne spînzurăm.

— O, Emily...

— Pari atît de nefericit. O, dragul meu, de ce n-am putut să ne cunoaștem și noi normal, fără tot infernul ăsta, de ce nu m-ai *așteptat*? Blaise, vino încoace, îngenunchează te rog aici și uită-te în ochii mei.

Blaise se ridică de pe scaun, se puse în genunchi și se uită în ochii neîndurători, sinceri, albaștri ai lui Emily McHugh. Cu o disperare ce semăna a ușurare își spuse: da, îi aparțin. Dar, vai, ce-o să se întîmple cu noi, ce-o să se întîmple?

— Trebuie să ne păstrăm vie iubirea, spuse solemn Emily. E tot ce mi-a mai rămas. Cred că e tot ce ți-a rămas și ție, în afară de cazul în care vrei să te distrugi. Ești gata să încerci, Blaise, ești gata să devii erou de dragul meu?

— Da, da.

Se referă la *acest* moment, se gîndi Emily. Acum e cu mine fără rezerve, e complet al meu. Dar voi putea să-l păstrez? Încep să mă port crud cu el de frică. Nu mă pot abține să nu-l chinui, să nu-i provoc suferință. Asta în timp ce un adevărat torent de fericire își așteaptă în mine eliberarea, dacă unirea noastră ar fi în sfîrșit adevărată. Dar el e atît de rănit și de descumpănit, pe jumătate scos din minți fiindcă nu știe ce să facă, iar eu nu-l pot ajuta cu nimic, nici măcar nu-mi permit să-l compătimesc! Nu-mi va fi credincios, o să dea el cumva cu oiștea-n gard, iar dacă o s-o facă, voi putea să îndur? Uf, măcar, măcar, măcar dac-am fi și noi fericiți și obișnuiți, ca toată lumea! Aș munci pe brînci de dragul lui. Cu cîtă încîntare i-aș dărui toată viața și ființa mea! O, dacă m-ar fi așteptat! Cum poate fericirea perfectă să se afle atît de aproape de două ființe și să nu le atragă ca un magnet?

Blaise se gîndea: da, da, îi aparţin. Dar cum Dumnezeu să procedez cu Harriet? Dacă viaţa mi-e despuiată şi zdrobită, cum îi mai pot fi de folos vreunei femei? Trebuie să lupt şi pentru mine, trebuie să *am grijă* şi de mine. Sînt într-aşa o încurcătură financiară, iar de la Monty nu pot împrumuta (sau pot?). Trebuie s-o văd pe Harriet. Mi-e imposibil să ştiu unde mă aflu pînă nu vorbesc cu Harriet. Spuse:

— Am să mă duc după Luca. Astăzi chiar.

— Nu vrei să-l aduci pe Luca, zise Emily. Vrei să te întîlneşti cu *ea*. Ţi se citeşte în ochi. Nu, nu te duce. Luca poate rămîne acolo deocamdată. Cred că în ultimă instanţă sînt de acord cu tine: pentru el e mai bine acolo, cît timp noi sîntem în starea asta îngrozitoare de nervi. Nu te vei duce, bine?

— Nu. Bine.

Am să merg totuşi, se gîndi. Trebuie să inventez un pretext. Se ridică încet.

— Chiar am pronunţat numele lui Kiki în somn?

— Deci nu crezi că-i exclus!

— Unde-i Kiki? o întrebă David pe Pinn. Ai adus-o, cum ai promis?

— Ce-i cu tine? îl întrebă Pinn. Pari gata să leşini. Chiar atît de îndrăgostit eşti?

— Mama tocmai a plecat, zise David.

— Cum, a plecat fără tine? Sărmanul copilaş. Hai mai bine înăuntru să stai jos.

David se întorsese şi o găsise pe Pinn în grădina din faţă, la Hood House, spionînd printr-una din ferestre.

David intră, iar Pinn îl urmă. Parcă auzeai deja ecoul în casa pustie. Băiatul trecu mecanic în bucătărie. Pe masă se afla un bileţel lăsat de

Harriet lui Edgar, cu instrucțiuni pentru hrănirea cîinilor. David își roti privirea prin încăperea tristă, abandonată, și i se păru insuportabilă. Ieși din bucătărie, se duse în salon și se întinse pe sofa. Nefericirea îi provoca un soi de epuizare care-i toropea fiecare fărîmă a trupului, de parcă s-ar fi îmbolnăvit grav de gripă.

Mama lui plecase, își luase zborul. El trebuia s-o însoțească. Fusese de acord cu întreg planul, cu ora plecării, cu telefoanele date la școală. Își pregătise pînă și valiza, așezînd-o lîngă ușă. Se sculase devreme și își văzuse mama luînd micul dejun cu Luca în bucătărie. Ea alergase după el cu o ceașcă de cafea în mînă. Îl îmbrățișase în hol, într-un colț, pe fugă, cu patimă, ca o doamnă nobilă care-și sărută valetul tînăr. Îi simțise fața fierbinte lipită de a sa. Îi șoptise: „Rabdă... am atîta nevoie de tine..." Niciodată pînă atunci nu-i mai vorbise astfel. Trenul pleca la unsprezece, taxiul fusese comandat pentru zece și jumătate.

La nouă și jumătate David ieșise fără zgomot din casă. Pornise pe ruta lui obișnuită, spre autostradă. Străbătuse străduțele bine cunoscute și ajunsese pe versantul delușorului, unde păștеau odată vacile albe cu negru. Gardurile vii fuseseră măturate cu buldozerele, iar șanțurile erau pline de saci albaștri de ciment. În curînd aici se va ridica un cartier rezidențial. Urcînd panta și forțîndu-se să nu numere minutele, David auzea deja zgomotul autostrăzii, care fusese dată în folosință. Întinderea de beton pe care zăcuse cîndva la soare, întins pe spate, într-un act hotărîtor de solitudine, devenise o pistă de concurs pentru automobilele strălucitoare. Apropiindu-se, zări pe banda de circulație cea mai apropiată – și se cutremură – forma terciuită, bidimensională a unui iepure, o monogramă de blană și sînge. Movila

vulcanică de pămînt gros, roșu, care zăcuse atît de bizar în mijlocul cîmpului tăcut, nu mai era nefirească : fusese nivelată și semănată cu iarbă. Firișoarele fragede și verzi răsăriseră deja.

Planul simplu al lui David fusese să se țină departe de casă pînă trecea ora de plecare a trenului, iar după aceea să se întoarcă. Încerca să nu se gîndească dacă o va mai găsi pe mama lui acasă sau nu. Se simțea ca un om care plecase ca să nu asiste la moartea cuiva sau la scoaterea din casă a unui cadavru. Cînd se va întoarce, totul se va fi sfîrșit, iar casa, deși cumplită, va fi curată. O, necurățenia aceea dezgustătoare din ultimele zile, infecția ce cuprinsese casa lui dragă, prețioasă, bîntuită de umbre ! Spectacolul mamei sale împreună cu Luca, șoptind și rîzînd, mîngîindu-l pe Lucky, mîngîindu-se reciproc ! Propriul său rang de fiu uzurpat și ridiculizat ! Mama sa nu știa, firește, ce face, altfel nu s-ar fi pretat la așa ceva. Nu intenționase decît să se țină departe, dar acum constată că plimbarea fără țel îl adusese destul de aproape de gară și că putea asista chiar la plecarea trenului.

O porțiune de linie ferată abandonată, cotind printr-un spațiu defrișat de arbori, ducea spre gară, unde terenul se mai nivela. David se plimbase adesea pe acolo, pășind pe traversele îngropate în iarbă, sfărîmicioase precum ciocolata amăruie, căutînd șuruburi și piulițe vechi, relicve venerabile ale căror corpuri solide de fier turnat purtau embleme lucioase. Acum străbătu grăbit distanța respectivă, pășind avîntat pe lemnul moale, pe jumătate putrezit, pînă cînd gara apăru în depărtare și putu vedea șinele strălucitoare ale căii ferate permanent deschise traficului. Chiar înainte de intersecție se ridica o gheretă feroviară părăsită, o construcție din lemn, solidă și cu

desăvîrșire goală. David păși înăuntru prin ușa căscată și privi în lungul liniei. Gara era foarte aproape, peronul se vedea bine. Cîțiva oameni așteptau trenul de Londra. Mama lui nu se afla printre ei. Era unsprezece fără un sfert.

Poate nu va veni, își spuse. Ce bine ar fi dacă nu ar rata testul, dacă i-ar fi cu neputință să plece fără el! S-ar putea întoarce acasă s-o îmbrățișeze. Dacă ar mai ști cum s-o facă. Fiindcă își pierduseră limbajul comun al afecțiunii, își pierduseră stilul. Cît de respingătoare fuseseră îmbrățișarea aceea fugară din hol și sărutul fierbinte, stîngaci, aproape vinovat. Stătea la o distanță prudentă de cadrul deschis al ferestrei, în umbră, scrutînd peronul. Se răsuci să se uite la ceas. În gheretă era întuneric, mirosea a lemn cald, nevopsit, și a flori de soc. Cînd ridică din nou ochii, Harriet și Luca apăruseră pe peron. Harriet vorbea cu șoferul de taxi, gesticulînd, probabil spunîndu-i să meargă repede înapoi acasă, poate îl prinde pe David în drum spre gară. Ea se uită în jur, privirea îi trecu chiar peste ferestrele întunecate ale gheretei, parcă s-ar fi așteptat să-l vadă în orice moment apărînd de undeva în fugă. Observă că-i adusese valiza. Fața nu i se vedea bine, dar David putea interpreta simbolismul detaliat al mișcărilor ei, datorită empatiei sădite de o viață în propriul său trup. Era tulburată. Alerg la ea, își zise. Dar Harriet puse brusc un genunchi în pămînt și, sub pretextul că-i aranja gulerul hainei, îl îmbrățișă strîns pe Luca.

După cîteva minute se auzi venind trenul. Trecu prin fața lui David, blocîndu-i o clipă vederea, apoi opri la peron. Harriet se dusese iarăși la barieră și scruta drumul pînă departe. Șeful de tren o strigă. Ea se întoarse și urcă geamantanele în vagon. Îl împinse pe Luca înăuntru. Ușa se

trînti. David o mai zări, aplecată pe fereastră, pînă cînd trenul intră pufăind între copaci şi dispăru din vedere la o cotitură. Vibraţiile sale stăruiră o vreme în aer după ce nu se mai văzu, apoi se stinseră. David ieşi din gheretă, merse în partea opusă gării, traversă pasarela şi porni încet pe drumul spre Hood House. Era o cale mai lungă decît cea de peste cîmp, dar acum nu mai avea inima să traverseze cîmpia. Mirosul fierbinte, de lemn de pin şi de nisip, al căii ferate rămase treptat în urmă. Se gîndi: sînt absolut singur. Singur şi părăsit, pentru prima oară în viaţă. Nu mai am nici tată, nici mamă. S-a urcat în tren. N-ar fi trebuit s-o facă. S-a urcat în tren şi a plecat fără mine.

Îşi făcuse pur şi simplu un scop din aşteptare, din veghe, din refuz. Dar ce să facă acum? Era dintr-odată pe cont propriu şi se întorcea la o casă pustie. O să vină înapoi, se gîndi. Oare? Cînd? Cu empatia lui instinctivă, îi simţise nevoia urgentă, frenetică, de a fugi, de a scăpa. Bineînţeles, mai exista Monty, mai exista Edgar. Se simţea însă înstrăinat de Monty. Acesta refuzase să stea de vorbă cu el cînd o discuţie i-ar fi fost extrem de folositoare. Monty devenise distant şi tăcut. Şi mama lui David îl respinsese pe Monty. „Nu-i bun de nimic", declarase odată, după ce trîntise practic uşa în nasul lui Monty. Monty „nu era bun", iar Edgar avea să plece curînd înapoi la Oxford. David va rămîne singur. La şcoală nu se mai putea duce, după telefoanele date. Toată viaţa cineva îi pusese mîncare pe masă, îi pregătise hainele, îi dăduse bani, îi spusese ce să facă... de-acum încolo cine avea să-i poarte de grijă?

— David! Pinn părea că-l strigă de la mare distanţă. Dormi sau ai intrat în transă?

— N-am nimic.

— Ți-e foame, ai luat micul dejun, să-ți aduc ceva, să-ți gătesc ceva?

— Nu, mulțumesc.

— Ridică-te în capul oaselor. Amețesc cînd mă uit la tine.

David se ridică smucit și se aplecă asupra propriilor săi genunchi, gîfîind și frecîndu-și fața cu o mînă. Se simțea slăbit, cuprins de o senzație foarte ciudată.

— O să se întoarcă, zise Pinn.

Blînd, dar ferm, îi lua mîna și i-o ținu într-a ei.

— Ba nu.

— Unde s-a dus?

— La unchiul meu din Germania.

— Vei vedea că o să se întoarcă. Pînă una, alta, ești băiat mare, nu-i așa?

Telefonul se porni să sune. David știu numaidecît: e mama, telefonează de la Paddington.

— Nu, nu răspunde. Te rog să închizi ușa.

Pinn închise ușa.

— Dar Kiki vine? întrebă David, acoperind zbîrnîitul înfundat al telefonului. Ai promis că o să vină.

După o secundă, Pinn îi răspunse:

— Nu.

— De ce nu?

— S-a îndrăgostit de altul.

De tata, se gîndi David. Îi văzuse împreună în mașină. Îl podidiră lacrimile.

— Plecată pentru totdeauna, zise, pe jumătate pentru sine. Plecată pentru totdeauna.

Își șterse repede lacrimile cu o mînă, lăsînd-o pe Pinn să-l țină în continuare de cealaltă. Telefonul nu contenea să sune. Pinn își scoase ochelarii.

— Ce ai de gînd să faci acum? îl întrebă.

— Nu știu.

Pinn începu să-i descheie cămașa. După ce desfăcu toți nasturii pînă în talie, își vîrî mîna înăuntru și-și lipi ferm palma de pieptul lui. Apăsarea puțin piezișă, blîndă și totuși poruncitoare, a acelei mîini pe trupul său produse în adîncul ființei lui David o schimbare instantanee extrem de complexă. Acum o clipă atîrna în spațiu, răstignit pe uriașa rețea a durerii: gelozie, singurătate, teamă, furie, resentiment. Era descărnat și risipit în zone teribile. În clipa următoare, trupul i se strînse prompt și compact în jurul sufletului, supus autorității bruște a mîinii lui Pinn, care-l dezmierda. Văzu cum, prin prisma propriei emoții, detaliile chipului lui Pinn deveneau șocante, de nerecunoscut. Văzu coroana auriu-roșcată și cîrlionțată a părului ei frumos aranjat, obrajii rotunzi și îmbujorați, gura umedă și ochii verzi.

— Îți propun să faci dragoste cu mine, spuse Pinn.

— Nu pot, zise David, îndepărtîndu-i mîna, dar ținîndu-i-o și păstrînd-o și pe cealaltă într-a sa.

— Cu Kiki ai fi putut? Te gîndeai la ea?

— Da.

— Ai visat-o?

David își aminti de abisul fierbinte al visului.

— Da.

— Nu pe ea o vrei. Ai nevoie de o femeie. Iubește-mă pe mine. Eu nu sînt nimeni, sînt toată lumea. Sînt statuia din templu care întruchipează voința cerurilor. Sînt demnă de tine, pentru că sînt mesagerul destinului tău. Tu mă privești pentru întîiași dată, dar eu te-am urmărit adeseori, mi-ai bîntuit toate visele. Tinerețea și frumusețea ta sînt sacre pentru mine. Îți venerez neprihănirea. Ai încredere în mine și jertfește-mi-o. A sosit momentul. Iubește-mă numai puțin în adîncul

inimii, fără teamă. Nu am nici o dorință de a te prinde în mreje, de a te ține prizonier. Voi fi bună cu tine și apoi îți voi da drumul, chiar te voi alunga. Cum aș îndrăzni să vorbesc despre mama ta, dacă n-ar fi așa? Te vreau acum, am nevoie de tine chiar acum, iar acesta-i un lucru prevăzut în destinul tău, nu într-al meu. Dar am nevoie și de afecțiunea ta. Pînă acum nu am cerșit afecțiunea nimănui, dar pe a ta o cerșesc. Dacă mi-o poți dărui, cînd vei face dragoste cu mine se va naște o lume nouă, în care va începe bărbăția ta. N-ai să mă înțelegi, n-ai să mă cunoști niciodată, David, dar în momentul acesta nu ne putem face unul altuia nici un rău, ci numai bine. Crede-mă, acceptă-mi dragostea și nu-ți fie teamă. Nici o altă femeie nu-ți va mai vorbi așa, iar în viața ta nu va mai exista un moment asemănător cu cel de acum. Vrei să vii cu mine, te rog?

În liniștea care a urmat, David și-a auzit respirația, și-a auzit inima – sau poate pe a lui Pinn – făcîndu-se ecoul pasiunii acumulate a discursului ei. Chipul cu ochi verzi parcă se preschimbase dinaintea lui într-o frumoasă mască a contemplării pure. Niciodată nu fusese privit într-un mod atît de total. În jurul lui, aerul devenise rarefiat și îmbătător. Se ridicară amîndoi în picioare.

— Așteaptă, zise David, și vocea-i era aspră. Mă duc numai să...

Îi dădu drumul brusc, se duse la ușa din față și o zăvorî, la ușa bucătăriei și o zăvori. Pe urmă se reîntoarse în hol, unde îl aștepta Pinn.

Fața ei era acum mai tulburată, mai umilă, mai încețoșată de dorință.

— Mă placi puțin, nu-i așa, măcar în clipa asta, nu e doar...

— Da, da, zise David.

— Nu poți să înțelegi, dar eu m-am purtat ca o eroină și... tu ești răsplata mea... și, o, din cauza atîtor lucruri... un singur moment de tandrețe...

— Da, da, da...

— Vino atunci, dragul meu.

Urcară împreună scările.

— Ei, cum a fost? o întrebă Monty pe Kiki St. Loy.

— Super!

Kiki, îmbrăcată deja, își încălța sandalele.

Monty își trăsese pe el cămașa, dar rămăsese într-o poziție confortabilă, sprijinit pe un munte de perne, în patul dezordonat.

O contempla pe fată cu o uimire tandră. Ce trup armonios avea, cu coapsele ei zvelte și brune, rochia scurtă, liliachie, din bumbac ușor ca fulgul, cu colierul de mărgele de sticlă de un alb lăptos pe care tocmai și-l pusese la gît, cu părul negru, dar strălucitor ca aurul, periat cu grijă și dat pe spate, unde cădea drept și mătăsos, fără ca măcar o șuviță să se abată de la locul ei. Atît de scoasă din cutie, atît de completă, atît de minunat de deschisă, ea, care fusese pentru el un univers unde se amestecaseră tumultuos gînd și sentiment, trup și lume, el și ea.

— Ce gîndești? întrebă Kiki.

— La ce te gîndești.

— La ce te gîndești?

— La cît de *prezentabilă* ești, zise Monty. Atît de dichisită, de neșifonată, de netulburată, de aranjată. Nici nu pot să cred că tu ești fata cu care m-am simțit atît de strașnic în pat.

— Eu sînt fata aceea!

Kiki țîșni spre el, împiedicîndu-se cu un picior de marginea patului, aterizînd lîngă el, peste el,

și îi simți picioarele în sandale atingînd picioarele lui goale, coapsele în ciorapi de nailon de culoarea mierii frecîndu-se de ale lui, rochia scurtă, liliachie, strînsă ghem lîngă cămașa lui, buzele ei pe bărbia lui, pletele ei revărsîndu-i-se pe gît și pe față. Inspiră mireasma de măr a cărnii ei, mirosul sudorii sale și al rochiei de bumbac, parfumul răcoros și proaspăt al părului ei.

— Ai grijă la rochie, gîsculiță proastă ce ești.

— Vreau să fiu boțită și șifonată, să fiu Kiki a ta cea boțită și șifonată, să fiu sedusă de tine!

— Ai fost sedusă de mine și sper că ai crezut *cu adevărat* că a fost super. La un moment dat nu eram prea sigur ce gîndești.

— Nu gîndeam.

— Ce simți, atunci. Nu te-a durut?

— Nu, nu. Monty, a fost perfect... durerea a existat, dar în mijlocul tuturor... O, ce fericită sînt!

— Păi, nu fi prea fericită, zise Monty, împingînd-o de lîngă el. Nu uita ce ți-am spus mai devreme. Dă-te din calea mea, trebuie să mă îmbrac.

Se sculă să-și caute pantalonii.

— Te iubesc, Monty, zise Kiki. E ceva rău în asta?

— Dacă ceva e rău, atunci e vina mea, zise Monty, încheindu-și cureaua. Mulți oameni ar califica ceea ce am făcut drept crimă. Dacă va avea urmări nefericite pentru tine, aceasta va fi o dovadă a faptului că a fost într-adevăr o crimă. Iată un lucru la care trebuie să ai grijă, de dragul meu. O parte a problemei este că ți-am acordat încrederea mea.

— Nu înțeleg, și totuși înțeleg, spuse Kiki. Dar nu pot să nu te iubesc veșnic, iar asta e o realitate.

— O fată de vîrsta ta nu știe ce înseamnă „veșnic".

— Ba eu cred că știu, zise Kiki. Știu *ce e* veșnicia. Sînt o fată remarcabilă.

Monty se apropie de locul unde ea stătea în picioare în dreptul patului, cu rochia liliachie într-adevăr ușor boțită. O prinse de umeri și o privi în ochii mari și negri, în irisurile cărora pluteau profunzimi roșcate, ochi mediteraneeni, ochi africani.

— Ești într-adevăr o fată remarcabilă, îi spuse, tocmai de aceea ți-am făcut ce ți-am făcut și mi-am asumat acest risc. Ți-am transferat ție o parte din durerea mea, exact ce n-ar trebui să facă oamenii, deși semenii noștri procedează constant în felul acesta. Și am făcut-o cu premeditare. Am abuzat de tine, Kiki, fiindcă ești o fată remarcabilă și fiindcă la momentul potrivit te-ai ivit brusc alături de mine, capabilă să produci o schimbare în viața mea.

— Vei fi mai puțin nefericit?

— Poate. Da.

— Eu cred că voi fi și mai nefericită, zise Kiki, dacă într-adevăr nu mai vrei acum... să mă lași să te văd... deși dacă te-am făcut mai puțin nefericit, voi simți la rîndul meu mai multă fericire.

— Cantitativ mai puțină, scumpa mea, dar de o calitate superioară! Hai să rămînem la definiția asta. Acum trebuie să pleci.

— Nu, nu. Monty, te rog. Niciodată nu ne vom mai simți atît de apropiați.

— Știu, răspunse Monty. Nu crezi că sînt și eu trist din cauza asta? Tocmai de aceea trebuie să pleci repede.

— Dar o să vrei să mă mai vezi... n-ai vrut cu adevărat să spui „niciodată"... O, Monty, ce groaznic mă simt!

— Presupun că o să ne mai întîlnim, de ce nu? Dar ceea ce a fost astăzi între noi trebuie să treacă.

— Nu va trece niciodată!

— Hai, hai. Durerea pe care ți-am provocat-o, de orice fel ar fi, este foarte pură, probabil cea mai pură din cîte ai să simți vreodată! Poate că-ți va folosi chiar într-o bună zi, ca un lucru ferm, un sprijin, un loc aflat în altă parte, pe care să-ți poți pune în siguranță picioruşul elegant și cutezător.

— Dă-mi voie să te văd și mîine.

— Nu. Acum pleacă, Kiki. Nu mai am ce să-ți ofer, decît binecuvîntarea mea, care sună ca un blestem, dar este cu adevărat o binecuvîntare. Ești o copilă remarcabilă și vreau să plătesc acest ultim tribut curajului tău. Pleacă, fată remarcabilă! Ai toată recunoștința mea!

Monty coborî scările și deschise ușa de la intrare.

— Nu. La revedere.

Kiki trecu pe lîngă el și ultima imagine ce i se întipări în minte fu aceea a ochilor ei mari, întunecați, scăldați în lacrimi nevărsate. Pe urmă a părului ei lung, aruncat pe spate și fîlfîind. Dar Kiki ieși cu pași hotărîți și nu se uită în urmă.

Monty închise ușa și se sprijini de ea. Apoi se așeză jos, pe podea, tot cu spatele rezemat de ușă. Lumea sa parcă plutea, plutea dinaintea lui, în fragmente supradimensionate, de culoarea norilor de furtună. Tot ceea ce fusese întunecat și strîmt, dîndu-i senzația că era strivit în interiorul unei nuci, se relaxase și se dezmembrase, devenind spațios, aerisit și puțin sălbatic. Monty nu se gîndea acum: e un lucru bun sau unul rău? Reacționa pur și simplu mecanic, așa cum reacționase și la sosirea extraordinară a lui Kiki St. Loy.

Undeva, în mijlocul acestor nărăvașe fragmente plutitoare, se afla și întîmplarea din noaptea

trecută. Sophie nu fusese în pat. Era tolănită pe sofaua purpurie din salonaș, în logia cu baldachin, îmbrăcată într-o robă lungă, vișinie și albastră, abia cumpărată prin poștă de la un magazin din West End. O purta pentru prima oară. Stătea dreaptă în mijlocul pernuțelor purpurii, iar fața-i era trasă și palidă, de o paloare nepământeană, cenușie, ca a efigiei de ceară a unui sfînt mort dintr-o catedrală spaniolă. Ce schimbată îi era expresia feței după topirea obrăjorilor ei plinuți, aroganți! Repeta iar și iar și iar de o jumătate de oră: „Te urăsc, te urăsc, te urăsc, regret profund că m-am căsătorit cu tine". Nu e decît litania suferinței ei fără scăpare, își spuse Monty, așa cum își spusese de multe ori în ultimele săptămîni, cînd Sophie îl ocărîse și-l chinuise în fel și chip, revărsîndu-și asupra lui suferința, ca pe un duș acid. Făcu efortul obișnuit de a păstra tăcerea, de a nu se certa cu ea, de a-i răspunde cu blîndețe, de a-i repeta iar și iar, ca pe o litanie opusă văicărelilor: „Odihnește-te puțin. Te iubesc. Nu fi supărată pe mine. Iartă-mă, Sophie. Te iubesc". Dar înregistră un nou eșec. „Bun. Și eu aș vrea să nu mă fi însurat cu *tine*! Să fi avut o soție credincioasă și decentă, nu o curvă care sărea dintr-un pat în altul cu toți prietenii mei!" „Tu nu ai prieteni, habar n-ai cum își bat joc de tine și te disprețuiesc cu toții!" „Dacă o fac, e pentru că așa îi înveți tu." „Te disprețuiesc, nu ești cîtuși de puțin bărbat, cît aș vrea să mă fi măritat cu un bărbat!" „O, taci din gură. Sophie, du-te la culcare!" „Toți rîd de tine, Richard te batjocorește." „Taci din gură." „Nu știai că am făcut dragoste și cu Richard?" „Nu-i adevărat." „Ba-i adevărat, chiar aici, în patul conjugal, ne-am rîs de tine." „Ai născoci orice ca să mă faci să sufăr, nu-i așa?" „Te urăsc, te urăsc, te urăsc."

Monty își ținu răsuflarea. Amintirea acelei scene se ridicase la suprafață, printre gîndurile lui răzlețe, ca un nor atomic toxic. Încercă să se stăpînească și adoptă o poziție rigidă, în timp ce vocile isterice continuau să-i răsune în cap. În cele din urmă le redusese la tăcere, apucînd-o pe Sophie de gît. Fusese un soi de îmbrățișare. Trebuia s-o facă să tacă! Se aruncase asupra ei și o redusese la tăcere, dorind să-i provoace durere, să domine și să stăpînească acea conștiință groaznică ce-l umplea de atîta suferință, de atîta milă barbară, insuportabilă.

— Sophie, zise el cu voce tare. Sophie, Sophie. Iubita mea. Odihnește-te acum. Iartă-mă.

Ea va rămîne veșnic o parte din el. Mai exista acum numai aici, înlăuntrul lui. Iubirea pentru ea trăia încă, va trăi veșnic și se va transforma, așa cum se transformă toate cele vii. Poate că, devenind tot mai tandră și mai nebuloasă cu trecerea anilor, imperfecțiunile sale se vor șterge din memorie. Perfectă nu va deveni niciodată, dar va purta pe aripile ei mai puține stigmate în anii ce vor veni. El și Sophie, legați unul de altul pentru totdeauna, cununați pe vecie. Trupul i se destinse încet și-și aminti treptat de Kiki și de întîmplarea recentă. Ce straniu, își spuse, ce straniu! Simți cum lucrează în el schimbarea ca într-o plantă, modificîndu-i una cîte una toate părțile ființei. Cum se produsese această înnoire? Prin faptul că i se confesase lui Edgar? Era ceva care avea vreo legătură cu Edgar însuși, un lăcaș al afecțiunii inocente, poate chiar o relicvă a tinereții, oferind un misterios punct de sprijin? Așa încît Edgar, o făcuse cumva posibilă pe Kiki, iar Kiki va face posibilă... ce? Ce fel de amăgiri erau acestea? Nu cumva mai comisese încă o crimă, una mai puțin gravă? În mintea lui apărea straniu de asemănătoare cu

cealaltă, un pandant al primeia. Moartea lui Sophie, lacrimile lui Kiki, pentru a-i aduce lui... ce?

Telefonul începu să sune. Monty se ridică leneș și se duse să răspundă. O voce bărbătească se interesă dacă vorbea cu domnul Small.

— Da.

— Aici e Fairhazel... știi... ăă... Binkie.

— Binkie!

— Vorbesc de la școala Bankhurst.

— Binkie! Cîți ani au trecut!

— Te așteptam aici azi-dimineață, pentru interviu...

— O, Doamne! exclamă Monty.

După conversația cu Edgar, treaba asta îi ieșise complet din minte. Nu doar din cauza emoției ce-l cuprinsese. Cînd Edgar îl anunțase: „Nu-ți pot scrie recomandarea", Monty socotise că întregul proiect fusese anulat automat. Dar bineînțeles că Edgar nu contramandase întrevederea cu Binkie.

— Regret foarte mult, zise Monty. Mi-e teamă că am fost reținut aici de o problemă... urgentă... ăă... ăă... ceva în legătură cu o spargere.

— Oh, îmi pare rău. Sper că nu s-a furat nimic?

— Ba da, a dispărut un lucru de valoare, dar cred că totul se va termina bine.

— Ești asigurat?

— Sper că da, răspunse Monty. Vom vedea cu timpul.

— Poate putem stabili o altă zi în care să vii încoace.

— Se pare că va trebui totuși să plec. Așa că... poate că e mai bine să renunțăm deocamdată. Regret foarte mult că am provocat încurcături... Îți sînt recunoscător că ai acceptat să...

— Nu-i nici o problemă. Fără îndoială că-mi vei da de știre dacă mai tîrziu... deși, firește...

— Da, da... Mulțumesc, mulțumesc...

Monty puse receptorul jos și pufni în rîs. Pe urmă se opri din rîs și începu să calculeze de cînd nu mai rîsese. Uriașii nori multicolori de furtună continuau să plutească în spațiile senine, deschise, ale minții lui.

Blaise răsuci cheia în broască și împinse ușa, dar aceasta refuză să se deschidă. O împinse frenetic, pe urmă renunță. Era probabil zăvorîtă pe dinăuntru. De ce? Se simți cuprins de panică. Apăsă pe butonul soneriei și așteptă. Tăcere. Sună încă o dată, prelung. Nici un zgomot. Dădu fuga, pe lîngă colțul casei, pînă la ușa de la bucătărie, dar aceasta era și ea zăvorîtă sau, în orice caz, încuiată, iar el nu avea cheia. Se uită prin geam la bucătăria pustie, familiară, în care lumina soarelui dezvăluia fața de masă roșie, cîteva hîrtii pe masă, niște cești nespălate îngrămădite în chiuveta de modă veche. Încercă fereastra de la bucătărie, apoi toate celelalte ferestre de la catul de jos, dar toate erau încuiate. Mintea îi lucra nebunește, înfățișîndu-i-o pe Harriet întinsă pe patul ei de la etaj, cu un flacon de somnifere golit alături.

Aiureli, se gîndi Blaise. Harriet nu ar face una ca asta, nu-i stă în fire. Fără îndoială că a blocat pur și simplu ușile ca să nu mă lase să intru. Stă cuminte sus, ascultînd în tăcere și așteptînd să plec. Dar această nouă imagine era aproape la fel de terifiantă ca și cea dintîi. I se părea că vede ochii lui Harriet sticlind veninos spre el, scăpărînd în mintea lui așa cum nu-i văzuse niciodată în viața adevărată. Avea impresia că ea îl observa, că îl urmărea de sus. Făcu doi pași înapoi și ridică ochii, dar nu zări pe nimeni, nu observă la etaj nici un cap ce se retrăgea, nici un fîlfîit de perdele.

Fugi înapoi la uşa din faţă şi strigă: „Harriet! Harriet! Harriet!", prin fanta cutiei poştale. Cîinii, adunaţi ca să-i privească acţiunile, îl urmăreau acum neliniştiţi, mîrîind la călcîiele lui. Trase cîteva şuturi în direcţia lor, iar ei bătură în retragere, schelălăind.

— Harriet! Harriet!

Avea senzaţia că strigătele lui disperate, înspăimîntate, sînt apoteoza groaznică a unei zile teribile. Cearta prostească dintre el şi Emily, din cauza lui Kiki, păruse nesfîrşită. O prelungiseră mecanic, din oboseală, nici unul dintre ei neavînd energia creatoare necesară pentru a găsi o modalitate de a-i pune capăt. Pe urmă sunase telefonul. Era un doctor de la un spital din centrul Londrei, pe care-l cunoscuse cîndva. „Am o veste proastă pentru dumneavoastră. Unul dintre pacienţii dumneavoastră a fost adus la noi. N-am reuşit să-l salvăm. S-a sinucis." „Magnus Bowles?", întrebase ca un idiot Blaise. „Nu, Ainsley. Doctorul Horace Ainsley." Blaise pusese receptorul jos. Înşelarea încrederii. Îi era hărăzită şi această durere, acest motiv de aspră autoincriminare şi remuşcare, nu avea să fie cruţat de nimic. Dumnezeule, n-avea şi aşa destule necazuri? „Ce s-a întîmplat?", îl întrebase Emily. „S-a sinucis Ainsley." „Ţi-am spus că te-a sunat, ţi-am spus să te duci să-l vezi, ţi-am spus..." „Lasă-mă-n pace! ţipase Blaise. Nu vezi că şi aşa sînt gata să-mi pierd minţile?" Continuaseră să se certe.

În cele din urmă Blaise o lăsase singură, pretextînd că trebuia să meargă la spital să vadă ce e cu doctorul Ainsley. Dar condusese ţintă pînă la Hood House. Pe cînd mergea pe Western Avenue, ajuns în sfîrşit la cotitura cunoscută şi la familiarele străzi liniştite, cu casele lor spaţioase şi demne înconjurate de verdeaţă, într-o anumită

zonă a conștiinței lui ce ignora încă evenimentele recente prinsese formă un soi de mulțumire obosită, un fel de ușurare că se întorsese acasă. Era exact sentimentul de pe vremuri, cînd revenea, după gîlcevile cu Emily din Putney, la pacea inocentă, inconștientă, neștirbită, de la Hood House.

Nu pot face una ca asta, se gîndi, nu pot. Trebuie să-mi dea drumul din laț, Harriet trebuie să-mi dea drumul. Da, totul depinde de Harriet și, dacă înțelege și ea asta odată, are să mă ajute. M-a ajutat și la început, cînd și-a dat seama că numai sprijinul ei putea îndrepta lucrurile. Dar cum de s-au deteriorat toate în așa hal? Am făcut o greșeală, recunosc, dar nu a fost decît o greșeală pe care acum o văd și o pot îndrepta. Am jignit-o prostește pe Harriet spunîndu-i în față că o iubesc pe Emily și că plec cu ea. Trebuia să fiu mult mai vag, mai puțin direct. Chiar și acum, de unde să știu cum să procedez? Nu era nevoie s-o jignesc atît de rău pe Harriet, trebuia să mă port cu mănuși. Firește că n-a suportat una ca asta, nici o femeie n-ar suporta așa ceva. A simțit că este lăsată pe dinafară, că nu mai am nevoie de ea. O femeie are nevoie de un bărbat care să aibă nevoie de ea. Și, Isuse, *chiar* am nevoie de Harriet. Ea este cheia. Cum de n-am fost permanent conștient de acest lucru, care mi se pare atît de evident acum? Numai Harriet poate face situația aceasta tolerabilă! Sigur că, orice s-ar întîmpla, îi sînt devotat lui Emily. Harriet trebuie să înțeleagă măcar atîta, deci poate e mai bine că i-am spus-o, chiar fără menajamente. Acum însă trebuie să mă silesc s-o liniștesc, s-o înduplec, să n-o las să se simtă rănită și ofensată, să-i dau de înțeles cît de mult doresc să mă sprijine. Nu pot trăi fără iertarea lui Harriet, fără ca Harriet să existe undeva în viața mea, așa cum a existat întotdeauna. Harriet

nu se poate schimba, nu e genul de femeie care să se schimbe, de aceea este neprețuită. În scrisoarea aceea se preface doar, e furioasă și încearcă să mă facă să sufăr, să cred că s-ar putea s-o pierd și astfel să mă silească să mă întorc la ea. Da, asta e. Mă provoacă, pentru a mă determina să mă întorc la ea. Nu va fi ușor, se va lăsa mult rugată, dar esențialul este că am cu adevărat nevoie de ea. De îndată ce va înțelege că are din nou o putere reală asupra mea, că n-a fost aruncată la grămada de gunoi, își va reveni, va redeveni bună și miloasă. Am neapărată nevoie, și de-acum încolo, de locul acesta unde să vin și s-o găsesc pe Harriet cosînd, iar pe David scriindu-și temele. Poate nu voi reuși să fiu tot timpul prezent, dar locul trebuie să existe. „Ai distrus pentru totdeauna locșorul acesta." Nu, nu, îi răspunse Blaise vocii din mintea lui. Harriet poate să-l țină în viață pentru mine, o va face chiar și acum.

La volanul mașinii, apropiindu-se tot mai mult de Hood House, fusese din ce în ce mai convins că găsise soluția. Mai putea fi salvat, el și sănătatea lui mentală, onoarea, liniștea lui sufletească, totul. Dar în acele gînduri încurcate și neplăcute, un lucru îi rămăsese clar, dîndu-i prilejul să se considere încă integru. Îi *aparţinea* lui Emily, trebuia cumva să trăiască în mod decent, mai ales cu ea. Era o fază nouă, da, o fază nouă. Aceste cuvinte îi aduseră și ele mîngîiere. Toate i se întîmplaseră la fel de implacabil ca succesiunea anotimpurilor. Era obligat să rămînă la Emily și să înfrunte împrejurările furtunoase fără a se dezice de ea. Bineînțeles, se certau și țipau unul la altul, așa cum făcuseră întotdeauna, chiar și în zilele perfecte. Nopțile însă, cînd zăcea, epuizat din cauza emoţiilor şi a deprimării, în brațele lui Emily, avea senzația profundă că se afla în locul potrivit.

Îi mărturisese acest lucru nu o singură dată și, deși ea îi răspunsese întotdeauna sarcastic, simțise cît de încîntată torcea liniștită lîngă el și se gîndise în sinea lui că e minunat să faci fericită o femeie.

Cu Harriet, se gîndi, am străbătut un fel de ciclu. A fost și el benefic, dar cu totul diferit. Acum începe un ciclu nou. E oarecum firesc. Doar că am *neapărată* nevoie ca Harriet să rămînă în fundal. Trebuie să înțeleagă că în absența ei nimic nu are cum să-mi meargă bine. Îi pretind cam mult, de fapt îi cer să se sacrifice, dar ea e tipul altruist și pînă la urmă va considera că e de datoria ei s-o facă. N-ar putea fi cu adevărat fericită fără acest sacrificiu. De fapt, conștiința că m-a salvat îi va produce, cred, cea mai mare fericire. Chestia cu iubirea ei pentru Monty era, evident, falsă. De ce Dumnezeu am crezut toate balivernele lui Pinn? Harriet nu poate iubi pe nimeni altcineva decît pe mine.

Trebuie s-o văd, se gîndi Blaise, stînd din nou în fața ușii de la bucătărie, cu grupul de cîini care hămăia intermitent în spate. Trebuie s-o văd și să-i explic totul, cît timp lucrurile îmi sînt limpezi în cap. Tînjea acum nebunește după scumpa lui nevastă, dorea s-o țină pe genunchi și să-i vadă chipul iluminat de lumina iertării. Zgîlțîi ușa, încercînd să-și dea seama dacă era doar încuiată sau și zăvorîtă. Părea numai încuiată, iar cheia se afla probabil în broască, de partea cealaltă. Dacă ar sparge ochiul de sticlă, ar putea să-și strecoare mîna înăuntru și să răsucească cheia. Se uită în jur, căutînd o piatră sau un alt obiect cu care să spargă sticla. Pe terasă se găsea o bucată ruptă de pavaj și Blaise o ridică și o cîntări în palmă. Cînd făcu asta, Ajax, în a cărui minte, grav încețoșată de foame (Harriet uitase să le dea

de mîncare cîinilor înainte de plecare și răbdau de aproape două zile), gestul lui deșteptase o amintire de pe vremea cînd era pui, se porni pe un urlet subțire, pătrunzător și isteric, ca tînguitul neîntrerupt și sonor al unei ființe omenești aflate în stare de șoc. „Tacă-ți fleanca!", zise Blaise, amenințînd cîinele cu piatra. Făcu un pas spre ușă și izbi violent sticla, sfărîmînd partea de jos a geamului. Ceilalți cîini se puseră și ei pe lătrat, slobozind un concert nefiresc, frenetic, de urlete sonore.

Blaise tocmai își strecura mîna prin gaura zimțată, cînd îl fulgeră brusc cea mai sfîșietoare durere simțită vreodată, care i se răpîndi în tot trupul, făcîndu-l să se împleticească și să-și sfîșie încheietura mîinii în cioburile de sticlă. Pe moment, din cauza durerii și uluielii, nu înțelese ce se întîmplase, parcă avusese un atac de cord, parcă-l împușcase cineva. Apoi își dădu seama că Ajax îl mușcase adînc de gleznă, retezîndu-i complet tendonul, cum ai tăia o ață. Blaise urlă și se întoarse, ținîndu-se de ușă ca să nu cadă și punînd din nou mîna pe sticla spartă. Ajax îl înfruntă, mîrîind și dezvelindu-și colții, iar Blaise, într-o strălucire clară și înspăimîntătoare, văzu sînge, propriul lui sînge, pe botul animalului. Lătrînd isteric, toată haita se năpusti asupra lui. Simți cum era prins și tras de cracul pantalonului și cum fălcile puternice ale lui Panda îi apucau gamba. Apoi Ajax sări, iar Blaise îi trase un pumn în botul însîngerat, frecîndu-și degetele de colții animalului. Trebuie să fug, se gîndi Blaise, dar nu pot fugi, nu pot. Încercă să o ia la goană, să învingă durerea din picior, să prindă aripi din pricina fricii, să țopăie și să iasă, sărind, din cercul isterizat al fiarelor care clămpăneau din fălci. Seagull făcuse un salt ca să-l muște de mîna ce se legăna. Blaise

văzu cum îi curge abundent sîngele din încheietura sfîşiată şi din palma tăiată şi se simţi cuprins de panică. Zări în depărtare, oferindu-i parcă refugiu, gaura din gard ce ducea în grădina lui Monty şi încercă să alerge într-acolo, ţopăind pe piciorul sănătos şi tîrîndu-l pe celălalt. Trebuia neapărat să se silească să fugă. Timp de cîţiva paşi reuşi să imite mişcările normale, în vreme ce cîinii isterizaţi îi sfîşiau hainele. Pe urmă se împiedică şi căzu, iar colţii albi şi puternici ai lui Ajax se apropiară de grumazul lui.

Harriet nu era obişnuită să călătorească singură. Bineînţeles, nu era cu adevărat *singură*, de vreme ce îl avea cu ea pe Luca, dar ea era răspunzătoare pentru el, iar Luca n-o putea proteja de pretenţiile neaşteptate ale funcţionarilor, formulate într-o limbă pe care n-o înţelegea. Luca îi fusese totuşi folositor. Îşi adusese paşaportul (de care era foarte mîndru) într-o sacoşă mică, burduşită cu comori de la Fulham. Chiar îi reamintise lui Harriet că va avea şi ea nevoie de paşaportul *ei*. Pe avion o ţinuse tot timpul de mînă. Deşi extrem de agitat, fusese cel mai calm dintre ei doi. Harriet era tulburată, avea tendinţa să tremure şi să scape lucrurile din mînă. Cînd scotocea în poşetă, căutînd paşapoartele, biletele sau banii, tot ce păstra acolo se revărsa brusc afară şi se risipea pe jos. Se simţea neîndemînatică, înfierbîntată de ruşine şi nelinişte. Presupun că ar trebui să schimb nişte lire în mărci, îşi spuse, dar nu găsea în ea tăria de a-şi părăsi fotoliul din sala de aşteptare a aeroportului Hanovra, unde se refugiase împreună cu Luca, aşteptînd sosirea bagajelor de la avion. Îl strînse mai tare pe copil lîngă ea, cuprinzîndu-i umerii cu braţul, în vreme ce el se uita în sus la

ea cu ochii lui strălucitori, negri, calmi. Luca strîngea în braţe elefantul brodat şi un mic ursuleţ îmbrăcat într-o uniformă de tartan, pe care îl alesese împreună cu Harriet la Heathrow.

Harriet îşi regreta deja fuga, deşi nutrea în acelaşi timp sentimentul că era, într-un fel sau altul, un drum inevitabil, ce se cerea străbătut pînă la capăt. Îi expediase o telegramă lui Adrian, anunţîndu-şi sosirea, dar nu primise nici un răspuns. Probabil că timpul fusese prea scurt. Nu reuşise să ţină socoteala orelor. Poate era plecat într-o aplicaţie sau fusese mutat din Hohne de la ultima lui scrisoare. Adrian, cîndva mare autor de epistole, nu-i scrisese prea des în ultimul timp. Fără îndoială, nu avea lucruri plăcute de povestit despre viaţa sa şi perspectivele sale de viitor, după ce fusese respins la examenul pentru cursurile de ofiţeri de stat-major. Deşi nu o vizitase niciodată, localitatea Hohne nu era străină de imaginaţia lui Harriet, întrucît tatăl ei îşi sfîrşise acolo cariera de ofiţer de legătură. Adrian deplînsese soarta părintelui său. Acum se afla şi el la Hohne, în calitate de comandant al unei baterii de pe lîngă Cartierul General, un alt maior Derwent urmărit de ghinion. Îi descrisese lui Harriet întinderile pustii de nisip răvăşite de tancuri şi, mai departe, deşertul Luneberg. O destinaţie de la capătul lumii, pentru o călătorie pînă la capătul lumii.

Harriet ştia, desigur, din experienţa generală avută cu armata, că în cazul în care nu l-ar găsi pe Adrian, camarazii lui ofiţeri (repetă numai pentru sine sintagma încurajatoare) i-ar sări în ajutor. Habar nu avea însă cum urma să ajungă pînă la Hohne, fără să cunoască o boabă de germană. Trebuia să schimbe bani, să ceară îndrumări. Vai, dar era atît de flămîndă (spre deosebire de

Luca, nu putuse pune nimic în gură pe avion), atît de obosită, de buimăcită, de înspăimîntată. Ori de cîte ori călătorise, Blaise se ocupase de toate. Cea mai puternică dorință a sa în momentul acesta era să ajungă sub aripa protectoare a fratelui ei. Simțea nevoia de a se afla într-un loc unde să fie discret supravegheată și ocrotită. Își imagină apropiatul sanctuar, unde-l va putea culca pe Luca și va putea să plîngă în sfîrșit după pofta inimii. Adrian va întreba: „Ei, și acum ce intenții ai?", iar ea va răspunde: „Nu știu" și pînă și în aceste cuvinte va găsi o mîngîiere. Fratele ei era cel mai bun și mai blînd bărbat. Poate că n-ar fi trebuit să se facă ofițer, dar tatăl lor îl silise să urmeze academia Sandhurst.

De atîta oboseală și slăbiciune, Harriet nu mai știa exact *de ce* luase calea pribegiei. În momentul respectiv i se păruse o chestiune de principiu. Dar ce principiu? Își amintea că își spusese: Nu vreau să fiu sclava lui Blaise. Nu vreau să fiu sclava *lor*. Acesta să fi fost principiul? Așa arătau toate principiile? Nu era oare vorba de simple emoții? Ca emoții, le putea rememora și retrăi. Se gîndi că într-un fel era bine că plecase. Dacă aș fi rămas, mi-ar fi fost imposibil să nu joc rolul unei soții care consimte. Îl cunosc bine pe Blaise. Am aflat exact cum este, m-ar face să-mi fie milă de el, ar transforma totul într-o problemă de salvare. Nu mai sînt persoana aceea blajină care crezusem că sînt. Dacă aș fi silită să devin victima lor, n-aș putea să accept cu ochi senini și cu un cuget umil și iubitor. Aș face-o cu resentiment ascuns, cu ură. Ba nici măcar atît, fiindcă resentimentul și ura sînt forme ale puterii. Aș deveni nevolnică, veninoasă, demoralizată, înnebunită de atîta umilință. M-aș zvîrcoli ca un vierme retezat în două și n-aș avea cum să mă mai gîndesc la

propria-mi viață. Harriet își aminti cu o tresărire de regret de acea splendidă și calmă siguranță de sine care păruse cîndva indestructibilă, dar pe care n-o va mai cunoaște niciodată.

Da, mai putea retrăi aceste sentimente, dar mintea și sufletul ei sufereau deja un proces de transformare. Regreta profund acum că plecase fără David. Rezervase locuri la avionul de după-amiază, fără să-și lase timp pentru Londra, atît de nerăbdătoare fusese să scape, atît de mult se temuse de alte posibile implorări ale lui Blaise. Îi lipsise pur și simplu voința de a-și modifica planurile. Avea biletele de avion, ca niște autentice mesaje ale destinului și, în lipsa oricăror alte idei despre cum să procedeze, se supusese pur și simplu acestora. Avea nevoie de sprijinul și sfaturile lui Adrian, cu atît mai mult cu cît părea a fi ultima persoană la care putea apela. Blaise, Monty, Edgar, Magnus erau duși cu toții, iar acum David o respinsese și el. Cruda sa dispariție fusese o judecată cumplită, dar dreaptă. Era și aceasta o piesă a angrenajului din care, în pofida „emoțiilor" și „principiilor" ei, nu avusese tăria morală și curajul de a se smulge cu adevărat.

Într-adevăr, ceea ce-i inspira lui Harriet – așa cum ședea paralizată, așteptînd să-i vină bagajele de la avion – atîta disperare, era înțelegerea lentă, mecanică a faptului că fuga ei în lume nu schimbase nimic. Era un gest fără conținut. Nu un salt dătător de viață spre libertate. De fapt, ce putea face? În ultimă instanță, nu avea pe nimeni altcineva decît pe Blaise. Adrian va fi extrem de înțelegător, foarte rezonabil, foarte cumsecade, dar nu peste mult timp va dori ca ea să plece, să se întoarcă *acasă*. Problema nu avea soluție, în final se întorcea mereu la Blaise. Nimeni altcineva nu are nevoie de mine, își spunea, în afară de copii,

dar ei nu mă pot salva. Blaise are o nevoie cumplită de mine, îi este necesară iertarea mea pentru ca fericirea lui cu Emily să fie perfectă. Are nevoie de Hood House și de iluzia că viața acolo continuă la fel ca înainte. Probabil că și David are nevoie de acest lucru. Aceasta este, fără putință de îndoială, nevoia și dorința cea mai mare a lui Blaise. Nu e capabil să se recunoască răspunzător de faptele sale. Va implora să fie cruțat, să nu fie pedepsit. Mă va pisa pînă-i voi da un semn de împăcare, iar după aceea se va purta cu mine așa cum s-a purtat cu Emily, doar că-i va fi mai ușor, fiindcă eu sînt mult mai puțin agresivă și fiindcă Hood House îi stă la dispoziție. Pot să reanimez Hood House, să repun în funcțiune caloriferele, să-i împachetez hainele lui Blaise, dacă are nevoie de ele, să stau acolo și să-i aștept vizitele. Iar el va veni în vizită, se va tîngui și se va învinovăți, va vorbi cu ironie despre Emily, se va lăsa copleșit de emoțiile și vinovăția lui și se va întoarce la ea cu sentimentul că este mai puternic și mai curat. Pe mine mă va binecuvînta din tot sufletul, convins de mărinimia mea, îi va declara lui Emily că sînt „minunată" și se vor amuza împreună pe seama mea. Iar eu voi fi mereu singură. Această generozitate față de el, care de fapt nu-i decît slăbiciune, e unica și ultima mea resursă. Voi recurge curînd la ea, deja ajung să apelez la ea, deja gîndesc exact așa cum dorește el să gîndesc, singura scăpare ar fi un fel de violență de care nu mă simt capabilă. Nu există nicăieri un spațiu întins și liniștit, se gîndi Harriet, unde să se înalțe un copac între doi sfinți, ridicînd-și fruntea pură, plină de semnificații, spre bolta aurită. Ceea ce păruse a fi o intuiție a libertății și a virtuții nu mai era acum pentru ea decît o enigmă banală, prilej de emoții sărace, lipsite de sens. Era prizoniera

propriilor sale gînduri, era condamnată de propria sa ființă.

— Poliția! zise Luca.

Harriet ridică privirea. Văzu, la intrarea în marea sală de așteptare, un grup straniu de bărbați în uniforme. Privi mai cu atenție. Încordarea tăcută a acelor oameni vestea o situație neobișnuită. O primejdie. Brusc, inima lui Harriet începu să bată foarte tare. Se întoarse și zări lîngă ea un neamț solid, pe care-l remarcase în avion. Expresia de pe chipul lui o umplu de groază. Fața-i era albă ca varul, cu gura deschisă, cu ochii pironiți asupra centrului sălii. Harriet se uită și ea într-acolo. În tăcerea aceea mormîntală, în mijlocul atîtor oameni încremeniți în nemișcare, doi tineri stăteau în picioare, iar unul ținea în mînă un fel de tub lung și strălucitor. La intrare apărură și mai mulți polițiști. Cineva lansă un avertisment în germană. O femeie țipă. Unul dintre polițiști ridică revolverul. Un zgomot asurzitor izbucni dintr-odată și încăperea răsună de vaiete și țipete disperate. Neamțul solid de lîngă Harriet căzu la pămînt, sîngerînd abundent. Țipînd ea însăși, Harriet îl acoperi cu trupul ei pe Luca.

— Ei, cum ți-a plăcut unchiul Adrian? întrebă Blaise.

— Un fanfaron, răspunse Emily.

— Ba eu cred că e drăguț, replică Blaise. Firește, nu ne-am avut niciodată prea bine. Întotdeauna m-a considerat un șarlatan.

— Păi, *ești* un șarlatan, dragul meu. Dar el, este într-adevăr militar? De ce nu purta uniformă?

— Ofițerii nu poartă uniformă în afara orelor de serviciu, decît în război.

— După părerea mea, arăta mai degrabă ca un funcționar de bancă.

— Aș vrea să renunți să mai ungi labele pisicilor, oricum e o idee sinistră. Little Bilham a lăsat urme pe tot pe covorul indian.

— Sper că ți-au plăcut micile schimbări făcute de mine în camera de zi.

— Nu, nu mi-au plăcut. Și doar te-am rugat să nu schimbi nimic fără să mă întrebi.

— Iar eu ți-am spus că am nevoie să mă simt la casa mea și ai fost de acord. Nu-i ciudat că unchiul Adrian a vrut să-l ia pe Lucky?

— Mișcător. Spunea că vrea ceva care i-a aparținut în mod special lui Harriet.

— Am observat că nu i-ai oferit nici un obiect mai de valoare.

— Nu și-a dorit un obiect de valoare. I-am dat toate lucrurile alea de pe biroul ei.

— Ești comic de cărpănos. De ce te strîmbi așa?

— Pentru că mă doare. Ai și uitat?

— Te referi la picior?

— Da. Mă refer la picior. Voi șchiopăta toată viața. Se pare că te doare-n cot.

— Din fericire, ai o profesie sedentară. Presupun că te bucuri că scapi de cîine. Nu cred că vrei să mai vezi vreo potaie cît trăiești.

Blaise scăpase ca prin urechile acului. Trebuiseră să-i prindă gîtul în douăzeci și cinci de copci și să-l opereze la picior, dar colții lui Ajax nu retezaseră nici o arteră importantă. Aproape imediat după ce căzuse, David și Pinn ieșiseră fugind din casă și alungaseră dulăii cu lovituri. La sosirea lui Monty, toată tărășenia se isprăvise.

În lunga și confuza perioadă următoare, Ajax și Panda și Babu și Lawrence și Seagull fuseseră cu toții lichidați. La fel și bietul Buffy, care se

mulțumise să stea pe gazon și să latre, neîndrăznind, ca de obicei, să ia parte, alături de ceilalți cîini, la joaca bizară în care erau prinși, oricare ar fi fost aceea. Ganimede (cu singuranță vinovat) fusese salvat de prezența de spirit a doamnei Raines-Bloxham, care întreținuse de mai multă vreme legături clandestine cu respectivul animal, hrănindu-l pe ascuns în bucătăria ei, și care venise fără multe fasoane și-l luase, înainte de a se lămuri situația. Lucky, făcînd cinste numelui său, supraviețuise de asemenea întîmplător. Probabil din cauză că nu se integrase încă în haită și nu era obișnuit să primească de mîncare la ore fixe, mereu în același loc, cînd i se făcuse foame, se îndepărtase de ceilalți pentru a explora coșurile de gunoi ale lui Monty. În cursul acestei explorări, Kiki, fără să-și dea seama, îi furnizase un alibi: ignorîndu-i prezența, îl închisese în garajul lui Monty cînd își scosese de acolo mașina, pe care o ascunsese în garaj ca să n-o vadă Blaise și să se simtă înșelat (era o fată plină de bun-simț). Așa se face că Lucky, descoperit ulterior, fusese declarat nevinovat. Blaise tocmai se pregătea să-l înapoieze la Adăpostul pentru Cîini, cînd apăruse Adrian și, aflînd cît de mult ținuse Harriet la animal, îl adoptase.

Harriet decedase în masacrul de la aeroportul Hanovra. Îi salvase viața lui Luca, acoperindu-l cu trupul ei ciuruit de gloanțe. Blaise, anunțat telefonic de Adrian, plecase cu avionul să aducă acasă rămășițele pămîntești ale soției sale și pe înstrăinatul său copil, aflat în stare de șoc. Luca nu mai vorbise deloc de la acea întîmplare zguduitoare, nu mai rostise nici un cuvînt, nu mai scosese un sunet, contemplînd mut lumea cu ochi înspăimîntați, care păreau a străluci de durere, ca și cum ar fi înotat în lacrimi. Îi recunoștea pe

Blaise şi pe mama lui, dar ori de cîte ori încercau să-l alinte, îi respingea blînd, cu gesturi neajutorate, ca de animal. Emily plînsese mult de mila lui, dar consimţise în cele din urmă să fie internat într-o instituţie specială pentru copii cu tulburări psihice. Psihiatrul de la acea instituţie nu-l considera pe Luca un caz disperat.

Curînd după înmormîntare, Emily se mută la Hood House şi imediat după aceea Blaise şi Emily se cununară discret la un oficiu al stării civile. Martori le-au fost Pinn şi Maurice Guimarron. Blaise îl informase pe Monty printr-o scrisoare, iar el le trimisese felicitări, dar nu făcuse act de prezenţă. Odată cu sosirea lui Emily la Hood House, David se întorsese la Locketts, unde locuia şi acum, din cîte ştia Blaise. Blaise nu se putuse mobiliza încă să încerce să-l împace şi să-l recîştige pe fiul său mai mare. Va fi timp pentru asta mai tîrziu, va veni vremea tuturor lucrurilor ce trebuiau împlinite şi se cuvenea să fie împlinite pentru ca ordinea să domnească iarăşi în lume. Straniu, dar ordinea *putea* fi reinstaurată în lume, iar Blaise era convins de asta chiar şi în toiul proastei dispoziţii şi al oboselii ce puseseră stăpînire pe el de cum se mai atenuaseră urmările şocului iniţial. Simţea, tainic şi prudent, că trecuse printr-un mare incendiu şi scăpase fără nici o zgîrietură. El supravieţuise. Faptul că Harriet fusese pur şi simplu ucisă, omorîtă fără sens de oameni care habar nu aveau de situaţia lui delicată, că problema sa găsise o rezolvare definitivă într-un mod atît de extraordinar, îl izbise la început pe Blaise ca fiind o manifestare insuportabilă a hazardului, dar mai tîrziu îl considerase un lucru anume sorocit. Toate se întîmplaseră cu o repeziciune atît de uluitoare, încît nu putuse crede o vreme că Harriet dispăruse, că fusese ştearsă pe de-a-ntregul şi

pentru totdeauna de pe fața pămîntului. Cît de teribil de completă era moartea, cît de straniu de curată! Șocul brutal îi provocase o lungă suferință fizică, dar parcă era o suferință lipsită de orice legătură cu Harriet. Între timp, stăpînit de o teamă aproape superstițioasă, se aștepta mereu s-o vadă întorcîndu-se acasă, îi căuta scrisorile, îi aștepta apelurile telefonice. Era posibil să nu existe nici un mesaj final? Iar în ungherele vechi și simple ale sufletului, deprinse cu prezența ei, îi ducea dureros dorul.

— Îi simt atît de mult lipsa, o, îi simt atît de mult lipsa, i se plîngea necontenit lui Emily, ca și cum mărturisirea aceasta ar fi fost extrem de importantă pentru el. În adîncul conștiinței simțea nevoia imperioasă de pune mereu, ca să spunem așa, portretul lui Harriet în fața lui Emily. Emily înțelegea această necesitate și o respecta, de fapt îi venea destul de ușor s-o facă. Destinul fusese uimitor de clement cu ea, așa că-și putea permite să fie generoasă. Dar nu era cîtuși de puțin încordată. Nu pretindea că ar fi îndurerată, nici nu-și bătea cine știe cît capul cu suferințele lui Blaise, considerîndu-le trecătoare. Își ascundea satisfacția sub un tact blînd și calm, deși din cînd în cînd murmura cîte ceva de genul: „Cît bun-simț a avut Doamna Placidă să plece și să se lase masacrată!". Blaise respecta *asta*. Emily socotea că micile ei necuviințe, încercările ei de a banaliza cumplita întîmplare îi vor face bine lui Blaise în cele din urmă, silindu-l să-și dea seama că viața trebuia să meargă împleticindu-se înainte, nu să se transforme într-un coșmar. Poate că Emily avea dreptate.

Blaise nu văzuse cadavrul lui Harriet, identificat de Adrian. De fapt, era hotărît să nu-l vadă, deși Adrian afirmase că fața îi scăpase neatinsă

și era evident de părere că s-ar fi cuvenit ca Blaise să-și vadă soția moartă. Adrian se ocupase de toate formalitățile necesare pentru transportarea sicriului în Anglia. De fapt, tot el luase hotărîrea ca Harriet să fie adusă înapoi acasă. Cuprins de o grabă frenetică și de dorința de a se menaja, Blaise ar fi preferat o înmormîntare imediată în Germania. Respectarea uzanțelor, în care își găsea Adrian alinarea, nu-i spunea nimic lui Blaise. Adrian se ocupase de asemenea de organizarea funeraliilor și a înhumării într-un mare cimitir londonez, unde se odihneau deja tatăl și mama lor. („O să vină regulat în vizită la mormîntul ei", îi spusese Blaise surprins lui Emily.) Prin moarte, Harriet revenise în sînul familiei Derwent cu o naturalețe pentru care Blaise se simțea vag recunoscător. De parcă pierderea suferită de el era întru cîtva atenuată dacă se dovedea în cele din urmă că Harriet aparținea de fapt celeilalte familii.

Dar o visa necontenit pe Harriet, iar în vise îl copleșea o compasiune sfîșietoare, precum și o teamă pe care nu îndrăznea să o încurajeze în viața de fiecare zi. Într-unul din vise o văzu cum dădea de mîncare cîinilor și plîngea disperată deasupra lor, cuprinsă de o neliniște insuportabilă, în altul i se arătă fața ei, urît tumefiată, dar fără urme de sînge, privindu-l acuzator. Nu e moartă, se gîndise, nu-i decît rănită, iar cel ce a rănit-o sînt eu. Cum am putut să-i fac una ca asta scumpei mele soții, care e atît de blîndă și de bună? La trezire, alunga departe de el rafinatele manifestări ale compasiunii și groazei. Căuta moduri mai simple de supraviețuire, metode mai eficiente de a grăbi scurgerea timpului. Își aloca – de parcă le-ar fi raționalizat – perioade în care să tînjească după ea, să deplîngă golul lăsat în propria-i ființă de moartea ei crudă. Cu o eficacitate rapidă, mecanică,

egoismul lui îşi lua măsurile de apărare, de fapt ele fuseseră declanşate chiar din momentul cînd vocea lui Adrian, călătorind pe fir de la mare distanţă, îl informase despre soarta lui Harriet. Nu-i voi permite acestei oribile întîmplări să se implînte prea adînc în sufletul meu, îşi spusese. Nu-i voi permite grozăviei morţii să ocupe un loc în viaţa mea. Trebuie să mă gîndesc numaidecît la mine însumi, la viitorul meu, la modul în care mă va consola Emily, la ce fericit voi fi într-o bună zi. Nu mă voi gîndi că sînt vinovat. Nu mă voi gîndi la suferinţele lui Harriet, căci ele au luat sfîrşit. Nu mă voi lăsa distrus de întîmplarea aceasta, voi încerca să profit cît pot de pe urma ei şi să-mi vindec rănile prin responsabilităţile pe care le am faţă de cei vii. Mă voi strădui să duc o viaţă mai simplă, mai bună, mai uşoară, lipsită de probleme, să-i permit purificării aduse de moarte să facă măcar atîta lucru pentru mine. La urma urmei, chiar am nevoie de odihnă acum. Nu vreau să trăiesc cu o stafie. Pleacă, porunci în sinea lui, pleacă, pleacă de-aici, ca şi cum ar fi retezat braţele sau tentaculele unei paralizante compasiuni, întinse înspre el din mormînt.

Între timp, Blaise şi Emily trudeau în tăcere, în taină, cu rîvnă, ca nişte oameni care încearcă să ascundă o crimă, pentru a îndepărta din Hood House toate urmele existenţei lui Harriet. În grădină ardea fără întrerupere un foc, în care soţii, ocolindu-se de obicei unul pe celălalt cînd erau prinşi cu această îndeletnicire, îngrămădeau tăcuţi lucrurile lipsite de valoare ale lui Harriet, derizoriul moloz al vieţii ei încheiate: conţinutul sertarelor biroului, amintirile din copilărie, acuarelele pictate în Ţara Galilor, caietele cu reţete, tăieturile din ziare referitoare la regimentul tatălui, ilustratele primite de la tatăl şi fratele ei, sertare

întregi de cosmeticale, piepteni, panglici și cordoane vechi, pînă și lenjerie. Straniul rug funerar le devora treptat pe toate. Garderoba lui Harriet, ca și puținele ei bijuterii, luaseră drumul organizației de caritate Oxfam. Doar o brățară din argint aurit, gravată cu trandafiri, stîrnise dorința lui Emily, care, prin aluzii, îl determinase pe Blaise s-o îndemne să o păstreze. De purtat însă n-o purtase niciodată. Elefantul brodat și ursulețul în uniformă se întorseseră din Germania odată cu Luca, iar ursulețul îl însoțise pe copil la instituția cu pricina. Elefantul rămăsese, nu se știe cum, la Hood House. Într-o zi, Blaise îi descoperise în jar rămășițele carbonizate și reflectase îndelung asupra stării de spirit ce o determinase pe Emily să-l condamne la distrugere.

Testamentul lui Harriet îl desemna, firește, pe Blaise drept unic moștenitor, iar el află cu surprindere și plăcere că soția lui posedase bunuri succesorale considerabile, moștenite de la tatăl ei, despre care nu știuse nimic. Indica oare tăinuirea existenței lor, se întreba Blaise, faptul că într-un colțișor al minții lui Harriet se cuibărise o doză de neîncredere față de el? Poate că nu dorise decît să-i facă o surpriză, cu oușorul ei de aur, într-o perioadă cu dificultăți sporite. Odată, dezbătînd intențiile lui de a deveni doctor, ea vorbise despre niște „hîrtii de valoare". Probabil că nu le cunoscuse nici ea valoarea. Se înțelege că banii cădeau bine acum, cînd avea de făcut față atîtor cheltuieli, ca de pildă redecorarea casei sau modificarea bucătăriei, pentru a fi pe placul lui Emily. Din fericire, consultațiile lui Blaise continuau să meargă înfloritor, deși pacienții erau aproape în întregime diferiți. Mulți dintre cei vechi renunțaseră, proclamîndu-se vindecați. Deoarece lucra acum mai ales cu grupuri, putea primi mult mai mulți oameni,

exista chiar o listă de aşteptare. Blaise şi Emily mai discutau uneori posibilitatea ca el să devină doctor, dar nici unul nu mai credea în urgenţa acestei probleme.

(De fapt, deşi Blaise nu avea să afle niciodată, pacienţii lui beneficiaseră copios de pe urma triplului şoc al sinuciderii lui Horace Ainsley, al morţii lui Harriet şi al faptului că Blaise fusese aproape sfîrtecat de cîini. Supravieţuind acestor dezastre, neafectaţi şi încurajaţi de ele, se simţeau cu toţii mai bine. La o serată dată de Maurice Guimarron, Angelica Mendelssohn fusese de acord cu Septimus Leech că Blaise nu reuşise să-i păcălească nici măcar un singur moment.

— Şi-şi închipuia că-l venerăm!

— Nu-mi pot explica de ce am continuat să merg la el, declară Angelica.

— Nici eu, spuse, alăturîndu-se grupului, Stanley Tumbelholme.

— Mă simt mult mai bine de cînd a dispărut din viaţa mea tîrîtura aia scîrboasă. Ce rău îmi pare că nu l-au sfîrtecat cîinii!

— Aproape că mi-am terminat romanul, zise Septimus, iar Penelope susţine că doarme dusă acum.

Miriam Lister rîse superior. Septimus şi Penelope urmau să se căsătorească nu peste mult timp. Numai sărmana Jeannie Batwood tăcea. Îl iubea pe Blaise cu disperare şi nu-l putea părăsi acum, deşi soţul ei o ameninţa cu divorţul.)

În mare, Blaise se simţea uşurat de ieşirea lui Luca din scenă, deşi, de dragul lui Emily, îi părea oarecum rău după băiat. Nu-i plăcea să recunoască, dar niciodată nu-l înţelesese pe Luca, nu-şi înţelesese propriile sentimente în legătură cu el şi niciodată nu-l iubise pe băiat aşa cum s-ar

fi cuvenit. Naşterea lui Luca fusese o complicaţie nedorită şi asta rămăsese băieţelul întotdeauna pentru Blaise. Crescînd, straniul copil îi inspirase numai teamă şi vinovăţie. Era o uşurare că fusese *declarat* subdezvoltat în mod oficial şi dus departe, pentru a fi îngrijit de specialişti. În orice caz, o perioadă în care să fie scutit de prezenţa lui Luca era esenţială în situaţia de acum, mai tîrziu deciziile vor putea fi luate cu o minte mai clară. Deşi Emily plîngea des, Blaise avea sentimentul că fusese şi ea uşurată cînd acea suferinţă tăcută, teribilă, ininteligibilă, fusese îndepărtată de sub ochii ei. În felul acesta ne rămîne mai multă energie pentru alte scopuri, se gîndea Blaise, ca de exemplu să avem grijă de David, deşi deocamdată nu făcuse nici o încercare în acest sens, iar Emily nu pronunţa niciodată numele băiatului. Blaise îl vizitase pe David la Locketts de două ori, dar se dovedise că nu aveau ce să-şi spună. David se încăpăţînase să tacă, iar la sfîrşit îşi rugase politicos tatăl să plece. Blaise, care sperase să i se indice prin vreun semn că fusese iertat, îşi dăduse seama că nu se va mai putea expune prea curînd la o astfel de încercare. Refuză să mediteze la întîlnirile acelea, ştergîndu-şi-le tacit din memorie. O să mă ocup de David mai tîrziu, îşi promisese. Deocamdată este mai bine să rămînă cu Monty şi Edgar. Acum imediat contează numai Emily, să se instaleze confortabil în casă, în aşa fel încît unirea noastră să devină reală şi să creadă în sfîrşit în ea. Îşi spuse încă o dată că era minunat să reuşeşti să faci fericită o femeie.

Iar acum era căsătorit cu Emily McHugh. Stăteau faţă în faţă, ca soţ şi soţie. Lupta cea lungă se sfîrşise sau poate îşi schimbase caracterul. Urma o eră nouă, cu războaie şi revelaţii de un fel cu totul deosebit. Tachinările femeii sunau ca şi pînă

acum, dar odată cu dispariția pericolului real își mai tociseră puțin ascuțișul. Fusese oare teama un ingredient atît de important în dragostea lor de pe vremuri? Pe el, cel puțin, îi delectase oare *teama* ei? Acum era ca și cum s-ar fi asigurat reciproc, după fiecare schimb de cuvinte: „Totul e bine, dragă, totul e bine. De-acum încolo nu mai putem fi ruinați, distruși sau pierduți. Totul e un joc, îți dai seama". Cruzimea ei, care-i produsese cîndva delicii, părea acum inofensivă și falsă, în orice caz, nu mai avea vîrful suficient de bine ascuțit de împrejurări ca să-l poată străpunge sau încînta. Între ei se înfiripase o înțelegere mai blîndă, mai potolită, aproape o conspirație, o conspirație ce urmărea fericirea. Ca un soi de pact între doi indivizi mult mai vîrstnici. Sesizînd acest lucru, Blaise se surprinse gîndindu-se lacom la fericire și întrebîndu-se dacă acest premiu mai puțin emoționant le va fi în cele din urmă hărăzit lui și celei de-a doua soții. Nu reușea să-și amintească nimic despre calitatea primei sale fericiri, dinainte de Emily, fericirea cu Harriet, timpul respectiv devenise legendar, aproape inaccesibil pentru mintea lui. Nici nu reușea să-și clarifice în memorie modificările pe care le suferiseră iubirile sale timpurii, inoculîndu-i credința că Harriet este dragostea lui sacră, iar Emily cea profană. Apropiindu-se de trecut și străduindu-se să-l atingă, poruncindu-i instinctiv să reducă intensitatea durerii, putea să-și imagineze limpede (sau poate inventa într-o oarecare măsură?), cu o emfază nouă, dar și cu un soi de milă față de ea, doar nefericirea sa cu Harriet, singurătatea lui alături de ea, sentimentul de a fi făcut o alegere greșită, de a se afla într-un loc nepotrivit.

Dar în ce loc se afla acum? Faptul că era *însurat* cu Emily îi veni brusc în minte, ca un șoc

al inocenței și vidului, ca o puternică lumină albă și, dacă-l făcu să simtă pentru ea un val puternic de tandrețe, păru totodată să diminueze intensitatea vechiului și vertiginosului sentiment că între ei doi exista o legătură unică. Poate că această apropiere fusese într-adevăr, parțial, produsul adversității și al emoțiilor prilejuite de teamă. Acum, că nu mai trăiau periculos, trebuiau să aprecieze alte calități, să observe diferențele dintre ei. Totuși gîndul la vechea lor iubire rămînea pentru ei un soi de talisman, un fel de garanție, un stindard al îmbărbătării pe care-l desfășurau în vînt din cînd în cînd. Odinioară fuseseră convinși că erau într-adevăr făcuți unul pentru celălalt, în mod cu totul și cu totul special, trecuseră prin foc pentru asta și li se cuvenea o răsplată. Chiar dacă această răsplată se dovedise atît de diferită de ceea ce așteptau încît rămăseseră perplecși, focul fusese, în orice caz, real. Blaise se simțea marcat cu pecetea morții. Avea să aibă cicatrici și să șchiopăteze tot restul vieții. Cu cît se îngrijea cu mai multă atenție, ca să se elibereze de monstruozitatea morții lui Harriet, cu atît se simțea mai bătrîn și mai preocupat de sine și observa cu plăcere că și Emily dădea aceleași semne ale preocupării de sine. Vor avea bani, confort, o casă plăcută, o viață ușoară și agreabilă. Suferiseră împreună, iar acum se puteau în sfîrșit odihni și bucura de consolările lumești. Ce oameni banali o să devenim, se gîndi el, fără urmă de regret, descoperindu-și în suflet un soi de mediocritate morală gata formată, resemnarea de a fi lipsit de ambiție, egoist și ratat, o resemnare ce-l umplea de o confuză încîntare secretă.

— Mă bucur că am isprăvit și cu Adrian, spuse Emily. E o nouă fază în eclipsarea știi tu cui.

— Credeam că nu mai pleacă niciodată.

— Ascultă, cred că ar trebui să-i faci o vizită lui Monty.

— În legătură cu David.

— Nu. În legătură cu livada. Vreau livada.

— Am să-i scriu.

— De ce nu-l inviți la un pahar?

— Credeam că nu ți-e simpatic.

— Ba îmi era, dar n-am vrut s-o arăt. Oricum, îmi place de el acum. E unica persoană celebră pe care o vom cunoaște vreodată.

— Numai că acum nu-mi mai place mie.

— Mă duc eu la el.

— Nu se poate.

— Vezi că mă mai pricep să te exasperez?

— Lasă-mă-n pace, fetițo, sînt obosit.

— Vreau livada, vreau livada, vreau livada.

— Bine, bine. Voi încerca să ți-o obțin.

Se înțelege, nu-i adevărat că nu-mi mai place acum de Monty, se gîndi Blaise. Dar ce geniu al răului blestemat a fost pentru mine! Nu vreau să dau ochii cu el, cel puțin nu acum, imediat, fiindcă mă face să mă simt mic. Întotdeauna a avut acest efect asupra mea, presupun însă că odinioară îmi făcea plăcere. Acum nu-mi mai place și probabil și asta este o parte a „ratării" mele, faptul că Monty nu se mai „potrivește" cu mine. Zău dacă toată tărășenia nu i s-a datorat într-un fel chiar lui, dacă n-a făcut-o pentru a se amuza. Mi-a înlesnit legătura cu Emily inventîndu-l pe Magnus Bowles, iar cînd l-a omorît, a provocat fuga lui Harriet. Sinuciderea amărîtului de Magnus a fost picătura care i-a umplut lui Harriet paharul. Monty este într-adevăr regele cinicilor. Ba mai degrabă un fel de zeu visător, care declanșează întîmplări îngrozitoare într-un fel de transă. Cam asta a fost el pentru mine. Presupun că, într-o manieră sinistră, nu s-a descurcat prea rău în rolul ăsta de

divinitate locală. Povestea a avut un sfîrșit destul de fericit pentru cei rămași în viață. După atîta vinovăție și atîta confuzie, Em și cu mine putem să luăm viața de la capăt.

Și tot datorită lui Monty nu mă simt obligat să am o părere foarte proastă despre mine însumi. N-a fost vina mea că Harriet a fugit la Hanovra, Monty a fost de vină. Dacă i-ar fi purtat de grijă așa cum se cuvine, n-ar fi plecat nicăieri. Nu eu am ucis-o, ci Monty. El a fost cauza imediată. Prin urmare, el să fie cel chinuit de remușcări. A înghițit tot sentimentul de vinovăție, așa cum înghite orice. N-are decît să plesnească din pricina lui, ca Magnus Bowles. Se înțelege de la sine că nu pot fi prieten cu un maniac al puterii ca el. Pecetea trufiei îi izolează pe oameni mai mult decît oricare alt păcat. Lui Monty îi place să se creadă Lucifer, dar în realitate nu este nici măcar un Magnus. E mic și slab, la fel de slab, de cîinos și de uscat ca și Milo Fane. Da, da, iată cine e Monty în ultima instanță: Milo, cel înzestrat cu inteligență în loc de nervi. Ei bine, îi voi scrie despre livadă. Mă întreb care e prețul cel mai mic pe care e decent să i-l ofer.

E gelos cățelușul meu, îngerașul meu, își spuse Emily McHugh. Crede că am să-l subjug pe Monty, ca și cum mi-ar face vreo plăcere; dacă aș face-o, ar fi numai ca să-l mai scot pe Blaise din amorțeală. Nu e bine să-l las să devină prea leneș sau prea sigur de mine, numai fiindcă ne-am căsătorit. Niciodată pînă atunci Emily nu trăise o viață interioară atît de bogată, atît de intensă. Simțea atîtea lucruri pe care nu i le putea împărtăși lui Blaise (pur și simplu, cum i se întîmpla unui mistic, din lipsa cuvintelor adecvate pentru comunicarea unor pasiuni atît de puternice), încît uneori avea senzația că-l înșală neîncetat prin simplul fapt că e conștientă de ele. Mai trebuia, firește, să

acopere cu vălul decenței satisfacția absolută produsă de dispariția totală a lui Harriet. Nu se simțea cuprinsă de un sentiment violent al triumfului, ci mai degrabă de sentimentul profund și plăcut al unui lucru bine făcut, ca și cum și-ar fi eliminat chiar ea rivala, printr-o metodă corectă, lipsită de remușcări.

În acele zile, Emily trăia cu senzația că devenise ceva uriaș, ca și cum natura ei ciuntită și supusă privațiunilor s-ar fi extins brusc, dilatîndu-se în sus și în afară, ca pentru a îngloba ceea ce înainte o conținuse. Ea, Emily, îl conținea acum pe Blaise. La modul cel mai tandru, se simțea de data asta mai încăpătoare decît el, mai puternică și mai înțeleaptă: îl urmărea și-l descifra cu o atenție iubitoare, meticuloasă. Îi vedea, ca niciodată, toate defectele – pe cele vechi și pe cele noi. Vedea tot ceea ce era fals în el, tot ceea ce-l transforma într-un sublim farsor, în scumpul șarlatan bătrîn care era! Observa mecanica protectoare, cu încolăciri de șarpe, a egoismului său speriat, hotărîrea cu care refuza să se supună grozăviilor vieții, rapiditatea instinctivă cu care distrusese urmele lăsate de Harriet în sufletul său. Vedea pînă și imperfecțiunea iubirii lui Blaise pentru ea, ba chiar o examina în *lumina* dragostei pe care i-o purta ea, mult mai apropiată de perfecțiune. Simțea și ea că „legătura" lor, atît de specială, suferise o atenuare sau o schimbare, dar constatarea nu o îndurera, întrucît îi interpreta metamorfoza mai mult ca pe o deschidere a iubirii lor spre lumea largă, care-i îmbogățea cu noi tărîmuri emoționale. Toate acestea le trăise, oarecum profetic, în splendidele clipe petrecute în micul birou al stării civile, cînd Blaise îi pusese în sfîrșit pe deget verigheta îndelung rîvnită, iar Pinn și Maurice o sărutaseră, numind-o „doamna Gavender"

şi ea îşi spusese: Blaise şi cu mine sîntem *căsătoriţi*! Era o femeie măritată, aidoma multora, cu un soţ al ei şi cu un cămin. De acum încolo putea interpreta orice i se întîmpla drept o manifestare a iubirii, inclusiv banalele satisfacţii lumeşti ce constituiau pentru ea o parte a inocenţei conferite de căsătorie. Iubea Hood House, îi plăcea s-o deretice şi s-o înfrumuseţeze, să se mîndrească cu ea, ar fi vrut să-l scoată de undeva pe tatăl ei vitreg, presupunînd că porcul bătrîn mai trăia, şi să-l aducă să vadă pe ce picior mare trăia acum, într-o autentică reşedinţă de gentilom.

Desigur, era nefericită din pricina lui Luca, dar nefericirea îi era limitată de o hotărîre, asemănătoare cu a soţului, de a nu exagera cu suferinţa. Pentru ea, Luca se afla acum în suspensie, se străduia să se gîndească la el ca şi cum ar fi fost anesteziat. Psihiatrul insistase să nu-l viziteze nimeni o lună sau două. Mai tîrziu, vor mai vedea. Emily arsese elefantul nu pentru că fusese cadoul lui Harriet, nici măcar (lucru ignorat de Blaise) fiindcă găsise pe el o micuţă pată făcută de sîngele fostei rivale, ci doar fiindcă prezenţa lui îi sugera, extrem de neplăcut, realitatea existenţei lui Luca, posibilitatea de a se hotărî să-l viziteze, ideea confuză a revenirii lui definitive. Cum se va întoarce Luca? Se va întoarce vreodată? Întrebările de genul acesta o ameninţau cu o insuportabilă durere mentală. Însă Emily nu intenţiona să-şi amărască viaţa cu astfel de dileme. Prefera să trăiască cu ideea că lui Luca i se dădeau îngrijiri în vederea vindecării; îşi amintea teama îngrozitoare pentru el, dar şi de el, care o chinuia constant odinioară, cînd băiatul se cufunda în muţenia lui bizară faţă de ea. Atunci cum să nu se simtă uşurată ştiind că deocamdată Luca încetase să mai fie copilaşul vulnerabil, deosebit, fragil,

față de care avusese o răspundere înfricoșător de mare, că devenise un caz obișnuit, pe care experți cu înalte calificări știau exact cum să-l trateze? Simțea această ușurare și, în mod inteligent, o transforma în alinare. Luca beneficia de cel mai bun ajutor posibil, deocamdată era suficient. David n-o îngrijora deloc pe Emily. Era aproape matur. Putea tăia deja din calendar săptămînile și lunile care trebuiau să se mai scurgă pînă să devină un adult în toată puterea cuvîntului. Cînd va sosi acel moment, David va pleca fără ceremonii și nu-i va mai deranja niciodată.

Pe cînd stătea în bucătăria transformată și luminoasă de la Hood House, urmărindu-și bărbatul cu ochii larg deschiși și cu o privire vagă, plină de iubire și de o milă șireată, înțelegătoare, Emily mai avea încă un motiv să creadă că se putea răsfăța puțin, ținînd necazurile cît mai departe. (Vechea masă de lucru din bucătărie fusese surghiunită în garaj, fețele de masă roșii duse la Oxfam. Acum avea o masă scandinavă albă, rotundă, lucioasă, cu tăblia rezistentă la căldură și cu șase scaune albe asortate. Zonele întunecate și sărăcăcioase ale bucătăriei dispăruseră.) Fusese la medic și i se confirmase bănuiala că era însărcinată. La auzul acestei vești, o fulgerase convingerea imediată că Luca se va înzdrăveni. Se va vindeca, va veni acasă și vor trăi împreună fericiți, pînă la adînci bătrîneți. Nu-i împărtășise încă vestea cea bună și lui Blaise și savura acum cu anticipație plăcerea de a i-o spune. Cît caz va face de faptul că-și dorea o fată! Pentru întîia oară în viață, Emily McHugh privea în viitor și-l vedea întinzîndu-se în față ca un tărîm de basm.

— *Moules ?*[1]

— Nu.

— Nu-ți plac fructele de mare?

— Nu.

— Atunci *œufs* de vreun fel? *Mornay ? Timbale de foie de volaille ?*[2] Avocado? Sau ce zici de somon afumat? *Quenelles de brochet ?*[3] E imposibil să refuzi tot peștele, nu ne putem bate joc de o masă serioasă. Păstrăv afumat?

— Alegeți dumneavoastră pentru mine, spuse David.

O lacrimă i se scurse din ochi pe obraz și și-o șterse cu o mișcare înceată.

Edgar observă lacrima și-și concentră din nou atenția asupra meniului.

— Propun să luăm ca aperitiv somon afumat. Mda. *Poulet sous cloche*[4] e delicios aici, dar... poate un biftec, am putea mînca împreună un *châteaubriand*[5]. Asta în cazul în care nu preferi plăcintă cu vînat? Nu, nici eu nu vreau. Hei, chelner! Da. Ia să vedem, Graacher Himmelreich – nu *spätleser* din anul acela, ar fi un vin prea dulce pentru început. Atunci... atunci... un Pommard din '64. Excelent. Da, da, sîntem gata să comandăm, mulțumesc.

— Deci după-amiază îl duceți cu mașina pe Monty la Mockingham, zise David.

— Da. Să nu fii supărat pe Monty.

— Nu sînt supărat. Doar puțin dezamăgit.

— Pentru că n-a stat serios de vorbă cu tine?

— Am impresia că nu-i pasă. E cam lipsit de spirit.

---

1. Scoici (în fr., în orig.).
2. Timbal de ficăței de pasăre (în fr., în orig.).
3. Chifteluțe de știucă (în fr., în orig.).
4. Pui sub clopot (în fr., în orig.).
5. Mușchi de vită la grătar (în fr., în orig.).

— Lipsit de spirit. Așa ceva nu se poate spune despre el.

— Parcă nu mai funcționează deloc.

— Poate că nu mai funcționează pentru tine. Fiecare dintre noi are un Monty care ne poate dezamăgi, dar nu-i exclus să fim chiar noi de vină, ridicînd pretenții deplasate. Monty ține la tine mult mai mult decît îți imaginezi.

— Cred că Monty nu ține la nimeni. Iertați-mă.

— Are doar convingerea că deocamdată nu te poate ajuta. Ia-o drept umilință. Unii oameni se ajută pe ei înșiși cînd dau altora o mînă de ajutor, iar asta-i înviorează, fiindcă își exercită puterea. Dar Monty nu se încrede într-o astfel de putere. Poate fiindcă, dacă ar vrea, ar putea avea foarte multă.

— Umilința nu i se potrivește lui Monty, observă David. Nu vreau să fie umil.

— Știu. Nu ne place ca Monty ai noștri să fie umili, îi vrem mîndri. Dar poate că nu e bine pentru *ei*. În orice caz, ai să-l reîntîlnești la Mockingham, cînd vii. O să mai ai mult de-a face cu Monty.

Edgar îl invitase pe David la Mockingham. Edgar îl invitase pe David să meargă cu el la Școala Britanică de la Atena. Dacă dorea, David putea să participe la săpăturile arheologice din Pelopones. Se dezgropaseră deja un splendid tors de Phaidimos și un potir minunat de Douris. Toate acestea nu erau însă de nici un folos. David nu se resemnase nicidecum cu moartea violentă a mamei sale, cu fiecare oră care trecea simțea că-i este peste putință să-i supraviețuiască. În comparație cu acest *fapt*, pînă și căsătoria obscen de grăbită a tatălui, pînă și femeia aceea care trăia acum la Hood House, transformînd-o radical și stricînd-o în totalitate, nu păreau decît niște iritări murdare. Mintea lui i se părea imposibilă, ca unui obiect

vizual imposibil sau un enorm lucru zdrenţuit, pe care cineva se încăpăţîna să-l tragă, cu o forţă teribilă, printr-o ţeavă mult prea îngustă. Nimic nu-l putea ajuta. Ba da, poate că Edgar îl ajuta puţin.

— Nu plînge, spunea Edgar. Te poţi stăpîni. Gustă vinul alb şi spune-mi ce părere ai.

— Nu vorbiţi prostii. Pentru mine toate vinurile au acelaşi gust.

— Nu-i adevărat, David. Ia o înghiţitură şi concentrează-te. La Mockingham am să te învăţ totul despre vinuri. Am o pivniţă ca-n poveşti. O să-ţi placă la Mockingham. Am să-ţi dau camera din foişor.

— Construcţia aia trăsnită din secolul al XIX-lea?

— Întocmai. Slavă Domnului că mama n-a avut suficienţi bani lichizi ca să-l demoleze. Foişorul e octogonal. Străbunicul meu era un admirator al lui Frederic al II-lea. Are geamuri de jur împrejur şi se vede din el întreaga vale. Iarna o să te mutăm în aripa de vest.

— „Noi"?

— Monty şi cu mine.

— Aripa de vest e în stil Regency?

— Queen Anne. Mai puţin romantică decît secţiunea elisabetană, dar mult, mult mai confortabilă.

— Şi o să-mi daţi o mînă de ajutor la greacă, aşa cum mi-aţi promis?

— Bineînţeles. La Oxford, cînd îi vei studia pe Maeştri, nu voi fi departe. Vei putea veni la Mockingham în fiecare vacanţă şi în weekenduri şi vei putea aduce cu tine un grup de prieteni interesaţi de aceleaşi lecturi. Consideră Mockingham casa ta.

— Perfect, zise David, fiindcă altă casă tot nu mai am.

— Nu vorbi aşa. Ei au nevoie de tine.

— Spuneți asta întruna.

— Chiar au.

— Nu, nu au. Își ajung unul altuia. Pe mine mă privesc ca pe o părticică din... ea.

— Liniștește-te.

— Pe ea au îndepărtat-o, au eliminat-o, ca și cum ar fi omorît-o a doua oară, ca și cum ar fi șters pînă și amintirea existenței sale. Sînt nevoit să plec. Sînt hotărîți să rupă cu trecutul și să fie fericiți. Dacă i-ați fi văzut cum stăteau în ușă în momentul cînd le-a sosit niște mobilă nouă, execrabilă! Ca doi țînci fericiți, rîzînd cu gura pînă la urechi de față cu șoferul furgonetei. Pe deasupra, ard toate obiectele mamei. Nici măcar nu mi-au cerut consimțămîntul. Ca Hitler, distrug tot ce le cade în mînă...

— Liniștește-te, liniștește-te. Nu au cum să fie fericiți. Cel puțin tatăl tău sigur nu e. Gîndește, David, gîndește. El are nevoie de tine.

— De ce? Vine din cînd în cînd să mă vadă, numai și numai fiindcă mă are pe conștiință, dar nu-i în stare să vorbească cu mine, fiindcă n-avem despre ce discuta amîndoi, în afară de *ea*, iar pe ea și-a alungat-o deja din minte.

— Știi și tu că nu-i adevărat. Doar că-i prea tulburat ca să mai discute. Va trebui să-l ajuți.

— Nu-i tulburat. Nu se gîndește decît la el.

— Și la Emily. Nu uita prin ce-a trecut. Trebuie neapărat să-l ierți pe taică-tău, dacă dorește să aibă acum grijă de ea.

— Treaba lui. Dar atunci pe mine să mă lase în pace. N-am de gînd să-i aprob comportamentul. Așa ceva nu pot să fac.

— Dar ceva tot poți face. Să-i arăți puțină înțelegere și bunătate.

— Asta ar fi ipocrizie pură.

— Păi, atunci fii ipocrit. Să maimuțărești bunătatea sufletească înseamnă să faci progrese spre cîștigarea bătăliei. Poate chiar s-o cîștigi pe jumătate.

— Credeți că se sinchisește de ce cred eu? Pe dracu'. De asta-i atît de... groaznic.

— Ba nu, ba nu, ai multă putere, David. Tu ești pacificatorul final. Pînă la urmă, fără tine, au să... tînjească.

— N-au decît.

— Ai moștenit spiritul conciliant al mamei tale. În tine trebuie să ajungă la perfecțiune.

— Nu înțeleg ce vreți să spuneți. Îi urăsc.

— Nu e bine să-i urăști, nu e în interesul tău. Trebuie neapărat să supraviețuiești. Prin asta nu-ți sugerez să uiți. Trebuie neapărat să devii o ființă omenească întreagă și așa să și trăiești. Ura te va împiedica să-ți împlinești această dorință. Trebuie să-i lași doar să... existe în mintea ta. Vor avea nevoie de îndurarea ta.

— Eu simt că mă aflu în locul mamei. Simt că sînt ea. Sînt tot ce a rămas din ea. Nimănui altcuiva nu-i pasă. Ba da, cred că unchiului Adrian îi pasă, dar el nu contează...

— Întîmplător, contează și el, să te porți frumos și cu el. I-ai scris, cum te-am sfătuit?

— Nu. Sînt doi nemernici desăvîrșiți, care nu doresc decît să scape nepedepsiți.

— Dar *vrei* să-i scrii unchiului Adrian?

— Da! Vor ca eu să-i aprob, dînd din cap, să-i las să-și vadă de treabă!

— Atunci dă din cap. Nu sîntem chemați să judecăm. N-avem voie. Trebuie să-ți liniștești cugetul. Ai încercat? *Sauce béarnaise?*[1]

1. Sos bearnez (în fr., în orig.).

— Da, am încercat... bineînțeles că n-am putut chiar să mă rog... ea m-a învățat să mă rog, în copilărie... O, Doamne, nu vreau să-mi amintesc...

— N-are importanță ce nume îi dai. Mai încearcă. Și nu te mai teme de Isus. El nu e decît numele local al lui Dumnezeu.

— Nu credeți că aș fi nesincer?

— Nu. Nu cred în dogme, dar cu toate acestea Cristos e al meu și n-am să-i îngădui Bisericii să mi-l răpească.

— Ați discutat toate astea și cu Monty?

— Da, dar... Monty e prea ambițios. Un lucru justificat în cazul lui, aș spune.

— Ziceați că e umil.

— Da, da, dar cu toate acestea e un absolutist.

— Ceea ce nu e indicat?

— Nu știu. Nu e indicat să ne frămîntăm prea mult. Orice soluție omenească nu poate fi decît temporară. Fii drăguț, băiete dragă, și întinde paharul. Omul trebuie să trăiască mai ales în lumea strîmtă a religiei sale. Religia este ceva primitiv, aproape pentru toți oamenii. Ca și în cazul filosofiei, nu reușim nicicum să depășim faza începutului. Dacă ți se pare firesc să strigi „Ajută-mă, Isuse", strigă și taci. S-ar putea să te ajute.

— Dar de unde știu ce înțeles are, cum aflu dacă e adevărat?

— Acel tip de adevăr e și el de sorginte locală. Nu-ți înșir baliverne relativiste. Există, bineînțeles, știință, istorie și așa mai departe. Vreau doar să spun că misiunile noastre obișnuite sînt de obicei urgente și simple și că adevărul nostru personal trăiește în aceste misiuni. Sîntem datori să nu ne amăgim, să nu ne apărăm mîndria cu falsități, să nu fim niciodată înfumurați sau falși, să ne străduim mereu să fim lucizi și calmi. Există

un fel de discurs pur al minții pe care trebuie să ne străduim să-l atingem. A-l atinge înseamnă a te situa în plin adevăr, în centrul adevărului tău, care nu-i nevoie să fie un mecanism complicat al credinței. Iar cînd ajungi *acolo*, devii sincer și bun și capabil să-i vezi pe semenii tăi cu nevoile lor.

— Și mai susțineți că nu sînteți un absolutist!

— Nu sînt. Vezi tu, de fapt e-al dracului de greu. Nu fac decît să dau din gură. Dar promiți să te porți frumos cu tatăl tău?

— Nu știu.

— Acum ce-ai zice de niște budincă de zahăr ars, o prepară grozav și pe tine nu te-ngrijorează obezitatea... Sau de dulciurile astea lipicioase din Asia Mică? Smochine? *Crêpes suzette*?[1] Numai brînză? Nu te superi dacă eu comand mai întîi *crêpes* și abia pe urmă îți țin isonul la brînză? Chelner! Mai adu niște vin. Cred că o sticlă de Barsac la budincă, o, bineînțeles că nu vrei să bei... Bine, poate vinul ăsta de Moselle...

— O văd mereu pe mama. O văd chiar și pe stradă. E ca o prezență constantă, numai că spectrală. Și mă întreb întruna cum s-a simțit ea în clipele acelea. N-aș vrea să devină un coșmar pentru mine.

— Atunci roagă-te. Cere sprijin. Caută-ți un refugiu. La acestea poți recurge oricînd. Oricînd ți se pare că începe coșmarul.

— Da, da. Vreau puțină brînză camembert.

— Stai puțin s-o inspectez. Bună și matură. Da, ar trebui să pui temelia unei deprinderi de o viață.

— De a mînca brînză camembert?

— De a-ți liniști cugetul. Sau cel puțin de a-i contempla bizarele bufonerii dintr-o perspectivă senină.

---

1. Clătite (în fr., în orig.).

— Că tot vorbim despre bufonerii bizare... în mijlocul tuturor necazurilor... continui să am fanteziile acelea despre care v-am povestit odată... nu le pot zăgăzui.

— Despre Kiki St. Loy, cum sfîşii hainele de pe ea?

— Da. Nu-i aşa că-i sinistru? Mi se pare extrem de imoral, în aceste clipe, să mă gîndesc astfel la o fată.

— Mintea omului e un morman de gunoi stătut. Felurite mecanisme minuscule se pornesc să ticăie. Nu le da nici o atenţie. Observă-le un timp, pe urmă operează o schimbare.

— Sînt atît de *detaliate*...

— Cred şi eu că sînt. Dar dacă la asta se rezumă fanteziile tale sexuale, nu cred că ai vreun motiv de îngrijorare. Tot omul are fantezii sexuale.

— Zău? Şi dumneavoastră aveţi fantezii sexuale? Pe ce subiect?

Edgar rîse îndelung.

— Ei, ei, ei... Ce-ar fi să ne facem de cap şi să comandăm cafea irlandeză[1]?

Edgar lăsă motorul Bentley-ului să se oprească, torcînd uşor, la mică distanţă de Locketts. De David (care locuia acum în apartamentul lui Adrian) se despărţise în oraş, unde tînărul se îndreptase către British Museum. Opri maşina chiar înainte de a ajunge la casa lui Monty, sub un cireş uriaş, aplecat asupra carosabilului. Îşi împinse uşor scaunul înapoi şi se destinse, lăsîndu-şi capul pe spate şi privind printre ramuri azurul bolţii cereşti. Observă că pomul era înflorit din belşug şi se mira: ce ciudăţenie, un cireş înflorit în mijlocul

1. Cafea cu whisky şi frişcă.

verii! Și încă un cireș sălbatic, din cei ce dau în floare mult mai timpuriu! Pădurile de la Mockingham albesc de florile lor în aprilie, ba chiar în martie, dacă primăvara e călduroasă. Abia mai tîrziu băgă de seamă că florile nu aparțineau cireșului, ci unei enorme tufe de trandafiri albi, care se agățase de pom, cățărîndu-se pînă în vîrf, unde se răspîndea pe toate crengile în cascade bogate de mici petale albe. Cînd Edgar își îndreptă privirea în sus și văzu printre crengi și dincolo de ele, cerul extrem de albastru, a cărui strălucire dădea nenumăratelor flori o transparență radioasă, cîteva petale albe răzlețe plutiră încet în jos și se lipiră, cu o blîndă, dar deliberată perseverență, de parbrizul Bentley-ului.

Edgar își acordă luxul unui scurt răgaz de reflecție înainte de a intra în casă ca să-l ia pe Monty. Timp aveau berechet. Călătoria pînă la Mockingham avea să dureze mai puțin de trei ore. Puteau să meargă încet și să sosească la timp ca să se trateze cu cîteva pahare seara, pe terasă. Cît de frumoasă trebuia să fie valea pe vremea aceasta minunată, mica pădurice cu esențe amestecate, înfoiată și strălucind în diferite nuanțe de verde, rîul sticlind ca o lanternă de semnalizare ici-colo, unde i se zăreau meandrele, șopronul unde se strîngeau pe vremuri dijmele, mare cît o redută, la o distanță potrivită, cu un ciopor de porumbițe albe pe acoperișul de țiglă.

Privind albul trandafirilor și azurul înălțimilor, respirînd rar și profund, Edgar își permisese să-și comunice sieși vestea că, în ciuda celor întîmplate, se simțea fericit. Era ceva rușinos? Posibil, dar firesc, deci imbatabil. Muriseră două femei, iar el le iubise pe amîndouă. Cît de deosebite fuseseră, cît de diferit îi săgetaseră inima! Ce delicioasă și dulce durere simțise cînd se măritase Sophie cu

Monty! Purtase durerea aceea pretutindeni, ca pe o raclă sfîntă. Unica favoare pe care i-o făcuse Sophie fusese să-l tachineze neîncetat. Minciuna referitoare la Amsterdam fusese ultima ei șicană. Nu-i lăsase nici un moment de liniște. Pe de altă parte, Harriet îi amintise de mama lui, îi dăduse impresia că poate oferi un refugiu alcătuit numai din gentilețe. Fără să fie măcar conștientă de asta, Harriet i-ar fi putut produce o bucurie nesfîrșită. În definitiv, le ceruse atît de puțin acestor femei – sau poate prea mult? – un pic de afecțiune, o strîngere de mînă. Și iată că amîndouă dispăruseră. Dar Edgar știa că el, unul, nu va dispera de durere, cazul său era diferit de al lui Monty sau de al lui David. Pe cînd pe mama sa o jelise cu adevărat și avea s-o mai jelească. La Mockingham, spre începutul săptămînii, retrăise familiara amărăciune neagră, cînd privise fotoliul din camera de zi, unde obișnuia să șadă cu picioarele sub ea, lăsînd la iveală cîțiva yarzi din ciorapii de mătase și doar o urmă a jartierei. Rămăsese o fetiță pînă la sfîrșitul zilelor.

Șocul morții lui Harriet aproape că pulverizase zidurile de apărare, pătrunzînd pînă în teribilul locaș al demonilor săi. Trecuseră cîțiva ani de cînd demonii îl lăsaseră în pace, deși nu încetase să fie conștient de prezența lor neîntreruptă. Parcă îi și auzea cum se mișcau îndărătul zidului. Erau ai lui și fără îndoială că îl vor însoți în mormînt. Mintea, întocmai ca a lui David, îi era irezistibil atrasă de tragedie. Edgar își supraveghea mintea așa cum ai supraveghea un cîine rău, trăgea puțin de lesă și aștepta să se reinstaleze calmul. În viața lui existaseră și alte monstruozități. Se putea foarte bine să semene cu un bebeluș uriaș și rozaliu, era adevărat că-și petrecuse viața în bibliotecă, citind texte obscure, dar își făcuse și el porția de

mărşăluit prin coşmaruri, i se întîmplaseră lucruri despre care nu-i putea vorbi nici măcar lui Monty. Sentimentul de vinovăţie era cel mai greu de suportat. (Uluitoarele întîmplări din Oregon, catastrofa de la Stanford de care, slavă Domnului, nu avea cunoştinţă aproape nimeni.) Se rugase şi i se oferise o brumă de ajutor. Demonii se ţinuseră la distanţă. Iar acum se putea gîndi neîntrerupt la Sophie şi la Harriet, fără compătimirea de sine adusă de vreo disperare personală.

Acum, cînd privea cerul prin ecranul pergamentos, semitransparent, al trandafirilor agăţători, problema la care reflecta era aceea că în ultimul timp în viaţa sa parcă se produsese un miracol. Apăruseră brusc doi oameni cărora le era necesar. Avea două fiinţe numai ale lui, pe care să le iubească şi să le preţuiască. De la moartea mamei şi a bătrînei sale doici, nu mai avusese niciodată pe nimeni. Căutase şi scormonise fără odihnă, tolerat uneori, de obicei batjocorit, niciodată dorit cu adevărat, în ultimă instanţă abandonat întotdeauna. Edgar petrecuse nenumăraţi ani în tovărăşia minţii sale şi nu avea nevoie de un psihanalist care să-l informeze despre propriile sale excentrităţi. Nu din pură întîmplare rămăsese singur, necăsătorit, nu printr-un accident îi rămăsese neîmpărtăşită pasiunea pentru femei, nedeclarată iubirea faţă de bărbaţi. Dar acum, din senin, avea două fiinţe. Un adevărat miracol. Monty nu ştiuse niciodată cît de mult îl iubise Edgar odinioară, nici acum nu ştia. Gîndindu-se la evoluţia recentă a lucrurilor, Edgar trebui să facă un mic efort pentru a-şi împiedica buzele să dea glas unui triumfător cîntec de mulţumire.

Mărturisirea lui Monty reprezentase una dintre cele mai emoţionante şi mai mişcătoare clipe din viaţa lui Edgar. Conţinutul ei îi produsese

fiori – nu tocmai de groază, ci mai degrabă de o admirativă, afectuoasă compasiune. Dar importanța generală a lui Monty făcuse ca spusele lui să aibă un interes oarecum secundar. Edgar simțea că-l *primește* pe Monty, așa cum ai primi un dar sfințit sau un talisman, sau chiar cuminecătura. Și păstra ceea ce primise cu umilă gratitudine, neîndrăznind să răsufle, incapabil să creadă că avusese atîta noroc. Se temuse că Monty se va retrage imediat înapoi sub carapace. Dar Monty nu se retrăsese. „Sînt șchiop. Sînt orb." Cuvintele lui răsunau în mintea lui Edgar, aducîndu-i adesea pe buze imnul de slavă, cînd medita asupra lor în secret. Monty, firește, ar fi înțeles perfect ce se întîmplă și ar fi rîs sarcastic; numai că Edgar avea grijă să nu-i dea prietenului său nici un semn că se gîndește la asemenea lucruri. Se temea atît de mult ca nu cumva să pară dornic de a profita de situație, încît dădea probabil impresia că e rigid și rece, însă știa totodată că Monty citește în el ca într-o carte deschisă.

Umilința și simplitatea purtării lui Monty de după spovedanie umpluseră sufletul lui Edgar de o recunoștință uimită, îndemnîndu-l de asemenea să presupună cu prudență că el fusese instrumentul prin care lui Monty i se făcuse un „bine" crucial. Edgar nu știa, nu știuse cu adevărat niciodată, ce fel de demoni îl chinuiseră pe Monty, dar considera că prietenul lui ieșea acum dintr-un tărîm al groazei. Un aspect al groazei ce-l stăpînise era curioasa docilitate a lui Monty, de pildă faptul că acceptase să vină la Mockingham. Firește că Edgar își dorea să-l țină pe Monty la Mockingham pentru totdeauna, firește că nu i-o spusese și firește că Monty știa, dar cu toate acestea venea la Mockingham. Discutaseră relaxat despre diferite slujbe pe care cu timpul le-ar putea face Monty.

„Dar, se înțelege, poți să rămîi mai departe la Mockingham și să scrii", spusese Edgar nepăsător, schimbînd imediat după aceea subiectul.

Monty era o problemă de o importanță covîrșitoare. Poate, își spunea Edgar acum, fusese întotdeauna problema centrală a vieții lui, chiar dacă se resemnase de mult să nu devină niciodată un prieten adevărat pentru Monty. Nu încăpea îndoială că nu fusese îndrăgostit de Sophie (sau că nu se încăpățînase s-o iubească atît de fierbinte) decît din cauza lui Monty. În ubicuitatea sa, Monty trăia și în ființa lui Edgar, unde reprezenta o necesitate centrală, pe care, dacă n-ar fi existat în forma respectivă, Edgar ar fi fost nevoit s-o inventeze. Problema lui David era o splendidă, nesperată bonificație, un cadou al zeilor. Simțea un fior cald de plăcere imaginîndu-și-l pe David student la Oxford, chiar dacă nu avea să fie (dar poate va fi?) la colegiul condus de el. Imaginea lui David citind, la Mockingham, un text grecesc sub îndrumarea sa îi umplea sufletul de senzații care, dacă nu s-ar fi cunoscut atît de bine și ar fi avut mai puțină încredere în capacitatea sa de a se controla, i-ar fi părut oribile. Știind cît de atrăgător îl găsea și Monty pe băiat, Edgar se ferise să discute cu acesta despre David, nu fiindcă ar fi fost gelos (iubirea pentru Monty – și ce sever ar fi fost ea testată prin asta, în caz că ar fi avut o fire geloasă – făcea imposibilă o asemenea motivație), ci pur și simplu fiindcă nu se cuvenea, deși își dădea seama și de data asta cît de permeabil era la iscodirea ochilor negri, de iezuit, ai lui Monty. Ajuns în acest punct al reflecțiilor sale, Edgar își aduse aminte de întrebarea lui David referitoare la fanteziile sale erotice și rîse tare.

Fanteziile lui Edgar nu se limitau la atingerea cotului lui David, atunci cînd băiatul citea din

Agamemnon. De fapt, nu numai David, ci și Monty ar fi rămas cu gura căscată dacă ar fi aflat de ce erau legate fanteziile lui Edgar.

Edgar se aplecă ușor în față, ca să pornească motorul. Parbrizul era troienit în așa hal cu petale de trandafir lipicioase, încît nu mai avea vizibilitate și, nevrînd să strivească petalele cu ștergătoarele, ieși și le culese grijuliu cu degetele, una cîte una. Era gata să le arunce pe asfalt, dar se răzgîndi și le vîrî în buzunar. Urcă în mașină și parcurse distanța scurtă pînă la Locketts. Intră în casă, folosind cheia dată de Monty.

Aerul stătut din holul lung, de obicei răcoros și ventilat de curenții de vară, nu prevestea nimic bun. Edgar strigă: „Monty!" și pătrunse în salonașul maur. Și acolo aerul era dens și irespirabil, mirosea a praf și a mucezeală, ca și cum întreaga casă ar fi făcut o călătorie înapoi în timp. Edgar reveni în hol, aruncă o privire în birou și pe urmă lansă o nouă chemare de la baza scării interioare, înainte de a porni spre grădină. Deodată descoperi, pe măsuța de lîngă ușa de la intrare, un plic gros cu numele său pe el, scris de mîna lui Monty. De cum îl zări, inima slabă a lui Edgar, deloc cruțată de temeri și dezamăgiri, tresări puternic de frică și tristețe. Luă scrisoarea și fugi cu ea înapoi în salon, rupînd nervos plicul pe drum. Monty îi comunica următoarele:

Dragul meu Edgar,

Bănuiesc că nu te va surprinde prea tare să afli că, atunci cînd vei parcurge rîndurile de față eu am să fiu plecat; cînd spun *plecat*, înțeleg chiar asta. (Nu am să fiu mort, firește, nici nu-mi trec prin minte asemenea prostii.) Chiar ai crezut că voi veni la Mockingham? (Dar eu? Da, presupun că am crezut o vreme. Dar

cum poţi şti ce crezi pînă nu vezi ce faci?) Sînt probabil extrem de nerecunoscător (sau cam aşa ceva), dîndu-ţi o asemenea plasă. Pe cuvînt că-ţi port cea mai sinceră recunoştinţă. Îţi sînt recunoscător pentru ceea ce ai făcut pentru mine (ştii tu la ce mă refer). Ai fost pentru mine un instrument providenţial, aşa cum nimeni altcineva n-ar fi putut fi. Îţi sînt de asemenea recunoscător, într-un fel pe care nu mi-e uşor să-l definesc, pentru afecţiunea ta. Pentru scurtă vreme această căldură ieşită din comun m-a făcut să mă simt aproape uman. Am avut iluzia că stau de vorbă cu un semen, fără ca între noi să se ridice o barieră, o uşă blindată cu oţel, fără să am o glugă neagră trasă peste cap. (Cu toate acestea n-a fost decît o iluzie, starea respectivă era cu totul subiectivă.) Niciodată, cred, n-am izbutit să te conving de faptul că îmi este imposibil să stabilesc o comunicare cu un semen al meu, oricine ar fi el. Necazurile mele nu sînt însă interesante – chiar dacă pe tine te interesează, tot neinteresante rămîn. Există zone opace ale egoismului şi ratării care nu intră în rezonanţă, nu reflectă lumina. Astfel sînt solitudinile mele, de care crezusem cîndva că Sophie mă poate vindeca. Dar şi ea a fost o solitară, deşi la modul inconştient, ca mai toate femeile. Figurat vorbind, comunicam prin ţipete scurte. De îndată ce ne-am cunoscut la Oxford, mi-am dat seama că exact acesta este lucrul cu care tu nu te vei împăca în nici un caz, aşa că am luat hotărîrea să te sperii, ca să te ţii la distanţă; acest plan ar fi funcţionat perfect dacă n-ai fi reapărut într-un moment de slăbiciune, cînd disperarea mea era reală. Setea ta nervoasă de intimitate şi comuniune sufletească, nevoia ta de a te

apropia de celălalt, de a-l privi în ochi, de a-i şopti la ureche, m-au umplut întotdeauna (scuză-mă, dragă Edgar) de un dezgust care, la rîndul său, a declanşat purtarea brutală din pricina căreia ai suferit, pe care ai deplîns-o şi ai savurat-o în acelaşi timp. Consider bunătatea ta grosieră şi dorinţa ta agasantă de a mă „înţelege" pur şi simplu drept o barbară încălcare a integrităţii fastidioase a propriei mele fiinţe. Stilul tău moral mă face să scrîşnesc din dinţi, iar aşa-zisa ta religie plîngăcioasă îmi dă senzaţia de vomă. O vreme, îmboldit în parte de gratitudinea mai sus menţionată, în parte de disperarea mea absolută, m-am străduit să mă mint că am putea fi totuşi amici. Dar, gîndind cu mintea limpede, nu, dragul meu, pur şi simplu nu se poate. Te rog să nu pretinzi acum că ai o părere opusă sau că mă „iubeşti" atît de tare, încît faptul că m-ai pierdut ar avea pentru tine o reală importanţă. N-am să afirm (cu toate că e adevărat) că „îţi va fi mai bine fără mine". Crezi, în sinea ta, că pînă acum ţi-am provocat suferinţă. În realitate, n-a fost vorba decît de o egoistă neplăcere. Dacă am fi fost foarte apropiaţi, te-aş fi chinuit. Cea mai uşoară *gifle*[1], comparată cu un cuţit ascuţit, răsucit încet în măruntaie. Nu-i nevoie să mai insist. Ceea ce vreau să spun e simplu: că n-ai să-mi simţi cu adevărat lipsa. Eşti pe punctul de a intra într-o lume populată de oameni noi, pe care-i vei găsi (cu condiţia să pui capăt infatuării tale şcolăreşti) mult mai interesanţi decît mine. Sînt încredinţat că ajutorul dat lui David îţi va aduce satisfacţii. (Şi eu aş fi procedat la fel. Cu deosebirea că tu n-ai să-i faci, probabil,

1. Palmă (în fr., în orig.).

prea mult rău, pe cînd eu i-aș fi făcut.) Iar Oxfordul (n-o spun cu cinism) va mișuna de băieți ca David. Așadar, aș fi ipocrit dacă aș spune că sînt extrem de îngrijorat pentru tine. Într-un fel, cred că ai suferit din cauză că mi-ai fost *prea* necesar: ca militarii ruși din gardă, care petreceau o noapte cu Ecaterina cea Mare, iar cadavrele lor erau descoperite dimineața în fluviul Neva (o imagine care, dacă ai reușit să-ți stăpînești cît de cît durerea pricinuită de dispariția mea, te-ar amuza întru cîtva). Da, Edgar, mi-e teamă că pe tine tot Neva te paște. Nu vreau să te mai văd, așa că te rog să nu încerci pe viitor să te mai apropii de mine, dacă-ți trece prin cap una ca asta. Aș privi asemenea încercări cu toată greața de care ți-am vorbit. În plus (și ce poate fi mai uman?), îți port o adîncă pică, nu numai pentru a fi fost martorul nevolniciei mele, ci și pentru că m-ai ajutat s-o învingi! De acum încolo, deci, păstrează distanța. Îmi cunoști deja talentul de a trage lovituri de picior javrelor care se gudură. Hai să asigurăm un final tolerabil de definitiv unei întîlniri tolerabil de decente. Ai vrut să-mi fii de folos și mi-ai fost. Mulțumește-te cu atît.

Plec la un amic, în Italia, voi lipsi cîteva luni. După aceea am să vînd Locketts și am să continui să trăiesc într-o solitudine ceva mai îndepărtată (nu lîngă Oxford), cu persoana care voi deveni între timp. Nu sper că arta sau spiritul, în măsura în care le cunosc, mă vor vindeca sau mă vor face mai bun. (În ceea ce-l privește pe cel de-al doilea, am avut întotdeauna tendința, cam obraznică, de a mă supraestima.) Nu mă mai iluzionez că izvorul unei inspirații sau inventivități mai profunde va

începe să curgă vreodată pentru mine ca scriitor. Ba chiar s-ar putea să produc încă o aventură de-a lui Milo. Aşadar înţelegi că rîndurile acestea sînt o recunoaştere a eşecului şi o declaraţie de capitulare. Există, poate, momente cînd ar trebui să ne bucure înfrîngerea, să o poftim înăuntru, s-o invităm să ia loc. Sentimentele mele în această privinţă nu se apropie deloc de disperare (*asta* mi-a trecut). Ceea ce simt e o resemnare, pe care nu o voi numi umilinţă, ca să nu te insult. Zău că nimeni, nici măcar eu, nu se sinchiseşte nici cît negru sub unghie de ce voi scrie în continuare sau dacă voi mai pune vreodată peniţa pe hîrtie. Aproape toate gîndurile noastre despre noi înşine sînt deşertăciune. Şi această scrisoare este deşertăciune – o încercare de a da importanţă unui lucru cu desăvîrşire lipsit de importanţă. (Chestia aia despre cum te-aş fi chinuit dacă-ţi eram prieten e pură vanitate!) Nu are importanţă nici măcar dacă am dat sau nu am dat dovadă de cruzime premeditată atunci cînd te-am dus de nas (dacă te-am dus) pînă în ultima clipă. N-ai decît să crezi ce vrei, oricum nu contează ce vrei. Să-ţi scriu îmi procură un dram de plăcere. Presupun că acesta e un simptom al afecţiunii. (Nu sînt sigur, îmi face plăcere şi să-mi închipui consternarea ta.) Îţi sînt recunoscător şi, în felul meu inert, îţi doresc binele. Eşti omul pentru care orice fleac mărunt contează. Soiul acesta de lăcomie morală a fost întotdeauna pentru mine un motiv de enervare. Acum voi pleca acolo unde lucrurile au mai puţină importanţă, iar dacă asta înseamnă la dracu', atunci nici asta nu contează, întrucît diavolul, dacă există, sînt eu însumi. (Din nou vanitate, dragul meu!) Asta-i tot, cred. Fii bun

și închide ușa din față la plecare și lasă cheia pe măsuță. Am încuiat eu toate celelalte uși și ferestre. O, apropo, pînă la urmă am găsit cîteva din scrisorile adresate de tine lui Sophie. Le-am pus pe masa de scris din birou. Sînt ridicol de sentimentale și m-am amuzat copios parcurgîndu-le.

Adio,
M.

Edgar termină lectura scrisorii, se așează pe sofaua purpurie și lăsă colile de hîrtie să cadă pe podea. Ultimul act terifiant al lui Monty. Privi prin fereastră ramurile mari, unduitoare, ale glicinei de afară și ascultă tăcerea profundă și îmbîcsită a casei, lăsînd aceste reprezentări ale realității să-i inunde sufletul cu sentimentul unei insuportabile singurătăți. Monty îi dăduse plasă. Se așteptase la una ca asta? Își închipuise cu adevărat că el și Monty vor îmbătrîni împreună la Mockingham? Nu-i tremurase imaginea aceasta în minte, nesigură ca un miraj? Crezuse în dragostea sa pentru Monty, dar în Monty însuși îi fusese posibil să creadă, fie și timp de o secundă? De fapt, Monty se apărase cu îndîrjire și hotărîre, refuzînd să fie pînă și un obiect al credinței. Ce mult conta totul, da, chiar și detaliul cel mai mărunt conta, și cît de minuțios, reflecta Edgar, se va tortura singur, reexaminînd iar și iar fiecare amănunt în viitorul apropiat.

Lui Edgar, care-și turna acum o porție generoasă de whisky, viitorul îi apărea mic și stafidit. Căută în el o consolare și nu găsi nici una. Monty împachetase toate sentimentele generoase ale lui Edgar și le luase cu el. Din inima lui nu mai țîșnea acum nici un gînd frumos adresat omenirii. Bineînțeles că-l va ajuta pe David, era de datoria

lui s-o facă, dar și această misiune își pierduse tot farmecul. Strălucirea pe care o avea David pentru el nu era decît o reflectare a luminii răspîndite de Monty. Speranța smintită că Monty îi va aparține, născută în sufletul lui Edgar în noaptea cînd acesta i se spovedise, prădase de lumina proprie toate celelalte lucruri din jur. Prădată fusese pînă și sărmana Harriet. Edgar revăzu cu extremă claritate chipul lui Harriet, cînd se oferise să vină cu el la Mockingham, își aminti cum își schimbase expresia cînd o refuzase și parcă abia acum își dădu seama pentru întîia oară de profunda ei întristare. Cît de simplu, de inevitabil, de strict necesar îi păruse refuzul în acel moment. Dacă ar fi luat-o pe Harriet la Mockingham, ar fi și acum în viață. Am preferat realității o nălucă, își spuse Edgar, dar n-aș fi putut să-l abandonez pe Monty în clipele acelea, mă ținea într-o strînsoare de oțel. O, strigoi rapace și neîndurător![1]

Edgar ridică foile și-și aruncă din nou ochii pe scrisoare. Apoi sări în picioare și părăsi grăbit salonul, pentru a intra în biroul lui Monty. Camera conținea ceva viu și mișcător – un mic foc de surcele ce mai mocnea pe grătarul șemineului. Pe masa de lucru, legat cu sfoară, stătea un teanc subțire de scrisori, puținele care supraviețuiseră din nenumăratele epistole adresate, de-a lungul anilor, lui Sophie. Dezlegă teancul. Plicurile se decoloraseră deja. Doamnei Montague Small. Domnișoarei Sophie Artaud. Numele de fată al lui Sophie avea o rezonanță tristă, ca dangătul unui clopot legănat de vînt într-un castel abandonat. Cu un efort de memorie, își aminti de lirismul unor zile atît de diferite, atît de îndepărtate, cînd – unul dintre nenumărații ei admiratori – o urmărise

1. Citat din piesa *Hamlet*, de William Shakespeare.

pe Sophie prin Europa. Retrăi zilele sfîșiate de nefericire, dar debordînd totuși de lumina aurită a tinereții. Odată îi poruncise să se scufunde într-un lac, ca să-i scoată un pantof pierdut. Pe malul altui lac (Como? Maggiore?) îi descheiase rochia (cea mai mare îndrăzneală de care fusese capabil vreodată) și-și strecurase mîna sub ea. Simțind cum îi bate inima, reușise brusc să treacă de barieră, să fie cu adevărat *cu* ea, și-i văzuse chipul, de pe care dispăruse batjocura, lipsit de orice apărare, pînă și de cea conferită de masca personalității. Cît de bolnav de dragoste fusese! Iar ea ce copilăroasă, ce spiriduș răutăcios, ce adiere de zefir: Ariel, Puck. Și toate se transformaseră în pulbere. În minte îi răsună din nou vocea spartă, aspră, de pe banda de magnetofon. Și totuși i se părea, ținînd scrisorile în mînă, că o părticică din sufletul ei, din care nu dispăruse farmecul tinereții, se mai zbătea încă, neodihnită, în inima lui. Din cauza lui Monty, nu reușise să încheie o pace autentică cu Sophie, nu fusese capabil s-o lase, vie sau moartă, să-și afle odihna în inima lui. Era pe punctul de a deschide un plic adresat Domnișoarei Artaud, dar tresări speriat, observînd cum se întunecă brusc geamul biroului. O fată se oprise în dreptul ferestrei.

O clipă Edgar avu din nou senzația că dă cu ochii de o stafie. Apoi, simțind povara anilor, văzu că era doar o tinerică, o școlăriță, o necunoscută.

Înaltă, smeadă, cu părul lung și ochi negri foarte mari. Purta un pulover lung, albastru, din bumbac, care îi ajungea pînă aproape de tivul fustei scurte. Părul, în neorînduială din cauza grabei, era răvășit și îi atîrna în jurul capului ca niște solzi, ca o plasă de zale. Ciocănind în geam, avea aerul de grabă urgentă al unui evadat.

Băgînd scrisorile în buzunar, Edgar se duse să deschidă fereastra. Fără să mai aștepte altă

invitație, fata, încă gîfîind și fornăind din pricina efortului, își strecură un picior lung și ciocolatiu pe fereastră, apoi, sprijinindu-se de umărul lui Edgar ca de un suport convenabil, își regăsi echilibrul și trase celălalt picior după ea. Încăperea se umplu dintr-odată de o prezență animală, intimă și caldă, ca și cum o felină splendidă și agilă, mirosind a codru, învăluită încă în splendoarea propriei sprinteneli, ar fi pătruns înăuntru dintr-un salt. Cu umărul arzînd în urma atingerii, Edgar făcu doi pași înapoi, murmurînd:

— Aăă... ăăă...

— Scuză-mă. Unde e Monty?

— A plecat, bîigui confuz Edgar.

— Și cînd se întoarce?

— Nu știu. A plecat în Italia. Pentru multă vreme.

— Oh.

Kiki St. Loy se trînti pe un scaun și-și consultă sînii ce continuau să tresalte dacă să plîngă sau nu. Nu-și putuse reprima dorința irezistibilă de a veni la Locketts, convinsă în același timp de faptul că Monty o chema prin puterea voinței lui, cît și că se va supăra văzînd-o sosind. Cînd cele două idei combinate deveniseră irezistibile, se simțise înaripată de bucurie și, la porunca eului ei cel mai profund, se lăsase călăuzită de razele cosmice care exprimau voința aștrilor. Venise în viteză cu mașina, alergase pe jos, cu răsuflarea tăiată de nevoia declarată a iubirii. Dar iată că dăduse buzna într-un gol mai definitiv decît orice respingere. Monty plecase și avea să se înstrăineze de ea definitiv. Luptă o clipă cu lacrimile, cîștigă bătălia și ridică spre Edgar ochii și mai mari, și mai strălucitori.

— Sînt Kiki St. Loy, o prietenă a lui Monty.

— Eu sînt Edgar Demarnay, tot un prieten al lui.

— Atunci trebuie să fim și noi prieteni.

— Din păcate, prietenia nu e transferabilă.

— Aha, dumneavoastră sînteți profesorul!

— Mai exact, acum nu mai sînt.

— Dar sînteți decanul unui colegiu de la Oxford, ăștia nu-s toți profesori?

— Nu.

— Cum e posibil?

— Foarte simplu.

— Vreau să vin la Oxford, să obțin o licență. Cînd pot să stau mai mult de vorbă cu dumneavoastră?

— Nu sînt sigur că înțeleg ce dorești, răspunse Edgar, cu mîna pe clanță și cu ochii pironiți pe puloverul albastru, pe care părul despletit desena cîte o intarsie neagră deasupra sînilor, dar mă tem că trebuie să plec...

— Atunci am să vin la Oxford să vă caut. E bine joi? Am să vin cu mașina la colegiu și am să spun că sînt invitată de... cum vi se spune... director?

— Decan, zise Edgar cu un glas pierit.

— Ce frumos! Decan!

Răsunară bătăi puternice în ușa din față. Pe urmă soneria țîrîi lung și insistent. Cu o mișcare iute, Kiki își adună cu o mînă masa părului rebel și o aruncă pe spate. Dintr-un pas ajunse pînă la fereastra deschisă, din alt pas se năpusti afară prin ea. Cînd se întoarse să-l privească pe Edgar, fluturînd mîna a rămas-bun și rostind neauzit cuvintele „Oxford, joi", lui i se păru că ochii ei negri uriași erau înrourați de lacrimi.

Buimăcit, Edgar se duse să deschidă ușa din față. Pinn, care aștepta afară, cu o mînă ridicată pentru a apăsa încă o dată pe butonul soneriei, se strecură repede înăuntru.

— Unde-i Monty?

— A plecat, răspunse Edgar. În Italia.

— Ah!

Privi bănuitoare în jur, ca și cum ar fi încercat să detecteze schimbările produse în casă, ca și cum s-ar fi așteptat să-l descopere totuși pe Monty pitit sub un scaun. Pe urmă intră în camera de zi, cu Edgar pe urmele ei.

— Așadar a evadat. Nu mă surprinde. Nu putea să stea și să existe pur și simplu, nu-i așa? Cei de teapa lui Monty trăiesc numai și numai prin gesturi. Ce spun? Nu mai există nimeni ca Monty. Dumneata cum te simți, Edgar? Ai inima zdrobită?

Edgar nu răspunse. O privi lung pe Pinn, cu o uimire respectuoasă, studiindu-i obrajii rotunzi și îmbujorați, părul sănătos și frumos aranjat, geanta cazonă cu catarame de alamă, eșarfa de mătase foarte ușoară de la gît, broșa cu camee italiană care ținea eșarfa.

— Te superi dacă-mi torn ceva de băut? Văd o sticlă și niște pahare acolo. Mulțumesc. Sănătate. Capul sus, Edgar. Monty era un soi de monstru. Cu atît mai bine dacă s-a retras în vizuina lui de sub ghețuri. Te superi dacă rămîn puțin aici și discut cu tine? Nu pentru că aș simți efectele șocului. Pur și simplu am sentimentul unui sfîrșit de eră. Conspirații, trădare, violență, moarte fulgerătoare. Știai că-n seara cu pricina i-ai învinețit un ochi lui Blaise doar ridicînd cotul?

— În care seară?

— Nu contează, dragul meu. Auzi, ce zici de porumbeii ăia de la Hood House? Hai să ne așezăm și să ne delectăm cu o bîrfă în toată regula.

— Tocmai plecam la Oxford.

— Păi, trebuie să-ți vorbesc, insistă Pinn. Am impresia că dumneata și cu mine sîntem unicele

personaje în toate minţile din istorioara asta, deci trebuie să ne mai vedem. O să-ţi fac o vizită la Oxford. N-am mai fost acolo niciodată, vei putea să-mi arăţi oraşul. Cînd vrei să vin? Curînd? Vineri?

Din hol se auzi un zgomot, zgomotul inconfundabil al unei chei răsucite în broască. Pinn şi Edgar încremeniră, apoi se repeziră în antreu, lovindu-se unul de celălalt în uşă. O siluetă intra în casă. O femeie înaltă, distinsă şi frumoasă îşi lăsă geamantanul jos şi-l privi pe Edgar. Nu purta pălărie, iar părul negru şi lucios îi era pieptănat pe spate, formînd o coamă linsă, metalică. Rochia de stambă, galbenă ca floarea-soarelui, era lungă şi plină, strînsă în jurul taliei de un cordon alcătuit din verigi de argint. Dădea impresia că are vreo treizeci de ani. Ochii ei negri, de o şiretenie radioasă, îl cercetau pe Edgar cu o privire ce-i păru acestuia, brusc, familiară.

— Dumneata nu eşti Edgar?

— Ba da.

— Nu mă recunoşti?

— Ba da.

— Ţii minte cînd am venit la Mockingham?

— Desigur, doamnă Small.

— Unde-i Monty?

— A plecat în Italia. Aceasta-i domnişoara... ăă... Nu-şi putea aminti numele.

— Pinn, zise Pinn. Eu nu vă mai reţin. Ne vedem vineri, la Oxford. Pa-pa, Edgar. Nu uita înţelegerea noastră.

— Asta cine mai era?

Edgar nu se simţea capabil să dea lămuriri. De fapt, cine era? Făcu un gest vag cu mîna, prezentîndu-i doamnei Small casa.

— Regret atît de mult că Monty...

— Nu are importanță. Mă așteptam. Poate-i mai bine așa. Acum mă voi putea îngriji eu de tot ce e pe-aici. Sper că n-a vîndut nimic?

— Din cîte știu eu...

— Acum, dragul meu, vino cu mine, să stăm jos și să-mi povestești de-a fir a păr. Știu că i-ai fost întotdeauna devotat lui Monty. Vreau să aud întreaga istorie.

— Din păcate, tocmai plecam...

— Mare păcat, într-adevăr. Poate te-aș fi rugat să muți niște mobilă. Unde poți fi găsit la sfîrșit de săptămînă?

— La Mockingham.

— Perfect. Vin eu acolo. Pot să rămîn tot...? Ce drăguț. Așteaptă-mă sîmbătă, la ora prînzului. Acum nu te mai reții. Vreau să fac turul casei, să mă asigur că nu lipsește nimic.

Mirajul dispăru. Edgar auzi pașii ușori și hotărîți urcînd scările. Se repezi în biroul lui Monty și închise ușa. Toate tăbărîră asupra lui: nefericirea, pierderile. Sophie murise, Harriet așijderea, Monty dispăruse, David nu era decît un adolescent și avea să iasă curînd din viața lui, așa cum se întîmplă de obicei cu tinerii. Oxfordul era plin de Davizi, băieți dulci-amari, fiecare o plăcere scurtă, nerodnică, fiecare o nefericire prelungită, poate. Poftește, înfrîngere, intră și simte-te ca acasă.

Edgar își vîrî mîna în buzunar, de unde scoase teancul mototolit cu scrisorile sale către Sophie. Cînd îl trase afară, o ploaie de petale albe se învolbură brusc în jurul său, lipindu-i-se de sacou, căzînd pe covor și pe piatra caldă, prăfuită, a căminului. Petalele trandafirului mare și alb care se cățărase atît de sus în cireș, ale cărui flori le văzuse plutind, translucide, pe strălucirea bolții din fundal. Edgar privi petalele albe împrăștiate

peste tot, ca niște minuscule răvașe, ca niște confetti. De cînd se știa preferase florile albe. Pe urmă desfăcu un plic și descifră, pe hîrtia îngălbenită, propria caligrafie de acum cîțiva ani. *Oh, fetița mea scumpă ca lumina ochilor.* Cît de îndepărtată îi părea iubirea aceea, care era totuși parte dintr-un întreg, parte din eul său neîntrerupt, misterios. Am rîvnit întotdeauna la femeile lui Monty, reflectă el, poate că era un mod de a-l dori pe Monty. Însă, firește, nu era doar atît. Era ceva special, ceva personal, o părticică de istorie, cu sacralitatea ei unică. Nu voi citi aceste scrisori, își spuse Edgar, aceste scrisori care l-au „amuzat" atîta pe Monty. Nu le-aș putea citi acum cu ochi suficient de inocenți. Mai bine să nu tulbur lucrarea decentă a memoriei și a timpului. Mai bine să le las aici. Focul de surcele, focul aprins de Monty acum cîteva secole, în altă eră, pîlpîia roșiatic la picioarele lui Edgar. Aruncă mica legătură de plicuri în zona cea mai fierbinte și răscoli jarul, trăgîndu-l peste scrisori și privind cum izbucnesc flăcările. Adio deci trecutului, cu misterele sale ce nu vor fi niciodată deplin lămurite. Vino, înfrîngere.

Nu, se gîndi Edgar, nu, se prea poate să plutesc pe Neva, dar al naibii să fiu dacă mă las înecat! Dacă am crezut vreodată în grația divină, acum e momentul să mă agăț de ea! Pînă și cel mai mărunt flecușteț contează, da, da, contează, iar dacă Monty socotește că aceste cuvinte sînt inspirate de lăcomie și nu de iubire, ei bine, poate că Monty greșește. Monty nu-i decît un ins care are necazurile lui, un tip obișnuit, ca și mine, în definitiv. Monty se va răzgîndi, își spuse Edgar. Nu este monstrul iubit și îngrozitor care credeam eu că este. E o ființă omenească obișnuită, cu neajunsurile și nevoile ei. Se va răzgîndi. Voi avea plăcerea să-l reîntîlnesc.

Scrisorile se transformaseră în scrum. Edgar se depărtă de şemineu şi deschise precaut uşa dinspre hol. La etaj se auzeau zgomote de sertare trase şi de obiecte mutate din loc. În vîrful picioarelor, străbătu distanţa pînă la uşa din faţă şi ieşi afară, în strălucirea luminoasă a soarelui. Mergînd, se consolă cu gîndul următor: acum sînt nu mai puţin de trei femei, trei femei frumoase, puternice, care-mi solicită atenţia, care au nevoie de ajutorul meu, care insistă să mă viziteze. Femei fascinante se vor plimba iarăşi pe terasele de la Mockingham, amestecîndu-se cu grupuri de lectură formate din tineri şarmanţi şi toţi vor flirta cu amfitrionul lor cel cordial. Inima îmi va fi mişcată din nou, poate nu la modul teribil, poate nu la modul divin, dar va fi mişcată. Pe pămînt va exista iarăşi o fericire inocentă, frivolă, neînsemnată. Trei femei atrăgătoare, se gîndi, şi toate dornice să mă înhaţe. Nu putu să nu se simtă uşor înviorat şi consolat cînd se urcă în Bentley şi porni, de unul singur, spre Oxford.

La Editura POLIROM

au apărut:

Paul Auster – *Un om în întuneric*
Irvine Welsh – *Acid House*
Camilo José Cela – *Familia lui Pascual Duarte*
Philip Roth – *Fantoma iese din scenă*
Naghib Mahfuz – *Pălăvrăgeală pe Nil*
Julio Cortázar – *Un oarecare Lucas*
Will Self – *Cartea lui Dave*
W. Somerset Maugham – *Pe muchie de cuțit*
Joseph Heller – *Catch-22*
Ádám Bodor – *Vizita arhiepiscopului*
Anna Gavalda – *Darul unei zile*
Cormac McCarthy – *Nu există țară pentru bătrîni*
Irvine Welsh – *Varză reîncălzită*
José Luís Peixoto – *Cimitirul de piane*
Harper Lee – *...Să ucizi o pasăre cîntătoare*
Upton Sinclair – *Va curge sînge*
Thomas Pynchon – *Curcubeul gravitației*
Margaret Mazzantini – *Venit pe lume*

în pregătire:

Ilia Ilf, Evgheni Petrov – *America fără etaje*
Nick Cave – *Și a văzut asina pe înger*

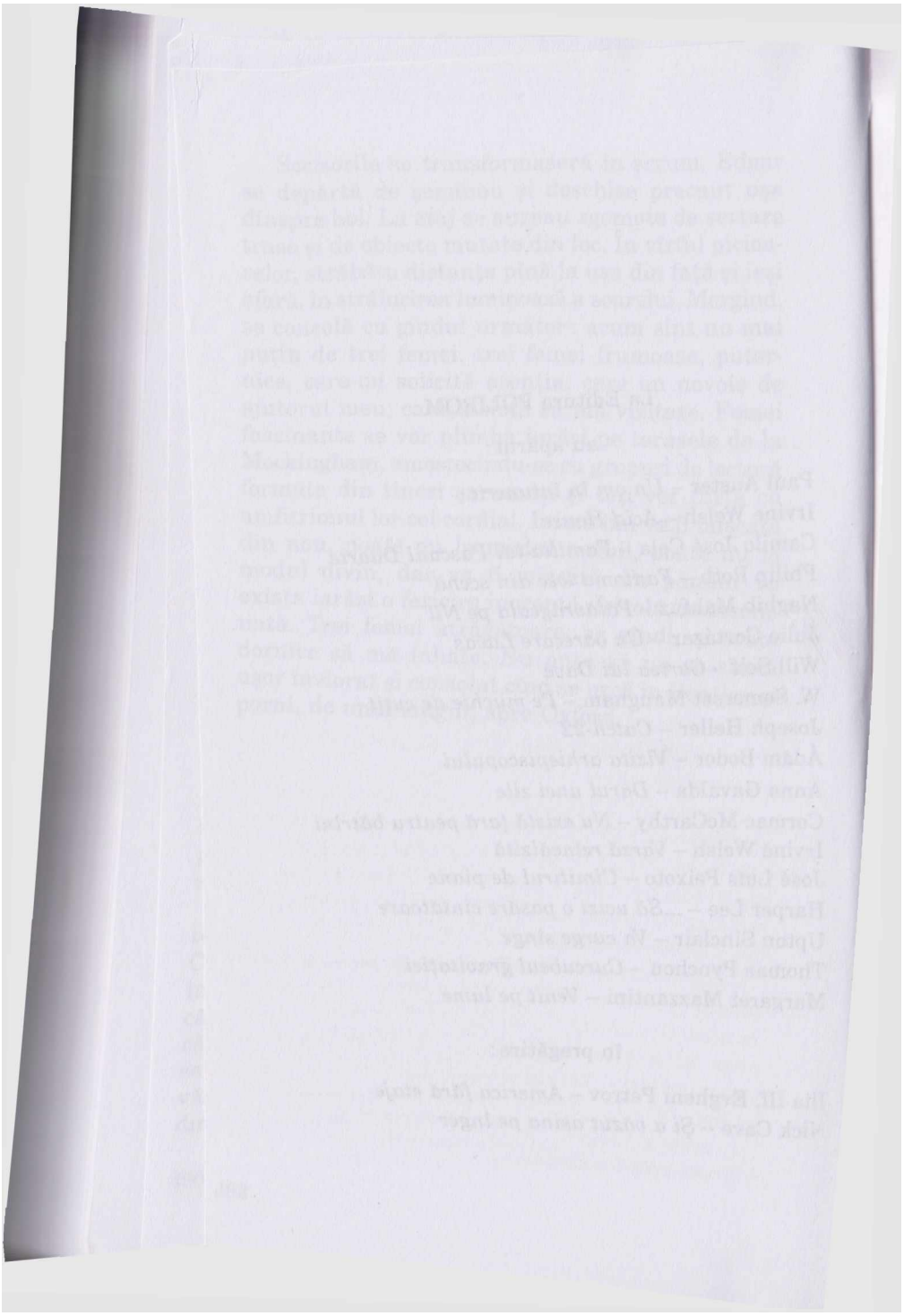

www.polirom.ro

Redactor: Ada Tanasă
Coperta: Laurenţiu Midvichi
Tehnoredactor: Gabriela Gheţău

Bun de tipar: iunie 2010. Apărut: 2010
Editura Polirom, B-dul Carol I nr. 4 • P.O. BOX 266
700506, Iaşi, Tel. & Fax: (0232) 21.41.00; (0232) 21.41.11;
(0232) 21.74.40 (difuzare); E-mail: office@polirom.ro
Bucureşti, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, ap. 33,
O.P. 37 • P.O. BOX 1-728, 030174
Tel.: (021) 313.89.78; E-mail: office.bucuresti@polirom.ro

Tiparul executat la S.C. LUMINA TIPO S.R.L.
Str. Luigi Galvani nr. 20 bis, Sect. 2, Bucureşti
Tel./Fax: 211.32.60, 212.29.27,
E-mail: office@luminatipo.com

Contravaloarea timbrului literar se depune în contul
Uniunii Scriitorilor din România
Nr. RO44RNCB5101000001710001 BCR UNIREA

T33/010416